DZIŚ DODATEK SPECJALNY › SANATORIA I UZDROWISKA
SANATORIUM LAST MINUTE | DOKĄD POJECHAĆ NA LECZENIE?

GAZETA wyborcza
wyborcza.pl
NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

Piątek, 31 lipca 2026 | Redaktor prowadząca Anna Kwiatkowska | Cena gazety 12,99 zł (w tym 8% VAT) | nr 177.11276, 1

Nakład 85 tys. + 322 tys. prenumerat cyfrowych

Katastrofa smoleńska

Zamachu nie było

Ofiary katastrofy komunikacyjnej, a nie wybuchu – to konkluzja ostatecznej opinii Międzynarodowego Zespołu Biegłych z zakresu medycyny sądowej, powołanego przez prokuraturę w czasach rządów PiS. „Wyborcza" poznała jej szczegóły
▶ 6

Kultura

Akcja! Ekranizacja

FOT. RENATA PAJCHEL / EAST NEWS

Co jeszcze warto zekranizować? Kino kocha ekranizacje. Zapraszamy do wspólnej zabawy. Podpowiedzmy filmowcom, po które książki warto sięgnąć. Emilia Dłużewska marzy o nowej „Ziemi obiecanej". A ty?
▶ 14-15

Świat

Luksusy ekipy Orbána

Na Węgrzech trwają rozliczenia poprzedniej ekipy rządzącej. Na jaw wychodzą luksusowe wydatki Pétera Szijjártó, który nie szczędził publicznych pieniędzy na prywatne samoloty i drogie delegacje.
▶ 8

Wydaje Wyborcza Sp. z o. o.
nr indeksu 348198
ISSN 0860-908X
1 RP

Rosyjska rakieta spadła na Lubelszczyźnie

Tusk: Byliśmy gotowi do zestrzelenia

Nad ranem w czwartek w pobliżu wsi Tarnawa-Kolonia w województwie lubelskim spadła rosyjska rakieta. **Uderzyła z daleka od zabudowań, nikomu nic się nie stało.**

Katarzyna Rochowicz
Julia Panicz

• **Krater po upadku rosyjskiej rakiety** FOT. ESKA.PL

W Lublinie i części woj. lubelskiego syreny alarmowe zawyły ok. godz. 3.50. Po kilku minutach alarm został odwołany.

Policja dostała zgłoszenie, że w powiecie biłgorajskim pomiędzy Tarnawą-Kolonią i Biskupicami słychać było „potężny huk". Strażacy i policjanci po godz. 5 rano odnaleźli w lesie krater o średnicy około 10 metrów i głębokości ok. 5 metrów. A dookoła porozrzucane elementy „niezidentyfikowanego obiektu"

Teren został zabezpieczony przez policjantów. O zdarzeniu powiadomiono Żandarmerię Wojskową, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Służbę Kontrwywiadu Wojskowego, Prokuraturę Okręgową w Lublinie. Na miejsce skierowano także policyjnych kontrterrorystów.

Myśliwce i śmigłowiec w akcji

Dowództwo Operacyjne Rodzajów Sił Zbrojnych w nocy ze środy na czwartek informowało, że w związku z masowymi atakami rosyjskimi na Ukrainę poderwane zostały myśliwce oraz samolot wczesnego ostrzegania, a naziemne systemy obrony powietrznej oraz rozpoznania radiolokacyjnego zostały postawione w stan gotowości.

„O godzinie 3.40 polskie radary wykryły obcy, niezidentyfikowany obiekt lecący nad Polską w kierunku zachodnim. Do jego rozpoznania wysłano dyżurny myśliwiec F-16, co jest standardową procedurą przy naruszeniu przestrzeni powietrznej. Sześć minut później, zanim pilot zdążył jednoznacznie zidentyfikować obiekt, ten zniknął z ekranów radarów" – podano w komunikacie.

W rejon ostatniego wskazania radaru skierowany został śmigłowiec Mi-24, który zlokalizował miejsce upadku obiektu.

To była rosyjska rakieta

„W nocy rosyjski pocisk manewrujący Ch-101 wleciał na terytorium Polski w ramach zmasowanego ataku Rosji na Ukrainę, naruszając przestrzeń powietrzną NATO" – poinformował ukraiński minister spraw zagranicznych Andrij Sybiha.

Tę informację potwierdził premier Donald Tusk, który wczoraj po południu spotkał się w Tarnawie-Kolonii z dziennikarzami. – Nie było bezpośredniego zagrożenia w związku z tym, że rakieta nie spadła w terenie zabudowanym. Byliśmy gotowi do zestrzelenia w przypadku, gdyby kontynuowała swój lot – mówił.

Zaznaczył, że jest za wcześnie na szczegółowy raport na temat incydentu. – Jak na razie, wszystko wskazuje na to, że mamy do czynienia z rosyjskim pociskiem manewrującym CH-101, ale też nie chcemy uprzedzać wyników szczegółowego badania. Będziemy chcieli mieć stuprocentową pewność, jaki to był pocisk, kto go wystrzelił, czy krater spowodowała eksplozja ładunku.

Premier zapewnił też, że nie ma żadnych powodów sądzić, że celem była Polska. Dodał, że wielkość krateru wskazuje na duże prawdopodobieństwo, że pocisk eksplodował: – My nie rozstrzygamy tego ostatecznie, ale według ocen ekspertów, wojskowych, zdecydowana większość śladów, w tym odnalezione elementy, wskazują na rosyjską rakietę Ch-101.

Donald Tusk przekazał, że otrzymał informacje od gen. Nowaka, że „myśliwce ukraińskie do samej polskiej granicy starały się przechwycić i zatrzymać pociski, które zmierzały w polską stronę". – To pokazuje, jak ważna jest współpraca z naszymi sojusznikami – powiedział. ▶ 4-5

Strażacy i policjanci po godz. 5 rano odnaleźli w lesie krater o średnicy około 10 metrów i głębokości ok. 5 metrów. A dookoła porozrzucane elementy „niezidentyfikowanego obiektu"

eprasa.pl 26aa7ea726

Michał Olszewski

Jak długo promowanie nienawiści będzie bezkarne?

Gromda to organizacja promująca walki bokserskie na gołe pięści. Do niedawna ochoczo szczuła na Ukraińców, ale po brutalnym ataku jednego z jej zawodników na Nastię i Maksyma we Wrocławiu jej szef odżegnuje się od odpowiedzialności za przemoc fizyczną.

Tyle że Gromda szczuje od dawna i bez przeszkód. Rok temu zapowiadała swoją galę filmem, na którym dwóch zawodników goni czarnego mężczyznę. Film kończy się tak: jeden z nich patrzy do bagażnika samochodu i mówi „Good bye, habibi". Trzaska bagażnikiem, po czym auto zgniatane jest na złomowisku.

Podżeganie do nienawiści na tle rasowym to przestępstwo jasno sprecyzowane przez polskie prawo karne i powinno być przez państwo polskie ścigane. Nie jest.

Trzeba było ataku, który mógł się zakończyć ciężkim kalectwem ofiar, żeby zwrócić uwagę na patologiczną formę promocji tej formy rozrywki. O samej rozrywce nie mówię – walka na gołe pięści nie jest zabroniona.

Reklamy Gromdy to medialny koktajl Mołotowa: nienawiść rasowa mieszają się tu z obrazkami galopującej husarii

Reklamy Gromdy to medialny koktajl Mołotowa: nienawiść rasowa, pochwała bandytyzmu i odwołania do działalności mafijnej mieszają się w nich z obrazkami galopującej husarii, żołnierzy powstania warszawskiego czy strajkujących związkowców z „Solidarności". Powstaje z tego bełkot, ale bełkot wyjątkowo niebezpieczny: wojownicy Gromdy pozują na obrońców zagrożonej polskości. Wcześniej wrogiem był muzułmanin, teraz jest Ukrainiec. „Będzie zebrać paru chłopaków i się wyprostuje chochołów" – mówi w jednym z filmów mężczyzna łudząco podobny do współwłaściciela Gromdy Mateusza Grabowskiego, który teraz stanowczo odcina się od ataku swojego zawodnika na Ukraińców. Próbuje też przekonywać, że prowadzi czysto sportową działalność i nie ma nic wspólnego z zabronionym w Polsce podżeganiem do nienawiści rasowej.

Gromda z jej rasistowskim, nienawistnym przekazem nie wzięła się znikąd. To dobrze skonstruowany, precyzyjny i atrakcyjny medialnie przekaz. Zestraja się z nastrojami społecznymi w Polsce, z działalnością skrajnej prawicy i rosnącym wpływem patologicznych zachowań z trybun na życie społeczne. Gromda żeruje na społecznych lękach. Pomaga podburzać i buduje fałszywy obraz Polski jako twierdzy zagrożonej przez obce, wrogie siły. Od polityków różni się tym, że robi to w sposób brutalny i jednoznacznie wzywający do przemocy.

Po ataku na Ukraińców Grabowski powiedział, że „poza ringiem obowiązuje prawo i ludzka odpowiedzialność". Najwyższy czas, by za podżeganie do nienawiści w filmach reklamowych stanął przed sądem. I by pokazać, że jawne promowanie przemocy nie pozostaje w Polsce bezkarne. ●

Andrzej rysuje

Igrzyska Wspólnoty Narodów 2026
Od biegania do rzucania

FOT. REUTERS / PHIL NOBLE

Brytyjska paralekkoatletka Ndidikama Okoh, medalistka paraolimpijska w biegach na 100 m, na trwających w Glasgow w Szkocji Igrzyskach Wspólnoty Narodów zadebiutowała w rzucie dyskiem. Zajęła miejsce szóste.

Liczba dnia

2122

KILOMETRY

Taki dystans przemierzył w poszukiwaniu samicy Gaspar, samiec jaguara z Amazonii, pozbawiony swojego terytorium przez innego samca.

Więcej ▶ Wyborcza.pl

Glen Hansard nie żyje
Ulica była jego ulubionym miejscem występów

FOT. REUTERS / GARY HERSHORN

Dublin znał go od lat 80. XX wieku. Świat poznał w 2008 r., gdy odebrał Oscara za piosenkę do filmu „Once". Glan Hansard zginął w środę w wypadku motocyklowym.

Hansard urodził się w Dublinie w 1970 r. W wieku 13 lat opuścił szkołę, by grać na ulicy. Od 1990 r. był frontmanem zespołu rockowego The Frames, z którym zdobył umiarkowaną popularność opartą na niewielkiej, ale wiernej grupie fanów. Całe życie artystyczne i uczuciowe wywróciło mu się podczas wycieczki do Czech. Tam poznał Markétę Irglovą – klasycznie wykształconą pianistkę, wokalistkę, kompozytorkę i aktorkę. Zakochali się i założyli zespół The Swell Season. Razem wystąpili w niskobudżetowym irlandzkim filmie „Once" w reż. Johna Carneya. To historia miłości między irlandzkim ulicznym grajkiem i czeską pianistką. W 2008 r. Hansard i Irglová odebrali Oscara za najlepszą piosenkę – pochodzącą z „Once" „Falling Slowly". Odnieśli światowy sukces mierzony nie tylko liczbą sprzedanych płyt, ale też zaproszeniem, by wystąpić w „Simpsonach".

Hansard współpracował z wybitnymi artystami. Latem 2011 r. dołączył do Eddiego Veddera w jego amerykańskiej trasie solowej promującej solowy album „Ukulele Songs". Śpiewał z Bruce'em Springsteenem w Nowlan Park w Kilkenny w Irlandii. Wykonał także kilka irlandzkich klasyków z Edem Sheeranem w Croke Park w Dublinie. Śpiewał na ulicy Dublina kolędy z Bono, liderem zespołu U2.

W czerwcu ukazał się jego solowy album „Don+t Settle – Transmissions West".

Muzyk zginął w środę w wypadku na motocyklu w Lucan, na zachód od Dublina.

Tak pożegnał go we wpisie w księdze kondolencyjnej Bono: „Naprawdę był tym, za kogo go uważałeś. Nigdy nie mógł przejść obok osoby żyjącej na uboczu, nie upewniając się, że wszystko z nią w porządku, a co więcej, bardzo ciężko pracował, żeby mniej osób musiało żyć na ulicy. Ze wszystkich wielkich i gigantycznych sal, w których grał z The Frames, ulica była jego ulubionym miejscem do występów. A uliczni ludzie byli jego ulubioną publicznością. Dla mnie zawsze będzie wszędzie tam, gdzie zobaczę wpadającą do otwartego futerału na gitarę monetę". ●

Anna Kwiatkowska

1 RP

eprasa.pl 26aa7ea726

ArcelorMittal | 20. rocznica 2026

XCarb®
Towards net zero steel

Inteligentna stal dla nas i dla naszej planety

Od dwóch dekad rozwijamy się, nieustannie przesuwając granice możliwości stali – tworząc rozwiązania bezpieczniejsze, inteligentniejsze i bardziej zrównoważone. Fundamentem naszych działań jest jakość, a motorem – innowacje i zaangażowanie naszych pracowników. Dzięki temu współtworzymy infrastrukturę, wspieramy rozwój przemysłu i tworzymy symbole współczesnego świata.

PARIS 2024

20 years

Kraj/34445700

eprasa.pl 26aa7ea726

Rosyjska rakieta spadła na Lubelszczyźnie

Musimy przestać udawać, że wszystko działa

Działania służb ratunkowych, chaos informacyjny, olbrzymie opóźnienie w reakcji wojska – **ta sytuacja to kompletna paranoja.**

• Służby na polanie, na której spadła rosyjska rakieta

FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

ROZMOWA Z
MAKSYMILIAN DURĄ
ekspertem serwisu Defence24.pl

DOROTA ROMAN: Ukraińcy potwierdzili, że w Polsce spadła rakieta manewrująca, wskazują konkretnie na model Ch-101.
KOMANDOR PORUCZNIK REZ. MAKSYMILIAN DURA: Analiza pierwszych informacji oraz wielkość krateru nie pozostawiają złudzeń – kategorycznie wykluczono, aby był to dron. To najważniejsza i w pełni zweryfikowana wiadomość

Wskazuje na to również fakt, że miejsce uderzenia – teren polny w okolicach miejscowości Tarnawa-Kolonia w województwie lubelskim – znajduje się w linii prostej daleko od granicy polsko-ukraińskiej. Biorąc pod uwagę, że pocisk pokonał ten dystans w zaledwie kilka minut, obiekt musiał poruszać się z prędkością poddźwiękową przekraczającą kilkaset kilometrów na godzinę.

Te parametry lotu oraz skala zniszczeń stanowią kluczowy dowód na to, że była to rakieta manewrująca, a nie znacznie wolniejszy dron bezzałogowy.

Jak to mogła być prędkość?

– Aby w tak krótkim czasie wbić się tak głęboko w terytorium Polski, obiekt musiał poruszać się z prędkością przekraczającą 400 kilometrów na godzinę. Jest to parametr charakterystyczny dla pocisków manewrujących typu Ch-101.

Dokładny typ pocisku zostanie ustalony na podstawie odnalezionych szczątków, których zabezpieczono dość dużo. Ich analiza pozwoli precyzyjnie określić, z jaką bronią mieliśmy do czynienia – czy były to wystrzeliwane z okrętów rakiety Kalibr, czy na przykład pociski Ch-101 odpalane z bombowców strategicznych.

10-metrowy krater potwierdza, że mieliśmy do czynienia z uzbrojonym, niezwykle niebezpiecznym pociskiem bojowym?

– Mamy bezwzględnie do czynienia z uzbrojonym pociskiem. Sam rozmiar krateru jednoznacznie dowodzi, że wewnątrz znajdował się potężny ładunek wybuchowy.

Gdyby rakieta uderzyła w ziemię bez sprawnej głowicy, zniszczenia byłyby nieporównywalnie mniejsze. Sytuacja wyglądałaby wtedy tak, jak podczas wcześniejszego incydentu w lasach blisko Torunia. Wtedy pocisk spadł niezauważony, a jego szczątki odnalazła dopiero po kilku miesiącach przypadkowa osoba na koniu.

Sygnały alarmowe

Ogłoszenie alarmu:
• sygnał akustyczny: modulowany dźwięk syreny w okresie trzech minut,
• w środkach masowego przekazu: powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Uwaga! Ogłaszam alarm (przyczyna, rodzaj alarmu itp.)..... dla.....,
• wizualny sygnał alarmowy: znak żółty w kształcie trójkąta lub w uzasadnionych przypadkach innej figury geometrycznej.
Odwołanie alarmu:
• sygnał akustyczny: ciągły dźwięk syreny w okresie trzech minut,
• w środkach masowego przekazu: powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Uwaga! Odwołuję alarm (przyczyna, rodzaj alarmu itp.)..... dla.....
Pamiętaj:
• jeżeli usłyszysz dźwięk syreny alarmowej, włącz radio lub telewizor na lokalną stację, słuchaj komunikatów o zagrożeniu i postępuj zgodnie z poleceniami

W tym przypadku ogromna skala eksplozji potwierdza obecność głowicy bojowej. Rakiety manewrujące tego typu mogą przenosić potężny ładunek o masie od 400 do nawet 550 kilogramów.

Jakie są najbardziej prawdopodobne przyczyny upadku tej rakiety? Czy w grę wchodzi awaria i utrata kontroli nad pociskiem, czy też musimy brać pod uwagę scenariusz świadomego i celowego działania?

– Z perspektywy naszego bezpieczeństwa najbardziej optymistycznym scenariuszem byłaby awaria techniczna pocisku. Świadczyłoby to o niskiej jakości rosyjskiego uzbrojenia, które z powodu usterek zbacza z kursu i spada w losowych miejscach. Należy jednak brać pod uwagę drugi, bardzo prawdopodobny scenariusz – rakieta mogła zostać uszkodzona przez ukraińską obronę przeciwlotniczą, co zmieniło trajektorię jej lotu.

Niestety, istnieje również trzeci, znacznie bardziej niepokojący scenariusz. Rosjanie mogli dokonać tego ataku celowo, aby przetestować nasze systemy obronne. Taki incydent – zaledwie tydzień po ogłoszonym u nas alarmie – miałby na celu pokazanie, że jesteśmy kompletnie nieprzygotowani na przyjęcie i odparcie tego typu zagrożenia.

1 RP

eprasa.pl 26aa7ea726

Rosyjska rakieta spadła na Lubelszczyźnie

Niestety okazało się, że nie jesteśmy przygotowani. Działania służb ratunkowych, późniejszy chaos informacyjny, olbrzymie opóźnienie w reakcji wojska – cała ta sytuacja to jakaś kompletna paranoja.

Czas uderzyć się w pierś i otwarcie przyznać: musimy w końcu wziąć się do pracy i realnie przygotować na tego typu zagrożenia.

Czas na polityczną i systemową krytykę. Musimy wreszcie przestać udawać, że wszystko działa, i zacząć realnie budować odporność kraju na zagrożenia, które przestały być jedynie teoretyczne.

Opóźnienie w poinformowaniu ludności cywilnej oraz fakt, że wojsko nie pojawiło się natychmiast na miejscu zdarzenia, to sytuacje niedopuszczalne. Pokazuje że mechanizmy reagowania kryzysowego całkowicie wymknęły się spod kontroli.

Para dyżurna F-16 powinna strącić rakietę?

– Kluczową barierą okazał się czas – pocisk przebywał w naszej przestrzeni zaledwie około sześciu minut, co uniemożliwiło pilotom wykonanie pełnej procedury identyfikacji i ataku.

Pocisk wleciał w polską przestrzeń powietrzną o godzinie 3:40, a zaledwie sześć minut później, o 3:46, uderzył w ziemię w rejonie Tarnawy-Kolonii i zniknął z radarów. W realiach lotnictwa to zdecydowanie zbyt mało czasu, aby pilot myśliwca zdołał fizycznie dopaść cel, dokonać jego wzrokowej identyfikacji zgodnie z pokojowymi procedurami NATO, a następnie skutecznie go zestrzelić.

Czas uderzyć się w pierś i otwarcie przyznać: musimy w końcu wziąć się do pracy i realnie przygotować na tego typu zagrożenia

KOMANDOR PORUCZNIK REZ. MAKSYMILIAN DURA

Wszystko odbyło się zgodnie z obowiązującymi przepisami. Nie można więc mieć pretensji do lotnictwa ani wojsk radiotechnicznych – piloci i obsługa naziemna działali precyzyjnie, zgodnie z procedurami i otrzymanymi rozkazami.

Kluczowym uchybieniem w procedurach reagowania kryzysowego był czas przybycia służb – Żandarmeria Wojskowa dotarła zabezpieczyć teren dopiero o godzinie 7.

Taka opieszałość stwarzała realne zagrożenie dla ludności, ponieważ upadkowi pocisku bojowego mogło towarzyszyć uwolnienie substancji toksycznych.

O powadze sytuacji świadczy to, że zabezpieczone miejsce musiało być później weryfikowane przez specjalistyczne jednostki pod kątem obecności promieniowania radioaktywnego.

W strefie zagrożenia znajdowali się ludzie, którzy w krytycznym momencie zostali pozostawieni sami sobie. Obywatele po prostu nie wiedzą, jak mają się zachować w obliczu takiego niebezpieczeństwa, ponieważ nikt ich o tym nie informuje. Zaledwie tydzień wcześniej w całej Polsce testowano systemy ostrzegania publicznego i wszyscy zapewniali, że systemy zadziałały bez zarzutu.

Dzisiejsza sytuacja brutalnie to zweryfikowała – system alarmowania zawiódł na całej linii.

Tylko część ludności przebywającej na miejscu została ostatecznie zaalarmowana poprzez system Alert RCB. Musimy głęboko przeanalizować całą sytuację i otwarcie wskazać, co poszło nie tak.

W krytycznym momencie ludzie popełnili najgorszy możliwy błąd – zamiast szukać schronienia, zaczęli masowo dzwonić i biegać. Obywatele muszą mieć wreszcie wbite do głów elementarne zasady przetrwania: gdy ogłaszany jest alarm, nie wyciąga się telefonów, nie filmuje się nieba i nie wychodzi na zewnątrz. Trzeba natychmiast się ukryć – najlepiej w piwnicy lub stosując zasadę dwóch ścian [chodzi o ty, by znaleźć się w miejscu, gdzie między człowiekiem a zewnętrzną ścianą budynku znajdują się co najmniej dwie ściany – przyp. red.] i czekać na odwołanie zagrożenia.

Tymczasem na miejscu wybuchu oglądaliśmy przerażający chaos. Jestem dziś autentycznie wściekły, ponieważ sprawdziło się wszystko, przed czym ostrzegałem: jako społeczeństwo jesteśmy na taki atak kompletnie nieprzygotowani, ale wina leży po stronie także państwa, które w obszarze obrony cywilnej wciąż robi dramatycznie mało.

Tymczasem w oficjalnych komunikatach dominuje samozachwyt – wszyscy dziękują sobie nawzajem, udając, że akcja przebiegła wzorowo. Nie było super. Po raz kolejny udowodniliśmy, że jesteśmy całkowicie nieprzygotowani na tego typu sytuacje kryzysowe. ●

Co spadło na Lubelszczyźnie
Tą bronią Rosja atakuje ukraińskie miasta

Pocisk manewrujący Ch-101 to przenoszona przez bombowce strategiczne broń nieustannie używana przez Rosję do ataków na ukraińskie miasta.

Pociski napędzane silnikiem turboodrzutowym to w rosyjskim arsenale dość nowoczesna broń. Powstały już po rozpadzie Związku Radzieckiego, z zastosowaniem technologii utrudniających wykrycie przez radary obrony przeciwlotniczej. Pocisk leci do celu z prędkością 900 km na godz., naprowadzając się na niego za pomocą systemu nawigacji satelitarnej i wgranych fotografii, dzięki którym rozpoznaje swoje położenie. Ma ponad 3 tys. km zasięgu. Standardowa głowica zawiera 400 kg materiału wybuchowego. To moc dwóch typowych bomb lotniczych. Analiza szczątków rakiet zestrzelonych nad Ukrainą wskazuje, że Rosjanie zwiększyli wagę głowicy bojowej, zmniejszając ilość paliwa pocisku. Dzięki temu Ch-101 może przenosić nawet 800 kg materiału wybuchowego. W głowicy zestrzelonych pocisków znaleziono też substancje mające na celu wywoływanie intensywnych pożarów na dużych obszarach. Zaangażowanie poważnych sił straży pożarnej w rejonie Tarnawy-Kolonii może świadczyć, że tego typu głowica rzeczywiście eksplodowała na terytorium Polski. ●

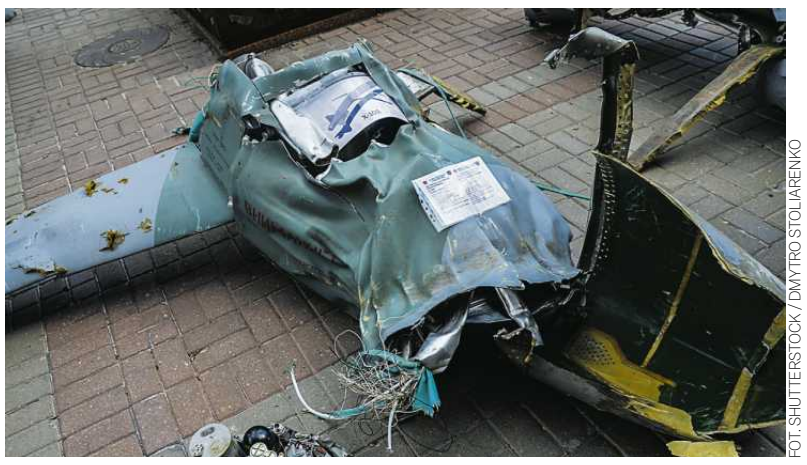

FOT. SHUTTERSTOCK / DMYTRO STOLIARENKO

Bartosz T. Wieliński

Bartosz T. Wieliński

Putin testuje Polskę i NATO

Nie ma żadnych wątpliwości, że Putin sięga po tego typu prowokacje, by sprawdzić reakcje przeciwników i całego NATO.

Wtargnięcie rosyjskiego pocisku manewrującego w polską przestrzeń powietrzną oznacza nową, jeszcze bardziej niebezpieczną fazę w toczonej przez Rosję z NATO – czyli także z naszym krajem – wojnie hybrydowej.

Nie licząc coraz śmielszych aktów sabotażu, do tej pory na terytorium Sojuszu spadały rosyjskie drony, zwykle nieuzbrojone. Pocisk manewrujący, który w grudniu 2022 r. przeleciał przez pól Polski i spadł pod Bydgoszczą (przeleżał w lesie pól roku) przenosił ćwiczebną, betonową głowicę.

Nie ma żadnych wątpliwości, że Putin sięga po tego typu prowokacje, by sprawdzić reakcje przeciwników i całego NATO

Teraz, w czwartkową noc, mieszkańców Tarnawy-Kolonii na Lubelszczyźnie obudziła potężna eksplozja. Rosyjski pocisk – najprawdopodobniej typu Ch-101 – przenosił głowicę bojową, 400 kg materiału wybuchowego. Trudno o bardziej czytelny sygnał, że Rosja eskaluje. I liczy się z tym, że spowoduje po stronie NATO zniszczenia, a nawet śmierć ludzi.

W zasadzie nie powinniśmy być zaskoczeni. O tym, że Rosja szykuje się do eskalacji, wojskowi i dyplomaci mówili od ponad pół roku, a w ostatnich tygodniach ostrzeżenia formułowano otwartym tekstem.

Przed użyciem do prowokacji przez Rosję ukraińskich dronów przestrzegał szef MON Władysław Kosiniak-Kamysz. Jego litewski odpowiednik Robertas Kaunas wręcz mówił o szykowanym ataku Rosji na Polskę i kraje bałtyckie. Taka operacja miałaby odwrócić uwagę od niepowodzeń rosyjskiej armii na froncie w Ukrainie, podkopać solidarność z Ukraińcami, ograniczyć pomoc dla walczącego z agresją kraju.

Nie ma żadnych wątpliwości, że Putin sięga po tego typu prowokacje, by sprawdzić reakcje przeciwników i całego NATO.

Polskie siły zbrojne – tak jak podczas ataku nieuzbrojonych dronów wabików we wrześniu zeszłego roku – zdały egzamin. Polski myśliwiec F-16 był na pozycji, by zestrzelić rosyjski pocisk, gdyby intruz nie spadł na pole i eksplodował.

Zdała egzamin polsko-ukraińska współpraca. Ukraińska obrona przeciwlotnicza zestrzeliwała lecące na zachód pociski i informowała Polskę o nadciągającym zagrożeniu.

Nie było, z tego co wiemy, żadnych zgrzytów na linii rząd – prezydent Karol Nawrocki.

Wszystko wskazuje na to, że zadziałała również natowska solidarność i po deklaracjach wsparcia sojusznicy przyślą do naszego kraju konkretną pomoc. Cieszą zdecydowane reakcje USA. Bo po zeszłorocznym nalocie rosyjskich dronów prezydent Donald Trump publicznie zastanawiał się, czy to nie była pomyłka.

Może nadszedł też czas, by NATO wróciło do pomysłów z początku wojny i zaczęło zestrzeliwać rosyjskie pociski jeszcze nad zachodnią Ukrainą, zanim wlecą na nasze terytorium.

Bardzo możliwe, że Polska zażąda, zgodnie z zapisami art. 4 traktatu waszyngtońskiego, zwołania konsultacji członków NATO. A także specjalnej sesji Rady Bezpieczeństwa ONZ. Rosja będzie – to pewne – wypierać się odpowiedzialności i zrzuci winę na Ukrainę.

Martwi jedno – reakcja części polityków. Działacze PiS i Rozwoju plus Mateusza Morawieckiego, którzy rządzili Polską podczas pierwszych dwóch lat wojny, rzucili się do ataków na obecnie rządzących.

Wszczynanie politycznej awantury w chwili, gdy krater po wybuchu rosyjskiej Ch-101 jeszcze nie ostygł, to dowód potwornej nieodpowiedzialności. A dla Rosjan nie tylko powód do radości, ale też bardzo celna lekcja na przyszłość. ●

eprasa.pl 26aa7ea726

Międzynarodowi biegli orzekli: Zamachu nie było

Ofiary katastrofy komunikacyjnej, a nie wybuchu – to konkluzja ostatecznej opinii Międzynarodowego Zespołu Biegłych z zakresu medycyny sądowej, powołanego przez prokuraturę w czasach rządów PiS. „Wyborcza" poznała jej szczegóły.

Agnieszka Kublik

O międzynarodowych ekspertów zabiegał Antoni Macierewicz, główny wyznawca teorii zamachowej, gdy był szefem MON, a potem stał na czele podkomisji smoleńskiej powołanej w resorcie obrony za rządów PiS.

Zespół powstał w 2019 r. Pracowali w nim specjaliści od medycyny sądowej i badania katastrof pochodzący z renomowanych ośrodków m.in. ze Szwajcarii, Portugalii, Danii czy Francji. A także biegli z trzech polskich uniwersyteckich ośrodków medycyny sądowej.

Zadaniem zespołu było wydanie, na podstawie całości materiału dowodowego (z uwzględnieniem wszystkich uzyskanych wcześniej ekspertyz), kompleksowej opinii ws. katastrofy z 10 kwietnia 2010 r., w tym jej przyczyn i przebiegu.

Prace tego zespołu zakończyły się w sierpniu 2024 r. We wrześniu 2024 r. prokuratorzy mieli już kompleksową opinię Międzynarodowego Zespołu Biegłych, była po angielsku. Prokuratura nakazała, by tłumacze przysięgli przygotowali wersję po polsku. Od kilku miesięcy rodziny ofiar katastrofy smoleńskiej mogą dokument przeczytać w tajnej kancelarii. Znamy jej kluczowe fragmenty.

PiS wchodzi w zamach

W katastrofie rządowego Tu-154, który rozbił się 16 lat temu tuż przed lotniskiem w Smoleńsku, zginął prezydent Lech Kaczyński z żoną Marią i 94 osoby, w tym wielu wysokich rangą urzędników państwowych, wojskowych, posłów i senatorów. Lecieli na obchody 70. rocznicy zbrodni katyńskiej, w ramach której na polecenie władz Związku Sowieckiego potajemnie zamordowano ponad 21 tys. polskich oficerów, jeńców wojennych.

To miał być początek kampanii o reelekcję Lecha Kaczyńskiego. Niemal od początku PiS kwestionował, że w Smoleńsku doszło do tragicznego wypadku. Gdy w lipcu 2010 r. Jarosław Kaczyński przegrał walkę o prezydenturę z Bronisławem Komorowskim, otwarcie narzucił narrację o zamachu. Wbrew dowodom oskarżał o niego putinowską Rosję, dokładał współudział rządu Donalda Tuska.

Pierwsi członkowie polskiej komisji badającej katastrofę byli na miejscu już 10 kwietnia. Potem dojechali następni. Badali m.in. fragmenty ubrań, parasolkę, banknot, nadpaloną książkę. A to wszystko są materiały chłonne, które mają największe szanse na absorbowanie materiału wybuchowego.

Hipoteza wybuchu została wykluczona bardzo szybko, w ciągu kilku miesięcy pracy rządowej komisji Jerzego Millera, składającej się z ekspertów cywilnych i wojskowych. Jednym z dowodów była ekspertyza Wojskowego Instytutu Chemii i Radiometrii, w której nie stwierdzono żadnych śladów materiałów wybuchowych. Analiza czarnych skrzynek z kokpitu też to potwierdziła – zero dowodów na eksplozję (skrzynki badało ABW i policyjne Centralne Laboratorium Kryminalistyczne).

29 lipca 2011 r. komisja Millera zaprezentowała raport o przyczynach katastrofy. Ustaliła, że załoga tupolewa złamała podstawowe zasady bezpieczeństwa, a samolot w bardzo gęstej mgle, bez widoczności ziemi, leciał za nisko i za szybko. W rezultacie zahaczył skrzydłem o brzozę, stracił jego część, przechylił się, przekręcił i spadł brzuchem do góry. Wszyscy zginęli na miejscu.

• **11.04.2018 roku, Warszawa, siedziba Departamentu Wojskowych Spraw Zagranicznych MON. Antoni Macierewicz i prof. Piotr Witakowski podczas prezentacji „raportu technicznego" podkomisji Macierewicza**
FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

1 RP

eprasa.pl 26aa7ea726

Nie było wątpliwości, że skrzydło zahaczyło o brzozę – w drzewie były wbite jego fragmenty, a w skrzydle tkwiły fragmenty tej brzozy. W dodatku komisja odkryła dramatyczne zaniedbania w szkoleniu załóg wojskowego pułku, który odpowiadał wtedy za transport najważniejszych osób w państwie. Po opublikowaniu raportu jednostka została rozwiązana.

Ziobro powołuje specjalny zespół

Równolegle śledztwo prowadziła prokuratura. W 2013 r. biegli z Katedry Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu przebadali dwa ekshumowane ciała ofiar katastrofy tomografem komputerowym. Orzekli, że „przyczyną zgonu obu ofiar katastrofy były rozległe obrażenia czaszkowo-mózgowe i obrażenia klatki piersiowej". Uznali, że ofiary zginęły w katastrofy lotniczej, nie w zamachu.

W 2014 r. Naczelna Prokuratura Wojskowa przyznała, że „konkluzja opinii sądowo-medycznych jednoznacznie wskazuje, że biegli medycy sądowi nie stwierdzili okoliczności wskazujących na to, iż obrażenia obu ekshumowanych ciał powstały w wyniku wybuchu".

Otóż podczas sekcji biegli nie znaleźli charakterystycznych dla wybuchu. Chodzi m.in. o uszkodzenia błony bębenkowej (pęka w związku z dużą i nagłą zmianą ciśnienia atmosferycznego), o spalone włosy, opalone brwi, rzęsy, o przypaloną czy oparzoną skórę, rozległe opalenia płuc, tlenek węgla we krwi. Gdyby na pokładzie tupolewa doszło do wybuchu, musiałaby powstać fala cieplna o temperaturze ok. 3 tys. st. C i fala ciśnieniowa, które musiałyby pozostawić po sobie ślad – na samolocie i na ciałach.

Ale po przejęciu władzy w 2015 r. uznał, że polską racją stanu jest znalezienie dowodów na zamach i wybuchy na pokładzie. W 2016 r., gdy prokuratorem generalnym i ministrem sprawiedliwości został Zbigniew Ziobro, śledztwo przejął specjalnie do tego powołany Zespół Śledczy nr 1 Prokuratury Krajowej. I to on nakazał np. przymusową ekshumację wszystkich ciał ofiar katastrofy, choć bardzo wiele rodzin się na to nie zgadzało.

Antoni Macierewicz jako szef MON powołał – obchodząc prawo – podkomisję smoleńską. Jej prace kosztowały ponad 30 mln zł i zakończyły się w niesławie, z wieloma raportami opowiadającymi o wybuchach, ale bez dowodów. A w końcu z wieloma zarzutami takimi jak ujawnianie tajemnic czy manipulowanie faktami.

W 2018 r. zespół biegłych – na czele z płk. pilotem dr. inż. Antonim Milkiewiczem – na paru tysiącach stron precyzyjnie opisał, jak doszło do katastrofy i kto ponosi za nią winę. Ich wnioski były zbieżne z konkluzją rządowego raportu komisji Millera z 2011 r.

Ocenili dobór załogi do lotu za zły, a szkolenie w 36. Specjalnym Pułku Lotnictwa Transportowego za niewłaściwe. Ocenili też, że Rosjanie popełnili błąd, nie zamykając przed polskim samolotem lotniska, bo jego wyposażenie i warunki pogodowe nie pozwalały na bezpieczne lądowanie.

Biegli znowu nie znaleźli żadnych dowodów na wybuch, a zatem i na zamach.

Eksperci: To był wypadek komunikacyjny

Ale eksperci pracowali nadal, Zespół Śledczy nr 1 zamawiał kolejne opinie, a gdy były gotowe, wysyłał pytania uzupełniające.

Dr hab. Grzegorz Staśkiewicz z Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, specjalista z zakresu radiologii, przeprowadził ponowną analizę obrazów tomografii komputerowej ekshumowanych ciał w latach 2011-12, by „ujednolicić sposób pozyskiwania danych na potrzeby opinii biegłych". To pozwoliło na bardziej szczegółowe określenie lokalizacji części obrażeń. Biegły stwierdził nieopisane wcześniej uszkodzenia tylnych elementów kręgosłupa czy złamanie panewki stawu biodrowego. Stwierdził też „zachowaną ciągłość łańcucha kosteczek słuchowych" przy „współistnieniu złamania podstawy czaszki".

Antoni Macierewicz jako szef MON powołał – obchodząc prawo – podkomisję smoleńską. Jej prace kosztowały ponad 30 mln zł i zakończyły się w niesławie, z wieloma raportami opowiadającymi o wybuchach, ale bez dowodów. A w końcu z wieloma zarzutami takimi jak ujawnianie tajemnic czy manipulowanie faktami

W katastrofie rządowego Tu-154, który rozbił się 16 lat temu tuż przed lotniskiem w Smoleńsku, zginął prezydent Lech Kaczyński z żoną Marią i 94 osoby, w tym wielu wysokich rangą urzędników państwowych, wojskowych, posłów i senatorów

Eksperci z Międzynarodowego Zespołu Biegłego z zakresu medycyny sądowej mieli dostęp do wyników badań fizykochemicznych materiałów zabezpieczonych podczas oględzin i otwarcia trumien ekshumowanych zwłok. I powołują się m.in. na wyniki badań z 2019 r. przeprowadzonych przez Forensic Science Northern Ireland. W tym badaniu analizowane były wymazy pobrane ze zwłok. Eksperci mieli sprawdzić, czy na tych materiałach były pozostałości materiałów wybuchowych. Na żadnym nie było.

Konkluzja Irlandczyków: „Brak pozostałości materiałów wybuchowych na przedłożonych przedmiotach wskazywałby, iż nie było bezpośredniego kontaktu pomiędzy badanymi przedmiotami a materiałami wybuchowymi".

Biegli medycyny sądowej „wskazują obrażenia i mechanizm zgonu poszczególnych ofiar o zbliżonym charakterze". Ich najistotniejsza konkluzja: „Analiza obrażeń ofiar katastrofy pod Smoleńskiem 10 kwietnia 2010 r., badanych przez Międzynarodowy Zespół Biegłych z zakresu medycyny sądowej oraz biegłych z Międzyuczelnianego Zespołu Biegłych, wskazuje, że wszystkie te osoby zmarły na skutek działania urazu mechanicznego o bardzo dużym nasileniu (następstwa urazów wielonarządowych). Obrażenia wielonarządowe były wynikiem urazów powstałych od działania narzędzi twardych, tępych, w części ostrokończystych lub posiadających ostrą krawędź rozdzielającą struktury tkankowe".

Dalej biegli tłumaczą, skąd takie przedmioty się tam wzięły: „W sytuacji wypadku lotniczego, takiego jak w opiniowanym przypadku, istnieje możliwość powstania w czasie przebiegu zdarzenia różnych rodzajów wolnych odłamków lub powierzchni przełomów materiałów – mogących spełniać charakterystykę podanych powyżej rodzajów narzędzi – czytamy w opinii. – Wszystkie stwierdzone u ofiar opiniowanej katastrofy obrażenia nie odbiegają od typowych, spotykanych w katastrofach lotniczych."

Lasek: To powinno zakończyć sprawę

– Czy Jarosław Kaczyński i Antoni Macierewicz uznają taką konkluzję? – pytam Macieja Laska, który zasiadał w rządowej komisji Millera i był potem szefem Państwowej Komisji Badania Wypadków Lotniczych.

– Tak się zastanawiam, ile trzeba dowodów wykluczających wybuch przy braku jakichkolwiek dowodu potwierdzającego wybuch, by uznać, że to koniec wyjaśniania przyczyn katastrofy smoleńskiej – odpowiada Lasek. – Został zadany ostateczny kłam teoriom pana Antoniego, bo u niego wszystko polegało na wybuchach. Biegli komisji Millera, biegli prokuratury i teraz międzynarodowi eksperci wykluczyli wybuch czy wybuchy. I to powinno kończyć sprawę.

Jak poinformowała nas prokurator Anna Adamiak, rzeczniczka Prokuratury Krajowej, śledztwo jest przedłużone do końca roku. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34446006

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy, Sudoku
Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację
POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY
Kraj/34414013

JUTRO W „WYBORCZEJ"

Wydanie sobotnie „Wyborczej" możesz kupić
OD SOBOTY DO CZWARTKU!
Szukaj w punkcie sprzedaży prasy.

MATEUSZ MORAWIECKI
Czym chce uwieść klasę średnią i centrystów?

ROZWODY PO PIĘĆDZIESIĄTCE
Ciche, bez dram i wystawiania walizek za drzwi

JAK SIĘ ZMIENIA ŻEGLARSTWO NA MAZURACH
Kiedyś żagle, dziś silnik

1 RP

eprasa.pl 26aa7ea726

Luksusy ekipy Orbána

Na Węgrzech trwają rozliczenia poprzedniej ekipy rządzącej. Na jaw wychodzą luksusowe wydatki Pétera Szijjártó, który nie szczędził publicznych pieniędzy na prywatne samoloty i drogie delegacje.

Michał Kokot

• **31.03.2023 roku, Łódź. Péter Szijjártó podczas spotkania ministrów spraw zagranicznych** FOT. TOMASZ STAŃCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Do tej pory Węgrzy jedynie domyślali się, że były minister spraw zagranicznych pławił się w luksusach za rządów Fideszu. Teraz ekipa premiera Pétera Magyara, przedstawiła na to dowody.

György László Velkey, parlamentarny sekretarz stanu w węgierskim MSZ z partii TISZA, ujawnił, że w latach 2022-2026 Péter Szijjártó wydał na 53 delegacje łącznie blisko 4,8 mld forintów (57 mln zł), co oznacza, że średnio każda z nich kosztowała węgierskiego podatnika równowartość ponad miliona złotych.

Tak wysokie koszty spowodowane były przede wszystkim wydatkami na przelot prywatnymi odrzutowcami, jakimi latał Szijjártó. Członkowie rządu Orbána byli zobligowani do korzystania z samolotów węgierskich sił powietrznych, ale wydany przez premiera dekret umożliwiał omijanie tych przepisów.

Prywatne samoloty i luksusowe hotele szefa MSZ

W niektórych przypadkach – jak twierdzą węgierskie media – Szijjártó, mając takie możliwości, sam udzielał sobie zgody na skorzystanie z prywatnego samolotu. Od 2022 roku wykorzystywał ten przywilej coraz śmielej. W 2022 roku poleciał prywatnym samolotem pięć razy, w 2024 roku – 15, a w 2025 – 19 razy. Za każdym razem średni koszt delegacji rósł z równowartości ok. 600 tys. zł do ponad miliona złotych.

Według Velkeya, MSZ za rządów Orbána marnował publiczne pieniądze, płacąc za gotowość do lotu prywatnymi samolotami, z których Szijjártó ostatecznie nie korzystał. W ten sposób wydano niepotrzebnie ponad sto milionów forintów (ok 1,2 mln zł).

Koszty podbijały też luksusowe hotele, w których Szijjártó nocował. Jak podała węgierska stacja RTL News, podczas mistrzostw świata w Katarze w 2022 roku – minister spędził tam jedną noc – rachunek za hotel wyniósł 6,5 mln forintów (ok. 77 tys. zł). Był to najdroższy hotel spośród delegacji Szijjártó, ale MSZ słono zapłacił także za dwa noclegi w Ghanie (4 mln forintów – 47 tys. zł), a także za noclegi w Stanach Zjednoczonych (3 mln forintów) i Turcji (2 mln forintów).

Krocie za pobyt w loży VIP na rosyjskim lotnisku

Zwiększone wydatki spowodowane były również pobytami w lożach VIP Szijjártó i jego świty. Najwyższy rachunek opiewał na 11 mln forintów (130 tys. zł) za konsumpcję w strefie VIP na lotnisku w Moskwie, dokąd węgierski szef MSZ często latał.

W tym samym roku otrzymał z rąk swojego rosyjskiego odpowiednika Siergieja Ławrowa Order Przyjaźni – najwyższe odznaczenie państwowe przysługujące w Rosji obcokrajowcom. Przed tegorocznymi wyborami parlamentarnymi wyciekła rozmowa Szijjártó i Ławrowa z czerwca 2023 roku, gdy ten pierwszy zapewniał go o przyjaźni i oferował pomoc podczas marszu grupy Wagnera na Moskwę.

Szijjártó na prośbę Ławrowa obiecał również pomoc w zniesieniu unijnych sankcji wobec jednego z oligarchów, i faktycznie kilka miesięcy później tak się stało. Okazało się, że węgierski minister spraw zagranicznych regularnie wynosił informacje ze szczytów europejskich informując Rosjan o krokach, jakie wobec nich zamierza podjąć UE w związku z rosyjską agresją w Ukrainie.

Péter Magyar zapowiadał odnowę i skromność przy wydatkach publicznych. Zrezygnował z rządowych limuzyn, wybierając na swój oficjalny samochód Skodę, którą jeździł w kampanii wyborczej

Szef węgierskiego MSZ miłował jachty i luksus

Węgierskie media zwracają uwagę, że Szijjártó ani razu nie poleciał zwykłym, rejsowym samolotem w żadną delegację zagraniczną, wybierając wojskowe lub prywatne maszyny. W podróż samolotem udał się nawet do Bratysławy, choć dzieli ją od Budapesztu ledwie 200 km, a podróż samochodem wynosi ok. dwóch i pół godzin.

Szijjártó twierdzi, że podczas delegacji był w pracy i nie dbał o to, w jaki sposób dostanie się na miejsce.

– Dla mnie to była kwestia techniczna – mówił, gdy wytykano mu drogie podróże. Ale minister spraw zagranicznych był już wcześniej znany z zamiłowania do luksusów.

W 2020 roku został nagrany przez reporterów portalu śledczego Atlatszo, gdy spędzał wakacje na wartym 20 mln euro jachcie na Adriatyku. Należał on do László Szijja, jednego z największych oligarchów na Węgrzech, który zarobił krocie na budowie dróg za publiczne pieniądze.

MSZ: będą wnioski do prokuratury na niegospodarność

MSZ zapowiada teraz dokładne przejrzenie wydatków poprzedniej ekipy i złożenie doniesień do prokuratury, jeśli okaże się, że doszło do niegospodarności. Sekretarz parlamentarny Velkey napisał w poście na Facebooku, że zmarnowane przez Szijjártó pieniądze można było wydać na rozwój kraju.

Obecny premier Péter Magyar zapowiadał odnowę i skromność przy wydatkach publicznych. Zrezygnował z rządowych limuzyn, wybierając na swój oficjalny samochód błękitną Skodę, którą jeździł w kampanii wyborczej.

W delegacje zagraniczne udaje się często tańszymi środkami transportu, zwykle węgierskim Wizzairem (na swoją pierwszą delegację do Polski w maju tego roku przyleciał rejsowym Austrian Airlines z przesiadką w Wiedniu, bo zabrakło biletów na podróż do Warszawy nisko kosztowym przewoźnikiem).

Informacje o luksusowych wydatkach Szijjártó zbiegły się w czasie z przegłosowaniem przez węgierski parlament uchwały o powołaniu nowej instytucji, której zadaniem ma być odzyskanie publicznych pieniędzy, zdefraudowanych podczas rządów Viktora Orbána.

Pracownicy powołanego we wtorek (28.07) Biura Odzyskania i Ochrony Zasobów Państwowych (NVVH) dostali uprawnienia śledcze. Na ich żądanie osoby prywatne i instytucje mają obowiązek przekazać dokumenty, umożliwić dostęp do serwerów, a także udostępnić im wejście do wszelkiego rodzaju pomieszczeń. Mogą korzystać ze wsparcia innych instytucji, m.in. policji, prokuratury, urzędu skarbowego i celnego (NAV).

Formalnie NVVH rozpoczęło swoją działalność w środę. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34446005

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

wyborcza.pl

1 RP

eprasa.pl 26aa7ea726

AfD bije rekordy popularności

Alternatywa dla Niemiec w ostatnich sondażach notuje poparcie na poziomie 27 proc. Za nimi plasują się chadecy, ale ich popularność oraz poparcie dla kanclerza w ostatnich miesiącach regularnie spada.

Michał Kokot

Według ostatniego sondażu dla telewizji RTL i ntv CDU/CSU mają obecnie 21 proc. poparcia, co oznacza stratę jednego punktu procentowego w porównaniu z poprzednim tygodniem. W Niemczech wybuchł wówczas skandal wokół szefa klubu parlamentarnego Jensa Spahna, który pochwalił się publicznie mediom, że wraz ze swoim partnerem skorzystał z usług surogatki ze Stanów Zjednoczonych i wkrótce będzie ojcem.

W Niemczech surogacja jest zakazana karą do trzech lat więzienia. Polityk zrezygnował z funkcji, przyznając że nie jest w stanie jej pełnić dalej ze względu na utratę wiarygodności.

Spahn był jedną z gwiazd chadeków, która rozbłysła w trakcie pandemii, gdy był ministrem zdrowia. Długo w sondażach znajdował się w czołówce polityków, którzy wyborcy darzyli największym zaufaniem.

Jego odejście zbiega się z fatalną passą rządu Merza. Od czasu zeszłorocznych wyborów notowania chadeków spadły z 28 do 21 proc. Jeszcze mniejszą popularnością cieszą się koalicyjni socjaldemokraci, na których głosować chce obecnie tylko 12 proc. Niemców. Na tym tle relatywnie dobrze wypadają Zieloni (14 proc.). Na 11 proc. mogłaby liczyć Lewica, a liberałowie z FDP nie weszliby już do Bundestagu.

AfD jest również w czołówce partii, którym Niemcy przypisują najwięcej kompetencji w polityce. Uważa tak 15 proc. ankietowanych, podczas gdy chadeków za kompetentnych uznaje tylko 13 proc. Ponad połowa (53 proc.) Niemców stwierdziła, że nie ufa żadnej z partii.

Niezadowolenie wobec Merza słychać nawet w jego partii

Merz z kolei cieszy się zaufaniem tylko 15 proc. ankietowanych. Nawet wśród elektoratu jego własnej partii ufa mu tylko połowa deklarujących gotowych zagłosować na CDU/CSU.

Niezadowolenie wobec jego rządów zgłaszają również coraz częściej członkowie własnej partii. Heiko Strohmann, szef CDU w Bremie wezwał niedawno Merza, który obecnie przebywa na urlopie w Irlandii, by ten „zastanowił się tam nad sobą".

Gospodarka Niemiec buksuje, w pierwszym kwartale tego roku wzrost wyniósł tylko 0,3 proc. PKB

Wielu członków partii nie jest zadowolonych z pracy kanclerza

– powiedział w wywiadzie dla „Tagesspiegel".

Bunt w partii wobec Merza najlepiej widoczny jest jednak w Nadrenii-Palatynacie. Tam frakcja w landtagu odmówiła spotkania z kanclerzem. Poszło o odwołanie ministra transportu Patricka Schniedera, który wywodził się z tamtego regionu. Merz załatwił to w sposób, który działacze uznali za brutalny, nie dając Schniederowi nawet szansy, by sam podał się do dymisji np. „z przyczyn osobistych".

Rząd nie doprowadził do odbicia gospodarczego w Niemczech

Schnieder był krytykowany za zbyt wolne tempo remontów infrastruktury w kraju, na które rząd zaciągnął 500 mld euro długu. Był jednym z ośmiu ministrów, których Merz postanowił wymienić, przemeblowując swój rząd.

• **2024 rok, Turyngia, Wiec AfD**

FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Na razie nie pomogło mu to w zwiększeniu popularności. Niemcy zarzucają mu podejmowanie decyzji sprzecznych z wcześniej deklarowanymi poglądami, a także chaotyczne rządzenie. Koalicji nie pomagają sprzeczki z socjaldemokratami. Ostatnio duże kontrowersje w Niemczech wywołała zapowiedź rządu o likwidacji tzw. Minijobs, nisko płatnych, nieopodatkowanych miejsc pracy, w których można zarobić do 603 euro bez odprowadzania składek. Rząd chciał w ten sposób poprawić sytuację pracowników, ale protesty zgłaszają pracodawcy z wielu branż (np. gastronomii).

Gospodarka Niemiec buksuje, w pierwszym kwartale tego roku wzrost wyniósł tylko 0,3 proc. PKB. Eksperci przewidują, że aż do 2045 roku nie będzie wiele lepiej i Niemcy czeka przeciętny wzrost na poziomie 0,9 proc. PKB rocznie.

AfD może zdobyć większość w Saksonii-Anhalt

Sytuację Merza mogą pogorszyć wrześniowe wybory do landtagu w Saksonii-Anhalt. AfD jest tam najsilniejszą partią, na którą chce głosować 41 proc. wyborców. CDU jest na drugim miejscu z 24 proc. poparcia, trzecia jest Lewica. SPD z 5 proc. balansuje na granicy progu wyborczego. Jeśli partia ta nie weszłaby we wrześniu do parlamentu, AfD uzyskałaby większość w landtagu i mogłaby samodzielnie rządzić.

Dla chadeków byłby to cios. Rząd już teraz przygotowuje się na potencjalne zwycięstwo AfD w Saksonii-Anhalt zmieniając tak przepisy, by w razie jej wygranej w ręce polityków tej partii nie wpadły zastrzeżone informacje ze służb specjalnych i policji. Chodzi o możliwość przekazania ich Rosjanom, z którymi politycy AfD mają zażyłe kontakty.

REKLAMA

Kraj/34439087

Ministerstwo Finansów

Bank Polski

Obligacje Skarbowe

Zamień obligacje skarbowe i patrz, jak oszczędności rosną

Sprawdź termin wykupu swoich obligacji i zamień je na nowe:

- im dłużej oszczędzasz, tym więcej zyskujesz,
- cieszysz się pewnością i bezpieczeństwem,
- masz stały dostęp do swoich oszczędności.

Dostępne w PKO Banku Polskim lub na obligacjeskarbowe.pl.

Sprawdź termin wykupu swoich obligacji i dowiedz się więcej w Punktach Sprzedaży Obligacji Skarbowych w PKO Banku Polskim, pod numerami infolinii*: 801 310 210 lub +48 81 535 66 55**, lub na obligacjeskarbowe.pl.
* Opłata zgodna z taryfą operatora. Infolinia czynna od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00-17.00 (z wyjątkiem dni świątecznych).
** Numer dostępny w kraju, za granicą i z telefonów komórkowych.

1 RP

eprasa.pl 26aa7ea726

Pracujących emerytów przest

Jest co najmniej kilka mocnych powodów, by po osiągnięciu wieku emerytalnego dalej pracować. Wśród nich – poza oczywistą wyższą emeryturą – na przykład zerowy PIT. A jednak te korzyści nie działają.

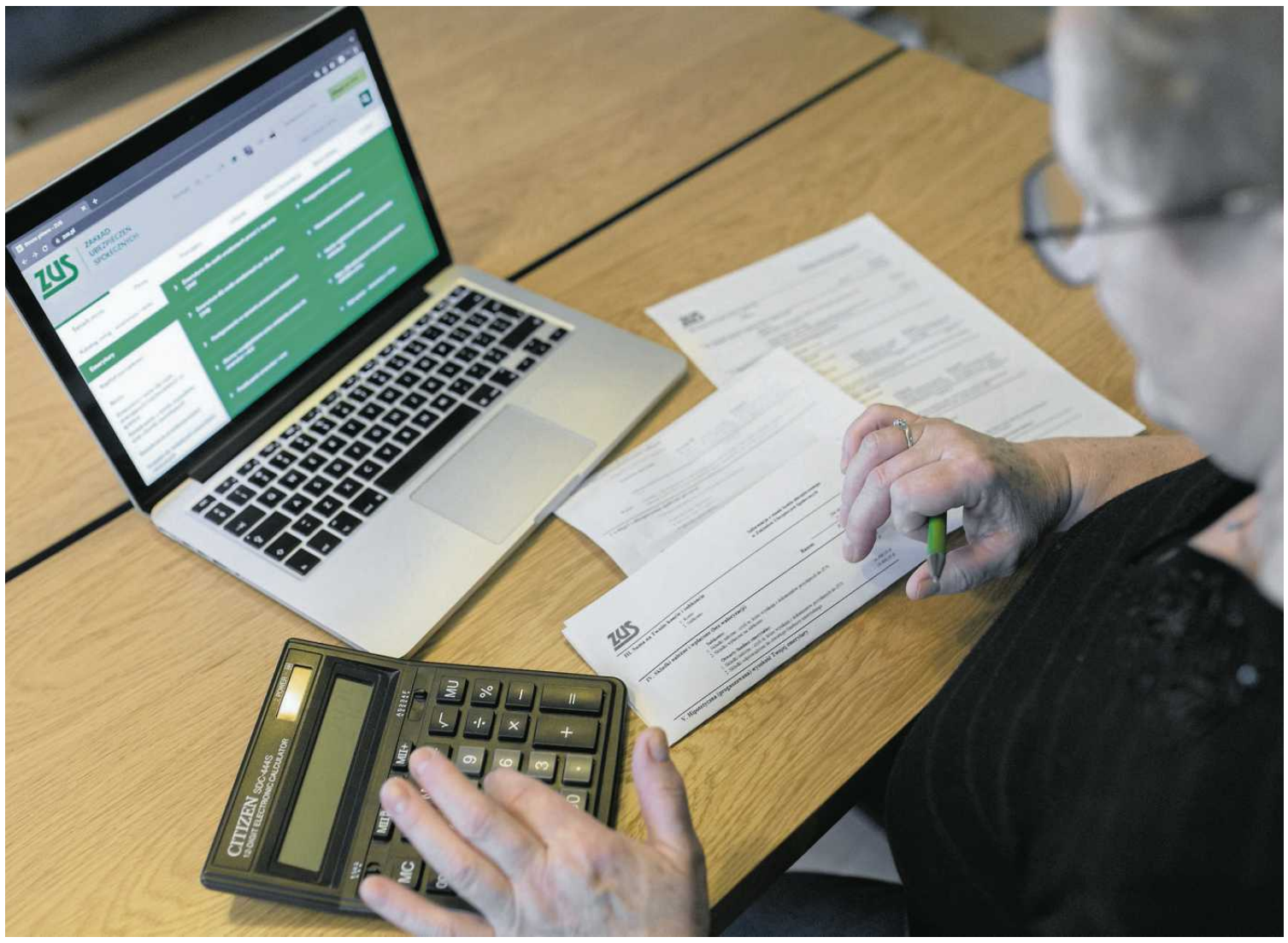

• **Niemal od razu po osiągnięciu praw emerytalnych na emeryturę przechodzi 68 proc. osób** FOT. ADAM STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Kamil Fejfer

Podczas spotkania z wyborcami w Kazimierzu Dolnym ministra pracy Agnieszka Dziemianowicz-Bąk sporo mówiła na temat systemu emerytalnego. – Tak długo, jak lewica będzie odpowiedzialna za ten obszar nie będzie podwyższania wieku emerytalnego ani dla kobiet, ani dla mężczyzn. Ani dla ojców, ani dla matek, ani dla osób bezdzietnych. Nie będziemy podwyższać wieku emerytalnego – podkreślała szefowa resortu pracy.

Lewicowa polityczka dodała, że jeżeli mamy rozmawiać o wyrównaniu wieku uprawniającego do świadczenia, to byłoby to jedynie równanie w dół – do wieku emerytalnego kobiet. W obecnej sytuacji demograficznej jest to oczywisty absurd i proszenie się o zapaść systemu. Szefowa resortu z pewnością zdaje sobie z tego sprawę, jest jednak zakładniczką lewicowego dogmatu niskiego wieku emerytalnego.

Dziemianowicz-Bąk podkreślała, że chciałaby zachęcać (lecz nie zmuszać!) ludzi do aktywności zawodowej po osiągnięciu momentu uprawniającego do świadczenia. Przywoływała w tym kontekście propozycję skrócenia czasu pracy dla osób starszych przy zachowaniu wysokości pensji.

Problem w tym, że zachęt do dalszej pracy w jest już sporo. Tylko że niewiele one dają.

Jak działa system emerytalny

Powiedzmy na wstępie, jak obecnie wygląda system emerytalny. Wysokość świadczenia jest uzależniona od tego, ile uskładaliśmy przez nasze życie zawodowe (składka emerytalna wynosi 19,52 proc.). Osobom, które pracowały w poprzednim systemie, czyli przed 1999 rokiem (wtedy mieliśmy do czynienia z wielką reformą) „przydzielany" był tak zwany kapitał początkowy równy zasymulowanej sumie składek, które odłożyłyby przy obecnej ścieżce.

Suma tego, co uzbieraliśmy, jest co roku waloryzowana. Jest to niezbędne, aby zasoby nie traciły na wartości w wyniku inflacji.

I tak, w zeszłym roku stan konta emerytalnego został zwaloryzowany o 9,81 proc. A środki na subkoncie (II filar ZUS-owski) o 10,6 proc. „Osoba, która zgromadziła na koncie w ZUS 450 tys. zł, po waloryzacji ma o ponad 44,1 tys. zł więcej, czyli ponad 494,1 tys. zł. Natomiast jeśli ktoś dotąd zgromadził 850 tys. zł w postaci składek i kapitału początkowego, to dzięki waloryzacji stan jego konta zwiększył się o blisko 83,4 tys. zł, czyli do 933,4 tys. zł" – czytamy na stronie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Coroczna podbijanie wartości musi wyprzedzać inflację, to wymóg ustawowy (mechanizm jest nieco bardziej skomplikowany, ale tutaj poprzestańmy na tym). To z kolei oznacza, że waloryzacja składek bezkonkurencyjnie przebija wzrost wartości środków wrzuconych na giełdę.

Skumulowana waloryzacja od 2005 do 2025 roku wyniosła nieco ponad 400 proc. W przypadku giełdy mnożnik kapitału wyniósł „jedynie" około 220 proc. Skąd ta różnica? Jak powiedziałem, podbijanie wartości sumy składek musi wyprzedzać inflacje. Środki na giełdzie nie mają tego zabezpieczenia.

Inaczej mówiąc, jeżeli traktowalibyśmy emeryturę jako inwestycję (a nie ubezpieczenie, czym jest realnie) to przynosi ona nieporównywalnie większy zwrot niż gra na giełdzie. Między innymi dlatego jest to jeden z najlepszych sposobów na zabezpieczenie przyszłości. Ogromna większość z nas, jakby miała te środki inwestować samodzielnie nigdy nie uzyska zbliżonych „zysków".

Na marginesie, waloryzacja składek nie jest tym samym co waloryzacja samej emerytury. To dwa zupełnie inne mechanizmy.

Dłuższa praca równa się wyższa emerytura. Z trzech powodów

Wiemy więc, co się dzieje z naszymi składkami przez cały okres kariery zawodowej. Kiedy przechodzimy na emeryturę (wiek uzyskiwania uprawnień dla kobiet to 60 lat, mężczyzn to 65 lat), to co „uzbieraliśmy" i co zostało zwaloryzowane jest dzielone przez dalsze spodziewane trwanie naszego życia. Napisałem o „uzbieraniu" w cudzysłowie, ponieważ środki, które wpłacamy, są tylko księgowym zapisem; realnie są od razu przeznaczane na bieżące wypłaty świadczeń dla obecnych seniorów. A o tym, ile będziemy statystycznie żyli wie GUS, który co roku publikuje tak zwane tablice dalszego trwania życia. Skąd je bierze? Z informacji na temat zgonów w danym roku.

Tak stworzony system oznacza, że dłuższa praca równa się wyższej emeryturze.

Wynika to z trzech powodów.

Po pierwsze dłużej odkładamy składki, a więc mamy więcej kapitału do podziału. To jednak nie ma tak istotnego znaczenia jak dwie pozostałe zmienne.

Po drugie to wspomniana waloryzacja. Jeżeli zebraliśmy 300 tys. zł, to waloryzacja na poziomie 10 proc. oznacza dodatkowe 30 tys. zł do podziału na lata życia, które nam zostały.

Po trzecie jeśli dłużej pracujemy, to krócej będziemy pobierać świadczenie. A to oznacza, że zgromadzone kapitał dzieli się na krótszy okres.

„Połączenie trzech czynników – dodatkowych składek, waloryzacji i krótszego okresu wypłaty – znacząco zwiększa wysokość emerytury. Przykładowo, mężczyzna urodzony w 1959 roku, z kapitałem początkowym 75 tys. zł i zarobkami na poziomie 60 proc. średniej krajowej, który mógł przejść na emeryturę we wrześniu 2024 roku, ale przepracował dodatkowy rok, zyskał świadczenie wyższe o 19,1 proc. Zamiast 3882 zł otrzyma 4623 zł" – czytamy na stronie ZUS. „Mężczyzna urodzony w 1955 roku, który odroczył emeryturę o 5 lat, podwoił

Liczba pracujących emerytów

Liczba osób z ustalonym prawem do emerytury podlegających ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu pracy zarobkowej – dane w tys.

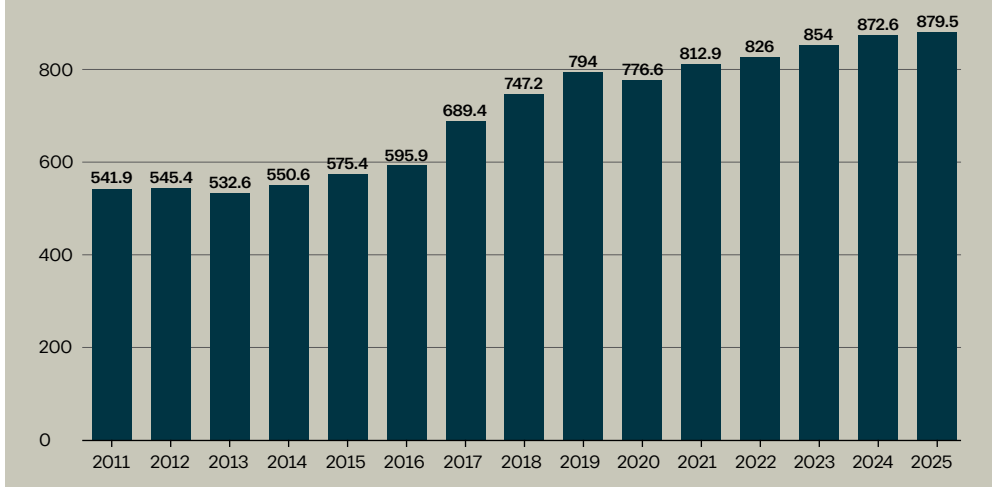

© TOMASZ LEBIODA, WYBORCZA.PL ŹRÓDŁO: CIEKAWE LICZBY NA PODSTAWIE DANYCH ZUS

Bardzo silna zachęta ekonomiczna do pracy po osiągnięciu wieku emerytalnego w systemie już jest! I nie działa

eprasa.pl 26aa7ea726

ało przybywać

swoje świadczenie – z 2477 zł do 5147 zł" – informuje zakład.

I jeszcze jedna informacja powiązana. „Dziś 60-latek będzie pobierać świadczenie przeciętnie przez 22,2 roku, a 65-latek – przez 18,4 roku. To o 18–20 proc. dłużej niż w 1999 roku. Wydłużanie trwania życia powoduje, że za tę samą kwotę składek emeryci uzyskują o 8–9 proc. niższe świadczenie niż w chwili, gdy ZUS rozpoczął przyznawanie i wypłatę emerytur z nowego systemu" – czytamy w na stronie instytucji.

Są zachęty, nie ma chętnych

Jak widać bardzo silna zachęta ekonomiczna do pracy po osiągnięciu wieku emerytalnego w systemie już jest! I nie działa, o czym za chwilę. Ale nie jest jedyną. Osoby pracujące po przekroczeniu wieku emerytalnego (ale niepobierające świadczenia!) nie płacą również podatku dochodowego do kwoty ponad 115 tys. zł rocznie.

Do tego dzięki dużej nowelizacji ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia z zeszłego roku pracodawcy zatrudniając osoby poszukujące pracy w wieku emerytalnym mogą co drugi miesiąc dostawać dofinansowanie do miejsca pracy w wysokości do połowy płacy minimalnej (obecnie około 2400 zł).

I znów – mimo tych zachęt bardzo niewiele osób decyduje się na pracę po osiągnięciu wieku emerytalnego. O jakich liczbach dokładnie mówimy?

Niemal od razu po osiągnięciu praw na emeryturę przechodzi 68 proc. ludzi. W ciągu roku od 60. (kobiety) lub 65. (mężczyźni) urodzin jest to już niemal 90 proc.

Dla doprecyzowania, istnieje możliwość albo odsunięcia momentu pobierania świadczenia, albo przejścia na emeryturę i dalszej pracy zawodowej (czyli łączenia obu źródeł dochodów). Wśród osób, które osiągnęły wiek emerytalny, tych które otrzymują emeryturę i jednocześnie pracują jest około 13 proc.

Portal CiekaweLiczby.pl powołujący się na GUS, zauważa jednak, że choć liczba tych osób zauważalnie rosła między 2015 a 2022 rokiem to obecnie trend się wypłaszczył.

System „emerytura plus praca zawodowa" wielu może się wydawać rozsądny. Mamy podstawę w postaci (niewielkiego) świadczenia, a do tego dorabiamy sobie tak jak nam pozwoli zdrowie i chęci. Jednak z taką architekturą dochodu jest pewien bardzo duży problem. Otóż, kiedy zdrowie nam naprawdę zaczyna szwankować i przestajemy pracować, to zostaje nam jedynie ta licha podstawa. I zostajemy z nią w momencie, kiedy najbardziej potrzebujemy środków – na leki, na opiekę, na dostosowanie domu pod nasze nowe potrzeby.

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk mówiła również o skróceniu czasu pracy dla seniorów przy zachowaniu tej samej pensji. To nie jest zły pomysł, natomiast wciąż nie ma żadnej konkretnej propozycji legislacyjnej. Powstaje również pytanie, dlaczego właściwie to rozwiązanie miałoby cokolwiek zmienić, skoro w systemie mamy już zachęty do dłuższej pracy, które po prostu nie działają?

Wybierają emeryturę, bo nie wiedzą, jak działa system

Wyjaśnienia dlaczego, mimo tych zachęt, pracujemy krótko są cztery. Pierwsze jest najprostsze. Spora część z nas jest przepracowana i woli po prostu odpocząć. Z tym wyjaśnieniem są dwa problemy. Otóż przepracowanie jest kwestią wysoce subiektywną i zależną od kontekstu kulturowego. Przecież spracowani i zmęczeni bywają również 40-latkowie, a nawet 30-latkowie. Do tego rośnie nam tak zwane trwanie życia w zdrowiu. W 2009 roku dla kobiet wynosiło ono nieco ponad 60 lat, dzisiaj wynosi ponad 65 lat.

Drugie wyjaśnienie również jest dość proste. Ludzie po prostu nie wiedzą, jak działa system. Znam historię seniorki, która pracowała w swoim zawodzie wiele lat po przekroczeniu wieku emerytalnego. Kiedy dostała pierwsze świadczenie na konto, myślała, że nastąpił jakiś błąd. Jej emerytura była wyższe niż ostatnia pensja.

Trzecie – wolimy zysk w postaci środków „na już" niż odroczoną gratyfikację w przyszłości. Niższa emerytura teraz waży dla nas więcej niż wyższa emerytura za 5 lat. Gorzej jednak będzie za 5 lat, ale kto by myślał o przyszłości, kiedy można wreszcie odetchnąć.

Potęga opcji domyślnej

Ostatnie wytłumaczenie jest najbardziej frapujące. Otóż istnieje bardzo dobrze udokumentowane w ekonomii behawioralnej zjawisko „preferowania opcji domyślnej". Właśnie z niego korzystają wszystkie „darmowe okresy próbne" serwisów streamingowych i innych usług subskrypcyjnych. W „darmowym okresie" haczyk polega na tym, że spora część z nas nie wycofa się na czas, niejako pójdzie obraną ścieżką i będzie płacić.

Bardzo ciekawe badania odnoszące się do preferowania opcji domyślnej dotyczą kwestii zgody na przekazywanie organów do transplantacji. Kraje – również zbliżone kulturowo – bardzo różnią się między sobą, jeśli chodzi o odsetek osób, które wyrażają wspomnianą zgodę. Co jest zmienną najsilniej wpływającą na te różnice? Prawna opcja domyślna. Oczywiście z możliwością jej cofnięcia. Oznacza, to że w modelu, w którym jest zasada, że organy trafiają do transplantacji i obywatel musi podjąć aktywność, by wyrazić sprzeciw, częstotliwość oddawania organów jest kilkukrotnie wyższa niż w takim, w którym obywatel musi aktywnie zgłosić chęć przekazania organów do transplantacji.

W przypadku emerytur działa bardzo podobny mechanizm – większość z nas w większości spraw idzie po prostu utartymi ścieżkami. W ten sposób działają nasze umysły. Utartą ścieżką jest możliwie szybkie przejście na emeryturę.

„Zachęcanie" ludzi do pracowania po osiągnięciu (niskiego) wieku emerytalnego oznacza kontynuację ścieżki, którą mamy obecnie – wiele osób przechodzących na emeryturę będzie po prostu dostawać głodowe świadczenia. Wynika to z matematyki działania systemu. Część z nich oczywiście sobie poradzi nawet z groszową lub minimalną emeryturą. Wcześniej kupią sobie mieszkania na wynajem, zainwestują na giełdzie (z której będą mieli mniejszy zwrot niż z ZUS), pomogą im dzieci.

Problem będzie z tymi seniorami, którzy przez całe życie mało zarabiali, nie będą mieli wsparcia rodziny, a ich oszczędności nigdy nie pozwolą im na uciułanie wkładu własnego do mieszkania na wynajem. To oni będą rewersem politycznej bierności spod znaku „będziemy zachęcać, ale nie zmuszać do dłuższej pracy". ●

wyborcza.pl

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ

• **Wejdź: Wyborcza.pl**

ZAPISZ SIĘ NA CODZIENNY NEWSLETTER

• **Wyborcza.pl/newslettery**

www.nekrologi.wyborcza.pl/34445253

Z głębokim smutkiem i żalem żegnamy

Pana Profesora

Stanisława Gomułkę

Głównego Ekonomistę Business Centre Club

Wybitnego przedstawiciela myśli ekonomicznej

i wykładowcę wielu prestiżowych uczelni na świecie

Człowieka wielkiej wiedzy i życzliwości o niezłomnych zasadach i wielkim sercu,

Który na stałe wpisał się w historię BCC i polskiej transformacji gospodarczej

Dziękujemy za długie lata współpracy

Pozostanie w naszej pamięci.

Rodzinie i Bliskim

składamy

wyrazy głębokiego współczucia.

Zarząd,
Gospodarczy Gabinet Cieni,
Rada Klubu,
Rada Główna,
Pracownicy i cała społeczność
Business Centre Club

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34445774

PREZYDENT MIASTA PIŁY

ogłasza pierwsze przetargi ustne nieograniczone na sprzedaż prawa własności nieruchomości gruntowych położonych przy ul. Wilgowej w Pile

Lp.	*Oznaczenie nieruchomości wg księgi wieczystej i katastru, powierzchnia nieruchomości*	*Cena wywoławcza (netto)[1] oraz wysokość wadium*
1.	**Piła, ul. Wilgowa** działka **nr 489** (obręb 39) powierzchnia działki **0,3740 ha** przeznaczenie w planie miejscowym: **MN/U** – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej (oznaczenie dwubarwne), obejmujące integralne części działek przeznaczonych na cele: a) zabudowy usługowej, oznaczenie na rysunku – „u", b) zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczenie na rysunku – „mn"	**720 000,00 zł** *wadium:* **144 000,00 zł**
2.	**Piła, ul. Wilgowa** działka **nr 490/1** (obręb 39) powierzchnia działki **0,1660 ha** przeznaczenie w planie miejscowym: **U1** – tereny zabudowy usługowej	**378 000,00 zł** *wadium:* **75 600,00 zł**

Termin i miejsce przetargów:

16 października 2026 r. od godz. 9:00
w siedzibie Urzędu Miasta Piły – Piła (64-920) plac Staszica 10, sala 229 B, II piętro
(odrębnie na każdą nieruchomość, według kolejności podanej w ogłoszeniu o przetargach)

Miejsce wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargach:

– ***www.bip.pila.pl*** *w zakładce Przetargi na nieruchomości i ruchomości gminne,*
– ***www.pila.pl*** *w zakładce Przetargi-Nieruchomości,*
– *tablica informacyjna Urzędu Miasta Piły.*

Szczegółowe informacje o przetargach można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Piły – Piła (64-920) plac Staszica 10, pokój 118/118A, nr tel. 67/2104279 oraz nr tel. 67/3488554.

[1] *Do sprzedaży nieruchomości mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, z późn. zm.) obowiązujące w dniu sprzedaży, na dzień publikacji ogłoszenia o przetargach stawka podatku VAT wynosi 23%.*

eprasa.pl 26aa7ea726

Ekskomunika lefebrystów

Coraz bardziej ograniczona władza papieża

Dzisiaj już nie da się wykorzystać aparatu przemocy państwa do egzekwowania posłuszeństwa władzom kościelnym. Ale zanikła też władza duchowa, jaką Kościół sprawował przez wieki.

Tomasz Terlikowski

Jeśli dosłownie potraktować zapisy znajdujące się w dokumentach Kościoła, prawo kanoniczne i tytulaturę papieską, to nie ma na świecie osoby o większym zakresie władzy niż papież. Już sama tytulatura – w ostatnich dziesięcioleciach mocno ograniczona – mocno eksponuje władzę papieską, bo każdy kolejny biskup Rzymu jest według niej Namiestnikiem Jezusa Chrystusa i Następcą Księcia Apostołów, a także Najwyższym Kapłanem Kościoła Powszechnego.

Jeszcze kilkadziesiąt lat temu papieże nosili potrójną koronę (tiarę), która miała podkreślać – według jednej z interpretacji – zarówno władzę papieża nad Kościołem, jego rolę Najwyższego Prawodawcy, jak i władzę ziemską, w wymiarze wąskim nad Państwem Kościelnym, ale szerzej nad światem w ogóle. Z tego zwyczaju zrez0ygnował dopiero w latach 60. Paweł VI, przekazując tiarę na cele charytatywne.

Wszystkie te tytuły i symbole uzupełnione są zapisami prawa kanonicznego, zgodnie z którymi papież „posiada najwyższą, pełną, bezpośrednią i powszechną władzę zwyczajną w Kościele, którą może wykonywać zawsze w sposób nieskrępowany". A to nie wszystko, bo papież cieszy się jeszcze „nieomylnością w nauczaniu, na mocy swego urzędu (...), kiedy jako najwyższy Pasterz i Nauczyciel wszystkich wiernych, którego zadaniem jest utwierdzać braci w wierze, głosi w sposób definitywny, jako obowiązującą, naukę w sprawach wiary lub moralności". Wierni i duchowni są zobowiązani do przyjmowania nauki, „którą głosi papież lub Kolegium Biskupów w sprawach wiary lub moralności, gdy sprawują autentyczne nauczanie, chociaż nie zamierzają przedstawić jej w sposób definitywny".

To tylko kilka zapisów mówiących o władzy papieża. Listę można długo ciągnąć. Papież może zmienić każde prawo kościelne, bo jest jedynym prawodawcą, może wydać lub zmienić każdy wyrok, bo sprawuje władzę sądowniczą, i wreszcie ma uprawnienie do podejmowania każdej decyzji administracyjnej, co oznacza, że ma pełną władzę wykonawczą. Uświadamia to, że papież sprawuje (a przynajmniej sprawować może) władzę absolutną. Zarówno w kwestii uprawnień doczesnych, jak i duchowych.

Tyle w teorii teologicznej i religijnej. W praktyce zakres władzy papieskiej jest o wiele bardziej ograniczony, a żeby to zobaczyć wystarczy przyjrzeć się sprawie lefebrystów, czyli członków Bractwa Kapłańskiego św. Piusa X, którzy zostali niedawno poddani ekskomunice.

Teoretycznie i kanonicznie wszystko jest jasne. Dykasteria Nauki Wiary ogłosiła – w imieniu papieża – wynikającą z ducha i litery Kodeksu Prawa Kanonicznego ekskomunikę wszystkich biskupów wyświęconych i wyświęcających podczas uroczystości lefebrystów w Econe, a także wszystkich członków Bractwa.

• **Uroczystość wyświęcenia biskupów w szwajcarskim Econe, po której Watykan ogłosił ekskomunikę lefebrystów**
FOT. REUTERS / PIERRE ALBOUY

Gdyby rzeczywiście władza papieska była taka, jak opisana powyżej, oznaczałoby to, że ta część członków Bractwa, która chce pozostać w jedności z papieżem, musi odejść ze swojego zgromadzenia, znaleźć biskupa, który ich przyjmie, złożyć wyznanie wiary, a potem zaczekać na ostateczną decyzję Kościoła. Tak wygląda droga do zdjęcia ekskomunik. Inni zaś pokornie powinni uznać, że zostali z Kościoła wykluczeni i formują własne wyznanie, co oznacza, że trwają w nałożonych karach.

Dodajmy do tego, że tradycyjnie przekonanie o ekskomunice, choć niemal nieobecne w nauczaniu Kościoła, wskazuje na potępienie nie tylko doczesne. Lefebryści, którzy podkreślają swoje przywiązanie do takich właśnie przekonań, powinni teraz drżeć z lęku przed piekłem.

Tyle, że tak nie jest. Władze Bractwa Kapłańskiego i jego członkowie wcale nie zamierzają prosić o przyjęcie w szeregi pozostających w pełnej jedności z biskupem Rzymu duchownych, bo uważają, że w ich sytuacji papież się myli, nadużył swoich uprawnień, a same ekskomuniki ich nie dotyczą, bo są nieważne i niebyłe. Ale – co niestety nie ujawnia zbyt głębokiej logiki myślenia – na wszelki wypadek, gdyby jednak były one ważne, Bractwo składa zgodnie z prawem kanonicznym odwołanie od papieskiej decyzji, którego celem jest wstrzymanie egzekucji wyroku i ponowne rozpatrzenie sprawy.

To oczywiste ominięcie drogi, jaka została wskazana przez Dykasterię Nauki Wiary, ale także jasne pokazanie, że wbrew własnym deklaracjom o konieczności uznania władzy papieskiej, lefebryści de facto jej nie uznają. A Watykan w zasadzie niewiele, poza przypominaniem zasad i apelami, może im zrobić.

Władze Bractwa Kapłańskiego uważają, że w ich sytuacji papież nadużył swoich uprawnień. Są w tym zachowaniu dziećmi świata, który odrzucają

Powodów papieskiej niemocy jest wiele. Po pierwsze końca dobiegł czas, gdy Kościół i papiestwo cieszyło się wsparciem władz świeckich. Od czasu rozgromienia donatystów w Afryce na przełomie IV i V wieku Kościół mógł liczyć na wsparcie aparatu państwa w robieniu porządków z niepokornymi synami (i córkami), a teolodzy – nawet ci niechętni temu, jak początkowo Augustyn z Hippony – ostatecznie docenili jego skuteczność. Przemoc i administracja bywają skuteczniejsze niż apele. Reformacja jednak, a później oświecenie, rozwój ruchów narodowych (w tym przede wszystkim włoskiego, który skasował Państwo Kościelne) i koniec XIX-wiecznego status quo, a także późniejsza laicyzacja położyły kres takim rozwiązaniom. Dzisiaj już nie da się wykorzystać aparatu przemocy państwa do egzekwowania posłuszeństwa władzom kościelnym.

Istotniejsza jest jednak inna zmiana: chodzi o zanik władzy duchowej, jaką Kościół sprawował przez wieki. Chantal Delsol, wybitna francuska katolicka intelektualistka, ukazuje, że u podstaw tej władzy leżała głęboka wiara, że Kościół (a także sam papież) ma w istocie klucze do życia wiecznego i może swoją decyzją zamknąć komuś drogę do nieba i skazać na piekło. Najpierw Reformacja, a potem oświecenie podkopały to głębokie przekonanie i odebrały skuteczne narzędzie kontroli i władzy Kościołowi.

I nie dotyczy to tylko osób niewierzących, ale i tych, które wciąż są wiernymi katolikami. Owszem, są jeszcze duchowni i świeccy, którzy zachowują ten model wiary, ale reformy Soboru Watykańskiego II, nauczanie posoborowych papieży, dialog międzyreligijny i ekumeniczny co do zasady osłabiły ten sposób myślenia o duchowej władzy Kościoła. Widać to nawet w przypadku podejścia do ekskomuniki wobec Bractwa Kapłańskiego św. Piusa X – nikt nie mówi już o karach wiecznych, a podważa się ważność czy godziwość sakramentów.

Od słabo wykształconych teologicznie księży wierni wciąż słyszą, że papieża wybiera Duch Święty, ale nawet Benedykt XVI podkreślał, że wybierają go kardynałowie. I nie ma co ukrywać, że obowiązek osobistego posłuszeństwa łatwiej jest wyegzekwować, gdy wierzy się, że „pasterza" wybrał Bóg, niż wówczas, gdy – zgodnie zresztą z doktryną – przypomina im się, że wybrali go starsi panowie. Wiara pozwala widzieć w tej doczesnej grze uczestnictwo Ducha Świętego, ale w kulturze liberalnej demokracji, w której wszyscy jesteśmy uformowani, z roku na rok staje się to coraz trudniejsze.

Bractwo Kapłańskie św. Piusa X może oczywiście powtarzać, że ono samo ten kierunek zmian odrzuca, ale jego wierni i duchowni są dziećmi tego samego świata, co wszyscy inni i nawet jeśli go odrzucają, to są nim przeniknięci. I właśnie dlatego tak, a nie inaczej, traktują papieską władzę.

Pod ogromem tytulatury i mocą zapisów prawno-kanonicznych kryje się rzeczywistość kościelna, która jest o wiele bardziej skomplikowana i o wiele mniej jednoznaczna, niż chcieliby z jednej strony radykalni antyklerykałowie, a z drugiej ci, których określić można radykalnymi papistami. I jedni, i drudzy, odwołując się do teologii nieuzupełnionej przez pragmatykę, popełniają błąd zbyt wielkiej wiary w to, co zapisane na rozmaitych kartkach. Kościół i papiestwo nie wyczerpują się w tych zapisach.

Czy Kościół będzie odchodził od zapisów kanonicznych w sprawie władzy papieskiej? Trzeba mieć świadomość, że to już się w pewnym sensie dzieje. Jeszcze Jan Paweł II apelował do innych wyznań chrześcijańskich o pomoc w lepszym zrozumieniu dogmatów papieskich i bardziej ekumeniczny model sprawowania władzy biskupa Rzymu, a Franciszek sporo mówił o bardziej synodalnym stylu papieskim... I choć nie prowadzi to do zmiany doktryny, to z całą pewnością będzie prowadzić do reformy tego, jak władza papieska jest sprawowana. ●

Tomasz Terlikowski

• **Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji**

eprasa.pl 26aa7ea726

Prześladowania w PRL

Bodnar pyta o akcję „Hiacynt”

Pamięć historyczna, tak świetnie zagospodarowana przez prawicę, mogłaby w końcu poszerzyć swe granice o ofiary, które nie mieszczą się w pseudopatriotycznej wspólnocie narodowej.

Słowiński

Pomiędzy 1985 a 1987 r. władze PRL przeprowadziły co najmniej trzy akcje wymierzone w homoseksualnych mężczyzn. Milicja Obywatelska przeprowadzała zatrzymania, przesłuchania i zastraszanie gejów żyjących w Polsce, a sama akcja miała charakter ogólnokrajowy.

Od ponad 40 lat nikt nie poniósł za to odpowiedzialności, ale może się to zmienić, bowiem senator Adam Bodnar, były Rzecznik Praw Obywatelskich i minister sprawiedliwości, wystąpił w tej sprawie z senatorskim oświadczeniem. Słowa skierował do komendanta głównego policji gen. Marka Boronia, ministra sprawiedliwości Waldemara Żurka i prokuratora Andrzeja Pozorskiego, dyrektora Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu przy IPN-ie.

15 listopada 1985 roku milicjanci rozpoczęli aresztowania i przesłuchania homoseksualnych mężczyzn. Akcja miała charakter tajny, nie znamy też „oficjalnego” powodu działań służb. W ramach działań operacyjnych powstało 15 tys. „różowych teczek”, czyli danych personalnych homoseksualnych mężczyzn. Adresy, nazwiska, miejsca pracy – porządna policyjna kartoteka, w PRL-u materiał niebezpieczny. Materiały były wykorzystywane do identyfikacji osób do współpracy z SB i do szantażu.

O akcji „Hiacynt” wiemy i dużo i mało. Na pewno jest obecna w mitologii środowiska LGBT+ jako jawnie homofobiczna forma represji państwowej wymierzona w społeczność w Polsce Ludowej. O „Hiacyncie” powstało kilka książek i artykułów naukowych. W 2021 r. premierę miał film Piotra Domalewskiego opowiadający o tej akcji.

Ale zarazem wiemy o nim mało – jak przekonuje w swojej książce prof. Ewa Majewska („Czułe oczy Lewiatana. Archiwa akcji hiacynt, biopolityka i queerowy słaby opór”), „nikt nic nie wiedział o przyczynach, metodach, założeniach, celach i efektach tych operacji. Stan ten trwa w zasadzie po dziś dzień”. Autorka stawia uzasadnioną tezę, że skoro działania służb miały charakter niejawny i nigdy publicznie nie odwołano tej akcji, to metaforycznie cały czas znajdujemy się w obszarze afektywnego stanu wyjątkowego, czyli stanu, gdzie poza jakimkolwiek trybem można osobom LGBT+ zrobić wszystko, bez podania jakiegokolwiek powodu i bez żadnego obywatelskiego nadzoru.

W trakcie badań prof. Majewska ustaliła, że zebrane w ramach akcji „Hiacynt” dokumenty wciąż pozostają materiałem operacyjnym 16 z 17 komend wojewódzkich (jedynie Komenda w Szczecinie w całości zdeponowała materiały do IPN-u). Zarówno więc brak choćby symbolicznego rozliczenia i przeproszenia represjonowanych obywateli, jak i faktyczne niezarchiwizowanie dokumentów pozostających w dyspozycji policji, stanowi asumpt do tego, że coś z „Hiacyntem” trzeba zrobić. Ale czy państwu polskiemu starczy odwagi? Czy w ogóle uzna to za potrzebne?

• **Marsz Równości we Wrocławiu, 2 października 2021 r.** FOT. TOMASZ PIETRZYK / AGENCJA WYBORCZA.PL

IPN-owska prokuratorka już raz odmówiła wszczęcia śledztwa w sprawie akcji „Hiacynt”, bo w działaniach Milicji Obywatelskiej nie dopatrzyła się niczego niezgodnego z prawem

Właśnie w tej sprawie zabrał w Senacie 22 lipca głos Adam Bodnar. Powołując się na art. 2. Ustawy o IPN, mówił, że „czyny popełnione przez funkcjonariuszy państwa komunistycznego »polegające na stosowaniu represji lub innych form naruszania praw człowieka wobec jednostki lub grup ludności bądź związku z ich stosowaniem, stanowiące przestępstwa według polskiej ustawy karnej obowiązującej w czasie ich popełnienie« stanowią zbrodnie komunistyczne, a do ich badania oraz ścigania powołany jest pion prokuratorów Instytutu Pamięci Narodowej”. Senator przekonywał, że celem akcji „Hiacynt” było niezgodne z prawem gromadzenie danych i identyfikacja osób na potrzeby współpracy z SB.

W 2007 roku osoby poszkodowane w owej akcji – Jacek Adler, Szymon Niemiec, Waldemar Zboralski – próbowały coś z tym zrobić, składając zawiadomienie do prokuratury. IPN-owska prokuratorka odmówiła wszczęcia śledztwa, bo w działaniach Milicji Obywatelskiej nie dopatrzyła się niczego niezgodnego z prawem, a formy represji (wykorzystywanie zebranych danych osobowych czy szantaż), zdaniem prokuratorki, nie zostały potwierdzone przez zawiadamiających wystarczającymi dowodami.

Zdaniem Bodnara do tej sprawy trzeba obecnie wrócić i przyjrzeć się raz jeszcze ew. naruszeniom popełnionym przez funkcjonariuszy PRL-u w ramach trzech operacji przeprowadzonych w latach 80. Choć wystąpienie Bodnara w Senacie nie zyskało rozgłosu, uważam je za przełomowe.

Po zawetowaniu przez prezydenta Karola Nawrockiego ustawy o statusie osoby najbliższej w związku i wspólnym pożyciu, realizacja postulatów zapewniających podstawowe prawa osobom LGBT+ zakończyła się fiaskiem. Przyznają to przedstawiciele lewicy, którzy przekonują, że dopiero w następnej kadencji Sejmu, przy odpowiednim ułożeniu się mandatów, będzie można przeprowadzić odpowiednie zmiany. Zostaje transkrypcja zagranicznych aktów ślubów, ale – umówmy się – jest to poniżej godności, którą państwo powinno gwarantować swoim obywatelom i obywatelkom. Choć i to nie jest przesądzone, ponieważ upolityczniony Trybunał Konstytucyjny orzekł we wtorek, że przygotowane przez Ministerstwo Cyfryzacji rozporządzenie o zmianie wzorów aktów małżeństwa, umożliwiające transkrypcję małżeństw jednopłciowych zawartych za granicą, jest niezgodne z prawem. Katarzyna Kotula komentowała, że wyrok TK nie ma żadnej mocy prawnej. Ale jak wyjdzie w praktyce – zobaczymy.

Wystąpienie Bodnara daje możliwość powrotu do dyskusji o represjach na osobach LGBT+. Publiczne przepracowanie „Hiacynta” mogłoby zdelegitymizować homofobiczny dyskurs. Długie trwanie operacji sprzed ponad 40 lat jest znakiem, że wciąż jesteśmy obywatelami drugiej kategorii.

Sprawę mogłaby monitorować nowa rzeczniczka praw obywatelskich Sylwia Gregorczyk-Abram, która niedawno mówiła w wywiadzie dla „Gazety Wyborczej”: „Rzecznik powinien wstawiać się za każdą grupą, którą dotyka dyskryminacja. Dotyczy to oczywiście także praw społeczności LGBT”.

Akcja „Hiacynt” nie dotyczy tylko przeszłości. To, że część teczek zebranych w ramach działań operacyjnych z lat 80. wciąż pozostaje w dyspozycji większości komend wojewódzkich, jest niepokojące. Stanowi naruszenie podstawowych praw osób, które były poddane represjom.

Jeśli więc rząd chciałby wykazać się wobec społeczności LGBT+, powinien przypilnować tej sprawy. Chodzi tu nie tylko o ofiary represji z przeszłości, ale także aktualne poczucie bezkarności wobec nieheteronormatywnych obywateli i obywatelek. Polska pamięć historyczna, tak świetnie zagospodarowana przez nacjonalistyczną prawicę, mogłaby w końcu poszerzyć swe granice o ofiary, które nie mieszczą się w pseudopatriotycznej wspólnocie narodowej. ●

Sebastian Słowiński

• **Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji**

eprasa.pl 26aa7ea726

„Akcja! Ekranizacja”

JAKĄ POLSKĄ POWIEŚĆ WARTO ZEKRANIZOWAĆ?

W tej książce jest wszystko: wyraziści bohaterowie, konflikty moralne, pieniądze, seks, przyjaźń i zdrada. A przede wszystkim opowieść o końcu świata i wyłanianiu się nowego porządku.

• **„Ziemia Obiecana”, reż. Andrzej Wajda, 1974, prod. Zespół Filmowy X** FOT. RENATA PAJCHEL / EAST NEWS

Emilia Dłużewska

W polskim kinie wzbiera nowa fala ekranizacji. A we mnie przerażenie.

Należę do wczesnych roczników gimnazjalnych, czyli tych, które załapały się na poprzednią falę. „Przedwiośnie”, „Quo Vadis”, „Zemsta”, „Pan Tadeusz” – ekranizacje lektur szkolnych ciągnęły nas do kin bezlitośnie jak prąd wsteczny. Z tamtych czasów zostało nam hasło: dobre czy złe, szkoły pójdą. Odzyskanie wiary w to, że polskie kino może być świeże i ekscytujące, zajęło mi lata.

Ciekawe, jak współczesne ekranizacje będą bronić się po latach. Póki co wydaje się jednak, że jeśli nastolatków do polskiego kina nie zachęcą, to przynajmniej im go nie obrzydzą. Można więc śmiało pofantazjować o tym, co by tu jeszcze przenieść na ekrany.

To pytanie zadajemy również wam – czytelnikom, spodziewając się gorących dyskusji. Choć dla mnie odpowiedź jest prosta: jeśli ekranizować, to „Ziemię obiecaną”.

LEPSI OD TRÓJCY ŚWIĘTEJ

Zanim zapłoną państwo oburzeniem, uprzedzam: nie chodzi o poprawianie Andrzeja Wajdy. Jego „Ziemia obiecana” z 1974 roku to film najpewniej niedościgniony.

Tamta ekranizacja, słusznie nominowana do Oscara – i niesłusznie pozbawiona szans na statuetkę ze względu na rzekomy antysemityzm – ma niepodważalne miejsce w historii filmu, nie tylko polskiego.

To kino totalne, epickie, nakręcone z niezwykłym rozmachem, rozpięte między brutalnym naturalizmem a groteskowym rozbuchaniem. Do tego fantastycznie obsadzone: nawet epizody grają tu wybitni aktorzy. Niezapomniane postaci stworzyły Bożena Dykiel i Kalina Jędrusik. Grający główne role Daniel Olbrychski (Karol Borowiecki), Andrzej Seweryn (Maks Baum) i Wojciech Pszoniak (Moryc Welt) w kategorii „wybitne trio” biją na głowę nie tylko Nirvanę, trzech tenorów i Bee Gees razem wziętych, ale i samą Trójcę Świętą.

A jednak będę się upierać: „Ziemia obiecana” powinna zostać zekranizowana ponownie, tym razem jako serial. Po co? Już tłumaczę.

WIĘCEJ ADAPTACJI

Po pierwsze, ekranizacje nie muszą ze sobą konkurować. Pokazują to losy powieści Jane Austen, z zamiłowaniem przenoszonych na ekran nie tylko przez Brytyjczyków, ale i filmowców amerykańskich, włoskich czy indyjskich. „Rozważna i romantyczna”, „Duma i uprzedzenie” i „Emma” filmowane były wielokrotnie: od wersji bardzo wiernych, po luźne adaptacje.

Dla fanów pisarki to okazja, by wracać do ulubionych historii. „Jane Austen działa terapeutycznie. Nie wracam może tak często do książek, za to od lat o tej porze roku, gdy więcej jest ciemności niż światła, oglądam ich filmowe adaptacje” – pisała Maja Staniszewska w 250. rocznicę urodzin autorki.

„Ziemia obiecana” Wajdy też nie była zresztą pierwszą ekranizacją. Powieść Reymonta przeniósł już na ekran Aleksander Hertz niemal pół wieku wcześniej, w 1927 roku. Mniej więcej tyle samo dzieli nas od premiery filmu Wajdy.

Po drugie, przeniesienie powieści na ekran nie jest transferem, a przekładem. Zmienia się język, środki wyrazu, a przede wszystkim kontekst. I choćby dlatego warto przymierzać się do klasyków w różnych czasach i miejscach.

W latach 90. XX wieku wcieleniem Emmy z powieści Austen została Cher, grana przez Alicię Silverstone trzpiotowata bohaterka komedii „Clueless” – dziś znajdującej się na liście dziedzictwa kulturowego Biblioteki Kongresu USA. Nakręcony w języku tamilskim melodramat „Rozważne i romantyczne” dzieje się w 1999 roku w cieniu wojny indyjsko-pakistańskiej. Wyprodukowany w tym roku serial BBC „Ta inna siostra Bennet”, adaptacja powieści Janice Hadlow, wraca do świata „Dumy i uprzedzenia”, ale opisuje go z perspektywy siostry głównej bohaterki. Mary Bennet – w wersji Austen postać nadęta i mało błyskotliwa – w serialu jest młodą kobietą walczącą o podmiotowość poza matrymonialnym rynkiem.

Na podobny zabieg zdecydowali się twórcy netfliksowej wersji „Lalki”, która będzie miała premierę jesienią tego roku. Producenci zapowiadają, że Izabela Łęcka będzie w niej walczącą o niezależność emancypantką. To chwyt kuszący, choć ryzykowny – w powieści Prusa Łęcka była bierna i pusta, bo była ofiarą specyficznych ograniczeń swojej klasy i epoki, które były sednem „Lalki”. Czy postać Izabeli da się przepisać, nie spłaszczając tej historii? Jestem sceptyczna, ale po obejrzeniu zwiastuna trzymam kciuki.

To dwa argumenty. Jest i trzeci, najważniejszy: „Ziemia obiecana” to po prostu fantastyczna historia. W powieści Władysława Reymonta jest wszystko, czego dobre kino potrzebuje: wyraziści bohaterowie, konflikty moralne, pieniądze, seks, przyjaźń i zdrada. A przede wszystkim opowieść o końcu świata, na gruzach którego rodzi się nowy porządek.

CZEGO CHCIEĆ WIĘCEJ?

Powieść Reymonta to historia trzech przyjaciół, których dzieli pochodzenie, ale łączy wspólny cel. Polski szlachcic Karol Borowiecki, syn niemieckiego fabrykanta Maks Baum i przedsiębiorczy Żyd Moryc Welt chcą otworzyć własną fabrykę. Pieniędzy na interes nie mają, ale gotowi są na wiele, by je zdobyć. Dzięki romansowi Karola dowiadują się o planowanej podwyżce ceł bawełny – jeśli uda im się wykupić zapas, mają szansę szybko się wzbogacić, ale ten sam romans może ich plany pogrzebać. I nie tylko on.

Fabuły aż nadto, by zrobić z tego dobrą serialową opowieść: jest jasna stawka, o jaką grają bohaterowie; są miłosne wielokąty (Ka-

eprasa.pl 26aa7ea726

rol poza kochanką, Lucy, ma narzeczoną Ankę, a o jego względy stara się córka bogatego fabrykanta, Mada; do Anki z kolei wzdycha Maks); są finansowe machinacje, salonowe intrygi i statusowe rozgrywki. Główni bohaterowie są moralnie niejednoznaczni, postaci drugo- i trzecioplanowe bywają szlachetne, podłe, cyniczne, naiwne, ale zawsze wyraziste.

A to nie wszystko. W powieści Reymonta są sceny, przy których ręka zadrżałaby niejednemu współczesnemu scenarzyście: pijackie orgie, na które bogacze sprowadzają sobie szwaczki! Rodowa zemsta, kończąca się zmiażdżeniem dwóch ludzi przez maszynę tkacką! Seks w karecie! Krew leje się tu równie obficie jak szampan, a rozdział, w którym Karol Borowiecki pędzi pociągiem do Łodzi, na kolejnych stacjach odbierając depesze relacjonujące pożar jego fabryki, ma w sobie tyle napięcia, że wystarczyłoby go na cały odcinek.

Zrobienie z „Ziemi obiecanej" serialu ma sens nie tylko dlatego, że Reymont – jak wielu współczesnych mu pisarzy – publikował powieść w odcinkach, na łamach „Kuriera codziennego". Taki zabieg pozwoliłby też wrócić do wątków, które Wajda musiał ze swojej ekranizacji wyciąć, bo fabuła „Ziemi obiecanej" jest tak epicka, że nawet trzygodzinny film nie był w stanie jej pomieścić.

Takim wątkiem jest choćby nieszczęśliwa miłość między Mieczysławem Wysockim, polskim lekarzem opiekującym się łódzką biedotą, a Melą Grünspan, córką bogatego żydowskiego fabrykanta. Młodzi stopniowo zakochują się w sobie, jednak Mela odrzuca oświadczyny Wysockiego, łamiąc jego i swoje serce. Zdaje sobie sprawę, że jako Żydówka będzie zawsze odrzucana przez Polaków i ostatecznie wychodzi bez miłości za Moryca Welta.

Antysemityzm „Ziemi obiecanej" to temat niełatwy. Dopatrywanie się go w filmie Wajdy wynika raczej ze zbyt powierzchownej interpretacji, ale w powieści znaleźć go nietrudno. I nie jest on wzięty w nawias: w uprzedzeniach postaci odbijają się uprzedzenia samego Reymonta. Nowa ekranizacja powieści to okazja, by się z tym zmierzyć, przesunąć akcenty, pokazać napięcia między Żydami, Polakami i Niemcami bez wybielania, ale też bez ulegania uprzedzeniom. I zrobić z nich paliwo opowieści.

GDZIE JEST NASZA „ZIEMIA OBIECANA"?

Problemy? Widzę jeden: pieniądze. „Ziemi obiecanej" nie da się sfilmować bez wielkiego budżetu. To opowieść epicka i historyczna, a oszczędzanie na kostiumach, scenografii czy statystach potrafi pogrzebać nawet najlepszy scenariusz. Film Wajdy kosztował 30 mln złotych, co w ówczesnych latach było ogromną kwotą, ale bez tego nie byłby tak oszałamiający.

Ale skoro Netflix był gotów sfinansować adaptację „Lalki", z „Wiedźmina" zrobić flagową produkcję (czy udaną, to inna sprawa), a katastrofę Heweliusza kręcić w Belgii, to czy serialowa „Ziemia obiecana" byłaby poza zasięgiem? Zwłaszcza, że podobny format już się sprawdził. Ludzie na całym świecie pokochali birmingamskich gangsterów, bohaterów „Peaky Blinders", a wcześniej produkowane przez HBO „Boardwalk Empire" czy niemiecki „Babylon Berlin".

Łódź lat 80. XIX wieku nie jest międzywojennym Berlinem ani Atlantic City czasów prohibicji. Ale spokojnie mogłaby iść z nimi w szranki. Zwłaszcza, że jest nie tylko miejscem akcji, ale pełnoprawną bohaterką powieści Reymonta. „Ziemia obiecana" to też świadectwo narodzin młodego miasta. W ciągu niecałych siedemdziesięciu lat z liczącej mniej tysiąc osób osady zmieniła się w przemysłową metropolię, w którym mieszkało ponad 230 tys. ludzi.

„Ziemia obiecana" powinna zostać zekranizowana ponownie, tym razem jako serial

Akcja! Ekranizacja

• Polskie kino kocha ekranizacje. Widzowie również. Dlatego zapraszamy Was do zabawy „Akcja! Ekranizacja". Podpowiedzmy polskim filmowcom, po które książki warto jeszcze sięgnąć. „Księgi Jakubowe"? A może nowy „Solaris"? Jaka polska książka najbardziej zasługuje na ekranizację? A może na drugą szansę i lepszą adaptację?

• Redakcje kultury „Gazety Wyborczej" i Gazeta.pl rozpoczynają wspólną zabawę, w której oddają głos czytelnikom. W pierwszym etapie akcji zapraszamy do udziału w specjalnej ankiecie, którą znajdziecie przy publikacjach dotyczących akcji na Wyborcza.pl i Gazeta.pl. To co, zaczynamy?

Reymont Łodzi nie znosił, to nie ulega wątpliwości. Ale w obrzydzeniu, z jakim noblista patrzy na miasto, trudno nie wyczuć fascynacji. Może przemysłowa Łódź to piekło, ale piekło odmalowane barwnie, plastycznie, z czarnym humorem i tym niezwykłym zmysłem obserwacji, który przyniósł Reymontowi Nobla za „Chłopów".

Gdyby szukać w polskiej kulturze odpowiednika filmowego Nowego Jorku – żywego, samowystarczalnego, pełnego sprzeczności wszechświata, w którym mieści się wielowątkową opowieść – najbliżej byłaby nie współczesna Warszawa, a właśnie Łódź czasów „Ziemi obiecanej". Wrzący, wieloetniczny tygiel, w którym interesy robili Polacy, Żydzi, Niemcy, Rosjanie, Anglicy, w którym wyrastały ociekające złotem pałace fabrykantów, płonęły fabryki, a robotnicze dzieci bawiły się w błocie przed rozpadającymi się chatkami.

Miejsce, w którym jednostka odpowiednio bystra, zdeterminowana i bezwzględna mogła w krótkim czasie zbić majątek. A przynajmniej mogła uwierzyć, że go zbije. Na ogół na własną zgubę.

Bo „Ziemia obiecana" to również powieść o krwiożerczym kapitalizmie, który miażdży pechowych i słabych jak rozpędzona tkacka maszyna. Który znosi dawne podziały społeczne, ale nie sprawia, że społeczeństwo jest równiejsze czy lepsze. O świecie opętanym pieniądzem, szydzących z sentymentów, bez mrugnięcia okiem uświęcającym środki finansowym celem.

Dziś w bezwzględnym kapitalizmie Reymonta możemy się przejrzeć na nowo. I choćby do tego przyda się nam własna „Ziemia obiecana". ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY
Kraj/34414003

1RP

eprasa.pl 26aa7ea726

Witamy w Polsce

Cykl Witamy w Polsce tworzy zespół kilkudziesięciu reporterów „Wyborczej" pracujących w redakcjach w całym kraju.

ZAMACH CZY ZATRUCIE

Czy Karol Nawrocki na finiszu kampanii wyborczej został otruty, bo na wiecu pocałował kobietę w rękę? Toksykolog: „Bardzo mało wiarygodne".

MARCIN RYBAK

Trzy dni przed pierwszą turą wyborów prezydenckich kandydat Karol Nawrocki miał nagle zasłabnąć, a następnie ledwo dojść do kampanijnego busa, na kilka minut stracić przytomność i gwałtownie wymiotować.

Tak zrelacjonował sytuację ze spotkania w Ząbkowicach Śląskich prof. Andrzejowi Nowakowi w książce „Skąd się wziął Karol Nawrocki?". Pod koniec czerwca tę historię nagłośniły propisowskie media. Politycy, komentatorzy i propagandyści z PiS zaczęli mówić, że była to próba zamachu na życie ich kandydata.

Sprawę zaczęła badać prokuratura, wkrótce powinniśmy poznać decyzję, czy będzie wszczęte śledztwo w sprawie narażenia Karola Nawrockiego na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo zdrowia. Od miesiąca rozmawiamy ze świadkami, oglądamy nagrania, analizujemy detale, które widać na filmach. Ze stoperem w ręku jeździmy po ząbkowickim Rynku i zasypujemy dziesiątkami pytań Kancelarię Prezydenta oraz chroniącą Karola Nawrockiego w czasie kampanii firmę Grom Group. Rozmawiamy też z toksykologiem. Oto nasze ustalenia.

CO ZAŻYŁ NAWROCKI

W piątek 16 maja 2025 o północy kończyła się kampania przed pierwszą turą wyborów. Dzień wcześniej Karol Nawrocki odwiedził na Dolny Śląsk.

Kandydat PiS jeździł kampanijnym busem marki Mercedes, wynajętym od warszawskiej firmy Gerwazy Masztanowicz. Ten przewoźnik od lat zatrudniany jest przez partię Jarosława Kaczyńskiego we wszystkich kampaniach wyborczych.

Na konferencję w Wałbrzychu przyszedł tłum zwolenników Nawrockiego. Dziennikarz TVP Mateusz Dolatowski nagrał, jak Nawrocki wkłada coś do ust. Było wąskie, białe, zwinięte na końcu. Kandydat rozmawiał i witał się wtedy ze swoimi sympatykami. Dziennikarz zwrócił na ten szczegół uwagę, bo po telewizyjnej debacie toczyła się dyskusja o używkach Nawrockiego.

Jego sztab twierdził, że kandydat stosuje woreczki z nikotyną. Wkłada się je do ust i tak nikotyna wchłania się do organizmu. Sztab nazwał to snusem, choć formalnie snus i woreczek z nikotyną to dwa różne produkty.

Zresztą to, co wkładał do ust Karol Nawrocki w Wałbrzychu, nie wyglądało jak dostępne na rynku woreczki z nikotyną. Te mają równe końce, a końcówka przedmiotu z Wałbrzycha była zwinięta. „Wyborcza" spytała wówczas sztab kandydata, co to był za produkt. Odpowiedzi nie dostaliśmy.

Z Wałbrzycha kandydat przejechał na obiad do Kłodzka. Najprostsza odpowiedź na pytanie o późniejsze zdarzenia z Ząbkowic: coś mu zaszkodziło. Sprawdziliśmy w miejscowym sanepidzie, bo gdyby objawy – podobne jak Nawrocki – mieli inni uczestnicy obiadu, sanepid musiałby wszcząć postępowanie w sprawie zbiorowego zatrucia. Niczego takiego nie było.

NIEBO PŁACZE

W Ząbkowicach Śląskich Karol Nawrocki pojawił się z kilkudziesięciominutowym opóźnieniem, w stosunku do planu. Na schodach do biblioteki przemawiał do zebranych wyborców. W internecie znaleźliśmy film pokazujący to spotkanie. To fragment relacji na żywo stacji Republika TV. Trwa sześć minut i trzydzieści sekund. Zaczyna się o godzinie 15.32. Przez cztery minuty i jedenaście sekund widzimy Nawrockiego, słuchamy jego przemówienia i oglądamy, jak wita się z wyborcami, dostaje prezenty. Dwie kobiety całuje w rękę. Druga z nich wita się zaraz potem z europosłem Michałem Dworczykiem, stojącym blisko kandydata.

Od 4. minuty i 12 sekundy kamera nie pokazuje już Nawrockiego tylko dziennikarza TV Republika, który robi wywiady z wyborcami. Zaczyna padać deszcz. Dziennikarz idzie w stronę kampanijnego busa, żartując, że to niebo płacze, bo Karol Nawrocki odjeżdża z Ząbkowic. Relacjonuje, że kandydat jeszcze „zbija piątki" z ludźmi.

Fragment relacji Nawrockiego:

„Kończę mówić i nagle czuję, że dzieje się ze mną coś bardzo złego.(...). Mówię: „Szybko zaprowadź mnie do autokaru i od razu mnie połóż na podłodze". Zaprowadzili mnie. Dostałem wodę, wypiłem ją. Z tyłu siedzieli jeszcze jacyś ludzie z obsługi, ale ja już czułem, że po prostu zjeżdżam, film mi się urywa. Jarek od razu zaczął krzyczeć, żeby wszyscy wyszli z autokaru. Zaciągnęli czarne zasłony, staliśmy na ulicy".

Jeżeli zatem „Jarek od razu zaczął krzyczeć" to znaczy, że do incydentu miało dojść na Rynku w Ząbkowicach i bus nie zdążył jeszcze stamtąd odjechać. Z nagrania TV Republika wynika, że bus stał na zakręcie, na wysokości sklepu jubilerskiego, niedaleko fontanny, kilkadziesiąt metrów (według Nawrockiego około pięćdziesięciu) od schodów, na których przemawiał.

Marcin Gwóźdź, do niedawna dolnośląski poseł PiS, uczestnik tego spotkania, mówił tak: – Nie jechałem busem, nie widziałem sytuacji, o której opowiada prezydent w książce, że wszyscy pasażerowie wysiedli z busa, bo Karol Nawrocki zasłabł. O całej historii dowiedziałem się z mediów dopiero teraz.

Gdy poseł dostał tę wypowiedź do autoryzacji, przypomniał sobie, że „bus nie odjechał od razu i rzeczywiście stał kilka, kilkanaście minut na rynku w Ząbkowicach". Czyli i według Nawrockiego, i posła Gwoździa dramatyczna scena rozegrała się tam. Choć kandydat słyszy krzyk „Jarka", żeby wszyscy z busa wyszli, a z relacji posła Gwoździa nie wynika, żeby widział kogoś wysiadającego z busa.

Wracamy do nagrania z TV Republika, gdy dziennikarz mówi o płaczącym niebie. Widać busa i otwarte drzwi. Dziennikarz rozmawia z uczestniczką spotkania w Ząbkowicach. W tle widzimy zamykające się drzwi odjeżdżającego pojazdu. Jest godzina 15.38.

Czyli po wejściu Karola Nawrockiego do środka, bus nie stał koło fontanny ani minuty.

Michał Dworczyk, europoseł, do niedawna w PiS, w maju 2025 r. organizował wizytę kandydata w Ząbkowicach i Dzierżoniowie. Na konferencji prasowej w czerwcu 2026 r., zaraz po opublikowaniu relacji prezydenta, mówił: „bus, w którym poruszał się obecny prezydent, a wówczas kandydat, zatrzymał się, były zasłonięte wszystkie okna, natomiast nie mieliśmy wiedzy, co się dzieje wewnątrz".

Czyli według Dworczyka bus ruszył, ale potem się zatrzymał, a nie jak mówią Nawrocki i poseł Gwóźdź nie ruszył. Dworczyk nie odpowiedział na nasze pytania, gdzie bus rzekomo stanął, czy widział, jak ktoś wysiada z busa na polecenie „Jarka". Poza tym bus miał okna zaklejone wyborczą reklamą. Dość wątpliwe, by Dworczyk z zewnątrz zauważył zasunięte zasłony.

OCHRONA VIP-A

Ochroną Karola Nawrockiego podczas kampanii kierował pułkownik Krzysztof Radziwon, były operator wojskowych jednostek specjalnych. Udzielił wywiadu „Rzeczpospolitej".

„W Ząbkowicach po kilkudziesięciu sekundach od momentu, gdy ruszył bus z kandydatem, dostałem sygnał od członka ochrony będącego w pojeździe, że coś się dzieje z Karolem Nawrockim" – mówił dziennikarzowi.

Na pytania „Wyborczej" pułkownik nie odpowiada. Ale w jego wersji – inaczej niż w opowieści Nawrockiego i posła Gwoździa, a podobnie do relacji posła Dworczyka -bus rusza spod fontanny i zatrzymuje się po – bliżej niesprecyzowanych – kilkudziesięciu sekundach.

A gdzie on wtedy był, co robił? Znowu brak odpowiedzi.

Nagranie z TV Republika: 6. minuta i szósta sekunda. Kamera pokazuje zamykające się drzwi busa. Po obu stronach dwaj ochroniarze. Ten stojący z lewej strony, na wysokości drzwi do szoferki, jest łudząco podobny do pułkownika Radziwona.

– Logiczne. Szef ochrony nie powinien odstępować VIP-a. No i trzeba patrzeć, kto wsiada do busa – mówi nam specjalista od ochrony osobistej. Dziwi się, że szef ochrony nie wsiada z chronionym do tego busa.

eprasa.pl 26aa7ea726

Dziwi jeszcze jedna rzecz. Z relacji prezydenta wynika, że bardzo źle się poczuł, zanim wszedł do pojazdu i prosił o wodę swojego współpracownika Jarosława Dębowskiego, dziś wiceszefa Gabinetu Prezydenta RP. Tymczasem szef ochrony, stojący obok wejścia do busa, nie dostaje żadnego sygnału, że chroniona osoba bardzo źle się czuje. I niczego takiego nie zauważa. Dowiaduje się o tym dopiero po kilkudziesięciu sekundach od pracownika ochrony w pojeździe.

JAK W EGZORCYŚCIE

Pułkownik Radziwon w „Rzeczpospolitej': „Od momentu powiadomienia o incydencie do momentu wejścia do pojazdu minęła maksymalnie minuta. Gdy dotarłem do pojazdu już stał**".**

Co robił szef ochrony przez kilkadziesiąt sekund, od momentu, kiedy bus odjechał, do otrzymania informacji, że coś się złego dzieje? Dlaczego aż minutę zajęło mu dotarcie do busa z VIP-em?

Karol Nawrocki w książce: *„Obudziłem się po jakimś czasie. Wszystkie okna zasłonięte. Nade mną stoją bladzi Mikołaj, Jakub i Jarek. W życiu nie miałem czegoś takiego. Autokar, cały garnitur, wszystko – kompletnie zbryzgane moimi gwałtownymi wymiotami. Wszystko. Oni potem opowiadali, że nie mogli na to patrzeć. Mówili, że wyglądało to jak fontanna, porównywali to do filmu »Egzorcysta« – kopałem nogami, rzucało mną, kompulsywnie wymiotowałem. A gdy się obudziłem, to nie wiedziałem, co się wydarzyło przez te kilka minut".*

Czyli doszło do groźnej sytuacji, a pułkownik – szef ochrony – docierał do busa „maksymalnie minutę". Sprawdziliśmy, że w maju 2025 r. średni czas oczekiwania na połączenie z numerem alarmowym 112 to 11,8 sekundy. W ciągu tej minuty można było się dodzwonić pięć razy. Sprawdziliśmy też, że tego dnia nie było wezwań z ząbkowickiego Rynku. Co prawda linia 112 nie notuje sytuacji, w których ktoś próbuje się połączyć, a potem rezygnuje. Jednak nagła niedyspozycja Nawrockiego miała trwać dłużej niż 12 sekund. Czyli nie było raczej tak, że ktoś chciał zadzwonić i zrezygnował, gdy kandydat poczuł się lepiej.

Dlaczego zatem nikt nie wezwał pomocy w ciągu „maksymalnie minuty", w której szef ochrony docierał do busa, w którym Karol Nawrocki leżał nieprzytomny, a jego objawy zdradzały poważny zdrowotny problem? Dlaczego nie zrobił tego albo nie polecił zrobić innym sam szef ochrony, nawet w drodze do busa? Nawrocki miał odmówić wizyty w szpitalu. Z wywiadu w „Rzeczpospolitej" wynika, że Radziwon go do tego namawiał. Zapadła jednak decyzja, że nikt ma się nie dowiedzieć.

TOKSYKOLOGIA

Próbowaliśmy ustalić, czy ktokolwiek sprzątał zanieczyszczonego busa. Jeśli niedyspozycja Karola Nawrockiego skojarzyła się mu się ze słynną sceną wymiotów z filmu „Egzorcysta", to sprzątania musiało być sporo.

Szef firmy od busa Jarosław Masztanowicz nie chce rozmawiać. – O zdarzenie z Ząbkowic Śląskich trzeba pytać sztabowców pana prezydenta – oznajmia. Na dodatkowe pytania – kiedy dowiedział się o zdarzeniu – odpowiada, że nie pamięta, bo wszystko działo się rok temu, że nie wie nawet, czy on wtedy kierował busem, czy ktoś inny, bo z Nawrockim jeździło ośmiu kierowców.

Czy trzeba było sprzątać bus, łącznie z czyszczeniem siedzeń? – Niewykluczone, że tak było. Trzeba pytać sztabowców pana Nawrockiego – odpowiada przedsiębiorca.

To ostatnie pytanie powtarzamy po kilku dniach, znowu w telefonicznej rozmowie. Jarosław Masztanowicz milczy kilka sekund, po czym mówi: „nie mogę panu pomóc" i się rozłącza.

Pytamy świadków o sprzątanie busa. Czy zwrócili uwagę na coś takiego. Poseł Gwóźdź tym razem nie odpowiada. Michał Dworczyk też. Sam Karol Nawrocki musiał się nie tylko przebrać, ale i umyć. Gdzie? Znowu milczenie.

Nawrocki w książce: *„Od początku kampanii słyszałem od ochrony różne ostrzeżenia, np. że nie powinienem całować kobiet w rękę, że to może być sposób, żeby mnie podtruć, że poruszam się po bardzo wąskiej linii ryzyka i że prędzej czy później coś takiego może się wydarzyć".*

Pisowscy publicyści i komentatorzy podchwycili ten wątek. Że przecież na rękę kobiety – zamieszanej w spisek – można nanieść truciznę, on pocałuje i trucizna w jego organizmie zaczyna działać.

• Karol Nawrocki podczas kampanii wyborczej w 2025 r. FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Objawy, o których mówi pan prezydent, najbardziej mi pasują do zatrucia nikotyną. Są drgawki, nudności, wymioty. Jakiś niepokój pobudzenie

– Opowieść o możliwości zatrucia kogoś przez pocałowanie w rękę jest bardzo mało wiarygodna – mówi „Wyborczej' dr n. med. Eryk Matuszkiewicz z Poznania, internista i toksykolog kliniczny. – W toksykologii ważna jest tzw. droga ekspozycji substancji i czas ekspozycji. Może być na przykład droga pokarmowa albo wziewna. Przez pocałowanie w rękę trudno otruć. Za krótki czas ekspozycji, bo to jest sekunda kontaktu i trzeba by połknąć, a to raczej zostaje na ustach. Na pewno nie mogłaby to być substancja jakaś powszechnie dostępna. Jeżeli już to jakiś środek z tajnych laboratoriów służb specjalnych.

Wiadomo, że tajne laboratoria mają wywiady takich państw jak Rosja czy Korea Północna. Jednak do zamachu na swoich wrogów stosowano inne metody niż całowanie w rękę. Litwinience wlano do herbaty kilka kropel wyjątkowo trującej substancji. W przypadku Skripala i jego córki podanie trucizny przez „całowanie w rękę" zabiłoby również zamachowca. Bo podana im trucizna wchłania się przez skórę. Wystarczy dotknąć nasączony nią przedmiot.

WYMIANA INFORMACJI

Szef ochrony Radziwon „w Rzeczpospolitej" przekonywał, że ich kandydat był obiektem inwigilacji, prowadzonej przez jakieś tajemnicze siły. „W miejscach, w których przebywał kandydat, były puszczane drony. Nie mówię o wiecach, bo tam to normalne – ale były one w momentach i miejscach, w których nie powinno ich być, w miejscach czasowego pobytu. Po drugie: często widzieliśmy powtarzające się samochody, zaparkowane godzinami tam, gdzie przebywał kandydat. Oprócz zespołu ochronnego miałem też zespół zawodowców od kontrinwigilacji, więc potrafiliśmy to rozpoznawać. Po trzecie: byliśmy nagrywani jako zespoły ochronne – nasze szyki, sposób poruszania się, jak działamy. My to wszystko wychwyciliśmy, choć nie jestem w stanie wskazać, kto to robił".

Co ciekawe, firma Grom Group nie poinformowała o tym fakcie policji i innych służb. Przypomnijmy, że to koncesjonowana agencja ochrony. Podlega przepisom Ustawy o ochronie osób i mienia. W ustawie czytamy, że owe formacje współpracują z policją, a ta współpraca polega m.in. na „wymianie informacji o zagrożeniach w zakresie bezpieczeństwa osób i mienia oraz zakłócania spokoju i porządku publicznego".

Od lutego 2022 r. w Ukrainie – tuż za granicami Polski – toczy się wojna. Polskie służby regularnie notują działania rosyjskiego i białoruskiego wywiadu w Polsce. W tym podpalenia, a nawet eksplozję materiału wybuchowego. Tymczasem ochrona jednego z ważniejszych kandydatów w wyborach Prezydenta RP zauważa, że jest on inwigilowany i nikomu o tej sprawie nie mówi.

OBJAWY NIEPOŻĄDANE

Mamy nagranie ze spotkania Nawrockiego na dworcu w Dzierżoniowie, na który przyjechał po 52 minutach z Ząbkowic Śląskich. Kandydat wygląda, jakby się nic nie stało. Mocno i energicznie przemawia. Stoi wśród ludzi, robi sobie z nimi zdjęcia. Ma tę samą kurtkę co w Ząbkowicach, choć inną koszulę, nie ma marynarki. Najwyraźniej jednak nie „wszystko" było „kompletnie zbryzgane", bo kurtka ocalała.

Co zatem mogło się stać Nawrockiemu? – Objawy, o których mówi pan prezydent, najbardziej mi pasują do zatrucia nikotyną – stwierdza dr Matuszkiewicz. – Są drgawki, nudności, wymioty. Do tego pocenie, ślinienie, przyspieszenie tętna. W ciężkim zatruciu również utrata świadomości.

Ekspert tłumaczy: – Dawka toksyczna nikotyny to 0,2 miligrama na kilogram masy ciała. Zakładając, że pan prezydent waży 100 kilogramów, to dla niego taka dawka z woreczka nikotynowego 20-miligramowego (najwyższa dawka dopuszczalna w Polsce), byłaby toksyczna. Czyli takie objawy już mogą wystąpić.

– Po woreczku 20-miligramowym spodziewałbym się objawów niepożądanych – mówi dr Matuszkiewicz. – Może też być efekt kumulacji. Ktoś bierze kolejne woreczki z nikotyną, równocześnie mało pije, nie wydala moczu. Wtedy eliminacja nikotyny z organizmu jest wolniejsza, a cały czas dochodzą nowe dawki.

Dr Matuszkiewicz dostał od nas do obejrzenia po pierwsze stopklatkę z nagrania dziennikarza TVP z konferencji w Wałbrzychu z przedmiotem, który Karol Nawrocki wkłada do ust. Przesłaliśmy też lekarzowi 11-minutowe nagranie telewizji Sudety ze spotkania w Dzierżoniowie, które było około 50 minut po tajemniczym zasłabnięciu.

Dr Matuszkiewicz: – To, co mi w tej opowieści najmniej pasuje, to szybki powrót do pełnej sprawności. Okres połowicznej aktywności nikotyny, czyli czas, po którym wydalona jest z organizmu, to około dwóch godzin. Po dwóch godzinach stężenie nikotyny spada o połowę, po kolejnych dwóch godzinach o kolejną połowę i tak dalej aż do zera. Tymczasem nagranie z drugiej miejscowości wygląda, jakby się nic nie stało.

CZY KTOŚ POMÓGŁ?

Ostatnia kwestia, którą poruszył ekspert, to nieudzielenie pomocy Karolowi Nawrockiemu. – Bo w sytuacji ciężkiego zatrucia, a te objawy wskazują na ciężkie zatrucie, to zawsze niepokojące. Gdy pracowałem w pogotowiu, bardzo często byłem wzywany do takich sytuacji, że ktoś tracił świadomość, miał drgawki. A jeszcze jak wymiotuje, to przecież może się zachłysnąć. Takie zachłyśnięcie w 80 procentach kończy się śmiercią.

Pułkownik Radziwon, dla Rzeczpospolitej: „ [...] ekipa, która wbiegła ze mną, miała za zadanie działać zgodnie z medycyną pola walki: udrożnić drogi oddechowe, sprawdzić krążenie i ocenić świadomość. Kandydat już siedział i był w pełni przytomny, więc nie trzeba było tego robić".Ze słów Radziwona wiemy, że do busa z chronionym VIP-em owa „ekipa" dotarła dopiero po minucie. Kto więc przez ową minutę udzielał pomocy Karolowi Nawrockiemu, który mógł się zachłysnąć przy wymiotach?

Firma Grom Group pytania „Wyborczej" zignorowała. Kancelaria Prezydenta RP odpisała, że wszystko działo się w czasie kampanii wyborczej, Karol Nawrocki nie był prezydentem, więc ta sprawa ich nie dotyczy. Chociaż Jarosław Dębowski, jedyny świadek dramatycznych wydarzeń, wymieniony w relacji Karola Nawrockiego, jest dziś zastępcą szefa Gabinetu Prezydenta RP. ●

eprasa.pl 26aa7ea726

TYLKO ZDROWIE

NIE MIESZAJ...

lek. dent. Paweł Szczegielniak*

...próchnicy z refluksem

Próchnica to nie jedyne, co może zniszczyć zęby. Może to też zrobić kwasowa erozja szkliwa. Powstaje ona wskutek działania kwasów egzo- i endogennych.

Jest to chemiczne zniszczenie tkanek twardych zębów w wyniku działania kwasów niezwiązanych z metabolizmem bakteryjnym. Mogą one kryć się pod całkiem niewinną postacią, na przykład soku pomarańczowego, pomidorowego, napoju gazowanego czy sałatki skropionej obficie winegretem. Wtedy mówimy o kwasach egzogennych, czyli dostarczonych z zewnątrz, a pod endogennymi kryją się kwasy wewnętrzne, a więc soki żołądkowe z kwasem solnym.

Coraz więcej osób cierpi na refluks żołądkowo-przełykowy, czyli zarzucanie treści żołądkowej do przełyku. Jednym z rodzajów refluksu jest refluks krtaniowo-gardłowy, LPR (laryngopharyngeal reflux disease), zwany także cichym refluksem. Nie daje typowych objawów pieczenia za mostkiem, ale chrypkę i drapanie w gardle.

Szkliwo osłabione działaniem kwaśnego odczynu z diety czy żołądka jest bardziej podatne na próchnicę.

Refluks może być skutkiem ciężkostrawnej diety, przyjmowania niektórych leków, ale też problemów typowo gastrologicznych. ● **Not. ET**

* stomatolog z Medicover Stomatologia

PYTANIE DO... pływaczki

Co najlepiej robić, gdy grozi nam utonięcie?

Agata Korc

olimpijka, trenerka, prezeska Fundacji Bezpiecznie do brzegu

Gdy w wodzie dopada nas sytuacja kryzysowa, wybuchająca panika natychmiast przejmuje kontrolę nad ciałem i umysłem. Wszystkie instynktowne odruchy stają się wtedy naszym największym wrogiem. Zaczynamy walczyć z wodą: wykonujemy chaotyczne ruchy, jakbyśmy chcieli się po niej wspiąć, wpadamy w hiperwentylację i łapiemy zadyszkę. W kilkanaście sekund opadamy z sił. To najkrótsza droga do utonięcia.

Aby przeżyć, musimy przejąć kontrolę nad tym, co podpowiada nam przerażone ciało, a w chwili paniki jest to niezwykle trudne. Dlatego tak ważne jest, aby zakodować sobie w głowie jedno konkretne słowo: dryfowanie.

To najskuteczniejszy sposób samoratowania.

Jest to pozycja całkowicie bezwysiłkowa, którą warto jednak najpierw przećwiczyć i opanować na basenie. Wystarczy odchylić głowę do tyłu, powoli przejść do leżenia na plecach, rozluźnić całe ciało i spokojnie oddychać. Dla lepszej stabilizacji należy delikatnie rozszerzyć ręce i nogi. W tej pozycji możemy opanować emocje, uspokoić oddech i odzyskać siły.

Największy poziom bezpieczeństwa na wodach otwartych da nam bojka asekuracyjna. Wystarczy przypiąć ją w pasie – zupełnie nie przeszkadza w pływaniu, a w razie skurczu czy braku sił daje pewne oparcie i chwilę na odpoczynek. Ma jaskrawy kolor, dzięki czemu jesteśmy doskonale widoczni dla osób sterujących motorówkami czy skuterami. Jako Fundacja „Bezpiecznie do brzegu" zachęcamy wszystkich trenerów i instruktorów, aby nauka dryfowania stanowiła fundament każdego kursu pływania. Szykujemy również ogólnopolską kampanię informacyjną, aby ten prosty sposób samoratowania dotarł do milionów Polaków. ●

Notowała Katarzyna Staszak

Nowoczesne terapie

Nie każdy zd skorzystać z l biologicznyc

Jeszcze kilkanaście lat temu diagnoza reumatoidalnego zapalenia stawów, choroby Leśniowskiego-Crohna czy ciężkiej łuszczycy oznaczała dla wielu pacjentów konieczność pogodzenia się z postępującą chorobą. Lekarze nie potrafili zatrzymać procesów niszczących stawy, jelita czy skórę. **Przełom przyniosły leki biologiczne.**

Paulina Mozolewska

Leki biologiczne u części chorych pozwoliły osiągnąć coś, co jeszcze dwie dekady temu wydawało się nierealne: wyciszyć chorobę na tyle skutecznie, że pacjent może teraz przez lata normalnie funkcjonować.

– Ostatnie 25–30 lat to prawdziwa rewolucja w leczeniu chorób reumatycznych. Z medycyny bezsilnej doszliśmy do „złotej ery" reumatologii z dostępem do nowoczesnej diagnostyki i innowacyjnych terapii. Nadal nie potrafimy wyleczyć reumatoidalnego zapalenia stawów, ale potrafimy doprowadzić do remisji, czyli ustąpienia objawów choroby. Zamiast niepełnosprawności i inwalidztwa możemy dziś zaoferować pacjentom nowe życie – mówi nam prof. Zbigniew Żuber, prezes Polskiego Towarzystwa Reumatologicznego.

Reumatologia to tylko jeden z przykładów. Dziś terapie biologiczne stosuje się także w dermatologii, gastroenterologii, pulmonologii, neurologii czy onkologii. Z każdym rokiem lista chorób, w których mogą pomóc, staje się coraz dłuższa.

CZYM WŁAŚCIWIE SĄ LEKI BIOLOGICZNE?

Określenie „biologiczne" odnosi się do sposobu wytwarzania leku. W przeciwieństwie do klasycznych preparatów, które powstają w wyniku syntezy chemicznej, leki biologiczne produkują żywe komórki hodowane w ściśle kontrolowanych warunkach laboratoryjnych. To właśnie one wytwarzają skomplikowane białka, z których później powstaje gotowy lek.

Wiele z nich to przeciwciała monoklonalne. Ich zadaniem jest odnalezienie jednego, bardzo konkretnego celu w organizmie: białka lub receptora odpowiedzialnego za rozwój choroby. Można je porównać do klucza pasującego tylko do jednego zamka. Kiedy znajdą właściwy „zamek", blokują mechanizm napędzający stan zapalny.

Ta precyzja działania odróżnia leki biologiczne od wielu tradycyjnych terapii. Klasyczne leki często działają szeroko, wpływając jednocześnie na wiele procesów zachodzących w organizmie. Leki biologiczne projektuje się tak, aby wyłączyć jeden konkretny element układu odpornościowego, który jest odpowiedzialny za rozwój choroby. Na przykład w reumatoidalnym zapaleniu stawów mogą zahamować proces prowadzący do niszczenia stawów.

– Jeżeli rozpoczniemy leczenie odpowiednio wcześnie i skutecznie opanujemy stan zapalny, możemy zapobiec nieodwracalnym uszkodzeniom stawów. Pacjenci wracają do pracy, uprawiają sport, zakładają rodziny, płacą podatki, zamiast przechodzić na rentę z powodu niepełnosprawności. To, co jeszcze niedawno było marzeniem, dziś jest realnym celem terapeutycznym – podkreśla prof. Żuber.

Jak zaznacza, reumatoidalne zapalenie stawów wciąż bywa błędnie postrzegane jako choroba ograniczająca się do bólu stawów. Tymczasem ta choroba autoimmunologiczna obejmuje cały organizm. Nieleczony stan zapalny może prowadzić nie tylko do uszkodzenia stawów, lecz także zwiększać ryzyko powikłań ze strony m.in. płuc i układu sercowo-naczyniowego.

SKUTECZNOŚĆ MA SWOJĄ CENĘ

Za skutecznością terapii biologicznych stoi jednak niezwykle skomplikowana technologia.

1 RP

Liczba

45

PROC.

● **Polek słyszy w czasie ciąży lub po porodzie krytyczne uwagi na temat swojego ciała – wynika z badania SW Research przeprowadzonego na zlecenie marek Pink Mama i Pink (Hydrex Diagnostics)**

Akcja

WaterWipe już po raz piąty otwiera nabór zgłoszeń do polskiej edycji programu Pure Foundation Fund – inicjatywy stworzonej, by docenić położne, pielęgniarki neonatologiczne oraz osoby zaangażowane w opiekę okołoporodową. Nominację mogą zgłaszać rodzice oraz przedstawiciele personelu medycznego. Jeśli, więc znasz położne lub pielęgniarki, które swoją postawą i troską wyróżniają się na tle innych to właśnie ten konkurs może docenić ich pracę. Zgłoszenia można przesyłać do 9 września 2026 r. ●

eprasa.pl 26aa7ea726

ążyekówh

FOT. SHUTTERSTOCK

Klasyczny lek można zsyntetyzować w laboratorium. Przy leku biologicznym trzeba najpierw „nauczyć" żywe komórki produkowania odpowiedniego białka, a następnie przez wiele miesięcy je hodować, oczyszczać i kontrolować jakość każdej partii. Do tego dochodzą wieloletnie badania laboratoryjne i kliniczne, które weryfikują ich bezpieczeństwo i skuteczność. Od pierwszego pomysłu do pojawienia się leku na rynku często mija ponad dziesięć lat.

Nic dziwnego, że przez wiele lat były to jedne z najdroższych terapii we współczesnej medycynie. Na ich cenę składały się nie tylko koszty badań i skomplikowanego procesu produkcji, ale również wieloletnia ochrona patentowa, która przez określony czas daje producentowi wyłączność na wytwarzanie leku.

Ta sytuacja zaczęła się zmieniać wraz z wygaśnięciem patentów na pierwsze leki biologiczne. Otworzyło to drogę innym firmom do opracowania tzw. leków biopodobnych.

Nie są one odpowiednikami klasycznych leków generycznych. Generyk zawiera dokładnie tę samą substancję czynną co lek oryginalny i jest jego chemiczną kopią. W przypadku leków biologicznych stworzenie identycznej kopii nie jest możliwe, ponieważ te leki są zbyt złożone, a ich produkcja odbywa się z udziałem żywych komórek. Dlatego leki biopodobne to preparaty, które są bardzo zbliżone do oryginału pod względem budowy, skuteczności i bezpieczeństwa. Zanim zostaną one dopuszczone do stosowania, muszą przejść rygorystyczne badania potwierdzające, że działają równie skutecznie i równie bezpiecznie jak lek referencyjny, czyli pierwszy, oryginalny lek.

Pojawienie się leków biopodobnych zwiększyło konkurencję na rynku i stopniowo obniżyło ceny terapii. W wielu krajach oznaczało to możliwość leczenia większej liczby pacjentów.

Można byłoby więc mieć nadzieję, że skoro koszt terapii stopniowo maleje, dostęp do leczenia będzie coraz łatwiejszy. W Polsce wciąż przed pacjentami piętrzą się jednak problemy.

PACJENT ZAKWALIFIKOWANY, ALE NIE LECZONY

Decyzja lekarza o rozpoczęciu leczenia biologicznego nie oznacza jeszcze, że terapia rozpocznie się od razu. W Polsce większość takich leków jest finansowana w ramach programów lekowych Narodowego Funduszu Zdrowia. Powstały one z myślą o najdroższych i najbardziej zaawansowanych terapiach, dlatego dostęp do nich jest ściśle kontrolowany.

Każdy program dokładnie opisuje, którzy pacjenci mogą zostać objęci leczeniem, jakie badania trzeba wykonać przed rozpoczęciem terapii, jak monitorować jej skuteczność i kiedy leczenie należy zmienić lub zakończyć. To oznacza, że co prawda pacjent nie ponosi kosztów terapii, ale jednocześnie sama decyzja lekarza prowadzącego, że warto wprowadzić leczenie biologiczne, nie wystarcza.

Dziś terapie biologiczne stosuje się w reumatologii, dermatologii, gastroenterologii, pulmonologii, neurologii czy onkologii. Z każdym rokiem lista chorób, w których mogą pomóc, staje się coraz dłuższa

W przypadku reumatoidalnego zapalenia stawów leczenie zaczyna się od terapii lekami konwencjonalnymi. Dopiero gdy nie przynoszą one oczekiwanych efektów albo są źle tolerowane, lekarz może rozważyć kwalifikację do programu lekowego. Choroba musi mieć również odpowiednio dużą aktywność, ocenianą według ściśle określonych kryteriów.

– Kluczowe znaczenie ma czas. W reumatoidalnym zapaleniu stawów istnieje tzw. okno możliwości terapeutycznych, czyli pierwsze 12–24 miesiące od początku choroby. To właśnie wtedy odpowiednio dobrane leczenie daje największą szansę na uzyskanie remisji i zapobieżenie trwałemu uszkodzeniu stawów – podkreśla prof. Żuber.

Jeszcze kilka lat temu największym wyzwaniem było właśnie zakwalifikowanie chorego do programu. Dziś niestety coraz częściej to nie wystarcza. Nawet jeśli pacjent spełnia kryteria i zostaje zakwalifikowany do leczenia, nie rozpoczyna terapii.

– Niestety mamy obecnie poważne problemy z finansowaniem programów lekowych w reumatologii. Liczba pacjentów wymagających terapii rośnie szybciej niż środki przeznaczone na programy lekowe – przyznaje prof. Żuber.

Zdaniem eksperta ograniczenia dotyczą dziś większości ośrodków prowadzących program leczenia biologicznego reumatoidalnego zapalenia stawów.

– Lekarze stają przed niezwykle trudną sytuacją. Wiedzą, że pacjent powinien rozpocząć terapię, ale jednocześnie mają świadomość ograniczeń finansowych. W praktyce oznacza to odkładanie kwalifikacji kolejnych chorych albo tworzenie nieformalnych list oczekujących – tłumaczy.

Konsekwencje takiego opóźnienia bywają poważne.

– Każdy miesiąc zwłoki może oznaczać dalsze uszkadzanie stawów. Tego procesu często nie da się już odwrócić nawet najnowocześniejszym leczeniem. Dlatego tak duże znaczenie ma wykorzystanie wspomnianego „okna możliwości terapeutycznych" – mówi lekarz.

Zwraca też uwagę, że Polska i tak pozostaje daleko za wieloma krajami Europy pod względem wykorzystania nowoczesnych terapii.

– Średnio w krajach Unii Europejskiej z leczenia innowacyjnego korzysta około 15–20 proc. pacjentów z reumatoidalnym zapaleniem stawów. W Polsce jest to około 6,5 proc. – wylicza.

CZY NAPRAWDĘ NAS NA TO NIE STAĆ?

Zdaniem reumatologa problem nie sprowadza się wyłącznie do wysokości budżetu przeznaczonego na programy lekowe. Chodzi również o sposób myślenia o kosztach leczenia.

– Nowoczesne leczenie biologiczne rzeczywiście jest kosztowne, ale trzeba patrzeć na cały system. Pacjent skutecznie leczony pozostaje aktywny zawodowo, nie wymaga hospitalizacji, kosztownych operacji ortopedycznych ani świadczeń rentowych. To inwestycja, która zwraca się zarówno choremu, jak i państwu – mówi prof. Żuber.

Jak podkreśla, opóźnianie terapii oznacza często jedynie przesunięcie wydatków na później.

– Jeżeli nie wykorzystamy okna możliwości terapeutycznych, możemy bezpowrotnie stracić szansę na zatrzymanie procesu zapalnego. Pacjent będzie wymagał bardziej intensywnego leczenia, częściej trafi do szpitala, a z czasem może utracić sprawność. Tego nie da się już odwrócić – zaznacza.

Profesor zwraca uwagę, że współczesna reumatologia dysponuje dziś narzędziami, o których jeszcze dwie dekady temu lekarze mogli jedynie marzyć. Problem polega na tym, że nie każdy pacjent może z nich skorzystać wtedy, kiedy najbardziej ich potrzebuje.

To nie jest wyłącznie problem reumatologii. Programy lekowe funkcjonują także w wielu innych dziedzinach medycyny. W każdej z nich obowiązuje ten sam mechanizm: medycyna daje coraz skuteczniejsze możliwości leczenia, ale ich dostępność zależy od decyzji organizacyjnych i finansowych.

O komentarz poprosiliśmy Ministerstwo Zdrowia. Resort przekierował nas do Narodowego Funduszu Zdrowia, ale do czasu opublikowania artykułu nie otrzymaliśmy odpowiedzi dotyczących skali problemu, liczby pacjentów oczekujących na rozpoczęcie terapii ani ewentualnych zmian planowanych w finansowaniu programów lekowych. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34445892

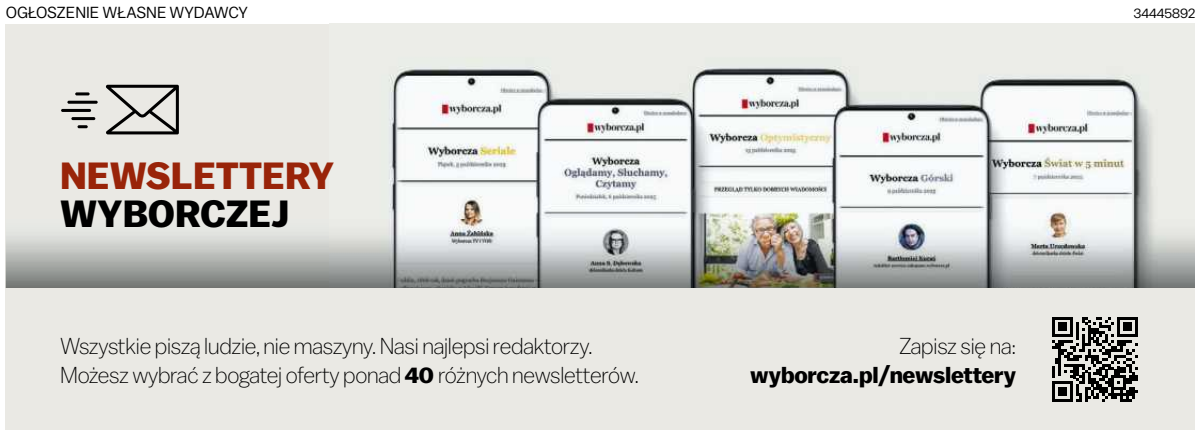

34444535

wyborcza

REDAKCJA
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl

REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wieliński
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szałański
Problemy z dostępnością „Wyborczej" lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455

Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych: facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl, instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Bartosz Wysocki
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X
Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.

IZBA WYDAWCÓW PRASY
NAKŁAD KONTROLOWANY

eprasa.pl 26aa7ea726

20 lipca 2026 r odeszła z tego świata w wieku 98 lat

ŚP

Wiesława (Sławka) Wierzchowska

Historyczka i krytyczka sztuki
Studiowała historię sztuki na Uniwersytecie Warszawskim (1948-1952).
Po ich ukończeniu, uczyła studentów jako asystentka w Instytucie Historii Sztuki UW do 1960 r. Potem przez kilka lat pracowała w dziale edukacji Galerii Sztuki „Zachęta".
Po czym podjęła współpracę ze Związkiem Polskich Artystów Plastyków redagując Biuletyn Zarządu Głównego (do1975 r.).
Najważniejszym miejscem jej redaktorskiej działalności w latach 1968-1983 stał się trójjęzyczny kwartalnik Projekt, spełniający w tym okresie centrum życia artystów plastyków w kraju i łącznika ze sztuką światową.
Po wprowadzeniu stanu wojennego i zaostrzeniu kontroli politycznej czasopism Sławka i większość członków ówczesnej redakcji pisma podało się do dymisji i włączyło się w nurt podziemnego ruchu artystycznego.
Była współorganizatorką i kuratorką głośnych wystaw Jesteśmy (Zachęta,1991), prezentującej po raz pierwszy po wojnie prace polskich artystów tworzących za granicą oraz Sztuki Erotycznej (Muzeum Narodowe, 1994).
W latach 1993-2007 współpracowała z warszawską Galerią Krytyków organizując wystawy prac artystów i współredagując jej pismo Pokaz. Współredagowała także pismo Aspiracje (2004-2007) wydawane przez Akademię Sztuk Pięknych w Warszawie.
Swoim piórem towarzyszyła i wspierała przyjaźnie wielu artystów w ich pracy, jako jedna z pierwszych oddawała im głos w formie wywiadu, cieszyła się ich uznaniem i przyjaźnią. Przez wiele lat była czynnym członkiem Polskiej Sekcji Międzynarodowego Stowarzyszenia Krytyków Sztuki AICA i została wyróżniona tytułem jej Honorowego Członka.
Przez całe życie fascynowała Ją kultura starożytnej Grecji, czemu dała wyraz pisząc w ostatnich latach bajki dla dzieci o greckiej mitologii oraz fantazyjne opowieści o młodości Homera, pojawieniu się Greckich bogów oraz o kulturze minojskiej i jej upadku na Krecie, utożsamianej z legendarną Atlantydą.

Uroczystości pogrzebowe odbędą się w dniu 27 sierpnia 2026 roku o godzinie 11:00 w Domu Pogrzebowym na Cmentarzu Północnym w Warszawie (Sala B) przy ul. Wóyjcickiego 14 A,

O czym zawiadamiają z wielkim smutkiem i żalem

Mąż Kazimierz Lech Wierzchowski z synami Tomaszem i Jackiem i pozostałą rodziną

Organizatorem uroczystości pogrzebowej jest Dom Pogrzebowy Służew

www.nekrologi.wyborcza.pl/34445082

Na wieczną wachtę odszedł

Kapitan
Jarosław Marszall

20 lipca w nocy zmarł ŻEGLARZ.

To był dobry, wielki mały człowiek, który lubił ludzi i poświęcił swoje życie żeglarstwu, harcerstwu i działalności społecznej.

Pogrzeb Jarka odbędzie się 4 sierpnia o godzinie 15:00 na cmentarzu północnym w Warszawie w kaplicy A, Domu Pogrzebowego znajdującego się na terenie cmentarza.
Kościół główny latem jest zamknięty.
Adres: ul. Wóycickiego 14A Warszawa.

Z żeglarskim pozdrowieniem Ahoj
żegna Jarka

cała rodzina !!!

www.nekrologi.wyborcza.pl/34445485

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci naszej Koleżanki

Pani

dr Anny Bisagi

wieloletniej Członkini Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego Oddział w Opolu
Jej obecność pozostanie na zawsze w naszej pamięci.

Rodzinie oraz Bliskim

składamy wyrazy szczerego współczucia

Łącząc się w smutku

zarząd i członkowie Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego Oddział w Opolu

www.nekrologi.wyborcza.pl/34445626

ODESZLI.pl
Dziel się wspomnieniami o bliskich
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

Z głębokim żalem w sercu żegnamy naszą najdroższą Przyjaciółkę

Martę Rytel

Opuścił nas Człowiek o wielkim sercu i dobroci.
Przez całe życie wierna najwyższym wartościom. Kochała świat, ludzi i zwierzęta.
Dziękujemy Ci za każdą wspólną chwilę i wieloletnią bezwarunkową przyjaźń.

Żegnaj Martusiu

Beata i Rycho

www.nekrologi.wyborcza.pl/34445853

Nadleśnictwo Konstantynowo

ogłasza przetarg pisemny

na dzierżawę obiektu hotelowo – szkoleniowego w Puszczykowie przy ul. Wodziczki 3.

Umowa dzierżawy do 31.12.2041 r.

Szczegółowe informacje, ogłoszenie, dokumentacja przetargowa oraz warunki udziału dostępne są na oficjalnej stronie Nadleśnictwa Konstantynowo link: https://konstantynowo.poznan.lasy.gov.pl/

Oferty można składać w Sekretariacie Nadleśnictwa Konstantynowo, adres: Konstantynowo 1, 62-053 Konstantynowo do dnia 18.08.2026 r. do godz. 9:00.

Osoba do kontaktu: Mariusz Rutkowski, tel. 696 080 140.

Kraj/34444491

OGŁOSZENIE
BURMISTRZA NAMYSŁOWA

ogłasza I publiczny przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż

nieruchomości niezabudowanych stanowiących własność Gminy Namysłów, położonych w **Namysłowie, przy ul. Oleśnickiej**, obejmujących jeden kompleks gruntu niezabudowanego składający się z działek: **nr 1360** oraz **nr 1361/2 o łącznej pow. 1,1033 ha**, cena wywoławcza **1 500 000,00 zł.** Podana cena jest ceną brutto. Działki będące przedmiotem sprzedaży zapisane są w księdze wieczystej nr OP1U/00075500/1 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Kluczborku Wydział IV Ksiąg Wieczystych. Działki bez obciążeń i zobowiązań.

Oferowane nieruchomości stanowią teren niezabudowany, położone na peryferiach Namysłowa, przy drodze wojewódzkiej nr 454 (ul. Oleśnicka). W pasie działki wzdłuż ul. Oleśnickiej, znajdują się sieci uzbrojenia technicznego (woda,kan.,tel.). Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, przeznaczone są:
– dz. nr 1360 teren usług lub produkcji lub elektroenergetyki z wykluczeniem, oznaczona symbolem 3.2U-P-IE i teren drogi głównej, oznaczona symbolem 3.1KDG;
– dz. nr 1361/2 teren usług lub produkcji lub elektroenergetyki, z wykluczeniem, oznaczona symbolem 3.2U-P-IE.Przez działkę nr 1361/2 przechodzi linia elektroenergetyczna.

Wjazd na działki odbywać się będzie z drogi wojewódzkiej poprzez drogę gminną oznaczoną numerem ewidencyjnym 654. Kształt działek nieregularny. **Przetarg odbędzie się w dniu 6 października 2026 r. w Urzędzie Miejskim w Namysłowie, ul. Stanisława Dubois 3, budynek A, pokój nr 9c (mała sala narad) godz. 10:00.**
Warunkiem wzięcia udziału w przetargu jest wpłata wadium w pieniądzu, w wysokości nie niższej niż 10% ceny wywoławczej podanej w ogłoszeniu do dnia 30 września 2026 r. Wadium należy wpłacić na rachunek Urzędu Miejskiego w Namysłowie nr 78 8890 0001 0000 1124 2000 0005 w Banku Spółdzielczym w Namysłowie. W tytule wpłaty prosimy podać: „*Wadium w przetargu na sprzedaż – działka nr ……., Namysłów*". Za dzień wpłaty wadium przyjmuje się dzień wpływu wadium na rachunek bankowy Urzędu Miejskiego w Namysłowie.

Bliższych informacji udzielają pracownicy Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Nieruchomościami w Urzędzie Miejskim w Namysłowie, tel. 77 41 90 326 (w godzinach pracy Urzędu).

Namysłów, 31 lipca 2026 r.

BURMISTRZ
Jacek Fior

Kraj/34445583

LESZNO JestemTU

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Prezydent Miasta Leszna

ogłasza I przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej:

1. **Oznaczenie nieruchomości:** **Leszno, ul. Cypryjska**, KW nr PO1L/00041512/1 na ark. mapy nr 34, działki ewidencyjne numer:

Nr dz.	Powierzchnia (w m²)	Cena wywoławcza (w tym 23% podatku VAT)	Wadium (w zł)
1/290	813	446 000,00	40 000,00

2. **Opis nieruchomości: nieruchomość gruntowa niezabudowana, niezagospodarowana,** kształt czworoboku, z niewielkim wzniesieniem w części frontowej, porośnięta pojedynczymi drzewami, teren z tylnej strony ogrodzony. Usunięcie drzew i krzewów z terenu nieruchomości jest możliwe na warunkach określonych w *Ustawie o ochronie przyrody*. Wszelkie koszty i opłaty związane z usunięciem drzew i krzewów a także przygotowaniem gruntu pod zabudowę obciążają nabywcę nieruchomości. **Z uwagi na sąsiedztwo działki z lądowiskiem dla śmigłowców sanitarnych występują ograniczenia w wysokości zabudowy. Zabudowa nie może stwarzać zagrożenia dla ruchu lotniczego.** Wszelkie wymagane do uzyskani pozwolenia na budowę analizy i ekspertyzy oraz uzgodnienia nabywca zobowiązany jest wykonać własnym kosztem i staraniem.
3. **Przeznaczenie: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna**.
4. **Termin i miejsce przetargu: 6 października 2026 r., godz. 10:00** w sali konferencyjnej Wydziału Architektury Planowania Przestrzennego i Budownictwa na II piętrze w budynku Urzędu Miasta Leszna przy Al. Jana Pawła II 21.
5. **Termin wniesienia wadium:** wadium **wymagalne na koncie** Urzędu Miasta Leszna nr: 37 1020 3088 0000 8302 0005 7703 PKO BP S.A. I O/Leszno **do dnia 1 października 2026 r.**
6. **Informacja o miejscu wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu:** tablica ogłoszeń w Urzędzie Miasta Leszna przy ul.Kazimierza Karasia 15 oraz Al.Jana Pawła II nr 21 a także na stronie internetowej: bip.leszno.pl – w dziale „Przetargi na nieruchomości".
7. **Dane teleadresowe, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje:** Wydział Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Leszna, Al. Jana Pawła II 21, 64-100 Leszno, pok. nr 16, telefon 65/ 529-82-13 w godz. 8:00-14:00, w poniedziałki w godz.8:00-17:00.

www.leszno.pl

Kraj/34445433

ODESZLI.pl
Stwórz Miejsce Pamięci

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

Dziel się wspomnieniami o bliskich, których już z nami nie ma

pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383
22 55 55 399
22 55 55 555

eprasa.pl 26aa7ea726

GAZETA wyborcza

DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi,
licytacje,
zamówienia
publiczne

Ogłoszenia
sądowe
i rekrutacyjne

Nekrologi,
kondolencje,
wspomnienia

KONTAKT:

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl

nekrologi.wyborcza.pl

Wojewoda Warmińsko-Mazurski

WIN-I.747.3.6.2026 Olsztyn, 28 lipca 2026 r.

OBWIESZCZENIE
o wszczęciu postępowania

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 3, ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1199 ze zmianami)

Wojewoda Warmińsko-Mazurski

zawiadamia, że na wniosek pełnomocnika inwestora Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. ul. Warszawska 165, 05-520 Konstancin – Jeziorna z dnia 22.06.2026 r. (data wpływu: 27.07.2026r.), zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej dla przedsięwzięcia pn.: „Budowa stacji 220/110 kV Norki" będącego częścią programu inwestycyjnego: „Połączenie międzysystemowe między Polską a Litwą (obecnie znane jako Harmony Link) wraz z przyłączeniem Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Przedmiotowa inwestycja położona będzie w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie ełckim w gminie Kalinowo na następujących działkach ewidencyjnych o numerach i księgach wieczystych (podanych w nawiasie):

– 11 (OL1E/00027652/3), 12 (OL1E/00027652/3), 14 (OL1E/00027652/3), 28/2 (OL1E/00012538/0), 29/2 (OL1E/00027652/3), 30/2 (OL1E/00012538/0), 31/9 (OL1E/00066042/9), 10/2 (OL1E/00043331/5), 1/2 (OL1E/00027652/3), 271 (OL1E/00057861/0), 2/10 (OL1E/00045438/9) w **obrębie 0012 Kalinowo**;
– 152 (OL1E/00001870/9), 53/2 (OL1E/00004113/6), 179 (OL1E/00077122/4) w **obrębie 0028 Piętki**;

W oparciu o art. 4 ust.1 pkt 7 ustawy do wniosku dołączono mapy z projektami podziału nieruchomości dotyczące działek geodezyjnych 11, 12, 14, 29/2, 28/2 w obrębie 0012 Kalinowo.

W stosunku do wydzielonych części ww. działek decyzja o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej ma wywoływać skutek, o którym mowa w art. w art. 19 ust. 3 ww. ustawy.

W odniesieniu do części działek ewidencyjnych w granicach wskazanych we wniosku, przewiduje się ograniczenie sposobu korzystania na czas określony lub/i nieokreślony w celu zapewnienia prawa do wejścia na teren nieruchomości dla prowadzenia inwestycji w zakresie sieci przesyłowej w zakresie wskazanym w art. 22 ust. 1 ww. ustawy lub/i art. 22 ust. 1 w związku z ust. 5 ww. ustawy.

Nieuregulowany stan prawny nieruchomości nie stanowi przeszkody do wszczęcia i prowadzenia niniejszego postępowania.

Ponadto informuję, że:

1. Z dniem doręczenia zawiadomienia, o wszczęciu postępowania o ustalenie lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej:
   a) nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, objęte wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, nie mogą być przedmiotem obrotu w rozumieniu przepisów o gospodarce nieruchomościami do dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna;
   b) w odniesieniu do nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, do dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna, nie wydaje się decyzji o pozwoleniu na budowę, a toczące się postępowania ulegają zawieszeniu z mocy prawa;
   c) w odniesieniu do nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, do dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna, zawiesza się postępowania o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
2. W przypadku, gdy po daoręczeniu zawiadomienia o wszczęciu postępowania o ustalenie lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, nastąpi:
   a) zbycie własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości objętej wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej,
   b) przeniesienie wskutek innego zdarzenia prawnego własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości objętej wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej

– nabywca, a w przypadku, o którym mowa w pkt a), nabywca i zbywca, są obowiązani do zgłoszenia właściwemu wojewodzie danych nowego właściciela lub użytkownika wieczystego. Niedokonanie zgłoszenia i prowadzenie postępowania bez udziału nowego właściciela lub użytkownika wieczystego nie stanowi podstawy do wznowienia postępowania.

W związku z powyższym, zgodnie z art. 10 §1 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego z dnia 14 czerwca 1960 r. (Dz. U. z 2024 r., poz. 572 ze zm.) strony postępowania mają prawo do czynnego udziału w każdym stadium postępowania, mogą, w terminie 7 dni od podania niniejszego obwieszczenia do publicznej wiadomości, składać w przedmiotowej sprawie, w formie pisemnej wnioski dowodowe, uwagi i żądania korespondencyjnie pocztą tradycyjną na adres: Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie, Al. Marsz. J. Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn; za pośrednictwem platformy ePUAP www.epuap.gov.pl, adres skrytki /WMURZADWOJ/skrytka; poprzez platformę e-Obywatel https://obywatel.gov.pl/ePUAP; przez adres Urzędu na platformie e-Doręczenia AE:PL-63617-21139-RGDWI-27.

Akta sprawy znajdują się w Wydziale Infrastruktury i Nieruchomości Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, Al. Marszałka Józefa Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn, w pok. nr 322.

Kraj/34445501

OBWIESZCZENIE PREZYDENTA MIASTA LUBLIN
o wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej

Na podstawie art. 11d ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 311) zawiadamiam **o wszczęciu postępowania administracyjnego** na wniosek złożony przez:

Prezydenta Miasta Lublin reprezentowanego przez
Dyrektora Zarządu Dróg i Transportu Miejskiego w Lublinie
w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej:

„Rozbudowa ul. Plewińskiego – drogi gminnej nr 113015L, ul. Spiessa – drogi gminnej nr 113016L oraz ul. Braci Krausse – drogi gminnej nr 113014L w zakresie budowy drogi dla rowerów wraz z budową i przebudową drogi dla pieszych, infrastrukturą przystankową oraz budową i przebudową infrastruktury technicznej

w ramach inwestycji

p.n. Zadanie XIII: Budowa drogi dla rowerów wraz z budową i przebudową chodnika oraz infrastrukturą przystankową w ul. Plewińskiego na odcinku od ul. Grygowej do ul. Spiessa/ ul. Braci Krausse, w ul. Spiessa na odcinku od ul. Plewińskiego do granicy miasta oraz w ul. Braci Krausse na odcinku od ul. Plewińskiego do ul. Vetterów", na działkach:

1. W LINIACH ROZGRANICZAJĄCYCH INWESTYCJI

pod rozbudowę drogi gminnej nr 113015L – ul. E. Plewińskiego	
Miasto Lublin, obręb 12 – Felin	
ark. 3	1/6, 1/177, 1/150, 1/153, 1/154, 1/155, 1/194 (1/206, 1/207), 60 (60/3), 1/97 (1/213)
ark. 2	1/6, 16/6, 15/2, 13/8, 12/9, 11/9, 10/9, 9/4, 5/8, 4/10, 3/10

Miasto Lublin, obręb 44 – Zadębie I	
ark. 10	20/6, 21/4, 22/3, 23/3, 24/3
ark. 9	106, 112 (112/3)
ark. 8	105, 128/1 (128/5)
ark. 7	106, 116 (116/3), 117 (117/3), 118/3 (118/10)

pod rozbudowę drogi gminnej nr 113016L – ul. L. Spiessa	
Miasto Lublin, obręb 44 – Zadębie I	
ark. 6	106, 130 (130/3), 131 (131/3), 132/1 (132/13)

pod rozbudowę drogi gminnej nr 113014L – ul. B. Krausse	
Miasto Lublin, obręb 44 – Zadębie I	
ark. 7	105/2, 107

Miasto Lublin, obręb 12 – Felin	
ark. 3	1/109, 1/106, 1/105, 1/108, 1/172 (1/209), 1/173 (1/211)

w nawiasach podano działki po podziale

2. W LINIACH ROZGRANICZAJĄCYCH INNYCH DRÓG PUBLICZNYCH

pod rozbudowę innych dróg publicznych – drogi gminnej nr 113017L – ul. W. Hessa	
Miasto Lublin, obręb 44 – Zadębie I	
ark. 9	105/2, 124 (124/3)

w nawiasach podano działki po podziale

2. POZA LINIAMI ROZGRANICZAJĄCYMI TEREN INWESTYCJI

pod przebudowę drogi powiatowej nr 2347L – ul. A. Grygowej	
Miasto Lublin, obręb 12 – Felin	
ark. 3	1/168

pod przebudowę drogi gminnej nr 106889L– ul. Vetterów	
Miasto Lublin, obręb 12 – Felin	
ark. 3	1/62

pod przebudowę drogi gminnej bez nazwy (IVA 16KDD – G)	
Miasto Lublin, obręb 12 – Felin	
ark. 3	1/195

pod budowę i przebudowę sieci uzbrojenia terenu	
Miasto Lublin, obręb 12 – Felin	
ark. 3	1/167, 1/168, 60(60/4), 1/178, 1/62

pod przebudowę zjazdów	
Miasto Lublin, obręb 12 – Felin	
ark. 3	1/28, 1/178

w nawiasach podano działki po podziale

Zgodnie z art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego, zawiadomienie niniejsze uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia, tj. od daty ukazania się obwieszczenia na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta Lublin, stronie internetowej Urzędu oraz w prasie lokalnej.

Strony niniejszego postępowania mogą się zapoznać z aktami oraz składać uwagi i wnioski w przedmiotowej sprawie w Wydziale Architektury i Budownictwa Urzędu Miasta Lublin przy ul. Wieniawskiej 14 (X piętro, pok. 1000, tel. 81-466-22-41) w terminie 7 dni od dokonania zawiadomienia.

W sprawach, w których niezbędne jest stawiennictwo osobiste oraz w przypadku zamiaru zapoznania się z aktami sprawy osobiście, ze względów organizacyjnych i w trosce o Państwa bezpieczeństwo należy wcześniej umówić wizytę telefonicznie.

Kraj/34445316

W Sądzie Rejonowym w Pruszkowie I Wydział Cywilny pod sygnaturą akt I NS 232/26 toczy się postępowanie z wniosku Genowefy Potrzebowskiej o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości położonej w Dawidach, obręb Dawidy (142106 2.0001), oznaczonej jako działka ewidencyjna nr 31 o powierzchni 8581 m^2 oraz nr 32 o powierzchni 1015 m^2, dla której nie została założona księga wieczysta. Wzywa się wszystkich zainteresowanych, aby w ciągu trzech miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia stawili się w Sądzie Rejonowym w Pruszkowie I Wydziale Cywilnym i udowodnili swoje prawa do opisanej wyżej nieruchomości, pod rygorem pominięcia ich w postanowieniu stwierdzającym zasiedzenie, jeżeli zostanie ono udowodnione.

Kraj/34445712

Tatry mountain resorts, a.s.
Demänovská Dolina 72, 031 01 Liptovský Mikuláš, REGON: 31 560 636
zgodnie z ustawą nr 566/2001 Dz.U. Republiki Słowackiej o papierach wartościowych i usługach inwestycyjnych z późniejszymi zmianami informuje, że
Półroczne sprawozdanie finansowe od 1.11.2025 do 30.04.2026
spółki Tatry mountain resorts, a.s. oraz spółek zależnych
od 31.7.2026 jest dostępne bezpłatnie w formie elektronicznej na stronie internetowej www.tmr.sk

Kraj/34444018

Syndyk Masy Upadłości

Mariusza Jakubiuka prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo Zaopatrzeniowa AGROHANDEL Mariusz Jakubiuk w upadłości **ogłasza przetarg na sprzedaż pakietu wierzytelności wchodzących w skład masy upadłości za najwyższą złożoną ofertę, nie niższą niż 11.814,90 zł.**

Wykaz wierzytelności dostępny jest na stronie internetowej kancelarii syndyka www.doradcarestrukturyzacyjny.net w zakładce SPRZEDAŻ.

Oferty nabycia przedmiotu należy składać z podaniem nazwy oferenta, oznaczeniem przedmiotu oferty, z zaproponowaną ceną do dnia 14.08.2026 r. na adres mailowy kanc.syndyka@gmail.com. Syndykowi zastrzega się prawo do: swobodnego wyboru oferty, unieważnienia konkursu w całości lub części bez podania przyczyny. Więcej informacji można uzyskać pod nr tel. 693 466 323 w godzinach 10-16.

Kraj/34445714

eprasa.pl 26aa7ea726

GNP.6720.1.1.2026.GNPIV Ustronie Morskie, dnia 31.07.2026 r.

OGŁOSZENIE
Wójta Gminy Ustronie Morskie

o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu planu ogólnego gminy Ustronie Morskie

Na podstawie art. 13i pkt 8 w związku z art. 8h ust.1 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.) a także art. 39 ust. 1 w związku z art. 46 ust.1 pkt 1, art. 51 ust. 1 i art. 54 ust 3. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 670 ze. zm.) Wójt Gminy Ustronie Morskie ogłasza o rozpoczęciu w dniu 31 lipca 2026 r. konsultacji społecznych dotyczących projektu Planu ogólnego gminy Ustronie Morskie, które potrwają do 27 sierpnia 2026 r.
Zainteresowani mogą zapoznać się z niezbędną dokumentacją sprawy: osobiście w siedzibie Urzędu Gminy Ustronie Morskie, ul. Rolna 2, 78-111 Ustronie Morskie, w godzinach urzędowania lub telefonicznie pod nr (94)35-14-187, (94)35-14-188, w dedykowanej karcie projektu na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Gminy Ustronie Morskie poprzez ścieżkę dostępu https://bip.ustronie-morskie.pl/bip/prawo-lokalne/studium-i-plan-zagospodarowania/plan-ogolny-gminy-ustronie-morskie/opiniowania-i-uzgadnianie-iii, przez adres e-mail: sekretariat@ustronie-morskie.pl, za pomocą platformy ePUAP na adres /UGUstronie/skrytka lub usługi e-Doręczenia na adres AE:PL-73694-63431-HJVJJ-26.
Konsultacje prowadzone są w formie: zbierania uwag, dwóch spotkań otwartych oraz sześciu punktów konsultacyjnych.
Spotkania otwarte dotyczące przyjętych w projekcie planu ogólnego rozwiązań odbędą się:
- 11 sierpnia 2026 r. godzina 17:00-20:00 - Ustronie Morskie ul. Nadbrzeżna 20 – Dom Kultury (wejście od sali kinowej),
- 18 sierpnia 2026 r. godzina 17:00 – 20:00 – Rusowo 27 – świetlica wiejska „Melmak".

Punkty konsultacyjne dotyczące przyjętych w projekcie planu ogólnego rozwiązań odbędą się:
- 10 sierpnia 2026 r. godzina 16:30-18:00 – Kukinia 16B – świetlica wiejska,
- 10 sierpnia 2026 r. godzina 18:30-20:00 – Kukinka 21 – świetlica wiejska,
- 11 sierpnia 2026 r. – podczas spotkania otwartego – Ustronie Morskie ul. Nadbrzeżna 20 – Dom Kultury (wejście od sali kinowej),
- 12 sierpnia 2026 r. godzina 16:30-18:00 – Gwizd 7 – świetlica wiejska,
- 12 sierpnia 2026 r. godzina 18:30-20:00 – Sianożęty ul. Kwiatowa 2A – świetlica wiejska.
- 18 sierpnia 2026 r. – podczas spotkania otwartego – Rusowo - świetlica wiejska „Melmak".

Uwagi do projektu planu można składać od 31 lipca 2026 r. do 27 sierpnia 2026 r. na piśmie w postaci papierowej lub elektronicznej do Wójta Gminy Ustronie Morskie na podane powyżej adresy (zgodnie z art. 8 g ust. 1 i 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).
Uwagi należy składać wyłącznie na formularzu zgodnym z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 2509), dostępnym w Urzędzie Gminy Ustronie Morskie oraz na stronie internetowej BIP Urzędu Gminy Ustronie Morskie w zakładce „Karty Usług", Kategoria sprawy: Planowanie, Zagospodarowanie przestrzenne i budownictwo, Nr druku: GP 09-01.
Uwagi należy składać z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu oraz oznaczenia nieruchomości (nr ewidencyjny działki i obręb), której uwaga dotyczy, a także wskazanie, czy składający uwagę jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 27 sierpnia 2026 r.
Uwagi i wnioski dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 40 i 54 ust. 3 ww. ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie można składać w formie pisemnej, ustnie do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej jak uwagi do projektu planu, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 27 sierpnia 2026 r.
Organem właściwym do rozpatrzenia złożonych uwag jest Wójt Gminy Ustronie Morskie.
Uwagi złożone po upływie ww. terminu pozostają bez rozpatrzenia.

Wójt Gminy Grzegorz Czachorowski

KLAUZULA INFORMACYJNA

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), dalej RODO, oraz art. 11a ustawy z dnia 27 marca 20093 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 741 ze zm.) w związku z przystąpieniem do sporządzenia planu ogólnego informuję, że:
1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Wójt Gminy Ustronie Morskie z siedzibą w Ustroniu Morskim (78-111) przy ulicy Rolnej 2, e-mail: sekretariat@ustronie-morskie.pl .
2. Kontakt z Inspektorem Ochrony Danych możliwy jest pod adresem e-mail: iod@ustronie-morskie.pl .
3. Dane osobowe wnioskodawcy będą przetwarzane w celu wypełnienia obowiązków prawnych tj. rozpatrzenia wniosków do sporządzenia planu ogólnego, na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 977 ze zm.).
4. Dane osobowe wnioskodawcy mogą zostać przekazane:
   1) organom władzy publicznej oraz podmiotom wykonującym zadania publiczne lub działających na zlecenie organów władzy publicznej, w zakresie i w celach, które wynikają z przepisów powszechnie obowiązującego prawa, w tym urzędowi wojewódzkiemu;
   2) innym podmiotom, które na podstawie stosownych umów podpisanych z Gminą Ustronie Morskie, przetwarzają dane osobowe, dla których Administratorem danych jest Wójt Gminy Ustronie Morskie, w tym do biura projektowego.
5. Dane osobowe wnioskodawcy będą przechowywane przez okres realizacji niniejszej sprawy oraz przewidziany prawem okres archiwizacji.
6. Podane przez wnioskodawcę dane osobowe nie będą wykorzystywane do decyzji opartej na zautomatyzowanym przetwarzaniu, w tym profilowaniu ani nie zostaną przekazane do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej.
7. Wnioskodawca ma prawo do:
   1) dostępu do swoich danych oraz otrzymania ich kopii, przy czym zgodnie z art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r., poz. 977 ze zm.), prawo to przysługuje, jeżeli nie wpływa na ochronę praw i wolności osób, od których dane pozyskano;
   2) do sprostowania (poprawiania) swoich danych, jeśli są błędne lub nieaktualne,
   3) do żądania usunięcia danych osobowych;
   4) do żądania ograniczenia przetwarzania danych, przy czym wystąpienie z żądaniem ograniczenia przetwarzania nie wpływa na przebieg i wynik postępowań dotyczących sporządzania aktów planistycznych (zgodnie z art. 8b ustawy z dnia 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym);
   5) wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa), gdy przetwarzanie danych osobowych wnioskodawcy narusza przepisy RODO.
8. Podanie przez wnioskodawcę danych osobowych jest wymogiem ustawowym, a niepodanie ich jest równoznaczne z niemożliwością rozpatrzenia wniosków złożonych w ramach sporządzenia planu ogólnego.

Kraj/34445776

Prezydent Wrocławia

ogłasza

przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej zabudowanej, położonej we Wrocławiu przy:

ul. Księcia Witolda 6, ul. Romana Dmowskiego, ul. Władysława Jagiełły;

obręb: Plac Grunwaldzki, AM-22, dz. nr 4/2, 6/4, 6/6, 6/7;
GPS 51.11620 N, 17.02403 E;
pow. nieruchomości: **3 452 m²**;
KW nr **WR1K/00257217/0;**
Opis nieruchomości: zabudowana budynkiem handlowo-usługowym oraz budynkiem przemysłowym.
Przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego: **zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, gastronomia, handel detaliczny małopowierzchniowy B i wielkopowierzchniowy; usługi: podstawowe, rozrywki i kultury, edukacji, wielkomiejskie, zdrowia i opieki; kryte urządzenia sportowe.**
Cena wywoławcza: **50 000 000,00 zł**;
Wadium: **5 000 000,00 zł**
Sprzedaż nastąpi za cenę osiągniętą w przetargu, powiększoną o należny podatek VAT.

Wadium uczestnicy przetargu powinni wpłacić najpóźniej do dnia **1 września 2026 r.** na konto: Gmina Wrocław, pl. Nowy Targ 1-8, 50-141 Wrocław – nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655. Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
Przetarg odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, **pl. Nowy Targ 1-8 w sali 215 o godz. 10^{00} dnia 8 września 2026 r.**

Pełną informację dotyczącą nieruchomości oraz warunków uczestnictwa w przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8. Ogłoszenie o przetargu dostępne jest również w Internecie, na stronach Urzędu Miejskiego Wrocławia: **gn.um.wroc.pl** oraz pod adresem **www.bip.um.wroc.pl**

Informacje o nieruchomości można uzyskać w Dziale Promocji Nieruchomości Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8, pok. 126, tel. +48-71-777-72-83 do 84, e-mail: **wns@um.wroc.pl**

Prezydent Wrocławia ma prawo odwołania przetargu z ważnych powodów.

Kraj/34440441

Wójt Gminy Cedry Wielkie

podaje do publicznej wiadomości wyciąg z ogłoszenia o drugim ustnym przetargu nieograniczony

na sprzedaż następujących nieruchomości gruntowych niezabudowanych, stanowiących własność Gminy Cedry Wielkie

L.p.	Położenie działki	Nr dz. KW	Pow.	Cena wywoławcza netto	Wadium 10% ceny wywoławczej	Przeznaczenie w planie zagospodarowania
1.	**Cedry Wielkie**	**166/8 GD1G/00045223/9**	**0,3860 ha**	**701 000,00 zł**	**70 100,00 zł**	Tereny zabudowy usługowej: lokalizacja budynków usługowych w szczególności z zakresu handlu, gastronomii lub usług społecznych.
2.	**Cedry Wielkie**	**163/7 GD1G/00047848/0**	**0,3626 ha**	**626 000,00 zł**	**62 600,00 zł**	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej.

Uwaga: Cena wywoławcza nie obejmuje należności podatkowych. Nabywca zobowiązany jest do zapłaty wylicytowanej ceny sprzedaży oraz podatku vat w wysokości obowiązującej w dniu sprzedaży.

Przetarg odbędzie się w dniu 5 października 2026 r., od godzinie 10:00 w sali posiedzeń Urzędu Gminy w Cedrach Wielkich, ul. M. Płażyńskiego 16.

Wadium uczestnicy przetargu powinni wpłacić najpóźniej do dnia **28 września 2026 r.** (z zaznaczeniem na jaką nieruchomość) na konto Urzędu Gminy Cedry Wielkie nr 44 8335 0003 0200 0114 2000 0880 prowadzone w Banku Spółdzielczym Pruszcz Gdański o/Cedry Wielkie. Za datę wpłaty wadium przyjmuje się datę uznania środków na rachunku bankowym Urzędu Gminy. Pełna treść ogłoszenia została opublikowana w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP), tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy oraz stronie internetowej *www.cedry-wielkie.pl*.

Wójt Gminy Cedry Wielkie ma prawo odwołać przetarg z ważnych powodów.

Kraj/34445872

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny.
Nasi najlepsi redaktorzy. Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

wyborcza.pl

Słówko · Literówka · Quizy
Sudoku · Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

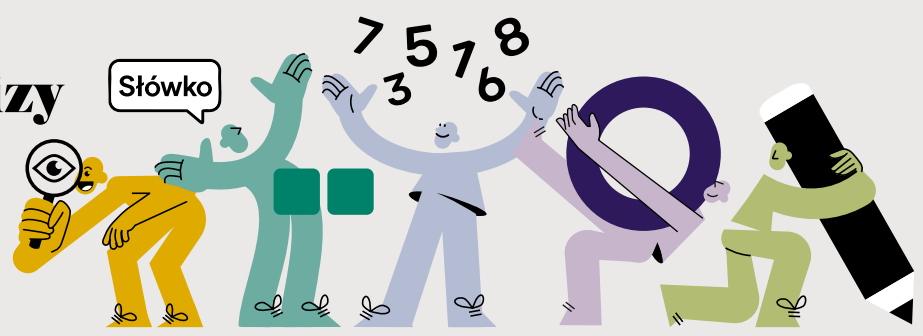

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

eprasa.pl 26aa7ea726

Piłka nożna

Co zrobić po takiej kompromitacji?

Felieton

Lech Poznań w rewanżu z Aarhus się skompromitował, ale teraz nie powinien podejmować żadnych nerwowych ruchów. Mistrzowie Polski jakiś czas weszli na dobrą drogę i muszą nią konsekwentnie podążać. Nawet jeśli najedli się wstydu jak nigdy.

To miała być tylko formalność, a skończyło się jedną z największych, o ile nie największą kompromitacją polskiego klubu w europejskich pucharach. Lech Poznań po zwycięstwie 4:1 w Aarhus miał spokojnie przejść do III rundy kwalifikacji i kontynuować marzenia o historycznym awansie do Ligi Mistrzów. Bo przecież szanse na to miał wielkie jak nigdy. Ale zamiast tego, jak to często bywa w naszym przypadku, były jednak szok i niedowierzanie.

Ale tym razem naprawdę trudno zrozumieć to, co wydarzyło się w środowy wieczór w Poznaniu. Zwłaszcza po dobrym początku sezonu w wykonaniu drużyny Nielsa Frederiksena. Początku, który tylko zdawał się potwierdzać, że Lech zrobił wszystko, by stojącej przed nim szansie sprostać. Tym razem to naprawdę nie miało tak wyglądać, dlatego tym trudniej zrozumieć i przyjąć klęskę w rewanżu z mistrzem Danii.

Do kwalifikacji Ligi Mistrzów Lech podszedł przecież silniejszy, niż był na koniec poprzedniego sezonu. Drużyny nie opuścił żaden z kluczowych piłkarzy, a klub nie szczędził pieniędzy na wzmocnienia. Za Luisa Palmę, Terry'ego Yegbe, Mateusza Lisa i Allahyara Sayyadmanesha Poznaniacy zapłacili tyle, ile nigdy wcześniej się im nie zdarzyło. Lech zrobił wszystko, by przygotować drużynę i zadać kłam dawno nieprawdziwym zarzutom, że nie lubi wydawać pieniędzy, a kiedy już to robi, robi to źle.

Nie można mieć pretensji do właścicieli i pionu sportowego, oni swoją robotę wykonali wzorowo. Frederiksen? Do niego pewnie można mieć żal, że nieodpowiednio przygotował zespół od strony mentalnej i nienajlepiej zarządzał samym spotkaniem. Ale to nie sprawia, że Duńczyk nagle stał się trenerem gorszym niż tydzień temu, kiedy rozbijał Aarhus na wyjeździe, czy nawet dwa miesiące temu, kiedy zdobywał z Lechem drugie z rzędu mistrzostwo Polski. Frederiksen na pewno błędów się nie ustrzegł, ale w tym wypadku największe pretensje trzeba mieć do samych piłkarzy.

To oni najbardziej pokpili sprawę. To oni, choć po pierwszym meczu mówili, że rewanżu nie zlekceważą, ostatecznie na niego nie dojechali. Wystarczy tylko spojrzeć na indywidualne występy niektórych z nich. Mikael Ishak zagrał jeden z najsłabszych meczów w Lechu, Robert Gumny zawalił pierwszego i drugiego gola, Palma pod koniec pierwszej połowy zmarnował stuprocentową okazję, a drużynie w ogóle nie pomógł Lis. Czy można mieć pretensje do Frederiksena, że Gumny przy pierwszej bramce podał pod nogi rywala? Albo że Palma z czterech metrów strzelił nad pustą bramką? Lepsze zachowanie w tych prostych sytuacjach oddaliłoby od Lecha nadchodzące kłopoty. Tak samo byłoby, gdyby w trudnym momencie piłkarze Frederiksena potrafili przenieść grę na połowę rywala i spokojnie utrzymać się przy piłce. – Zabrakło im boiskowej inteligencji – mówił po meczu Artur Wichniarek w Kanale Sportowym. I nie sposób się z tym nie zgodzić.

Klub dostał brutalną lekcję, ale też taką, która drugi raz się pewnie nie powtórzy. A przynajmniej nie powinna

Piłkarze Lecha muszą mieć świadomość, że to oni w największym stopniu położyli rewanż z Aarhus. Oni sami odebrali sobie wielką szansę na awans do Ligi Mistrzów. Dlatego w Lechu – mimo wszystko – powinni zachować spokój. Klub dostał brutalną lekcję, ale też taką, która drugi raz się pewnie nie powtórzy. A przynajmniej nie powinna.

Lech kilka lat temu obrał dobrą drogę i powinien nią kroczyć, nie podejmując przy okazji nerwowych ruchów. To na pewno nie czas na zwalnianie Frederiksena, choć ciekawe jest, jak Duńczyk zarządzi tym koszmarnym wynikiem i jak zareaguje na niego drużyna. To też nie czas na wyprzedaż i panikę. Nawet jeśli któryś z wychowanków odejdzie z klubu jeszcze tego lata, jego następca powinien zostać wybrany na podobnych zasadach, co poprzedni piłkarze. Bo zwłaszcza w ostatnim czasie transfery Lecha w większości też były dobre.

Jeśli Poznaniacy – i jakikolwiek polski klub – chcą zbudować cokolwiek poważnego w skali Europy, nie mogą panikować po pierwszej porażce. Nawet tak dotkliwej. Najlepszym przykładem niech będzie Bodo/Glimt, którym przed chwilą zachwycaliśmy się w Lidze Mistrzów, a które nie tak dawno temu z pucharów eliminowały i Lech, i Legia Warszawa. Tam mieli jednak dobry plan i w niego wierzyli. I oby tej wiary nie zabrakło teraz w Poznaniu. ●

Konrad Ferszter

• **29.07.2026 roku, Poznań. Przegrany przez Lecha Poznań mecz z Aarhus GF w II rundzie eliminacji Ligi Mistrzów**

FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34445957

Połącz Kropki

Idealna gra na krótką przerwę

Zeskanuj QR kod i graj

APLIKACJA WYBORCZEJ

1 RP

eprasa.pl 26aa7ea726

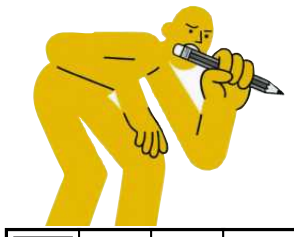

krzyżówka

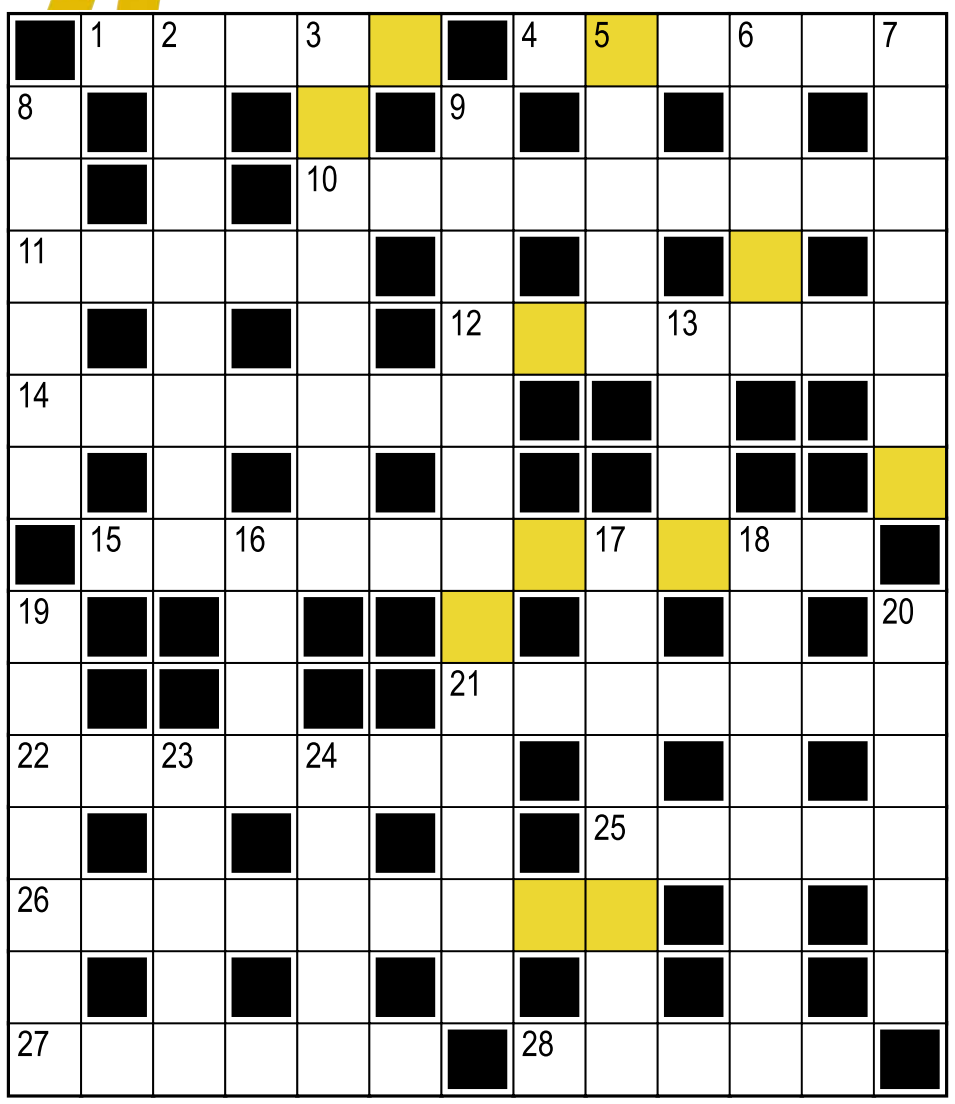

Hasło:

Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Poziomo:
1) ... Burz, największe z tzw. mórz księżycowych
4) dwutygodniowy pobyt w ośrodku wczasowym
10) klub sportowy Jagiellonia ...
11) delikatny, ciepły wiatr
12) ... maturalne (skojarz z CKE)
14) niejedno z generatorem pary
15) źle zaparkowany lub bardzo wolno jadący pojazd utrudniający ruch
21) teren przeznaczony do ćwiczeń wojskowych
22) Janusz, reżyser filmu „Piłkarski poker"
25) wierny – wspiera drużynę, nawet gdy ta regularnie przegrywa
26) ...-Zdrój, uzdrowisko u podnóża Stogu Izerskiego
27) firma kojarzona z siecią paczkomatów
28) ujście Missisipi, Nilu

Pionowo:
2) szeleszczące złotko
3) pokarm bogów olimpijskich
5) ilość produktu otrzymanego po procesie produkcyjnym
6) kołonotatnik na zapiski
7) osiągnięcia, którymi można się pochwalić
8) stanęły na Golgocie
9) zawody sportowe dla osób z niepełnosprawnościami
13) żabie – chudsze niż kurze
16) chemiczny (HCO_3) lub matematyczny ($y = 2x + 4$)
17) przedmioty kojarzone ze świętymi
18) GB
19) ... matrymonialni (uwiodą, okradną, porzucą)
20) liana, wisteria lub powojnik
23) góra – lokum Afrodyty, Zeusa, Aresa
24) długotrwałe napięcie psychiczne

Rozwiązanie „krzyżówki" nr 85 z 30.07:
Poziomo: 1) spoty **4)** śpiwór **10)** egiptolog **11)** Jurek **12)** Łapicki **14)** tablica **15)** diagnostyka **21)** Lord Jim **22)** Chelsea **25)** scena **26)** stetoskop **27)** optyka **28)** Elvis
Pionowo: 2) podróbki **3)** trekking **5)** Potop **6)** walec **7)** ragtime **8)** kajuta **9)** Biała Podlaska **13)** igły **16)** azyl **17)** Terespol **18)** kajzerki **19)** Picasso **20)** emfaza **23)** efekt **24)** słoik
Hasło: Świetny mecz.

sudoku

	6	9	1		2			
7	3	2			8			4
		1	6	4	3	9	7	
	9				7			8
5	7	4		8	1			
		8			6	5	2	
1		7			5		9	
6		3	7		9	2	8	
		5	8	6	4		3	1

				4				
6	5		7			3		
	7					9	5	
4		3		7				
	6	8						7
	9		1			6	3	2
3				9	8			
7	2		3		1			
							1	

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34427030

Czekamy na Twoje uwagi i pomysły

ROZRYWKA @WYBORCZA.PL

zakreślanka

Zakreślaj słowa z listy na planszy. Mogą być ukryte w wierszach, kolumnach lub prowadzić wężykiem. Niewykorzystane litery czytane rzędami utworzą hasło

N	Z	U	O	F	O	L
A	K	M	R	O	R	H
J	I	W	A	S	Ę	C
B	D	E	K	T	Ń	O
Ą	D	C	U	A	S	Ł
U	R	Y	B	C	R	E
A	Z	O	I	J	R	T
D	I	N	Ś	A	O	P
I	E	I	C	K	O	L

kubiści
dąb
kolporter
chloroform
dinozaury
dewastacja
słoń
znaki

Hasło z 30.07: krzyże

skojarzenia

Oprawka	Klasyk	Flaga	Bombonierka
Nafta	Garsonka	Szlagier	Żarówka
Standard	Spodnie	Kotwica	Szatierka
Oberża	Brzuch	Dżin	Evergreen

Znajdź powiązania między hasłami i połącz je w cztery grupy po cztery hasła, by każdą grupę łączyło jedno wspólne skojarzenie.

Rozwiązanie z 30.07:
Motywy z komedii Marka Piwowskiego „Rejs": Sekcja gimnastyczna, Kaowiec, Nuda, Zorka 5. **Niech żyje ...! / Niech żyje nam ...!:** Prezes naszego klubu, Bal, Wolność, Górniczy stan. **Anagramy wyrazu „skojarzenia":** Nisza Jokera, Rosjanie z AK, Orszaki Jane, Nike jarosza. **Książki, powieści o lotnikach:** Żądło Genowefy, Dywizjon 303, Paragraf 22, Nocny lot

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34426992

Słówko
Wybierz słowo, sprawdzaj litery i kombinuj, aż skończą Ci się próby

Literówka
Kilka liter i jedno zadanie: ułożyć jak najwięcej słów

Jeszcze więcej rozrywki w Aplikacji Wyborczej
Szukaj w aplikacji

Zakreślanka

Skojarzenia

1 RP

eprasa.pl 26aa7ea726

wyborcza

KATOWICE
TYGODNIK

Piątek, 31 lipca 2026 | Redaktor prowadząca Beata Żurek

katowice.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: katowice.@wyborcza.pl

Hejt wobec muzułmanów

Konfederacja straszy meczetem i islamizacją

– Czas zatrzymać to szaleństwo. Może dojść do ataków na ludzi – apelują muzułmanie i podkreślają, że informacje o budowie meczetu są kłamstwem.

Przemysław Jedlecki

Krzysztof Bosak, poseł Konfederacji, podzielił się z internautami informacją o budowie w Katowicach. – Wygląda to raczej jak nieoficjalny meczet na kilkaset osób, a nie salę na 45 osób. Po obrazach i doniesieniach z największych miast Polski widać, że proces islamizacji ruszył – stwierdził.

Inwestycja, którą wskazał, już trwa. To rozbudowa istniejącego tu budynku. Sandra Hajduk, rzeczniczka Urzędu Miasta informuje, że zgodnie z pozwoleniem na budowę przy ul. 1 Maja 130 powstanie m.in. sala wielofunkcyjna na 45 osób, która ma służyć także do celów religijnych. Inwestorem jest Muzułmańskie Stowarzyszenie Kształtowania Kulturalnego z siedzibą w Lublinie.

– Miasto nie jest właścicielem budynku ani gruntu, jednak jako organ administracji architektoniczno-budowlanej, jest zobowiązane do rozpatrywania składanych wniosków oraz wydawania decyzji administracyjnych w zakresie wynikającym z obowiązujących przepisów prawa, dotyczących m.in. budowy, przebudowy, rozbiórki czy zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych. Natomiast w trakcie postępowania nie ocenia celowości ani charakteru działalności prowadzonej na prywatnej nieruchomości – bada jedynie zgodność inwestycji z przepisami prawa – zwraca uwagę rzeczniczka.

Groźby spalenia budynku

Łukasz Kolada, działacz Ruchu Narodowego nakręca emocje wokół inwestycji. – Powstaje Sala do modlitwy muzułmańskiej na 45 osób. (...) Kto jest chętny aby razem dopilnować, żeby zgodnie z przepisami nie weszło tam więcej niż 45 osób? Czekam na zgłoszenia i działamy – nawołuje, ale nie precyzuje jakie działania chce podejmować.

„Spalić budę!; Zrównać z ziemią; Mnie zastanawia, czy jakiś kibol nie zrobi dziurki w oknie tego budyneczku, przez dziurkę, rurkę od butli gazowej, odkręci kurek i zrobi wielkie bum" – to nie tylko niektóre komentarze pod jego internetowym wpisem. Podobnych jest znacznie więcej.

– Nie chcę się denerwować. To wszystko jest polityczne, obliczone na zdobycie głosów – mówi dr Jabbar Koubaisy, który prowadzi Centrum Dialogu i Kultury „Doha". Powstało ono już w 2013 roku.

• **Jabbar Koubaisy pochodzi z Iraku, ale w Polsce mieszka od kilku dekad**

FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Mamy prawo do swoich miejsc kultu i swoich praktyk religijnych. Działania tych osób, które sieją panikę i szczują, są bardzo niebezpieczne

ADAM WAJEEH ABDEL FATTAH

To postać świetnie znana w Katowicach. Jabbar Koubaisy pochodzi z Iraku, ale w Polsce mieszka od kilku dekad. W połowie lat 90. otworzył razem z kuzynem jeden z pierwszych samoobsługowych sklepów na Górnym Śląsku. Centrum Handlowe „Belg" na osiedlu Paderewskiego w Katowicach było strzałem w dziesiątkę. Każdy chciał tutaj robić zakupy. Można tu było dostać towary niedostępne gdzie indziej.

Po latach rodzina Jabbara sprzedała supermarket, a on wraz z żoną poświęcili się innym biznesom. Zakładali kolejne sklepy, ale też coraz częściej zajmowali się działalnością charytatywną. – Fundujemy kolonie dzieciom z biedniejszych rodzin. Wszystkim dzieciom, nie tylko z rodzin muzułmańskich, ale także polskich i imigranckich z różnych kultur – podkreśla Jabbar.

– W czasie COVID-u organizowaliśmy maski, środki do dezynfekcji i przekazywaliśmy je tam, gdzie były potrzebne. Kiedy wybuchła wojna w Ukrainie, otworzyliśmy nasze centra dla uchodźców, przekazaliśmy mnóstwo paczek, wydawaliśmy posiłki. Robimy, co możemy, żeby w Polsce dobrze się żyło nam wszystkim – mówi Jabbar i dodaje, że organizacja niosła też pomoc w czasie powodzi w Polsce dwa lata temu.

W Katowicach pełni funkcję imama, czyli duchowego przywódcy muzułmańskiej wspólnoty na Śląsku. Odpowiada za dialog międzykulturowy, dwa razy został zaproszony do Watykanu. Jest członkiem Ligi Muzułmańskiej w Polsce, która w różnych miastach prowadzi swoje centra.

Centrum kultury, a nie meczet

Dzieli się obawą, że niechęć wobec obcokrajowców i tych osób, które wyznają inną wiarę, może się źle skończyć. – Ktoś może kogoś zaatakować! – przestrzega.

Podkreśla, że nowym budynku w Zawodziu „Doha" będzie robić dokładnie to, co robi do tej pory. Organizować spotkania kulturalne, warsztaty kaligrafii, zapraszać uczniów i seniorów. Budowa nowego centrum jest konieczna, ponieważ w dotychczasowej siedzibie jest po prostu za mało miejsca. Działa tu bowiem Muzułmańskie Centrum Pomocy.

Stanowisko w sprawie ataków polityków na inwestycję i społeczność muzułmańską wydał Adam Wajeeh Abdel Fattah, imam krakowskiego Centrum Kultury Islamu.

– Obserwujemy, jak politycy prawej strony politycznej biją na alarm, jakoby na terenie Katowic miał powstać nowy „meczet". Takie posty oprawiają wygenerowanymi przez sztuczną inteligencję straszącymi grafikami przedstawiającymi tysiące modlących się muzułmanów, spalone polskie miasta, albo wściekłych śniadych mężczyzn – alarmuje. Dodaje, że wbrew sugestiom w Katowicach nie powstaje nowy meczet tylko nowa siedziba Centrum Kultury „Doha".

Wyjaśnia też, że Muzułmańska Fundacja Pomocy namawia muzułmanów na integrację z polską kulturą i obyczajami. W nowym miejscu będzie można organizować dla nich lekcje języka polskiego. – To też prawica uważa za złe? – pyta.

Podkreśla też, że wyznawcy islamu w Katowicach modlą się w innym miejscu i nikomu od dwóch dekad to nie przeszkadza. – Mamy prawo do swoich miejsc kultu i swoich praktyk religijnych. Działania tych osób, które sieją panikę i szczują, są bardzo niebezpieczne – przestrzega Adam Wajeeh Abdel Fattah.

Alarmuje też, że w Polsce pojawiły się „Patrole obywatelskie", które kierują groźby wobec muzułmanek. – Czas zatrzymać to szaleństwo – apeluje.

„Obudzim się, gdy będzie już za późno"

Hejt wobec muzułmanów zdarzał się już wcześniej. Tak było rok temu, gdy przyjechali modlić się do Mysłowic. Posty na ten temat pisali mieszkańcy, ale też politycy m.in. Nowej Nadziei, która współpracuje z Konfederacją. Poseł tego ugrupowania Ryszard Wilk umieścił w sieci fragment nagrania tego modlitewnego wydarzenia.

„Islamiści byli u nas od dawna, to prawda, meczety też były, trzy, to prawda. Ale nie było takiej ilości islamistów, niektóre źródła podają, że jest ich już dwa razy więcej niż w zeszłym roku na końcówce Ramadanu. Zachód Europy był w tym punkcie kilkanaście lat temu, popełnili ogromny błąd, o czym świadczy chociażby pakt migracyjny, czyli próba podzielenia się migrantami. Na pewno nie przez to, że są tacy super i pracowici. Nie możemy popełnić tego samego błędu, trzeba sprawę nagłaśniać. Jeśli wygra Trzaskowski, za rok ich będzie 3 razy więcej, za dwa lata dziesięć razy więcej, a później się obudzimy, gdy będzie już za późno" – napisał.

Głos w tej sprawie zabrał też prezydent Mysłowic Dariusz Wójtowicz. Ogłosił, że spotkanie modlitewne organizowało Centrum Kultury Islamu z Katowic. Podkreślił, że po lekturze wpisów mieszkańców zakazał kierownikom miejskich jednostek wynajmowania obiektów na wydarzenia o charakterze religijnym. – Podobne spotkania w Mysłowicach nie będą już miały miejsca – dodał.

eprasa.pl 26aa7ea726

Komunikacja

Firma nie uznała reklamacji. Burmistrz: Proszę nie płacić kary

15-letnia Maja z Łodygowic nie musi płacić grzywny za kupno tańszego biletu w autobusie MZK Żywiec. Karę anulował burmistrz miasta. Firma odpowiedzialna za kontrolę biletów nie uwzględniła odwołania nastolatki.

Ewa Furtak

15-letnia Maja jechała 23 lipca autobusem MZK Żywiec. Spółka realizuje połączenia nie tylko na terenie miasta, ale także w okolicznych gminach. Maja podróżowała z Łodygowic do Żywca. Pan Maciej, ojciec nastolatki, nagłośnił potem, co spotkało dziewczynę w tym autobusie.

• **Kontrola biletów – zdjęcie ilustracyjne**
FOT. KUBA OCIEPA / AGENCJA WYBORCZA.PL

15-latka kupiła w autobusie bilet o 30 groszy tańszy

Maja kupiła bilet w aplikacji, a nie jak robiła to wcześniej, u kierowcy. W MZK Żywiec są nie tylko ulgi ustawowe, ale także zniżki przyznane zarządzeniem burmistrza, poza tym, 1 lipca zmienił się cennik biletów. – Podczas kontroli okazało się, że córka wybrała niewłaściwy rodzaj biletu – relacjonował pan Maciej.

Okazało się, że powinna była kupić bilet o 30 gr droższy. Nie za 2,70 zł, jak wcześniej, ale za 3 zł.

– Efekt? Wezwanie do zapłaty na kwotę 353 zł. W tym 350 zł opłaty dodatkowej. Najgorsze nie były jednak pieniądze. Najgorszy był telefon od zapłakanej 15-latki: dziecka, które było przerażone, zawstydzone i przekonane, że zrobiło coś strasznego. Dziecka, które próbowało postąpić uczciwie, zapłaciło za przejazd, a mimo to zostało ukarane jak oszust – opisywał pan Maciej.

Burmistrz Żywca Antoni Szlagor zapowiedział zwołanie specjalnego posiedzenia w celu ustalenia nowych zasad kontroli i windykacji w autobusach MZK

Informacja szybko rozniosła się po sieci, wywołując burzę. Okazało się, że to nie jedyny taki przypadek. Opisaliśmy historię bliźniaczek, córek pani Eweliny, które jechały autobusem z Zarzecza do Żywca, by spotkać się z pracującą tam mamą i załatwić formalności związane z rekrutacją do szkoły ponadpodstawowej. Jedna z nich zapomniała legitymacji szkolnej, więc kupiła cały bilet. Druga, podobnie jak Maja, kupiła bilet za 2,70 zł, zamiast za 3 zł. Została ukarana.

Pani Ewelina napisała odwołanie, podkreślając, że bilet za 2,70 zł został kupiony przez córkę pomyłkowo. Zostało odrzucone.

Za kontrolę biletów odpowiada firma z Poznania

Żywieckie MZK współpracuje z firmą CPW Sp. z o.o., która ma centralę w Poznaniu. Działa od kilkunastu lat i współpracuje z wieloma przewoźnikami z całej Polski, m.in. z Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacyjnym w Inowrocławiu, Miejskim Zakładem Komunikacji w Przemyślu czy Komunikacją Miejską w Głogowie. Niedawno rozpoczęła współpracę z Przedsiębiorstwem Komunikacji Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach. Przychody ze zwindykowanych opłat dodatkowych trafiają bezpośrednio do firmy kontrolerskiej.

Na doniesienia rodziców zareagowali zarówno MZK, jak i burmistrz Żywca Antoni Szlagor. „Mając na uwadze ostatnie wydarzenia dotyczące wystawienia opłat dodatkowych z tytułu zaniżonej opłaty za bilet, decyzją Burmistrza Miasta Żywca oraz Zarządu Spółki MZK Żywiec opłaty te zostaną anulowane" – to komunikat, który w piątek 24 lipca opublikowano na stronie MZK Żywiec.

Pan Maciej poinformował teraz, że córka otrzymała odpowiedź od firmy CPW Sp. z o.o. na odwołanie. Nie zostanie uwzględnione.

– CPW Sp. z o.o. wykonuje czynności kontroli biletów na zlecenie MZK Żywiec. Naszym obowiązkiem jest stosowanie przepisów obowiązujących na terenie Miasta Żywiec. Nie jesteśmy organem uprawnionym do ich tworzenia ani zmiany, lecz podmiotem zobowiązanym do ich wykonywania. (...) Podnoszona przez Panią okoliczność dotycząca omyłkowego wyboru biletu w aplikacji została przeanalizowana, jednak nie stanowi podstawy do anulowania opłaty dodatkowej. Obowiązkiem pasażera jest zakup biletu zgodnego z obowiązującą taryfą, właściwego dla realizowanego przejazdu. Pomyłka przy wyborze biletu, nawet jeśli była nieumyślna, nie zwalnia z odpowiedzialności za posiadanie ważnego dokumentu przewozu – to fragment odpowiedzi od spółki.

Spółka informuje, że należność można rozłożyć na raty.

Antoni Szlagor przypomina, że to on jest burmistrzem

CPW Sp. z o.o. nie odpowiedziała na pytanie „Wyborczej", czy w przypadku nastolatki, która pomyłkowo kupiła bilet o 30 gr tańszy, nie wystarczyłoby tylko upomnienie. Opublikujemy odpowiedź, jeśli tylko ją otrzymamy.

Burmistrz Żywca Antoni Szlagor zapowiedział zwołanie w najbliższym czasie specjalnego posiedzenia w celu ustalenia nowych zasad kontroli i windykacji w autobusach MZK. Zwraca się do taty 15-latki, by nie płacił kary.

– Mandat został anulowany, pozwala nam na to paragraf umowy zawartej z firmą. Przypominam, że ja jestem tutaj burmistrzem, to wynajęta przez nas firma i możemy decydować o takich sprawach – mówi nam burmistrz.

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34445534

Prezydent Miasta Mysłowice

informuje:

Na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta Mysłowice, na II piętrze oraz na stronie internetowej www.myslowice.pl, BIP podano do publicznej wiadomości szczegółowe wykazy nieruchomości stanowiących własność Gminy Mysłowice przeznaczonych do:

dzierżawy:
- na czas nieoznaczony nieruchomości stanowiącej własność Gminy Mysłowice, położonej przy ul. Niepodległości – z przeznaczeniem pod cele rekreacyjne, zarządzenie 385,
- zawarcia na okres trzech lat nieruchomości stanowiącej własność Gminy Mysłowice, położonej przy ulicy Bohaterów Getta – z przeznaczeniem pod cele magazynowe, garaże, cele składowe, zieleń izolacyjna, zarządzenie 344.

termin wywieszenia: 31.07.2026r.do 21.08.2026r.

sprzedaży w drodze ustnego przetargu nieograniczonego:
- nieruchomości zabudowanych, stanowiących własność Gminy Mysłowice, położonych w Mysłowicach przy Placu Wolności 7 i przy ul. Karola Szymanowskiego 2C, wyznaczonych do sprzedaży w drodze ustnego przetargu nieograniczonego, wspólnie jako jedna zorganizowana całość gospodarcza z przeznaczeniem na cele zgodne z zapisami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zarządzenie 386,
- lokal mieszkalny nr 14 znajdujący się w budynku nr 4A przy ulicy Gustawa Morcinka w Mysłowicach stanowiących własność Gminy Mysłowice, wyznaczony do sprzedaży w drodze ustnego przetargu nieograniczonego wraz z przynależną piwnicą, udziałem w nieruchomości wspólnej oraz sprzedażą ułamkowej części gruntu, zarządzenie 387.

Osoby, którym na podstawie art. 34 ust. 1 pkt. 1 i pkt. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2026r. poz. 399), przysługuje pierwszeństwo w nabyciu wyżej opisanej nieruchomości Gminy Mysłowice, mogą w terminie 6 tygodni, licząc od dnia wywieszenia niniejszego wykazu, złożyć wniosek o jej nabycie.

termin wywieszenia: 31.07.2026r. do 11.09.2026r.

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34445139

Rybnik

PREZYDENT MIASTA RYBNIKA

OGŁASZA TRZECI PRZETARG USTNY NIEOGRANICZONY

na sprzedaż nieruchomości gruntowej położonej w Rybniku przy ul. Nowomiejskiej

- Działki nr 4673 i 4176 o łącznej pow. 0,1121 ha, obręb Boguszowice, KW nr GL1Y/00134831/4 i GL1Y/00068051/8

cena wywoławcza: 134 400 złotych (netto)
wadium: 26 000 złotych

- Przetarg rozpocznie się w dniu 17 września 2026 r. o godzinie 10:30 w sali nr 210, II piętro budynku Urzędu Miasta Rybnika, ul. Bolesława Chrobrego 2.
- Ogłoszenie o przetargu zostało wywieszone w siedzibie Urzędu Miasta Rybnika przy ul. Bolesława Chrobrego 2 (parter, tablica Wydziału Mienia), a także zamieszczone na stronie internetowej www.rybnik.eu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Rybnika pod linkiem https://bip.um.rybnik.eu (zakładka Komunikaty i ogłoszenia/ Przetargi na nieruchomości).
- Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Mienia Urzędu Miasta Rybnika, ul. Zamkowa 5, tel. (32) 43 92 018, fax (32) 42 24 124, mienie@um.rybnik.pl.

RYBNIK.EU

Rybnik

PREZYDENT MIASTA RYBNIKA

INFORMUJE
o wywieszeniu od dzisiaj na okres 21 dni w siedzibie Urzędu Miasta w Rybniku przy ul. Bolesława Chrobrego 2 oraz w siedzibie Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Rybniku przy ul. Tadeusza Kościuszki 17, jak również na stronach internetowych www.rybnik.eu, www.zqm.rybnik.pl wykazu gminnych nieruchomości lokalowych przeznaczonych do zbycia w drodze bezprzetargowej.

RYBNIK.EU

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34414054

KATOWICKIE CMENTARZE KOMUNALNE

POMOC W ORGANIZOWANIU POGRZEBÓW

ul. Murckowska 9
40-266 Katowice

CAŁODOBOWE USŁUGI
tel.: 32 255 21 32,
32 255 15 51, 607 399 321

mail: kck@kck.katowice.pl

1KA

eprasa.pl 26aa7ea726

Anna Knysok – Ślązaczka z klasą

Pielęgniarka, która rozkazywała lekarzom

Ślązaczka z krwi i kości. Zawsze do bólu rzeczowa, bywała twarda, ale także pogodna i wyrozumiała. A nade wszystko niezwykle uczciwa i pracowita.

Judyta Watoła

Kryzys w zdrowiu. Rozmawiam z politykami, którzy rozprawiają w mediach o swoich pomysłach na reformę. Porównuję je w myślach z tym, co dla systemu opieki zdrowotnej zrobił rząd Jerzego Buzka, a w nim wiceminister Anna Knysok. I już wiem, że z tych nowych pomysłów nic nie wyjdzie. Bo żeby wyszło, trzeba od rana do nocy harować jak wół. Nie są na to gotowi. Anna Knysok to potrafiła.

PIELĘGNIARKI „HURTEM" W „SOLIDARNOŚCI"

Zaglądam na stronę katowickiego oddziału IPN. Anna Knysok urodziła się 19 lipca 1951 r. w Chorzowie. Miała 19 lat, kiedy rozpoczęła pracę jako pielęgniarka w nieistniejącym już Szpitalu im. dr Józefa Rostka w rodzinnym mieście. W 1980 roku ukończyła psychologię na Uniwersytecie Śląskim. Dalej pracowała w szpitalu: rano jako psycholog kliniczny, popołudniami jako pielęgniarka.

Poza pracą działała jeszcze w Polskim Towarzystwie Psychologicznym i w PTTK. Często urządza wraz z innymi rajdy po górach: – Nie podobało mi się państwo, w którym żyłam. Nie zapisałam się do partii, choć namawiali, ani do branżowych związków zawodowych. Nie chodziłam na pochody pierwszomajowe, ale politycznie zaczęłam dojrzewać, dopiero gdy pojawiła się „Solidarność".

Pierwsza „Solidarność" wybucha właśnie, kiedy Anna Knysok zaczyna pracę jako psycholog. Na Wybrzeżu strajkują, ale rządowa propaganda mówi tylko o „przerwach w pracy". Knysok jak inni słucha Radia Wolna Europa. Kilka dni po podpisaniu porozumień sierpniowych dostaje cynk, że w szpitalu dziecięcym w Chorzowie powstaje komórka „Solidarności". – Zebranie było w stołówce, w podziemiu szpitala. Było nas może 12 osób. Z mojego szpitala ja jedna. Ludzie wciąż byli pełni obaw. Dopiero gdy zobaczyli, że władza nam nie dokucza, poszło jak burza. Zapisywali się lekarze, pielęgniarki ruszyły „hurtem", najmniej było pracownic administracji. Szybko przegoniliśmy liczbą członków związków branżowych, podporządkowanych władzom.

Czym się zajmowali? Wysyłali pisma do dyrekcji, bo wszystkiego wtedy w szpitalach brakowało. Na Boże Narodzenie sprowadzili karpie, żeby ludzie nie musieli stać w kilometrowych kolejkach. Przede wszystkim jednak uświadamiali ludzi, jakie mają prawa, nawet w tamtym kulawym ustroju.

Knysok kolportowała też niezależne wydawnictwa. Najbardziej zapamiętała wizytę Lecha Wałęsy w Katowicach: – Było widać, że to urodzony przywódca. Gdy mówił, wszyscy go słuchali. Dla górników to był swój chłop.

Ale największym żywiołem młodych związkowców były zebrania. Entuzjazm nieprawdopodobny i demokracja do granic niemożliwości.

Była jak inni, pełna entuzjazmu: – Fajna była ta nasza „Solidarność" w Chorzowie. Odczułam to, gdy wprowadzono stan wojenny. Nie internowali mnie, więc postanowiłam się zająć rodzinami tych, którzy poszli siedzieć. Zaraz w poniedziałek, 14 grudnia, zaczęłam chodzić po tych, którzy się ostali, i prosić o dary albo jakieś pieniądze. Zaczęła się zbiórka. Ludzie mi ufali. Miałam tylko świstek papieru, na którym zapisywałam na przykład: Huta Batory – 12 tysięcy. Wierzyli, że nie wezmę tych pieniędzy do kieszeni. Zaczęłam kupować, co jeszcze w sklepach było: jajka, kurczaki i zawoziłam rodzinom internowanych.

ROZMOWY PRZEZ MUSZLE KLOZETOWE

Współorganizatorka filii Biskupiego Komitetu Pomocy Uwięzionym i Internowanym przy parafii św. Jadwigi w Chorzowie, w stanie wojennym ukrywa ściganego listem gończym Józefa Zajkowskiego. W kwietniu 1983 zostaje aresztowana za kolportaż podziemnej prasy, co władza nazwała „dążeniem do obalenia ustroju", opieka nad ukrywającym się u niej Zajkowskim, spada na jej rodzinę. Ona sama nie ma z nią kontaktu. Wysyła listy, ale nie żadnych wiadomości zwrotnych.

W areszcie śledczym na Mikołowskiej w Katowicach siedzi z kobietami oskarżonymi o przestępstwa gospodarcze. Urozmaicają sobie czas rozmowami przez muszle klozetowe. – Jak pani opróżni muszlę z wody, to głos dobrze niesie – tłumaczyła w wywiadzie. – Nigdzie w PRL-u nie widziałam tak czystych muszli, jak w tym areszcie.

• **Anna Knysok** FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

W areszcie zyskała przydomek „Czarna Madonna", bo miała czarne włosy i była akurat po oazie, w pobożnym nastroju i co wieczór przez okno śpiewała innym pieśń „Zapada zmierzch, już świat ukołysany. Znów jeden dzień odfrunął nam jak ptak". – Mam donośny głos, a na dodatek za grosz słuchu. A jednak mnie słuchali – wspominała.

Do pracy w Ministerstwie Zdrowia przygotowywała się od momentu zmiany ustroju. Jak inni, chciała zmieniać na lepsze dopiero co odzyskane państwo. Wybrana w 1989 r. do Sejmu z listy Komitetu Obywatelskiego, angażuje się w prace sejmowej komisji zdrowia.

– Zastanawialiśmy się, jak zreformować zdrowie. Wtedy obowiązywał system budżetowy. Poradnie i szpitale dostawały od wojewody pieniądze, które on dostawał od rządu. A rząd dawał, ile chciał – zawsze mało. Dlatego rozpoczęliśmy pracę nad ubezpieczeniami zdrowotnymi. Chodziło o to, żeby każdy obywatel płacił składkę na zdrowie i żeby tych pieniędzy rząd nie mógł tknąć. Ale kadencja sejmu się skończyła, a do nowego nie weszliśmy. Przygarnęła nas wtedy „Solidarność" i dalej pracowaliśmy nad ustawą – wspominała.

Andrzej Jacyna, późniejszy szef Branżowej Kasy Chorych (a potem także prezes NFZ) przyjeżdżał na narady w sprawie planowanej reformy do Chorzowa aż z Pomorza. W mieszkaniu Anny Knysok spotykali się z zapaleńcami takimi jak oni, m.in. dr Elżbietą Seferowicz. Nie rozmawiali na głodno. Knysok gotowała. Wodzionka – to Jacyna zapamiętał najbardziej: – Takiej zupy czosnkowej jak tej od Ani już nigdy potem nie jadłem, choć próbowałem wielu.

Anna Knysok: – W końcu mieliśmy projekt ustawy i kiedy w 1997 roku wybory wygrała AWS, było wiadomo, kto nad nim pracował..

Została wiceministrem zdrowia i pełnomocnikiem premiera Jerzego Buzka ds. powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. Ministrowie zdrowia się zmieniali. Ona trwała od pierwszego do ostatniego dnia rządu. Na początku dostała tylko jeden pokój w jakimś kąciku i sekretarkę. Dopiero potem stworzyła departament ubezpieczeń i pozyskała więcej ludzi do pomocy.

Andrzej Troszyński, wówczas pracownik Ministerstwa Zdrowia: – Była niezwykle pracowita, skrzętna i świetnie zorganizowana. Dzięki temu ten zespół był jej niezwykle oddany. Pracowali od świtu do nocy. A kiedy odchodziła, to wszystkich zaprosiła do restauracji na swój koszt. Kierowców i sekretarki także. Miała klasę.

Prof. Grzegorz Opala, ostatni minister zdrowia w rządzie Buzka: – Była dzielna i niezwykle uczciwa.

Wytykano jej, że jest pielęgniarką, a chce rozkazywać lekarzom. Pokpiwano ze śląskiego akcentu.

Andrzej Jacyna: – Niektórzy zachowywali się wobec Ani skandalicznie, ale ona potrafiła prosto wyłożyć swoje argumenty. I wtedy towarzystwo milkło, bo nie miało nic do powiedzenia. To była konkretna Ślązaczka, kobieta, która wiedziała, czego chce i jak to osiągnąć. Robiła swoje mimo kłód rzucanych jej pod nogi przez przeciwników, również dlatego, że była ze Śląska i dlatego, że była kobietą.

– Kpiny, że pielęgniarka robi reformę, w ogóle mnie nie ruszały. Ci, którzy tak mówili, sami się poniżali – wspominała po latach. – Głupie uwagi lekarzy miałam w nosie. Naprawdę denerwujące były rozmowy z posłami. To była orka na ugorze. Nie chcieli rozumieć tej reformy, ale w kółko się wymądrzali. Bo posłowie jak lekarze są z definicji mądrzejsi od reszty, a już senat to w ogóle.

ZAWRÓCONA REFORMA

Andrzej Sośnierz, wtedy szef Śląskiej Kasy Chorych: – Tamta reforma była naprawdę przemyślana, choć oczywiście nie wszystko poszło tak, jak Ania tego chciała.

Leszek Balcerowicz, wtedy wicepremier, nie mógł przeżyć, że pieniądze ze składki „mu zabiorą". Zamiast 9 proc. składki zgodził się ostatecznie tylko na 7 proc. w sylwestra 1998 r. w ciągu jednej nocy finansowanie leczenia przejęły kasy chorych. Żaden szpital nie został bez kontraktu. Ale w systemie brakowało pieniędzy. Było też dużo bałaganu, jak to przy zmianach. Posypała się krytyka.

Knysok: – Ta krytyka była bardzo niesprawiedliwa. Nie stworzyliśmy idealnego systemu, ale powinno się docenić skalę przedsięwzięcia.

W zdrowiu zaczął się ogromny skok. Do 1999 r. nie można było się dostać na dializy, nie było soczewek dla chorych z zaćmą, endoprotezy wszczepiano pojedynczym pacjentom. Odrapane łóżka i oddziały z jedną łazienką na piętro były standardem.

Już w pierwszych latach zaczęła się poprawa, ale i tak rząd SLD zlikwidował kasy chorych i utworzył NFZ. Od tamtej pory system jest coraz bardziej psuty przez coraz większą centralizację. Coraz bardziej się rozłazi. Zostało jedno – składka zdrowotna. Dziś już nie starcza, w dużej części z powodu wywindowanych wynagrodzeń. Ale jest. Bez niej system byłby uboższy, bo zdany na łaskę kolejnych ministrów od finansów.

●●●

– Nasz rząd nie bał się roboty. Wziął na siebie ciężar czterech reform. Nikt już nie pamięta, jak zmienił Polskę – powiedziała, kiedy w 2019 przeszła na emeryturę. Spytałam, czy na emeryturze fajnie? – Nic nie musieć to jest bezcenne uczucie – odpowiedziała bez wahania. Pozdrowienia, pani Aniu.

eprasa.pl 26aa7ea726

Centrum Symulacji Osadnictwa Kosmicznego

Kosmos w kopalni „Wujek”

Europejska Agencja Kosmiczna otworzy polską siedzibę w Warszawie, ale Katowice nie rezygnują ze swoich ambicji. Budowa Centrum Symulacji Osadnictwa Kosmicznego na terenach Kopalni „Wujek” jest coraz bardziej realna.

Magdalena Warchala-Kopeć

• **27.06.2026 roku, spacer i zwiedzanie Kopalni „Wujek”**
FOT. ANNA LEWAŃSKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

Projekt budowy Centrum Symulacji Osadnictwa Kosmicznego na terenach Kopalni „Wujek” oficjalnie otrzymał zielone światło na opracowanie studium wykonalności. Poinformował o tym 11 lipca dr Tomasz Rożek, popularyzator nauki, założyciel Fundacji „Nauka. To Lubię”. To właśnie on wymyślił, aby część terenów Kopalni „Wujek”, która jest w likwidacji, wykorzystać do rozwijania technologii kosmicznych.

„Podziemne wyrobiska kopalni 'Wujek' stanowią idealne, 'brudne' środowisko testowe, które, w przeciwieństwie do sterylnych laboratoriów, pozwala na realistyczne symulowanie warunków panujących na Księżycu czy Marsie (pył, brak GPS, izolacja, stres, itd.” – przekonują Tomasz Rożek i Krzysztof Kurdyła, analityk rynku kosmicznego, w raporcie „Transformacja KWK 'Wujek' w Centrum Technologii Kosmicznych/Centrum Symulacji Osadnictwa Kosmicznego”.

Raport został przedstawiony w maju ministrowi nauki Marcinowi Kulaskowi, który przyjął pomysł z entuzjazmem.

– Kopalnia „Wujek”, miejsce symboliczne dla Śląska i całej Polski, stoi przed historyczną szansą. Zamiast zasypywać szyby, chcemy tchnąć w nie nowe życie i stworzyć tam nowoczesne Centrum Badań Kosmicznych. Dlaczego pod ziemią? Ponieważ pierwsze bazy na Księżycu czy Marsie będą powstawać właśnie w takich warunkach. Śląsk, ze swoją kulturą techniczną i odwagą w okiełznaniu maszyn, to idealne miejsce, aby projektować przyszłość ludzkości – mówił tuż po spotkaniu z pomysłodawcami.

W spotkaniu w Katowicach uczestniczyli także przedstawiciele śląskich uczelni i samorządowcy, którzy mocno popierają ideę.

Inicjatywa utworzenia Centrum Symulacji Osadnictwa Kosmicznego na terenie Kopalni „Wujek” to jeden z elementów polityki Katowic oraz Metropolii, które dążą do tego, by GZM stało się wiodącym ośrodkiem rozwoju technologii kosmicznych w Polsce.

CENTRUM W KOPALNI WCIĄŻ JEST REALNE

Równocześnie samorządowcy zabiegali o to, aby to właśnie w GZM powstała siedziba Centrum Technologicznego, które planuje wybudować w Polsce Europejska Agencja Kosmiczna.

13 lipca ich nadzieje w tej kwestii legły w gruzach. Tego dnia premier Donald Tusk w towarzystwie Andrzeja Domańskiego, ministra finansów i gospodarki oraz Josefa Aschbachera, dyrektora generalnego Europejskiej Agencji Kosmicznej, ogłosił, że siedzibą Centrum ESA w Polsce będzie Warszawa.

Wiele osób sądziło, że to koniec kosmicznych ambicji Katowic, ale Marcin Krupa, prezydent Katowic, szybko wyprowadził ich z błędu.

„Choć tym razem wybór padł na inne miasto, jestem przekonany, że Katowice i całe GZM również odegrają ważną rolę w tym przedsięwzięciu. Od lat konsekwentnie rozwijamy potencjał naszego miasta w obszarze nowych technologii i nauki (...) Rozwijamy koncepcję Centrum Symulacji Osadnictwa Kosmicznego i Centrum Technologii Kosmicznych na terenach dawnej kopalni Wujek. Wierzę, że będziemy aktywnie współpracować z nowym Centrum ESA, dzielić się naszym doświadczeniem, wspólnie realizować innowacyjne projekty i rozwijać polski sektor kosmiczny” – napisał w serwisie społecznościowym.

Wcześniej, w połowie czerwca, Rożek i Krupa spotkali się w Warszawie z ministrem nauki Marcinem Kulaskiem i wiceministrem energii Marianem Zmarzłym, żeby rozmawiać o możliwościach realizacji pomysłu. W spotkaniu uczestniczyli też Wojciech Saługa, marszałek województwa śląskiego, Dawid Pasek, wiceprzewodniczący Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, prof. Ryszard Koziołek, rektor Uniwersytetu Śląskiego oraz posłanka Monika Rosa.

Rozmowy przebiegły pomyślnie, a 7 lipca prezydent Krupa, przewodniczący GZM Leszek Pietraszek i marszałek Saługa skierowali do resortów: Aktywów Państwowych, Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Energii pismo z prośbą o uwzględnienie projektu Centrum Symulacji Osadnictwa Kosmicznego na terenie KWK „Wujek” w procesie planowania przyszłego zagospodarowania kopalni.

CZĘŚĆ PODZIEMNA I NADZIEMNA MAJĄ SIĘ UZUPEŁNIAĆ

„Nadziemna i podziemna infrastruktura Kopalni „Wujek” daje możliwość stworzenia unikatowego w skali świata ekosystemu, wspierającego zarówno świat nauki (w tym uczelnie wyższe), firmy sektora kosmicznego, jak i system edukacji podstawowej i średniej” – zauważyli w liście.

Zwrócili się też z propozycją współpracy w zakresie zlecenia i sporządzenia studium wykonalności, które pozwoli określić szczegółowo funkcje Centrum i będzie stanowiło podstawę do dalszych prac projektowych.

11 lipca dr Tomasz Rożek poinformował, że projekt otrzymał zielone światło na opracowanie studium wykonalności.

Według raportu, opracowanego przez Rożka i Kurdyłę planowane Centrum miałoby się składać ze strefy podziemnej i powierzchniowej. Ta pierwsza pełniłaby funkcję laboratorium ekstremalnego. Znalazłby się w niej habitat analogowy – czyli symulowana baza kosmiczna do badań nad psychologią izolacji i systemami podtrzymywania życia w warunkach całkowitego odcięcia od świata zewnętrznego.

Wydobycie w KWK „Wujek” zakończono w 2021 roku

Pod ziemią zlokalizowane zostałyby także poligony badawcze przeznaczone do testowania łazików i robotów w trudnym terenie, technologii ISRU (wydobycia surowców na miejscu) oraz autonomicznych maszyn górniczych. Ponadto w strefie tej rozwijane byłyby także badania z zakresu astrobiologii, dotyczące rolnictwa wertykalnego i upraw hydroponicznych w zamkniętym obiegu, niezbędne dla przyszłych misji kosmicznych.

W strefie powierzchniowej powstać miałoby Centrum Budowy Satelitów, czyli kompleks laboratoriów (wibracyjnych, termiczno-próżniowych TVAC, radiacyjnych) umożliwiający testowanie urządzeń o masie do tysiąca kilogramów przed wysłaniem ich na orbitę. Kompleks uzupełniałby Park Technologiczny dla start-upów oraz interaktywnego Centrum Nauki popularyzującego wiedzę o kosmosie.

TOMASZ ROŻEK: POMYSŁ ZYSKAŁ OGROMNE POPARCIE

– W ciągu ostatnich miesięcy pomysł zyskał ogromne poparcie, nie tylko naukowców, nie tylko samorządowców, ale także branży kosmicznej. Pomysł zyskał poparcie trzech ministrów i obietnice pieniędzy na opracowanie studium wykonalności. Projekt ma na celu nie tylko nadanie regionowi nowej tożsamości gospodarczej, opartej o wysokie technologie, wykorzystując technologiczne i innowacyjne tradycje regionu, istniejącą infrastrukturę kopalni, ale też potencjał uczelni. To pomysł, który, gdy zostanie zrealizowany w formie, którą opisaliśmy w raporcie, mógłby być jednym z największych ośrodków tego typu w Europie, oferujących unikatową infrastrukturę badawczą i testową, w niektórych przypadkach oferujący możliwości, których nie ma prawie nikt na świecie – mówi Rożek.

Jako przykład podaje możliwość budowy wież swobodnego spadku w szybach górniczych o głębokości setek metrów.

– Na ostatnim spotkaniu przedstawiciele branży powiedzieli wprost, że to, co proponujemy, byłoby dla nich ogromnym wsparciem i ograniczeniem kosztów, że w końcu nie musieliby jeździć na testy za granicę – mówi Rożek.

Kopalnia „Wujek” zapisała się w szczególny sposób w historii Polski. 16 grudnia 1981 roku górnicy, strajkujący przeciwko wprowadzeniu stanu wojennego, zostali brutalnie spacyfikowani przez milicję i wojsko. Dziewięciu z nich zginęło. Pamięć o ofiarach pielęgnuje Śląskie Centrum Wolności i Solidarności, które działa w dawnych budynkach kopalni.

W czerwcu zakończyła się rozbudowa siedziby ŚCWiS, w efekcie której powstały nowoczesne pomieszczenia przeznaczone m.in. na wystawy czasowe, zajęcia edukacyjne dla młodzieży, warsztaty, koncerty i konferencje. Nowym elementem kompleksu jest także łącznik z przestronnym holem wejściowym, dużymi przeszkleniami, tarasami widokowymi oraz fasadą z metalowo-szklanych kubików. W obiekcie znalazły się również biblioteka i archiwum.

• **Więcej na katowice.wyborcza.pl**

1KA

eprasa.pl 26aa7ea726

GAZETA wyborcza

DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi,
licytacje,
zamówienia
publiczne

Ogłoszenia
sądowe
i rekrutacyjne

Nekrologi,
kondolencje,
wspomnienia

KONTAKT:

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl

nekrologi.wyborcza.pl

Rybnik

PREZYDENT MIASTA RYBNIKA

OGŁASZA DRUGI PRZETARG
USTNY NIEOGRANICZONY

na sprzedaż nieruchomości gruntowej położonej w Rybniku przy ul. Giedroycia

Działka nr 6253/191 o pow. 0,1456 ha, obręb Rybnik, arkusz mapy 3, KW nr GL1Y/00125494/3

cena wywoławcza: 117 500 złotych (netto)
wadium: 23 500 złotych

Przetarg rozpocznie się w dniu 17 września 2026 r. o godzinie 11:30 w sali nr 210, II piętro budynku Urzędu Miasta Rybnika, ul. Bolesława Chrobrego 2.

Ogłoszenie o przetargu zostało wywieszone w siedzibie Urzędu Miasta Rybnika przy ul. Bolesława Chrobrego 2 (parter, tablica Wydziału Mienia), a także zamieszczone na stronie internetowej www.rybnik.eu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Rybnika pod linkiem https://bip.um.rybnik.eu (zakładka Komunikaty i ogłoszenia/ Przetargi na nieruchomości).

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Mienia Urzędu Miasta Rybnika, ul. Zamkowa 5, tel. (32) 43 92 018, fax (32) 42 24 124, mienie@um.rybnik.pl.

RYBNIK.EU

Katowice/34445131

Rybnik

PREZYDENT MIASTA RYBNIKA

OGŁASZA TRZECI PRZETARG
USTNY NIEOGRANICZONY

na sprzedaż nieruchomości gruntowej położonej w Rybniku przy ul. Bolesława Krzywoustego

- Działka nr 2301/56 o pow. 0,0989 ha, obręb Niedobczyce, arkusz mapy 2, KW nr GL1Y/00138984/9

cena wywoławcza: 195 000 złotych (netto)
wadium: 39 000 złotych

- Przetarg rozpocznie się w dniu 17 września 2026 r. o godzinie 11:00 w sali nr 210, II piętro budynku Urzędu Miasta Rybnika, ul. Bolesława Chrobrego 2.
- Ogłoszenie o przetargu zostało wywieszone w siedzibie Urzędu Miasta Rybnika przy ul. Bolesława Chrobrego 2 (parter, tablica Wydziału Mienia), a także zamieszczone na stronie internetowej www.rybnik.eu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Rybnika pod linkiem https://bip.um.rybnik.eu (zakładka Komunikaty i ogłoszenia/ Przetargi na nieruchomości).
- Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Mienia Urzędu Miasta Rybnika, ul. Zamkowa 5, tel. (32) 43 92 018, fax (32) 42 24 124, mienie@um.rybnik.pl.

RYBNIK.EU

Katowice/34445138

Prezydent miasta stołecznego Warszawy

Ogłoszenie

W myśl art. 214b ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399), ogłasza się, co następuje:

W Biurze Spraw Dekretowych Urzędu miasta stołecznego Warszawy (zwanym dalej „Urzędem") toczy się postępowanie administracyjne z wniosku złożonego w dniu **5 października 1948 r.** przez **Martę Piotrowską** zamieszkałą **w Zabrzu** (ostatnie znane Urzędowi miejsce zamieszkania) – o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279, zwane dalej „Postępowaniem dekretowym") dla nieruchomości położonej **w Warszawie** przy **ul. Poligonowej i Żymirskiego** oznaczonej **nr. hip. 3718 Praga – działka nr 92** (zwanej dalej „Nieruchomością"). W sprawie nie wpłynęło żadne inne pismo pochodzące od stron w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji niniejszego ogłoszenia.

Prezydent m.st. Warszawy wzywa strony Postępowania dekretowego, aby w terminie sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosiły się do Urzędu, podając swój aktualny adres, a następnie w terminie kolejnych trzech miesięcy udowodniły swe prawa do Nieruchomości, pod rygorem umorzenia Postępowania dekretowego.

Zgodnie z art. 214b ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami podstawa umorzenia Postępowania dekretowego zachodzi, gdy organ wezwał nieustalone strony lub strony, których adresów nie ustalono, do uczestnictwa w postępowaniu przez ogłoszenie, a w sprawie nie wpłynęło żadne pismo pochodzące od wzywanej strony w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji ogłoszenia. Organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wzywana strona nie zgłosiła swych praw albo zgłosiwszy je, nie udowodniła ich w terminie kolejnych 3 miesięcy lub nie wskazała swego adresu.

Katowice/34445415

Prezydent Miasta Jastrzębie-Zdrój

Jastrzębie-Zdrój, 28 lipca 2026r.

OGŁOSZENIE PREZYDENTA MIASTA JASTRZĘBIE-ZDRÓJ

o konsultacjach społecznych projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu jednostki Ruptawa o symbolu roboczym R18 w Jastrzębiu-Zdroju

Na podstawie art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538) oraz na podstawie art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2026 r. poz. 670) oraz w nawiązaniu do uchwały Nr I.12.2026 z dnia 29 stycznia 2026 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu jednostki Ruptawa o symbolu roboczym R18 w Jastrzębiu-Zdroju,

zawiadamiam o przeprowadzeniu konsultacji społecznych projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu jednostki Ruptawa o symbolu roboczym R18 w Jastrzębiu-Zdroju

w dniach od 3 sierpnia do 3 września 2026 roku

Projekt planu dostępny jest w formie elektronicznej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Jastrzębie-Zdrój (https://bip.jastrzebie.pl) w zakładce "zagospodarowanie przestrzenne" oraz poprzez Internetowy Plan Miasta Jastrzębia-Zdroju (http://mapa.um.jastrzebie.pl) i w formie papierowej w siedzibie Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój, al. Piłsudskiego 60, 44-335 Jastrzębie-Zdrój, pok. nr 353B.
Na podstawie art. 8i ww. ustawy konsultacje prowadzone będą w następujących formach:

1. Zbieranie uwag w terminie od 3 sierpnia do 3 września 2026 roku. Uwagi składa się na wymaganym formularzu i mogą być wnoszone na piśmie do Prezydenta Miasta Jastrzębie-Zdrój na adres Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój, al. Piłsudskiego 60, 44-335 Jastrzębie-Zdrój, lub w formie elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności za pomocą poczty elektronicznej na adres email: ar@um.jastrzebie.pl lub przez platformę ePUAP, z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy.
   Formularz uwag dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej (link) oraz w Wydziale Architektury Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój.
2. Punkt konsultacyjny prowadzony w dniach: 3 sierpnia 2026 r. w godzinach od 16:30 do 17:30 w siedzibie Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój, al. Piłsudskiego 60, 44-335 Jastrzębie-Zdrój, pok. nr 129A oraz 20 sierpnia 2026 r. w godzinach od 16:00 do 17:00 w siedzibie Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój, al. Piłsudskiego 60, 44-335 Jastrzębie-Zdrój, pok. nr 353B.
3. Spotkanie otwarte poprzedzone prezentacją ww. projektu planu w dniu 17 sierpnia 2026 r. w godzinach od 15.30 do 16.30 w siedzibie Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój, al. Piłsudskiego 60, 44-335 Jastrzębie-Zdrój, pok. nr 129A.

Informacje dotyczące przetwarzania danych

Administrator danych osobowych

Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Prezydent Miasta Jastrzębie-Zdrój, z siedzibą w Jastrzębiu-Zdroju, al. Józefa Piłsudskiego 60. Może się Pani/Pan z nim kontaktować w następujący sposób:

- *listownie na adres siedziby administratora: 44-335 Jastrzębie-Zdrój, al. Józefa Piłsudskiego 60*
- *e-mailem: miasto@um.jastrzebie.pl*
- *telefonicznie: 32 47 85 100*

Cele przetwarzania

Będziemy przetwarzać Pani/Pana dane osobowe w celu rozpatrzenia uwag złożonych w procedurze sporządzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Jastrzębie-Zdrój, a następnie w celu wypełnienia obowiązku archiwizacji dokumentów. Podstawą prawną przetwarzania Pani/Pana danych jest obowiązek prawny ciążący na administratorze (art. 6 ust. 1 lit. c RODO) wynikający z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.

Prawa osób, których dane dotyczą

Zgodnie z RODO przysługuje Pani/Panu:

- *prawo dostępu do swoich danych oraz otrzymywania ich kopii, przy czym, jeśli dane osobowe nie zostały zebrane bezpośrednio od Pani/Pana prawo do informacji o ich źródle przysługuje, jeżeli nie wpływa na ochronę praw i wolności osoby, od której te dane pozyskano*
- *prawo do sprostowania (poprawiania) swoich danych*
- *prawo do ograniczenia przetwarzania danych*
- *prawo do wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych*

Pełną treść obowiązku informacyjnego można znaleźć na stronie bip.jastrzebie.pl w zakładce Urząd Miasta/Dane osobowe.

Katowice/34445584

eprasa.pl 26aa7ea726

IPN szukał szczątków ofiar „ludobójstwa w białych kitlach”

Prokurator: To było miejsce likwidacji

– **Według mojej oceny w czasie wojny Niemcy zlikwidowali 600-700 pacjentów szpitala w Lublińcu.** Z dziećmi to około 1000 osób, choć to ostrożny szacunek – zastrzega Michał Skwara, naczelnik Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Katowicach.

Beata Strąk

Szpital psychiatryczny w Lublińcu (obecnie woj. śląskie) powstał na przełomie XIX i XX wieku, zajmując m.in. pofolwarczny kompleks. Szybko się rozwijał. „W 1911 roku składał się z 47 budynków, w tym 8 bloków szpitalnych, 3 lekarskich, 13 urzędniczych i 23 gospodarczych. Do zakładu można było przyjąć 1100 chorych” – czytamy dziś na stronie internetowej placówki.

Kiedy we wrześniu 1939 roku weszły tu wojska niemieckie, dyrektorem został Ernst Buchalik, pochodzący z Rybnika psychiatra, członek NSDAP. Śląski Szpital Psychiatryczny w Lublińcu przemianowano na Landes-Heil- und Pflegeanstalt Loben. W 1941 roku otwarto tu oddział dziecięcy, później przekształcony w klinikę. Kierowała nią pediatra Elisabeth Hecker, też członkini NSDAP.

TAJNY PROGRAM O KRYPTONIMIE T4

Lubliniecki szpital był jednym z wielu miejsc, zarówno w Rzeszy, jak i na terenach okupowanych, gdzie realizowano tajny program o kryptonimie T4. Pod hasłem „eliminacji życia niewartego życia” zabijano osoby niepełnosprawne i ciężko chore, w tym dzieci. Losy najmłodszych rozstrzygały się w Berlinie, gdzie specjalna Komisja Rzeszy ds. Naukowej Analizy Poważnych Chorób Dziedzicznych i Wrodzonych decydowała o życiu lub śmierci.

Dzieci kierowano do różnych placówek, jedną z nich był właśnie szpital w Lublińcu. „Terapia” polegała na podawaniu dużych dawek barbituranów, najczęściej luminalu. Niektóre dzieci umierały po kilku dniach, inne po wielu tygodniach. Wszystkie dawki były skrupulatnie notowane przez Buchalika.

Dziennik „Medizin-Kinder-Abteilung B” został znaleziony w 1945 roku. Zawiera 256 nazwisk, 194 osoby zmarły. Tę liczbę wpisano na pamiątkowej tablicy na przyszpitalnym cmentarzu, jednak ostateczna liczba zabitych dzieci nie jest znana. Podobnie jak dorosłych pacjentów szpitala w Lublińcu, ofiar akcji T4.

IPN wyliczył, że w okresie od września 1939 do 19 stycznia 1945 roku, kiedy do Lublińca wkroczyli Sowieci, w lublinieckim szpitalu zmarło 1766 pacjentów, w tym co najmniej 317 dzieci. 1564 z nich (w tym co najmniej 283 dzieci) spoczywa na przyszpitalnej nekropolii.

Cmentarz przy obecnej ul. Sportowej został założony w 1929 roku i był przeznaczony wyłącznie dla zmarłych pacjentów szpitala. „Został zamknięty w 1992 roku i stanowi teraz swoistą nekropolię kilkuset jednakowych mogił ustawionych w rzędy według roczników śmierci” – można przeczytać na tablicy informacyjnej umieszczonej przy wejściu. Nie wiadomo, czy w mogile oznaczonej krzyżem i tablicą rzeczywiście jest zbiorowy grób dzieci.

Szpital wciąż istnieje – obecnie to Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. dr. Emila Cyrana, ale budynki, w których zbrodniczy proceder prowadzili Buchalik i Hecker, już do niego nie należą. Tam, gdzie w ramach kliniki dziecięcej działał obserwacyjny oddział A, jest dzisiaj hotel. W willi na uboczu, w której funkcjonował oddział B (tu podawano dzieciom luminal), są prywatne mieszkania.

Obszernie o tym, co działo się podczas niemieckiej okupacji w Lublińcu i o losach pacjentów, także po wojnie, niedawno napisała reporterka i publicystka Kalina Błażejowska w książce „Bezduszni. Zapomniana zagłada chorych” (Wydawnictwo Czarne, 2023).

Teraz na swoim facebookowym profilu umieściła post: „Dziś dostałam wiadomość, na którą czekałam od wydania »Bezdusznych«: na opuszczonym cmentarzu przyszpitalnym w Lublińcu ruszyły prace ekshumacyjne. Po ponad 80 latach państwo polskie postanowiło sprawdzić, co tak naprawdę stało się z 1766 osobami, które w czasie II wojny zmarły w szpitalu psychiatrycznym w Lublińcu” – napisała.

ŚLEDZTWO INP

Przez dwa tygodnie, od 6 do 17 lipca, na starym cmentarzu przy szpitalu neuropsychiatrycznym w Lublińcu trwały prace poszukiwawczo-ekshumacyjne, które zorganizował Instytut Pamięci Narodowej. „Ich celem było odnalezienie szczątków ofiar niemieckiego totalitaryzmu, pacjentów Landes-Heil- und Pflegeanstalt Loben (przed wojną Śląskiego Szpitala Psychiatrycznego w Lublińcu), uśmierconych wskutek niemieckiej akcji krypt. T4, czyli »eliminacji życia niewartego życia«” – przekazał IPN w komunikacie.

Odkryto dwie podłużne jamy grobowe, a w nich szczątki 24 osób. „Mogą należeć do wytypowanych wcześniej ofiar, które zmarły w końcu marca i kwietniu 1944 roku: 7 kobiet i 17 mężczyzn w wieku od 24 do 64 lat” – podsumowano.

Prace były częścią śledztwa w sprawie zbrodni przeciwko ludzkości i zbrodni wojennej, popełnionej wobec pacjentów lublinieckiego szpitala od października 1939 do stycznia 1945 roku. To śledztwo od jesieni 2025 roku prowadzi prokurator Michał Skwara, naczelnik Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Katowicach.

ROZMOWA Z
MICHAŁEM SKWARĄ

BEATA STRĄK: Jest pan zadowolony z tych dwóch tygodni poszukiwań?
MICHAŁ SKWARA*: – Tak, chociaż planowaliśmy, że znajdziemy szczątki 37 osób, dzieci i dorosłych. Jednak w miejscu, w którym szukaliśmy, dzieci nie było, tylko 24 dorosłych. Przeprowadziliśmy ekshumację in situ, czyli szczątki pozostały na miejscu. Pobraliśmy próbki włosów i ubrań do badań toksykologicznych, a kostne do badań genetycznych.

Za to w pełni jestem zadowolony z tego, że wiemy już znacznie więcej, niż wiedzieliśmy przed ekshumacją.

W poszukiwaniach brali udział archeolodzy i antropolodzy.
– To specjaliści z Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN. Wszyscy w charakterze biegłych.

Pracowaliście w części cmentarza, gdzie jest krzyż z tablicą: „Mogiła 194 dzieci – ofiar eksperymentu przeprowadzonego przez hitlerowców w latach 1942-1944 w szpitalu dla nerwowo i psychicznie chorych w Lublińcu”.
– Z dokumentacji cmentarza wynikało, że w wybranym przez nas miejscu znajdziemy zarówno szczątki dorosłych pacjentów z czasów wojny, jak i dzieci – na czym nam zależało. W praktyce okazało się, że dokumentacja w pełni nie odzwierciedla rzeczywistego stanu. Zawsze jest tak, że gdy wchodzimy na miejsce ekshumacji, to ziemia pokazuje coś innego, niż jest w papierach. I tutaj też była taka sytuacja, dzieci nie znaleźliśmy. Teraz będziemy się zastanawiali, gdzie iść, w prawo, w lewo, przedłużać wykop, czy może pracować tuż obok krzyża z tablicą. Musimy podsumować pewne ustalenia.

Z tego powodu jeszcze nie wiem, gdzie będziemy kopali w przyszłym roku, ale pewne jest, że kopać będziemy. Musimy poszukać tych dzieci.

Kiedy na początku lipca na facebookowym profilu Lublińca pojawiła się zapowiedź tych prac, w pierwszym komentarzu ktoś napisał: „Nareszcie”. Jakby wojennymi losami pacjentów szpitala nikt się wcześniej nie zajmował.
– Sprawa jest zaniedbana, ale nie do końca jest tak, że nikt wcześniej tego, co się działo w czasie wojny w Lublińcu, nie analizował. W latach 60. XX wieku ówczesna Komisja Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce prowadziła postępowanie w wątku mordów medycznych na dzieciach. Liczba ofiar została oszacowana na około 300. Postępowanie zakończyło się w 1968 roku postanowieniem o zamknięciu śledztwa. Materiały przekazano do Niemiec.

Z jakim efektem?

– Na podstawie tych materiałów postępowanie prowadziła prokuratura w Dortmundzie i w połowie lat 70. je umorzyła. Czytałem te dokumenty, są bardzo nieprecyzyjne, ale wynika z nich, że nie potwierdzono winy tych, których typowano jako sprawców. Chodziło przede wszystkim o dwoje lekarzy: dyrektora lublinieckiego szpitala Ernsta Buchalika i kierowniczkę oddziału dziecięcego Elisabeth Hecker.

Mój komentarz jest taki: prokurator w Dortmundzie miał nabożny stosunek do Hecker, która w latach 60. została odznaczona przez kanclerza Konrada Adenauera Krzyżem Zasługi Republiki Federalnej Niemiec za osiągnięcia w dziedzinie medycyny. Do Buchalika prokurator może nie miał takiego stosunku, ale zasadniczo ich wyjaśnienia zostały wzięte za dobrą monetę, że o żadnych eksperymentach czy zabójstwach medycznych nie może być mowy. Polskie władze zostały o tym powiadomione, sprawa została umorzona.

Wtedy dotyczyła tylko dzieci.
– Tak, nie obejmowała w ogóle osób dorosłych, a według mojej oceny zlikwidowano 600-700 pacjentów szpitala w Lublińcu. W sumie z dziećmi to około 1000 osób, aczkolwiek to ostrożny szacunek.

Przyjrzeliśmy się liczbie zgonów dzieci i dorosłych w tej placówce przed wojną i w jej trakcie. To jest wystrzał do góry. Już choćby to pokazuje, że nie możemy mówić o normalnym szpitalu. Mam na myśli placówkę, gdzie ludzie wprawdzie umierają, ale to jest naturalna kolej rzeczy. W tym przypadku było to po prostu miejsce likwidacji.

Jeszcze za wcześnie, żeby precyzyjnie policzyć ofiary, ale chcemy to zrobić.

I przywrócicie im wszystkim pamięć? Ustalicie imię, nazwisko, kto skąd przyjechał?
– Spójrzmy na to realnie: w jednym roku ekshumacja 24 osób przy szacowanym tysiącu. Wątpię, żebyśmy zbliżyli się do tej liczby. Na pewno w każdym przypadku będziemy robić pro-

eprasa.pl 26aa7ea726

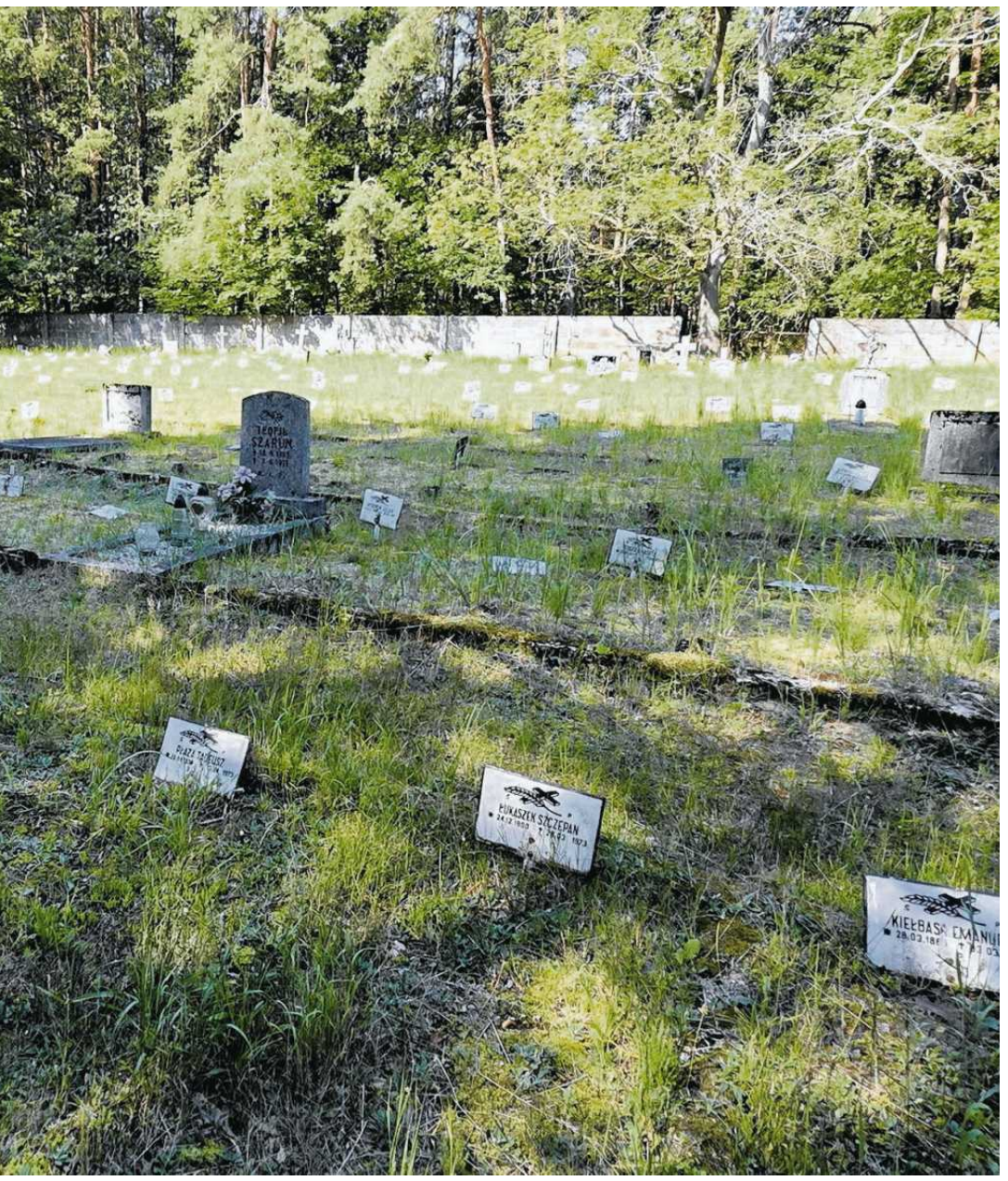

• **Nieczynny przyszpitalny cmentarz w Lublińcu** FOT. BEATA STRĄK

filowanie genetyczne, żebyśmy mogli ewentualnie skojarzyć te osoby z rodzinami, jeżeli takie w Polsce są.

Natomiast w ramach badań toksykologicznych chcemy znaleźć ślady substancji, które zostały im podane. Przy czym w szpitalu nie podawano trucizn, raczej przedawkowywano leki uspokajające, co przy reżimie głodowym, szczególnie u dzieci, miało piorunujący efekt.

Zobaczymy, co nam z tego wyjdzie. Czy ta toksykologia w ogóle się pojawi u dorosłych? Tym bardziej że ci pacjenci już mają w sobie ślady innych substancji. Tak naprawdę uczymy się tego wszystkiego w trakcie przeprowadzenia tych prac.

Wcześniej takie poszukiwania nie były prowadzone.
– Nic o tym nie wiem. Postępowanie z lat 60., zakończone potem w latach 70. w Niemczech, nie było powiązane z żadnymi pracami ekshumacyjnymi.

Kim były ofiary? Polakami, Ślązakami, Niemcami?
– W opisie czynu mamy zbrodnię przeciwko ludzkości, wobec tego w śledztwie nie ma znaczenia, jakiej narodowości były ofiary. Mniej więcej odzwierciedlały przekrój społeczeństwa na terenie rejencji górnośląskiej, do której należał Lubliniec. Do szpitala trafiali więc i Polacy, i Niemcy, i Ślązacy.

Warto wspomnieć, że narodowość nie była decydująca dla ich losów, przynajmniej na początku wojny. Podobnie w innych placówkach na terenach wcielonych po 1939 roku do Rzeszy. Natomiast w zakładach psychiatrycznych na terenie późniejszego Generalnego Gubernatorstwa działania wojenne stały się pretekstem do dokonywania czystek typowo etnicznych.

Tutaj zaczęli od tego, że osoby upośledzone, które nie rokują, sprawiają problemy, nie mają prawa żyć. I nie miało znaczenia, czy ktoś mówił po polsku, czy po niemiecku.

Śledztwo, kiedy już zostanie zakończone, może otworzyć rodzinom ofiar drogę do roszczeń?
– W ogóle o tym nie myślę. Wiadomo, jakie jest stanowisko rządu Niemiec do jakichkolwiek zadośćuczynień. Władze niemieckie nigdy nie wykazywały nadmiernej chęci do tego, żeby cokolwiek zrobić dla ofiar z polskiej strony. Niemcy zresztą, jak już wchodzimy na ten temat, nie dokonali żadnego poważnego rozliczenia z nazizmem, proces denazyfikacyjny właściwie nie został przeprowadzony. Ogólnie rzecz biorąc przeszli suchą nogą do nowej rzeczywistości.

Przykładem Elisabeth Hecker, ceniona i nagradzana w Niemczech pediatra... Widzę, że pan się denerwuje.
– Tak, nie mówmy już o tym.

Prokuratorowi w pracy nie powinny towarzyszyć emocje, ale w tej sprawie, tak po ludzku, chyba trudno się ich pozbyć.
– Jestem starym prokuratorem, mam ponad 30-letni staż pracy. Doświadczenie zawodowe, ale i życiowe powoduje, że mam grubą skórę. Mimo wszystko skala działań o kryptonimie T4, czyli „eliminacji życia niewartego życia" robi wrażenie. Sam pomysł, a później sprawność jego wdrożenia są potworne. To przecież nie był jeden lekarz i nie był to jeden szpital.

Na terenach, na których rządzili Niemcy, został stworzony cały system likwidacji chorych. Obejmował również „podwykonawców", czyli pielęgniarki środowiskowe i lekarzy rejonowych, którzy typowali dzieci niepełnosprawne fizycznie i psychicznie, nawet tylko z problemami wychowawczymi, do placówek takich jak Lubliniec. Odwozili je sami rodzice – z przymusu, bo im kazano, albo dobrowolnie, bo uwierzyli w szansę terapii. Potem dokumenty trafiały do Berlina, gdzie specjalna komisja decydowała o dalszym losie dziecka, w tym o jego likwidacji.

To była wielka maszyna urzędnicza, Niemcy mieli wszystko pod kontrolą. Najpierw chora osoba trafiała do obróbki biurokratycznej, później była obróbka w szpitalu – dosłowna. To straszne, nieprawdopodobne. Jak człowiek może tak odhumanizować drugiego człowieka?

W ramach śledztwa będziemy się starali odtworzyć cały ten proces decyzyjny i proces wykonawczy na podstawie dokumentów, zeznań świadków, ekspertyz z badania szczątków ludzkich.

Pan sam prowadzi śledztwo, takie są realia. Ta sprawa to praca na lata.
– To rzeczywiście ogrom pracy. Mam dziewięć lat do emerytury. Nie wiem, czy skończę tę sprawę w sensie, że napiszę decyzję końcową. Może zrobi to już ktoś inny. Podkreślam jednak wartość samego postępowania. Ze zgromadzonego materiału dowodowego, z naszych akt już teraz korzystają różne osoby, historycy. To także przywracanie pamięci, bo kto w Polsce wie, oprócz osób, które zajmowały się tym zawodowo, czym była akcja T4? A ponieważ dotyczyła całej Polski, może nasze działania zachęcą, by podobne podjąć w innym miejscu.

Wspomniał pan o materiale dowodowym. To w dużej mierze dokumenty.
– Precyzyjniej, dokumentacja medyczna pacjentów. W katowickim Archiwum Państwowym jest część dotycząca dzieci, w częstochowskim – dorosłych. Tłumaczymy ją sukcesywnie. Wyłania się z niej cały proces. Najpierw pacjent przyjęty przed wojną do polskiego szpitala w Lublińcu był tu zwyczajnie leczony przez lekarzy psychiatrów. Kiedy przychodzi władza niemiecka, wajcha przelatuje na drugą stronę – już nie trzeba tego pacjenta leczyć, trzeba wyeliminować. Tę zmianę widać w dokumentacji medycznej. Zwykły chory staje się w opisie kimś agresywnym, ciągle się moczy, do niczego się nie nadaje, nie rokuje. Nim się go zlikwiduje, tworzy się uzasadnienie.

Macie też dokumenty z Niemiec?
– Na przykład te, które dotyczyły procesu osób odpowiedzialnych za akcję T4 – odbył się taki w latach 40. w Norymberdze. Mamy też akta Hecker i Buchalika. Śledztwo to praca analityczna, więc nie wykluczam, że o coś do Niemców będziemy się jeszcze zwracali. Na razie prowadzimy oględziny materiałów medycznych oraz organizujemy prace ekshumacyjne. Nastawiamy się także na przesłuchiwanie osób, które mogą wnieść coś do sprawy, głównie rodzin pacjentów. Zobaczymy, co jeszcze się tutaj urodzi.

IPN przed ponad 20 laty analizował już to, co się działo podczas wojny w szpitalu w Lublińcu.
– Tak, ale w kontekście eksperymentów medycznych. Śledztwo objęło trzy czyny, w przypadku dwóch zostało umorzone z powodu niewykrycia sprawców, a w jednym na brak danych uzasadniających popełnienie przestępstwa.

Ja do tej sprawy nie podchodzę pod kątem, czy ktoś eksperymentował, czy nie. W moim polu widzenia jest ludobójstwo w białych kitlach i tak to stawiam. ●

***Michał Skwara**

• pochodzi z Katowic, skończył prawo na Uniwersytecie Śląskim. Pracował m.in. w prokuraturach: rejonowej w Chorzowie i okręgowej w Katowicach. W Instytucie Pamięci Narodowej od 2006 roku, obecnie jest naczelnikiem Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Katowicach. Prowadził m.in. śledztwo w sprawie zamachu na życie Jana Pawła II. Jest współautorem książki „Papież musi zginąć. Wyjaśnienia Ali Agcy" (2011).

Losy najmłodszych rozstrzygały się w Berlinie, gdzie specjalna Komisja Rzeszy ds. Naukowej Analizy Poważnych Chorób Dziedzicznych i Wrodzonych decydowała o życiu lub śmierci

wyborcza.pl

ZAPISZ SIĘ NA CODZIENNY NEWSLETTER

• **Wyborcza.pl/newslettery**

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Wrocław/34440499

1 KA

eprasa.pl 26aa7ea726

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Prezydent Miasta Mysłowice ogłasza piąty ustny przetarg nieograniczony

na sprzedaż niezabudowanej nieruchomości Gminy Mysłowice położonej w Mysłowicach przy **ul. Portowej,** obejmującej działki nr **257/144** o pow. 966 m² i nr **728/144** o pow. 339 m² tj. o **łącznej powierzchni 1305 m²** na arkusz mapy 1, obręb 0009 Słupna, zapisanej w księdze wieczystej **nr KA1L/00024565/5** Sądu Rejonowego w Mysłowicach, z przeznaczeniem na cele zgodnie z zapisami obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Mysłowice. Powyższe działki nie posiadają opracowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Mysłowice, uchwalonym przez Radę Miasta Mysłowice uchwałą Nr L/761/21 z dnia 21 grudnia 2021 r., położone są w strefie ozn. symbolem **MN – obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.** Kierunki dopuszczalne m.in. zabudowa mieszkaniowo-usługowa; usługi o charakterze nieuciążliwym.

Działy III i IV księgi wieczystej prowadzonej dla ww. nieruchomości nie zawierają wpisów.

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi 330.000,-zł
(słownie: trzysta trzydzieści tysięcy złotych)

Do wylicytowanej ceny sprzedaży nieruchomości zostanie doliczony podatek **VAT** w stawce **23%.**

Przetarg odbędzie się w dniu 15 września 2026 r.
o godz. 13.00 w sali nr 204
Urzędu Miasta w Mysłowicach przy ul. Powstańców 1.

Przed przystąpieniem do przetargu należy **najpóźniej** do dnia **9 września 2026 r.** wnieść **wadium** w pieniądzu w wysokości **66.000,-zł** (słownie: sześćdziesiąt sześć tysięcy złotych), z podaniem **numerów** działek. Pełna treść ogłoszenia o przetargu, zawierająca szczegółowe warunki przetargu dostępna jest na stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.myslowice.pl/nieruchomości/ogłoszenia o przetargach na sprzedaż lub dzierżawę nieruchomości/ aktualne przetargi oraz www.myslowice.pl/zainwestuj – Przetargi na sprzedaż lub dzierżawę nieruchomości – Ogłoszenia o przetargach na sprzedaż lub dzierżawę nieruchomości – Aktualne przetargi, a także na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Mysłowice przy ul. Powstańców 1 (na II piętrze). Szczegółowych informacji nt. przetargu można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami tel. 32 31 71 236 (pok. 311), w którym znajduje się dokumentacja zbywanej nieruchomości. Szczegółowych informacji o możliwości zagospodarowania nieruchomości można uzyskać w Wydziale Architektury, Planowania i Strategii Urzędu Miasta Mysłowice tel. 32 31 71 320 (w godz. pracy urzędu).

Katowice/34445524

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Prezydent Miasta Mysłowice

ogłasza piąty ustny przetarg nieograniczony

na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej, stanowiącej własność Gminy Mysłowice, położonej w Mysłowicach **przy ul. Orła Białego**, obejmującej działkę nr **459/36** o pow. **2583 m²** na arkuszu mapy 2, obrębu 0005 Krasowy, zapisanej w księdze wieczystej **nr KA1L/00025267/3** Sądu Rejonowego w Mysłowicach, z przeznaczeniem na cele zgodne z zapisami obowiązującego niżej wym. Studium. Powyższa działka nie posiada opracowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Mysłowice, uchwalonym przez Radę Miasta Mysłowice uchwałą Nr L/761/21 z dnia 21 grudnia 2021 r., położona jest w strefie ozn. symbolem: **MN – obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej** (północna część działki) oraz **ZN – obszary zieleni nieurządzonej, rekreacyjnej** (południowa część działki). Kierunki rozwoju wnioskowanego terenu powinny być zgodne z zapisami ww. Studium. Zagospodarowanie nieruchomości nastąpi na podstawie szczegółowych warunków, które zostaną określone w decyzji o warunkach zabudowy, wydanej na wniosek nabywcy.

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi 323.000,-zł
(słownie: trzysta dwadzieścia trzy tysiące złotych)
Sprzedaż nin. nieruchomości na dzień ogłaszania przetargu zwolniona jest z podatku VAT.
Przetarg odbędzie się w dniu 8 września 2026r. o godz. 9.00 w sali nr 204
Urzędu Miasta w Mysłowicach przy ul. Powstańców 1.

Przed przystąpieniem do przetargu należy **najpóźniej** do dnia **2 września 2026r.** wnieść **wadium** w pieniądzu w wysokości **64.600,-zł** (słownie: sześćdziesiąt cztery tysiące sześćset złotych), z podaniem **nr** działki.
Pełna treść ogłoszenia o przetargu, zawierająca szczegółowe warunki przetargu dostępna jest na stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.myslowice.pl/nieruchomości/ ogłoszenia o przetargach na sprzedaż lub dzierżawę nieruchomości/aktualne przetargi oraz www.myslowice.pl/zainwestuj – Przetargi na sprzedaż lub dzierżawę nieruchomości – Ogłoszenia o przetargach na sprzedaż lub dzierżawę nieruchomości – Aktualne przetargi, a także na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Mysłowice przy ul. Powstańców 1 (na II piętrze). Szczegółowych informacji nt. przetargu można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami tel. 32 31 71 236 (pok. 311), w którym znajduje się dokumentacja zbywanej nieruchomości. Szczegółowych informacji o możliwości zagospodarowania nieruchomości można uzyskać w Wydziale Architektury, Planowania i Strategii Urzędu Miasta Mysłowice tel. 32 31 71 320 (w godz. pracy urzędu).

Katowice/34445532

INFORMACJA DLA UŻYTKOWNIKÓW PŁATNEGO ODCINKA AUTOSTRADY A4 KATOWICE – KRAKÓW

W związku z realizacją zadania polegającego na remoncie autostrady A4 Katowice-Kraków, Pavimental Polska Sp. z o.o. – Wykonawca robót informuje, że prace prowadzone są na dwóch odcinkach, gdzie obowiązuje zmieniona organizacja ruchu.

Pomiędzy PPO Brzęczkowice a Węzłem Byczyna na długości 4,1 km ruch w kierunku Katowic odbywa się jednym pasem po jezdni macierzystej oraz jednym po jezdni przeciwnej, a ruch w kierunku Krakowa dwoma pasami po jezdni macierzystej. Ok. 17 sierpnia br. nastąpi zmiana i ruch w kierunku Katowic odbywać się będzie dwoma pasami po jezdni macierzystej, a ruch w kierunku Krakowa jednym pasem po jezdni macierzystej oraz jednym po jezdni przeciwnej. Zjazd na MPO oraz po zmianie stron zjazd na węźle Jeleń możliwy tylko z pasów po jezdni macierzystej.

Pomiędzy Węzłem Rudno a PPO Balice na długości 3,7 km ruch w kierunku Katowic odbywa się jednym pasem po jezdni macierzystej oraz jednym po jezdni przeciwnej, a ruch w kierunku Krakowa dwoma pasami po jezdni macierzystej. Ok. 25 sierpnia br. nastąpi zmiana i ruch w kierunku Katowic odbywać się będzie dwoma pasami po jezdni macierzystej, a ruch w kierunku Krakowa jednym pasem po jezdni macierzystej oraz jednym po jezdni przeciwnej. Na odcinkach ze zmienioną organizacją ruchu obowiązuje ograniczenie prędkości.

UWAGA KIEROWCY – Wjazdy na autostradę na węźle Jeleń i Miejsc Obsługi Podróżnych poprzedzone są znakami STOP (pionowe i poziome).

Szczegółowe informacje są na bieżąco publikowane na stronach internetowych: www.a4info.pl, www.ia4.pl, na platformie X: www.twitter.com/A4KatKra oraz w Punktach Informacji Drogowej.

Przepraszamy za utrudnienia i prosimy o ostrożną jazdę
Pavimental Polska Sp. z o.o. – Wykonawca robót

Kraków/34445278

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Prezydent Miasta Mysłowice ogłasza czwarty ustny przetarg nieograniczony

na sprzedaż niezabudowanych nieruchomości Gminy Mysłowice położonych w Mysłowicach **w rejonie ul. Stokrotek i ul. Mikołowskiej** obejmujących działkę nr **3245/43** o pow. 506 m², arkusz mapy 4 obręb 0007 Mysłowice, zapisaną w księdze wieczystej **nr KA1L/00021956/2** Sądu Rejonowego w Mysłowicach, oraz działkę nr **3242/44** o pow. 151 m² arkusz mapy 4 obręb 0007 Mysłowice, zapisaną w księdze wieczystej **nr KA1L/00007176/6** Sądu Rejonowego w Mysłowicach, tj. działki **o łącznej powierzchni 657m²,** z przeznaczeniem na cele zgodne z zapisami obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Mysłowice. Powyższe działki nie posiadają opracowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Mysłowice, uchwalonym przez Radę Miasta Mysłowice uchwałą Nr L/761/21 z dnia 21 grudnia 2021 r., położone są w strefie ozn. symbolem **MWN – obszary zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej.** Kierunki dopuszczalne: a) zabudowa mieszkaniowo-usługowa; b) usługi o charakterze nieuciążliwym; c) parkingi wielopoziomowe. Zagospodarowanie nieruchomości nastąpi na podstawie szczegółowych warunków, które zostaną określone w decyzji o warunkach zabudowy, wydanej na wniosek nabywcy. Działy III i IV ksiąg wieczystych prowadzonych dla ww. działek nie zawierają wpisów.

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi 240.000,-zł
(słownie: dwieście czterdzieści tysięcy złotych)

Sprzedaż nin. nieruchomości na dzień ogłaszania przetargu zwolniona jest z podatku VAT.

Przetarg odbędzie się w dniu 8 września 2026 r.
o godz. 13.00 w sali nr 204
Urzędu Miasta w Mysłowicach przy ul. Powstańców 1.

Przed przystąpieniem do przetargu należy **najpóźniej** do dnia **2 września 2026 r.** wnieść **wadium** w pieniądzu w wysokości **48.000,-zł** (słownie: czterdzieści osiem tysięcy złotych), z podaniem **numerów** działek. Pełna treść ogłoszenia o przetargu, zawierająca szczegółowe warunki przetargu dostępna jest na stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.myslowice.pl/nieruchomości/ ogłoszenia **o przetargach na sprzedaż lub dzierżawę nieruchomości/ aktualne przetargi oraz** www.myslowice.pl/zainwestuj – Przetargi na sprzedaż lub dzierżawę nieruchomości – Ogłoszenia o przetargach na sprzedaż lub dzierżawę nieruchomości – Aktualne przetargi, a także na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Mysłowice przy ul. Powstańców 1 (na II piętrze). Szczegółowych informacji nt. przetargu można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami tel. 32 31 71 236 (pok. 311), w którym znajduje się dokumentacja zbywanej nieruchomości. Szczegółowych informacji o możliwości zagospodarowania nieruchomości można uzyskać w Wydziale Architektury, Planowania i Strategii Urzędu Miasta Mysłowice tel. 32 31 71 320 (w godz. pracy urzędu).

Katowice/34445529

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

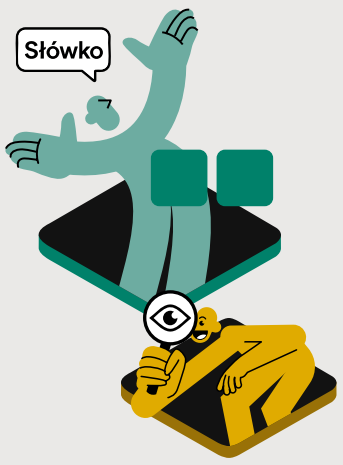

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację
POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

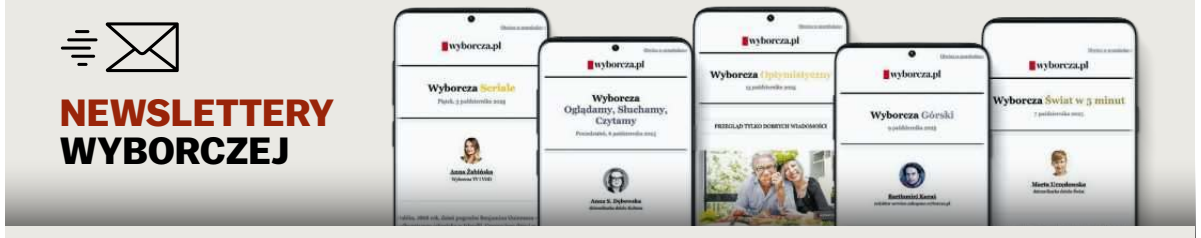

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny. Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

W sprzedaży!

TEMAT NUMERU:
ROZMOWY, KTÓRE RATUJĄ ZWIĄZKI
oraz:
• Pułapki terapii
• Czy można być szczęśliwym bez seksu
• Niewygodne pytania w związkach

żyć lepiej
psychologia codziennie
Więcej o psychologii
czytaj na
wysokieobcasy.pl/zyclepiej

KAL 1

eprasa.pl 26aa7ea726

wyborcza
KRAKÓW
TYGODNIK

Piątek, 31 lipca 2026 | Redaktorka prowadząca **Małgorzata Skowrońska** krakow.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: krakow@wyborcza.pl

Mieszkańcy Nowej Huty dostają rachunki grozy za ogrzewanie

Bardzo drogie ciepło

Mieszkańcy Nowej Huty są zdruzgotani. To oni najbardziej odczuwają rosnące rachunki za ogrzewanie mieszkań. Krakowskie stawki są jednymi z najwyższych w Polsce. Mieszkańcy szturmują urząd, by dostać bon ciepłowniczy.

Anna Kolet

• **Osiedle Szkolne w Nowej Hucie** FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Rachunki za ogrzewanie rosną w całej Polsce. W Nowej Hucie problem widać, jak w soczewce: właściciele 50-metrowych mieszkań płacą nawet 871 zł miesięcznie, a mimo to zimą nie mogą dogrzać swoich lokali. – Właśnie dostaliśmy informację o kolejnej podwyżce. To już druga w ciągu 12 miesięcy. Trzecia planowana jest na jesieni – denerwuje się pani Bożena, mieszkanka os. Kolorowego w krakowskiej Nowej Hucie.

Rachunki grozy

Pan Marcin (mieszka na os. Szkolnym w Nowej Hucie) wylicza, że za ogrzewanie niespełna 50-metrowego mieszkania płaci każdego miesiąca 550 złotych. To o sto procent więcej niż jeszcze w 2020 roku.

– W zimie staram się utrzymywać około 20 stopni, bo nie lubię zbyt wysokiej temperatury, ale nawet gdybym miał odkręcone wszystkie kaloryfery i 30 stopni w mieszkaniu i tak płaciłbym tyle samo, bo w bloku nie ma podzielników ciepła, więc koszty rozkładają się po równo na wszystkich lokatorów – mówi Marcin.

Pani Bożena: – W niektórych mieszkaniach w Hucie nie ma nawet kaloryfera w kuchni, ludzie dogrzewają się piecykami i dopłacają za prąd po 1500 zł.

Pan Tomasz z osiedla Sportowego pokazuje nam swoje rachunki. Jeszcze w 2023 roku, kiedy kupował swoje 50-metrowe mieszkanie, zaliczka na ogrzewanie wynosiła 451 zł. Od 1 lipca tego roku musi co miesiąc płacić 871 zł. Jego mieszkanie znajduje się na parterze i zimą rzadko udaje mu się osiągnąć 20 stopni w pomieszczeniach, pod ręką trzyma małą farelkę.

– Porównałem swoje rachunki z tym, co płaci znajomy mieszkający w Czyżynach. U mnie ogrzanie metra kwadratowego kosztuje już 17 złotych, u niego zaledwie 8,50. Poważnie myślę o sprzedaży tego mieszkania – przyznaje.

Stawki w Polsce

Większość bloków na terenie Nowej Huty jest pod zarządem firmy ADREM. – I to głównie na nas skupia się gniew mieszkańców, choć z wysokością rachunków za ogrzewanie nie mamy nic wspólnego. To nie są nasze podwyżki – podkreśla Marcin Satława, kierownik Działu Wspólnot Mieszkaniowych i Obsługi Techniczno-Eksploatacyjnej w ADREMIE.

Dodaje, że dla każdego budynku przeprowadzana jest analiza kosztów zużytej energii. – Na tej podstawie na bieżąco dostosowujemy wysokość zaliczki do rzeczywistego zużycia energii cieplnej w celu zapewnienia płynności finansowej wspólnot. Procentowy wzrost zaliczek na poczet centralnego ogrzewania nie odbiega od wzrostu cen dostawcy ciepła – tłumaczy.

Marcin z osiedla Szkolnego zadał sobie trud i porównał ceny ogrzewania w różnych częściach Polski. Wyszło mu, że Kraków ma najwyższe stawki. Cena jednego gigadżula w MPEC Kraków wynosi 174 zł netto, w Opolu 144 zł, w Warszawie 138 zł, w Świnoujściu 123 zł, w Suwałkach 119 zł – wylicza mieszkaniec Nowej Huty. Do tych cen należy doliczyć podatek VAT w wysokości 23 proc.

Renata Krężel, z biura prasowego Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Cieplnej, tłumaczy, że „cena energii z sieci ciepłowniczej dla odbiorców jest tylko w 28 procentach zależna od MPEC, natomiast w pozostałych 72 procentach zależy od cen stosowanych przez producentów". – Podwyżki są spowodowane wzrostem cen naszych dostawców. Zmiana taryf ResInvest Energy Skawina S.A. od 27 marca 2026 r. oraz PGE Energia Ciepła S.A. od 30 marca i 1 maja 2026 r. skutkowała zmianą cen – tłumaczy Krężel.

Jak informuje krakowski magistrat, ceny ciepła dla odbiorców z MPEC przekroczyły granicę 170 zł za gigadżul, co uprawnia odbiorców do otrzymania w tym roku jednorazowego bonu ciepłowniczego w wysokoœci do 1000 zł

Czy mieszkańcy powinni szykować się na kolejne podwyżki jeszcze w tym roku? – MPEC nie posiada wiedzy na temat planowanych podwyżek wytwórców energii cieplnej – ucina Renata Krężel.

Bon ciepłowniczy

Jak informuje krakowski magistrat, ceny ciepła dla odbiorców z MPEC przekroczyły granicę 170 zł za gigadżul, co uprawnia odbiorców do otrzymania w tym roku jednorazowego bonu ciepłowniczego w wysokości do 1000 zł. Bon jest przeznaczony wyłącznie dla osób korzystających z ciepła dostarczanego przez miejską lub lokalną sieć ciepłowniczą. Mogą z niego skorzystać osoby, które spełnią kryterium dochodowe:3272,69 zł netto miesięcznie w przypadku jednoosobowego gospodarstwa domowego lub 2454,52 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym.

Wnioski można składać w urzędzie do końca sierpnia. Wcześniej trzeba postarać się o zaświadczenie o cenie za ciepło, które wydają między innymi zarządcy nieruchomości. – U nas zainteresowanie takim wsparciem jest ogromne. W zasadzie cały czas mamy tu tłumy ludzi, wydaliśmy już setki zaświadczeń – przyznaje Satława.

Do tej pory do urzędu miasta wpłynęło ponad 2,5 tys. wniosków o przyznanie bonu.

Choć podwyżki dotykają wszystkich Krakowian, którzy korzystają z ciepła sieciowego, to jednak najbardziej odczuwają je mieszkańcy Nowej Huty. Dlaczego?

Jednym z powodów jest przestarzała sieć MPEC na terenie dzielnicy.

– Mamy tu stare węzły sprzed pięćdziesięciu lat, które nie posiadają żadnej automatyki, a zatem brak jest możliwości regulacji ciepła. Żebyśmy mogli je zmodernizować, najpierw MPEC musi wymienić całą swoją infrastrukturę na osiedlach, ale te prace przesuwane są z roku na rok. W planach na 2028 rok jest modernizacja infrastruktury jedynie na osiedlach Słonecznym i Szklane Domy – mówi Marcin Satława.

Pod ochroną konserwatora

Jednak największym problemem mieszkańców tej części miasta jest fakt, że historyczne centrum Nowej Huty objęte jest wszystkimi możliwymi formami ochrony konserwatorskiej przewidzianymi dla zabytków.

Obszar ten został wpisany do rejestru zabytków jako układ urbanistyczny;

Jest objęty ochroną w ramach Parku Kulturowego Nowa Huta;

Znajduje się na terenie uznanym za pomnik historii pod nazwą „Kraków – zespół architektoniczny i urbanistyczny dzielnicy Nowa Huta";

A do tego poszczególne budynki ujęte są w gminnej ewidencji zabytków oraz objęte są ochroną wynikającą z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

– Ochrona ta wynika z wyjątkowych wartości architektonicznych, urbanistycznych, historycznych i naukowych tego zespołu, który stanowi najlepiej zachowany i najbardziej reprezentatywny przykład urbanistyki socrealistycznej w Polsce – tłumaczy Patrycja Piekoszewska z biura prasowego urzędu miasta.

Marcin z os. Szkolnego podsumowuje: W praktyce oznacza to, że rękę na wszystkim trzyma konserwator zabytków, który kategorycznie odmawia wydania zgody na termomodernizację bloków, w których mieszkamy. To powoduje znaczną utratę ciepła.

I dodaje, że do ogrzania mieszkań w starej części Nowej Huty potrzeba znacznie więcej energii niż do utrzymania temperatury w ocieplonych budynkach, stąd tak wysokie rachunki. Na dowód pokazuje audyt energetyczny bloku, w którym mieszka. Wynika z niego, że gdyby udało się ocieplić strop, ściany i dach, rocznie na ogrzewaniu mieszkańcy bloku mogliby zaoszczędzić ponad 239 tys. zł. Ich rachunki byłyby niższe aż o 43,5 proc. – W naszym bloku konserwator zgodził się na ocieplenie jedynie dachu, ale na ściany już nie – denerwuje się.

– Płacimy za życie w skansenie. Powoli zaczynam żałować, że w ogóle kupiłem to mieszkanie – przyznaje Tomasz z osiedla Sportowego. ●

eprasa.pl 26aa7ea726

Wielka awantura o najem krótkoterminowy

Mieli mieć sąsiadów, dostali

– W naszej kamienicy czuję się jak w hotelu, najchętniej wyprowadziłabym się stąd – mówi Teresa, mieszkanka centrum Krakowa. W jej klatce jest kilkanaście mieszkań na wynajem krótkoterminowy. Rządowy projekt regulacji tego rynku nie zmienia w jej przypadku prawie niczego.

Magdalena Kursa

• **Kamienica w centrum Krakowa - połowa mieszkań to lokale dla turystów na najem krótkoterminowy** FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Pani Teresa, rodowita krakowianka (nazwiska ani profesji woli nie podawać z obawy o swoje bezpieczeństwo), kilkanaście lat temu kupiła mieszkanie w nowej, czteropiętrowej kamienicy w centrum Krakowa. – Wówczas niemal zaprzyjaźniliśmy się z deweloperem. Był słodki jak landrynka: mówił, że sam będzie tu mieszkał, że będzie miło i luksusowo. Nie zamieszkał. Okazało się, że w naszej klatce na stałe mieszka tylko kilka rodzin, a kilkanaście mieszkań, należących do jednego faceta, działa w trybie aparthotelu. Nie wiemy, kto wchodzi: turysta czy złodziej – mówi z rozczarowaniem pani Teresa.

Z niecierpliwością czekała na regulacje najmu krótkoterminowego. Wreszcie się pojawiły i wywołały wielką awanturę.

Pani Teresa i jej sąsiedzi wielokrotnie byli budzeni w nocy przez hałas, wielokrotnie dzwonili do portiera, który rezyduje w budynku obok.

– Portier przylatuje wówczas, by uspokoić towarzystwo. Na chwilę jest cisza. Takie sytuacje są częste, bo – wiadomo – do tych mieszkań na wynajem przyjeżdżają różni ludzie. Są spokojne rodziny z dziećmi, w tym te najspokojniejsze z krajów arabskich, a także grupy pijanych Anglików, Holendrów czy Polaków. W piątki jest tłok, jak na dworcu – ubolewa pani Teresa, która zastanawia się nad sprzedażą swojego mieszkania.

Zaznacza, że nie ma nic przeciwko temu, by w budynku było kilka mieszkań na wynajem. – Tak było w kamienicy, w której mieszkałam poprzednio. Niektórzy właściciele wynajmowali swoje mieszkania, ale jak działo się coś złego, zawsze można było do nich zadzwonić. Tutaj jeden facet działający na wielką skalę puścił wszystko na żywioł. To jest po prostu niemoralne – ubolewa.

Przyjęty w połowie lipca przez rząd projekt ustawy regulującej rynek najmu krótkoterminowego wywołał burzę. Wynajmowane na doby lokale porównywane są do burdeli; padają twierdzenia, że rząd ogłosił kapitulację i skazał takie miasta jak Kraków, Warszawa czy Gdańsk na totalną turystyfikację. Aktywiści narzekają, że przepisy są zbyt łagodne, i ostrzegają, że koalicja rządowa straciła słuch społeczny.

W przygotowanym przez Ministerstwo Sportu i Turystyki projekcie znajdują się przede wszystkim zapisy, które wynikają z unijnych regulacji.

Zgodnie z nimi powstanie Centralny Wykaz Turystycznych Obiektów Noclegowych, do którego będą musiały być zgłoszone lokale oferujące najem krótkoterminowy.

Wynajmujący dostaną numer identyfikacyjny, obiekty będą musiały posiadać regulamin określający zasady pobytu i bezpieczeństwa gości oraz udostępnić kontakt do właściciela lub administratora.

Platformy noclegowe takie jak np. Booking czy Airbnb będą zobowiązane do przekazywania danych o rynku najmu.

Dla działających w szarej strefie przewidziano wysokie kary.

Krytycy projektu twierdzą jednak, że jedyną realną zmianą jest to, że trzeba będzie rejestrować najem krótkoterminowy, a poza tym wszystko pozostanie po staremu – lokale będą powstawać wszędzie i w dowolnej liczbie. Te twierdzenia to efekt tego, że z projektu zniknęły zapowiadane wcześniej ważne zapisy: o możliwości tworzenia przez samorządy stref wolnych od najmu krótkoterminowego oraz o tym, że na działalność lokalu na wynajem dla turystów będą musiały się zgodzić wspólnoty mieszkaniowe.

Szacuje się, że w Krakowie znajduje się ok. 8 tysięcy mieszkań na wynajem krótkoterminowy, w Warszawie ok.14 tys., w całej Polsce 80 do 100 tys. takich lokali.

CZY DA SIĘ WYKREŚLIĆ LOKAL Z REJESTRU?

– Biznes najmu krótkoterminowego wymknął się spod kontroli. Zamiast odpoczynku we własnych domach, mamy kolejne bezsenne noce z imprezami turystów za ścianą. Potrzebujemy silnego państwa, które stanie po stronie ludzi – przekonuje Aleksandra Owca z Razem, kandydatka na prezydentkę Krakowa. Jej zdaniem, przyjęte przez rząd regulacje najmu krótkoterminowego to wydmuszka, prezent dla biznesu i lobbystów.

Wiceminister Ireneusz Raś, również Krakowianin, który odpowiadał za przygotowanie projektu, tłumaczy, że proponowane rozwiązania są efektem wielomiesięcznych konsultacji z wszystkimi zainteresowanymi środowiskami. W rozmowie z „Wyborczą" dodaje: – W ubiegłym roku 6,1 mln rodzin skorzystało raz lub wielokrotnie z najmu krótkoterminowego. Gdybyśmy zbytnio ograniczyli tę branżę, wiele polskich rodzin nie byłoby stać na wyjazd do Krakowa, Gdańska czy Zakopanego – przekonuje Ireneusz Raś, dodając, że Unia Europejska też stawia na turystykę.

Raś zaznacza, że w projekcie znalazły się regulacje pozwalające mieszkańcom i wspólnotom mieszkaniowym na wnioskowanie o przeprowadzenie kontroli lokalu, w którym prowadzony jest najem krótkoterminowy. W przypadku stwierdzenia naruszeń samorząd będzie mógł wykreślić go z rejestru.

– W nowych przepisach dajemy więc wspólnotom potężne narzędzie w walce z uciążliwym najmem – komentuje.

Czy to rozwiązanie uspokaja mieszkańców? – W naszej kamienicy są kamery, jest mnóstwo nagrań, mamy więc pełne dossier tego, co się dzieje. Ale czy prawo zadziała? Skoro Ziobry nie da się od tylu miesięcy zatrzymać, to czy da się wygrać z patologicznym najmem krótkoterminowym? – zastanawia się pani Teresa.

Również Maciej Ciemborowicz ze Stowarzyszenia Dobra Noc Kraków zastanawia się, czy nie będzie to martwy przepis: – Nie wiemy, jak to będzie działać w praktyce. Czy wystarczy kilka zgłoszeń na policję, by gmina wykreśliła dany lokal z rejestru, czy też sprawy będą ciągnąć się latami w sądach – zastanawia się.

Ireneusz Raś zapewnia, że to narzędzie, które zadziała natychmiast. – To będzie decyzja nie sądu, a samorządu.

Ale od razu zaznacza, że uciążliwości będą musiały być potwierdzone.

Szacuje się, że w Krakowie znajduje się ok. 8 tysięcy mieszkań na wynajem krótkoterminowy, w Warszawie ok.14 tys., w całej Polsce 80 do 100 tys. takich lokali

„KOALICJA RZĄDOWA STRACIŁA SŁUCH SPOŁECZNY"

Krakowski działacz społeczny i radny 13. dzielnicy Maciej Fijak żałuje, że z projektu wypadł zapis o strefach wolnych od najmu krótkoterminowego.

– Z oficjalnego rejestru, który prowadzi krakowski magistrat, wynika, że 80 proc. takich

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraków/34445278

INFORMACJA DLA UŻYTKOWNIKÓW PŁATNEGO ODCINKA AUTOSTRADY A4 KATOWICE – KRAKÓW

W związku z realizacją zadania polegającego na remoncie autostrady A4 Katowice-Kraków, Pavimental Polska Sp. z o.o. – Wykonawca robót informuje, że prace prowadzone są na dwóch odcinkach, gdzie obowiązuje zmieniona organizacja ruchu.

Pomiędzy PPO Brzęczkowice a Węzłem Byczyna na długości 4,1 km ruch w kierunku Katowic odbywa się jednym pasem po jezdni macierzystej oraz jednym po jezdni przeciwnej, a ruch w kierunku Krakowa dwoma pasami po jezdni macierzystej. Ok. 17 sierpnia br. nastąpi zmiana i ruch w kierunku Katowic odbywać się będzie dwoma pasami po jezdni macierzystej, a ruch w kierunku Krakowa jednym pasem po jezdni macierzystej oraz jednym po jezdni przeciwnej. Zjazd na MPO oraz po zmianie stron zjazd na węźle Jeleń możliwy tylko z pasów po jezdni macierzystej.

Pomiędzy Węzłem Rudno a PPO Balice na długości 3,7 km ruch w kierunku Katowic odbywa się jednym pasem po jezdni macierzystej oraz jednym po jezdni przeciwnej, a ruch w kierunku Krakowa dwoma pasami po jezdni macierzystej. Ok. 25 sierpnia br. nastąpi zmiana i ruch w kierunku Katowic odbywać się będzie dwoma pasami po jezdni macierzystej, a ruch w kierunku Krakowa jednym pasem po jezdni macierzystej oraz jednym po jezdni przeciwnej. Na odcinkach ze zmienioną organizacją ruchu obowiązuje ograniczenie prędkości.

UWAGA KIEROWCY – Wjazdy na autostradę na węźle Jeleń i Miejsc Obsługi Podróżnych poprzedzone są znakami STOP (pionowe i poziome).

Szczegółowe informacje są na bieżąco publikowane na stronach internetowych: www.a4info.pl, www.ia4.pl, na platformie X: www.twitter.com/A4KatKra oraz w Punktach Informacji Drogowej.

Przepraszamy za utrudnienia i prosimy o ostrożną jazdę

Pavimental Polska Sp. z o.o. – Wykonawca robót

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraków/34445597

INFORMACJA

Prezydent Miasta Tarnowa informuje, że w budynkach Urzędu Miasta Tarnowa przy ul. Nowa 3 i ul. Nowa 4 na tablicach ogłoszeń oraz na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Miasta Tarnowa został wywieszony wykaz nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasta Tarnowa przeznaczonych:

- do sprzedaży w trybie przetargu ustnego nieograniczonego:

1) działka oznaczona ewidencyjnie nr 392 o pow. 5334 m2 obrębu 281 położona w Tarnowie przy ul. Franciszka Kruszyny,

- do sprzedaży w trybie bezprzetargowym:

1) działka oznaczona ewidencyjnie nr 189 o pow. 43 m2 obrębu 283 położona w Tarnowie przy ul. Władysława Jagiełły,

2) działka oznaczona ewidencyjnie nr 31 o pow. 107 m2 obrębu 297 położona w Tarnowie przy ul. Tuchowskiej,

3) działka oznaczona ewidencyjnie nr 27/1 o pow. 63 m2 obrębu 276 położona w Tarnowie przy ul. Stefanii Sempołowskiej. Informacje w przedmiotowej sprawie można uzyskać w Wydziale Geodezji i Nieruchomości Urzędu Miasta Tarnowa przy ul. Nowa 3, pok. 205 tel. 146882755.

1KR

eprasa.pl 26aa7ea726

aparthotel

mieszkań znajduje się w trzech dzielnicach: Stare Miasto, Podgórze i Grzegórzki. To jasno pokazuje, że miasto musi mieć narzędzia do zarządzania tą gałęzią branży turystycznej, tak żeby stali mieszkańcy nie byli wyrzucani ze swoich dzielnic – wskazuje Maciej Fijak, który jest zresztą bardzo dosadny w krytyce projektu w sprawie najmu krótkoterminowego.

– Wiceminister Raś zachowuje się jak lobbysta wąskiej grupy – twierdzi, przypominając, że projekt poparło oficjalnie stowarzyszenie reprezentujące branżę najmu krótkoterminowego. – Zamiast myśleć w pierwszej kolejności o tych, którzy wydają często prawie jedną pensję na najem „normalny", koalicja rządowa kompletnie straciła słuch społeczny w tej sprawie. A później, w 2027 roku, będzie płacz i zgrzytanie zębami – ostrzega, wybiegając myślami do kolejnych wyborów parlamentarnych.

W tę dyskusję wpisują się ostatnie ustalenia Wirtualnej Polski. Portal podał, że Ireneusz Raś kupił w 2020 roku trzy mikrokawalerki w łódzkiej kamienicy, którą podzielono na 55 lokali pod wynajem. Trzy miesiące przed wejściem do rządu polityk sprzedał dwie kawalerki bratu, ks. Dariuszowi Rasiowi. Trzecia należy do jego byłej żony. Minister zapewnia, że swoje lokale wynajmował wyłącznie długoterminowo, ale na stronie spółki, z którą podpisał umowę jest informacja, że zajmuje się ona najmem krótkoterminowym.

„HEJT NA TURYSTÓW JEST PRZESADZONY"

Doświadczenia Krakowian z najmem krótkoterminowym są różne. Pani Alicja, która mieszka w dużej kamienicy przy Plantach, na turystów patrzy z większą sympatią. Może dlatego, że w trybie najmu krótkoterminowego działają tu tylko dwa mieszkania.

– Szczerze mówiąc, bardziej niż turyści przeszkadza mi sąsiad, Krakowianin, który jest wiecznie pijany, robi awantury i zaczepia moje dzieci. Ci często przyjeżdżają z dziećmi, uśmiechają się, starają się mówić po polsku „dzień dobry". Nigdy nie zostałam obudzona przez żadną imprezę, może dlatego, że mieszkam w oficynie, a turyści w części frontowej kamienicy – mówi.

Alicja uważa, że hejt na turystów jest przesadzony. – Ludzie narzekają na turystyfikację Krakowa i na to, że coraz więcej osób wyprowadza się z centrum, ale nie wszystko jest winą turystów. Mnie bardziej przeszkadza to, że miasto nie zadbało o miejsca parkingowe dla stałych mieszkańców czy też robi wszystko, by coraz trudniej było nam dojechać samochodem do domu. Przy okazji wmawia się nam, że wszędzie lepiej dojechać rowerem – denerwuje się. I broni turystów: – Już teraz w Krakowie dużo ludzi traci pracę przez zwolnienia w korporacjach. Jak turystyce przykręci się za bardzo śrubę, to polecą kolejne miejsca pracy. Dużo ludzi pracuje w tym sektorze, nasi znajomi, Krakowianie prowadzą małą knajpę. Ich klienci to głównie pracownicy korporacji i właśnie turyści.

PRZECIWNICY SZUKAJĄ POPARCIA

Teraz rządowy projekt będzie procedowany w Sejmie.

– My jako koalicja ruchów miejskich z największych polskich miast – Krakowa, Warszawy, Łodzi, Wrocławia i Trójmiasta – będziemy namawiać wszystkie opcje polityczne, aby przy-

Kraków jest liderem walki z szarą strefą w tej branży. Urzędnicy przeglądają oferty zamieszczane na platformach noclegowych i sprawdzają, czy lokal znajduje się w miejskiej ewidencji. Jeśli nie, piszą do operatora. Gdy nie odpowie i nie zjawi się w urzędzie, aby się zarejestrować, sprawa jest przekazywana policji. Nowa ustawa ułatwi im te działania

wróciły sens tej ustawie i oddały decyzyjność wspólnotom mieszkaniowym i samorządom. To absolutne minimum cywilizacyjne. Cieszy nas, że zarówno Polska 2050, jak i Lewica nie poprą projektu bez tych dwóch bezpieczników – mówi Maciej Fijak, który wciąż liczy na zmiany w projekcie regulacji rynku najmu krótkoterminowego. – Gdy przez Sejm przejdzie sensowna ustawa, wówczas przedstawimy nasze argumenty środowisku prezydenta – zapowiada.

Z kolei Maciej Ciemborowicz zainicjował list otwarty do Moniki Piątkowskiej, senatorki i kandydatki KO na prezydentkę Krakowa, aby skutecznie zainterweniowała w strukturach Platformy Obywatelskiej ws. regulacji najmu krótkoterminowego. Chce, by wróciły przepisy ws. stref wolnych od najmu oraz zgody wspólnoty na najem krótkoterminowy.

KŁOPOTLIWE STREFY WOLNE OD NAJMU

– Nasz projekt to na razie pierwszy krok – odpowiada Ireneusz Raś i nie wyklucza też kroku drugiego, w którym wrócą przepisy o strefach wolnych od najmu. Zapewnia, że to właśnie on proponował zapisy ws. stref. Na razie jednak z nich zrezygnowano wobec przedłużającej się dyskusji. – Chodziło nam o to, by w życie jak najprędzej weszły przepisy nakazujące rejestrację lokali na najem krótkoterminowy, bo straty wynikające z działalności wielu lokali w szarej strefie są zbyt duże. Chcemy zdążyć z nowymi przepisami do października – zapowiada. Podkreśla, że radykalne zmniejszenie szarej strefy da gminom zastrzyk nowych środków.

To docenia też Maciej Fijak: – Według szacunków samego ministerstwa szara strefa w Krakowie może wynosić nawet dwa na trzy mieszkania dostępne na krótki najem. Ich operatorzy oszukują nie tylko system, ale też nieuczciwie konkurują z tymi, którzy sumiennie prowadzą swój biznes. Kraków szczególnie więc czeka na te przepisy.

Warto dodać, że Kraków jest liderem walki z szarą strefą w tej branży. Urzędnicy przeglądają oferty zamieszczane na platformach noclegowych i sprawdzają, czy lokal znajduje się w miejskiej ewidencji. Jeśli nie, piszą do operatora. Gdy nie odpowie i nie zjawi się w urzędzie, aby się zarejestrować, sprawa jest przekazywana policji. Nowa ustawa ułatwi im te działania.

Branża najmu krótkoterminowego jest zadowolona z rządowego projektu. – Ten projekt wyznacza słuszny kierunek zmian, ale część przepisów wymaga jeszcze doprecyzowania – mówi Kamil Krzyżanowski, prezes Renters. Byłby też skłonny zaakceptować możliwość wprowadzenia przez gminy stref wolnych od najmu krótkoterminowego, ale pod pewnymi warunkami. – Wcześniej należałoby jednak opracować mierzalne kryteria wprowadzenia tych stref, oparte na danych służb porządkowych. Zasadne byłoby też powiązanie zakazu tworzenia nowych obiektów z ochroną już zarejestrowanych – mówi Kamil Krzyżanowski.

REKLAMA Kraków/34440560

eprasa.pl 26aa7ea726

Prof. Janusz Majcherek dla „Wyborczej":

Najbardziej skorzysta PSL

Doraźnie Donald Tusk zyskuje na rozłamach po stronie opozycji. W przyszłości, gdyby jednak doszło do porozumienia środowiska Mateusza Morawieckiego z ludowcami, sytuacja ta może okazać się dla niego niewygodna

ROZMOWA Z
PROF. JANUSZEM MAJCHERKIEM
socjologiem i publicystą

• **Janusz Majcherek** FOT. JAKUB PORZYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

MAGDALENA KURSA: Jak bardzo znaczące jest trzęsienie ziemi w PiS? Co z tego wyniknie?
JANUSZ MAJCHEREK: Te ruchy wewnątrz PiS są jeszcze dalekie od zakończenia. W pojedynczych przypadkach możemy mieć do czynienia ze zmianą decyzji i z powrotem na łono macierzystej partii. Niewykluczone jest również to, że część osób, które obecnie wahają się lub obserwują sytuację, dołączą do inicjatywy Mateusza Morawieckiego, widząc, że jest to poważne przedsięwzięcie.

Kto najbardziej skorzysta politycznie na rozłamie w PiS?
– Największym beneficjentem tej sytuacji może okazać się Polskie Stronnictwo Ludowe, choć oczywiście będzie to zależało od dalszego rozwoju wydarzeń. Dzięki inicjatywie Morawieckiego pojawia się potencjalny sojusznik, z którym PSL mógłby stworzyć wspólną listę wyborczą. PSL od kilku kadencji poszukuje takiego politycznego sprzymierzeńca – w przeszłości taką rolę pełnili Kukiz'15, a później Polska 2050 Szymona Hołowni. Być może teraz będzie to środowisko Mateusza Morawieckiego.

To dobrze czy źle dla Donalda Tuska?
– Doraźnie Donald Tusk zyskuje na rozłamach po stronie opozycji, ponieważ podziały osłabiają jego politycznych rywali. W przyszłości sytuacja ta może jednak okazać się dla niego niewygodna. Gdyby doszło do porozumienia środowiska Mateusza Morawieckiego z ludowcami i gdyby – po wejściu tego bloku do Sejmu – okazało się, że bez niego nie da się utworzyć rządu, Donald Tusk musiałby porozumieć się właśnie z Morawieckim.

Z punktu widzenia Tuska byłby to niewygodny scenariusz. Dlatego Platforma powinna, moim zdaniem, intensywniej zwrócić się w stronę Lewicy i próbować przekonać Włodzimierza Czarzastego do wyborczego porozumienia z Koalicją Obywatelską. Wspólna lista KO i Nowej Lewicy mogłaby dać temu blokowi silną, dominującą pozycję i zwiększyć jego szanse na zdobycie liczby mandatów wystarczającej do utrzymania władzy.

Jeżeli elektorat PiS skurczy się na tyle, że partia zacznie zajmować odległe miejsca w sondażach, pozbawi to ludzi Kaczyńskiego realnych perspektyw na odzyskanie władzy

JANUSZ MAJCHEREK
socjolog i publicysta

Z kolei PSL, znany ze swojej politycznej elastyczności i zdolności do zmiany koalicjantów, może być w kolejnej kadencji parlamentu mniej przewidywalnym partnerem.

PiS przestaje być liderem na prawicy?
– Jeżeli w sondażach poparcie dla PiS spadnie poniżej 20 procent, partia może się znaleźć na równi pochyłej. W takim scenariuszu odpływ elektoratu, może przybrać na sile. Jeżeli elektorat PiS skurczy się na tyle, że partia zacznie zajmować odległe miejsca w sondażach, pozbawi to ludzi Kaczyńskiego realnych perspektyw na odzyskanie władzy.

Rozwód między Kaczyńskim a Morawieckim jest nieodwołalny? Przyszła współpraca na prawicy wydaje się panu niemożliwa?
– W kampanii wyborczej rywalizacja między czterema prawicowymi środowiskami może być bardzo zażarta. Mieliśmy już próbkę wzajemnych ataków i wyzwisk, które pokazują, jak trudna byłaby późniejsza współpraca. W takich warunkach przyszłe porozumienie może stać się niezwykle trudne, nawet jeśli byłoby jedyną szansą prawicy na odzyskanie władzy.

Dlaczego Kaczyński pozwolił na rozpad partii?
– Jarosław Kaczyński de facto wyrzucił grupę Morawieckiego z PiS. To pokazuje, że wciąż chce zachować pierwszoplanową rolę w formacji i samodzielnie decydować o tym, kto może być jej częścią, a kto nie. Taka decyzja może jednak niewiele oznaczać, jeśli znajdą się kolejni politycy gotowi do niesubordynacji i przyłączenia się Mateusza Morawieckiego.

Odszedł nawet wieloletni druh Kaczyńskiego, Ryszard Terlecki.
– Tendencje rozłamowe w PiS narastały już od dawna. Niektóre wcześniejsze wypowiedzi Terleckiego sugerowały, że jest coraz bardziej zdystansowany wobec partii. Samo jego odejście nie jest więc szczególnie szokujące, ale skala i tempo rozłamu w PiS są już zaskakujące. Wydawało się, że Jarosław Kaczyński zrobi wszystko, aby zachować jedność partii. Tymczasem wszystko mu się sypie i wymyka z rąk. Jego przywództwo może być już schyłkowe. ●

Rozmawiała Magdalena Kursa

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Wrocław/34440498

1KR

eprasa.pl 26aa7ea726

Wyrok dla zakonnnic z Jordanowa

Skazane za bicie i zamykanie dzieci w klatce

Bicie różnymi przedmiotami, zamykanie w klatce, przywiązywanie do łóżek – tak nad podopiecznymi DPS w Jordanowie znęcały się dwie zakonnice z zakonu prowadzącego placówkę. Wśród ofiar były dzieci.

Jarosław Sidorowicz

Ta sprawa wstrząsnęła w 2022 roku opinią publiczną. To wtedy dziennikarze Wirtualnej Polski opisali, co przechodziły osoby w Domu Pomocy Społecznej w Jordanowie, prowadzonym przez siostry prezentki. Relacje zarówno byłych pracowników placówki, jak i rodziców podopiecznych DPS były wstrząsające. Dziś wiadomo, że za niektóre czyny oskarżone siostry nie zostały skazane.

Horror w DPS w Jordanowie

Do DPS-u w Jordanowie zakonnice przyjmowały dzieci i dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną. Horror pacjentów trwał kilka lat. Byli pracownicy DPS-u opowiedzieli dziennikarzom o karach, jakie stosowały prezentki za głośne zachowanie, czy nieposłuszeństwo. W klatce zamykały najczęściej 33-letnią Alę z niepełnosprawnością w stopniu głębokim, która była agresywna. Jak relacjonowali byli pracownicy ośrodka, Ala często była agresywna i miała problem z trzymaniem kału. „Smarowała nim siebie i innych, więc opiekunki umieszczają ją w nocy między prętami" – opowiadali. Według ich relacji w klatce zamykane były też dzieci za to, że biegały czy nie słuchały sióstr.

„Najbardziej niegrzeczne zamykano na cały dzień. Nie mogły iść do toalety, więc zakładano im pampersa. Z niektórymi nie było łatwo – szarpały się, krzyczały, kopały" – relacjonowali dziennikarzom byli pracownicy DPS w Jordanowie. Ale siostry stosowały też inne metody: na zdjęciach ujawnionych wówczas przez portal WP.pl widać było przywiązane do łóżek dzieci, nastolatki i dorosłych. WP przytaczała relację Agaty, byłej pracownicy DPS-u: „Michalince, mocno upośledzonej, wiążą rękę do szczebelka paskiem jak do spodni, tylko mniejszym. Wszystko dlatego, że kiedy się budziła, wyciągała ciuchy z szaf i zapalała światło. Czasem opiekunowie zamykali ją na zapleczu i siedziała do rana na krześle. Ale pasek jest skuteczniejszy".

Była pracownica wspominała też, że kiedyś usłyszała od dyrektorki ośrodka – siostry Bronisławy, że „jak dziewczynka jest niegrzeczna, to trzeba ją zbić. Tylko tak, żeby nikt nie widział". I razem z inną byłą pracownicą wymienia, jak były bite w ośrodku dzieci: „Z liścia. Miotłą. Mopem. W twarz. Szyję. Plecy. Pupę".

Tadeusz Rydzyk broni zakonnic z Jordanowa

Tuż po publikacji Wirtualnej Polski w obronie sióstr z Jordanowa stanął dyrektor Radia Maryja Tadeusz Rydzyk. – Jest też pytanie, czy nie zostało to wszystko jakoś tak zmontowane, prawda? Wyobrażam sobie te dwie siostry, które zostały tak sponiewierane. Jak tak można? Jak tak można? Ci tak zwani dziennikarze, bo to nie są dziennikarze, to są szkodnicy, niszczyciele dobrego imienia i ludzi. Zabić można przez słowo i to się dokonuje w świecie, w Polsce, media temu służą – mówił wówczas na antenie o. Rydzyk.

I dalej: – Wiem, że kiedyś atakowali inne siostry zakonne, też bardzo trudny dom, trudni pacjenci. Ktoś chciał zarobić na tym i zaatakował. A poza tym nienawidzi Kościoła i chce z Kościołem walczyć. Uderzają w biskupów, uderzają w księży, a teraz w siostry zakonne. Chcą obrzydzić ten Kościół, obrzydzić osoby duchowne i realizować taki swój plan bez Boga, Polska uwolniona z Kościoła. To są wspaniałe siostry. Życzyłbym sobie, żeby wszystkie szkoły takie były – stwierdził dyrektor Radia Maryja.

Obie zakonnice zostały ostatecznie skazane na trzy lata i dwa miesiące więzienia

Sąd: Było znęcanie w DPS

Śledztwo prokuratury w tej sprawie zakończyło się oskarżeniem dwóch zakonnic z DPS w Jordanowie: dyrektorki Bronisławy G. oraz drugiej zakonnicy, Bożeny K. Prokuratura zarzucała im fizyczne lub psychiczne znęcanie się nad osobami nieporadnymi oraz naruszenie nietykalności dwóch podopiecznych, do czego miało dochodzić między czerwcem 2021 a kwietniem 2022 r. Dodatkowo Bronisława G. odpowiadała za utrudnianie śledztwa. Obie przed prokuratorem nie przyznały się do winy.

Właśnie zapadł prawomocny wyrok w tej sprawie. Obie zakonnice zostały ostatecznie skazane na trzy lata i dwa miesiące więzienia. Sąd Okręgowy w Krakowie uznał, że obie naruszyły nietykalność cielesną jednej z podopiecznych i znęcały się psychicznie i fizycznie nad innymi podopiecznymi (Bronisława G. nad dwoma, Bożena K. – nad czterema osobami). Mają zapłacić też nawiązki finansowe swoim ofiarom – od 1500 zł do 5 tys. zł.

– Sąd zakazał im też przez pięć lat zajmowania wszelkich stanowisk, wykonywania zawodów i działalności związanych z wychowaniem, edukacją i leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi – mówi „Wyborczej" sędzia Maciej czajka, rzecznik prasowy Sądu Okręgowego w Krakowie.

Nie za wszystko jest kara

Nie za wszystkie zarzucane oskarżonym czyny udało się je jednak ukarać. W przypadku Bronisławy G., chodzi o dwie osoby, które miała bić. Sąd umorzył te dwa wątki dotyczące naruszenia nietykalności, bo okazało się, że karalność tych czynów już się przedawniła. Sąd nie potwierdził też, by kobieta utrudniała śledztwo.

Z kolei w przypadku Bożeny K. sąd odwoławczy nie potwierdził, by ta znęcała się fizycznie nad jedną z podopiecznych. – Wyrok jest prawomocny, ale stronom przysługuje od niego kasacja – informuje nas sędzia Maciej Czajka, rzecznik prasowy Sądu Okręgowego w Krakowie.

OGŁOSZENIE PŁATNE 34444702

W sierpniu wspominamy zmarłych, których ceremonie pogrzebowe w lipcu 2026 przeprowadziła firma Karawan

Aleksandra Piotrowicz-Kotarba, Alicja Buczek, Andrzej Pietrzak, Apolonia Antczak, Barbara Bigosińska, Barbara Cichecka, Bogumiła Kozakowska, Bogusław Maludziński, Bogusław Zmudziński, Daniela Wyżga, Danuta Kulig, Daria Dydaś, Edward Baliczek, Edward Idryan, Edward Małek, Franciszek Fotygo, Genowefa Koczur, Genowefa Tyralska, Hanna Krzesz, Irena Marcinkowska, Iwona Jasicka, Jan Helfer, Janina Sitnik- Włoch, Janina Skwirzyńska-Habrat, Janusz Koza, Jerzy Korzonek, Jerzy Żuchowski, Józef Góra, Józef Mondkiewicz, Józef Mościcki, Kazimierz Nosal, Krystyna Sobańska, Krystyna Walicka, Krzysztof Pukacki, Ludwika Janczur, Maciej Starowicz, Marcin Ochenduszko, Marek Gałązka, Maria Chudzian, Maria Górna, Maria Kulpecka-Mazur, Maria Rozlachowska, Maria Urbanik, Marian Wiatr, Małgorzata Ignaszewska, Małgorzata Martynowicz, Małgorzata Mikulska, Mieczysław Michno, Piotr Cała, Ryszard Gnyp, Ryszard Janas, Ryszard Wójcik, Stanisław Kozakowski, Stanisław Pogwizd, Stanisława Sochacka, Stefan Kwiatkowski, Teresa Nyiry-Drohomirecka, Włodzimierz Zając, Zbigniew Musiał, Łukasz Głowacki

Msza św. zostanie odprawiona 2 sierpnia o godz. 12:00 na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

KARAWAN GRUPA FIRM POGRZEBOWYCH TRADYCJE OD 1981 ROKU

12 411 11 11

12 658 21 11

Całodobowe wsparcie i doradztwo

Pomagamy pożegnać bliskich z szacunkiem i godnością.

- Kompleksowe usługi pogrzebowe
- Rozliczenia bezgotówkowe
- Transport krajowy i międzynarodowy
- Własne krematorium
- Organizacja styp i pożegnań

Punkty Obsługi Klienta **10 lokalizacji w Krakowie**

Zobacz na: www.karawan.pl

1 KR

eprasa.pl 26aa7ea726

Andrzej Krzysztof Torbus

poeta
prozaik, autor tekstów piosenek, utworów dla dzieci, publicysta, recenzent

Andrzeja żegnamy w poniedziałek, dnia 3 sierpnia 2026 roku o godzinie 10:20 w sali ekumenicznej na Cmentarzu Batowickim przy ul. Powstańców 48.

Żona, Syn, Szwagierka z Synem, Kuzyni i Przyjaciele

Prosimy o nieskładanie kondolencji.

www.nekrologi.wyborcza.pl/34445576

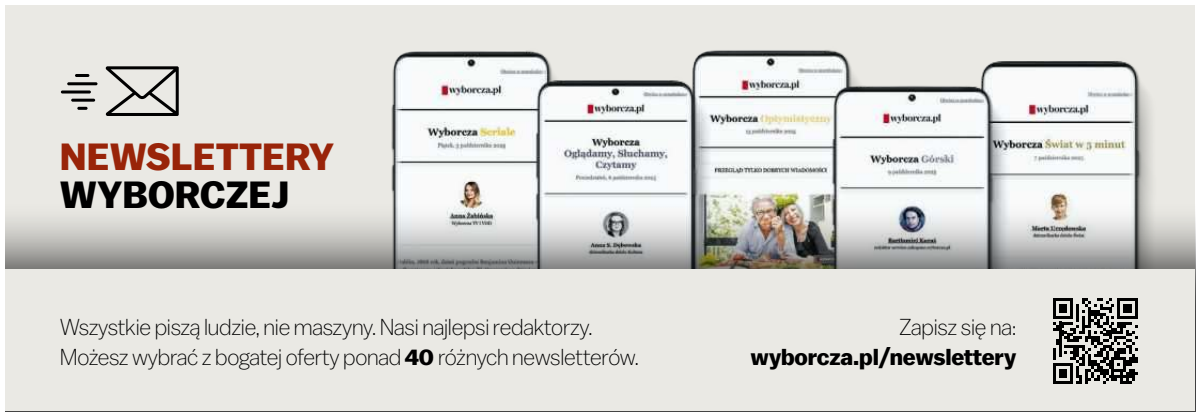

Kraków/34440243

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl**

Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

KRL 1

eprasa.pl 26aa7ea726

GAZETA wyborcza

DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi,
licytacje,
zamówienia
publiczne

Ogłoszenia
sądowe
i rekrutacyjne

Nekrologi,
kondolencje,
wspomnienia

KONTAKT:

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl

nekrologi.wyborcza.pl

KLEPSYDRA

CMENTARZ KOMUNALNY
I KREMATORIUM

INFOLINIA: 12 352 44 44
CMENTARZ: +48 502 930 185
KREMATORIUM: +48 502 930 170

Nowy zielony cmentarz
Pierwsza kwatera ekologiczna
Kolumbaria na urny
Kamieniarstwo i opieka nad grobami

www.cmentarzkrakow.pl | Kraków, ul. Wielogórska 16

34440226

nekrologi.wyborcza.pl
ODESZLI.pl

Zamieść nekrolog
Dodaj wspomnienie

nekrologi@wyborcza.pl,
pomoc@odeszli.pl
tel. 22 555 55 55, 22 555 53 99

Informacja o zamieszczeniu wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami Burmistrz Gminy Krzeszowice informuje, że w dniach **od 01.08.2026 r. do 21.08.2026 r.** na stronie internetowej: http://bip.malopolska.pl/umkrzeszowice (zakładki: zamówienia publiczne i ogłoszenia -> ogłoszenia różne -> 2026) zamieszcza się wykaz nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem drodze bezprzetargowej: boks garażowy, o pow. 16,30 m2, przy ul. Krakowskiej 8 w Krzeszowicach, dz. nr 1335/1 - najem na czas oznaczony do 3 lat. Ponadto wykaz wywiesza się na tablicy ogłoszeń w siedzibie urzędu przy ul. Grunwaldzkiej 4 w Krzeszowicach.

Kraków/34445706

Słówko • Literówka
Quizy • Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

AU-01-6.6740.4.42.2025.JKA Kraków, 24 lipca 2026 roku

OBWIESZCZENIE PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA O WYDANIU ZEZWOLENIA NA REALIZACJĘ INWESTYCJI DROGOWEJ

Na podstawie art. 49 i art.10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1691) w związku z art. 11f ust. 3 Ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 311)

Prezydent Miasta Krakowa
zawiadamia, że

w dniu **24.07.2026, została wydana decyzja nr 18/6740.4/2026, znak: AU-01-6.6740.4.42.2025.JKA, o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn.: Budowa drogi gminnej klasy lokalnej (w śladzie KDL.3), budowa drogi gminnej klasy dojazdowej (w śladzie KDD.5) oraz rozbudowa drogi gminnej klasy dojazdowej ul. Obozowej (w śladzie KDD.7) w rejonie ul. Kobierzyńskiej i Obozowej w Krakowie.**

obejmująca swym zakresem:
- Budowa drogi gminnej klasy lokalnej w km AB 0+016.37 ÷ km 0+457.73
- Budowa drogi gminnej klasy dojazdowej w km CD 0+015.13 ÷ 0+085.25
- Rozbudowa drogi gminnej klasy dojazdowej w km EF 0+007.55 ÷ 0+035.68
- Budowa wyniesionego skrzyżowania zwykłego w km AB 0+435.46
- Budowa 15 zjazdów zwykłych w km AB 0+041.85, 0+047.20, 0+059.13, 0+063.00, 0+135.15, 0+185.75, 0+186.63, 0+221.43, 0+226.00, 0+267.90, 0+299.54, 0+324.20, 0+363.13, 0+376.00, oraz CD 0+053.37
- Budowa przepustu w km 0+055.30,
- Budowa sieci kanalizacji deszczowej wraz z przyłączami w km AB 0+032.00 ÷ 0+449.68 oraz CD 0+000.00 ÷ 0+085.25
- Budowa oświetlenia ulicznego w km AB 0+001.60÷0+448.66 oraz CD 0+000.00÷0+068.80
- Budowa kanału technologicznego w km AB 0+016.37÷ 0+456.21 oraz CD 0+000.00÷0+085.25
- Rozbiórka i budowa sieci elektroenergetycznych w km CD km 0-006.65÷0+017.43 i 0+044.61÷0+085.95 wraz z budową przyłącza elektroenergetycznego w km CD km 0-046.40÷0-006.65
- Rozbiórka i budowa sieci cieplnej w km CD km 0+008.00÷0+042.04
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w km 0+063.30÷0+426.18
- Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w km AB 0-021.80÷0+430.86 oraz CD 0+006.27÷0+068.04
- Wycinka zieleni.

Projektowana inwestycja planowana jest do realizacji w Krakowie na niżej wymienionych działkach ewidencyjnych, które znajdują się (w odniesieniu do nieruchomości, które podlegają podziałowi – przed nawiasem podano numer działki, która powstanie w wyniku zatwierdzenia podziału i będzie przeznaczona pod drogę, w nawiasie podano numer działki przed podziałem):

1. między liniami rozgraniczającymi teren w granicach projektowanego pasa drogi gminnej, zgodnie z art. 11f ust. 1 pkt 2 specustawy:
   - Na działkach w całości: 252/12, 241/4, 241/6, 240/2, 239/2, 237/5, 237/6, 237/10, 238/6, 238/3, 216/8, 216/10, 217/1 obręb 0043 jednostka ewidencyjna Podgórze.
   - Na działkach w całości (po podziale): 321/8 (321), 321/9 (321), 321/10 (321), 217/6 (217/3), 238/10 (238/8), 238/11 (238/8), 238/12 (238/9), 216/14 (216/9), 215/1 (215), 214/1 (214), 211/1 (211), obręb 0043 jednostka ewidencyjna Podgórze.
3. w terenie objętym obowiązkiem przebudowy innych dróg publicznych (ul. Obozowa), zgodnie z art. 11f ust. 1 pkt 8 lit. g specustawy:
   - Na działce w części: 321/11 (321), obręb 0043 jednostka ewidencyjna Podgórze.
4. w terenie objętym obowiązkiem budowy i przebudowy sieci uzbrojenia terenu, zgodnie z art. 11f ust. 1 pkt 8 lit. e specustawy:
   - Na działkach w części: 252/7, 252/4, 253/7, 252/13, 252/11, 241/3, 241/5, 216/15 (216/9), 215/2 (215), 214/2 (214), 211/2 (211), 238/13 (238/9), 321/11 (321), 218/5, 218/10 obręb 0043 jednostka ewidencyjna Podgórze.
5. w terenie objętym obowiązkiem budowy, zgodnie z art. 11f ust.1 pkt 8 lit. h specustawy:
   - Na działkach w części: 240/3, 239/3, 237/7, obręb 0043 jednostka ewidencyjna Podgórze.
6. w terenie objętym obowiązkiem budowy urządzeń wodnych szczegółowych, zgodnie z art. 11f ust.1 pkt 8 lit. f specustawy:
   - Na działkach w części: 253/7, 252/13, 241/5, 252/11, 252/10, 251/2, 241/3, obręb 0043 jednostka ewidencyjna Podgórze. (przed nawiasem podano nr działki powstającej w wyniku podziału, natomiast w nawiasie podano nr działki, która podlega podziałowi).

Decyzja zawiera rozstrzygnięcia w zakresie udzielenia zezwolenia na realizację ww. inwestycji drogowej, w tym w szczególności dotyczące ustalenia: linii rozgraniczających teren budowanej drogi gminnej; obowiązku przebudowy innych dróg publicznych; obowiązku budowy lub przebudowy sieci uzbrojenia terenu, obowiązku budowy urządzeń wodnych oraz budowy zjazdów; zatwierdzenia podziału nieruchomości; oznaczenia nieruchomości, które stają się własnością właściwej jednostki samorządu terytorialnego lub Skarbu Państwa; zatwierdzenia projektu zagospodarowania terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego; określenia szczególnych warunków zabezpieczenia terenu budowy i prowadzenia robót budowlanych; określenia szczegółowych wymagań dotyczących nadzoru na budowie oraz określenia terminu wydania nieruchomości położonych w liniach rozgraniczających teren planowanej inwestycji na 121 dzień od dnia, w którym decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej stanie się ostateczna..

Ww. decyzji został nadany rygor natychmiastowej wykonalności.

Decyzja, której został nadany rygor natychmiastowej wykonalności, zgodnie z art. 17 ust. 3 specustawy, zobowiązuje do niezwłocznego wydania nieruchomości, opróżnienia lokali i innych pomieszczeń, uprawnia do faktycznego objęcia nieruchomości w posiadanie przez właściwego zarządcę drogi, uprawnia do rozpoczęcia robót budowlanych oraz uprawnia do wydania przez właściwy organ dziennika budowy.

Strony postępowania mogą zapoznać się z treścią decyzji w Wydziale Architektury i Urbanistyki Urzędu Miasta Krakowa, ul. Mogilska 41, 31-545 Kraków od poniedziałku do piątku w godzinach pracy urzędu. Zaleca się wcześniejsze uzgodnienie terminu spotkania telefonicznie pod numerem telefonu (0-12) 616-8065

Od ww. decyzji służy stronom odwołanie do Wojewody Małopolskiego ul. Basztowa 22, 31-156 Kraków, za pośrednictwem Wydziału Architektury i Urbanistyki Urzędu Miasta Krakowa, ul. Mogilska 41, 31-545 Kraków, adres do doręczeń elektronicznych organu (AE:PL-44247-71066-ISSHB-24), w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. Zgodnie z art. 11g ust. 1a specustawy odwołanie strony od decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej zawiera zarzuty odnoszące się do tej decyzji, określa istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazuje dowody uzasadniające to żądanie.

Nadmienia się, że zgodnie z art. 63 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego podania (żądania, wyjaśnienia, odwołania, zażalenia) wnosi się na piśmie, za pomocą telefaksu lub ustnie do protokołu. Podania utrwalone w postaci elektronicznej wnosi się na adres do doręczeń elektronicznych lub za pośrednictwem konta w systemie teleinformatycznym organu administracji publicznej. Jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej, podania wniesione na adres poczty elektronicznej organu administracji publicznej pozostawia się bez rozpoznania.

Wyjaśnia się, że doręczenie ww. decyzji uważa się za dokonane w dniu odbioru decyzji przez wnioskodawcę, a dla pozostałych stron po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia, tj. ukazania się niniejszego obwieszczenia o wydaniu ww. decyzji, zgodnie z art. 49 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego.

W odwołaniu od decyzji strony mogą złożyć wniosek o przeprowadzenie przez organ II instancji postępowania wyjaśniającego w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia sprawy.

Przed upływem terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania. Z dniem doręczenia Prezydentowi Miasta Krakowa oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Informuje się, że obwieszczenie Prezydenta Miasta Krakowa podlega zamieszczeniu na tablicy ogłoszeń urzędowych Urzędu Miasta Krakowa oraz w urzędowym publikatorze teleinformatycznym Biuletynie Informacji Publicznej UMK, a także w prasie lokalnej.

Ww. przepis zobowiązuje także organ wydający decyzję do przesłania zawiadomienia o wydaniu decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej dotychczasowemu właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu na adres określony w katastrze nieruchomości. Doręczenie zawiadomienia na adres wskazany w katastrze nieruchomości jest skuteczne.

Kraków/34445311

eprasa.pl 26aa7ea726

CO JEST GRANE

Lato kobiet w Kinie Pod Baranami

Chłopki w czerwonych koralach, damy kupujące u Prady

Co słychać u Meryl Streep i Anne Hathaway oraz w redakcji ich magazynu „Runway”? Jakie tajemnice kryła Tamara Łempicka? W Kinie Pod Baranami trwa 20. Letnie Tanie Kinobranie. Bilety po 15 zł.

Marta Gruszecka

Tegoroczne lato należy do kobiet. Ich obecność w kinie podkreśla w tym tygodniu 20. odsłona Letniego Taniego Kinobrania. Na festiwalowym ekranie filmy pojawią się filmy z kobietami w rolach głównych oraz za kamerą.

W NOWOJORSKIEJ REDAKCJI Z MERYL STREEP

– Lato kobiet. Chłopki w czerwonych koralach, damy kupujące u Prady i strojące się w diamenty. Boginie i zwykłe dziewczyny, prowokacyjne i niewinne, silne i poranione, władcze i uległe, żony i kochanki. Prawdziwe babie lato – komentuje Marynia Gierat, dyrektorka Kina Pod Baranami. I dodaje: – W programie szóstego tygodnia festiwalu Letnie Tanie Kinobranie są filmy, które mówią o kobiecości w złożony, wielowątkowy sposób. Większość filmów prezentowanych pod hasłem „Lato kobiet” została wyreżyserowana właśnie przez kobiety, które z uwagą i czułością przyglądają się losom swoich matek, sióstr i przyjaciółek.

W repertuarze m.in. wyczekiwana od lat, obecna od niedawna na ekranie, kontynuacja modowego hitu „Diabeł ubiera się u Prady 2” ze znakomitymi Meryl Streep i Anne Hathaway w rolach głównych. Najnowszy film Davida Frankela można obejrzeć na festiwalowych ekranach codziennie między 1 a 6 sierpnia.

Festiwal to co roku również pokazy w ramach Kultowego Kinobrania. Kultowe „Lato kobiet” to m.in. „Nagi instynkt” Paula Verhoevena oraz „Przekleństwa niewinności” Sofii Coppoli. Nad jedną z sekcji festiwalowych patronat objął Festiwal Conrada. W tym paśmie obejrzymy nagrodzone czterema Oscarami „Biedne istoty” w reż. Yorgosa Lanthimosa ze zjawiskową Emmą Stone w roli głównej.

• **Meryl Streep jako Miranda Priestly w filmie ”Diabeł ubiera się u Prady 2”**
FOT. MACALL POLAY

Większość filmów prezentowanych pod hasłem „Lato kobiet” została wyreżyserowana właśnie przez kobiety, które z uwagą i czułością przyglądają się losom swoich matek, sióstr i przyjaciółek

MARYNIA GIERAT
dyrektorka Kina Pod Baranami

„CINEMA PARADISO” POD GWIAZDAMI

Poza trzema salami kinowymi – Kina Pod Baranami (Rynek Główny 27), Auli ASP (plac Matejki 13) i sali widowiskową MOS (Rajska 12), festiwalowe filmy można obejrzeć również w kinie wirtualnym (E-kinie Pod Baranami, e-kinopodbaranami.pl). Co wśród propozycji na najbliższy tydzień? – W zestawie są filmy o młodych dziewczynach, próbujących odnaleźć się w dorosłym świecie („Dziki diament”, „Priscilla”), opowieści o dojrzałych kobietach, które zmagają się z dojmującą samotnością („Kobieta na dachu”, „The Last Showgirl”), a także enigmatyczna historia kobiety, która podróżuje między różnymi epokami („Bestia”). Widzowie mogą też zobaczyć piękną, intymną historię miłości między kobietami („Portret kobiety w ogniu”) oraz poruszający tunezyjski dokument o relacjach matki i jej dorastających córek, w którym bolesna prawda miesza się z fikcją („Cztery córki”). Bilety na pokazy wirtualne kosztują 11 zł.

Korzystając z letniej aury, organizatorzy zapraszają do kin pod chmurką. W ogrodzie Muzeum Manggha (Konopnickiej 26) obejrzymy w tym tygodniu kultowy „Cinema Paradiso” w reż. Giuseppe Tornatore (4 sierpnia) oraz „Wielkiego Marty’ego” w reż. Josha Safdie (6 sierpnia). Oba pokazy rozpoczną się o godz. 20.45. Letnie kino Wesoła Immersive (Kopernika 17a) wyświetli z kolei „Climax” w reż. Gaspara Noe (5 sierpnia, godz. 21).

Historie kobiecych bohaterek pojawią się na festiwalowych ekranach między 31 lipca a 6 sierpnia. 20. Letnie Tanie Kinobranie w Kinie Pod Baranami potrwa do 3 września. Szczegółowy repertuar jest dostępny na stronie kinopodbaranami.pl. Bilety kupimy zarówno wirtualnie, jak i w kasie kina. ●

Latem MuFo uczy fotografii

Zrobić zdjęcie Wawelu nocą

Jak zrobić dobre zdjęcie Wawelu nocą? MuFo zaprasza dzieci i dorosłych na sierpniowe warsztaty, wykłady i Letnią Szkołę Fotografii.

Kto chciałby spędzić drugą połowę wakacji z fotografią, może śmiało wybrać się do MuFo. Specjalnie dla dorosłych jedyne muzeum fotografii w Polsce po raz trzeci organizuje – razem z Zamkiem Królewskim na Wawelu – Letnią Szkołę Fotografii. – To pięciodniowy, intensywny kurs fotografowania, na którym o fotografii opowiadają najważniejsi twórcy i twórczynie, związani z fotografią w Polsce. W tym roku będą to m.in. Weronika Gęsicka, Karolina Jonderko, Ania Nałęcka-Milach i Marta Szymańska – wymienia Maria Masternak, kierowniczka Działu Edukacji.

Fotografia nie boi się tabu

Czego nauczą się kursanci? Zajęcia obejmą zarówno teorię, jak i praktykę. – Przyjrzysz się różnym sposobom ukazywania ciała i portretu w fotografii, z uwzględnieniem pracy z modelami i modelkami, fotografii aktu oraz tematów uchodzących za tabu. Spotkania z doświadczonymi fotografami i fotografkami pozwolą Ci spojrzeć na te zagadnienia z różnych perspektyw. Dowiesz się, jak dokonać wyboru fotografii, by stworzyć atrakcyjne portfolio, jak najlepiej dobrać materiał do książki fotograficznej lub wystawy. Podejrzysz, jak wygląda praca przy digitalizacji obiektów muzealnych i zajrzysz do ciemni. Wszystko to pod okiem wyjątkowych osób, które od lat wytyczają nowe drogi fotografii i rozwijają polską branżę – zapowiadają organizatorzy.

Letnia Szkoła Fotografii jest dostępna dla osób powyżej 18. roku życia. – Zapraszamy również tych, którzy nie znają podstaw fotografii. Część zajęć odbywa na Wawelu, a część w MuFo. W programie jest m.in. nocne fotografowanie Zamku Królewskiego oraz, ostatniego dnia warsztatów, prezentowanie własnego portfolio przed ekspertami – zachęca Maria Masternak.

Letnia Szkoła Fotografii wystartuje 23 sierpnia i potrwa do 28 sierpnia. Latem MuFo zaprasza dorosłych również m.in. na spotkania towarzyszące wystawie „Wspólnie. 20 lat kolektywu Sputnik Photos” (m.in. oprowadzanie 9 sierpnia) i wycieczkę rowerową z Filipem Springerem (26 sierpnia).

Wizyta w ciemni

Zespół MuFo nigdy nie zapomina o dzieciach. Warsztaty fotograficzne w MuFo Józefitów odbywają się w każdy poniedziałek wakacji.

– Skupiamy się na różnych aspektach fotografowania – pracujemy m.in. nad kompozycją, światłem i perspektywą i wprowadzamy dzieci w świat opisywania obrazu – mówi Maria Masternak. Najbliższe warsztaty będą poświęcone ciemni fotograficznej. – To wyjątkowe miejsce. Znajdują się w niej różnego rodzaju odczynniki, powiększalnik, czerwona lampka, menzurki i kuwety. Będziecie naświetlać, wywoływać i utrwalać zdjęcia, jednocześnie poznając jedną z najważniejszych tajemnic fotografii – zapowiada Izabela Lechowicz-Woźniczka, fotografka i edukatorka muzealna, prowadząca warsztaty.

Zajęcia „Luksografia, czyli malowanie światłem” odbędą się 3 sierpnia o godz. 10.30. W sierpniu MuFo zaprasza dzieci jeszcze m.in. na warsztaty poświęcone iluzjom optycznym (10 sierpnia). ●

Marta Gruszecka

Szczegółowy plan letnich atrakcji MuFo jest dostępny na stronie mufo.krakow.pl.

REKLAMA Kraków/34440717

1 KR

eprasa.pl 26aa7ea726

wyborcza

WROCŁAW
TYGODNIK

Piątek, 31 lipca 2026 | Redaktor prowadzący **Leszek Frelich**

wroclaw.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: wroclaw@wyborcza.pl

Śledztwo ws. rzekomego zamachu na Karola Nawrockiego

„Czy podano dotychczas nieustaloną substancję”

Prokuratura uznała, że trzeba sprawdzić, czy ktoś próbował otruć Karola Nawrockiego, ówczesnego kandydata na prezydenta, podczas spotkania w Ząbkowicach Śląskich w kampanii wyborczej.

Karolina Kijek

• **Prezydent Karol Nawrocki**
FOT. MARCIN STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Do rzekomego zamachu miało dojść 15 maja 2025 roku w Ząbkowicach Śląskich po jego kampanijnym spotkaniu. Trzy dni przed pierwszą turą wyborów prezydenckich na prezydenta Nawrocki miał nagle zasłabnąć, a następnie ledwo dojść do kampanijnego busa, na kilka minut stracić przytomność i gwałtownie wymiotować. Tak relacjonował to prof. Andrzejowi Nowakowi, w wydanej właśnie książce „Skąd się wziął Karol Nawrocki?”. Wg propagandy PiS była to próba zamachu na życie ich kandydata.

– Prokuratura z urzędu przeprowadziła postępowanie sprawdzające w związku z licznymi artykułami prasowymi, które ukazały się w internecie, dotyczącymi nagłego pogorszenia stanu zdrowia ówczesnego kandydata na prezydenta Karola Nawrockiego, po zakończeniu spotkania w Ząbkowicach Śląskich – wyjaśnia Marek Rusin, szef Prokuratury Okręgowej w Świdnicy.

We wtorek, 29 lipca zostało wszczęte śledztwo. Dotyczy narażenia Karola Nawrockiego na „bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu” na skutek podania mu „w nieustalony sposób dotychczas nieustalonej substancji”.

Zamach czy ostre zatrucie nikotyną?

Nawrocki w książce mówił Nowakowi: „Od początku kampanii słyszałem od ochrony różne ostrzeżenia, np. że nie powinienem całować kobiet w rękę, że to może być sposób, żeby mnie podtruć, że poruszam się po bardzo wąskiej linii ryzyka i że prędzej czy później coś takiego może się wydarzyć”.

Dziennikarz „Wyborczej” Marcin Rybak próbował odtworzyć to, co wydarzyło się w Ząbkowicach.

Wykazał w swoim tekście, że w sprawie jest sporo niejasności. Świadkowie przedstawiają sprzeczne wersje wydarzeń. Nie wiadomo, gdzie dokładnie doszło do zasłabnięcia Karola Nawrockiego, który też niezwykle szybko wrócił do pełnej sprawności. Nikt nie wezwał pogotowia mimo opisywanych ciężkich objawów. Według toksykologa hipoteza o otruciu przez pocałowanie w rękę jest bardzo mało wiarygodna.

– Przez pocałowanie w rękę trudno otruć. Za krótki czas ekspozycji, bo to jest sekunda kontaktu i trzeba by połknąć, a to raczej zostaje na ustach – mówił doktor nauk medycznych Eryk Matuszkiewicz z Poznania, internista i toksykolog kliniczny, wojewódzki konsultant ds. toksykologii w Lubuskiem. – Na pewno nie mogłaby to być substancja jakaś powszechnie dostępna. Jeżeli już, to jakiś środek z tajnych laboratoriów służb specjalnych.

Objawy, które opisywał prezydent, bardziej pasują do zatrucia nikotyną.

– Bo są drgawki, bo są nudności, bo są wymioty. Jakiś niepokój, pobudzenie – opisywał Matuszkiewicz. – Do tego dochodzi pocenie, ślinienie, przyspieszenie tętna. W ciężkim zatruciu również utrata świadomości.

W tamtym czasie głośno było o tym, że Karol Nawrocki stosuje woreczki z nikotyną. Podczas debaty kandydatów na prezydenta kamera uchwyciła, jak wkłada coś do ust. Jego sztab używał błędnego określenia „snusy” – to woreczki z tytoniem, zakazane w Polsce.

Na nagraniach widać, że na konferencji w Wałbrzychu, która była przed jego wizytą w Ząbkowicach, także wkłada jakiś przedmiot do ust.

Prokuratura wszczyna śledztwo

– Przeprowadzone czynności sprawdzające nie wykluczyły, że po zakończeniu spotkania wyborczego w Ząbkowicach Śląskich doszło do nagłego i gwałtownego pogorszenia się stanu zdrowia pokrzywdzonego, stąd też podjęto decyzję, że postępowanie winno być kontynuowane, albowiem w postępowaniu sprawdzającym nie sposób zweryfikować wszystkich istotnych okoliczności sprawy – informuje prokurator Rusin. – Uznano, iż koniecznym jest przeprowadzenie czynności procesowych wymagających spisania protokołu, a przeprowadzenie takich czynności, poza nielicznymi wyjątkami, nie jest dopuszczalne w trakcie postępowania sprawdzającego.

O wszczęciu śledztwa prokuratura zawiadomiła prezydenta Nawrockiego, jako osobę pokrzywdzoną. ●

• **Zamach na Karola Nawrockiego czy ostre zatrucie snusem? Odtwarzamy, co wydarzyło się w Ząbkowicach Śląskich.** Dziennikarz „Wyborczej” od miesiąca, gdy pojawiły się doniesienie o rzekomym zamachu na Karola Nawrockiego na spotkaniu wyborczym w Ząbkowicach Śląskich, rozmawiał ze świadkami, oglądał nagrania, analizował detale, które widać na filmach. Ze stoperem w ręku jeździł po ząbkowickim Rynku i zadał dziesiątki pytań Kancelarii Prezydenta oraz chroniącej Nawrockiego w czasie kampanii firmie Grom Group. Rozmawiał też z toksykologiem.
O swoich ustaleniach pisze na: walbrzych.wyborcza.pl

Kościół milczy

Przybywa ataków na Ukraińców

Symptomatyczne, że głosu w sprawie rosnącej liczby ataków na Ukraińców nie zabiera Kościół. Zarówno na stronach, jak i profilach Episkopatu oraz diecezji, czy to legnickiej, czy wrocławskiej, próżno szukać słów potępienia dla sprawców napadów na Ukraińców albo wzywających do opamiętania wobec wzbierającej fali nienawiści.

▶ 2

Żydowscy lekarze w Breslau

Noblista i odkrywcy leków

Wrocławskie kliniki wyglądały 150 lat temu jak pałace, pacjenci zjeżdżali tu z całego świata. Niemal połowa miała żydowskie pochodzenie i należała do wielkich lekarskich klanów. Czasem słyszymy ich nazwiska, bo stały się medycznymi eponimami, czyli dały nazwę chorobie lub różnym częściom naszego ciała.

▶ 4-5

„Wyborcza” ujawnia

Ucieczka ściganej za zabójstwo

Magdalena S. jest ścigana przez Prokuraturę Okręgową w Gliwicach. Ta nie zgodziła się na publikację wizerunku i jej nazwiska. Mimo, że zdjęcie i pełne dane znaleźć można na stronie internetowej Interpolu w zakładce z informacjami o najgroźniejszych przestępcach świata, poszukiwanych za pomocą „czerwonej noty”.

▶ 8-9

FOT. INFORMATOR.WYBORCZA.PL

eprasa.pl 26aa7ea726

Leszek Frelich

Przybywa ataków na Ukraińców, a Kościół milczy

Bynajmniej nie bandyci napadający na bliźnich mówiących z ukraińskim akcentem spędzają sen z powiek polskim biskupom.

Z opublikowanych w lipcu danych Komendy Głównej Policji wynika, że w pierwszym półroczu obywatele Ukrainy 180 razy zawiadamiali polskie organa ścigania, że byli ofiarami ataków motywowanych ksenofobią. Jest pewne, że pobić było dużo więcej, ale choćby z powodu bariery językowej nie wszystkie zostały zgłoszone.

Niestety, w ostatnich miesiącach wyraźnie widać, że szczucie na Ukraińców i okazywanie im wrogości przez polityków od Brauna, Mentzena czy Kaczyńskiego odnosi skutek. Za co wdzięczne powinny im być putinowskie służby, bo nie muszą się specjalnie wysilać, aby podsycać i pielęgnować w polskim narodzie nienawiść wobec Ukraińców. Poróżnienie ich z nami, Polakami jest przecież jednym z głównych celów imperialnej rosyjskiej propagandy.

Politycy polskiej prawicy tymczasem mają gdzieś żywotny interes naszej ojczyzny, jakim jest bezwzględne wspieranie Ukrainy, bo przedkładają nad nim interes swych obozów, licząc, że na niechęci do Ukraińców nabiją sobie dodatkowych punktów. Wielu z nich zresztą kieruje się głównie osobistymi korzyściami, mając nadzieję na zbicie na nienawiści kapitału, który zagwarantuje im stołek w parlamencie na następne kilka lat.

Dlatego też milczą, gdy mieszkanka Legnicy bije ukraińskie dzieci, a osiłek z Wrocławia wali pięścią w twarz ukraińską kobietę. Nie będą przecież przeciwko temu protestować, bo zarówno bijący, jak i rzesza w internecie pochwalająca takie bicie, to przecież ich elektorat, na którego głosy liczą.

Zarówno na stronach, jak i profilach Episkopatu oraz diecezji, czy to legnickiej, czy wrocławskiej, próżno szukać słów potępienia dla sprawców napadów na Ukraińców albo wzywających do opamiętania wobec wzbierającej fali nienawiści

Symptomatyczne, że głosu nie zabiera też Kościół. Zarówno na stronach, jak i profilach Episkopatu oraz diecezji, czy to legnickiej, czy wrocławskiej, próżno szukać słów potępienia dla sprawców napadów na Ukraińców albo wzywających do opamiętania wobec wzbierającej fali nienawiści.

Jedyne oświadczenie widniejące na stronie Episkopatu dotyczy ogłoszenia podstawy programowej z edukacji zdrowotnej. Zaiste, dużo większą grozę budzi edukacja zdrowotna, niż nasilająca się przemoc wobec obywateli państwa heroicznie zmagającego się z inwazją agresywnego mocarstwa, które jest realnym zagrożeniem także dla nas.

Z kolei sen z powiek biskupów na Dolnym Śląsku spędzają nie bandyci napadający na bliźnich mówiących z ukraińskim akcentem, ale lefebryści, którzy budują sobie kościół we Wrocławiu, albo organizują rekolekcje w Kotlinie Kłodzkiej.

Brak zdecydowanego głosu polskiego Kościoła w sprawie niebezpiecznego antyukraińskiego wzmożenia dowodzi, że nie ma już autorytetu za grosz. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34445977

Proces z Anną Morawiecką

Media wygrywają

Anna Morawiecka ścigała dziennikarzy Marcina Rybaka i Daniela Długosza za teksty o jej fikcyjnym zatrudnieniu w urzędzie miasta w Trzebnicy.

Marcin Rybak, Daniel Długosz, „Nowa Gazeta Trzebnicka"

• **Anna Morawiecka, siostra premiera Morawieckiego, z burmistrzem Trzebnicy Markiem Długozimą** FOT. „NOWA GAZETA TRZEBNICKA"

W 2023 roku opublikowaliśmy serię tekstów o siostrze Mateusza Morawieckiego.

„Zapewne strony spotkają się w sądzie i tam będzie można wykazać prawdę, bo jak inaczej postępować wobec różnego rodzaju kalumni i insynuacji?" – skomentował pierwszy z naszych artykułów premier Mateusz Morawiecki, zaznaczając, że go nie czytał. Było to 24 kwietnia 2023 r. podczas konferencji prasowej.

Weryfikowali bardzo skrupulatnie

Dziennikarze zostali oskarżeni o przestępstwo z art. 212 kodeksu karnego. Mówi on o zniesławieniu, czyli podawaniu kłamliwych informacji, które mają pokrzywdzonego poniżyć i spowodować utratę zaufania do niego. W sprawie tego przestępstwa prokuratura prowadzi śledztwo tylko w wyjątkowych wypadkach. To sam pokrzywdzony wnosi akt oskarżenia i występuje w sądzie jako oskarżyciel. I tak było w tym wypadku.

Po kilkunastu miesiącach przesłuchań i analizy dowodów w poniedziałek 13 lipca sąd zamknął proces. W końcowych przemówieniach pełnomocnik Anny Morawieckiej przekonywał, że dziennikarze popełnili przestępstwo, dopuścili się manipulacji i powinni zostać ukarani.

Obrońca, mecenas Krzysztof Bryłka, a także sami oskarżeni przekonywali, że o przestępstwie nie może być mowy, że media są od tego, żeby patrzeć władzy na ręce, że w tej sprawie dziennikarze byli rzetelni i dokładnie weryfikowali wszystkie informacje.

Wreszcie w poniedziałek, 27 lipca sąd wydał wyrok.

Ocenił, że oskarżeni „bardzo skrupulatnie" badali sprawę zatrudnienia Anny Morawieckiej. Co więcej, według sądu autorzy publikacji mieli prawo uważać, że w sprawie owego zatrudnienia coś jest nie tak.

Z naszych ustaleń wynikało, że Anna Morawiecka przez dwa miesiące – w kwietniu i maju 2019 – pracowała na umowę zlecenie. Później od czerwca do grudnia 2019 była na niepełnym etacie „pomocy administracyjnej".

Zgodnie z umową miała się zajmować koordynowaniem działań na rzecz przywrócenia Trzebnicy statusu uzdrowiska. Po jakichkolwiek działaniach Anny Morawieckiej nie było jednak w urzędzie śladu.

Długi proces, argumenty i dowody przedstawiane przez oskarżenie – czyli siostrę Mateusza Morawieckiego i jej pełnomocników – naszym zdaniem niczego w tej sprawie nie zmieniły. Sąd uzasadniając wyrok uniewinniający, zwracał uwagę, że sama oskarżycielka nie odpowiadała na nasze pytania.

Merytoryczne zarzuty wobec nas i naszych informacji pojawiły się po pierwszym z serii artykułów – w specjalnym oświadczeniu, które opublikowała siostra ówczesnego premiera. W oświadczeniu przywołane zostały m.in. poważne kłopoty zdrowotne Anny Morawieckiej, które ujawniły się w 2019 roku w trakcie pracy dla Trzebnicy, na które nie zwróciliśmy uwagi. Anna Morawiecka nazywa to postępowaniem niegodziwym. Także dopiero po pierwszym z artykułów ujawniono nowe, nieznane wcześniej informacje o tym, czym naprawdę zajmować się miała zatrudniona w trzebnickim urzędzie Anna Morawiecka. Sąd zauważył też, że urząd nie pomagał nam w pracy. Przypomnijmy, że na wszelkie przesłane pytania odpowiedzi udzielane były po dwóch miesiącach. A sporo z owych odpowiedzi ograniczało się do stwierdzenia, że sprawa, o którą pytamy, „nie stanowi informacji publicznej".

– Nie może być tak, że kodeks karny będzie wywoływał efekt mrożący dziennikarzy – przekonywał sąd

– To wszystko nie może obciążać dziennikarzy – usłyszeliśmy teraz w sądzie.

Nie tylko zwlekano z udzieleniem nam odpowiedzi. Oficjalnie na piśmie przekazano nam też nieprawdziwą informację. Chodziło o komórkę organizacyjną w urzędzie, w jakiej miała pracować Anna Morawiecka. Wykazaliśmy, że komórka owa – w chwili zatrudniania siostry premiera w urzędzie – nie istniała. Powstała cztery miesiące później. W swoim oświadczeniu Anna Morawiecka nie wyprowadziła nas z błędu. Dopiero po kilku dniach – gdy szykowaliśmy kolejną publikację – urząd przyznał się do swojej pomyłki i ją sprostował. Dziś i o tym wspomniał sąd jako o okoliczności, która nie jest winą oskarżonych.

Nie tylko pozytywne informacje

W ustnym uzasadnieniu wyroku sąd zwraca też uwagę na fakt, że o zatrudnieniu siostry ówczesnego premiera nikt w Urzędzie Miejskim w Trzebnicy nie wiedział. A to jest sprzeczne z logiką i doświadczeniem życiowym. Gdyby – przekonywał sąd – ktoś taki jak siostra premiera został zatrudniony w którymś z sądów okręgu wrocławskiego, w ciągu kilku tygodni wszyscy by o tym wiedzieli.

Aby doszło do przestępstwa, trzeba wykazać, że oskarżona osoba działała w złej wierze, chciała kogoś zniesławić lub co najmniej godziła się na skutek takiego działania.

– Nie może być tak, że kodeks karny będzie wywoływał efekt mrożący dziennikarzy – przekonywał sąd, dodając, że autorzy serii tekstów o Annie Morawieckiej działali w dobrej wierze i w interesie publicznym.

A temat dotyczył poważnej sprawy, bo sposobu wydawania publicznych pieniędzy przez trzebnicki samorząd. I to właśnie Urząd Miejski w Trzebnicy oraz zauważone tam nieprawidłowości były głównym tematem artykułów. Sąd odniósł się też do postawionego nam zarzutu jakoby „Wyborcza" i „Nowa Gazeta Trzebnicka" specjalnie czekały z publikacjami na czas kampanii wyborczej do parlamentu w 2023 roku. To oczywiście nieprawda, ale sąd nie rozstrzygał tej kwestii. Stwierdził tylko, że dziennikarz ma obowiązek także w trakcie kampanii wyborczej informowania o tym, jakie nieprawidłowości ujawnił.

– Nie można sprowadzać dziennikarstwa tylko do relacjonowania wydarzeń pozytywnych. Obowiązkiem dziennikarza jest także informowanie o tym, co widzi, co dzieje się niepokojącego – podsumował sąd.

Wyrok nie jest prawomocny. Oskarżenie może zażądać uzasadnienia na piśmie, a potem skierować apelację do Sądu Okręgowego we Wrocławiu. ●

1 WR

eprasa.pl 26aa7ea726

Zdrowo i smacznie na Dolnym Śląsku

**Dolnośląskie uzdrowiska szczycą się swoimi wodami leczniczymi, mikroklimatem i pięknym położeniem, możliwościami aktywnego spędzania czasu wolnego i atrakcjami turystycznymi w pobliżu, często unikatowymi.
Do tego dodać można jeszcze jeden atut – smaczne i zdrowe kulinaria. Przedstawiamy wybrane produkty regionalne, jakie można znaleźć w okolicach dolnośląskich uzdrowisk.**

Produkty regionalne Dolnego Śląska

Hodowany w krystalicznie czystej wodzie spływającej wprost z górskich potoków, bogaty w kwasy omega-3 oraz zdrowe białko, wyróżnia się niezwykle delikatnym mięsem. To najkrótszy opis pstrąga kłodzkiego. Wszystko to czyni go wyjątkowym.

Już od kilkunastu lat znajduje się na Liście Produktów Tradycyjnych, co jest nie lada wyróżnieniem. Co więcej, jest na niej także pstrąg kłodzki w wariancie wędzonym. Można to oczywiście potraktować jako mocną rekomendację. Dodajmy jednak od razu, że przepyszny jest również pstrąg smażony, pieczony lub grillowany, z różnymi dodatkami.

Jeśli wybieracie się do jednego z uzdrowisk ziemi kłodzkiej – Lądka-Zdroju, Polanicy-Zdroju, Dusznik-Zdroju, Kudowy-Zdroju czy kameralnego Długopola-Zdroju – ze znalezieniem pstrąga kłodzkiego nie będziecie mieli problemu. Jest podawany w licznych restauracjach. W tych okolicach działa też wiele ekologicznych hodowli, gdzie serwują pstrąga najświeższego, bo przygotowanego bezpośrednio po wyłowieniu.

Kotlina Kłodzka ma też czyste powietrze, lasy i łąki. Z tych zasobów czerpią pszczoły. Próbowaliście już leśnego miodu z Masywu Śnieżnika? Albo innych naturalnych miodów z tych okolic, np. lipowego, nektarowo-spadziowego, mniszkowego, faceliowego czy wielokwiatowego? To propozycje Hello Yellow Pasieki Szczęśliwych Pszczół, założonej w 2012 roku przez pszczelarzy-pasjonatów. Przede wszystkim dbają o dobrostan pszczół, bo to przekłada się przecież na walory miodu.

Blisko Kudowy-Zdroju istnieje gospodarstwo (Eko-Ar Ekologiczna Aronia), które już od prawie 30 lat specjalizuje się w aronii. Na zboczu Gór Orlickich rośnie ponad 40 tys. krzewów z tymi owocami. Są zbierane ręcznie i przetwarzane rzemieślniczymi metodami. Z tych zdrowych aronii powstają różne smakołyki – oczywiście soki i syropy, dżemy i konfitury, ale też herbaty i susze, a nawet słodycze.

To nie wszystkie lokalne przysmaki, jakie znajdziecie w ziemi kłodzkiej. Ciekawostką są begle, należące do dawnych tradycji tej części Dolnego Śląska. Co to takiego? Są to półsłodkie wypieki w formie krążków. Kiedyś był to specjał wielkopostny, dziś dostępny jest o każdej porze roku.

Begle są na Liście Produktów Tradycyjnych. Podobnie jak ciasto z kruszonką z ziemi kłodzkiej. To również bardzo dawna receptura, specjał znany i doceniany od wieków. Powinno to być świeże, aromatyczne, złociste ciasto drożdżowe, najlepiej z sezonowymi dodatkami, a więc latem z owocami.

Specjały spod Karkonoszy i z Gór Izerskich

A może wybieracie się do Cieplic-Zdroju? W takim razie może was zainteresować Łomnicka Zadyma, Koziniec lub Sir Grill, Czarny Bez czy Niedźwiednik. Takie nazwy noszą sery łomnickie, które są jednymi z najciekawszych produktów Kotliny Jeleniogórskiej, jak i całego Dolnego Śląska. Jak można je opisać? Najogólniej – są delikatne i lekko słone, cechują się subtelną kwasowością, nieraz mają różne ziołowe dodatki, są bardzo aromatyczne. Co ważne, bazą jest dla nich naturalne mleko krowie, kozie lub owcze, co daje im wszystkie związane z tym walory probiotyczne i ogólnie zdrowotne. Co więcej, do wyboru są sery świeże, twarogowe, dojrzewające i wędzone, więc każdy może znaleźć coś wedle własnych upodobań. Skusić można się również na jogurty czy różne mleczne specjały.

Dużo ciekawych i zdrowych produktów wyszukacie co sobotę na Targu Rolnym Górskie Smaki w Jeleniej Górze. Ekologiczne warzywa, owoce, wypieki, sery, wędliny i różnego rodzaju przetwory można tam kupić z pierwszej ręki od lokalnych producentów, w tym rolników.

W Świeradowie-Zdroju, kurorcie i u stóp Gór Izerskich, też można znaleźć wiele zdrowych i smacznych produktów lokalnych, w tym sery, miody, konfitury i różne wypieki. A kto chce spróbować czegoś naprawdę wyjątkowego, tego czeka wyprawa w góry. Trzeba się wybrać do Chatki Górzystów na Łące (Hali) Izerskiej i zamówić naleśniki z jagodami. Dodajmy, że nie jest to jednak wyprawa bardzo wymagająca, a walory smakowe – jak również krajobrazowe – są tu wybitne!

Jedyna taka bomba

Winowajca, Podchmielony, Górski Sudecki, Ser Rogaty, Modra Owieczka – to przykłady wyrobów serowarni i gospodarstwa Wańczykówka z siedzibą w Krzeszowie. Ich ręcznie wytwarzane sery z ekologicznego mleka krowiego, owczego i koziego są nagradzane już od lat. To najwyższa jakość rzemieślniczych serów, choć nie tylko, bo Wańczykówka ma w ofercie również przepyszne jogurty, masło czy kefiry. Trzeba spróbować, żeby odkryć, jaką pełnię i złożoność smaku mogą w sobie kryć nawet tak prozaiczne produkty.

Bezpośrednio wyroby Wańczykówki można kupić np. w Krzeszowie, w sklepie przy gospodarstwie. To też okazja, by dowiedzieć się więcej szczególnie o serach, a każdy jest inny. Do Krzeszowa blisko jest z uzdrowisk w okolicach Wałbrzycha, czyli Szczawna-Zdroju oraz Jedliny-Zdroju. Odwiedziny u Wańczyków można połączyć ze zwiedzaniem spektakularnego opactwa pocysterskiego, którego nawet te najlepsze sery ciągle jeszcze nie przyćmiły.

Niedaleko jest stamtąd również do Chełmska Śląskiego, znanego z urokliwych, zabytkowych Domów Tkaczy, czyli słynnych „Dwunastu Apostołów". Dodajmy, że tam królują tradycyjne wyroby lniane. Ale jest też coś dla miłośników kulinariów – smakołyk pod sugestywną nazwą „Bomba Apostołów". Chodzi o przekładaniec z korzennego piernika ze śliwkowymi powidłami, podawany z bitą śmietaną. Dodatkowego smaczku dodaje temu piernikowi fakt, że jest wypiekany według przedwojennego, odnalezionego po latach przepisu.

Dolny Śląsk korzysta ze swych naturalnych zasobów

Bomba z Chełmska Śląskiego to też następny doskonały przykład na to, jaką mozaiką kulturową jest dziś Dolny Śląsk, co chyba najlepiej widać właśnie w regionalnych kulinariach. Ich producenci i twórcy znajdują inspiracje w różnych tradycjach – od tych, które zostały na Dolny Śląsk przywiezione po II wojnie, po takie, które od dawna związane są z tymi terenami. Na pewno nie jest to zamknięta księga przepisów, receptur i wyrobów. I to jest piękne! Właśnie dlatego na Dolnym Śląsku można liczyć zarówno na produkty sprawdzone od lat, pochodzące od renomowanych producentów, jak i na różne intrygujące odkrycia oraz nowości.

Jeśli szukać wspólnego mianownika dla tych kulinarnych poszukiwań, z pewnością będą to dostępne tu, naturalne zasoby. Stąd właśnie tak udane sery i inne wyroby mleczne, tak wysoka jakość miodów czy ryb z sudeckich hodowli, tak smaczne warzywa i owoce.

A gdzie można znaleźć dolnośląskie produkty, przysmaki i potrawy? Najlepiej szukać ich w restauracjach na szlakach kulinarnych – takich jak Smaki Dolnego Śląska, na targach, bazarach, jarmarkach, lokalnych świętach i większych wydarzeniach tematycznych, jak również w gospodarstwach agroturystycznych. W okolicach uzdrowisk jest takich miejsc i wydarzeń wiele.

DOLNY ŚLĄSK

eprasa.pl 26aa7ea726

Żydowscy lekarze w Breslau

Noblista i odkrywcy lekó

Wrocławskie kliniki wyglądały 150 lat temu jak pałace, pacjenci zjeżdżali tu z całego świata, lekarze chodzili w glorii cudotwórców. Niemal połowa miała żydowskie pochodzenie i należała do wielkich lekarskich klanów.

Beata Maciejewska

Czasem słyszymy ich nazwiska, bo stały się medycznymi eponimami, czyli dały nazwę chorobie lub różnym częściom naszego ciała.

Anomalię Ebsteina znają kardiolodzy pod każdą szerokością geograficzną, bo dotyczy wrodzonej wady serca. Ale nie znają samego Wilhelma Ebsteina, żydowskiego lekarza z Breslau, który ją opisał w 1866 r.

Objaw Köbnera zna zapewne każdy chory na łuszczycę, choć o Heinricha Köbnerze nigdy nie słyszał.

Najbliżej nam chyba do Leopolda Auerbacha, bo wszyscy mamy w jelitach splot Auerbacha (plexus Auerbachi) odpowiadający za ich perystaltykę. Ale nawet po obfitym obiedzie nie poświęcamy uwagi słynnemu anatomowi pochowanemu na wrocławskim cmentarzu żydowskim przy ul. Ślężnej.

WĄŻ ESKULAPA NA ŻYDOWSKIM NAGROBKU

To niezwykłe miejsce zajmuje prawie pięć hektarów i ma 12 tysięcy nagrobków. Zapisana jest w nich historia elity Wrocławia.

Bo wrocławscy Żydzi byli elitą tego miasta, odnosili sukcesy w handlu, bankowości, kulturze, nauce i polityce. Niewielka społeczność, raptem 20 tysięcy osób, ale odcisnęli głęboki ślad w Breslau. Tak głęboki, że we Wrocławiu wciąż jest widoczny.

Medycyną trzęśli i pomogli zbudować wrocławskiemu ośrodkowi europejską sławę. – Na wielu nagrobkach można spotkać inskrypcje informujące, że zmarły był lekarzem. Płyta upamiętniająca doktora Siegfrieda Hamburgera ma nawet świecki znak tej profesji, węża Eskulapa – mówi dr Renata Wilkoszewska-Krakowska. Jej książka „Czas pionierów. Wrocławska medycyna na przełomie XIX i XX wieku", będąca dysertacją doktorską, pokazuje fenomen europejskiego sukcesu tutejszych lekarzy.

Od kilkunastu lat uważnie ogląda te nagrobki, bo się nimi opiekuje jako szefowa Muzeum Sztuki Cmentarnej, będącego oddziałem Muzeum Miejskiego Wrocławia.

Odkryła miejsce pochówku profesora Gustava Borna i doktora Martina Chotzena, dotarła do wielkiego archiwum rodzinnego rodziny Brucków.

Te nazwiska znane są tylko nielicznym. W nauce pył zapomnienia szybko pokrywa dorobek uczonych.

Born nie jest już dziś opisywany jako twórca teorii ewolucji fizjologii, ale jako ojciec noblisty, fizyka Maxa Borna i pradziadek piosenkarki oraz aktorki Oliwii Newton-John. Chotzen to „nauczyciel od seksu", a Brucków, pionierów dentystyki naukowej, znają chyba tylko historycy sztuki, bo ich grobowiec to cudo.

– W 1895 r. wśród 450 wrocławskich lekarzy było 198 Żydów, w Berlinie przeszło połowa medyków miała żydowskie pochodzenie. Ich udział w tworzeniu nowych specjalizacji jak dermatologia, wenerologia, dentystyka, ginekologia i położnictwo czy wkład w rozwój instytucjonalnych struktur Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Wrocławskiego, jest wart pokazania – mówi dr Wilkoszewska-Krakowska.

„W cesarskich Niemczech biały kitel lekarski był jedynym mundurem, do którego Żydzi mogli aspirować. Dzięki niemu zdobywali pewien autorytet i pełne wdzięczności uznanie" – napisał amerykański historyk Fritz Stern.

Równouprawnienie obywatelskie w Cesarstwie Niemieckim po 1871 r. i zniesienie barier zagradzających Żydom dostęp do stanowisk akademickich nie wyeliminowały wprawdzie antysemityzmu ze środowisk uniwersyteckich, ale otworzyły drogę awansu. – A nauka niemiecka była wtedy potęgą. Nic dziwnego, że Noble wędrowały do Niemiec – mówi Renata Wilkoszewska-Krakowska.

Sukces nie spadł z nieba, Cesarstwo Wilhelmińskie miało najwyższy nakład wydatków publicznych na oświatę i najniższy poziom analfabetyzmu, a branża przemysłowa partycypowała w finansowaniu prac badawczych. Państwo stało się inkubatorem geniuszy, ale społeczność żydowska dostarczyła ważnego paliwa: ogromną determinację i kreatywność.

Cytowany amerykański historyk, Fritz Stern, urodził się w Breslau, wszyscy jego przodkowie – zarówno po mieczu jak i po kądzieli – byli od czterech pokoleń lekarzami, on też miał włożyć biały fartuch. Tak mu radził nawet Albert Einstein, przyjaciel rodziny. Historia to nie nauka, co innego medycyna.

Pradziadek Sterna, Sigismund Asch, był ukochanym lekarzem Wrocławia. Walczył nie tylko z chorobami, ale i z niesprawiedliwością społeczną. Nie tylko leczył biednych za darmo, ale jeszcze podrzucał im ukradkiem pieniądze na lekarstwa, za co król pruski kazał go wsadzić na rok do więzienia. Gdy Asch zmarł, w mieście ogłoszono żałobę.

Dziadek, Oskar Brieger, w wieku 28 lat został pierwszym ordynatorem na oddziale otolaryngologii w Szpitalu Wszystkich Świętych [po wojnie Szpital im. Babińskiego przy pl. 1 Maja].

Ojciec, Rudolf Stern, był wybitnym diagnostą, choć miał problemy ze swoją karierą. Jak pocieszał go w liście Fritz Haber (kontrowersyjny chemik z Noblem), „kiedy ktoś jest mężczyzną, docentem nauk medycznych, mającym dziadków Żydów i mocną skłonność do lewicowych poglądów politycznych, to składając podania o pracę w kolejnych szpitalach, musi uzbroić się w cierpliwość i nie dać się zniechęcić prostym faktem, że dziesiąty z nich odpowie przychylnie. Cierpliwość i tylko cierpliwość może przemóc taki opór materii".

I Rudolf Stern ten opór przełamywał. W wieku 35 lat został profesorem nadzwyczajnym, miał widoki na stanowisko dyrektora jednego z uniwersyteckich szpitali, rozwijał swoją praktykę prywatną. Gabinet urządził w najdroższej dzielnicy miasta, przy Kaiser-Wilhelm-Strasse, dziś Powstańców Śląskich. W prywatnym, 7-pokojowym mieszkaniu.

„Pokój jadalny służył jednocześnie za poczekalnię, a gabinet ojca za pokój zabiegowy. W osobnym pomieszczeniu znajdował się wielki aparat rentgenowski i liczne urządzenia laboratorium" – wspominał Fritz Stern.

Gdyby nie ucieczka do USA przed Zagładą, Fritz poszedłby zapewne w ślady przodków i też włożył biały fartuch. „Wybór kariery zawodowej był w mojej rodzinie zarówno wśród kobiet, jak i wśród mężczyzn czymś, do czego należało się odnosić z największą powagą" – twierdził.

W 1895 r. wśród 450 wrocławskich lekarzy było 198 Żydów, w Berlinie przeszło połowa medyków miała żydowskie pochodzenie. Ich udział w tworzeniu nowych specjalizacji jak dermatologia, wenerologia, dentystyka, ginekologia i położnictwo czy wkład w rozwój instytucjonalnych struktur Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Wrocławskiego, jest wart pokazania

DR RENATA WILKOSZEWSKA-KRAKOWSKA

eprasa.pl 26aa7ea726

w na śmiertelne choroby

Przy podejmowaniu decyzji rozważano dwie okoliczności: położenie materialne i wewnętrzne szczęście, jakie wykonywanie zawodu powinno przynieść. Lekceważenie pierwszej świadczyło o bezcelowym marzycielstwie, pomijanie drugiej – o cynizmie.

„Wśród wielki zawodów akademickich – medycyny, prawa i teologii – to właśnie medycyna cieszyła się najwyższym uznaniem. Ona to kojarzyła się z troską o drugiego człowiek, z poświęceniem, i z nauką wreszcie" – uważał Fritz Stern.

BOGOWIE DZIELNICY KLINIK

Materialnym pomnikiem potęgi wrocławskiej medycyny jest „dzielnica klinik". Wybudowana na przełomie XIX i XX wieku w dawnym ogrodzie sławnego księgarza i wydawcy Josepha Maksa – między dzisiejszymi ulicami Tytusa Chałubińskiego, Marii Skłodowskiej-Curie, Karola Marcinkowskiego, a Wybrzeżem Ludwika Pasteura – jest unikatem w skali Europy. Budynki błyszczące klinkierową cegłą, z malowniczymi wykuszami i szczytami, zanurzone w zieleni, z dala od miejskiego zgiełku i zaduchu, stojące tuż przy rzece.

Podobne zespoły klinik wybudowano wcześniej w Heidelbergu, Bonn i Halle, ale zostały wyburzone lub znacznie przebudowane. Wrocławska „dzielnica klinik" jako jedyna przetrwała w niezmienionym stanie i jest dzisiaj pomnikiem postępu medycyny.

To lekarze układali architektom program funkcjonalny klinik, a potem opiniowali gotowe plany. Budynki urządzano z uwzględnieniem najnowszych osiągnięć nauki. Cała Europa podpatrywała wrocławską inwestycję. Reszta świata zresztą też, bo do Breslau przyjechali na przykład z USA bracia Mayo, lekarze z Rochester, którzy postanowili otworzyć u siebie nowoczesny szpital (istniejącą do dziś słynną Mayo Clinic).

– Kliniką Dermatologii kierował na przykład Albert Neisser, pierwszy w Niemczech profesor zwyczajny dermatologii, odkrywca gonokoków wywołujących rzeżączkę – opowiada dr Renata Wilkoszewska-Krakowska.

Neisseria gonorrhoeae czyli dwoinka rzeżączki nie jest wprawdzie tematem do rozmów w eleganckim towarzystwie, ale jej odkrywca prowadził razem z żoną najsłynniejszy salon w Breslau, w którym gościli Richard Strauss, Gustav Mahler i Hauptmannowie. Wielcy artyści w domu, wielki autorytet w mieście, duży majątek – Neisser był na szczycie drabiny społecznej. Ale nie omijały go też skandale.

Szukając surowicy przeciwko kile, zarażał nią pacjentki. Wykorzystał do swoich eksperymentów prostytutki i osoby nieletnie, a gdy wybuchł skandal, tłumaczył się, że wprawdzie nie można wykluczyć szkodliwości zastrzyków surowicy krwi z kiły, ale jest przekonany, że „prostytutki zostały zainfekowane w inny, naturalny sposób".

Sąd uznał winę Neissera, skazał go na 300 marek grzywny, a pruskie Ministerstwo ds. Intelektualnych, Oświaty i Medycyny zakazało dyrektorom klinik przeprowadzania badań bez zgody pacjentów.

– Skandal zachwiał jego karierą, bo oskarżenie o „zainfekowanie niewinnych dzieci trucizną kiły" było poważne, ale środowisko naukowe stało przy nim murem – mówi Renata Wilkoszewska-Krakowska.

W antykwariatach i na aukcjach można czasem kupić pocztówki przedstawiające klinikę Neissera z napisem „Gruss aus Breslau". I nawet jeśli pozdrowienia z kliniką chorób wenerycznych mogą dziś wywoływać uśmiech, a eksperymenty budzą grozę, to dla historii medycyny takie miejsca są ważne.

Warto jednak podkreślić, że żydowscy lekarze byli bardzo cenieni. W czasach III Rzeszy mieszkańcy Breslau ignorowali ostrzeżenia nazistowskich władz, żeby nie korzystać z ich usług. Ba, wyżsi rządowi urzędnicy często rezygnowali z przysługującego im bezpłatnego leczenia, decydując się na prywatną wizytę u żydowskich lekarzy. I to mimo wydania w 1938 r. ustawy, która uznawała leczenie „członków narodu niemieckiego" (Volksgenossen) przez Żydów za występek kryminalny.

Abraham Ascher, amerykański historyk rodem z Breslau, wspomina, że pewnej nocy dermatolog Martin Fischer dostał nagłe wezwanie do żony policjanta. Ostrzegł męża pacjentki, że jest Żydem, ale usłyszał, że żaden z trzech aryjskich lekarzy nie był dostępny. Kobieta miała się ponoć skontaktować z komisarzem policji, prosząc o radę, a ten odpowiedział: „Jest noc, a w nocy nie ma różnicy, Żyd czy Aryjczyk".

• Paul Ehrlich w swoim gabinecie. Twórca podstaw chemioterapii, noblista i odkrywca pierwszego skutecznego leku przeciwko kile, studiował medycynę na wrocławskim uniwersytecie

FOT. WIKIPEDIA

Z kolei dozorca jednej z wrocławskich kamienic, który spadł z drzewa i się mocno potłukł, został wysłany do szpitala miejskiego imienia Wenzla Hanckego (przy dzisiejszej Komandorskiej, obecnie Uniwersytet Ekonomiczny), gdzie zmarł z powodu odniesionych ran. „Nie rozumiem ludzi. Miał pieniądze, mógł iść do żydowskiego szpitala" – skomentowała wiadomość o jego śmierci dozorczyni z sąsiedniej czynszówki.

URATOWAŁ ŻYCIE, ZABIŁ MORALNOŚĆ

Pionierski czas wrocławskiej medycyny, czyli przełom XIX i XX wieku to dziwna epoka, gdy wielkie odkrycia naukowe rodziły się w warunkach, które dziś wydają nam się prymitywne. A jednak ratowały zdrowie i życie milionów. Jak salwarsan Paula Ehrlicha, pierwszy skuteczny lek na kiłę.

Wieki całe ludzie ponosili śmiertelne konsekwencje „wenusowych uciech". W mękach konali królowie i żebracy, damy i prostytutki, artyści i filistrzy. Okładali ciało gołębiami obdartymi ze skóry, wypalali wrzody rozpalonym żelazem, wcierali trującą maść rtęciową, ale nie mogli zmienić wyroku. Aż w 1910 roku Ehrlich i jego współpracownik, Sahachiro Hata ogłosili, że syntetyczny związek arsenu zabija krętka bladego.

Prasa oszalała, dystrybucja leku wymknęła się spod kontroli Ehrlicha, choć badania kliniczne nie zostały zakończone, a „preparat 606" wywoływał niebezpieczne skutki uboczne. Ale każdy, kto widział „postacie wychudzone jak szkielety z obiema płytami czaszki niemal zupełnie podziurawionymi, bez połowy nosów, z gnijącymi żuchwami i owrzodzonymi gardłami" (jak pisał amerykański lekarz, Nathaniel Chapman), rozumiał ten entuzjazm.

– Ehrlich dwa lata wcześniej dostał Nobla „za nieśmiertelne zasługi w badaniach medycznych i biologicznych, zwłaszcza w określaniu wartości preparatów surowicy". Był pionierem nowoczesnej chemioterapii, ale to salwarsan przyniósł mu wielką sławę – mówi dr Renata Wilkoszewska-Krakowska.

Ehrlich nosił zawsze w portfelu pocztówkę z podziękowaniem od chorego za ratunek przed kiłą. Jeśli traktował ją jako odtrutkę na oskarżenia o „chodzenie po trupach" (w czasie badań klinicznych doszło do zgonów) i doprowadzenie do rozprzężenia moralnego, to musiał tę kartkę często wyciągać.

Jednak w ciągu pięciu lat od wprowadzenia tego leku, zachorowalność na kiłę spadła w europejskich państwach o połowę. Dopiero w latach 40. salwarsan (a właściwie Neosalwarsan) wyparły antybiotyki.

Sława Ehrlicha trwa we Wrocławiu, Nobel skutecznie podtrzymuje pamięć o synu właściciela fabryki likierów ze Strzelina, który drogę na naukowy Olimp zaczął na tutejszym uniwersytecie.

Choć Schlesische Friedrich-Wilhelm-Universität był peryferyjną uczelnią Niemiec, kształcącą studentów głównie na potrzeby prowincji i nawet nie marzył o konkurowaniu z Halle czy Heidelbergiem, trafiały się tu światowe gwiazdy. A Ehrlich jest wśród tych, które świecą najjaśniej.

Był uczonym jak ze szkolnych czytanek. Skromny, ulegający tylko słabości do cygar, wspierający emancypację kobiet (żonę traktował jak partnerkę, jej posag pozwolił mu na pracę naukową), z dziwactwami na miarę swojej naukowej wielkości. Pisał bez wielkich liter, według własnych reguł ortograficznych, żeby zaoszczędzić czas potrzebny na pracę, a sprzątanie jego gabinetu mogłoby być trzynastą pracą Herkulesa. Jednak bardzo przytomnie twierdził, że do osiągnięcia sukcesu naukowego potrzebne są 4 G: „Geld, Geduld, Geschick und Glück" (pieniądze, cierpliwość, umiejętności oraz szczęście).

Nigdy nie przeszedł na chrześcijaństwo, choć nie był religijny, a zmiana dałaby mu tytuł szlachecki. To droga wielu uczonych żydowskich. Część decydowała się jednak na konwersję, bo ułatwiała ona zarówno awans społeczny, jak i ekonomiczny.

OKULISTA Z PISTOLETEM

– Dorobek Ehrlicha jest najlepiej zbadany, opisany i wciąż honorowany. Paul Ehrlich ma krater swojego imienia na Księżycu, znaczki z portretem, banknoty, pomniki i ulice – mówi dr Renata Wilkoszewska-Krakowska. – Ale wielu równie wybitnych zostało zapomnianych.

Na wrocławskim cmentarzu żydowskim jest nagrobek „Cohna od oczu", jak go nazywano w mieście, bo to nazwisko nosiło kilku uczonych lekarzy. „Augen-Cohn" był światową gwiazdą okulistyki, prekursorem szkolnej higieny oczu, konstruktorem wielu narzędzi okulistycznych. Przeprowadził osobiście prawie 5 tysięcy operacji, przed poważnymi przypadkami zawsze strzelał z pistoletu, żeby sprawdzić pewność ręki.

Pielgrzymowali do niego Heinrich Schliemann, odkrywca Troi i Cosima Wagner. Leczył córki Franza Liszta, przyjmował najwyższą arystokrację, ale „ani nazwisko, ani pieniądze, w obliczu dużego obciążenia pracą, nigdy nie skłaniały go do przedkładania ich nad ludzi biednych, dla których przez czterdzieści lat utrzymywał z własnych funduszy poliklinikę". Tak przynajmniej twierdził jego syn, Emil Ludwig.

Gdy był małym chłopcem, usłyszał od ojca-celebryty pouczenie: „Tak prędko kroczy dzisiaj nauka naprzód. Kiedy dorośniesz, powiedzą co najwyżej: podaj mi pan podręcznik starego Cohna, ale okurz go pan naprzód, już od lat nikt do niego nie zagląda!".

– Chciałam, żeby kurz na dokonaniach tych ludzi jednak nie zalegał. Stworzyli wrocławską szkołę lekarską o międzynarodowej renomie. III Rzesza wydała na nich wyrok. Ci, którzy zdołali emigrować, zbudowali swoją karierę od nowa jak choćby okulista Alfred Bieschowsky i dermatolog Max Jessner, którzy osiedli w USA. To świadczy o ich umiejętnościach najwyższej klasy – mówi dr Renata Wilkoszewska-Krakowska. – Pamięć o takim dorobku nie może zaginąć.

eprasa.pl 26aa7ea726

• **Małgorzata Walczak została zamordowana 20 listopada 2004 roku** FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

Siostra zamordowanej:

Nie wierzę, że odsiedział niewinnie 21 lat

– Pamiętam, że oskarżony czytał z kartek. Uważam, że jeśli ktoś czegoś nie zrobił, po prostu mówi prawdę, jak było. Nie musi tego spisywać.

ROZMOWA Z
AGNIESZKĄ SIUBĄ
siostrą zamordowanej
Małgorzaty Walczak

EWA WILCZYŃSKA: Jak pani pamięta tamten dzień, 20 listopada 2004 roku?
AGNIESZKA SIUBA: Całą sobotę spędziłam razem z Małgosią. Pojechałyśmy na cmentarz uporządkować groby, potem na zakupy. Byłyśmy z moim ośmioletnim synem, on jej coś opowiadał, ona się głośno zaśmiewała. Później pomyślałam, że właśnie tak chciała być zapamiętana.

Wieczorem Małgosia z drugą siostrą Moniką i jej koleżanką poprosiły mnie, żebym zawiozła je na dyskotekę Faraon do Lądka. Małgosia wyglądała przepięknie. Ona nigdy nie robiła makijażu, a wtedy się pomalowała. Była ubrana jak zwykle skromnie: dżinsy, kozaki, koszulka na ramiączkach, na to czarna koszula haftowana w róże.

To może zabrzmieć, że teraz wymyślam, ale czułam niepokój, jak wracałam z dyskoteki do domu. Po głowie kołatał mi się cmentarz, w radiu leciała smutna muzyka. Mama też mi później mówiła, że nigdy się nie martwiła, jak Małgosia wychodziła, a wtedy towarzyszyło jej takie dziwne uczucie, jakby miało się coś stać.

Ja sobie nawet czasem wyrzucam, że zgodziłam się je tam zawieźć. Może gdybym odmówiła...

Nie mogła pani przewidzieć tego, co się stało.
– Tak staram się to sobie tłumaczyć. To była lokalna dyskoteka, pojechały tam nie pierwszy raz. Umówiłyśmy się, że jak Monika puści dłuższy sygnał, to po nie przyjadę.

Było koło czwartej nad ranem. Pamiętam, że dzwoniła długo, kilka razy, ale już nie odbierałam, tylko wsiadłam do auta i pojechałam. Na miejscu usłyszałam, że Małgosi nie ma. Zapytałam: jak to nie ma? Monika tłumaczyła, że szukały jej od północy, może pojechała do kogoś albo zabrała się z kimś do domu. Zawsze informowała, nawet jak szła na drugą salę w dyskotece, a tego wieczoru zniknęła bez śladu.

Sprawdziłyśmy, czy nie ma jej u Wojtka, z którym się przyjaźniła. Nie było go. Potem pojechałyśmy do domu rodzinnego, bo może wróciła. Postanowiłyśmy jeszcze nie budzić rodziców. Wtedy nie sądziłyśmy, że wydarzyło się coś złego.

Odczekałyśmy do godziny bodajże ósmej. Powiedziałam, że trzeba coś zrobić, bo to jednak było dziwne, w ogóle do niej niepodobne. Małgosia miała 26 lat, nigdy nie zdarzyło się jednak, żeby poszła gdzieś bez słowa. Pojechałyśmy z siostrą jej szukać. Najpierw znowu zajechaliśmy do Wojtka. Dzwoniłyśmy jeszcze wcześniej, ale nie odbierał. A jak przyjechałyśmy, to nie dało się z nim nawiązać kontaktu. Jeszcze był pijany.

Pojechałyśmy pod dyskotekę. Teraz się tam pozmieniało, ale wtedy naprzeciwko był mały lasek i takie doły. Pokręciliśmy się może 15 minut i nic, więc znów wróciliśmy do domu i z tatą pojechaliśmy na policję zgłosić zaginięcie. Nie robili problemów, że jest dorosła. Powiedzieli, żebyśmy wrócili na miejsce, a oni dojadą.

Zaczął wiać wiatr, prószył śnieg. Zaciągnęłam kaptur, zamknęłam oczy i, niech mi pani uwierzy, zobaczyłam ją w trumnie z czerwonymi różami. Pomyślałam: Małgosia, co ty nam zrobiłaś?

Zaczęliśmy znowu jej szukać. Kawałek od dyskoteki był drugi, większy las i pole. Wiedzieliśmy, że jest tam studzienka, sprawdziliśmy, czy może do niej nie wpadła. Potem się rozdzieliliśmy: my poszłyśmy w jedną stronę, tata w drugą. Na skraju lasu zobaczyłyśmy ślady butów. Szłyśmy ich tropem. I ona tam była.

To pani pierwsza ją zobaczyła.
– Była w okropnym stanie: rozebrana, zmasakrowana. Przerażający widok. Później już nic nie pamiętam. Tyle że ścięło mnie z nóg, upadłam na ziemię. Siostra powiedziała później, że takiego krzyku nigdy w życiu nie słyszała. Nie wiem, jak długo to trwało. W końcu jakoś się podniosłam i pobiegłam, żeby tata tylko nie przyszedł i jej nie zobaczył. On miał nadzieję w oczach. Najgorsze to było powiedzieć, że jego córka nie żyje.

Trudno mi sobie to nawet wyobrazić.
– Nie wiem, co on wtedy czuł, ale mi po prostu serce pękało, jak na niego patrzyłam. Chciał do niej iść, wyrywał nam się, nie mogłyśmy go utrzymać. Wiedziałam, że jak pójdzie, to zostanie razem z nią, bo nie przeżyje tego widoku.

Zastanawialiście się, kto to mógł zrobić?
– Nie, w ogóle nie myślałam, kto i dlaczego. To był tylko szok. Ten dzień był najgorszym w moim życiu.

Kiedy się dowiedzieliście, że jest podejrzany?
– W poniedziałek rano. Tata pojechał na komisariat, w niedzielę nie zdążyli nas wszystkich przesłuchać. Na stole leżało zdjęcie Jarosława Sosnowskiego. Spytał, czy to on.

Policjant nic nie odpowiedział, ale dał do zrozumienia, że tak. Pędem się to zresztą rozniosło po wioskach. Potem przyjechał do nas jeszcze funkcjonariusz i potwierdził, że to Sosnowski.

Znali go państwo?
– Wiedzieliśmy, że ktoś taki jest, mieszkał w sąsiedniej wiosce, ale to tyle, nie interesowałam się tą rodziną. Zresztą wtedy nawet o nim nie myślałam. Żyłam w otępieniu. To była walka o przetrwanie każdego dnia. I tak przez kolejne pół roku.

Spotkała go pani na procesie.
– Wtedy tak naprawdę dopiero pomyślałam, że jest winny. To była rozprawa, na której odczytano jego list do rodziców. Przepraszał w nim za to, co zrobił, tłumaczył, że nie chciał, wyszło przez przypadek.

Jarosław Sosnowski twierdzi, że napisał go pod przymusem.
– Nie wierzę w to. Ten list był bardzo autentyczny. A kiedy został odczytany, on nie zaprzeczył, że go napisał. Zresztą czytałam też jego zeznania, w których się przyznał. Nie uważam, żeby ktoś go do nich zmuszał.

Mówi, że policjanci go bili, grozili mu i jego rodzinie. Takie wyjaśnienia złożył także w trakcie procesu.
– Pamiętam, że czytał z kartek. Uważam, że jeśli ktoś czegoś nie zrobił, po prostu mówi prawdę, jak było. Nie musi tego spisywać. Tłumaczenia, że ktoś go zmusił, uważam za linię obrony. Jakąś musieli przyjąć.

Były jeszcze zabezpieczone dowody, z których żaden nie pasował do Sosnowskiego. Nie znaleziono jego odcisków palców na przedmiotach znalezionych na miejscu zbrodni. Przede wszystkim nie pasowało do niego DNA żadnego z dwóch włosów, które zabezpieczono na majtkach Małgorzaty. Zastanawialiście się, czy to może być ślad zostawiony przez sprawcę bądź sprawców?
– Były pogłoski, że to ten czy tamten, teraz te osoby są sprawdzane. Ale to była dyskoteka, bawiło się na niej mnóstwo osób, te włosy mogły zostać naniesione przypadkowo.

Naprawdę długo nad tym rozmyślaliśmy. Czasem sama miałam wątpliwości, że może to nie on. Wtedy jednak przypo-

eprasa.pl 26aa7ea726

minałam sobie ten list. I jeszcze Monika go widziała, jak wchodził do dyskoteki w mokrych spodniach, kiedy ona szukała Małgosi.

To nie my go jednak skazaliśmy. Wyrok wydał jeden sąd, drugi, Sąd Najwyższy. Nie chcę mi się wierzyć, że skazaliby go na 25 lat więzienia, jeśli nie mieliby za co.

Czytając akta tej sprawy, miałam jednak poczucie, że zignorowane zostały też zeznania waszej rodziny. Wszyscy mówiliście, że Małgosia była nieśmiałą introwertyczką, nie nawiązywała łatwo kontaktów. A według prokuratury i sądu, choć ledwo znała Sosnowskiego, dobrowolnie wyszła z nim na zewnątrz, przeszła kilkaset metrów i w końcu zaproponowała mu seks, z którego w pewnym momencie chciała się wycofać, on jednak nie przestawał przyciskać jej do ziemi.

– Adwokat nas przygotował, że może być oczerniana. Moim zdaniem często się zdarza, że obwinia się ofiarę. Pamiętam, jak sędzia to odczytywał. Nigdy nie uwierzę, że Małgosia położyłaby się w śniegu, żeby uprawiać seks. Pomyślałam sobie, że nawet jeśli ktoś dorosły ma ochotę, może inaczej to zorganizować, a nie rozkładać się na ziemi. Moim zdaniem być może wyszli się przejść, on zaczął się do niej dobierać, a Małgosia nie chciała i dlatego do tego doszło.

A w ogóle by z nim wyszła?

– Nie wiem. Jeśli to prawda, że była zła, zawiedziona i rozżalona, bo Wojtek, który jej się podobał, nie przyszedł na dyskotekę, to może w tych emocjach chciała się komuś wygadać. Na pewno nie proponowała seksu. Gosia taka nie była.

Teraz sprawa wróciła. W kwietniu Sąd Apelacyjny we Wrocławiu warunkowo przedterminowo zwolnił z więzienia Jarosława Sosnowskiego za dobre sprawowanie. W Sądzie Najwyższym jest także wniosek rzecznika praw obywatelskich o kasację wyroku. Jak przyjęliście te informacje?

– Było bardzo ciężko. Nie sądziłam, że to będzie aż takie trudne, minęło w końcu wiele lat i zawsze wiedziałam przecież, że on kiedyś wyjdzie. Jak nawet ktoś mówił, że powinna być kara śmierci, to protestowałam, nigdy mu tego nie życzyłam.

O wszystkim dowiedziałam się z Facebooka. Potem te informacje były już wszędzie: Sosnowski na przepustce, jest niewinny, wychodzi z więzienia. I tak w kółko, tylko Sosnowski i Sosnowski. Przez tyle lat milczał on, milczała jego rodzina, a teraz powtarzają, że był torturowany, że może mu czegoś dolali w areszcie do wody. Wcześniej nic takiego nie mówili, dlatego im nie wierzę.

Oni się cieszyli, że spędzają wspólnie święta, a my płakaliśmy przy stole z pustym miejscem. Już sobie to wszystko jakoś poukładaliśmy w głowach, żyliśmy w miarę normalnie. Nie było tematu Sosnowskiego, po prostu wspominaliśmy Małgosię. A od jesieni znowu trwa koszmar.

Dziennikarze zaczęli nachodzić rodziców. Wszyscy chcieli tylko rozmawiać o Sosnowskim, czy jest winny, czy nie. Nikt nie zapytał, jak my się czujemy. Tata ich przeganiał, to nagrywali z ukrycia, jak stoi taki roztrzęsiony. Gdzie tu profesjonalizm i etyka?

Złości mnie też, że pokazują wizerunek Małgosi. Nikt nie zapytał o zgodę, a to nawet nie jest autentyczne zdjęcie, tylko jakaś przeróbka z AI.

Nagonka zaczęła się też w internecie. Najbardziej boli mnie, jak piszą, że przez nas Małgosia nie może zaznać spokoju, bo nie walczymy, nie szukamy prawdziwych morderców. A to przecież nigdy nie było nasze zadanie. Jak mielibyśmy to zresztą zrobić? Pomawiać kogoś, narażać się na kolejne procesy? Mnie tam przecież nie było, a od zbierania dowodów są policja i prokuratura. I to oni wskazali na Sosnowskiego. Może się mylę, ale według mnie jest prawdziwym mordercą.

Rodziców mi w tym wszystkim najbardziej żal, oni to przeżywają chyba jeszcze bardziej niż 22 lata temu. Sama też skończyłam na lekach. Miałam takie dziwne sny, że ktoś mnie dusi, ręce zaciskały mi się na szyi, nie mogłam złapać oddechu. Leżałam, a moja dusza się unosiła. Jakbym przeżywała to, co przeżyła ona. Budziłam się z krzykiem. Widziałam Małgosię, jak stoi koło mojego łóżka. Nie wiem, czy to był sen. Dla mnie to było prawdziwe.

Jaka ona była naprawdę?

– Typowa domatorka, bardzo rodzinna. Przeważnie była z rodzicami, jeśli gdzieś wychodziła, to z Moniką, ale rzadko imprezowała. Dużo czasu spędzała z moim synem. Jak miał trzy, cztery lata, to rano od razu biegł do jej pokoju. Uwielbiał wtedy smażony chleb z cukrem i ona mu go robiła. Mówił, że jest najlepszy.

Małgosia też bardzo ładnie rysowała: twarze, sukienki. Kształciła się na krawcową. Nie opowiadała o swoich planach, była bardzo skromna i skryta, nie lubiła się zwierzać. Na przykład o tym chłopaku nic nie mówiła, a to chyba był pierwszy raz, kiedy się naprawdę zakochała. Z perspektywy czasu żałuję, że nie byłyśmy jeszcze bliżej.

Bardzo za nią tęsknię. Najczęściej wspominamy z siostrami dzieciństwo. To były takie fajne, beztroskie chwile, ale nie wiem, czy pani chce o tym słuchać.

Chcę.

– Byłyśmy cztery: Małgosia i Zosia to bliźniaczki, ja jestem najstarsza, Monika najmłodsza. Rok po roku się rodziłyśmy. Pamiętam długie letnie wieczory, tata przygotowywał nam kanapki, a my się tak śmiałyśmy, że nie potrafiłyśmy jeść. Jak wchodził do kuchni, to chwilę byłyśmy cicho, a zaraz znowu w śmiech.

Trzymałyśmy się razem, ale jak pojawiał się spór, to ja byłam z Moniką, a Zosia z Małgosią. Takie dwa gangi. One zawsze robiły to samo. Jedna chciała pić, to druga za nią leciała. Jedna się śmiała, druga od razu też. Zawsze powtarzałyśmy, że wszystkie razem się zestarzejemy. Dziękuję, że chce pani napisać o Małgosi, że ona też była, miała marzenia, chciała żyć. A w tym wszystkim teraz jakby zniknęła, zapomniano o niej. Jedno życie wyliczają na miliony, a życie Małgosi jest nic nie warte, bo jej już nie ma. I nie ma z czego robić sensacji.

Planuje pani pojechać do Sądu Najwyższego, gdy będzie podejmował decyzję w sprawie wniosku rzecznika praw obywatelskich?

– Tak. Dla rodziców to już za dużo, mnie też będzie pewnie ciężko, ale chcę to zrobić.

Jakiego werdyktu pani oczekuje?

– Sprawiedliwego, chociaż jak dłużej o tym myślę, to żaden wyrok nie jest sprawiedliwy, bo nie zwróci Małgosi życia. Czasem idę na cmentarz i w myślach proszę, żeby przyszła i powiedziała, co się tam wydarzyło, ale prawdy już nigdy nie poznamy. Ona od 22 lat spoczywa w grobie. ●

Rozmawiała Ewa Wilczyńska

OGŁOSZENIE PŁATNE

Wrocław/34444800

ORGANIZATOR:
INSTYTUT fundacja sztuki współczesnej

PATRONI MEDIALNI:
TVP KULTURA
dwójka POLSKIE RADIO
SZUM
notes na 6 tygodni
GAZETA.PL
wyborcza.pl
POLITYKA

1 WR

eprasa.pl 26aa7ea726

„Wyborcza" ujawnia

Polka, ścigana za brutalne za

Meksykańskiemu wybrankowi Magdalena S. naopowiadała, że jest córką legendarnego gangstera „Nikosia" i wdową po innym gangsterze „Zacharze".

Marcin Rybak

• Villahermosa - stolica stanu Tabasco w Meksyku. Magdalena - poszukiwana przez polskie władze pod zarzutem zabójstwa - wchodzi do siedziby specjalnej prokuratury, zajmującej się przemocą wobec kobiet FOT. INFORMATOR WYBORCZEJ

Magdalena S. jest ścigana przez Prokuraturę Okręgową w Gliwicach. Ta nie zgodziła się na publikację wizerunku i nazwiska Magdaleny. Mimo, że jej zdjęcie i pełne dane znaleźć można na stronie internetowej Interpolu w zakładce z informacjami o najgroźniejszych przestępcach świata, poszukiwanych za pomocą „czerwonej noty".

Z ustaleń śledztwa wynika, że ścigana Polka uwięziła 38-letniego Wrocławianina Grzegorza i próbowała zmusić go do uprawiania prostytucji. Miał w ten sposób odpracować jakiś dług wobec niej. Dwa razy miał być dotkliwie pobity. W końcu – gdy nie chciał się zgodzić na rolę męskiej prostytutki – wywieziono go na polanę koło Długołęki, pod Wrocławiem i brutalnie utopiono w kałuży błota.

Według śledczych w zbrodni uczestniczyły cztery osoby. Trzy z nich – dwaj mężczyźni i kobieta – zostali już oskarżeni. Z relacji dwójki wynika, że to ukrywająca się dziś kobieta kierowała zbrodnią. Grzegorz został rozebrany, a Magdalena trzymała mu głowę w kałuży mówiąc: „Grzesiu, spokojnie, uwierz mi, tak będzie najlepiej". Jego ostatnie słowa przed śmiercią: „Magda ja cię kocham".

Jego ciało odnalazł mężczyzna spacerujący z psem po łące nad rzeką. Był 29 listopada 2020 roku. Śledztwo bardzo szybko umorzono, uznając, że mocno pijany mężczyzna przewrócił się, wpadł twarzą do kałuży i po prostu się utopił. Nikogo na tamtym etapie nie dziwiło, że był rozebrany. Nikogo nie zastanawiały ślady pobicia i złamane żebro.

Dopiero cztery lata później – w listopadzie 2024 roku – policjanci kryminalni z Katowic natrafili na ślad morderców. Dowiedzieli się od informatora, że jakiś Grzegorz został utopiony w błocie i że było to pod Wrocławiem. Odnaleźli umorzoną sprawę z 2020 roku i zaczęli docierać do uczestników zbrodni.

MAGDA UCIEKA DO MEKSYKU

Szczegóły tej historii opisaliśmy w marcu 2026. Wiadomo było, że Magdalena – wskazywana jako inicjatorka i główna wykonawczyni zbrodni – uciekła. Ślad urywał się w Irlandii.

Kilka dni później dotarły do nas informacje o jej dalszych losach. Właśnie w Irlandii poznała Luisa, meksykańskiego przedsiębiorcę. On się zakochał. Ona usilnie namawiała go do wyjazdu do jego ojczyzny, do Meksyku. Tam wzięli ślub, a ona otrzymała dwuletnie prawo pobytu.

„Wyborcza" dysponuje zdjęciami i krótkimi filmami z młodą parą. Jest na nich ceremo-

OGŁOSZENIE PŁATNE Wrocław/34441842

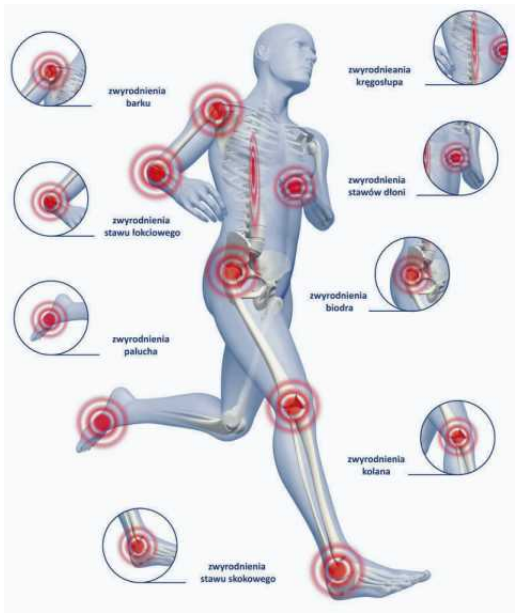

FENOMEN OSOCZA i FIBRYNY

Jedyne przyczynowe leczenie bólu - REGENERACJA KRĘGOSŁUPA, STAWÓW, MIĘŚNI I TKANEK

Dr Jawny System® Centrum Terapii Kręgosłupa

Jesteśmy w Centrum Terapii Kręgosłupa (SPONDLO-CLINIC group) prowadzone przez dra Jarosława Jawnego- (uznany ekspert w dziedzinie spondyliatrii i znany terapeuta manualny) – który pracuje ponad 30 lat z tkanką łączną a jego zespół to uznani specjaliści w swoich dziedzinach. **Centrum słynie z nowoczesnych i skutecznych metod leczenia kręgosłupa, stawów i mięśni.**

Z jakimi schorzeniami najczęściej trafiają do nas pacjenci?
Z bólami i uszkodzeniami kręgosłupa, kolana, biodra czy też barku (cały aparat ruchu) – uszkodzenie po urazie, przeciążenie, wiek i zwyrodnienie. Tam gdzie inni lekarze nie potrafili pomóc lub chcieli tylko operować. A **dysfunkcje i ból należy leczyć zawsze** i za wszelką cenę. Im wcześniej podejmiemy leczenie tym szybciej i taniej dojdziemy do zdrowia.

Co to jest proloterapia?
Proloterapia to najnowocześniejsza na świecie metoda leczenia i regeneracji kręgosłupa, więzadeł, stawów i mięśni. Podajemy preparat w miejsce uszkodzenia i w punkty sterujące. Likwidujemy ból poprzez **naprawę uszkodzonej** tkanki. Dużą skuteczność osiąga się podając gotowy **kolagen MD. PRP to osocze bogato-płytkowe a i-PRF to fibryna** które uzyskuje się po odwirowaniu z krwi własnej pacjenta. **PRP** to skoncentrowana objętość **płytek krwi** i **czynników wzrostu stymulujące** przebudowę naprawczą. **I-PRF** to najwyższe osiągnięcie medycyny regeneracyjnej, jest świetnie **usieciowana (struktura 3D) i zawiera dodatkowo znaczną ilość komórek macierzystych** (nazywana **jest osoczem III generacji**). Z HBOT (**komora tlenowa** hyperbayczna) działa rewelacyjnie. **Odrasta zwykła, zdrowa tkanka.**

Metody u nas stosowane są uznawane za najlepsze na całym świecie
Dodatkowo aby przyspieszyć proces regeneracji stosujemy proloterapię, terapię manualną, igło-terapię, masaże, trening indywidualny kręgosłupa, kinezyterapię, dietę, ale też fizykoterapię - najnowsze technologie XXI wieku. Dzięki temu uzyskujemy **najwyższą skuteczność.**

Czemu kolagen jest aż tak ważny?
Kolagen a szczególnie fibrynogen jest odpowiedzialny za to, że nasze tkanki są elastyczne i mocne. Jego brak sprzyja uszkodzeniom wielu struktur (kolana, biodra, ale też dyskopatie czy przepukliny).

Czy starszym ludziom można pomóc?
Tak, dostarczamy kolagen w ten sposób, żeby w uszkodzonym miejscu następowała regeneracja. Do **pobudzenia regeneracji** należy podać **czynniki wzrostu(PRP), komórki macierzyste, tlen** i zapewnić nowoczesną rehabilitację. **Zaczynają być sprawni i bez bólu.**

A co z ludźmi po wypadkach lub urazach sportowych?
Ważne jest prawidłowe i szybkie rozpoczęcie leczenia. Zastosowanie **proloterapii z kolagenem, PRP lub i-PRF i właściwej rehabilitacji oraz fizykoterapii na najnowocześniejszym sprzęcie** znacznie skraca czas leczenia i całkowitego wyzdrowienia. Tutaj **HBOT** (hyperbaria tlenowa) czyni wręcz cuda. Mówimy o prawdziwej **rewolucji w regeneracji. Uważa się, że leczenie PRP, i-PRF i kolagenem jest lepsze od innych metod.** Około **90% ludzi po leczeniu u nas** funkcjonuje bez bólu. Nawet u pacjentów ze skierowaniem na operację mamy podobne wyniki.

Czy warto polecić leczenie tlenem pod ciśnieniem (HBOT)?
Tak. Leczenie **tlenem pod wyższym ciśnieniem** to nie moda ale **nowoczesna i bardzo skuteczna** metoda wspomagania terapii w bardzo wielu schorzeniach. Także **znacznie skraca czas leczenia i regeneracji**. Po kilku zabiegach w komorze tlenowej poziom **komórek macierzystych** zwiększa się nawet **7-8 krotnie**. To także skuteczna profilaktyka (**idealna w czasach COVID-19**) oraz najdoskonalszy **doping sportowy i intelektualny**.
Do naszej oferty wprowadziliśmy również INHALACJE WODOROWE, do których stosujemy jedno z najbardziej wydajnych i technologicznie zaawansowanych urządzeń na rynku (HIM-19). Inhalacje te stanowią uzupełnienie prowadzonej terapii - zwiększają odporność organizmu, działają antyoksydacyjnie oraz wspomagająco przy leczeniu wielu chorób (cukrzyca, nadciśnienie, astma, reumatyzm, alergie) oraz stanów zapalnych mięśni i uszkodzeń tkanek miękkich.

WARTO WIEDZIEĆ: Schorzenia, w leczeniu których się specjalizujemy to:
bóle kręgosłupa, dyskopatie (przepukliny), rwa kulszowa, bóle i zawroty głowy, migreny, bóle kończyn, barku, bóle kolan i bioder, łokieć tenisisty, wady postawy i skoliozy, bóle menstruacyjne, nerwobóle oraz wszelkie urazy sportowe i po wypadkach komunikacyjnych. Nasze metody (przy współpracy ze specjalistą stomatologii) są bardzo skuteczne przy **regeneracji stawu skroniowo-żuchwowego oraz przy leczeniu BRUKSIZMU (o ile wiadomo jesteśmy pierwsi)**
Dr Jarosław Jawny prowadzi szkolenia z praktycznego stosowania osocza i fibryny dla lekarzy z całej Polski propagując nowe metody.

ZAPRASZAMY DO CENTRUM TERAPII KRĘGOSŁUPA, Wrocław, ul. Wyszyńskiego 116/2, tel. 71 726-11-71, 503-183-095, www.ctkregoslupa.pl

1 WR

eprasa.pl 26aa7ea726

bójstwo uciekła za ocean

nia ślubna, on ubrany jest na biało, ona w długiej, lekko różowej sukni. Na innej scenie młodzi przytuleni całują się namiętnie, a w tle muzyka i znane polskie słowa: „niech im gwiazdka pomyślności, nigdy nie zagaśnie"...

Z relacji, która do nas dotarła, wynika, że już po ślubie Magda zaczęła opowiadać Luisowi o swojej przeszłości w Polsce. W tej relacji miała być jednym z dzieci słynnego „Nikosia". Pochodzącego z Trójmiasta lidera polskiego półświatka końca lat 80. i początku lat 90. Został zamordowany w 1998 roku. Zabójcy nie złapano do dziś.

W relacji dla meksykańskiego męża Magdalena przedstawiała się też jako była żona „Zachara". Również trójmiejskiego gangstera. Media opisywały go jako lidera tzw. klubu płatnych zabójców. Był zatrzymany, oskarżony i skazany we wrocławskim procesie. Z ustaleń śledztwa wynikało, że wziął udział w porachunkach wrocławskich gangsterów i przyjął zlecenie zabójstwa Marka Ł. ps. „Łopuch".

Choć z zadania się nie wywiązał, a „Łopuch" został zamordowany we wrześniu 1997 roku. O morderstwo podejrzany jest były żołnierz Legii Cudzoziemskiej Mariusz Grzesiak. Do dziś ścigany listem gończym m.in. w tej sprawie.

„Zachar" został zamordowany w 2009 roku w porachunkach trójmiejskich gangsterów. Magda przedstawiała się jako wdowa po nim.

„MAGDA TO TAKA PANI GANGSTER

Ostatnio miała też podpaść legendarnemu Olgierdowi L. To gangster, neonazista, w 2019 roku nazwany przez „Wyborczą" hersztem trójmiejskiego półświatka. W grudniu 2024 roku aresztowany w śledztwie wrocławskiego wydziału Prokuratury Krajowej. Miał stać m.in. za zleceniem podpalenia włoskiej restauracji w Gdyni. Według śledczych zlecenie przyjęła kibolska szajka polsko – białoruska pracująca zarówno dla gangsterów, jak Olgierd, jak i dla rosyjskiego wywiadu.

Wreszcie opowiadała o swojej pracy suteneri. Najbardziej bała się zeznań jednej ze swoich dziewczyn, którą miała siłą zmuszać do uprawiania prostytucji. Akurat ten wątek jej opowieści potwierdzają ustalenia śledztwa w sprawie zabójstwa Grzegorza. Jedną z oskarżonych o udział w zbrodni jest Patrycja, była prostytutka. Poznały się w agencji towarzyskiej w Kudowie-Zdroju, w której Magda pracowała jako barmanka.

„Na prostytucję weszłam, gdy ona się dowiedziała, że mam młodszą siostrę, i mnie zastraszyła" – opowiada prokuratorowi Patrycja. I że Magdalena jej groziła zwerbowaniem nieletniej siostry do pracy jako prostytutki.

Inny z oskarżonych o współudział w zbrodni – niejaki Marek – już w sądzie podczas procesu mówił, że boi się Magdy i że ona wiele razy mu groziła. „To taka pani gangster" – mówi Marek. Dodając, że przechwalała się kiedyś, że ma kontakty z policjantami i parę razy mu groziła. „Wiedziałem, że spotyka się z takimi ludźmi, że aż strach. Oprócz tego pojawiała się z bogatymi ludźmi."

Takie same opowieści – o układach z policją – słyszeć miał od Magdy jej meksykański mąż Luis. Choć w tej wersji nie jest to tylko polska policja, ale też m.in. Interpol. „Magdalena twierdziła, że w Meksyku nic jej nie grozi, ponieważ nie ma ekstradycji, a władze jej pomogą ze względu na powszechną korupcję" – opowiada informator „Wyborczej".

MEKSYKAŃSKA POLICJA I PROKURATURA MILCZĄ.

Meksykańskie małżeństwo szybko się rozpadło. Według naszych relacji Magdalena uważała się za ofiarę Luisa. Miał wręcz zmusić ją do małżeństwa. Według naszych informacji skarżyła się na niego do władz. Na dziewięciosekundowym filmie widać, jak Magdalena wchodzi do siedziby specjalnej meksykańskiej prokuratury, zajmującej się przemocą wobec kobiet.

Jej mąż Luis tymczasem czuje się oszukany, okradziony i fałszywie oskarżony przez Magdalenę. W czerwcu o Polce, ściganej pod zarzutem zabójstwa, napisał meksykański lokalny portal Tendencias Tabasco, specjalizujący się m.in. w dziennikarstwie śledczym. „To, co obecnie zwraca uwagę, to fakt, że fotografie, nagrania wideo i relacje otrzymane przez naszą redakcję wskazują na obecność polskiej obywatelki na terytorium stanu Tabasco" – czytamy.

Autor dodaje, że Prokuratura Generalna Stanu Tabasco nie poinformowała, czy posiada wiedzę o obecności polskiej obywatelki. Nie wiadomo nic o jakichkolwiek działaniach innych instytucji stanowych albo centralnych.

„W stanie dotkniętym przemocą, bezkarnością i nieustannymi pytaniami dotyczącymi działania instytucji, ta sprawa nie może zostać pogrzebana w biurokratycznym milczeniu. Władze mają obowiązek odpowiedzieć" – podsumowuje swoją informację autor z meksykańskiego portalu. Co dalej? Co prawda Rzeczpospolita Polska i Meksykańskie Stany Zjednoczone rzeczywiście nie mają umowy o ekstradycji, ale nie oznacza to, że sprowadzenie podejrzanej do Polski jest kompletnie niemożliwe. Jak informuje „Wyborczą" rzeczniczka Prokuratora Generalnego Anna Adamiak, polska Prokuratura Krajowa jest w stałym kontakcie z polskim konsulatem i ambasadą w Meksyku. Nie ma na razie jednak żadnych informacji o decyzji meksykańskich władz. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Wrocław/34441926

eprasa.pl 26aa7ea726

OGŁOSZENIE PŁATNE Wrocław/34445573

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu
ul. Jana Długosza 68
51-162 Wrocław

OBWIESZCZENIE
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
z dnia 29 lipca 2026 r., znak: WPN.6320.6.5.2026.BP

Na podstawie art. 39 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670)*, w związku z art. 28 ust. 4 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13 ze zm.)* oraz na podstawie § 2 pkt 3 *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024 r. poz. 99)*,

podaję do publicznej wiadomości, co następuje:

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu przystępuje do procedury udziału społeczeństwa w ramach prowadzonego postępowania w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000:
1. Uroczyska Borów Dolnośląskich (PLH020072);
2. Karkonosze (PLC020001).

Od dnia 31 lipca 2026 r. do dnia 21 sierpnia 2026 r. (włącznie) każdy może:
- zapoznać się z projektami planów zadań ochronnych dla ww. obszarów Natura 2000 na stronie internetowej: https://www.gov.pl/web/rdos-wroclaw/obwieszczenia-i-zawiadomienia oraz w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, ul. Jana Długosza 68, 51–162 Wrocław,
- zgłaszać uwagi i wnioski do postępowania w formie pisemnej pod ww. adresem, ustnie do protokołu lub w formie elektronicznej na adres e-mail: sekretariat@wroclaw.rdos.gov.pl, a także za pomocą innych środków komunikacji elektronicznej przez elektroniczną skrzynkę podawczą tutejszego organu.

Zainteresowani chcący uzyskać wgląd do akt sprawy w siedzibie organu proszeni są o wcześniejsze zgłoszenie takiego zamiaru telefonicznie na numer 71 747 93 00 lub drogą elektroniczną na adres sekretariat@wroclaw.rdos.gov.pl ze wskazaniem proponowanej daty i godziny przeglądania akt (od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00 – 15.00).
Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu, uwagi i wnioski wniesione po wyznaczonym terminie pozostaną bez rozpatrzenia.

www.nekrologi.wyborcza.pl/34445758

Pani
Iwonie Warachim
wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci
Mamy
składają
sędziowie i pracownicy
Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu

www.nekrologi.wyborcza.pl/34445857

Panu Sędziemu
Januszowi Kaspryszynowi
wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci
Teściowej
składają
koleżanki i koledzy oraz pracownicy
I i V Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

Policyjna kontroli ws. poszukiwań aktorki Magdaleny Majtyki

Nie stwierdzono uchybień

Samochód zaginionej aktorki Magdaleny Majtyki znaleziono na skraju lasu ponad dobę przed tym, jak rozpoczęto w tym miejscu akcję poszukiwawczą. Policja przeprowadziła kontrolę, dlaczego do tego doszło.

Ewa Wilczyńska

• **Zwłoki aktorki odkryto w lesie w Biskupicach Oławskich, wcześniej policja zabezpieczyła jej samochód** FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Aktorka Magdalena Majtyka zaginęła w środę 4 marca br. Ze swojego mieszkania we Wrocławiu wyszła o godz. 8 rano i pojechała na umówioną wizytę do dentysty. Następnie miała zdjęcia na planie filmowym w ATM. Ostatni raz kontaktowała się z bliskimi około godz. 16.30. Przekazała, że spotkała koleżankę z liceum i zamierza jechać do niej do Sulimowa. Ok. godz. 21.25 jej telefon na krótko zalogował się jeszcze we Wrocławiu przy ul. Karkonoskiej. Policja od razu zaznaczała jednak, że nie da się precyzyjnie ustalić, gdzie dokładnie. Później nie był już aktywny.

W czwartek, 5 marca, jej mąż złożył zawiadomienie na policji o zaginięciu. W piątek rano podał tę informację publicznie, z prośbą o jej udostępnianie. Wtedy szukały jej już wszystkie służby. Tyle, że nie tam, gdzie faktycznie była.

Zaginiony samochód

Już w czwartek o godz. 11 mieszkaniec Biskupic Oławskich zauważył na skraju lasu Opla Corsę. Wezwał policję, która przyjechała na miejsce.

– Pojazd był zamknięty, pozostawiony poza drogą publiczną i nie stwarzał zagrożenia dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Mając na uwadze obowiązujące w tego typu przypadkach standardy działań, funkcjonariusze sporządzili z tych ustaleń stosowną dokumentację i przekazali dyżurnemu jednostki. Wykonano także sprawdzenia w policyjnych systemach informatycznych i pojazd nie figurował jako skradziony – poinformowała w komunikacie Komenda Powiatowa Policji w Oławie.

Jak tłumaczyła wrocławska policja, w tamtym czasie nie było jeszcze oficjalnego zgłoszenia o zaginięciu aktorki. Jej rodzina pojawiła się na komisariacie 1,5 godziny później i nie przekazała dokładnych danych dotyczących pojazdu. Od razu zapowiedziano jednak wewnętrzną kontrolę, czy doszło do nieprawidłowości.

Zapytaliśmy o jej wyniki. W odpowiedzi asp. szt. Anna Nicer z Zespołu Komunikacji Społecznej Komendy Miejskiej Policji we Wrocławiu poinformowała, że zebrany w trakcie prowadzonych czynności materiał nie wykazał, aby podejmowane działania były realizowane niezgodnie z obowiązującymi procedurami.

– Za uchybienie można byłoby uznać opóźnienie rejestracji pojazdu zaginionej w systemie. Powstało ono w związku z brakiem szczegółowych i niezbędnych zarazem do rejestracji samochodu informacji, które to przekazali wstępnie członkowie rodziny. Nadmienić należy, że czynności prowadzone przez funkcjonariuszy związane z ujawnieniem auta w powiecie oławskim w dniu 5 marca br., wykonywane były ok. godz. 12, a pełne oficjalne zawiadomienie o zaginięciu kobiety, z niepełnymi danymi pojazdu, złożone zostało ok. 1,5 godziny później – poinformowała.

Anna Nicer z Zespołu Komunikacji Społecznej Komendy Miejskiej Policji we Wrocławiu poinformowała, że zebrany materiał nie wykazał, aby podejmowane przez policję działania były realizowane niezgodnie z obowiązującymi procedurami

Poszukiwania aktorki

Próbowaliśmy ustalić, kiedy dokładnie funkcjonariusze poznali numery rejestracyjne samochodu aktorki.

Podkomisarz Aleksandra Freus, Oficer Prasowy Komendanta Miejskiego Policji we Wrocławiu, zasłania się dobrem pokrzywdzonych. – Z pozyskanych w prokuraturze informacji wynika, że rodzina zmarłej i jej pełnomocnik wielokrotnie zwracali się z prośbą do prokuratury o nieprzekazywanie w tej sprawie jakichkolwiek informacji środkom masowego przekazu, gdyż zaistniałe zdarzenie jest ich prywatną sprawą i stanowi osobistą tragedię dla członków rodziny. Mając na uwadze ten fakt, a także obowiązujące przepisy, na tym etapie więcej informacji przekazać nie możemy – odpowiada podkom. Freus.

Na pewno jednak dane samochodu były znane wrocławskim funkcjonariuszom najpóźniej w piątek rano. Wtedy pojawił się publiczny post rodziny, w którym je podano. Jak wynika z ustaleń „Wyborczej" zostały one rozesłane także do służb, które pomagały w poszukiwaniach. Informacja, że odnaleziono go w Biskupicach Oławskich, pojawiła się dopiero ok. godz. 14 w piątek, czyli 27 godzin po tym, jak auto zostało odnalezione przez mieszkańca.

Niedługo później na skraju lasu znaleziono ciało aktorki Magdaleny Majtyki. Śledztwo w sprawie jej śmierci wciąż trwa. Prokuratura nie stwierdziła udziału osób trzecich. Biegłym nie udało się jednak określić powodu śmierci – odpowiedzi nie dała ani sekcja zwłok, ani nawet przeprowadzone badania histopatologiczne i toksykologiczne. Do sprawy zostali powołani kolejni biegli.

Aktorka i choreografka

Magda Majtyka była aktorką teatralną i filmową oraz choreografką. Pracowała w Teatrze Polskim we Wrocławiu. Była znana z filmów „Pan Samochodzik i Templariusze" czy „Kabaret śmierci". Występowała też w serialu „Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny" i grała epizodyczne role w „Breslau", „1670", „Skazana", „Na dobre i na złe". Była związana ze szkołą sztuk scenicznych Lelenfant. ●

1 WR

www.nekrologi.wyborcza.pl/34445569

Zmarła
Zdzisława Sawaryn
wieloletnia pracownica cukrownictwa na Dolnym Śląsku
Żegnamy Ją pogrążeni w smutku
Siostra i Brat z Rodzinami

eprasa.pl 26aa7ea726

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA
WE WROCŁAWIU
UL. JANA DŁUGOSZA 68
51-162 WROCŁAW

OBWIESZCZENIE
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 29 lipca 2026 r., znak: WPN.6320.6.4.2026

Na podstawie art. 43 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670)*, w związku z art. 28 ust. 4 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13 ze zm.)*, **podaję do publicznej wiadomości o ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego oraz Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego:**

- *zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 26 maja 2026 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Strzelińskie (PLH020074) (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2026 r. poz. 2554),*
- *zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 czerwca 2026 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej (PLH020086) (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2026 r. poz. 2747 i Dz. Urz. Woj. Lubus. z 2026 r. poz. 1353),*
- *zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 17 lipca 2026 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Izerskie (PLB020009) (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2026 r. poz. 3387).*

Z treścią ww. dokumentów można zapoznać się na stronie internetowej https://www.gov.pl/web/rdos-wroclaw/zarzadzenia-regionalnego-dyrektora-ochrony-srodowiska-we-wroclawiu
oraz w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, ul. Jana Długosza 68, 51 – 162 Wrocław.

Lubuskie/34445579

Prezydent miasta stołecznego Warszawy

Ogłoszenie

W myśl art. 214b ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399), ogłasza się, co następuje:

W Biurze Spraw Dekretowych Urzędu miasta stołecznego Warszawy (zwanym dalej „Urzędem") toczy się postępowanie administracyjne z wniosku datowanego na dzień **30 grudnia 1948 r.** złożonego przez **Marię Bogdan** reprezentowaną przez Kazimierę Doroszko zamieszkałą **w Ząbkowicach Śląskich** (ostatnie znane Urzędowi miejsca zamieszkania) – o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279, zwane dalej „Postępowaniem dekretowym") dla nieruchomości położonej **w Warszawie** przy **ul. Elekcyjnej 80, ozn. hip. Kolonia we wsi Koło nr 151, 152 i 332/59, 60 i 103 pow. warszawskiego rej. hip. nr W-666 plac nr 10** (zwanej dalej „Nieruchomością"). W sprawie nie wpłynęło żadne inne pismo pochodzące od stron w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji niniejszego ogłoszenia.

Prezydent m.st. Warszawy wzywa strony Postępowania dekretowego, aby w terminie sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosiły się do Urzędu, podając swój aktualny adres, a następnie w terminie kolejnych trzech miesięcy udowodniły swe prawa do Nieruchomości, pod rygorem umorzenia Postępowania dekretowego.

Zgodnie z art. 214b ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami podstawa umorzenia Postępowania dekretowego zachodzi, gdy organ wezwał nieustalone strony lub strony, których adresów nie ustalono, do uczestnictwa w postępowaniu przez ogłoszenie, a w sprawie nie wpłynęło żadne pismo pochodzące od wzywanej strony w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji ogłoszenia. Organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wzywana strona nie zgłosiła swych praw albo zgłosiwszy je, nie udowodniła ich w terminie kolejnych 3 miesięcy lub nie wskazała swego adresu.

Wrocław/34445413

31 SIERPNIA W „WYBORCZEJ"

XXXV Forum Ekonomiczne w Karpaczu

DODATEK SPECJALNY

Wrocław/34445976

WROCŁAWSKIE MIESZKANIA

Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu

informuje, że od dnia **30-07-2026 r.** do dnia **19-08-2026 r.** na tablicach ogłoszeń w siedzibie Spółki, w Centrum Obsługi Mieszkańca filia Gazowa oraz Urzędu Miejskiego Wrocławia zostanie wywieszony wykaz nr **9/W/07/2026/NU/WM** nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem w trybie bezprzetargowym.

Wykaz jest dostępny również na stronie internetowej www.wm.wroc.pl

Szczegółowych informacji udziela spółka Wrocławskie Mieszkania Sp. z o. o., ul. Namysłowska 8 we Wrocławiu, Zespół Lokali Użytkowych tel. 71 322 09 77; 71 321 16 58.

Wrocław/34445728

Pieszyce, 31 lipca 2026 r.

Ogłoszenie Burmistrza Miasta i Gminy Pieszyce
o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obrębu Rościszów

Na podstawie art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538) oraz art. 39 ust. 1 pkt 2, w związku z art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.) informuję o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obrębu Rościszów, sporządzanego na podstawie uchwały nr XXII/129/2025 Rady Miejskiej Pieszyc z dnia 29 grudnia 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obrębu Rościszów, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Konsultacje społeczne będą prowadzone w terminie **od 31 lipca 2026 r. do 28 sierpnia 2026 r.** i będą obejmować:
- zbieranie uwag do projektu planu w wyżej wymienionym terminie,
- zbieranie wniosków i uwag do prognozy oddziaływania na środowisko w wyżej wymienionym terminie,
- ankietę do uzupełnienia w wyżej wymienionym terminie.

Spotkanie otwarte, poprzedzone prezentacją projektu zmiany planu miejscowego odbędzie się **w dniu 17 sierpnia 2026 r.** o godz. 16:00 Centrum Kultury, ul. Mikołaja Kopernika 37, 58-250 Pieszyce.

Projekt planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz ankietę do wypełnienia udostępnia się w siedzibie Urzędu Miejskiego w Pieszycach, ul. Tadeusza Kościuszki 2, 58-250 Pieszyce, w godzinach pracy urzędu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Pieszyc pod adresem:

https://eurzad.finn.pl/gmpieszyce/#!/rejestr/1116853 w zakładce Gospodarka przestrzenna, Komunikaty i Obwieszczenia.

Uwagi do projektu zmiany planu miejscowego, wnioski i uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko oraz ankietę należy składać:
- na piśmie lub ustnie do protokołu w Urzędzie Miejskim w Pieszycach, ul. Tadeusza Kościuszki 2, 58-250 Pieszyce,
- w formie elektronicznej przez system ePUAP lub pocztą elektroniczną na adres: um@pieszyce.pl,

Uwaga i wniosek musi zawierać dane wnioskodawcy nazwisko, imię, nazwę oraz adres zamieszkania lub siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile składający wniosek taki posiada, a także wskazanie, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej wnioskiem. Można podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.

Wniosek lub uwaga powinna być złożona na formularzu, którego wzór wskazuje Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz.U. z 2023 r. poz. 2509), dostępny pod adresem:
https://eurzad.finn.pl/gmpieszyce/#!/rejestr/1116853 w zakładce Gospodarka przestrzenna, Komunikaty i Obwieszczenia.

Burmistrz Miasta i Gminy Pieszyce

W związku z obowiązkiem, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 kwietnia 2016 r. nr 2016/679 informuję, że:
- Administratorem Państwa danych osobowych jest: Burmistrz Miasta i Gminy Pieszyce z siedzibą ul. Tadeusza Kościuszki 2, 58-250 Pieszyce, tel. 74-8365-487; e-mail: um@pieszyce.pl
- Będziemy przetwarzać Państwa dane osobowe w celu realizacji procedur dotyczących w/w miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2026 r., poz. 538) oraz art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.).
- We wszystkich sprawach związanych z przetwarzaniem Państwa danych osobowych oraz realizacją przysługujących Państwu praw, można skontaktować się z Inspektorem Danych Osobowych przez email: iod@pieszyce.pl.
- Pełen zakres informacji na temat przetwarzania danych osobowych znajduje się na stronie internetowej www.pieszyce.pl w zakładce RODO (Klauzula informacyjna) oraz w siedzibie Administratora.
- W przetwarzaniu Państwa danych osobowych stosuje się ograniczenia określone w art. 8a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2026 r., poz. 538).

Wrocław/34445777

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI
IF-AB.7840.**1.33**.2026.MN

Wrocław, dnia 28 lipca 2026 r.

OBWIESZCZENIE WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
o wszczęciu postępowania

Na podstawie art. 9ac ust. 1 i ust. 1a ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r., poz. 1234, z późn. zm.), oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 1691),

zawiadamiam

o wszczęciu na wniosek Inwestora – na wniosek Inwestora – PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., ul. Targowa 74, 03-734 Warszawa, działającego przez pełnomocnika Pana Jarosława Szczepaniaka, złożony w dniu 20 maja 2026 r., uzupełniony pod względem formalnym w dniu 26 czerwca 2026 r., postępowania administracyjnego w sprawie zatwierdzenia projektu zagospodarowania terenu i projektu architektoniczno – budowlanego oraz udzielenia pozwolenia na budowę dla zamierzenia budowlanego nazwanego przez Inwestora:

„Budowa peronu nowego przystanku osobowego Legnica Zosinek wraz z infrastrukturą w km 2+261 linii kolejowej nr 284" w ramach zadania pn.: „Rewitalizacja odcinka Legnica – Złotoryja – Jerzmanice Zdrój w celu włączenia Złotoryi oraz powiatu złotoryjskiego do sieci regionalnego wojewódzkiego transportu kolejowego".

Inwestycja przewidziana do realizacji na n/w nieruchomościach:

L.p.	Jednostka ewidencyjna	Nr i nazwa obrębu	Nr działki	Identyfikator działki ewidencyjnej
1.	026201_1 Legnica	0008 Zosinek	**62/1**	026201_1.0008.62/1
2.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**367/1**	026201_1.0009.367/1
3.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**158/3**	026201_1.0009.158/3
4.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**158/5**	026201_1.0009.158/5
5.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**157/1**	026201_1.0009.157/1
6.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**156/1**	026201_1.0009.156/1
7.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**155/1**	026201_1.0009.155/1
8.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**154/1**	026201_1.0009.154/1
9.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**153/1**	026201_1.0009.153/1
10.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**152/1**	026201_1.0009.152/1
11.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**151/1**	026201_1.0009.151/1
12.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**150/1**	026201_1.0009.150/1
13.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**149/1**	026201_1.0009.149/1
14.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**148/1**	026201_1.0009.148/1
15.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**147/1**	026201_1.0009.147/1
16.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**146/1**	026201_1.0009.146/1
17.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**145/1**	026201_1.0009.145/1
18.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**144/1**	026201_1.0009.144/1
19.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**143/1**	026201_1.0009.143/1
20.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**142/1**	026201_1.0009 .142/1
21.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**141/1**	026201_1.0009.141/1
22.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**140/1**	026201_1.0009.140/1
23.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**139/1**	026201_1.0009.139/1
24.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**138/1**	026201_1.0009.138/1
25.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**137/1**	026201_1.0009.137/1
26.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**136/1**	026201_1.0009.136/1
27.	026201_1 Legnica	0009 Fabryczna	**135/1**	026201_1.0009.135/1

Zgodnie z art. 49 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego, wskazuję dzień **31 lipca 2026 r.** – data ukazania się obwieszczenia na tablicy ogłoszeń Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Urzędu Miasta Legnicy, w Biuletynach Informacji Publicznej, na stronach internetowych tych urzędów, jako ten, w którym nastąpiło publiczne obwieszczenie. Zawiadomienie niniejsze po upływie czternastu dni od wskazanego powyżej terminu uważa się za dokonane ze skutkiem prawnym z dniem **14 sierpnia 2026 r.**

W myśl art. 10 § 1 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego, strony postępowania mają prawo do czynnego w nim udziału, przeglądania akt sprawy oraz składania wniosków i uwag w siedzibie Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu – plac Powstańców Warszawy 1, pok. 2103 (kancelaria) strony postępowania będą przyjmowane po uprzednim umówieniu terminu wizyty telefonicznie lub emaliowo: (71) 340 67 75 (email: m.nowak@duw.pl), w terminie 7 dni od dnia zawiadomienia w drodze publicznego obwieszczenia.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Aneta Klimczak
Kierownik Oddziału Architektury i Budownictwa
w Wydziale Infrastruktury
/podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym, weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu/

Wrocław/34445629

eprasa.pl 26aa7ea726

Latem osierocone wiewiórki, jeże i lisy potrzebują pomocy

Wypadają z gniazd, trafiają na chodniki, gubią nory

Latem trafia do nas ogromna liczba osieroconych młodych: wiewiórki, jeże, lisy, zające, nietoperze. To najtrudniejszy okres w roku – przyznaje opiekunka dzikich zwierząt z Ekostraży.

Jessica Krysiak

• **Wiewiórki to jedne ze zwierząt, które najczęściej trafiają pod opiekę Ekostraży** FOT. EKOSTRAŻ

Wiewiórka Wandzia trafiła do ośrodka skrajnie wychudzona, słaba i głodna. Nie wiadomo, co stało się z jej matką. Jak przynaje Eliza Owedyk, opiekunka dzikich zwierząt z wrocławskiego Stowarzyszenia Ochrony Zwierząt Ekostraż, wiewiórki to jedne ze zwierząt, którymi zajmują się najczęściej – Młode wypadają z gniazd, są znajdowane na chodnikach, w parkach, pod drzewami. Zdarza się, że trafiają do nas w stanie skrajnego wyczerpania – mówi.

JAK ZWIERZĘTA ZOSTAJĄ SIEROTAMI

Przyczyny ich osierocenia są różne. – Część młodych traci matki pod kołami samochodów, inne są rozszarpywane przez psy czy koty. Latem sytuacja jest najgorsza, dochodzą upały i koszenie trawy.

Koszenie jest szczególnie niebezpieczne dla jeży. – To jest coś potwornego. Nawet nie zdajemy sobie sprawy, ile zwierząt jest w trawie, ludzie najczęściej tego nie sprawdzają. Jeży też jest u nas multum, ostatnio przewyższają wszystkie inne zgłoszenia – przyznaje Owedyk.

W przypadku jeża Żelusia matka zginęła pod kołami auta. On był jednym z trzech młodych, które przeżyły kilka godzin bez ciepła matki. Do Ekostraży trafił zimny, z zapaleniem jelit. Teraz musi być odkarmiany specjalnym preparatem co dwie godziny, także w nocy.

Podczas upałów zagrożona staje się też kolejna grupa: nietoperze. – Zwykle mają swoje kolonie pod dachami, a tam robi się bardzo gorąco. Te potworne temperatury powodują, że maluchy często odłączają się i spadają na ziemię – tłumaczy opiekunka. Młode przegrzewają się, tracą siłę i po prostu puszczają uchwyt – Mamy ich bardzo dużo. Często udaje się je podsadzić z powrotem, ale nie zawsze wiadomo, gdzie dokładnie jest kolonia – dodaje.

Do ośrodka trafiają też młode lisy. Jak tłumaczy Eliza Owedyk, dla lisów najtrudniejsze są dwa momenty w roku: kiedy się rodzą w okolicach marca i kiedy zaczynają się usamodzielniać, czyli teraz latem. – Wtedy się gubią, wpadają w tarapaty, w miejsca, z których nie potrafią wyjść.

Lisek Chmurka został znaleziony przez dzieci przy polnej drodze zupełnie sam, osłabiony i głodny. Nie udało się odnaleźć ani lisiej nory, ani reszty stada. Aktualnie jest odkarmiany preparatem mlekozastępczym i powoli przestawiany na stały pokarm.

Nie wszystkie sytuacje kończą się jednak szczęśliwie. Owedyk wspomina o innym młodym lisie, który niedawno zawiesił się na drzewie na działkach na Popowicach. – Wisiał tam dwa dni. Straż pożarna musiała wycinać fragment drzewa. Trafił do nas nieprzytomny, odwodniony, bardzo chudy, wycieńczony i z gorączką. Od razu wylądował w inkubatorze, dostał leki, kroplówki, opatrzyliśmy mu rany. Wydalał kawałki drewna z krwią. Choć przeżył pierwszą noc, odzyskał już przytomność, a nawet apetyt, obrażenia wewnętrzne okazały się zbyt duże, lisek miał nieodwracalne uszkodzenie mięśni.

Młodego lisa nie udało się uratować, ale odszedł bez bólu. Ekostraż zdążyła mu jeszcze nadać imię – Piorun.

KIEDY POMOC SZKODZI

– Ludzie często zabierają zwierzęta, które powinny zostać tam, gdzie są. W przypadku zajęcy czy podlotów to ogromny problem. Przykładem są też wiewiórki – one mają kilka gniazd awaryjnych, a matka wróci po młode, jeśli ma spokój. Kiedy wokół stoi tłum gapiów, po prostu nie podejdzie do pociech.

Pomimo dobrych intencji, możemy w ten sposób zrobić młodym zwierzętom ogromną krzywdę. Zdarzają się sytuacje skrajne – Pan wspiął się na drzewo i zabrał pisklęta szpaków, bo był przekonany, że rodzice ich nie karmią i przyniósł do nas. Myślał, że robi dobrze, ale niestety skazał je na śmierć – mówi.

– Szpaki bardzo często mają gniazda w dziuplach albo w otworach w drzewach. Rodzice latają do nich cały czas. Jak ktoś zabierze pisklęta, to przerywa cały proces – dodaje.

Owedyk podkreśla też, że ludzie często myślą pisklęta z podlotami. – Pisklęta są jeszcze w gnieździe, nie mają siły, nie potrafią chodzić ani podskakiwać. Podloty już wychodzą z gniazda, siedzą na gałęziach, na ziemi, a rodzice dokarmiają je z dystansu. Wystarczy obserwować. Może się wydawać, że są porzucone, a tak naprawdę ich rodzice są w pobliżu.

Dlatego przed zabraniem zwierzęcia z miejsca, w którym się je znalazło, najważniejsze jest upewnić się, czy rzeczywiście wymaga ono pomocy. – Najpierw prosimy o opisanie całej sytuacji, zdjęcie albo film. Nie może być tak, że ktoś widzi zwierzę i od razu je zabiera. Trzeba poznać okoliczności, środowisko, w jakim zostało znalezione.

Ludzie często zabierają zwierzęta, które powinny zostać tam, gdzie są. W przypadku zajęcy czy podlotów to ogromny problem. Przykładem są też wiewiórki – one mają kilka gniazd awaryjnych, a matka wróci po młode, jeśli ma spokój. Kiedy wokół stoi tłum gapiów, po prostu nie podejdzie do pociech

ELIZA OWEDYK
opiekunka dzikich zwierząt z wrocławskiego Stowarzyszenia Ochrony Zwierząt Ekostraż

Opiekunka przestrzega:

Jeżeli widzimy, że matka jest w pobliżu, to zostawiamy. Jeżeli zwierzę jest odwodnione, osłabione, ma larwy much albo leży w miejscu zagrożenia, wtedy pomoc musi być natychmiastowa.

Rokowania zależą od tego, jak szybko zwierzę znajdzie się w ośrodku i w jakim jest stanie. – Często są w stanie skrajnego wyczerpania, z niedoborami i wychłodzone. Liczy się zarówno to, w jaki sposób ktoś je zabezpieczył, czy nie było pogryzienia, czy nie leżało długo poza gniazdem. Jeżeli matka zginęła, a młode były głodne przez wiele godzin, rokowania są trudne – przyznaje Owedyk.

W wielu przypadkach jest zbyt późno, ale część udaje się odratować i dzięki leczeniu oraz całodobowej opiece, zdrowe wracają na wolność.

DZIKIE ZWIERZĘTA BUDZĄ LĘK

Ekostraż jest jedynym ośrodkiem we Wrocławiu, który przyjmuje dzikie zwierzęta. Tylko w czerwcu trafiło do nich 94 osobników, z czego blisko 60 jeży.

Jak przyznają, brakuje im jednak miejsca, pomieszczeń, wolier, zaplecza do leczenia. – Dzikie zwierzęta potrzebują ciszy, a my dzielimy przestrzeń z psami. To się nie da pogodzić. Często jesteśmy bezradni, bo nie mamy gdzie ich umieścić.

Dlatego ośrodek na Miłoszyckiej przechodzi teraz remont. – Chcemy rozbudować ośrodek, żeby można było te zwierzęta leczyć w odpowiednich warunkach. Brakuje nam wolier, pomieszczeń, zaplecza. Nowe przestrzenie pozwolą nam przyjmować większą liczbę zwierząt i pomagać skuteczniej.

Koszty pierwszego etapu – nowego dachu i elewacji trzykondygnacyjnego budynku – wzrosły o 175 tys. zł. Jednocześnie Ekostraż musi wyremontować i wyposażyć „zwierzęcy SOR", gdzie trafiają najcięższe przypadki. Brakuje środków na specjalistyczną karmę, leki i bezpieczne miejsca do leczenia. Potrzebne jest dodatkowe 300 tys. zł.

Eliza Owedyk zwraca uwagę, że zbiórki na dzikie zwierzęta idą znacznie słabiej. – Na psy i koty ludzie dają chętnie, na dzikie prawie wcale. Niestety sterotypy o nich wciąż są silnie ukształtowane. Ludzie boją się lisów, boją się nietoperzy, bo krążą mity o chorobach czy przenoszonych przez nie szkodnikach. A to zwierzęta, które są bardzo potrzebne w środowisku.

Zaznacza, że dzikie zwierzęta żyją obok nas w świecie, który my im zniszczyliśmy:

Wypadki drogowe, koszenie, deweloperka – to nie jest selekcja naturalna, tylko skutki działalności człowieka.

– Zabieramy im przestrzeń, a potem dziwimy się, że trafiają do miasta. Lisy polują na gryzonie, dlatego idą za pokarmem, a we Wrocławiu jest dużo szczurów. Ludzie często tego nie dostrzegają, a one wykonują dla miasta ogromną pracę – dodaje opiekunka.

Ekostraż prowadzi obecnie zbiórkę na dokończenie remontu ośrodka i wyposażenie „zwierzęcego SOR-u". Informacje o wsparciu dostępne są na stronie organizacji. ●

1 WR

eprasa.pl 26aa7ea726

wyborcza

BIZNES LUBELSKI

SPONSOR WYDANIA 34444466

aliplast
aluminium systems

Piątek, 31 lipca 2026 | Redaktor prowadzący **Jacek Brzuszkiewicz** wyborcza.pl

Piotr Kowalski

Pokonuję kolejne przeszkody

▸ 6

FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

eprasa.pl 26aa7ea726

PGE Dystrybucja

Lublin traci władzę

Beata Kurdelska została nową prezeską spółki PGE Dystrybucja. Wcześniej do rady nadzorczej energetycznego giganta wszedł Mateusz Pasek, polityk Koalicji Obywatelskiej z Podkarpacia.

• **Siedziba spółki PGE Dystrybucja w Lublinie** FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Jacek Brzuszkiewicz

Rada nadzorcza PGE Dystrybucja pod koniec czerwca rozstrzygnęła konkurs na stanowisko prezesa tej spółki. Od 1 lipca, została nim Beata Kurdelska, która w przeszłości była prezeską spółki myOrlen (dawniej PGNiG Obrót Detaliczny).

Kurdelska to zaufana pierwszej wiceministry aktywów państwowych Elizy Zeidler, ale jak ustaliliśmy także posła Pawła Kowala, który na początku tego roku wstąpił do Koalicji Obywatelskiej i z marszu został podkarpackim baronem KO.

Kurdelska zastąpi na stanowisku związanego z Lublinem menedżera Jacka Drozda, który w ostatnim roku osiągnął ze spółką PGE Dystrybucja najlepszy wynik finansowy w historii.

Świetne wyniki i dymisje

Spółka PGE Dystrybucja to energetyczny gigant dostarczający prąd do blisko sześciu milionów domów – od Suwałk na północy, przez Łódź, przedmieścia Warszawy i Lubelszczyznę, po Krosno na południu kraju. Mająca swoją siedzibę w Lublinie firma to także jeden z największych pracodawców w regionie – zatrudnia 11 tys. osób.

W kwietniu i maju tego roku posady członków w 7-osobowej rady nadzorczej spółki PGE Dystrybucja straciło nieoczekiwanie, bez podania przyczyn, dwóch naukowców związanych z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej – prawnik, prof. Grzegorz Koksanowicz i ekonomista, prorektor uczelni ds. rozwoju i kontaktu z gospodarką, prof. Zbigniew Pastuszak.

To były tylko zmiany. Do prawdziwej rewolucji doszło na początku czerwca, kiedy z 5-osobowego zarządu spółki energetycznej odwołano prezesa i dwóch członków zarządu (formalnie swoje obowiązki w spółce pełnią do niedzieli, 30 czerwca). Odwołani to:

- prezes Jacek Drozd, absolwent UMCS, menedżer, w latach 2013–2016 wiceprezes Grupy Kapitałowej PGE,
- wiceprezes ds. strategii Tomasz Małecki, który w okresie rządów koalicji PO-PSL w województwie lubelskim był prezesem Parku Naukowo-Technologicznego,
- wiceprezes ds. finansowych Artur Adamczyk, ekonomista, menedżer, w strukturach PGE od 1996 r. do 2016 r., kiedy władzę w państwie przejął PiS.

Odwołanie związanych przede wszystkim z Lublinem członków rady nadzorczej i zarządu PGE Dystrybucja było tym bardziej zaskakujące, bo spółka osiągnęła bardzo dobre wyniki finansowe. W 2025 r. PGE Dystrybucja miała najwyższy w historii zysk EBITDA (przed potrąceniem m.in. podatków i amortyzacji) na poziomie 5,3 mld zł.

• **Nowa prezes spółki Beata Kurdelska**
FOT. PGE DYSTRYBUCJA

• **Odwołany prezes Jacek Drozd**
FOT. PGE DYSTRYBUCJA

Rekordowy okazał się także pierwszy kwartał 2026 r. z najwyższym zyskiem w całej Grupie Kapitałowej PGE (GK PGE to formalny właściciel spółki PGE Dystrybucja, obydwie spółki podlegają Ministerstwu Aktywów Państwowych).

Pikanterii sprawie dodaje fakt, że miejsce w zarządzie PGE Dystrybucja zachował w czerwcu br. wiceprezes Andrzej Cząstkiewicz, który karierę w spółce rozwijał w czasie rządów PiS.

„Wpływy podkarpackiego barona KO"

„Od dłuższego czasu wiedzieliśmy, że MAP (Ministerstwo Aktywów Państwowych – red.) ma zakusy na przejmowanie spółki PGE Dystrybucja, czyli wycinanie z jej władz ludzi z Lublina. Próbowaliśmy zmobilizować wojewodę lubelskiego i lokalne władzę Koalicji Obywatelskiej do interwencji w MAP. Ale usłyszeliśmy: nic nie możemy. Oznajmiono nam w kuluarach, że teraz wpływy tam ma podkarpacki baron KO Paweł Kowal i że będzie tam desant ich ludzi nie tylko do zarządu i rady nadzorczej. Zmienić się mają także dyrektorzy w centrali spółki i dyrektorzy generalni oddziałów. A PGE dystrybucja ma aż siedem oddziałów. Niestety, lubelska PO oddaje spółkę bez walki" – napisali do „Wyborczej" na pracownicy PGE Dystrybucja.

Choć Paweł Kowal podczas rozmów kuluarowych z posłami KO z Lublina miał temu zaprzeczyć, scenariusz załogi PGE Dystrybucja zaczął sprawdzać się już w połowie czerwca. Wtedy do rady nadzorczej energetycznej spółki wszedł Mateusz Pasek, polityk Koalicji Obywatelskiej z Dębicy na Podkarpaciu.

Pasek w ostatnich wyborach samorządowych, mimo 2. miejsca na liście PO, nie zdołał zdobyć mandatu radnego wojewódzkiego. Zdobył jedynie 884 głosy. Jest za to zaufanym nowego szefa podkarpackich struktur KO, pochodzącego z Rzeszowa – Pawła Kowala.

Kim jest nowa prezes?

Nowa rada nadzorcza PGE Dystrybucja miała za zadanie wybrać do końca czerwca prezesa spółki i trzech wiceprezesów.

23 czerwca na fotel prezesa wybrano Beatę Kurdelską. To menedżerka związana od lat z inną spółką skarbu państwa – Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem (PGNiG). PGNiG został w tym roku oficjalnie przejęty przez Orlen.

Kurdelska była związana z PGNiG od 1994 do 2007 roku, gdzie była m.in. kierowniczką działu sprzedaży pozataryfowej w pionie handlowym, zastępcą dyrektora departamentu handlowego ds. sprzedaży krajowej, a potem dyrektorem wykonawczym pionu handlowego. W lipcu 2024 r. została prezeską PGNiG Obrót Detaliczny, spółki, która w styczniu 2026 r. zmieniła nazwę na myOrlen.

Ale Kurdelska – jak twierdzą nasze źródła w MAP – to przede wszystkim zaufana pierwszej wiceministry aktywów państwowych Elizy Zeidler.

Rada nadzorcza pod koniec czerwca wybrała także wiceprezesa ds. finansowych. Został nim Jacek Drozd. – To dodatkowe upokorzenia Lublina i Lubelszczyzny. Drozd, świetny menedżer, który osiągnął ze spółką bardzo dobre wyniki finansowe, został zdegradowany i będzie podwładnym nowej pani prezes – słyszymy na korytarzach spółki PGE Dystrybucja.

Dotąd rada nadzorcza nie wybrała dwóch członków zarządu.

PGE Dystrybucja, łakomy kąsek

O tym, że spółka PGE Dystrybucja była od zawsze łakomym kąskiem dla polityków przekonaliśmy się w 2016 r., kiedy władzę w państwie przejęło Prawo i Sprawiedliwość.

W 2017 roku funkcję w zarządzie dostało tam dwóch radnych wojewódzkich. Wśród nich były prezydent Lublina z PiS Andrzej Pruszkowski (1998-2006), człowiek niemający zbyt dużego pojęcia o energetyce, z zawodu socjolog po Katolickim Uniwersytecie Lubelskim.

To przez Pruszkowskiego wyszło na jaw, ile zarabia się w tej spółce, bo wcześniej szefostwo uposażeń członków zarządu strzegło jak źrenicy oka. A wszystko dlatego, że Pruszkowski zapewne nie przewidział, iż jako radny będzie musiał upublicznić swoje dochody.

I tak każdy mógł przeczytać, że w 2017 roku członek zarządu PGE Dystrybucja zarabiał po 53 tys. zł miesięcznie. Kiedy sprawa – i jej podobne w całej Polsce – wyszła na jaw, wściekł się sam prezes PiS Jarosław Kaczyński.

I kazał „tłustym kotom" wybierać między polityką a biznesem. Jako że Pruszkowski wybrał kasę, wkrótce został przez PiS z PGE Dystrybucja wyrzucony na bruk i do dziś pozostaje w partyjnej niełasce.

Mimo że PiS oddał władzę w państwie w połowie grudnia 2023 r., jeszcze pod koniec lutego 2024 r. w PGE Dystrybucja rządzili ludzie z partii Kaczyńskiego i rozdawali kolejne posady swoim ludziom. Kiedy „Wyborcza" ujawniła, że na dyrektora oddziału w Zamościu mianowano byłego posła PiS Jerzego Bieleckiego, w resorcie aktywów państwowych miał interweniować sam premier Tusk.

Na początku marca 2024 r., w ciągu jednego dnia odwołano wtedy cały pięcioosobowy zarząd spółki i jej siedmioosobową radę nadzorczą. Stanowisko stracił wtedy także Bielecki. ●

eprasa.pl 26aa7ea726

THE ONE
GŁĘBOKA 32A

Nowy standard
inwestowania w Lublinie

LUBLIN, UL. GŁĘBOKA 32A

Wizualizacja poglądowa. Materiał nie stanowi oferty (art. 66 §1 KC).

LOKALE INWESTYCYJNE

Z CZĘŚCIAMI WSPÓLNYMI KLASY PREMIUM

SIŁOWNIA · SAUNA · SALA KINOWA · CO-WORKING

IMMOBILIA®

500 267 778

34444668

eprasa.pl 26aa7ea726

Pastuszak

(Nie)obiektywnie

Teoria zdechłego konia, czyli kto nadzoruje spółki Skarbu Państwa

Siuksowie z Wielkich Równin Południowej Dakoty przekazują sobie mądrość ludową: „Jeśli odkryjesz, że jedziesz na martwym koniu, najlepszą strategią jest z niego zejść".

• **Siedziba Ministerstwa Aktywów Państwowych przy ul. Wspólnej 6 w Warszawie**

FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Polska doktryna zarządzania majątkiem publicznym tę mądrość zna doskonale. Martwym koniem nie jest jednak źle zarządzana spółka. Jest nim nadzór właścicielski państwa nad spółkami Skarbu Państwa (SSP).

Instytucja teoretycznie potężna – a jednak niezdolna do realizacji podstawowego zadania: pomnażania wartości powierzonego jej majątku w interesie wszystkich obywateli.

Czemu służy nadzór właścicielski państwa?

Podręcznikowo: ma zapewnić, że spółki SSP są zarządzane efektywnie, generują zwrot do budżetu państwa z zainwestowanego kapitału, realizują cele strategiczne w interesie publicznym i podlegają rzetelnej kontroli. Odpowiedź praktyczna jest diametralnie inna. Nadzór właścicielski w Polsce (nie tylko, jest sporo podobnych krajów) służy w dużym stopniu do zarządzania dostępem do zasobów.

Zasobami są: stanowiska w zarządach i radach nadzorczych, wydatki spółek na marketing i promocję czy możliwość kształtowania polityki inwestycyjnej i cenowej spółek w sposób korzystny dla oczekiwań określonych grup interesów, zwłaszcza partii politycznych. Państwo jako właściciel obok pytania: „jak zwiększyć wartość tej spółki i wpływy do budżetu?" stawia zawsze inne: „kogo tu posadzić i co z tego będziemy mieli?"

Choć z tym pierwszym też nie jest najlepiej. Jest taki wskaźnik C/WK (cena do wartości księgowej). Wartość księgowa (netto aktywów, kapitał własny) to wartość spółki wynikająca z jej bilansu. Wartość rynkowa (kapitalizacja) to cena, jaką inwestorzy na giełdzie są gotowi zapłacić za akcje spółki.

Weźmy taką energetykę, z najdroższą w Europie energią. C/WK Tauron: 0,7; Enea: 0,53; PGE: 0,48. W tym samym czasie firmy europejskie z tego sektora (Enel, EDF): 1,6-1,8; w USA (NextEra, Duke): 1,3-1,4; w Azji (Tokyo Electric, NTPC: 1,1-1,5).

Jeśli w 20. gospodarce świata 1 zł księgowy spółki skarbu państwa jest wyceniany na ok. 0,5 zł, a w innych krajach – 1 USD jest wyceniany rynkowo 2-4-krotnie wyżej, to być może politycy są zadowoleni, społeczeństwo na pewno nie.

Tak, wiem, inne rynki, płacimy dyskonto z powodu obciążeń węglem i kosztów transformacji, inni działają w stabilnym otoczeniu politycznym. Ale tak nie powinno być.

Co robi nadzór?

Minister Aktywów Państwowych (MAP) dysponuje uprawnieniami, o jakich prywatny akcjonariusz większościowy może jedynie pomarzyć.

Może powoływać i odwoływać rady nadzorcze, kształtować składy zarządów, wydawać wytyczne strategiczne itp. Wszystko w imieniu Skarbu Państwa (nas wszystkich), co nadaje tym działaniom legitymizację demokratyczną, choć niekoniecznie ekonomiczną.

Problem bowiem w tym, że minister jest politykiem. A polityk myśli kategoriami kadencji a nie długookresowymi kategoriami stopy zwrotu z kapitału. Dla polityka spółka SP jest instrumentem realizacji celów politycznych: zatrudnienia sojuszników, nagrodzenia zasłużonych, finansowania – mniej lub bardziej bezpośrednio – przedsięwzięć budujących elektorat.

Prywatny właściciel, który tak zarządzałby swoim majątkiem, szybko ogłosiłby upadłość. Właściciel publiczny ogłasza sukces i idzie po reelekcję.

Rada nadzorcza spółki powinna być instytucją hamującą te tendencje. Teoretycznie po to właśnie istnieje: żeby kontrolować zarząd w imieniu właściciela i dbać o długoterminowy interes spółki.

W spółkach prywatnych RN bywa wymagająca – jej członkowie odpowiadają własnym kapitałem lub reputacją za efekty swojej pracy. W SSP rady nadzorcze pełnią inną funkcję.

Zasiadają w nich najczęściej byli posłowie, kandydaci, który przegrali wybory, były wiceminister, który wypadł z rządu w przetasowaniu koalicyjnym, działacz partyjny nagrodzony za lata pracy w terenie i klejenie plakatów w deszczu. Czasem pojawia się też branżowy specjalista, dodając posiedzeniom walor merytoryczny, choć najczęściej nie jest pod nikogo „podwieszony" i jest szybko zastępowany przez osobę, która „jest czyjaś", tzn. stoi za nią ktoś, kto jest dużym politycznym misiem, twardym graczem i może „wyrwać" dla „swoich" więcej spółkowego „mięsa".

Na szczycie stoi spółka-matka

Spojrzymy na grupy kapitałowe (większość dużych SSP). Na szczycie GK stoi spółka-matka, w której skład osobowy rady nadzorczej a pośrednio także zarządu w zasadniczym stopniu kształtuje minister.

Pod nią rozciąga się kilkadziesiąt spółek-córek, spółek-wnuczek i innych jednostek zależnych, spiętych w strukturę holdingową o złożoności godnej średniego państwa federalnego.

Żeby spółka-matka mogła jakoś żyć – tworzone są umowy SLA (Service Level Agreement) między nią a spółkami-córkami za usługi typu „audyt", „informatyzacja", „obsługa prawna", czy „PR".

Umowy te (nieraz o wartości setek milionów złotych rocznie) regulują przepływ środków ku górze hierarchii, legitymizują zatrudnienie kilkudziesięciu-kilkuset osób w centralach, a środki z nich płynące – pozwalają na uruchamianie kolejnych departamentów, fundacji czy spółek.

Królem jest prezes grupy kapitałowej – utrzymywany z publicznych środków, niepodlegający rzeczywistej presji właścicielskiej

Kto sprawuje nadzór nad spółkami publicznymi?

Odpowiedź jest prosta i zdumiewająca: w przeważającej mierze – zarząd spółki-matki. To on, jako reprezentant akcjonariusza większościowego na walnych zgromadzeniach spółek-córek, może niemal dowolnie kształtować skład RN jednostki zależnej. Schemat z wyższego poziomu: ministerstwo – spółka-matka powtarza się piętro niżej. Tyle tylko, że na tym poziomie ministerialne zainteresowanie dawno już wygasło, a w rolę „ministra" wciela się prezes spółki-matki.

W konsekwencji MAP traci z pola widzenia spółki-córki, które są najważniejszymi ogniwami grupy. To one generują przychody operacyjne, EBITDA, realizują inwestycje, pomnażają kapitał, zatrudniają pracowników i de facto decydują o kondycji finansowej całego holdingu.

Spółka-matka bywa najczęściej instytucją zarządzającą i konsolidującą, która sama w sobie generuje głównie koszty ogólnokorporacyjne. Paradoks polega więc na tym, że strategicznie najistotniejsze części grupy nadzoruje nie minister – lecz zarząd spółki-matki.

Czy zawsze realizuje on cele ministra? Przecież w praktyce spółki-matki tworzą np. fundacje, które wydają środki publiczne na cele określone nie przez ministra ale przez ich zarządy. W konsekwencji – środki ściągnięte ze spółek-córek, z ich budżetów inwestycyjnych lub rozwojowych – nie są wpłacane do właściciela (budżetu) i nie trafiają do właściwych ministerstw, na poddane kontroli społecznej (zgodnie z ustawą budżetową) cele, ale są wydawane na cele określane według priorytetów prezesów spółek-matek – na pokrycie strat innych spółek holdingu lub na finansowanie preferowanych działań, w tym fundacji. Środki nie są więc wydawane na to, na co chciałoby je wydać Państwo, ale na to, na co chcą je wydać państwo prezesi. Pozycja prezesów spółek-matek rośnie, bo ten kto ma kasę – ten realnie rządzi.

Wracając do pytania – czy prezes i zarząd GK zawsze realizują politykę ministra? Odpowiedź zależy od odpowiedzi na inne pytanie: czy minister w ogóle interesuje się tym, co dzieje się w spółkach-córkach?

Najczęściej – nie. Ministerstwo ma pełne ręce roboty z zarządzaniem na poziomie spółek-matek, których w portfelu ma 20-30. Reszta struktury – setki spółek zależnych i powiązanych, rozsianych po różnych sektorach – pozostaje poza efektywnym polem widzenia centralnego (rządowego) nadzoru.

Królem jest prezes grupy kapitałowej

W tej próżni władzy zarząd spółki-matki działa z autonomią, która w warunkach rynkowych byłaby naturalna, bo korygowałyby ją wyniki finansowe i presja akcjonariuszy.

W warunkach publicznej własności, gdzie akcjonariusz jest nieobecny lub niezainteresowany, autonomia ta może przeistoczyć się w coś zupełnie innego. Mamy wtedy do czynienia z fenomenem „spółki semi-prywatnej Skar-

eprasa.pl 26aa7ea726

bu Państwa". Formalnie własność publiczna, a faktycznie – królestwo zarządu spółki-matki.

Królem jest prezes grupy kapitałowej – utrzymywany z publicznych środków, niepodlegający rzeczywistej presji właścicielskiej.

Dlaczego? Ponieważ o składzie organów (zarządów i rad nadzorczych) GK w zasadniczy sposób decyduje MAP, działający jako podmiot wykonujący prawa z akcji należących do Skarbu Państwa. Rada nadzorcza spółki-matki formalnie jest więc bezpośrednim organem, który zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych powołuje i odwołuje członków zarządu danej GK.

Ale jest też Rada do spraw Spółek z Udziałem Skarbu Państwa, tzn. organ doradczy, który opiniuje kandydatów na członków organów nadzorczych i zarządzających.

Nie trzeba mieć wielkiej wyobraźni, aby – patrząc np. na decyzje z ostatnich 10 lat – zorientować się, że w najważniejszych GK zarząd i RN są zawsze podmiotami wskazanymi przez MAP a nie składającymi się z losowych profesjonalistów, wybranych w konkursie i wykonujących swoje zadania niezależnie od politycznych nacisków.

Relacje: król-dworzanie

W konsekwencji – w spółkach-córkach – decyzje inwestycyjne, polityka zakupowa (modny „local content"), kształtowanie wynagrodzeń, wybór kontraktów – wszystko to odbywa się w strefie, gdzie interes publiczny jest pojęciem deklaratywnym.

Jest to sytuacja gorsza niż prywatyzacja. Prywatny właściciel zawsze odpowiada własnym kapitałem. Prezes spółki-córki odpowiada przed prezesem spółki-matki. I nawet jeśli jest świetny w tym co robi, a nie realizuje pomysłów prezesa spółki-matki, „nad-prezesa" – jego dni są policzone.

Bo „nad-prezes" odpowiada przed ministrem, a ten – przed premierem i wyborcami, raz na cztery lata. W najgorszym przypadku – minister odwoła jednego prezesa GK i zastąpi go drugim, równie samodzielnym, apodyktycznym i aroganckim dzięki otrzymanej władzy. Władzy, za którą stoją realne środki, wypracowywane przez jednostki, nad którymi „nad-prezes" obejmuje panowanie.

W spółkach prywatnych rada nadzorcza bywa wymagająca – jej członkowie odpowiadają własnym kapitałem lub reputacją za efekty swojej pracy. W spółkach Skarbu Państwa rady nadzorcze pełnią inną funkcję

Nie przesadzam z tym określeniem. Wielokrotnie żądania prezesów holdingów wobec prezesów spółek zależnych, zwłaszcza próbujących działać względnie niezależnie (zgodnie zresztą z KSH), nabierają charakteru relacji: król-dworzanie, ze wszystkimi negatywnymi dla dworzan konsekwencjami niezadowolenia króla.

Co zrobić z tym zdechłym koniem?

Odpowiedź nie jest – wbrew pozorom – ideologiczna. Nie chodzi o prywatyzację dla prywatyzacji. Chodzi o to, żeby właściciel publiczny zaczął zachowywać się jak właściciel, a nie jak dysponent łupów.

Kilka zmian wydaje się niezbędnych – i, co ciekawe – możliwych do wdrożenia bez zmiany konstytucji.

- **Po pierwsze** – oddzielenie nadzoru od polityki; uprawnienia właścicielskie Skarbu Państwa powinny być wykonywane przez wyspecjalizowaną agencję (model State Ownership Policy), podlegającą parlamentowi, nie ministrowi.
- **Po drugie:** objęcie nadzorem właścicielskim całych grup kapitałowych, nie tylko spółek-matek. Skład rad nadzorczych jednostek zależnych o określonej wielkości lub znaczeniu strategicznym powinien wymagać akceptacji agencji – nie zarządu spółki-matki. W przeciwnym razie państwo będzie nadal nominalnym właścicielem milionów aktywów, o których de facto nie wie nic i o których nie decyduje.
- **Po trzecie** – weryfikacja sensu istnienia każdej grupy kapitałowej i działających w nich umów SLA (Service Level Agreement).
- **Po czwarte** – profesjonalizacja rad nadzorczych przynajmniej największych i najważniejszych spółek (np. analogiczna do KNF i członków rad banków) połączona z weryfikacją wiedzy ich członków z zakresu finansów, prawa, zarządzania i obszarów merytorycznych spółki. Z puli uprawnień należy wykluczyć wszystkie dyplomy MBA (nie tylko z Collegium Humanum), bo ich „produkcja" trwa w najlepsze. Ministrowi pozostawałoby definiowanie celów strategicznych państwa – a nie obsadzanie stanowisk.
- **Po piąte:** realna jawność wynagrodzeń i kryteriów ich ustalania, powiązane z wynikami spółki. To usunęłoby wady ustawy kominowej, bo prezes spółki realizującej miliardowe inwestycje i generującej miliardowe EBITDA nie może zarabiać netto na kontrakcie mniej niż urzędnik na umowie o pracę.
- **Po szóste:** rzeczywiste konkursy a nie procedury konkursowe; bo w realnym konkursie wynik jest nieznany przed jego rozpoczęciem.

Czy znajdzie się odważny kowboj?

Nadzór właścicielski nad spółkami Skarbu Państwa to klasyczny zdechły koń z historii o Siuksach – wszyscy widzą, że nie żyje, ale nikt nie ma odwagi zejść z siodła.

Kolejne ekipy rządowe sięgają po sprawdzone recepty tej teorii: kupują mocniejszy bicz w postaci nowych regulacji, których nikt nie umie wyegzekwować; zmieniają jeźdźca, mianując kolejnych zaufanych ministrów; badają, czy lżejsi jeźdźcy (tu: ustawa kominowa) poprawią wyniki, itd.

Może znajdzie się choć jeden odważny i sprawny kowboj, który powie – ludzie, ten koń nie żyje. I będzie w stanie zadbać o to, aby „siano", które po nim zostało – trafiało do skarbu państwa, a nie do swobodnych jeźdźców i bliskich im stajennych. ●

Zbigniew Pastuszak

Prof. Zbigniew Pastuszak jest ekonomistą, wykładowcą UMCS, prorektorem ds. rozwoju i współpracy z gospodarką, do 27 maja był członkiem rady nadzorczej spółki Skarbu Państwa – PGE Dystrybucja

REKLAMA

34444119

www.apartamentypolnocna.pl

PÓŁNOCNA
APARTAMENTY

NAJLEPSZA INWESTYCJA
W PRZYSZŁOŚĆ TWOJEGO DZIECKA?

WŁASNE MIESZKANIE
W CENTRUM LUBLINA.

Jeśli Twoje dziecko rozpoczyna studia w Lublinie lub już studiuje, **pomyśl o rozwiązaniu, które będzie procentować przez lata.** Zamiast co miesiąc płacić za wynajem, zainwestuj we własne mieszkanie.

Apartamenty Północna to miejsce stworzone z myślą o takich decyzjach:

- ścisłe centrum Lublina
- doskonały dojazd do uczelni - UM, KUL, UP, UMCS
- dobra komunikacja z każdą dzielnica Lublina oraz dojazd do obwodnicy
- blisko wszystkiego co ważne - na zajęcia, do pracy, do restauracji i miejsc spotkań

W ofercie dostępne są mieszkania o różnych metrażach, dzięki czemu łatwo dopasujesz lokal do swoich potrzeb i budżetu.

Zadzwoń i umów się na prezentacje Twojego nowego apartamentu:

603 913 007

1 RP

eprasa.pl 26aa7ea726

FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Konie

Pokonuje kolejne przeszkody

Marzył o starcie na igrzyskach olimpijskich. Na hipodromie w Sopocie wygrał swoje pierwsze, ważne zawody.

Jacek Brzuszkiewicz

Piotr Kowalski, rocznik 1991, razem z żoną Kaliną, w Motyczu, pod Lublinem, prowadzi amatorską hodowlę koni skokowych. Piotr jest lekarzem weterynarii, Kalina skończyła studia medyczne i jest w trakcie odbywania rezydentury z psychiatrii. A po pracy, ich wspólną pasją jest jeździectwo.

Dzięki sukcesom na hipodromie w Sopocie o hodowli Kowalskich usłyszała cała Polska.

• Piotr Kowalski w Motyczu pod Lublinem prowadzi amatorską hodowlę koni skokowych

FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Prezent na urodziny

Piotr Kowalski pochodzi z Chorzowa, wychował się w blokowisku, w typowej śląskiej rodzinie. Rodzice aż do przejścia na emeryturę pracowali w branży hutniczej.

– Konie? Od dziecka ich się bałem, przede wszystkim z racji wielkości. Jako dziecko dużo chorowałem, byłem alergikiem, co często objawiało się m. in. bólem głowy, nudnościami, kaszlem – opowiada Kowalski.

I dalej: – Konno jeździła moja starsza siostra. Pewnego dnia wzięła mnie na trening. Przełamałem strach i stanąłem w stajni, pośród koni. I ich zapachów. Pewnego razu, nie chcąc opuścić wizyty w stajni, zataiłem przed rodzicami swoje gorsze samopoczucie. W stajni, jak ręką odjął, zniknęły wszystkie moje dolegliwości. To tam czułem się najlepiej, zarówno psychicznie jak i fizycznie, konie okazały się dla mnie najlepszym lekarstwem.

Piotr zaczął jeździć do stadniny razem z siostrą. Z czasem dosiadł pierwszego konia.

– No i całkowicie mnie to pochłonęło. Nie mogłem doczekać się soboty, kiedy mogłem pojechać do stadniny. Bo konie to nie tylko jazda wierzchem. To prawdziwa więź. No i cały ten rytuał: wyprowadzenie, karmienie, czyszczenie – zwraca uwagę.

W wieku 18 lat, Piotr Kowalski dostał najwspanialszy prezent urodzinowy. Rodzice kupili mu konia skokowego – czteroletnią klacz Bolonię.

Piotr: – Fanaberia? Wcale nie. Koledzy dostawali na osiemnastkę samochody, ja dostałem Bolonię.

I w ten sposób Piotr zaczął jeździć konno na poważnie i marzyć o Igrzyskach Olimpijskich, w konkursie skoków przez przeszkody – wspomina śmiejąc się.

To jedna z najbardziej widowiskowych, olimpijskich dyscyplin sportu. Wygrywa para (jeździec-koń), która pokona tor przeszkód bezbłędnie (ich wysokość sięga 160-165 cm). Jeśli takich przejazdów będzie więcej – wygrywa para z najlepszym czasem.

Starsi pasjonaci sportu pamiętają postać jeźdźca Legii Warszawa chorążego Jana Kowalczyka, który w 1980 r. na Olimpiadzie w Moskwie zdobył złoty medal w konkursie indywidualnych na koniu Artemor.

Dodatkowo Kowalczyk dołożył medal srebrny w konkursie drużynowym. To, jak dotąd, największy sukces polskiego jeździectwa.

Rangę sukcesu nieco obniżał fakt, że moskiewskie igrzyska zbojkotowały wiele reprezentacji na czele ze Stanami Zjednoczonymi. Bojkot był związany z agresją wojsk rosyjskich na Afganistan.

Pierwszy dyżur

– By lepiej poznać konia, jego organizm, jego funkcjonowanie z pełną świadomością wybrałem studia weterynaryjne. Trafiłem do Lublina, trochę przez przypadek, nie do końca wierzyłem, że mogę dostać się na te studia gdy składałem dokumenty- ciągnie opowieść.

Piotr Kowalski studiował, a po zajęciach jeździł do stajni, udało mu się dojść wraz z Bolonią do konkursów o wysokości 135 cm, niestety dalszą karierę przerwała kontuzja klaczy. Piotr kontynuował jednak pracę z końmi, zaczął prowadzić treningi początkującym zawodnikom.

Tak Piotr poznał swoją żonę Kalinę. Tak jak i on, zakochaną w koniach.

– O tym, że moje studia weterynaryjne miały sens, najlepiej świadczy przykład Bolonii, którą po kilku latach nieskutecznego leczenia, w końcu udało nam się doprowadzić do pełnego zdrowia i powrotu na parkury – Piotr uśmiecha się szczerze.

Jednak zawód weterynarza to nie tylko radość i duma, przekonał się już podczas pierwszego dyżuru w klinice weterynaryjnej, kiedy w pracy został sam i musiał operować dwa psy myśliwskie zaatakowane przez rozjuszonego dzika.

– A na koniec musiałem pojechać do gospodarstwa rolnego przyjąć swój pierwszy w karierze poród jałówki, by następnego dnia znów wrócić do gabinetu – pamięta Piotr.

Sport i dobrostan, czy da się to połączyć?

Przed pięciu laty Piotr z Kaliną, wtedy jeszcze studentką czwartego roku medycyny, podjęli strategiczną decyzję.

– Oprócz samej jazdy konnej, naszym marzeniem było życie wśród koni, a ideą stworzenia własnego miejsca, czyli połączenie sportu z utrzymaniem koni w warunkach jak najbardziej zbliżonych do naturalnych. Dlatego zdecydowaliśmy się na kupno siedliska w Motyczu pod Lublinem.

To spokojna miejscowość 20 minut jazdy autem od centrum Lublina z jego atrakcjami: kinami, teatrem, muzeami.

Piotr Kowalski: – Jesteśmy szczęśliwi z warunków stworzonych naszym koniom. Mają zapewniony pełny dobrostan: wszystkie nasze konie, czy to hodowlane czy te sportowe, spędzają całą dobę w stadzie, na padokach i pastwiskach, poza tymi chwilami kiedy wspólnie trenujemy czy jeździmy na zawody, są po prostu końmi. Dla mnie, lekarza weterynarii to bardzo ważne.

Sopockie CSIO

– Jeździectwo, skoki przez przeszkody to walka z żywiołem, tak jak żeglarstwo. Te dyscypliny sportu nie wybaczają błędów, chwil zawahań. Decyzję trzeba podjąć w odpowiedniej sekundzie, bo chwila zwłoki spowoduje, że wszystko się rozsypuje, jak części domina – tłumaczy Piotr Kowalski.

W czerwcu Piotr przekroczył kolejną barierę. Po raz pierwszy wystartował w zawodach rangi CSI* w Sopocie. CSIO – takie jeździeckie grand prix – to cykl Międzynarodowych Oficjalnych Zawodów w Skokach przez Przeszkody. Prestiżowych, elitarnych, organizowanych pod auspicjami Międzynarodowej Federacji Jeździeckiej (FEI). Startuje tam światowa elita.

Zwycięzca konkursu głównego sopockiego CSIO, Irlandczyk Billy Twomey zainkasował ponad 26 tys. euro.

Piotr Kowalski, na swoim koniu Olvira, wygrał w Sopocie jeden z konkursów – Puchar Sopockiego Klubu Jeździeckiego (wysokość przeszkód 125 cm) okazując się najlepszy wśród 50 par. Poprzedniego dnia w konkursie (130 cm) był drugi przegrywając konkurs jedynie ze znanym austriackim jeźdźcem Dominikiem Juffingerem.

– Startowałem wśród najlepszych jeźdźców. Jeźdźców, na których się wzoruje, którzy są moimi idolami – podkreśla Piotr Kowalski.

eprasa.pl 26aa7ea726

MNIEJ GOSPODARSTW, WIĘKSZY POTENCJAŁ I REKORDOWO SPRAWNA KAMPANIA DOPŁAT

Rolnictwo na Lubelszczyźnie się zmienia

Lubelszczyzna od lat pozostaje jednym z najważniejszych regionów rolniczych w Polsce. To tutaj każdego roku ponad 150 tyś. rolników korzysta z dopłat bezpośrednich realizowanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Dla wielu gospodarstw są one nie tylko ważnym wsparciem finansowym, ale również gwarancją stabilności i możliwością dalszego rozwoju.

Ostatnie lata pokazują jednak wyraźnie, że polskie rolnictwo przechodzi proces głębokich zmian strukturalnych. Z roku na rok maleje liczba beneficjentów ubiegających się o dopłaty bezpośrednie, jednocześnie systematycznie rośnie średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego. Nie oznacza to słabnięcia rolnictwa – wręcz przeciwnie. Coraz częściej mamy do czynienia z konsolidacją gruntów, przejmowaniem ziemi przez aktywnych producentów oraz specjalizacją gospodarstw. Rolnictwo staje się bardziej nowoczesne, efektywne i konkurencyjne.

Trend ten jest widoczny również w województwie lubelskim. Region, który od lat znajduje się w krajowej czołówce pod względem liczby składanych wniosków o dopłaty bezpośrednie, stopniowo zmienia swoją strukturę agrarną. Choć liczba beneficjentów zmniejsza się, powierzchnia gruntów objętych płatnościami pozostaje wysoka, a przeciętne gospodarstwo staje się większe i dysponuje coraz większym potencjałem produkcyjnym.

Miniona kampania płatności za 2025 rok przejdzie do historii Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Była to najszybciej zakończona kampania dopłat bezpośrednich od początku funkcjonowania ARiMR. Dzięki dobrej organizacji pracy, sprawnym procedurom oraz zaangażowaniu pracowników środki finansowe trafiły do rolników wyjątkowo szybko, umożliwiając im lepsze planowanie kolejnego sezonu produkcyjnego.

Lubelski Oddział Regionalny ARiMR odegrał w tym procesie bardzo ważną rolę. Każdego roku pracownicy oddziału i biur powiatowych obsługują jedną z największych grup beneficjentów w kraju. To tysiące spraw wymagających indywidualnego podejścia, sprawnej obsługi oraz bieżącego kontaktu z rolnikami.

– **Rekordowo szybka realizacja kampanii 2025 pokazuje, że sprawnie działają nie tylko systemy informatyczne, ale przede wszystkim ludzie. Dziękuję wszystkim pracownikom Lubelskiego Oddziału Regionalnego oraz biur powiatowych za profesjonalizm i ogromne zaangażowanie. Dziękuję również rolnikom za odpowiedzialne przygotowanie dokumentów oraz coraz częstsze korzystanie z elektronicznych narzędzi Agencji. Wspólnie pokazaliśmy, że administracja może działać szybko i skutecznie** – mówi Andrzej Romańczuk, dyrektor Lubelskiego Oddziału Regionalnego ARiMR.

Rosnąca cyfryzacja usług sprawia, że większość spraw można załatwić znacznie szybciej niż jeszcze kilka lat temu. Elektroniczne składanie dokumentów pozwala ograniczyć liczbę błędów, usprawnia weryfikację wniosków i przyspiesza wypłatę środków. Jednocześnie pracownicy biur powiatowych nadal służą pomocą wszystkim osobom, które potrzebują wsparcia przy korzystaniu z usług elektronicznych.

Płatności obszarowe realizowane przez Lubelski Oddział Regionalny.

rok	przyznane płatności (zł)
2004	571 153 457
2005	616 550 921
2006	780 832 755
2007	796 077 310
2008	846 707 046
2009	1 199 205 778
2010	1 272 736 606
2011	1 435 987 277
2012	1 538 499 337
2013	1 577 701 121
2014	1 563 790 843
2015	1 469 259 274
2016	1 495 638 452
2017	1 470 435 210
2018	1 458 667 467
2019	1 483 216 668
2020	1 492 681 681
2021	1 508 786 914
2022	1 641 936 782
2023	1 533 858 328
2024	1 424 577 465
2025	1 450 725 468
suma	**28 629 026 160**

ARiMR realizuje jednak znacznie więcej programów niż tylko dopłaty bezpośrednie. Jednym z najbardziej oczekiwanych jest pomoc finansowa dla Kół Gospodyń Wiejskich. To właśnie dzięki temu wsparciu koła organizują wydarzenia kulturalne, pielęgnują lokalne tradycje, prowadzą działalność edukacyjną i integrują mieszkańców wsi.

Obecnie trwa nabór wniosków o pomoc finansową dla Kół Gospodyń Wiejskich wpisanych do Krajowego Rejestru KGW. Dokumenty można składać **do 30 września**, jednak tylko do wyczerpania puli środków, która w tym roku wynosi 140 mln zł. Wnioski przyjmowane są wyłącznie elektronicznie za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych ARiMR. W razie potrzeby pomocą służą pracownicy biur powiatowych.

Przedstawiciele Lubelskiego Oddziału Regionalnego ARiMR apelują, aby nie odkładać złożenia dokumentów na ostatnie dni naboru.

– **Zachęcam wszystkie Koła Gospodyń Wiejskich do składania wniosków jak najszybciej. Wcześniejsze złożenie dokumentów pozwala sprawniej przeprowadzić ich ocenę, szybciej usunąć ewentualne braki formalne i sprawniej przekazać środki. Nie warto czekać do ostatniej chwili, zwłaszcza że nabór może zakończyć się wcześniej po wyczerpaniu dostępnego budżetu** – podkreśla dyrektor Lubelskiego Oddziału Regionalnego ARiMR.

Płatności dla KGW w województwie lubelskim w latach 2018-2025.

powiat	przyznana kwota pomocy (zł)
bialski	**7 075 000**
biłgorajski	**4 368 000**
chełmski	**3 608 000**
hrubieszowski	**4 054 000**
janowski	**2 624 000**
krasnystawski	**2 380 000**
kraśnicki	**2 995 000**
lubartowski	**5 641 000**
lubelski	**8 314 000**
łęczyński	**3 138 000**
łukowski	**6 097 000**
opolski	**4 003 000**
parczewski	**2 795 000**
puławski	**2 951 000**
radzyński	**2 873 000**
rycki	**2 607 000**
świdnicki	**1 186 000**
tomaszowski	**7 470 000**
włodawski	**1 422 000**
zamojski	**6 004 000**
suma	**81 605 000**

Zmieniające się rolnictwo potrzebuje nowoczesnych narzędzi wsparcia, a sprawnie funkcjonująca administracja staje się jednym z filarów jego rozwoju. Rekordowa kampania dopłat za 2025 rok pokazuje, że możliwe jest szybkie i skuteczne przekazywanie środków publicznych, a zachodzące zmiany strukturalne świadczą o rosnącej konkurencyjności polskich gospodarstw. Dla Lubelszczyzny, jednego z najważniejszych regionów rolniczych kraju, jest to dobry prognostyk na kolejne lata.

34444930

eprasa.pl 26aa7ea726

Kolej

PKP Intercity inwestuje w Lublinie

Kolejowa spółka rozbuduje bocznicę przy dworcu Lublin Główny. Znajdzie tam pracę nawet 200 osób.

Jacek Brzuszkiewicz

• **Nowa bocznica kolejowa przy dworcu Lublin Główny** FOT. PKP INTERCITY

Spółka PKP Intercity na początku lipca ogłosiła przetarg na przebudowę i rozbudowę bocznicy kolejowej między ulicami Gazową, Krochmalną i Nowym Światem w Lublinie.

Powstaną tam m.in. nowoczesne hale napraw składów kolejowych i hale serwisowe.

Przebudowa lubelskiej bocznicy została zaplanowana na lata 2026-2028, a jej zakończenie przewidziano w trzecim kwartale 2028 roku.

Bocznica sprzed półtora wieku

Bocznica powstała pod koniec XIX w., kiedy oddano do użytku Kolej Nadwiślańską. Od tego czasu była kilkukrotnie przebudowywana. Mimo rozbudowywanego układu torowego, bocznica dziś nie posiada odpowiedniej infrastruktury do obsługi nowoczesnych pociągów. Wystarczy powiedzieć, że serwis i drobne naprawy składów kolejowych odbywa się tam pod gołym niebem, na bocznicy w rejonie parkingu busów przy ul. Krochmalnej.

Brak odpowiedniego zaplecza technicznego na Lubelszczyźnie powoduje, że składy kolejowe w celu przeprowadzenia naprawy, czy serwisu kierowane są do innych ośrodków, m.in. do Warszawy. A to generuje dodatkowe koszty.

– Infrastruktura na terenie bocznicy PKP Intercity w Lublinie nie zapewnia wystarczającej liczby miejsc postojowych, sprawnej obsługi bieżącej i diagnostycznej ani optymalnej organizacji pracy. Dlatego też inwestycja w Lublinie jest ważna dla dalszego rozwoju działalności przewozowej oraz spójnego systemu utrzymania taboru w skali całego kraju – tłumaczą władze PKP Intercity.

Obsługa składów Pendolino

Celem inwestycji jest stworzenie w Lublinie nowoczesnego zaplecza technicznego dla składów PKP Intercity.

Projekt obejmuje przebudowę i rozbudowę całego układu komunikacyjnego bocznicy. Inwestycja obejmie w sumie 17 torów kolejowych.

Powstaną tam trzy nowe obiekty:
• Hala Napraw Taboru przeznaczona do przeglądów składów kolejowych oraz napraw awaryjnych.
• Hala Utrzymania Bieżącego, która będzie służyć do obsługi taboru, w tym mycia, czyszczenia, diagnostyki i przygotowania składów do wyjazdu.
• Posterunek rewidentów z warsztatami naprawczymi i częścią socjalną dla personelu.

Władze PKP Intercity podkreślają, że wszystkie budynki będą wyposażone w panele fotowoltaiczne.

– Hala Napraw Taboru zostanie wyposażona w cztery tory przeglądowo-naprawcze, kanały inspekcyjne, urządzenia technologiczne do obsługi różnych typów taboru, suwnice o udźwigu do 16 ton, tokarkę podtorową oraz zaplecze warsztatowe. W obiekcie znajdą się także pomieszczenia biurowe, techniczne i socjalne – czytamy w komunikacie PKP Intercity.

I dalej: – Zakres inwestycji obejmuje także budowę i modernizację infrastruktury technicznej niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania całego zaplecza. Modernizacja obejmie też sieci elektroenergetyczne i zasilające, sieci trakcyjne, instalacje wodno-kanalizacyjne oraz systemy sprężonego powietrza.

Nowe zaplecze będzie przeznaczone do obsługi praktycznie wszystkich pojazdów kolejowych wykorzystywanych przez PKP Intercity, w tym składów Pendolino.

200 nowych miejsc pracy

– Inwestycja w Lublinie wzmocni zdolności operacyjne PKP Intercity w Polsce Wschodniej i poprawi efektywność zarządzania taborem. Dla pracowników inwestycja oznacza znacznie lepsze warunki pracy oraz stworzenie warunków do zwiększenia zatrudnienia. W Lublinie planowana jest rozbudowa zespołu obsługującego bocznicę docelowo nawet do około 200 osób. Nowa bocznica wpłynie także na poprawę punktualności realizowanych połączeń do i z tego regionu oraz wpłynie na bezpieczeństwo obsługiwanego taboru i pasażerów – podkreśla Janusz Malinowski, prezes PKP Intercity.

I dodaje: – Rozbudowa zaplecza technicznego przełoży się na większą punktualność i stabilność kursowania pociągów, lepszą dostępność oraz wyższy standard obsługi taboru. Nowa infrastruktura zwiększy także odporność systemu na sytuacje awaryjne.

Rozbudowa lubelskiej bocznicy to element planu inwestycyjnego PKP Intercity na lata 2025-2030. Spółka zakłada w tym okresie łączne inwestycje (zakup nowych składów i rozbudowę infrastruktury) na poziomie 25,4 mld zł. Do 2030 r. wszystkie stacje postojowe kategorii A i B (główne węzły kolejowe i zaplecza regionalne) mają zostać dostosowane do obsługi nowoczesnych pojazdów. ●

PKP Intercity

• To największy polski przewoźnik kolejowy, który zapewnia komunikację pomiędzy dużymi miastami oraz popularnymi ośrodkami turystycznymi w kraju.
• W 2025 r. składy PKP Intercity przewiozły 89,2 mln pasażerów. Był to historyczny wynik dla przewoźnika, oznaczający wzrost o 14 proc. w porównaniu do 2024 r. i aż o 31 proc. w stosunku do 2023 r.

Rynek pracy

Informatycy przenoszą się do Lublina

Lublin zyskuje na atrakcyjności jako potencjalne miejsce relokacji specjalistów – wynika z najnowszych badań firmy Antal, która zajmuje się rekrutacją i doradztwem personalnym.

Niespełna 330-tysięczny Lublin jest pierwszym wyborem jeśli chodzi o zmianę miejsca pracy na całej ścianie wschodniej. Wyprzedza Rzeszów i Białystok.

Stabilizacja ponad mobilność

Antal to firma będąca liderem rekrutacji i doradztwa personalnego. Od 15 lat bada aktywność zawodową specjalistów i menedżerów m.in. w kontekście ich zmiany miejsca pracy, czyli przeprowadzki.

Generalnie, w badaniu przeprowadzonym na próbie 1626 polskich specjalistów i menedżerów widoczny jest postępujący trend spadkowy wśród specjalistów i menedżerów, jeśli chodzi o pozytywne nastawienie do relokacji ze względu na pracę.

I tak, o trzy punkty wzrósł procent respondentów, którzy deklarują całkowitą niechęć do relokacji. Z 34 proc. do 37 proc. Wynika to przede wszystkim z ich potrzeby stabilizacji.

– Choć 54 proc. badanych otrzymało w ostatnim roku podwyżkę, w miejscu zatrudnienia coraz większego znaczenia nabierają czynniki pozafinansowe – przede wszystkim stabilność zatrudnienia, jakość zarządzania i atmosfera w miejscu pracy – przedstawiają autorzy raportu.

I jeszcze jeden ważny argument przemawiający przeciwko przeprowadzkom.

Okazuje się, że aż 90 proc. badanych zadeklarowało chęć podjęcia pracy zdalnej u pracodawcy spoza swojego miasta, w tym 70 proc. zarówno w Polsce, jak i za granicą.

Warszawa, Trójmiastu...

Jednocześnie, dla osób gotowych podjąć pracę w innym rejonie kraju, coraz bardziej atrakcyjne stają się największe miasta z ich coraz lepszą ofertą samego zatrudnienia, jak i komfortu życia poza miejscem pracy.

Wśród osób otwartych na zmianę miejsca zamieszkania największym zainteresowaniem nadal cieszą się Warszawa i Trójmiasto (po 43 proc. wskazań).

Warszawa przyciąga skalą projektów, obecnością central firm oraz możliwościami awansu na najwyższych stanowiskach, natomiast Trójmiasto oferuje ambitne role zawodowe w połączeniu z wysoką jakością życia, bardziej zrównoważonym tempem pracy i niższymi kosztami codziennego funkcjonowania.

W praktyce kandydaci coraz częściej zestawiają oba rynki, a decyzje o przeprowadzce opierają się nie tylko na ścieżce kariery, lecz także na stylu życia, komforcie i równowadze między życiem zawodowym a prywatnym.

Na trzecim miejscu, kolejny rok z rzędu, znalazł się Wrocław (37 proc. wskazań). W dalszej kolejności uplasowały się Kraków (29 proc.), Poznań (27 proc.) oraz Katowice (22 proc.).

Lublin znalazł się na miejscu 12 z 7-proc. wskazań. Rok do roku to wzrost o jeden procent. Bardziej atrakcyjna dla respondentów wydała się Łódź, Toruń, Bydgoszcz, Szczecin i Olsztyn.

Będą zatrudniać

Porównując poprzednią edycję badania (rok 2024 – red.) odnotowano wzrost zainteresowania Lublinem jako potencjalną lokalizacją przenosin wśród osób deklarujących gotowość do zmiany miejsca zamieszkania.

Wszystko dlatego, że wiele zlokalizowanych w Lublinie firm rozwija się i ogłasza nabory rekrutacyjne. Walczy o specjalistę i oferuje mu coraz lepsze warunki zatrudnienia.

Według badania 47 proc. firm w Lublinie planuje inwestycje w kapitał ludzki, w tym aż 67 proc. respondentów zakłada w latach 2025-2027 wzrost zatrudnienia większy niż 5 proc.. Najczęściej poszukiwani w związku z tym będą w Lublinie specjaliści i menedżerowie z obszaru IT oraz sprzedaży.

– Rozwinięta infrastruktura edukacyjna Lublina gwarantuje firmom dostęp do wykwalifikowanych specjalistów z różnorodnych branż, co w połączeniu z konkurencyjnymi kosztami pracy czyni miasto atrakcyjnym miejscem do relokacji zespołów. Niższe koszty życia w porównaniu z największymi ośrodkami miejskimi przyciągają do Lublina profesjonalistów z innych regionów, którzy szukają równowagi między jakością życia a możliwościami zawodowymi – analizuje Martyna Grunt-Mejer, team leader Antal. ●

Jacek Brzuszkiewicz

eprasa.pl 26aa7ea726

Wesoła 10

W samym sercu Lublina.

Z dala od jego zgiełku.

EDACH

34443685

eprasa.pl 26aa7ea726

Port Lotniczy Lublin

Wczasy, czy city-break?

Lato za pasem. A w Porcie Lotniczym Lublin sezon wakacyjny trwa aż do października.

• **Split nad Adriatykiem to idealna propozycja na kilkudniowy city-break** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Aneta Kowalczyk

A jest w czym wybierać, bo biura podróży i linie lotnicze oferują w tym roku 12 kierunków wakacyjnych. Takiej oferty w historii Portu Lotniczego Lublin jeszcze nie było.

Antalya

Turecka 2,5-milionowa Antalya, największy ośrodek turystyczny Riwiery Tureckiej to od lat turystyczny hit wśród pasażerów podróżujących z Lubelszczyzny. To jeden z najbardziej znanych kurortów na wybrzeżu Morza Śródziemnego. Bezpośrednie połączenie z Lublina pozwala dotrzeć tam w zaledwie trzy godziny.

Riwiera Turecka przyciąga turystów przede wszystkim krystalicznie czystą wodą, piaszczystymi plażami i szeroką ofertą hoteli zarówno dla osób podróżujących w grupach, jak i rodzin z dziećmi.

Na turystów czekają liczne zabytki, które przypominają o bogatej historii miasta. Brama Hadriana, Minaret czy zabytkowe meczety to tylko nieliczne z atrakcji w samym centrum miasta. Będąc na Riwierze Tureckiej koniecznie trzeba pojechać na wycieczkę do Pamukkale i zobaczyć jeden z cudów świata, czyli słynne białe, wapienne wodospady. Podróż w jedną stronę to ok. 3 godziny.

Samoloty do Turcji latają z Lublina w środy, soboty i niedziele, aż do 28 października, lot trwa 2 godz. i 45min.

Trapani i Mediolan

Trapani, czyli największe miasto zachodniej części Sycylii to tegoroczna nowość Portu Lotniczego Lublin. Charakteryzuje się śródziemnomorskim klimatem, malowniczymi krajobrazami i bogatą historią. Niespełna 60-tysięczne Trapani to klimatyczne uliczki starego miasta, wspaniała promenada, a przede wszystkim lokalny port, z którego można podziwiać zjawiskowe zachody słońca.

Zachodnie wybrzeże Sycylii to doskonała baza wypadowa do zwiedzania. Zaledwie kilkanaście kilometrów od Trapani znajduje się średniowieczne Erice, które położone jest na wzgórzu z widokiem na Morze Tyrreńskie. Świetnym pomysłem będzie odwiedzenie Wysp Egadzkich, słynących z pięknych plaż uznawanych przez znawców za jedne z najpiękniejszych we Włoszech. Warto wiedzieć, że w ok. pół godziny drogi od Trapani znajdują się ruiny starożytnego miasta Segesta.

Jednym z najchętniej wybieranych kierunków z PLL pozostaje 120-tysięczne Bergamo, miasto położone u podnóża Alp, rozsławione w ostatnich latach przez klub piłkarski Atalanta (Liga Mistrzów). Największą atrakcją Bergamo jest bez wątpienia Citta Alta, czyli tak zwane Górne Miasto, otoczone weneckimi murami i pełne klimatycznych uliczek, kawiarni i skwerów. Bergamo to w zasadzie przedmieścia Mediolanu. Podróż między miastami pociągiem zajmuje nie więcej jak 50 minut. Stolica Lombardii, czyli najbogatszy region Włoch, to przede wszystkim miasto mody i designu. Na turystów czekają tam Duomo di Milano, elegancka Galleria Vittorio Emanuele II, liczne muzea i galerie sztuki. Niedaleko znajdują się również malownicze jeziora Como, Garda czy Iseo.

Obie włoskie destynacje realizowane są we wtorki i soboty. Do Trapani polecimy do końca października. Bergamo to połączenie całoroczne.

Rijeka i Split

Kolejną tegoroczną nowością lubelskiego lotniska jest chorwacka Rijeka. 110-tysięczne urokliwe miasto położone w północno-zachodniej części Chorwacji nad Zatoką Kvarnerską to wiekowa historia, która sięga czasów rzymskich. Rijeka łączy przepiękne plaże z zapierającymi dech w piersiach widokami. W samym mieścia warto wybrać się na główny deptak Korzo, a także zwiedzić zamek Trsat, z którego rozpościera się piękny widok na Adriatyk.

Rijeka, to także świetna baza wypadowa. Blisko stąd do wysp Pag oraz Cres, a także jednego z najpopularniejszych kurortów – Opatiji. Dla fanów aktywnego wypoczynku oferowane są spływy kajakowe oraz rejsy na łódkach z możliwością kąpieli w okolicznych jaskiniach.

Pewną pogodę przez cały sezon letni mamy również w Splicie. Aura sprzyja tam plażowaniu i aktywnemu wypoczynkowi. Warto skorzystać z komunikacji publicznej, ponieważ w zaledwie kilkadziesiąt minut jesteśmy w stanie dotrzeć do takich miejsc, jak Trogir, wyspę Hvar oraz Brać. Obowiązkowym punktem zwiedzania jest historyczny Pałac Dioklecjana, a także Złota Brama prowadząca wprost na pięknie położoną promenadę.

Loty do Rijeki oraz Splitu odbywają się w każdy wtorek oraz sobotę do końca października 2026 r.

Burgas

Kolejnym popularnym kierunkiem z Lublina jest 250-tysięczne Burgas, największe miasto na bułgarskim wybrzeżu Morza Czarnego. To doskonały wybór dla osób, które szukają głównie relaksu na piaszczystych plażach, ale także możliwości zwiedzania i aktywnego spędzania urlopu. Samo miasto zachwyca nadmorskimi promenadami, uliczkami pełnymi lokalnych restauracji i rewelacyjną pogodą.

Dużym atutem regionu jest lokalna kuchnia, która uznawana jest za jedną z największych atrakcji Bułgarii. Łączy wpływy bałkańskie oraz tureckie, oferując proste, ale pełne smaku potrawy bogate w świeże, lokalne składniki. Koniecznie trzeba tam spróbować sałatki szopskiej która łączy świeże warzywa z białym serem sirene. Z kolei dla amatorów dań mięsnych polecana jest kawarma, czyli aromatyczny gulasz podawany w glinianym naczyniu, a także kebapcze i kiufte. Na deser podawana jest tam baklawa lub banica, czyli wypiek z ciasta filo z nadzieniem do wyboru.

Loty z Portu Lotniczego Lublin realizowane są przez cały okres wakacyjny w czwartki oraz niedziele. Aż do 17 września.

Monastyr i Hurghada

Wśród popularnych kierunków lubelskiego lotniska znajduje się także Monastyr położony w Tunezji. Ten region charakteryzuje długi sezon kąpielowy, łagodne zejścia do morza oraz sprzyjające warunki do uprawiania sportów wodnych. Jednym z najcenniejszych zabytków miasta jest Ribat – imponująca średniowieczna twierdza stanowiąca symbol Monastyru.

Egipska Hurghada to z kolei doskonałe miejsce dla miłośników nurkowania i snorkelingu, którzy mogą podziwiać niezwykłe rafy koralowe Morza Czerwonego. Warto również wybrać się na rejs na pobliskie wyspy lub odkrywać uroki pustynnych krajobrazów podczas safari.

Do Monastyru latamy w każdy poniedziałek (do 5 października) a lot trwa 2 godz. 45min. Do Hurgardy samoloty latają w czwartki (do 1 października), lot trwa 4 godziny.

Barcelona-Girona i Heraklion

Jeśli wolimy wypoczynek nieco bliżej Polski, znakomitym wyjściem będzie lot do Girony, położonej niedaleko hiszpańskiej Barcelony. 100-tysięczna Girona to świetna baza wypadowa dla szukających uroków Katalonii i malowniczego wybrzeża Costa Brava. Samo miasto zachwyca średniowieczną architekturą, klimatyczną starówką oraz kolorowymi kamienicami położonymi nad rzeką Onyar. Lądując w Gironie możemy odwiedzić malownicze miasteczka Costa Brava, które oferują krystalicznie czystą wodę i piaszczyste plaże. To idealny wybór na relaks w pełnym słońcu.

Loty realizowane są w poniedziałki oraz soboty, aż do 28 września.

Z kolei Kreta to nie tylko wypoczynek nad morzem. 140-tysięczny Heraklion, administracyjna stolica wyspy, pozwala na odwiedzenie blisko położonych miejsc, takich jak chociażby ruiny starożytnego Knossos. Grecja to także rozkosz dla podniebienia, czyli souvlaki, moussaka czy deserowa baklava. Warto również odwiedzić najbardziej rozpoznawalne miasteczka wyspy, takie jak Chania, Rethymno czy Agios Nikolaos. Świetne zdjęcia można również wykonać na najpopularniejszych plażach na Elafonisi oraz Balos.

Z Portu Lotniczego Lublin można tam dolecieć co środę w okresie wakacyjnym, do 30 września, lot trwa 2 godz. i 30min.

Gdańsk

Gdańsk należy do najchętniej odwiedzanych przez turystów miast w Polsce. Dzięki uruchomionemu przed czterema laty połączeniu podróż nad Bałtyk z Lublina trwa ok. godziny.

Gdańsk, idealne miejsce na kilkudniowy city-break, to wyjątkowe połączenie nadmorskiego krajobrazu, bogatej historii oraz licznych atrakcji dla turystów w każdym wieku. Największym zabytkiem jest niezaprzeczalnie malownicza starówka, Fontanna Neptuna czy Bazylika Mariacka.

Miasto jest również świetnym miejscem wypadowym do innych zakątków Pomorza Wschodniego. Wycieczka do Sopotu czy Gdyni z pewnością przypadnie do gustu miłośnikom piaszczystych plaż i nadmorskich krajobrazów. Można również wybrać się trochę dalej, na Półwysep Helski czy Cypel Rewski, skąd rozpościera się piękny widok na Bałtyk.

Loty do Gdańska odbywają się przez cały sezon letni w każdy piątek oraz niedzielę. Aż do 23 października. ●

1 RP

eprasa.pl 26aa7ea726

REKLAMA

Lublin Airport

TURCJA | EGIPT | GRECJA
TUNEZJA | WŁOCHY | HISZPANIA
CHORWACJA | BUŁGARIA

LATO 2026

#latajzLublina

Niezależnie od tego, jak wygląda Twój idealny wyjazd, wśród naszych połączeń znajdziesz coś dla siebie. Słoneczne kurorty, malownicze wybrzeża, rodzinne wakacje, romantyczne podróże czy spontaniczne weekendowe wypady – **wszystko zaczyna się właśnie tutaj**.

Nasze lotnisko to **wygodny i komfortowy początek** każdej podróży. Bez długich dojazdów możesz wyruszyć tam, gdzie czekają na Ciebie odpoczynek, nowe doświadczenia i niezapomniane chwile.

Odkrywaj nowe miejsca, poznawaj lokalne smaki i przeżywaj przygody, które zostaną z Tobą na długo. Niezależnie od tego, czy planujesz rodzinny urlop, podróż we dwoje czy wyjazd z przyjaciółmi – wybierz swój kierunek i lataj z Lublina!

www.airport.lublin.pl

eprasa.pl 26aa7ea726

aliplast
aluminium systems

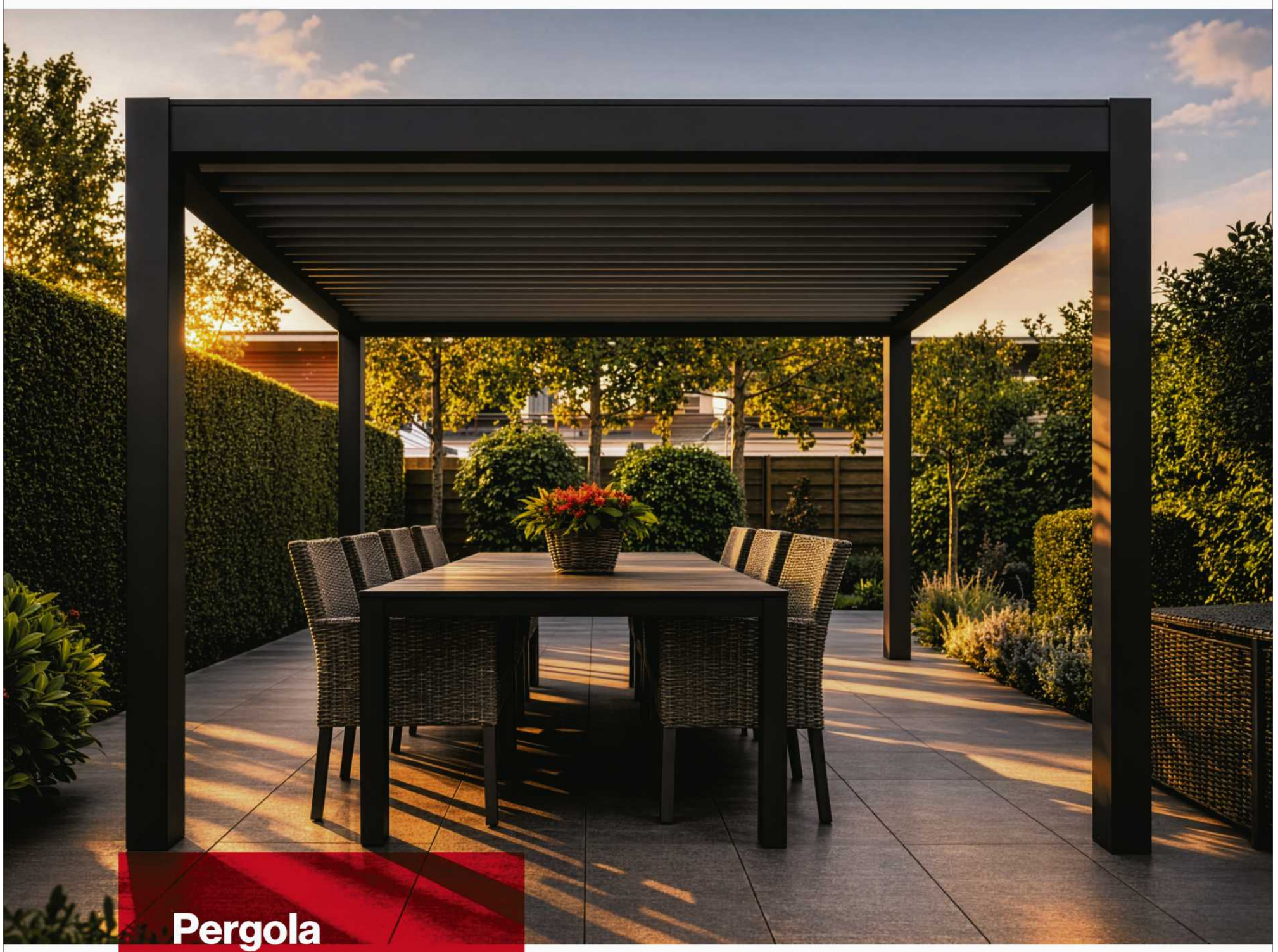

Pergola bioklimatyczna
najlepszy wybór zadaszenia tarasu

Aliplast Sp. z o.o.
ul. Wacława Moritza 3
20-276 Lublin

T: +48 81 745 50 30
F: +48 81 745 50 31
E: biuro@aliplast.pl
www.aliplast.pl

34444463

eprasa.pl 26aa7ea726

wyborcza

SANATORIA I UZDROWISKA

Miejscowości od A do Z

Piątek, 31 lipca 2026 | Redaktorka prowadząca **Beata Żurek**

wyborcza.pl

Jak szybciej skorzystać z kuracji

Sanatorium last minute

Na wyjazd do sanatorium w Polsce czeka się nawet do 12 miesięcy. **Można jednak wyjechać już za kilka dni, ale trzeba się szybko zdecydować.**

• Busko-Zdrój

FOT. PAWEŁ MAŁECKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Najdłużej na leczenie sanatoryjne czeka się w dużych regionach: mazowieckim, małopolskim i śląskim. Różnice w czasie oczekiwania pomiędzy województwami wynikają z różnej liczebności populacji mieszkającej w danym regionie oraz z różnej liczby miejsc wykupionych w uzdrowiskach przez dany oddział wojewódzki NFZ.

Sanatorium last minute. Kto może z tego skorzystać

Do sanatorium można jednak wyjechać szybciej, korzystajć z tzw. sanatoryjnych zwrotów. Chodzi o niewykorzystane przez pacjentów skierowania, odesłane przed terminem realizacji. Takie zaplanowane, a niezrealizowane wyjazdy mogą być wykorzystane przez osoby, które na swoją kolejką musiałyby jeszcze poczekać. Z wcześniejszego wyjazdu ze zwrotu może skorzystać osoba, której skierowanie zostało już rozpatrzone pozytywnie i otrzymała ona swój numer w kolejce oczekujących.

Z wyjazdów last minute mogą skorzystać osoby, którym upłynęło 18 miesięcy od zakończenia ostatniego leczenia w sanatorium. Ta zasada oczywiście nie obowiązuje osób, które nigdy nie korzystały z leczenia w uzdrowisku w ramach NFZ i będą jechały po raz pierwszy. Do dyspozycji kuracjuszy są wszystkie ośrodki w całej Polsce, w zależności od profilu leczenia, które mają podpisane umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Skąd się biorą zwroty?

Wydawałoby się, że refundowane w znacznej mierze wyjazdy dla poratowania zdrowia cieszą się tak dużym powodzeniem, że rezygnacje będą sporadyczne i bardzo poważnie uzasadniane – zgonem, znacznym pogorszeniem stanu zdrowia czy ważnymi przypadkami losowymi. Jak okazuje się, to nie do końca prawda.

Najwięcej zwrotów skierowań na leczenie uzdrowiskowe pojawia się zimą. Podawane przez rezygnujących z wyjazdu powody zwrotów są różne: konieczność palenia w piecu, opiekowania się bliskimi. Zdarza się, że przyszli kuracjusze, szczególnie seniorzy, narzekają na zbyt krótki dzień, chłodną, wilgotną pogodę, podczas której nie mogą przykładowo spacerować na świeżym powietrzu. Wskazują też na zaplanowane wcześniej wizyty lekarskie, które przypadają na ten sam czas, co pobyt w uzdrowisku.

Narodowy Fundusz Zdrowia może uznać rezygnację z leczenia za usprawiedliwioną, jeśli przyszły kuracjusz nie może wyjechać z powodu wypadku losowego lub choroby osoby starającej się o wyjazd (np. pobyt w szpitalu, wypadek, zaplanowany zabieg operacyjny), potwierdzonego odpowiednim dokumentem.

Jeśli ktoś nie może skorzystać z przyznanego mu wcześniej wyjazdu do uzdrowiska, powinien natychmiast je odesłać na adres swojego wojewódzkiego oddziału NFZ. Wówczas takie skierowanie trafi do innych pacjentów, którzy czekają na wyjazd. Każda rezygnacja z przyznanego terminu leczenia uzdrowiskowego połączona z prośbą o zmianę terminu jest rozpatrywana indywidualnie. Jeśli zostanie uznana za zasadną, to przyszli kuracjusze otrzymują inny termin leczenia uzdrowiskowego, albo i oni będą mogli skorzystać z tzw. „zwrotów". Natomiast nieuzasadniony zwrot oznacza, że kuracjusz musi złożyć do NFZ nowe e-skierowanie i poczekać na wyjazd.

Gdzie pytać o zwroty?

Trzeba kontaktować się z Działem Leczenia Uzdrowiskowego w Oddziale Wojewódzkiego NFZ. Ze zwrotów chętnie korzystają osoby, dla których najważniejszy jest czas: chcą szybko wyjechać do sanatorium i są dyspozycyjne np. seniorzy emeryci. Bo wyjazd ze zwrotu może nastąpić już za kilka dni, a nie – jak w normalnym trybie – za minimum 14 dni.

Można dzwonić codziennie do oddziału NFZ, w którym składało się wniosek. Wtedy pytamy czy i w jakim uzdrowisku pojawiły sie zwroty.

Numery telefonów do oddziałów NFZ dostępne są na stronie nfz.gov.pl ●

Augustów

▶ **Województwo:** podlaskie
▶ **Zabiegi:** okłady z borowiny, kąpiele perełkowe, hydroterapia, kinezyterapia, laseroterapia, magnetoterapia, inhalacje, sauny i masaże.
▶ **W okolicy:**
• plaża i kąpielisko nad jeziorem Necko,
• kolejka wąskotorowa na terenie Wigierskiego Parku Narodowego i możliwość przejażdżki, Muzeum Kanału Augustowskiego,
• wycieczki jednodniowe (m.in. do Wilna, Druskiennik, Rygi, Kłajpedy, gdzie działa delfinarium), rejsy po jeziorach, możliwość wypożyczenia rowerów, kijków do nordic walkingu, sprzętu wodnego,
• szlaki piesze w Puszczy Augustowskiej – najdłuższy ma prawie 62 km, jednodniowe spływy kajakowe, np. Rospudą.

• **BiaVita Polska Sp. z o.o.** Sanatorium Uzdrowiskowe Augustów, ul. Zdrojowa 3/5/7, 16-300 Augustów, tel. 87 643 28 71, 606 795 542, www.sanatoriumaugustow.pl

INNE OBIEKTY:
• Ośrodek Rehabilitacyjno-Leczniczy Augustów, tel. 87 643 81 81, www,uzdrowisko-ustron.pl
• Sanatorium Augustów „Pałac na wodzie" Falkowski, tel. 87 307 00 49 (rejestracja)

Busko-Zdrój

▶ **Województwo:** świętokrzyskie
▶ **Zabiegi:** okłady borowinowe i parafinowe, fizykoterapia, krioterapia, hydroterapia, masaże, kinezyterapia, masaże na łóżkach masujących, ulstrasonoterapia, światłolecznitwo. Uzdrowisko powstało w 1828 r. Ma do dyspozycji wodę siarczkową oraz solankę jodkową. Produkuje się tutaj naturalną wodę mineralną Buskowianka Zdrój.

▶ **W okolicy:**
• zabytki: zespół klasztorny, Park Zdrojowy, synagoga, Łazienki i oranżerie, ławeczka Wojtka Bellona, Dom Krystyny Jamróz, wielkiej polskiej śpiewaczki, Dom Jana Długosza w Wiślnicy,
• rezerwat Zimne Wody z tzw. jaskółczymi ogonami, sosna na szczudłach w Wełeczu, rezerwaty Skorocice i Owczary,
• Europejskie Centrum Bajki w Pacanowie, Ciuchcia Express Ponidzie – przejazd kolejką wąskotorową od maja do września,
• Hipoland ośrodek rekreacyjno-hipoterapeutyczny – możliwość jazdy konnej,
• Staw Borowina położony w sąsiedztwie miejscowości Mikułowice, gdzie można wędkować,
• do wypożyczenia rowery, kije do nordic walkingu,
• liczne koncerty i imprezy kulturalne, m.in. w lipcu Lato z Chopinem z udziałem pianistów z całego świata, Międzynarodowy Festiwal Muzyczny im. Krystyny Jamroz (czerwiec-lipiec),
• koncerty Salonowej Orkiestry Zdrojowej,
• kino, korty tenisowe.

• **Uzdrowisko Busko-Zdrój,** ul. F. Rzewuskiego 1, 28-100 Busko-Zdrój, tel. 41 370 32 00, www.ubz.pl
• **Sanatorium uzdrowiskowe Oblęgorek,** tel. 41 370 33 32
• **Sanatorium uzdrowiskowe Marconi,** tel. 41 370 38 00, sanatoriummarconi.pl (pobyty w ramach PCPR i PFRON)
• **Sanatorium uzdrowiskowe Mikołaj,** tel. 41 370 32 26, sanatoriummikolaj.pl
• **Sanatorium uzdrowiskowe Willa Zielona,** tel. 41 370 32 73
• **Willa Cyprys,** tel. 41 370 38 00
• **Szpital uzdrowiskowy kompleksowej rehabilitacji Krystyna,** Uzdrowiskowy Zakład Przyrodoleczniczy, tel. 41 370 32 00
• **Specjalistyczny Szpital Ortopedyczno-Rehabilitacyjny Górka,** (rehabilitacja i leczenie dzieci i dorosłych) tel. 41 370 34 00, www.szpitalgorka.pl

INNE OBIEKTY:
• Sanatorium uzdrowiskowe MED&SPA Astoria, tel. 41 378 80 67, www.sanatoriumastoria.pl
• ART&Medical SPA Bristol, tel. 41 378 24 25, www.bristolbusko.pl
• Sanatorium uzdrowiskowe NidaZdrój, tel. 41 378 24 91 do 93, www.nidazdroj.pl
• Sanatorium uzdrowiskowe Rafał, tel. 41 378 39 68, www.rafal.busko.com.pl
• Sanatorium uzdrowiskowe Słowacki, tel. 41 378 78 79, www.slowacki.busko.pl

eprasa.pl 26aa7ea726

• Sanatorium uzdrowiskowe Włókniarz, tel. 41 370 70 70, www.wlokniarz.pl
• Sanatorium Zbyszko, tel. 41 378 25 66, 41 350 15 26, www.sanatoriumzbyszko.pl
• Pensjonat Sanato, tel. 41 378 19 48, www.sanato.com.pl
• Hotel Słoneczny Zdrój Medical SPA & Wellness, tel. 41 310 11 50, www.slonecznyzdroj.pl
• Zakład Leczniczo-Rehabilitacyjny Natura, tel./fax 41 378 70 56,
• 21. Wojskowy Szpital Uzdrowiskowo-Rehabilitacyjny, tel. 41 378 03 85, www.21wszur.pl

Ciechocinek

▶ **Województwo:** kujawsko-pomorskie
▶ **Zabiegi:** w zakładach uzdrowiskowych wykonuje się zabiegi z zakresu m.in. balneoterapii, kinezyterapii, hydroterapii, ponadto masaże, hydromasaże, zabiegi borowinowe oraz wiele innych zabiegów fizykoterapeutycznych. Naturalnym bogactwem Ciechocinka są obwite złoża solanki, która wykorzystywana jest do celów leczniczych – kąpieli w basenach oraz inhalacji.

Od 1836 r. słone źródła są tu wykorzystywane do celów leczniczych. Są tu cztery parki: Zdrojowy, Leśny, Tężniowy i Zdrowia. Miasto może się pochwalić największym w Europie kompleksem tężniowym o łącznej długości niemalże 1750 metrów.

▶ **W okolicy:**
• rezerwat przyrody Topieliska, Wambi,
• Muzeum Warzelni Soli, Szlak Solankowy – trasa spacerowa obejmująca najważniejsze obiekty 195 letniej Fabryki Soli – począwszy od fontanny „Grzybek", poprzez tężnie, grotę solankową, tarasy widokowe aż do Warzelni Soli
• dywan i zegar kwiatowy
• przejażdżki tramwajem konnym,
• wycieczki statkiem po Wiśle, ogniska z pieczeniem kiełbasy, możliwość jazdy konnej,
• wiele imprez kulturalnych, m.in. Międzynarodowy Festiwal Piosenki i Kultury Romów, Wielka Gala Tenerów, Festiwal Operowo-Operetkowy,
• ciechociński Deptak Sław,
• Park Zdrojowy: Muszla Koncertowa, fontanna „Jaś i Małgosia",
• Dworek Prezydenta RP.

• **Przedsiębiorstwo Uzdrowisko Ciechocinek S.A.,** ul. Kościuszki 10, 87-720 Ciechocinek, Centrala tel. 54 283 60 78, www.uzdrowiskociechocinek.pl
• **Centrum Diabetologiii Chorób Przemiany Materii,** tel. 54 283 62 65
• **Kompleks Hotelowo Rekreacyjny „Kasztelanka",** tel. 54 283 60 72
• **Łazienki Uzdrowiskowe nr 1,** tel. 54 283 60 73
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Grażyna,** tel. 54 283 64 42
• **Szpital Uzdrowiskowy nr III (dziecięcy)** im. dr. Markiewicza, tel. 54 283 60 72
• **Szpital Uzdrowiskowy nr IV Dom Zdrojowy,** tel. 54 283 60 67

INNE OBIEKTY:
• Centrum Promocji Zdrowia Sanvit Sp. z o.o., tel. 54 283 42 81, www.ciechocinek.sanvit.pl
• Lila Medical SPA, tel. 54 283 32 34, www.lilamedicalspa.pl
• Hotel Uzdrowiskowy St. George, tel. 54 253 00 00, www.ciechocinek.st-george.pl
• Klinika Uzdrowiskowa Pod Tężniami im. Jana Pawła II, tel. 54 416 70 00, www.podtezniami.pl
• Kolejowy Szpital Uzdrowiskowy Sp. z o.o., tel. 54 283 56 91, www.kolejowyszpitaluzdrowiskowy.pl
• Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny PZN Eden im. M.M. Kaczmarka, tel. 54 283 60 82, www.eden-ciechocinek.pl
• Ośrodek Sanatoryjno-Wypoczynkowy Perełka, tel. 54 283 42 61, www.sanatoria-ciechocinek.pl
• Sanatorium Klinika Villa Park, tel. 54 416 41 00, www.villapark.pl
• Sanatorium Uzdrowiskowe Chemik, tel. 54 283 52 43, www.sanatoriumchemik.pl
• Sanatorium Uzdrowiskowe Gracja Sp. z o.o., tel. 54 283 56 31, www.sanatoriumgracja.pl
• Sanatorium Julianówka, tel. 54 283 63 12, www.julianowka.pl
• Sanatorium Uzdrowiskowe Krystynka sp. z o.o., tel. 54 283 62 21, www.sanatoriumkrystynka.pl
• Sanatorium Uzdrowiskowe Łączność, tel. 54 283 60 74, www.sanatorium-lacznosc.pl
• Sanatorium Uzdrowiskowe Max, tel. 54 234 76 10, www.sanatoriummax.pl
• Sanatorium Uzdrowiskowe MSWiA Orion, tel. 54 283 91 00, www.sanatoriummswia.pl
• Sanatorium Uzdrowiskowe Pałac Łazienki II, tel. 54 231 10 11, www.lazienkiresort.com
• Sanatorium Uzdrowiskowe Promień, tel. 54 283 42 56, www.sanatoriumpromien.pl
• Sanatorium Willa York, tel. 54 416 24 24 lub 662 907 527, www.willayork.pl
• Sanatorium Uzdrowiskowe Wrzos, tel. 54 283 32 21, www.sanatorium-wrzos.ciechocinek. pl
• Sanatorium Uzdrowiskowe Zdrowie, tel. 54 283 42 51, www.sanatoriumzdrowie.pl
• Sanatorium Uzdrowiskowe ZNP, tel. 54 283 60 98, www.znpciechocinek.pl
• Uzdrowiskowy Szpital Kliniczny, tel. 54 253 00 00, www.balneoklinika.pl/cms/index
• 22. Wojskowy Szpital Uzdrowiskowo-Rehabilitacyjny, tel. 54 283 72 50, www.22wszur1.home.pl

Duszniki-Zdrój
FOT. PIOTR SKORNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Cieplice

▶ **Województwo:** dolnośląskie
▶ **Zabiegi:** kuracje z zakresu wodolecznictwa, peloidoterapii, inhalacji oraz kinezyterapii, światło- i elektrolecznictwa z wykorzystaniem borowin. Temperatura leczniczych wód termalnych dochodzi do prawie 90 stopni Celsjusza.

Wody działają rozgrzewająco i antybakteryjnie, zapobiegają m.in. krystalizacji kwasu moczowego i tworzeniu się kamieni nerkowych. To jedne uzdrowisko w Polsce, które stosuje leczenie balneologiczne oczu, np. tampony borowinowe na gałki oczne i płukanie oka leczniczą wodą mineralną.

▶ **W okolicy:**
• Termy Cieplickie z basenami wewnętrznymi i zewnętrznymi w Parku Zdrojowym, Park Norweski,
• Zamek Chojnik, Pałace i Zamki Karkonoszy, Park Miniatur w Kowarach, Western City w Ściegnach,
• Pałac Schaffgotschów,
• klasztor pocysterski,
• Muzeum Przyrodnicze,
• wycieczki krajowe i zagraniczne (Praga, Berlin),
• spacery po okolicy z przewodnikiem,
• jazdy konne,
• wypożyczalnia rowerów, zimą lodowisko,
• w pobliżu narciarskie trasy zjazdowe i biegowe,
• wystawy, targi, spektakle, koncerty, wieczory autorskie,
• wieczorki taneczne dla kuracjuszy.

• **Uzdrowisko Cieplice Sp. z o.o. – Grupa PGU,** pl. Piastowski 38, 58-560 Jelenia Góra, tel. 75 755 10 03 do 05, infolinia 801 587 678, www.uzdrowisko-cieplice.pl
• **Dom Zdrojowy,** tel. 75 755 10 57
• **Hotel Uzdrowiskowy Długi Dom,** tel. 75 755 10 03
• **Sanatorium Pawilon Edward,** tel. 75 755 10 56
• **Sanatorium Pawilon Lalka,** tel. 75 755 10 56
• **Sanatorium Pawilon Marysieńka,** tel. 75 755 10 04
• **Sanatorium Stoczniowiec,** tel. 75 755 10 54

INNE OBIEKTY:
• Sanatorium Uzdrowiskowe MSWiA Agat, tel. 75 755 20 64 do 68, www.sanatorium-agat.pl

Dąbki

▶ **Województwo:** zachodniopomorskie
▶ **Zabiegi:** inhalacje, kąpiele lecznicze, m.in. wirowe, naświetlania, magnetoterapia, masaże oraz zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii i hydroterapii.
▶ **W okolicy**
• kilka kilometrów piaszczystej plaży, ścieżki zdrowia,możliwość skorzystania z rejsów morskich, Nowoczesne Centrum Sportów Wodnych
• nową ścieżką rowerową dojedziemy do Koszalina i Darłowa.

• **Interferie w Dąbkach Sanatorium Uzdrowiskowe Argentyt,** tel. 94 314 81 31, www.interferie.pl/argentyt
• **Ośrodek Sanatoryjno-Wypoczynkowy SUSMED,** tel. 695 107 532, susmed.com.pl
• **Sanatorium Dukat Medical SPA,** tel. 94 314 81 10, www.dukatspa.pl
• **Sanatorium Polonez,** tel. 94 314 81 10, www.polonez.msu.pl
• **Bursztyn Medical Spa & Wellness,** tel. 505 771 119, www.bursztynspa.pl
• **Centrum Zdrowia i Rekreacji Geovita,** tel. 94 314 81 67, www.geovita.pl
• **Centrum Medyczne HCP Sp. z o.o.,** tel. 664 952 036, www.sanatroriumcegieslki.pl

Długopole-Zdrój

▶ **Województwo:** dolnośląskie
▶ **Zabiegi:** balneologiczne, hydroterapia, fizykoterapia, termoterapia, krioterapia, masaże, inhalacje i gimnastyka indywidualna i grupowa. Specjalnością są suche kąpiele w naturalnym dwutlenku węgla. Miejscowość leży nad Nysą Kłodzką. Źródła szczaw alkalicznych: Emilia, Kazimierz i Renata. Wykorzystuje się je do kuracji pitnych i do kąpieli.

▶ **W okolicy:**
• Lądek-Zdrój z jaskiniami Radochowską i Niedźwiedzią, wodospad Wilczki i zapora wodna na Wilczce,
• stara kopalnia uranu w Kletnie,
• jazda konna i spływy kajakowe, wypożyczalnia rowerów i kijów nordic walking.

• **Centrum Obsługi Kuracjusza Dom Zdrojowy,** ul. Wolna 2, 57-520 Długopole-Zdrój, tel. 74 813 90 51, www.dlugopolezdroj.com
• **Sanatorium Mieszko,** tel. 74 813 90 66
• **Sanatorium Ondraszek,** tel. 74 813 90 51
• **Willa Dąbrówka,** tel. 74 813 90 84, 74 813 90 75

INNE OBIEKTY:
• Hotel SPA Medical Dwór Elizy, tel. 74 812 08 40.

Duszniki-Zdrój

▶ **Województwo:** dolnośląskie
▶ **Zabiegi:** kąpiele mineralne i igliwiowe, zabiegi z wykorzystaniem borowiny, zabiegi z zakresu hydroterapii, elektroterapii, inhalacje solankowe, masaże lecznicze, gimnastyka lecznicza.

Kuracjusze korzystają z kuracji pitnych i leczenia dietetycznego. W sanatorium Jan Kazimierz wykonuje się kompleksową diagnostykę i leczenie osteoporozy. Uzdrowisko istnieje od 1769 roku. Posiada wody lecznicze z ujęć Jan Kazimierz, Pieniawa, Chopina.

▶ **W okolicy:**
• Zielony i Czarny Staw,
• Park Zdrojowy o powierzchni 5,4 hektara
• od 1946 r. (120. rocznica występu Chopina w kurorcie) co roku w sierpniu organizowany jest Międzynarodowy Festiwal Chopinowski, młyn papierniczy z 1605 roku (Muzeum Papiernictwa),
• Dworek im. Fryderyka Chopina,
• Pijalnia Wód Mineralnych,
• kościół pw. św. Piotra i Pawła,
• kolorowa fontanna Gigant w Parku Zdrojowym (od wiosny do jesieni wieczorne pokazy fontann), kalendarz kwiatowy,
• Dusznicki Ekspress – kolejka turystyczna,
• Duszniki Arena – jeden z najnowocześniejszych w Europie ośrodków sportów zimowych,
• można wypożyczyć rowery i skorzystać z tras rowerowych,
• w sanatoriach organizowane są wycieczki do atrakcyjnych miejsc w regionie, można wypożyczyć sprzęt rekreacyjny, jest Wi-Fi.

• **Uzdrowisko Duszniki-Zdrój, Uzdrowiska Kłodzkie S.A. Grupa PGU,** ul. Zielona 23, 57-340 Duszniki-Zdrój, tel. 74 868 02 17, rezerwacja@uzdrowiska-klodzkie.pl

OBIEKTY NALEŻĄCE DO ZESPOŁU UZDROWISK KŁODZKICH S.A.:
• www.zuk-sa.pl
• Szpital Uzdrowiskowy Jan Kazimierz,
• Sanatorium Uzdrowiskowe Jan Kazimierz B,
• Sanatorium Uzdrowiskowe Moniuszko

eprasa.pl 26aa7ea726

• Sanatorium Chopin

INNE OBIEKTY:
• Sanatorium Uzdrowiskowe Chemik, tel. 74 862 76 10, www.chemikduszniki.pl
• Sanatorium Uzdrowiskowe Zimowit, tel. 74 866 94 64
• Sanatorium de Esperanto, tel. 74 866 94 00, www.deesperanto.pl

Goczałkowice-Zdrój

▶ **Województwo:** śląskie
▶ **Zabiegi:** kąpiele solankowe i borowinowe, zawijanie i fasony borowinowe, hydroterapia, fizykoterapia, inhalacje, krioterapia, gimnastyka lecznicza grupowa i indywidualna.

Leczenie dzieci w sanatorium Stokrotka obejmuje m.in.: skrzywienia kręgosłupa, przykurcze stawowe, stany po złamaniach lub wydłużeniach kończyn, niedowłady pourazowe.

Uzdrowisko powstało w 1856 r., gdy podczas poszukiwań złóż soli i węgla odkryto solankę.

▶ **W okolicy:**
• Ogrody Pokazowe Kapias w Goczałkowicach, Ekomuzeum „Żabi kraj”,
• Pałac w Pszczynie,
• Zagroda Żubrów w Pszczynie,
• skansen wsi pszczyńskiej,
• zapora na Jeziorze Goczałkowickim,
• plenerowe szachy i zegar słoneczny w Parku Zdrojowym,
• co roku Festiwal Róż,
• kawiarnia Zdrojowa,
• tężnia solanokowa, Jaskinia Solna – seanse o godz. 14, 18 i 20,
• basen z zabiegami odnowy biologicznej, np. hydromasaż, kąpiel perełkowa,
• w budynkach Wi-Fi, możliwość wypożyczenia żelazka, radia, suszarki do włosów.

• **Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój,** ul. Uzdrowiskowa 54, 43-230 Goczałkowice-Zdrój, tel. 32 449 20 00, www.gozdroj.pl, Obsługa medyczna: tel. 32 449 20 31 Do wyboru pawilony: Daglezja, Modrzew, Krokus, Wrzos, Jaśmin, Azalia, Magnolia, Limba, Tulipan
• **Sanatorium oraz Szpital dla Dzieci „Stokrotka”,** tel. 32 449 20 44

INNE OBIEKTY:
• Zespół Sanatoryjno-Szpitalny Rehabilitacji Narządu Ruchu „Gwarek”, tel. 32 210 73 70, www.gwarek.info

Gołdap

▶ **Województwo:** warmińsko-mazurskie
▶ **Zabiegi:** hydroterapia, inhalacja, ćwiczenia oddechowe, gimnastyka, masaże, krioterapia, ultradźwięki, pola magnetyczne, światłolecznictwo.

▶ **W okolicy:**
• wyciągi narciarskie oraz kolej linowo-krzesełkowa na Pięknej Górze,
• bezkrwawe safari u podnóża Tatarskiej Góry,
• wycieczki do np. najwyższych wiaduktów w Polsce, tzw. Stańczyki, piramidy w Rapie, trójstyk granic Polski, Rosji i Litwy,
• Mazurskie Tężnie Solankowe,
• Pijalnia Wód Mineralnych i Leczniczych,
• wieża ciśnień, z której podziwiać można panoramę na miasto i okolice.

• Krynica-Zdrój

FOT. MAREK PODMOKŁY / AGENCJA WYBORCZA.PL

• **Sanatorium Uzdrowiskowe WITAL,** ul. Wczasowa 7, 19-500 Gołdap, tel. 87 615 41 92, www.sanatorium.com.pl

INNE OBIEKTY:
• Ventus Natural Medical SPA, tel. 535 592 032, www.ventushotel.pl

Horyniec-Zdrój

▶ **Województwo:** podkarpackie
▶ **Zabiegi:** hydroterapia, fizykoterapia, kinezyterapia, okłady borowinowe, masaże, jonoforeza, laseroterapia, gimnastyka indywidualna i grupowa, inhalacja, krenoterapia.

Uzdrowisko jest znane od XIX w.

▶ **W okolicy:**
• Teatr Dworski z 1846 r.,
• park dworski z początku XIX w.,
• zespół budowli franciszkańskich z XVIII w.,
• kościół zdrojowy,
• Pomnik niepodległości
• kaplica na wodzie w Nowinach Horynieckich,
• rezerwat jałowca Sołokija w Dziewięcierzu,
• Południoworoztoczański Park Krajobrazowy,
• zespół bunkrów Linii Mołotowa z czasów II wojny światowej,
• Uroczysko Buczyna w okolicach Werchraty,
• Cerkiew Radruska – najstarsza cerkiew w Polsce, wpisana na listę zabytków dziedzictwa międzynarodowego UNESCO
• trasy spacerowe i rowerowe, kursy nordic walkingu,wycieczki piesze i rowerowe po Roztoczu,
• wycieczki autokarowe m.in. do Lwowa, Zamościa i Bełżca, Łańcuta i Leżajska.

• **Uzdrowisko Horyniec Sp. z o.o.,** ul. Sanatoryjna 3, 37-620 Horyniec-Zdrój, tel. 16 631 30 88, tel. kom. 604 563 497, www.uzdrowisko-horyniec.com.pl Dom Zdrojowy łączy część hotelową i zabiegową.
• **Sanatorium Jawor**

INNE OBIEKTY:
• Sanatorium Uzdrowiskowe Bajka, (dawny Metalowiec), tel. 16 631 40 44, www.sanatoriumbajka.com
• Centrum Rehabilitacji Rolników, tel. 16 631 30 58, 507 223 025, www.crr-horyniec.pl

Inowrocław

▶ **Województwo:** kujawsko-pomorskie
▶ **Zabiegi:** hydroterapia, fizykoterapia, kinezyterapia, masaże oraz zabiegi borowinowe, jonoforeza solankowa, inhalacje i kąpiele solankowe, kąpiele kwasowęglowe.

▶ **W okolicy:**
• Park Solankowy (85 ha) z Ogrodami Papieskimi, układem nawiązujące do ogrodów watykańskich,
• zegar słoneczny w kształcie pawia,
• ogród botaniczny,
• Aleja Dębów Gwiazd,
• Ogrody Zapachowe,
• Pijalnia Wody „Inowrocławianka”,
• Chata Kujawska,
• Termy Inowrocławskie,
• stała wystawa solnictwa,
• tężnia solankowa,
• Muzeum im. Jana Kasprowicza
• palmiarnia,
• Kościół Imienia Najświętszej Maryi
Panny w Inowrocławiu
• letni teatr
• ścieżki rowerowe, korty tenisowe, park linowy, siłownia terenowa, mini golf

• **Solanki Uzdrowisko Inowrocław Sp. z o.o.,** ul. Sienkiewicza 50, 88-100 Inowrocław, www.solanki.pl
• **Sanatorium „Kujawiak” Centrum Rehabilitacji,** tel. 52 356 31 00
• **Sanatorium „Kujawianka”,** tel. 52 356 33 20
• **Solanki Medical Spa,** tel. 52 356 31 01
• **Willa „As”,** tel. 52 356 31 01
• **Willa „Ostoja”,** tel. 52 356 31 01

INNE OBIEKTY:
• Balnea Medical SPA, tel. 52 357 30 84 w. 503
• Sanatorium Uzdrowiskowe Oaza, tel. 52 311 15 00, www.oazasanatorium.pl
• Sanatorium Uzdrowiskowe Przy Tężni im. dr. J. Krzymińskiego, tel. 52 358 13 00, www.przytezni.pl
• Szpital Uzdrowiskowy Energetyk, tel. 52 353 57 00, infolinia: 801 066 260, www.san-energetyk.com.pl

Iwonicz-Zdrój

▶ **Województwo:** podkarpackie
▶ **Zabiegi:** hydroterapia – wszelkie kąpiele, okłady borowinowe, masaże, fizykoterapia, kinezyterapia, inhalacje i kuracje pitne. Dla kuracjuszy przygotowano bogatą ofertę zabiegów leczniczych, m.in.: kąpiele, zawijania i okłady borowinowe, masaże, zabiegi fizykoterapii i kinezyterapii, a także inhalacje i kuracje pitne.

To jedno z najstarszych polskich uzdrowisk. Tutejsze źródła wód mineralnych znane są od 1578 roku.

▶ **W okolicy:**
• zabytkowe centrum z drewnianymi, XIX-wiecznymi zabudowaniami, m.in. „Stary Pałac” wzniesiony przez rodzinę Załuskich
• budynek Bazar z czworoboczną wieżą zegarową
• drewniany Kościół
• trasy rowerowe i spacerowe m.in. na górę Cergowa, do Rymanowa-Zdroju, do „Lasu Grabińskiego” i Kościoła w Iwoniczu
• basen kryty i otwarty
• imprezy kulturalne, rozrywkowe i sportowe, m.in. festiwale np. Polonijny Festiwal Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych,
• wycieczki autokarowe m.in. na Słowację, Węgry, Ukrainę, do Łańcuta, Dukli, Bóbrki i Krosna, a także w Bieszczady.

• **Uzdrowisko Iwonicz S.A.,** al. Torosiewicza 2, 38-440 Iwonicz-Zdrój, tel. 13 430 87 80, www.uzdrowisko-iwonicz.com.pl
• **Centrum Lecznictwa Uzdrowiskowego,** tel. 13 430 87 70
• **Sanatorium Biały Orzeł,** tel. 13 430 87 00
• **Sanatorium Pod Jodłą,** tel. 13 430 86 00
• **Sanatorium Stare Łazienki,** tel. 13 430 85 00
• **Sanatorium Ustronie,** tel. 13 430 87 00
• **Sanatorium Uzdrowiskowe nr IV,** tel. 13 430 86 60
• **Szpital Uzdrowiskowo-Rehabilitacyjny Excelsior,** tel. 13 430 88 00

INNE OBIEKTY:
• Sanatorium Uzdrowiskowe Centrum Rehabilitacji Rolników KRUS, tel. 13 435 06 12, www.crriwonicz.sanatoria.com.pl
• Górnicze Sanatorium Związkowe GÓRNIK, tel. 13 435 08 11, www.sanatorium-gornik.pl
• Sanatorium Uzdrowiskowe Piast, tel. 13 435 07 11, www.piastiwonicz.pl
• Sanatorium uzdrowiskowe Sanvit, tel. 13 435 04 11, www.iwonicz-zdroj.sanvit.pl
• Sanatorium uzdrowiskowe Wisła – Margot, tel. 13 431 19 40, www.sanatoriumiwonicz.pl
• Świerkowy Zdrój Medical SPA, tel. 13 435 02 11, www.swierkowyzdroj.pl

Kamień Pomorski

▶ **Województwo:** zachodniopomorskie
▶ **Zabiegi:** fizykoterapia, kinezyterapia, światłolecznictwo, wodolecznictwo, inhalacje, masaże, leczenie borowiną. Uzdrowisko posiada najnowszej generacji urządzenia (egzoszkielet, lokomat) wspomagające rehabilitację pacjentów po urazach.

▶ **W okolicy:**
• Muzeum Kamieni, Dworek von Kleista,
• repliki machin wojennych
• labirynt z drzew iglastych wysokich na ok. 1,5 m,
• Konkatedra Najświętszej Marii Panny i św. Jana Chrzciciela z organami o 3300 piszczałkach z XVII wieku,
• trasy rowerowe i spacerowe,
• wypożyczalnie rowerów,
• rejsy statkiem,
• jaskinia solna,
• zegar kwiatowy w Pobierowie

• **Uzdrowisko Kamień Pomorski S.A.,** ul. Szpitalna 14, 72-400 Kamień Pomorski, rezerwacja: tel. 91 382 50 43, www.uzdrowisko-kamienpomorski.pl
• **Sanatorium Uzdrowiskowe „Dąbrówka”,** tel. 91 382 08 80
• **Mieszko II** – nowy obiekt, tel. 91 382 50 43
• **Sanatorium Uzdrowiskowe „Chrobry”,** tel. 91 382 04 40
• **Szpital Uzdrowiskowy „Mieszko”,** tel. 91 382 06 30

Kołobrzeg

▶ **Województwo:** zachodniopomorskie
▶ **Zabiegi:** wszelkie kąpiele z wykorzystaniem solanek oraz zabiegi z wykorzystaniem borowiny. Ponadto morski klimat służy inhalacjom. Zabiegi z zakresu: kinezyterapii, fototerapii, elektroterapii, masaże. W ofercie także turnusy odchudzające.

Największe polskie uzdrowisko. O Kołobrzegu mówi się, że jest miastem „górniczym”. A wszystko za sprawą wydobywanych tu borowin, które służą kuracjuszom

eprasa.pl 26aa7ea726

w wielu uzdrowiskach w kraju. Stąd pochodzi także woda mineralna Jantar.

W okolicy
- Bazylika Mariacka,
- Muzeum Oręża Polskiego, latarnia morska,
- Muzeum Figur Woskowych,
- Pomerania Fun Park z atrakcjami dla dzieci i dorosłych,
- ORP „Fala" zacumowany w Kołobrzegu,
- wystawa żywych myszy w Mieście Myszy w okolicy latarni morskiej, pomnik rybaka i rybaczki,
- Widokówka – kawiarnia na 12. piętrze sanatorium Perła Bałtyku. Z tarasu widok na morze i miasto,
- trasy piesze i rowerowe, można wypożyczyć rowery i kijki nordic walking,
- możliwość uczestnictwa w rejsie statkiem,
- koncerty, wieczory autorskie, dancingi, spektakle.

- **Uzdrowisko Kołobrzeg S.A.,** ul. ks. Ściegiennego 1, 78-100 Kołobrzeg, tel.: 94 352 60 46, ww.uzdrowisko.kolobrzeg.pl

- **Sanatorium Mewa I** składające się z czterech połączonych ze sobą budynków: Sanatorium Mewa II, Sanatorium Sanatorium Mewa V, Sanatorium Uzdrowiskowe Perła Bałtyku, Sanatorium Uzdrowiskowe Muszelka. Tel. 94 354 88 94
- **Dziecięcy Szpital Uzdrowiskowy Słoneczko,** dyżurki: tel. 94 354 88 33, tel. 94 354 88 38, dyżurka tel. 94 354 88 44

INNE OBIEKTY:
- Ośrodek Leczniczo-Wypoczynkowy Kormoran, tel. 94 354 61 82, www.kormoran.kolobrzeg.pl
- Ośrodek Sanatoryjno-Wypoczynkowy Gryf II, tel. 94 352 34 41, www.gryf2.info.pl
- Szpital Uzdrowiskowy Willa Fortuna, tel. 94 354 43 87, www.willafortuna.pl
- Centrum Zdrowia i Relaksu Verano, tel. 94 355 30 06, www.verano.kolobrzeg.pl
- Interferie Chalkozyn, tel. 94 354 76 10-17, www.interferie.pl
- Sanatorium Uzdrowiskowe Holtur, tel. 531 767 899, www.holtur.pl
- Sanatorium Uzdrowiskowe Bałtyk, tel. 94 355 34 34, www. subaltyk.pl
- Ośrodek Sanatoryjno-Wypoczynkowy Posejdon, tel. 94 355 37 52, www.posejdon.kolobrzeg.pl
- Arka Medical SPA, tel. 506 133 243, www.arka-mega.pl
- SAN Medical SPA & Sanatorium, tel. 94 352 64 41, www. san.pl
- Sanatorium Uzdrowiskowe Koral Live, tel. 94 35 252 61, www.korallive.pl
- Ośrodek Wypoczynkowo-Rehabilitacyjny Wistom, tel. 502 083 362, www.wistom-kolobrzeg.pl
- Sanatorium Uzdrowiskowe Mesko, tel. 94 352 34 62, www.mesko.kolobrzeg.pl
- Sanatorium Uzdrowiskowe ORW, Kołobrzeg-Podczele, tel. 94 354 31 16, www.holtur.pl
- Centrum Rehabilitacji Rolników KRUS Niwa, tel. 94 355 20 11, www.niwa.info.pl
- Spółdzielnia Sanatoryjno-Wypoczynkowa Lech, sanatorium uzdrowiskowe, tel. 94 352 52 91, www.sanatoriumlech.pl
- SPZOZ Sanatorium Uzdrowiskowe MSWiA, tel. 94 354 46 20, www.msw.kolobrzeg.pl
- Sanatorium Kileczanka, tel. 94 354 55 25, www.kielczanka.pl
- Centrum Zdrowia i Wypoczynku Ikar, tel. 94 352 40 91, www.ikar-centrum.pl
- Ośrodek Rehabilitacyjno-Rekreacyjny Magnolia, tel. 94 351 70 46, www. magnolia-kg.pl
- Ośrodek Rehabilitacyjno-Sanatoryjny Perełka, tel. 94 352 40 71, www.perelka.com.pl

Kołobrzeg

FOT. CEZARY ASZKIEŁOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Konstancin-Jeziorna

Województwo: mazowieckie
Zabiegi: Z zakresu kinezoterapii, fizykoterapii, kąpiele, masaże, inhalacje.

Do zabiegów wykorzystuje się tu solankę, która działa także podczas haloterapii w Tężni Solankowej, mieszczącej się przy ul. Sienkiewicza. Ze specjalistycznej opieki medycznej i zabiegów w Szpitalu Uzdrowiskowym korzystają m.in. osoby, które przeszły zawał lub udar.

W Centrum Terapii Narządu Ruchu Biały Dom, gdzie prowadzi się kompleksową rehabilitację pacjentów w zakresie schorzeń narządu ruchu, wykorzystuje się m.in. egzoszkielet.

W okolicy:
- Muzeum Papiernictwa,
- wille z przełomu XIX i XX w.,
- Dom Artysty Weterana Scen Polskich oraz stary młyn w Skolimowie,
- Katyńskie Dęby Pamięci,
- kościół św. Józefa, oblubieńca NMP,
- amfiteatr w Parku Zdrojowym,
- ścieżka spacerowa „Śladami Stefana Żeromskiego" (tworzy pętle długości 10,5 km),
- ogród Botaniczny Polskiej Akademii Nauk w Powsinie,
- koncerty, wieczory autorskie,
- potańcówki,
- trasy spacerowe i rowerowe,
- możliwość wypożyczenia rowerów i kijów do nordic walkingu.

- **Uzdrowisko Konstancin-Zdrój S.A.,** ul. Sue Ryder 1, 05-510 Konstancin-Jeziorna tel. 22 484 28 78, www.uzdrowisko-konstancin.pl
- **Eva Park Live & SPS,** z basenem solankowym, bezpośrednio zasilanym z naturalnego źródła solanki, wydobywanej z własnego ujęcia z głębokości 1750 m
- **Hotel Uzdrowiskowy Konstancja,** tel. 22 484 28 88, tel. 667 771 148
- **Szpital Rehabilitacyjny Uzdrowiska Konstancin-Zdrój S.A.,** z oddziałami kardiologicznym, neurologicznym i psychiatrii dziecięcej, tel. 22 484 28 63 lub 64
- **Centrum Terapii Narządu Ruchu Biały Dom Zakład Przyrodoleczniczy,** tel. 22 484 28 35

INNE OBIEKTY:
- Sanatorium Uzdrowiskowe Centrum Kompleksowej Rehabilitacji, tel. 22 703 01 00

Krasnobród

Województwo: lubelskie
Zabiegi: hydroterapia, inhalacja, kinezoterapia, fizykoterapia, krioterapia, światłolecznictwo, elektroterapia, laseroterapia, okłady borowinowe, suche kąpiele w CO_2.

Pierwsze sanatorium działało tu już w 1884 roku i pomagało chorym na gruźlicę. W leczeniu wykorzystuje się naturalne wody lecznicze oraz wydobywaną w okolicy borowinę.

W okolicy:
- Kaplica na Wodzie,
- kaplica św. Rocha,
- klasztor Dominikanów,
- Muzeum Wieńców Dożynkowych, ptaszarnia przy klasztorze,
- wieża widokowa w kamieniołomie,
- tereny rekreacyjne nad rzeką Wieprz, spływy kajakowe,
- trasy spacerowe, rowerowe,
- możliwość wypożyczenia rowerów i kijów nordic walking,
- latem międzynarodowe koncerty organowe i wiele imprez kulturalnych w obiektach i w plenerze.

- **Sanatorium Rehabilitacyne im. Janusza Korczaka,** ul. Sanatoryjna 1, tel. 84 660 71 02, www.sanatorium-krasnobrod.pl

Krynica-Zdrój

Województwo: małopolskie
Zabiegi: przede wszystkim wykorzystuje się tu wody lecznicze do krenoterapii ze źródeł Jan, Józef, Mieczysław, Słotwinka, Tadeusz i Zuber. Pozostałe ujęcia służą do wykonywania inhalacji i kąpieli. Zabiegi z wykorzystaniem borowiny, zabiegi m.in. z zakresu hydroterapii, elektroterapii, światłolecznictwa, krioterapii, kinezyterapii, masaży, magnetoterapii.

W okolicy:
- Muzeum Nikifora Krynickiego, Muzeum Zabawek, Bulwary Dietla.
- cerkiew, zabytkowe wille w mieście, kolejka linowo-terenowa na Górę Parkową, gondola na Jaworzynę,
- cmentarz wojenny z okresu I wojny światowej,
- koncerty z cyklu Krynica Źródłem Kultury,
- fontanna multimedialna.

- **Uzdrowisko Krynica-Żegiestów SA,** ul. Nowotarskiego 9/4, 33-380 Krynica-Zdrój, tel. 18 471 55 22, 18 477 77 95, www.uzdrowisko-krynica-zegiestow.pl
- **Sanatorium Stary Dom Zdrojowy,**
- **Sanatorium Nowy Dom Zdrojowy,**
- **Nowe Łazienki Mineralne,**
- **Sanatorium Patria**

INNE OBIEKTY:
- Sanatorium Uzdrowiskowe Abaton, tel. 18 471 28 32 do 34, www.abaton-krynica.com.pl
- Sanatorium Uzdrowiskowe Energetyk, tel. 18 471 55 94, 793 266 802, www.energetyk-krynica.com
- Sanatorium Uzdrowiskowe Leśnik-Drzewiarz, tel. 18 471 28 61, www.lesnik-drzewiarz.pl
- OSW Lwigród, tel. 472 58 00/05, www.lwigrod.pl
- Sanatorium Uzdrowiskowe Mielec, tel. 18 471 57 47, www.mielec-spa-krynica.pl
- Sanatorium Uzdrowiskowe Nad Kryniczanką, tel. 734 141 645, www.nadkryniczanka.pl
- Sanatorium Uzdrowiskowe Watra, tel. 18 477 70 50, www.sanatoriumwatra.pl
- Sanatorium Uzdrowiskowe Zgoda, tel. 18 472 20 76, www.sanatoriumzgoda.pl
- 20. Wojskowy Szpital Uzdrowiskowo-Rehabilitacyjny, tel. 18 414 64 35; 18 414 62 11, www.sanatorium-wojskowe.pl
- SPZOZ Sanatorium Uzdrowiskowe MSWiA, tel. 18 471 28 51 do 53, 18 473 81 08, www.sanatorium.krynica.com.pl
- Centrum Leczenia i Rehabilitacji BESKID, tel. 18 471 28 45, www.beskid-krynica.pl
- Centrum Zdrowia, Urody i Rekreacji Geovita, tel. 18 471 04 00, www.geovita.pl/krynicazdroj
- Centrum Wypoczynku i Rehabilitacji Silesia, tel. 18 471 28 37, www.silesia.krynia.pl
- Pensjonat Uzdrowiskowy Sopilicowo, tel. 18 471 22 52

Kudowa-Zdrój

Województwo: dolnośląskie
Zabiegi: wody pozyskiwane ze źródeł Marchlewski, Moniuszko i Śniadecki wykorzystywane są krenoterapii, inhalacji oraz wszelkich kąpielach mineralnych. Stosuje się także wszelkie zabiegi z wykorzystaniem borowiny, krioterapię, fizykoterapię, masaże, kinezyterapię z gimnastyką indywidualną i w grupach, laseroterapię, diadynamik, galwanizację, jonosferę, światłolecznictwo. W sanatorium Zameczek działa kriokomora, w której może przebywać 6 osób jednocześnie .

Pierwsze zakłady kąpielowe powstały tu w 1636 roku, rozbudowano je w XVIII wieku.

W okolicy:
- Teatr Zdrojowy im. Stanisława Moniuszki w sanatorium Polonia,
- Altana Miłości na Górze Parkowej,
- Ruchoma Szopka i Kaplica Czaszek w Czermnej,
- Muzeum Minerałów,
- zabytkowa dzwonnica, ogród muzyczny,
- Muzeum Zabawek,
- Park Dinozaurów w Karłowie,
- możliwość zwiedzenia Gór Stołowych, Rezerwatu Błędne Skały, Zieleńca, wodospadu Pośnego przy Drodze Stu Zakrętów,
- wycieczki autokarowe do okolicznych atrakcji, jak również zagraniczne do Pragi,
- trasy spacerowe i rowerowe, możliwość wypożyczenia sprzętu,
- koncerty, wieczory autorskie,
- dancingi,
- jazdy konne.

- **Uzdrowisko Kudowa-Zdrój Uzdrowiska Kłodzkie S.A. Grupa PGU,** Biuro Obsługi Klienta, ul. Moniuszki 2, 57-350 Kudowa-Zdrój, tel. 74 868 02 17 www.uzdrowiska-klodzkie.pl, rezerwacja@uzdrowiska-klodzkie.pl
- **Sanatorium Uzdrowiskowe Koga,**
- **Sanatorium Uzdrowiskowe Polonia,**
- **Sanatorium Uzdrowiskowe Zacisze,**
- **Sanatorium Uzdrowiskowe Zameczek,**
- **Sanatorium Dziecięce Jagusia**

INNE OBIEKTY:
- Szpital Uzdrowiskowo-Rehabilitacyjny, tel. 74 866 14 05, ww.zoz.klodzko.pl
- Sanatorium Uzdrowiskowe MSWiA Bristol, tel. 74 632 60 00, www.sankud.pl
- Szpital Rehabilitacyjny Hematologiczny dla Dzieci Orlik, tel. 74 866 32 62

eprasa.pl 26aa7ea726

Lądek-Zdrój

▶ **Województwo:** dolnośląskie
▶ **Zabiegi:** wszelkie zabiegi z użyciem wody, m.in. kąpiele mineralne, kąpiele perełkowe, natryski, masaże podwodne, hydromasaże, kąpiele wirowe kończyn. Wszelkie zabiegi z użyciem borowiny, inhalacje, krenoterapia, masaże, kinezyterapia, fizykoterapia, krioterapia, laseroterapia, ultradźwięki.

Pierwsze wzmianki o wodach mineralnych i borowinach pochodzą z 1242 r., a pierwszy zakład ciepłych kąpieli otwarto tu w końcu XV wieku. Miejscowe wody mineralne mają temperaturę od 17,5 do 44 stopni Celsjusza.

▶ **W okolicy:**
• rynek, ratusz, park zdrojowy,
• kaplica św. Jerzego,
• Zdrój Wojciech, który zbudowano nad gorącym źródłem już 1680 r. z marmurowym basenem do kąpieli leczniczych i pomieszczeniami z kamiennymi wannami do kąpieli perełkowych, pijalnią wód i kawiarnią,
• Arboretum im. Mieczysława Wilczkiewicza, czyli leśny ogród drzew i krzewów egzotycznych,
• Jaskinie Radochowska i Niedźwiedzia,
• ruiny zamku Karpień, Ogród Bajek w Międzygórzu, wodospad Wilczki,
• Minieuroland w Kłodzku, Kopalnia Złota w Złotym Stoku, Zamek na Skale,
• szachy uzdrowiskowe, nordic walking, skałki wspinaczkowe, trasy turystyczne
• wycieczki krajowe i zagraniczne do Czech.

• **Uzdrowisko Lądek-Długopole S.A.,** tel. 74 811 54 74, www.uzdrowisko-ladek.pl
• **Szpital Uzdrowiskowy Jubilat,** tel. 74 814 65 55
• **Szpital Rehabilitacyjny Stanisław,** tel. 74 814 64 37
• **Zakład Przyrodoleczniczy Adam,** siedziba Dolnośląskiego Centrum Diagnostyki i Terapii Osteoporozy w Lądku-Zdroju
• **Szpital Uzdrowiskowy Józef** z oddziałem sanatoryjnym,
• **Hostel Urszula,** tel. 74 811 54 85
• **Zdrój Wojciech** z zakładem przyrodoleczniczym i z gorącym źródłem wody leczniczej, tel. 74 811 54 74

INNE OBIEKTY:
• 23. Wojskowy Szpital Uzdrowiskowo-Rehabilitacyjny z oddziałem sanatoryjnym, tel. 74 811 72 19, www.23wszur.pl
• Sanatorium Uzdrowiskowe Rybniczanka – Wanda, tel. 74 814 62 72
• Centrum Konferencyjno-Rehabilitacyjne Złoty Łan, tel. 74 814 60 05
• Hotel Trojan, tel. 74 814 66 81, www.hoteltrojan.pl
• Centrum Konferencji i Rekreacji Geovita, tel. 74 814 64 11

Lidzbark Warmiński

▶ **Województwo:** warmińsko-mazurskie
▶ **Zabiegi:** Po niemal osiemdziesięciu latach przerwy Lidzbark Warmiński ponownie uruchomił działalność uzdrowiskową. Uzdrowisko oficjalnie powstało 1 stycznia 2026 roku, a 1 marca przyjęło pierwszego kuracjusza. Uzdrowisko dysponuje naturalnymi solankami brudinowymio udowodnionym działaniu na drogi oddechowe i układ nerwowy. Prowadzi rehabilitację kardiologiczną oraz terapię schorzeń układu krążenia i nadciśnienia tętniczego, rehabilitację ortopedyczną, w tym po endoprotezoplastyce i amputacjach, rehabilitacja po udarach, urazach rdzenia kręgowego oraz w chorobie Parkinsona, a także kompleksowe leczenie i rehabilitacja chorób reumatologicznych oraz terapię chorób górnych i dolnych dróg oddechowych.

• Kudowa-Zdrój

FOT. TOMASZ PIETRZYK / AGENCJA WYBORCZA.PL

▶ **W okolicy:**
• zabytkowy park ze szlakami spacerowymi i strefami relaksu nad warmińską rzeką
• Termy Warmińskie czyli centrum basenowe z basenem mineralnym, saunami i pełnym pakietem SPA
• Bulwar nad Łyną i scena plenerowa
• Zamek Biskupów Warmińskich
• Pałac Letni Biskupa Ignacego Krasickiego
• Kolegiata św. Apostołów Piotra i Pawła oraz św. Michała Archanioła
• Wysoka Brama – symbol średniowiecznego miasta
• Cerkiew prawosławna pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła
• Plaża Miejska Wielochowo

• **Uzdrowisko Lidzbark Warmiński** ul. Aleksandra Świętochowskiego 14 11-100 Lidzbark Warmiński tel. 89 767 85 17
• **Centrum Rehabilitacji Accessmedica** Szpital Uzdrowiskowy Ul. Uzdrowiskowa 1 Tel. 690 022 455

Muszyna

▶ **Województwo:** małopolskie
▶ **Zabiegi:** kąpiele z wykorzystaniem wód mineralnych, zabiegi i kąpiele borowinowe, krioterapia, masaże, krenoterapia, kinezyterapia, hydroterapia, fizykoterapia, światłolecznictwo, aerozoloterapie – wziewy i inhalacje.

▶ **W okolicy:**
• ogrody sensoryczne,
• Ogrody Biblijne,
• rezerwat Las Lipowy Obrożyska (ponad 100 ha), park zdrojowy,
• ruiny zamku z XIV w.,
• Muzeum Regionalne w karczmie z XVIII wieku,
• połemkowskie cerkwie na Szlaku Architektury Drewnianej,
• cmentarz żydowski,
• spływy tratwami i rafting.

• **NESTOR ośrodek rehabilitacyjny PZN,** tel. 18 471 40 29, www.nestormuszyna.pl
• **Sanatorium Rehabilitacji Uzdrowiskowej, Revita Sp. z o.o.,** tel. 18 471 42 80, www.sanatorium-revita.pl
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Korona,** tel. 18 477 79 60, www.sanatoriumkorona.pl
• **Instytut Zdrowia Człowieka**
• **Uzdrowisko Muszyna nad Popradem,** ul. Mściwujewskiego 1, 33-370 Muszyna, tel. 18 471 42 05, muszyna@izc.pl
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Wiarus,** Muszyna Złockie, tel. 18 471 42 81, www.sanatorium-wiarus.pl
• **Instytut Zdrowia Człowieka,** tel. 18 471 42 05, www.izc.pl.

Nałęczów

▶ **Województwo:** lubelskie
▶ **Zabiegi:** leczy się tu przede wszystkim choroby: wieńcową, nadciśnienie tętnicze, nerwice serca oraz pacjentów po zawale serca i zabiegach kardiochirurgicznych. Stosuje się: kąpiele i hydromasaże, kinezyterapię, fizykoterapię, elektroterapię, przyrodolecznictwo i odnowę biologiczną.

To jedyne w Polsce uzdrowisko nastawione wyłącznie na leczenie chorób kardiologicznych. Z trzech źródeł: Celiński, Miłość, Nadzieja pozyskuje się wodę mineralną. Tutaj znajduje się rozlewnia wody mineralnej Nałęczowianka.

▶ **W okolicy:**
• dwór Gałęzowskich, Stare Łazienki, domek biskupi,
• drewniane wille w stylu zakopiańskim i mauzoleum Adama Żeromskiego, syna pisarza, pijalnia wód mineralnych z palmiarnią,
• Kolarska Aleja Gwiazd,
• zabytkowe wille, muzea m.in. Żeromskiego, Prusa oraz Torebek i Misiów, galerie,
• trasy turystyczne i ścieżki spacerowe, stacja kolejki wąskotorowej, wycieczki po okolicy,
• koncerty, wieczory taneczne, dancingi.

• **Zakład Leczniczy Uzdrowisko Nałęczów S.A.,** al. Kasztanowa 2, 24-140 Nałęczów, tel. 81 501 43 56, e-mail: info@zlun.pl, www.uzdrowisko-naleczow.com.pl
• **Szpital Kardiologiczny,** tel. 81 501 60 27
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Książę Józef,** tel. 81 501 60 27
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Fortunat,** tel. 81 501 60 27
• **Stare Łazienki,** tel. 81 501 60 27
• **Jesienna Rezydencja,** tel. 81 501 60 27
• **Termy Pałacowe,** tel. 81 501 44 56
• **Pawilon Angielski,** tel. 81 501 60 27
• **Werandki,** tel. 81 50 14 356 wew. 0782
• **Kompleks Wodny Atrium,** (z basenem białej glinki) czynny codziennie od godz. 9 do 21.

INNE OBIEKTY:
• Kolejowy Szpital Uzdrowiskowy, tel. 81 501 42 08, www.ksunaleczow.pl
• Sanatorium Uzdrowiskowe Ciche Wąwozy, NZOZ w Nałęczowie, tel. 81 501 42 51, www.cichewawozy.pl
• Sanatorium Uzdrowiskowe Rolnik, tel. 81 501 47 51, 81 501 47 86 www.sanatoriumrolnik.pl
• Sanatorium Uzdrowiskowe ZNP im. Władysława Petrykiewicza, tel. 81 501 47 05, www.znpnaleczow.pl

Piwniczna-Zdrój

▶ **Województwo:** małopolskie
▶ **Zabiegi:** do kąpieli i okładów wykorzystuje się wody mineralne i borowinę, inhalacje, masaże, kinezyterapię, światłolecznictwo, ultrasonoterapię, elektrolecznictwo.

Miejscowość położona w Beskidzie Sądeckim nad brzegiem Popradu. Już w 1931 roku odkryto tu lecznicze źródła, wybudowano łazienki i pijalnię wód.

▶ **W okolicy:**
• szczyty: Eliaszówka, Kicarz, Granica,
• możliwość uczestniczenia w spływach łodziami,
• trasy piesze i rowerowe,
• jazdy konne, trasy narciarskie,
• wycieczki autokarowe po okolicy,
• zabytkowa studnia-cysterna,
• rynek z ratuszem,
• kościół pw. Narodzenia NMP z 1881 roku,
• Muzeum Regionalne, żydowski kirkut,
• na terenie sanatorium Limba znajdują się: miejsce na grill i ognisko, sauna, jaskinia solna, kawiarnia-bar,
• wieczorki taneczne.
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Limba,** ul. Krynicka 3, 33-350 Piwniczna-Zdrój, tel. 18 446 42 23, www.sanatoriumlimba.pl

INNE OBIEKTY:
• Hotel Piwniczna SPA&Conference, tel. 18 262 06 06, www.hotelpiwniczna.pl

Polanica-Zdrój

▶ **Województwo:** dolnośląskie
▶ **Zabiegi:** Największym bogactwem uzdrowiska są wody mineralne ze źródeł Wielka Pieniawa i Pieniawa Józefa. Wykorzystuje się je do krenoterapii, kąpieli, inhalacji. Wykonuje się także m.in.: wszelkie zabiegi z wykorzystaniem borowiny, masaże, krioterapię, hydroterapię, laseroterapię, magnetoterapię, elektroterapię.

▶ **W okolicy:**
• Park Zdrojowy z atrakcyjnymi dywanami kwiatowymi, staw z podświetlaną fontanną, muszla koncertowa, park szachowy,
• trasy piesze i rowerowe, letni tor saneczkowy, tor kartingowy, baseny,
• możliwość wypożyczenia sprzętu sportowego.

• **Uzdrowisko Polanica-Zdrój Uzdrowiska Kłodzkie S.A. Grupa PGU,** ul. Parkowa 4, 57-320 Polanica-Zdrój, tel. 74 868 03 71, 74 868 03 70, www.zuk-sa.pl
• **Sanatorium Carmen,**
• **Sanatorium Korab,**
• **Willa Mała Pieniawa,**
• **Sanatorium Szarotka,**
• **Sanatorium Wielka Pieniawa.**

INNE OBIEKTY:
• Sanatorium Malwa, tel. 74 868 11 00, www.sanatorium-malwa.pl
• Sanatorium Stary Zdrój, tel. 74 868 12 79, www.staryzdroj.pl

eprasa.pl 26aa7ea726

• Centrum Zdrowia i Wypoczynku Nowy Zdrój,
tel. 74 306 76 76,
www.nowyzdroj.pl
• Medical SENSUS, tel. 74 667 49 00,
www.medicalsensus.pl
• Centrum Reahabilitacji Neurologicznej, tel. 74 865 65 45, www.elderis.pl

Polańczyk

▶ **Województwo:** podkarpackie
▶ **Zabiegi:** wody lecznicze wykorzystuje się do krenoterapii oraz wszelakich kąpieli. Wykonuje się zabiegi: hydroterapii, fizykoterapii, kinezyterapii, elektroterapii, fototerapii, magnetoterapii, krioterapii, masaże.

▶ **W okolicy:**
• zapory wodne w Solinie i w Myczkowcach, rejsy statkami po Zalewie Solińskim
• cerkiew w Łopience, Muzeum Bieszczadzkiego Parku Narodowego, wodospad Stare Sioło, Regionalne Muzeum Łemkowskie, Skansen Budownictwa Ludowego, ruiny zamku Kmitów, synagoga i kirkut, Bieszczadzka Kolej Leśna,
• wycieczki kolejką wąskotorową.

• **NZOZ Sanatorium Udrowiskowe AmerPol,**
tel. 13 469 20 10,
www.amer-pol.com.pl
• **Sanatorium Atrium,**
• tel. 13 469 20 10, www.dwatrium.pl
• **Sanatorium Dedal,**
tel. 13 469 20 08, www.dedal.ires.pl
• **Sanatorium Plon sp. z o.o.,**
tel. 13 470 30 43,
www.sanatorium-plon.com
• **Sanatorium Solinka – Fundacja Pomoc,** tel. 13 470 30 10,
www.solinka.net2000.pl

Połczyn-Zdrój

▶ **Województwo:** zachodniopomorskie
▶ **Zabiegi:** wody o dużym stężeniu składników mineralnych wykorzystywane są do różnych kąpieli i inhalacji. Wykonuje się także zabiegi: hydroterapii, balneoterapii, kinezyterapii, termoterapii, fototerapii, elektroterapii, masaże.

▶ **W okolicy:**
• park zdrojowy z alpinarium i rosarium,
• pijalnia wód Joasia,
• amfiteatr,
• zamek z galerią i biblioteką,
• deptak spacerowy na ul. Grunwaldzkiej,
• starówka z zabytkową zabudową,
• wieża widokowa,
• spływy kajakowe
• kościół pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny.

• **Uzdrowisko Połczyn Grupa PGU S.A.,**
ul. Zdrojowa 6,
78-320 Połczyn-Zdrój,
tel. 94 366 24 24,
94 366 24 70,
www.uzdrowisko-polczyn.pl

OBIEKTY NALEŻĄCE DO UZDROWISKA POŁCZYN S.A.:
• Sanatorium Uzdrowiskowe Borkowo, tel. 94 366 21 06

• Polanica-Zdrój

FOT. TOMASZ PIETRZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

• Sanatorium Uzdrowiskowe Gryf, tel. 94 366 20 19
• Sanatorium Uzdrowiskowe Irena, tel. 94 366 21 35
• Sanatorium Uzdrowiskowe Podhale,tel. 94 366 24 05
• Willa Gryf, tel. 94 366 20 19
• Hotel Spa Zdrojowe Zacisze, tel. 94 366 26 73
• OSW Barbarka Świnoujście, tel 91 321 25 31

INNE OBIEKTY:
• Sanatorium uzdrowiskowe Marta, tel. 94 721 67 67,
www.sanatoriummarta.pl
• Willa Hopferówka, tel. 504 484 630,
www.hopferowka.pl

Rabka-Zdrój

▶ **Województwo:** małopolskie
▶ **Zabiegi:** w ofercie zabiegi lecznicze i rehabilitacyjne z zakresu: balneoterapii, fizykoterapii, kinezyterapii, hydroterapii, krioterapii oraz kuracji wodami mineralnymi. Uzupełnieniem oferty leczniczej jest szeroki wachlarz zabiegów SPA & Wellness.

Miasto zlokalizowaneu podnóża Gorców i Beskidu Wyspowego. Klimat, walory turystyczno-krajobrazowe i złoża mineralnych wód leczniczych uzdrowiska od 155 lat wykorzystywane są z powodzeniem do leczenia uzdrowiskowego i rehabilitacji za równo dzieci jak i dorosłych. Największym bogactwem uzdrowiska są złoża mineralnych wód leczniczych.

▶ **W okolicy:**
• park zdrojowy o powierzchni 150 ha
z przepięknymi rabatami kwiatowymi w sezonie,
• Centrum Rozrywki Rabkoland,
• Skansen Taboru Kolejowego w Chabówce,
• Muzeum Orderu Uśmiechu,
• fontanna ze słoniami,
• wieża widokowa na Polaczkówce,
• basen, lodowisko, tor saneczkowy, kręgielnie, trasy spacerowe i rowerowe, w zimie przejażdżki saniami po okolicy,
• w sezonie zimowym przejażdżki saniami po Rabce i okolicy,
• tężnia solankowa,
• muszla koncertowa,
• kino Śnieżka.

• **Uzdrowisko Rabka SA,**
ul. Orkana 49, 34-700 Rabka-Zdrój,
tel. 18 267 72 46,
www.uzdrowisko-rabka.pl

OBIEKTY NALEŻĄCE DO UZDROWISKA RABKA S.A.:
• Centrum Zdrowia i Urody Zakład Przyrodoleczniczy, tel. 18 269 26 74
• Rabczański Zdrój-Medical SPA, tel. 18 269 34 10
• Sanatorium Jagiellonka, tel. 18 267 63 33
• Szpital Kardiologiczny, tel. 18 267 65 16
• Uzdrowiskowy Szpital Dziecięcy Olszówka, tel. 18 269 26 34, 18 269 26 39
• Willa Świt, tel. 18 267 66 63

INNE OBIEKTY:
• Śląskie Centrum Rehabilitacyjno-Uzdrowiskowe im. dr. A. Szebesty w Rabce-Zdroju sp. z o.o., tel. 18 267 63 00, www.scru.pl
• Sanatorium Cegielski, tel. 18 267 72 60,
www.sanatorium-cegielski.pl
• Sanatorium Rzymianka, tel. 18 267 78 17,
• Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc Oddział Terenowy im. Jana i Ireny Rudników, tel. 18 267 60 60 do 68, www.igrabka.edu.pl

Rymanów-Zdrój

▶ **Województwo:** podkarpackie
▶ **Zabiegi:** w leczeniu wykorzystuje się walory miejscowego klimatu oraz naturalne wody mineralne. Kuracjusze mogą korzystać z krenoterapii i inhalacji, kąpieli, zabiegów z wykorzystaniem borowiny, kinezyterapii, hydroterapii, termoterapii i fizykoterapii.

▶ **W okolicy:**
• zabytkowe drewniane wille, dawna kaplica zdrojowa, główna pijalnia wód mineralnych w Parku Zdrojowym, Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowego im. Ignacego Łukasiewicza w Bóbrce, rezerwat skalny Prządki.

• **Apartamenty Celestynka,**
tel. 13 435 74 64
• **Podkarpackie Centrum Rehabilitacji Kardiologicznej Polonia,**
tel. 13 435 74 94, 13 435 74 39

• **Uzdrowisko Rymanów SA,**
ul. Zdrojowa 48,
38-481 Rymanów-Zdrój,
Biuro Obsługi Kuracjusza,
tel. 13 435 74 61,
www.uzdrowisko-rymanow.com.pl
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Eskulap,**
tel. 13 435 71 08, 13 435 74 19
• **Szpital Uzdrowiskowy Zimowit,**
• tel. 13 435 72 31 do 35
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Maria,**
tel. 13 435 74 44
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Anna – Staś,**
(dla dzieci), tel. 13 435 71 10
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Gołąbek – Opatrzność** (dla dzieci),
tel. 13 435 74 37
• **Apartamenty Świtezianka,**
tel. 13 435 73 05
INNE OBIEKTY:
• Świerkowy Zdrój Medical SPA, ul. Świerkowa 1, tel. 13 437 73 40,
www.rymanow.swierkowyzdroj.pl

Solec-Zdrój

▶ **Województwo:** świętokrzyskie
▶ **Zabiegi:** do inhalacji, krenoterapii oraz kąpieli wykorzystuje się miejscowe wody mineralne, zabiegi z wykorzystaniem borowiny, zabiegi m.in. kinezyterapii, hydroterapii, krioterapii, masaże, elektroterapii, magnetoterapii, światłolecznictwa.

Solec-Zdrój leży nad rzeką Rzoską w sąsiedztwie lasu sosnowego. Wody mineralne czerpie się ze źródeł Karol, Malina, Szyb Solecki.

▶ **W okolicy:**
• budowle zdrojowe z początków XX wieku,
• kościół św. Mikołaja,
• ptaszarnia, park uzdrowiskowy, Szaniecki Park Krajobrazowy z trasami pieszymi,
• ruiny synagogi w Nowym Korczynie,
• wypożyczalnie rowerów i kijków nordic walking (możliwość uczestnictwa w kursie nordic walkingu),
• wieczorki taneczne, występy operetkowe, pokazy, prelekcje, spotkania z lekarzami,
• możliwość uczestnictwa w wycieczkach autokarowych m.in. do Sandomierza, Wieliczki, Sandomierza, Łańcuta, Jaskini Raj, Buska-Zdroj.

• **Uzdrowisko Solec-Zdrój Sp. z o.o.,**
ul. 1 Maja 1, 28-131 Solec-Zdrój
tel. rezerwacja 41 377 63 90
– dla wszystkich obiektów w uzdrowisku,
www.uzdrowiskosolec.pl
• **Apartamenty Pod Magnolią,**
• **Apartamenty Pod Różą,**
• **Sanatorium uzdrowiskowe Jasna,**
• **Sanatorium uzdrowiskowe Świt,**
• **Willa Prus,**
• **Willa Irena,**
• **Willa Marta,**
• **Baza zabiegowa w Łazienkach,**
• **Zakład Przyrodoleczniczy Łazienki.**

INNE OBIEKTY:
• Holistic Centrum Terapii Mięśniowo-Powięziowej, tel. 534 878 834
• Malinowy Zdrój Hotel Medical Spa, tel. 41 370 40 00, www.malinowehotele.pl/malinowyzdroj
• Malinowy Raj Mineral Hotel, tel. 41 378 99 00, www.malonowehotele.pl/malinowyraj
• Ośrodek Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy Krystyna, tel. 41 377 61 45,
www.krystyna-solec.pl
• Pensjonat Uzdrowiskowy Solanna, tel. 41 377 61 80,
www.solanna.com.pl

Sopot

▶ **Województwo:** pomorskie
▶ **Zabiegi:** kinezyterapia, balneoterapia, hydroterapia, fizykoterapia, krioterapia. Dzięki spacerom nad morzem możliwa jest talasoterapia. Do zabiegów wykorzystuje się także solanki i borowinę.

Miejscowość turystyczno-wypoczynkowa z dużą plażą i molem (ma ponad pół kilometra i jest najdłuższe w Polsce). Uzdrowiskiem jest od 20 lat.

▶ **W okolicy:**
• latarnia morska, molo,
• deptak Monte Cassino zwany „Monciakiem" ze słynnym krzywym domem,
• Grand Hotel,
• Muzeum Sopotu,
• kompleks archeologiczny Sopockie Grodzisko,
• Opera Leśna,
• zabytkowe wille,
• aquapark,
• tor wyścigów konnych,
• pijalnia wód ze Zdroju św. Wojciecha,
• wieczorki taneczne,
• koncerty,
• spektakle,
• wystawy.
• **SP ZOZ „Uzdrowisko Sopot",**
81-756 Sopot, ul. Chrobrego 6/8,
tel. 58 551 72 63 do 65,
www.lesnik.sanatoria.com.pl
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Leśnik,**
tel. 58 551 72 63,
www.lesnik.sanatoria.com.pl
• **Pracownia Psychologiczna SPZOZ Uzdrowsiko Sopot,**
tel. 58 551 63 31
• **Ośrodek Promocji Zdrowia i Terapii Uzależnień,**
tel. 58 551 48 75

INNE OBIEKTY:
• **Pomorskie Centrum Reumatologiczne im. dr Jadwigi Titz-Kosko,**
tel. 58 555 75 20, www.pcrsopot.pl
• **SP ZOZ Sanatorium Uzdrowiskowe MSWiA,**
tel. 58 551 12 28,
www.sanatorium-helios.com.pl

eprasa.pl 26aa7ea726

• **NAMI Klinika i Resort Medycyny,** tel. 58 58 58 808, wwwnami.invicta.pl

Supraśl

▶ **Województwo:** podlaskie
▶ **Zabiegi:** wykorzystuje się tu borowinę ze złoża we wsi Podsokołda. Kuracjusze korzystają m.in. z elektroterapii, balneoterapii (borowina, inhalacje), laseroterapii, magnetoterapii, ciepłolecznictwa, krioterapii, hydroterapii, kinezyterapii.

▶ **W okolicy:**
• prawosławny męski klasztor z cerkwią Zwiastowania, Muzeum Ikon,
• kościół Świętej Trójcy,
• Muzeum Sztuki Drukarskiej i Papiernictwa, pałac Buchholtzów,
• Teatr Wierszalin, Święta Sosna,
• fontanna zegar,
• leśny park Silvarium w Poczopku,
• trasy piesze i rowerowe, narciarstwa biegowego,
• wypożyczalnie sprzętu sportowego,
• możliwość uczestnictwa w spływach kajakowych,
• jazda konna,
• imprezy kulturalne.

• **Sanatorium Uzdrowiskowe Knieja,** działa w ramach Hotelu Knieja Medical-Spa, tel. 85 710 83 94, www.hotelknieja.pl
• **Holmed Uzdrowisko,** tel. 85 722 21 22, www.holmeduzdrowisko.pl

Swoszowice

▶ **Województwo:** malopolskie
▶ **Zabiegi:** kąpiele z wykorzystaniem wód siarczkowych, zabiegi z wykorzystaniem borowiny. A także zabiegi: hydroterapii, fizykoterapii, kinezyterapii, masażu, krioterapii, nowoczesne metody rehabilitacji.

Swoszowice to dzielnica uzdrowiskowa Krakowa. Uzdrowisko słynące z siarczkowych wód znane jest od XVI w. Działają tu dwa źródła – Zdrój Główny i Napoleon.

▶ **W okolicy:**
• Park Zdrojowy,
• możliwość uczestnictwa w wycieczkach krajowych (m.in. Łagiewniki, Zakopane, Wadowice) i zagranicznych, np. na Słowację,
• zabytki i atrakcje Krakowa

• **Uzdrowisko Kraków Swoszowice Sp. z o.o.,** ul. Kąpielowa 70, 30-698 Kraków, tel. 12 254 78 11, www.uzdrowisko.krakow.pl
• **Główny Dom Zdrojowy z bazą zabiegową,**
• **Pawilon Szwajcarka,**
• **Hotel Krystyna,** tel. 12 654 71 91, www.hotel-krystyna.krakow.pl

Szczawnica

▶ **Województwo:** małopolskie
▶ **Zabiegi:** kąpiele, krenoterapia i inhalacje na bazie wód mineralnych, kinezyterapia, hydroterapia, światłolecznictwo, elektrolecznictwo, krioterapia, ciepłolecznictwa, masaże.

Miasto położone nad malowniczym Dunajcem. Właściwości wody

• **Sopot**

FOT. MARTYNA NIEĆKO / AGENCJA WYBORCZA.PL

z miejscowych źródeł znane są już od czasów średniowiecza, a uzdrowisko rozwinęło się na początku XIX wieku.

▶ **W okolicy:**
• dwa parki zdrojowe: Górny i Dolny,
• promenada spacerowa o długości 1,8 km,
• zegar kwiatowy,
• pijalnia Dom nad zdrojami,
• Dworek Gościnny,
• rezerwat krajobrazowy Wąwóz Homole, Muzeum Pienińskie,
• Muzeum Uzdrowiska,
• trasy piesze, rowerowe i konne,
• rynna grawitacyjna,
• koncerty, festyny,
• Aleja Podróżników, Odkrywców i Zdobywców,
• spływy tratwami Dunajcem.
• wystawy,prelekcje,
• wyciąg krzesełkowy na Palenicę,
• dancingi.

• **Uzdrowisko Szczawnica S.A.,** ul. Zdrojowa 26, 34-460 Szczawnica, tel. 18 262 22 11, www.uzdrowiskoszczawnica.pl
• **Sanatorium Inhalatorium,** tel. 18 540 04 23
• **Pijalnia Wód Leczniczych,** tel. 18 540 04 22
INNE OBIEKTY:
• Sanatorium SPA Budowlani, tel. 18 262 25 10, 18 262 01 75, www.spabudowlani.pl
• Sanatorium uzdrowiskowe Dzwonkówka, tel. 18 262 21 58, tel. 18 262 27 87, www.szczawnicadzwonkowka.pl
• SOLAR Pienińska Uzdrowiskowa Klinika Rehabilitacji i Leczenia Bólu, tel. 18 262 08 10, www.klinikasolar.pl
• Sanatorium uzdrowiskowe Nauczyciel, tel. 18 262 24 67, tel. 18 262 20 04, www.szczawnicanauczyciel.pl

Szczawno-Zdrój i Jedlina-zdrój

▶ **Województwo:** dolnośląskie
▶ **Zabiegi:** wody mineralne wykorzystuje się do krenoterapii i kąpieli. Kuracjusze mogą korzystać z zabiegów: hydroterapii, elektroterapii, światłolecznictwa, laseroterapii, kinezyterapii, krioterapii, inhalacji i masaży.

To jedno z największych uzdrowisk balneologicznych Dolnego Śląska. Ponad 40 wypływów wód mineralnych zgrupowanych jest w czterech źródłach: Dąbrówka, Marta, Mieszko, Młynarz. Pierwsze sanatorium powstało tu w 1815 roku. Jedlina-Zdrój położona jest ok. 14 km od Szczawna. Sanatoria w obu miejscowościach działają pod wspólnym szyldem Uzdrowisko Szczawno – Jedlina SA.

▶ **W okolicy:**
• park Zdrojowy im. Henryka Wieniawskiego, Teatr Zdrojowy,
• deptak na ul. Kościuszki,
• pijalnia wód z halą spacerową,
• muszla koncertowa,
• wieża Anna z zegarem,
• wieża widokowa na Trójgarbie,
• Park Szwedzki, trasy rowerowe,
• aquapark
• blisko stąd do atrakcji takich jak m.in.: Zamek Książ, Zamek Bolków, Pałac Jedlinka w Jedlinie-Zdroju,
• Kościół Pokoju w Świdnicy, bazylika w Krzeszowie,
• bazylika w Wambierzycach,
• Festiwal Skrzypcowy im. H. Wieniawskiego, który odbywa się tu od 1966 roku,
• wycieczki krajowe i zagraniczne.

• **Uzdrowisko Szczawno – Jedlina SA,** ul. Wojska Polskiego 6, 58-310 Szczawno-Zdrój, tel. 74 849 31 30, www.szczawno-jedlina.pl
• **Dom Zdrojowy w Szczawnie-Zdroju,** tel. 74 849 31 56
• **Dom Zdrojowy w Jedlinie-Zdroju,** tel. 74 849 31 35
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Anka,** tel. 74 849 31 51, 572 729 850
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Cis,** tel. 74 849 31 51, 572 729 850
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Dąbrówka,** tel. 74 849 31 51, 572 729 850
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Młynarz,** tel. 74 849 31 51, 572 729 850
• **Sanatorium Uzdrowiskowe Pionier,** tel. 74 849 31 51
• **Dziecięcy Szpital Uzdrowiskowy Mieszko**, tel. 74 849 31 10, 572 729 809
• **Uzdrowiskowy Szpital Kardiologiczny Teresa w Jedlinie-Zdroju,** tel. 74 849 31 89, 572 729 897

INNE OBIEKTY:
• Sanatorium Uzdrowiskowe Azalia, tel. 793 704 034, www.sanatoria-dolnoslaskie.pl
• Sanatorium Uzdrowiskowe Zacisze, tel. 535 241 060, www.elderis.pl
• Sanatorium Villa Kosmowski, tel. 692 487 763, www.sanatorium.kosmowski.pl

Świeradów-Zdrój, Czerniawa-Zdrój

▶ **Województwo:** dolnośląskie
▶ **Zabiegi:** krenoterapia i kąpiele wykonywane z użyciem miejscowych wód mineralnych. Inhalacje, zabiegi z wykorzystaniem borowiny, krioterapia miejscowa, magnetoterapia, światłolecznictwo.

Miejscowość w Górach Izerskich. Czerniawa-Zdrój to dzielnica uzdrowiskowa w północno-zachodniej części Świeradowa-Zdroju, nad Czarnym Potokiem. W 1795 roku zbudowano tu pierwszy dom zdrojowy.

▶ **W okolicy:**
• pijalnia wód mineralnych z drewnianą halą spacerową (80 m długości),
• Sztuczna Grota, kiedyś pijalnia wód mineralnych, park zdrojowy z wieżą zegarową,
• zabytkowe wille i pensjonaty,
• Muzeum Zdrojowe, Szlak Dziejów Świeradowa,
• Czarci młyn,
• Centrum Edukacji Ekologicznej Izerska Łąka,
• kopalnia św. Jan, Muzeum Kargula i Pawlaka w Lubomierzu,
• szlaki turystyczne, np. Perłowy Szlak nad rzeką Kwisą,
• ścieżki rowerowe,
• kolej gondolowa,
• baseny, wyciągi narciarskie,
• wieczorki taneczne,
• koncerty,
• prelekcje,
• wycieczki krajowe i zagraniczne.

• **Uzdrowisko Świeradów – Czerniawa Sp. z o.o. Grupa PGU,** ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 35, 59-850 Świeradów-Zdrój, tel. 75 782 05 69, www.uzdrowisko-pgu.pl
• **Dom Zdrojowy,** tel. 75 782 05 00, 75 782 06 00
• **Sanus,** tel. 75 730 21 00, www.hotel-sanus.pl
• **Sanatorium uzdrowiskowe Wacław,** tel. 75 781 62 32
• **Sanatorium uzdrowiskowe Goplana,** tel. 75 782 06 64, 75 782 06 94
• **Sanatorium uzdrowiskowe Gracja,** tel. 75 782 05 73
• **Szpital Dziecięcy Uzdrowiskowy „Zameczek”,** Czerniawa-Zdrój, tel. 75 781 63 13

INNE OBIEKTY:
• Klinika Młodości Medical SPA, tel. 75 783 00 00, www.klinika-mlodosci.pl
• St. Lukas Sanatorium & SPA, tel. 75 782 10 00,
• www.hotel-lukas.pl
• Ewa Medical & SPA, tel. 75 784 05 00, www.uzdrowiskoewa.pl

Świnoujście

▶ **Województwo:** zachodniopomorskie
▶ **Zabiegi:** zabiegi z wykorzystaniem wód mineralnych i borowiny, fizjoterapia, masaże, inhalacje, kinezyterapia, krioterapia, światłolecznictwo, elektroterapia, magnetoterapia, hydroterapia. W uzdrowisku prowadzi się wczesną rehabilitację kardiologiczną.

Miejscowość położona na licznych wyspach, w tym Wolinie i Uznamie, oddzielonych Świną.

▶ **W okolicy:**
• latarnia morska,
• Fort Gerharda,
• Muzeum Rybołówstwa,
• labirynt luster,
• Poziemne Miasto,
• pięć schronów połączonych korytarzem,
• falochrony przy ujściu Świny do morza,
• oceanarium,
• muzeum muszli i Bałtycki Park Miniatur w Międzyzdrojach,
• szlaki piesze i rowerowe, możliwość wypożyczenia sprzętu,
• koncerty, festiwale,
• dancingi,
• wieczorki autorskie,
• prelekcje.

• **Uzdrowisko Świnoujście S.A.,** ul Nowowiejskiego 2, 72-600 Świnoujście, www.uzdrowisko.pl. Informacja i rezerwacja, tel. 91 321 44 52
• **Adam i Ewa,** tel. 91 321 27 93
• **Admirał I,** tel. 91 321 21 85
• **Bursztyn,** tel. 91 321 21 66
• **Ośrodek Swarożyc,** tel. 91 321 44 52
• **Światowid,** tel. 91 321 29 19
• **Sanatorium Trzygłów,** tel. 91 321 39 18
• **Sanatorium Henryk,** tel. 91 321 08 19
• **Sanatorium Bałtyk,** tel. 91 321 23 11
• **Zakład Przyrodoleczniczy Rusałka**

INNE OBIEKTY:
• Ośrodek Sanatoryjno-Wypoczynkowy Barbarka (właściciel Uzdrowisko Połczyn, aktualnie w remoncie), tel. 601 580 056, www.interferie.pl/barbarka
• Sanatorium uzdrowiskowe Energetyk, tel. 91 321 24 83, www.su-energetyk.pl
• Sanatorium uzdrowiskowe Wodnik, tel. 91 321 27 96, www.wodnik.swinoujscie.pl
• Ośrodek Sanatoryjno-Wczasowy Perła Bałtyku, tel.

eprasa.pl 26aa7ea726

91 321 24 85,
www.perlabaltyku.info
• Ośrodek Wypoczynkowo-Sanatoryjny Sobótka, tel. 91 321 38 01,
www.sobotka-swinoujscie.pl
• Ośrodek Rehabilitacjno-Sanatoryjny Korab, tel. 91 321 54 32,
www.orskorab.pl

Uniejów

▶ **Województwo:** łódzkie
▶ **Zabiegi:** w 1978 roku odkryto tu źródła gorących wód (68 stopni Celsjusza), które są wykorzystywane w kuracjach.

W ofercie także zabiegi m.in. fizykoterapii, kinezyterapii, hydroterapii, inhalacje i masaże.

▶ **W okolicy:**
• Zamek Arcybiskupów Gnieźnieńskich z połowy XIV w.,
• gotycka Kolegiata Wniebowzięcia NMP z zabytkową wieżą,
• sarkofag bł. Bogumiła,
• Pałacyk Tollów (teraz Dom Kultury),
• Zagroda Młynarska,
• Dom Pracy Twórczej,
• Kasztel Rycerski, a w nim pokazy, biesiady, ogniska i warsztaty,
• Podgrzewany Park
• imprezy m.in. Wielki Turniej Rycerski,
• Dworek Marii Konopnickiej w Bronowie,
• splywy kajakowe

• **Instytut Zdrowia Człowieka Uzdrowisko Uniejów Park,**
ul. Zamkowa 7, 99-210 Uniejów,
tel. 63 288 89 59,
www.izc.pl/uniejow

INNE OBIEKTY:
• Termy Uniejów sp. z o.o.,
tel. 506 090 419,
www.termyuniejow.pl
• Lawendowe Termy Medical SPA Hotel,tel. 42 233 47 00,
www.lawendowetermy.pl
• Hotel Uniejów eco Active & Spa, tel. 63 278 01 57,
www.hoteluniejow.pl

Ustka

▶ **Województwo:** pomorskie
▶ **Zabiegi:** zabiegi z użyciem solanki i borowiny. Zabiegi z zakresu: wodolecznictwa, ciepłolecznictwa, światłolecznictwa, masaże, inhalacje, krioterapia, laseroterapia, kinezyterapia.

▶ **W okolicy:**
• plaża,
• port rybacki,
• kładka obrotowa w porcie,
• promenada, latarnia morska,
• Muzeum Chleba,
• Muzeum Ziemi Usteckiej,
• wycieczki do m.in. Słupska, Darłowa, Trójmiasta, Słowińskiego Parku Narodowego, od maja do października na duńską wyspę Bornholm.

• **Dom Wczasowo-Sanatoryjny Perła Sp. z o.o.,**
tel. 59 814 64 09, www.perla-ustka.pl
• **Hotel Ustka,**
tel. 59 814 40 84,
www.hotel-ustka.eu
• **Niepubliczny Zakład Lecznictwa Uzdrowiskowego Sanatorium Tęcza,**
tel. 59 814 40 91, www.tecza.tp1.pl

• **Szczawnica**

FOT. MAREK PODMOKŁY / AGENCJA WYBORCZA.PL

• **Sanatorium „Grand Lubicz”,**
tel. 59 841 82 00, www.grandlubicz.pl
• **Santorium „The Sun”,**
tel. 59841 82 50, www.thesun.pl

Ustroń

▶ **Województwo:** śląskie
▶ **Zabiegi:** zabiegi z wykorzystaniem wód mineralnych, borowiny. W ofercie ponad 70 różnych rodzajów zabiegów: balneoterapii, peloidoterapii, hydroterapii, kinezyterapii, fizykoterapii, masaże oraz krioterapia.

Miejscowość u podnóży Czantorii i Równicy, przy granicy z Czechami. Uzdrowisko od 1882 roku.

▶ **W okolicy:**
• Muzeum Ustrońskie im. Jana Jarockiego,
• Muzeum Motocykli,
• Leśny Kościół,
• kościół św. Klemensa,
• amfiteatr,
• Leśny Park Niespodzianek, w którym organizowane są również pokazy sokolnicze
• piesze szlaki turystyczne,szlaki rowerowe,
• wyciąg kanapowy na Czantorię,
• wyciągi narciarskie, letni tor saneczkowy,
• na terenie uzdrowiska znajdują się: biblioteka, inhalatorium solankowe, ścieżki zdrowia i spacerowe, korty tenisowe, ogródek letni, salon piękności,
• możliwość zwiedzenia atrakcji Wisły, Szczyrku, Bielska-Białej i Cieszyna.
• wycieczki do Czech.

• **Uzdrowisko Ustroń Grupa American Heart of Poland,**
ul. Sanatoryjna 1, 43-450 Ustroń,
Infolinia: 33 854 54 54,
www.uzdrowisko-ustron.pl
• **Sanatorium i szpital uzdrowiskowy Równica,** tel. 33 854 54 54
• **Prestige Club Medical & SPA,**
tel. 33 856 58 94, 33 856 58 75
• **Hotel Wilga,**
tel. 33 856 63 00, 504 104 887,
www.wilga-hotel.pl
• **Uzdrowiskowy Instytut Zdrowia,**
tel. 33 856 57 56
• **Sanatorium Kos** – kontakt przez infolinię
• **Sanatorium Narcyz** – kontakt przez infolinię
• **Sanatorium Rosmak** – kontakt przez infolinię

INNE OBIEKTY:
• Sanatorium Róża,
tel. 33 854 28 46, www.roza.com.pl
• Sanatorium Malwa,
tel. 33 479 05 04,
www.sanatorium-malwa.com
• Sanatorium Złocień,
tel. 33 854 33 55,
www.sanatorium.webd.pl/zlocien/
• Elvita NZOZ Sanatorium Uzdrowiskowe Elektron,
tel. 33 854 28 99,
www.sanatoriumelektron.pl
• Ośrodek Magnolia,
tel. 33 854 36 90,
www.hotel-magnolia.pl
• Ośrodek Tulipan, tel. 33 854 37 80,
www.hotel-tulipan,pl
• Santorium Orlik, tel. 33 854 36 93,
www.orlik-ustron.pl
• Mazowsze Med.-SPA,
tel. 33 857 72 71,
www.mazowszemedispa.com
• Ośrodek Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy Muflon, tel. 33 854 27 11,
www.orw-muflon.com.pl

Wapienne

▶ **Województwo:** małopolskie
▶ **Zabiegi:** do zabiegów wykorzystuje się wody siarczkowe i borowinę. W ofercie także krenoterapia, inhalacje, fizykoterapia, masaże, laseroterapia, kinezyterapia, światłolecznictwo, elektrolecznictwo.

▶ **W okolicy:**
• rezerwat skalny Kornuty z Jaskinią Mroczną, Diabli Kamień w miejscowości Folusz, gdzie można samodzielnie łowić pstrągi, kościółki i cerkwie na Szlaku Architektury Drewnianej, średniowieczne miasto królewskie Biecz, zwane małym Krakowem, Muzeum Przemysłu Naftowego w Libuszy, Stadnina Koni Huculskich w Gładyszowie,
• dwa baseny odkryte, trasy spacerowe i rowerowe, wypożyczalnie sprzętu
• wycieczki do ciekawych miejsc w okolicy oraz na Słowację i do Lwowa.

• **Uzdrowisko Wapienne, Ośrodek Wczasowo-Leczniczy w Wapiennem,**
Wapienne 45, 38-307 Sękowa,
tel. 18 351 81 63, 18 351 90 01,
www.uzdrowiskowapienne.pl,
www.wapienne.pl

Wieliczka

▶ **Województwo:** małopolskie
▶ **Zabiegi:** w leczeniu wykorzystywane są właściwości specyficznego mikroklimatu gdzie powietrze – dzięki naturalnym właściwościom soli kamiennej – jest wolne od zanieczyszczeń i alergenów, bogate w mikroelementy, pozbawione szkodliwego promieniowania, o stałej temperaturze oraz wysokiej wilgotności. Kuracjusze korzystają z rehabilitacji pulmonologicznej. W ofercie zabiegów na powierzchni są kinezyterapia, masaże, fizykoterapia.

Miasto znane z zabytkowej kopalni soli. Uzdrowisko działa od 1974 r. Prowadzi działalność leczniczą w komorach solnych na III poziomie kopalni, 135 metrów pod ziemią.

▶ **W okolicy:**
• trasa turystyczna wiodąca przez najpiękniejsze wyrobiska solne, Zamek Żupny, kościół św. Klemensa, drewniany kościół św. Sebastiana, obraz 3D na rynku zatytułowany Solny Świat, tężnia solankowa,
• zabytki Krakowa, Niepołomic, Dobczyc.

• **Uzdrowisko Kopalnia Soli Wieliczka,** Park Kingi 1, 32-020 Wieliczka, tel. 12 278 73 68, 12 278 75 37,
www.uzdrowisko.kopalnia.pl

Wieniec-Zdrój

▶ **Województwo:** kujawsko-pomorskie
▶ **Zabiegi:** w ofercie zabiegi kinezyterapii, fizykoterapii, balneoterapii zarówno dla dorosłych, jak i dzieci. Podczas zabiegów wykorzystuje się miejscowe wody i borowinę.

Miejscowość położona w otoczeniu lasów sosnowych. Wody mineralne i borowinę wydobywa się tutaj od 1923 r.

▶ **W okolicy:**
• Dąb Siostry Amelii, pałac w Brzeziu,
• 19. południk, park zdrojowy,
• pijalnia wód mineralnych, rozlewnia wody mineralnej „Selenka”.

• **Uzdrowisko Wieniec-Zdrój Sp. z o. o.,**
ul. Brzozowa 1, 87-880 Wieniec-Zdrój,
Centrala tel. 54 272 10 00,
www.uzdrowisko-wieniec.pl
• **Jutrzenka Medical SPA,**
• **Jutrzenka Hutnik,**
• **Jutrzenka Hel,**
• **Jutrzenka Tęcza,**
• **Jutrzenka Zacisze,**
• **Zakład Przyrodoleczniczy,**
• **Pijalnia Wód Mineralnych**

Wysowa-Zdrój

▶ **Województwo:** małopolskie
▶ **Zabiegi:** krenoterapia, kąpiele i inhalacje z wykorzystaniem wód mineralnych (szczawy alkaliczne). Zabiegi: balneoterapii, hydroterapii, termoterapii, światłolecznictwa, kinezyterapii, elektroterapii, ultrasonoterapii, zabiegi z wykorzystaniem borowiny, masaże.

Miejscowość w Beskidzie Niskim. To jedyne uzdrowisko w Polsce, które prowadzi Uzdrowiskowy Ośrodek Dializy Pozaustrojowej, działa on w Ośrodku Uzdrowiskowym Beskid.

▶ **W okolicy:**
• Park Zdrojowy,
• jezioro w Klimkówce,
• cerkiew pw. św. Michała Archanioła z 1779 roku,
• drewniany kościół pw. NMP,
• park wodny,
• lodowisko,
• stadnina Koni Huculskich w Gładyszewie,
• trasy spacerowe, rowerowe, konne,
• szlak architektury drewnianej,
• ścieżka przyrodnicza,
• koncerty, dancingi,
• prelekcje, wykłady.
• **Uzdrowisko Wysowa S.A.,**
38-316 Wysowa-Zdrój 149,
tel. 18 353 20 54, 18 353 20 96,
www.uzdrowisko-wysowa.pl
• **Ośrodek Uzdrowiskowy Beskid,**
tel. 534 643 746
• **Ośrodek Uzdrowiskowy Biawena,**
tel. 882 070 103
• **Rozlewania Wód Mineralnych,**
– stąd pochodzi Wysowianka

INNE OBIEKTY:
• Centrum Rekreacyjno-Lecznicze Glinik, tel. 18 353 20 24,
www.sanatoriumglinik.pl
• Instytut Zdrowia Człowieka Uzdrowisko Wysowa nad Parkiem,
tel. 18 353 23 36 do 38,
www.izc.pl/wysowa

Żegiestów-Zdrój

▶ **Województwo:** małopolskie
▶ **Zabiegi:** wody mineralne wykorzystuje się do inhalacji, krenoterapii, hydroterapii, balneoterapii (kąpiele mineralne, borowinowe, solankowe). W ofercie zabiegi fizykoterapii, kinezyterapii. Miejscowość w Beskidzie Sądeckim, nad rzeką Poprad. Pierwszy zakład zdrojowy wybudowano już w 1847 roku.

▶ **W okolicy:**
• Cerkiew św. Dymitra, amfiteatr Zapopradzie, ogród sensoryczny w Muszynie,
• trasy spacerowe i rowerowe, nordic walking,
• ogniska, dancingi,
• spływy rzeką Poprad.

• **Sanatorium Uzdrowiskowe Wiktor Cechini Medical&SPA**
Łopata Polska 24,
33-370 Żegiestów-Zdrój,
tel. 18 471 72 68, 18 471 72 51,
www.wiktor.cechini.pl.

eprasa.pl 26aa7ea726

„RĘKĄ DANTEGO”. PO PIEKLE BEZ PRZEWODNIKA
S. 4-5

„LOL: KTO SIĘ ŚMIEJE OSTATNI”. MY, POLACY, LUBIMY SIĘ ŚMIAĆ
S. 6

wyborcza.pl
wyborcza TV
31 LIPCA
06 SIERPNIA
2026
VOD: Netflix | Disney+ | HBO Max | Prime Video
CANAL+ | SkyShowtime | Player | Apple TV+

ZAPROSZONA

Kopciuszek i dobra wróżka

S. 2-3

VOD

Fran roztacza nad Rią opiekuńcze skrzydła. Radzi jej, żeby zaczęła trochę żyć. Pożycza jej nawet swoje ubrania i biżuterię

FOT. SIMONRIDGWAY/URBAN MYTH FILMS (BRISTOL) LTD / MILLENNIUM P. INC / CANAL+

KOPCIUSZEK i dobra wróżka

Jeśli coś brzmi zbyt pięknie, żeby było prawdziwe, to należy się od tego trzymać z daleka. Jak na przykład od Amber Gold.

Ria Powell (Gabrielle Creevy), bohaterka serialu „Zaproszona", nie inwestuje niemądrze pieniędzy, bo ich nie ma. Nie ma ich do tego stopnia, że próbuje kraść jedzenie w sklepach. Podczas jednej z takich prób uważnie obserwuje ją stojąca w kolejce do kasy Fran Sharp (Eve Myles), zamożna właścicielka firmy zajmującej się aranżacją wnętrz.

Uciekaj póki możesz

Fran zauważyła, że Ria przypięła na sklepowej tablicy ogłoszeń kartkę z informacją, że szuka pracy jako sprzątaczka. Poprzednią straciła, gdy jej chlebodawczyni dowiedziała się, że zatrudniona u sąsiadki Polka jest tańsza, a Ria nie chciała się zgodzić na taką samą stawkę. Jest więc zdesperowana, zwłaszcza że jej chłopak Lee (Siôn Daniel Young), z którym jest od liceum, od dawna pozostaje bez pracy, ale nie szuka zatrudnienia, tylko całymi dniami gra.

Gdy więc Fran proponuje jej sprzątanie swojej rezydencji przez cztery dni w tygodniu za dwukrotnie wyższą stawkę, niż kiedykolwiek zarabiała, dziewczyna się zgadza.

Fran jej imponuje – starsza, ale perfekcyjnie zadbana, w kalifornijskim stylu. Mieszka w wielkim domu, jeździ wygodnym samochodem (Ria tłucze się starym cinquecento) i swobodnie posługuje się pałeczkami podczas jedzenia sushi, a przy okazji udziela dziewczynie życiowych rad.

Ma męża, który ciągle jest w rozjazdach, i kochanka, z którym Ria ją nakrywa, a nawet filmuje, choć sama nie wie, dlaczego. Kochanek zaś ma żonę i trójkę dzieci, a także ojca, który coraz bardziej pogrąża się w demencji. Mężczyzna pracuje u Fran jako ogrodnik i złota rączka.

I to właśnie Derek (Clive Russell) szepcze Rii dramatycznym tonem, żeby „uciekała stąd jak najdalej, póki jeszcze może". Dziewczyna początkowo się przestrasza, ale potem składa to na karb choroby Dereka.

Tajemnice podmiejskiej rezydencji

Pracuje się jej u Fran coraz lepiej. Ta dobrze płaci, i to z góry, a do tego roztacza nad Rią opiekuńcze skrzydła. Radzi jej, żeby zostawiła nieudacznika Lee i zaczęła trochę żyć. Namawia ją do zainstalowania aplikacji randkowej, a później do przyjęcia propozycji spotkania od przystojniaka, z którym się sparowała. Pożycza jej nawet swoje ubrania i biżuterię. Randka zmienia się jednak w koszmar. A to dopiero początek tej historii.

Nie będę ukrywać: oglądając „Zaproszoną", trzeba niekiedy wykazać się dobrą wolą

eprasa.pl 26aa7ea726

i przymknąć oko na zbiegi okoliczności oraz nieprawdopodobieństwa. Z odcinka na odcinek, a są tylko cztery, jest to jednak o tyle łatwiejsze, że serial wciąga niczym gotycka powieść, która niczym opuszczony zamek przyciąga niewinną nową służącą.

Motywów rodem z gotyckich powieści jest tu zresztą sporo: pułapka, śmierć, szaleństwo, klątwa. Zarówno dom, jak i jego właścicielka skrywają niejedną tajemnicę. Między innymi za drzwiami, których Rii nie wolno otwierać. Czy je otworzy? Odpowiedź podpowiadają również gotyckie powieści.

Ale Ria, choć młoda, nie jest niewinnym dziewczątkiem. Życie dało jej w kość, ale jej nie złamało. Z sytuacji, w którą się wplątała, również spróbuje znaleźć wyjście, a my nie mamy wyboru – musimy jej kibicować. Zwłaszcza że grająca ją Gabrielle Creevy potrafi sprawić, że bohaterka wydaje się zadziorna i prawdziwa. Robi głupoty, popełnia błędy, ale wyciąga z nich wnioski i chce od życia czegoś więcej.

„Zaproszona” zaprasza do Walii

Dodatkową zaletą „Zaproszonej” jest to, że serial rozgrywa się w Walii i został obsadzony niemal wyłącznie walijskimi aktorami. Niestety nie grają oni w ojczystym języku, choć na przykład Siôn Daniel Young mówi po walijsku od urodzenia, a angielskiego nauczył się dopiero w szkole.

Można jednak wędrować po ulicach Cardiff, mijając monumentalne Wales Millennium Centre z umieszczonym na fasadzie wierszem czy Principality Stadium, który może pomieścić prawie 74 tys. widzów i na którym rozgrywane są mecze rugby (mieści o jedną trzecią więcej kibiców niż Stadion Narodowy, choć Walię zamieszkuje niewiele ponad 3 mln osób).

Można też podziwiać malownicze, smagane wiatrem wybrzeże i wąskie drogi, na których łatwo się zagubić. Nabrałam ochoty, by tam wrócić.

Maja Staniszewska

„ZAPROSZONA”

thriller psychologiczny, Wielka Brytania 2026, wyk. Eve Myles, Gabrielle Creevy, Siôn Daniel Young, Clive Russell, Emun Elliott, Julian Lewis Jones, Catherine Ayers

4 odc., BBC First i BBC Player (dostępny m.in. w Canal+).

Serial jest częścią letniego pasma BBC „Zabójczo dobre lato”, w ramach którego codziennie o godz. 21 oglądać można seriale kryminalne, policyjne i sensacyjne.

Hokejowy romans

Do obejrzenia „Off Campus” zmusił mnie Instagram. Nie żałuję.

Choć ten serial miał premierę w maju, wciąż wylewa się ze wspomnianej platformy społecznościowej, jak zimą wylewała się „Gorąca rywalizacja”. Produkcje mają zresztą ze sobą coś wspólnego. Obie opowiadają o hokeistach i w obu nie brakuje scen seksu.

Ten serial, choć kliszowy, nie przestaje zaskakiwać

· FOT. LIANE HENTSCHER / PRIME AMAZON CONTENT SERVICES LLC

Serial pełen niespodzianek

„Off Campus” to idealna wakacyjna rozrywka, pełna pięknych młodych ludzi i ich perypetii, ale przy tym niepozbawiona poważnych tonów i nieunikająca trudnych tematów.

Oto ona, Hannah Wells (Ella Bright), studentka kompozycji dorabiająca do czesnego sprzątaniem na kampusie swojego uniwersytetu, natyka się w szatni na wychodzącego spod prysznica kapitana uniwersyteckiej drużyny hokejowej, Garretta Grahama (Belmont Cameli). Nagiego i przystojnego kapitana, oczywiście.

Hannah wie, że nie powinna się gapić, ale cóż może poradzić biedne dziewczę w konfrontacji z takim widokiem. W końcu się jednak zawstydza, co wywołuje rozbawienie Garreta.

I na tym historia by się skończyła, gdyby nie to, że Hannah jest bardzo dobra z filozofii, którą Garret oblał, a potrzebuje zaliczenia, żeby móc grać. Hannah z kolei chciałaby zaliczyć... To znaczy związać się z niejakim Justinem, który jej nie zauważa.

Garret proponuje więc umowę: Hannah zostanie jego korepetytorką, w zamian za co on zostanie jej udawanym chłopakiem i wywoła zazdrość Justina.

Przyjacielska przysługa?

Plan się udaje w stu procentach. Garret jest w stanie powiedzieć kilka spójnych zdań o Kierkegaardzie, Justin i Hannah zaczynają współpracę nad piosenką. Tyle że Garret się zakochuje.

Banał? Nie do końca.

Bo w następnym kroku Hannah prosi Garreta, żeby „dał jej orgazm”, ponieważ po traumatycznych wydarzeniach z czasów liceum potrafi dojść tylko sama. A chce, żeby seks z Justinem się udał. Ufa Garretowi, uważa go za przyjaciela. I Garret jako dobry przyjaciel się zgadza. Oczywiście zostają parą.

Banał? Znów nie do końca.

Oboje nauczyli się ukrywać rozmaite rzeczy o sobie. Oboje uczą się, powoli i czasem bardzo boleśnie, szczerości. Oboje są w tym serialu równie ważni, co nie jest wcale takie oczywiste. Podobnie jak ważna jest i przyjaźń jego z kumplami z drużyny, z którymi mieszka, i jej z sąsiadką z akademika, Allie (Mika Abdalla).

Więcej Haalandów i Bellinghamów

„Off Campus” zaskakująco organicznie – bez sensacji, za to dość realistycznie – przedstawia wątki przemocy seksualnej czy przemocy domowej. To nie jest coś, czego spodziewałam się po ekranizacji powieści z gatunku „smut”, czyli romansów z dużą liczbą szczegółowo opisanych scen erotycznych.

I choć czasem zastanawiałam się, czy aktorom nie zakroplono czegoś do oczu, tak pięknie im błyszczą, historia Garreta i Hannah mnie wciągnęła. Tak, dialogi są czasem drętwe, ale czasem pojawia się też wymiana w stylu: „Nie mogę jasno myśleć, za dużo penisów wokół! No w sumie to jesteś w męskiej szatni...” i macha się na to ręką.

Do tego Garret i jego kumple są nie tylko dobrymi sportowcami ale i dobrymi chłopakami. Niczym zdobywcy serc publiczności zakończonego mundialu, Erling Haaland i Jude Bellingham. Oby takich więcej.

Maja Staniszewska

OFF CAMPUS

serial dramatyczny, USA 2026, wyk. Ella Bright, Belmont Cameli, Mika Abdalla, Antonio Cipriano, Jalen Thomas Brooks, Stephen Kalyn

1 sezon, Prime Video

eprasa.pl 26aa7ea726

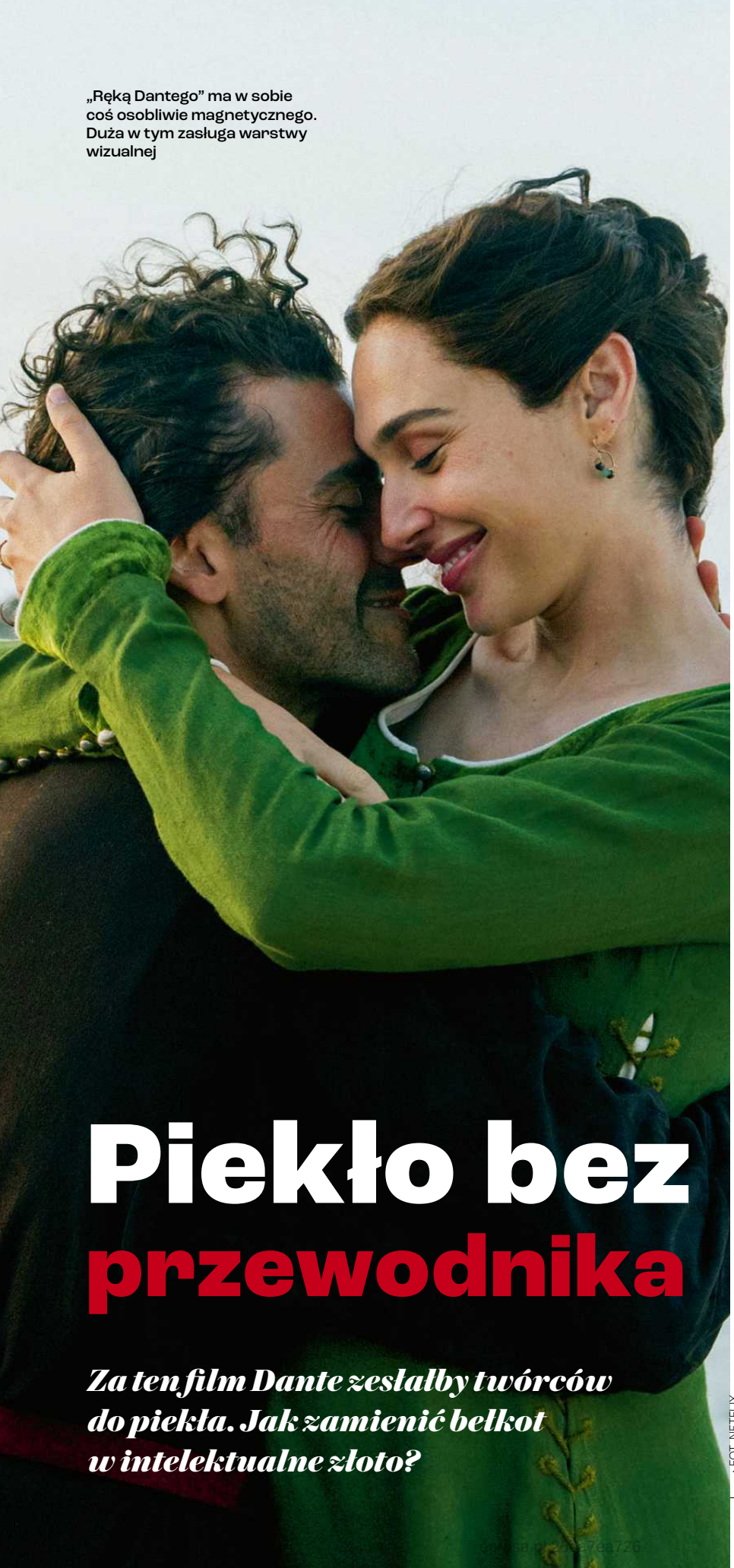

„Ręką Dantego” ma w sobie coś osobliwie magnetycznego. Duża w tym zasługa warstwy wizualnej

FOT. NETFLIX

Piekło bez przewodnika

Za ten film Dante zesłałby twórców do piekła. Jak zamienić bełkot w intelektualne złoto?

Film Juliana Schnabla jest ekranizacją książki Nicka Toschesa. W tej autofikcyjnej opowieści do pisarza zgłasza się nowojorska mafia – ma on pomóc zweryfikować autentyczność rękopisu „Boskiej komedii”. Nick nie potrafi oprzeć się pokusie obcowania z dziełem, które od lat go fascynuje. To punkt wyjścia dla historii o sztuce, obsesji i cenie, jaką płaci się za próbę dotknięcia czegoś większego niż on sam.

Opowieść prowadzona jest na dwóch planach czasowych. Pierwszy wątek, osadzony w 2001 roku, przypomina mieszankę „Kodu da Vinci” i szorstkiego kina gangsterskiego. W drugim przenosimy się do Florencji sprzed siedmiu wieków. Dante i jemu współcześni wyglądają, jakby zeszli prosto z płócien z jednej z wizji Lecha Majewskiego.

Bez zwyczajnego dialogu

Właściwie nie ma tu jednego zwyczajnego dialogu. Wszystko musi prowadzić do wielkich pytań: o sztukę, Boga albo naturę człowieka. Schnabel, który napisał scenariusz wspólnie z Louise Kugelberg, nie potrafi odpuścić żadnego pomysłu ani skrócić monologu. Można odnieść wrażenie, że bardziej niż o rozmowę chodzi tu o to, by każde zdanie brzmiało mądrze. Tylko jak zamienić bełkot w intelektualne złoto?

Reżyser wydaje się przy tym zapatrzony w „Chłopców z ferajny”. U Martina Scorsese – który zresztą pojawia się na ekranie i w roli mentora Dantego przypomina profesora Dumbledore’a – takie anegdoty zawsze pracują na film.

W tej chwilami bardzo ambitnej, ale wyraźnie nieokiełznanej konstrukcji Schnabel potyka się o porzucone tropy, nadmiar materiału (w tle ataki na World Trade Center) i brak konsekwencji. We współczesnym wątku Włosi mówią po włosku. Nawet Jason Momoa, obsadzony przez twórców najwyraźniej w stanie pomroczności w roli przerysowanej karykatury mafijnego macho. Tymczasem siedemset lat wcześniej we Florencji króluje już angielski, żeby hollywoodzcy aktorzy mieli łatwiej. Wyjątek stanowi Dante, który chwilami cytuje własne wersy w oryginale.

Magia obrazu, magia Isaaca

Mimo tych wad „Ręką Dantego” ma w sobie coś osobliwie magnetycznego. Duża w tym zasługa warstwy wizualnej. Schnabel jest przecież malarzem. Współczesność fotografuje w czerni i bieli, średniowiecze zanurza w kolorach. Symbolika wydaje się aż nazbyt oczywista – odbarwiony, materialistyczny świat kontra duchowa głębia przeszłości – ale wizualnie ten zabieg działa. Film wygląda znakomicie.

Nie mniej ważny okazuje się Oscar Isaac w podwójnej roli Nicka i Dantego. To jeden z tych aktorów, którzy właściwie nigdy nie schodzą poniżej pewnego poziomu. Potrafi zaskakująco dobrze odnaleźć się w tym kuriozalnym miszmaszu i utrzymać uwagę widza samą swoją obecnością.

Gerard Butler zaskakuje jako bezwzględny bandzior Louie, specjalizujący się w zacieraniu śladów. W drugim wątku wciela się w papieża. Trudno o bardziej dosłowną paralelę między mafią a Kościołem – organizacjami zbudowanymi na chciwości, przemocy i władzy.

„Ręką Dantego" opowiada o ludziach owładniętych czymś większym niż oni sami, gotowych poświęcić wszystko. Próbuje postawić pytanie nie tylko o to, ile kosztuje stworzenie wielkiego dzieła, ale także o to, czy w ogóle można opowiedzieć o tym, co boskie, używając ludzkiego języka.

Dante miał przewodnika, a my?

Schnabel nie potrafi utrzymać właściwego rytmu, dialogi często ocierają się o pretensjonalność, a kolejne metafory zostają dopisane grubą kreską. Film jest przeszarżowany, pełen absurdów, a przy tym trudno uwierzyć, że to autoironia. O dziwo przez pierwszą godzinę jeszcze się broni, nawet jeśli częściej budzi konsternację niż zachwyt.

Wszystko zmienia się wraz z pojawieniem się na ekranie Gal Gadot. „Ręką Dantego" skręca wtedy bardziej w stronę melodramatu. Do katalogu obsesji dochodzi miłość obezwładniająca niczym najgorsza choroba. Nie wiem, czy to kwestia samej aktorki, źle napisanej postaci, czy obu tych rzeczy naraz. To, co wcześniej wydawało się osobliwe – a momentami intrygujące – staje się już wyłącznie nieznośne i nużące.

„Ręką Dantego" pełna jest fascynujących uliczek, które niestety w większości okazują się ślepymi zaułkami. Schnabel zaprasza widza do własnego labiryntu, ale zapomina zostawić nić Ariadny. Dante wiedział, że podróż przez piekło wymaga przewodnika. Reżyser najwyraźniej uznał, że widzowie poradzą sobie sami. Może słusznie – zawsze mogą zakończyć seans jednym kliknięciem.

Piotr Guszkowski

RĘKĄ DANTEGO

Dramat, kryminał, Chile, Włochy, Wielka Brytania, USA 2025, tw. Julian Schnabel. wyk. Oscar Isaac, Gal Gadot, Gerard Butler, John Malkovich, Franco Nero, Paolo Bonacelli, Al Pacino, Jason Momoa, Martin Scorsese

Netflix

VOD

Rekordowy sukces Netfliksa

Serwis nadal dobrze radzi sobie finansowo, ale musi mierzyć się z nowym problemem.

Netflix opublikował wyniki za drugi kwartał 2026 roku, które okazały się rekordowe pod kątem zysków. Przychody giganta streamingu wyniosły aż 12,56 miliardów dolarów. To wzrost o 13 procent rok do roku. Chociaż kwota jest zawrotna analitycy oczekiwali nieco więcej – 12,59 mld dol.

Skąd taki wzrost? Przypisuje się go większą liczbą osób wykupujących subskrypcję, wyższymi cenami za usługi i większymi przychodami z reklam. To najprawdopodobniej nie koniec wzrostów. Jak podaje PAP Biznes, Netflix deklaruje, że w trzecim kwartale spodziewa się o 12 proc. wyższych wyników.

Platforma nie podała dokładnej liczby swoich klientów, jednak zaznaczyła, że przez pierwszą połowę roku widzowie oglądali treści z biblioteki Netfliksa o 2 procent dłużej niż w tym samym okresie w 2025 roku. Na portalu Wirtualne Media czytamy, że firmie udało się osiągnąć dwucyfrowe wzrosty we wszystkich głównych rejonach działalności.

Hity Netfliksa

Zysków Netfliksa by nie było, gdyby nie treści, po które wracają na platformę użytkownicy. W minionym kwartale najpopularniejszym serialem serwisu było „Za wszelką cenę" z 97 milionami odtworzeń. Świetnie radził sobie także tytuł „Daj mi lekcję" – 55 milionów odtworzeń.

FOT. SKYDANCE ANIMATION/NETFLIX

Największym hitem wśród produkcji filmowych Netfliksa okazała się animacja „W cudzej skórze". Produkcję odtworzono 137 milionów razy, co daje jej drugi wynik wśród animowanych tytułów pełnometrażowych na platformie. Dobrze oglądał się też thriller „Alfa" – 111 milionów odtworzeń, komedia romantyczna „Wiadomości dla Isabelle" – 71 milionów odtworzeń, dokument „Wypadek: Sprawa Mackenzie Shirilli" – 67 milionów odtworzeń i wyczekiwany „Biurowy romans" z Jennifer Lopez i Brettem Goldsteinem.

Netflix za darmo?

Niedawno informowaliśmy, że Netflix po siedmiu latach przywrócił do Polski możliwość skorzystania z darmowego okresu próbnego, podczas którego nowi klienci mogą sprawdzić, czy oferta platformy jest dla nich odpowiednia. Subskrybenci serwisu martwią się, że powrót tej usługi może oznaczać kolejne podwyżki. W marcu 2026 roku platforma podniosła ceny drugi raz w ciągu dwóch lat amerykańskim użytkownikom.

Netflix poza oczywistymi sukcesami, napotyka ostatnio także problemy. Analiza treści na platformie wykazała, że widzowie tracą zainteresowanie produkcjami z biblioteki giganta streamingu po jednym sezonie. Mowa tutaj także o globalnych hitach, które odniosły duży sukces. Adaptacja „One Piece" straciła ponad jedną trzecią oglądających, drugi sezon „Awantury" obejrzało o 70 proc. mniej osób, a kontynuację „Nocnego agenta" włączyła tylko połowa pierwotnej widowni.

Joanna Chojnacka

„WYBORCZĄ TV" redaguje zespół działu Kultura; **Projekt makiety „Wyborczej TV":** Dorota Jezierska i Tomasz Lebioda; **Grafik:** Joanna Patyk; **Wydawca:** Wyborcza Sp. z o.o., ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa, tel. 22 555 66 00, **e-mail:** kultura@wyborcza.pl, **Licencje na treści:** licencje@wyborcza.pl **Naświetlanie i druk:** Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.; **Okładka:** fot. HBO; **Serwis telewizyjny przygotowuje media-press.tv.** Za zmiany w programie wprowadzone przez stacje po wysłaniu numeru gazety do drukarni redakcja nie odpowiada.

eprasa.pl 26aa7ea726

VOD

My, Polacy, lubimy się śmiać

„Dopiero, jak przyjeżdżacie, to są jaja". Polska ekipa „LOL'a" bije inne na głowę.

Od 10 lipca dostępne są na Prime Video nowe odcinki czwartego już polskiego sezonu programu „LOL: Kto Się Śmieje Ostatni". Jego prowadzący, Cezary Pazura, nie ma wątpliwości, że na tle innych edycji – a format działa m.in. w Meksyku, Australii, Niemczech, Włoszech, Francji, Indiach, Hiszpanii, Kanadzie, Brazylii, Holandii, RPA, Irlandii – nasza wersja jest wyjątkowo udana. Na pewno potwierdził mu to w rozmowie z nim niemiecki kierownik planu, na którym powstaje nie tylko polska produkcja.

Niemcy nas uwielbiają

– Trzon ekipy – reżyser, producenci – to Polacy. To my decydujemy, jak ma wyglądać nasz format, ale ekipa techniczna – dźwiękowcy, kamerzyści, główny oświetleniowiec – to są Niemcy. Ale oni nas uwielbiają – opowiada w rozmowie z Gazeta.pl Cezary Pazura. – Nie ma lepszych recenzji, jak ci, którzy obsługują wszystkich, mówią: „Dopiero, jak wy przyjeżdżacie, to są jaja" – podkreśla aktor.

Dlaczego właśnie polskie poczucie humoru jest zdaniem aktora tak wyjątkowe?

– Jesteśmy bardzo wymagający, jeśli chodzi o żart i o humor. (...) My Polacy lubimy się śmiać, umiemy się śmiać, wiemy z czego się śmiać i potrafimy docenić tego, kto nas rozśmiesza, bo wiemy jak trudno jest zrobić dobry żart – tłumaczy Cezary Pazura. Podkreśla też:

– Widziałem „LOL'e" z innych krajów i tam czasami te hamulce puszczały. I to nie wygląda smacznie. A my, mimo totalnej zabawy, jednak mamy smak. Za to kocham polskich artystów i polską publiczność, że śmieszy nas to, co naprawdę jest śmieszne, a nie żałosne, żenujące czy niesmaczne. Mamy smak. Powinniśmy się z tego cieszyć.

Nie jest łatwo zachować powagę

„LOL: Kto Się Śmieje Ostatni" to format, który wymaga od uczestników ogromnej dyscypliny. Choć zasady wydają się proste: przez sześć godzin 10 uczestnikom jednocześnie nie wolno się śmiać, ale trzeba rozbawiać innych. Każdy, nawet najmniejszy grymas twarzy, śledzą ukryte w całym studiu kamery. Ten, kto dotrwa do końca, wygrywa 100 tysięcy złotych, które przekazuje na wybrany przez siebie cel charytatywny.

Nie jest łatwo zachować powagę, zwłaszcza kiedy rozśmieszyć próbują cię takie osoby, jak te z najnowszego polskiego sezonu. Widzowie zobaczą, jak o zachowanie kamiennej twarzy walczą: Vanessa Aleksander, Klaudia Halejcio, Michał Sikorski, Ewa Kasprzyk, Tomasz Kot, Katarzyna Bujakiewicz, Tomasz Karolak, Jano, Kacper Ruciński i Mariusz Kałamaga.

Przetrwanie sześciu godzin bez śmiechu naprawdę nie jest łatwym zadaniem

FOT. PRIME VIDEO

Jakby tego było mało, w programie pojawiają się też goście specjalni. W tym sezonie uczestników dodatkowo rozbawić mają: Urszula Dudziak, Elżbieta Jaworowicz, Michał Milowicz, Aleksandra Szwed, Igor Kwiatkowski oraz zwycięzca poprzedniej edycji „LOL-a" Rafał Rutkowski. Słowo od redakcji: to naprawdę bardzo udany sezon programu!

Przetrwanie sześciu godzin bez śmiechu, kiedy wszyscy wychodzą ze skóry, żeby rozbawić pozostałych, naprawdę nie jest łatwym zadaniem. Jak przekonuje Cezary Pazura, ten program to wręcz „bardzo złożony, trudny eksperyment i niestety nie ma tam nikogo zdrowego".

Przeciw ludzkim odruchom

Trudno jest wytrzymać choćby dlatego, że sama idea programu przeczy naturalnym ludzkim odruchom. – To jest straszne uczucie, kiedy aktor komediowy straszy pióra, robi swoje najlepsze numery życiówki i nikt się nie śmieje. To jest straszne. Można oszaleć – opowiada Cezary Pazura.

– Bałem się, jak zaczynaliśmy to robić, że dla niektórych artystów to może być jednorazówka, że oni po prostu nigdy nie wrócą do zawodu – dodaje. – Myślę, że Ciechocinek to minimum, żeby dojść do siebie – mówi ze śmiechem Cezary Pazura.

Na szczęście żaden z uczestników nie doznał do tej pory trwałego uszczerbku na zdrowiu i poczuciu humoru. Finałowe trzy odcinki trafią do serwisu Prime Video w piątek, 17 lipca. Dopiero wtedy przekonamy się, kto tym razem zaśmiał się ostatni.

Justyna Bryczkowska

LOL: KTO SIĘ ŚMIEJE OSTATNI

Program komediowy, Polska 2023-, prowadzący Cezary Pazura, uczestnicy m.in.: Ewa Kasprzyk, Tomasz Kot, Katarzyna Bujakiewicz, Tomasz Karolak

4 sezony, Prime Video

eprasa.pl 26aa7ea726

PIĄTEK 31.07

FUN-SPORT

• IGRZYSKA WSPÓLNOTY NARODÓW W GLASGOW
Lekkoatletyka – 5. dzień
20:00 | EUROSPORT 1

GOLF

• LADIES EUROPEAN TOUR – AIG WOMEN'S OPEN
14:00 | POLSAT SPORT EXTRA 3

• PGA TOUR – ROCKET CLASSIC
2. dzień
21:00 | EUROSPORT 2

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA DANII
UCI ProSeries – 3. etap
15:45 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• PKO BP EKSTRAKLASA
Wisła Płock – Widzew Łódź
17:55 | CANAL+ SPORT 3 HD
Motor Lublin – Jagiellonia Białystok
20:25 | CANAL+ SPORT 3 HD

TENIS

• ATP 250 – MIFEL TENNIS OPEN BY TELCEL OPPO
1. półfinał
04:30 | POLSAT SPORT 2

• ATP 500 – MUBADALA CITI DC OPEN
1. ćwierćfinał
17:00 | POLSAT SPORT 1
2. ćwierćfinał
19:00 | POLSAT SPORT 1
20:00 | POLSAT SPORT PREMIUM 1 SUPER HD
3. ćwierćfinał
21:00 | POLSAT SPORT 1
22:00 | POLSAT SPORT PREMIUM 1 SUPER HD
4. ćwierćfinał
23:00 | POLSAT SPORT 1
00:00 | POLSAT SPORT PREMIUM 1 SUPER HD
02:00 | POLSAT SPORT PREMIUM 1 SUPER HD

• WTA 500 – MUBADALA CITI DC OPEN
Ćwierćfinał
18:00 | 20:00 | 22:00 | 00:30 | CANAL+ SPORT2 HD

SOBOTA 1.08

GOLF

• PGA TOUR – ROCKET CLASSIC
3. dzień
19:15 | EUROSPORT 2

KOLARSTWO

• TOUR DE FRANCE KOBIET
UCI Women's World Tour – 1. etap
15:45 | EUROSPORT 1

MMA

• GAME CHANGER MMA
Gala 6 w Rabce-Zdroju – walka w wadze półśredniej: Michał Guzik – Aslambek Arsamikov
19:00 | POLSAT SPORT FIGHT

• UFC FIGHT NIGHT
Gala 283 w Belgradzie – walka w wadze lekkiej: Mateusz Rębecki – Kyle Prepolec
17:00 | POLSAT SPORT 1
Gala 283 w Belgradzie – walki: Aleksandar Rakić – Marcin Tybura, Jan Błachowicz – Navajo Stirling, Uroš Medić – Daniel Rodriguez
19:00 | POLSAT SPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• PKO BP EKSTRAKLASA
Piast Gliwice – Wisła Kraków
14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD
Wieczysta Kraków – Lech Poznań
17:25 | CANAL+ SPORT 3 HD
Korona Kielce – Górnik Zabrze
20:10 | CANAL+ SPORT 3 HD

SIATKÓWKA

• LIGA NARODÓW MĘŻCZYZN FIVB
Półfinał
08:45 | POLSAT SPORT 1
12:45 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• ATP 1000 – NATIONAL BANK OPEN PRESENTED BY ROGERS
17:00 | POLSAT SPORT 2
19:00 | POLSAT SPORT 2
21:00 | POLSAT SPORT 2
23:00 | POLSAT SPORT 1, POLSAT SPORT 2
01:00 | POLSAT SPORT 1
03:00 | POLSAT SPORT 1

• ATP 250 – MIFEL TENNIS OPEN BY TELCEL OPPO
2. półfinał
06:30 | POLSAT SPORT 2

• ATP 250 – MIFEL TENNIS OPEN BY TELCEL OPPO
Finał
05:00 | POLSAT SPORT 2

• ATP 500 – MUBADALA CITI DC OPEN
1. półfinał
00:30 | POLSAT SPORT 2
2. półfinał
02:30 | POLSAT SPORT 2

• WTA 500 – MUBADALA CITI DC OPEN
Półfinał
20:00 | CANAL+ SPORT2 HD
22:00 | CANAL+ SPORT2 HD

NIEDZIELA 2.08

GOLF

• PGA TOUR – ROCKET CLASSIC
4. dzień
19:00 | EUROSPORT 2

WIOŚLARSTWO. 1-2 sierpnia odbędą się Mistrzostwa Europy w Varese. Transmisja z zawodów w TVP Sport. Na zdjęciu: Polscy wioślarze podczas Igrzysk Olimpijskich w Paryżu
· FOT. KUBA ATYS / AGENCJA WYBORCZA.PL

PIŁKA NOŻNA

• PKO BP EKSTRAKLASA
Legia Warszawa – KGHM Zagłębie Lubin
14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD
2. kolejka: Śląsk Wrocław – Raków Częstochowa
17:25 | TVP SPORT
Śląsk Wrocław – Raków
17:25 | CANAL+ PREMIUM, CANAL+ SPORT 3 HD
GKS Katowice – Radomiak
20:10 | CANAL+ SPORT 3 HD

SIATKÓWKA

• LIGA NARODÓW MĘŻCZYZN FIVB
Mecz o 3. miejsce
08:45 | POLSAT SPORT 1
Finał
12:45 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• ATP 1000 – NATIONAL BANK OPEN PRESENTED BY ROGERS
17:00 | POLSAT SPORT 2
19:00 | POLSAT SPORT 2
21:00 | POLSAT SPORT 1
23:00 | POLSAT SPORT 1
01:00 | POLSAT SPORT 1
03:00 | POLSAT SPORT 1

• ATP 500 – MUBADALA CITI DC OPEN
Finał
23:00 | POLSAT SPORT 2

• WTA 500 – MUBADALA CITI DC OPEN
Finał
20:30 | CANAL+ SPORT2 HD

WIOŚLARSTWO

• MISTRZOSTWA EUROPY W VARESE
2. dzień
11:00 | TVP SPORT

PONIEDZIAŁEK 3.08

KOLARSTWO

• TOUR DE POLOGNE
1. etap: Gdynia – Koszalin
10:05 | 10:45 | 12:00 | 15:20 | TVP SPORT

PIŁKA NOŻNA

• PKO BP EKSTRAKLASA
Cracovia – Pogoń Szczecin
18:55 | CANAL+ SPORT 3 HD

TENIS

• ATP 1000 – NATIONAL BANK OPEN PRESENTED BY ROGERS
17:00 | 19:00 | 21:00 | 23:00 | 01:00 | 03:00 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – OMNIUM BANQUE NATIONALE PRESENTED BY ROGERS
17:00 | CANAL+ SPORT2 HD
18:30 | CANAL+ SPORT2 HD
20:30 | CANAL+ SPORT2 HD
23:00 | CANAL+ SPORT2 HD

WTOREK 4.08

KOLARSTWO

• TOUR DE POLOGNE
UCI World Tour – 2. etap
12:00 | EUROSPORT 1
Międzyzdroje – Szczecin
12:40 | TVP SPORT
2. etap: Międzyzdroje – Szczecin
13:15 | TVP SPORT
15:20 | TVP 1

POKER

• WORLD SERIES OF POKER W LAS VEGAS
Finał – 2. dzień
03:00 | EUROSPORT 1

TENIS

• ATP 1000 – NATIONAL BANK OPEN PRESENTED BY ROGERS
17:00 | 19:00 | 21:00 | 23:00 | 01:00 | 03:00 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – OMNIUM BANQUE NATIONALE PRESENTED BY ROGERS
17:00 | CANAL+ SPORT2 HD
18:30 | CANAL+ SPORT2 HD
20:30 | CANAL+ SPORT2 HD

ŚRODA 5.08

KOLARSTWO

• TOUR DE POLOGNE
3. etap – start: Gorzów Wielkopolski – Zielona Góra
11:40 | TVP SPORT
UCI World Tour – 3. etap
12:00 | EUROSPORT 1
3. etap: Gorzów Wielkopolski – Zielona Góra
12:15 | TVP SPORT
15:20 | TVP 1

PIŁKA NOŻNA

• MECZ TOWARZYSKI
AC Milan – Inter Mediolan
13:00 | POLSAT SPORT 1

POKER

• WORLD SERIES OF POKER W LAS VEGAS
Finał – 3. dzień
04:30 | EUROSPORT 1

TENIS

• ATP 1000 – NATIONAL BANK OPEN PRESENTED BY ROGERS
17:00 | 19:00 | 21:00 | 23:00 | 01:00 | 03:00 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – OMNIUM BANQUE NATIONALE PRESENTED BY ROGERS
17:00 | CANAL+ SPORT2 HD
18:30 | CANAL+ SPORT2 HD
20:30 | CANAL+ SPORT2 HD
23:00 | CANAL+ SPORT2 HD

CZWARTEK 6.08

GOLF

• PGA TOUR – WYNDHAM CHAMPIONSHIP
1. dzień
21:00 | EUROSPORT 2

KOLARSTWO

• TOUR DE POLOGNE
4. etap Żagań – Karpacz
11:50 | TVP SPORT
UCI World Tour – 4. etap
12:00 | EUROSPORT 1
4. etap: Żagań – Karpacz
12:25 | TVP SPORT
15:20 | TVP 1

LEKKOATLETYKA

• MISTRZOSTWA ŚWIATA DO LAT 20 W EUGENE
2. dzień
03:00 | TVP SPORT

SIATKÓWKA PLAŻOWA

• LETNIE GRAND PRIX PGE
Turniej kobiet
10:00 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• ATP 1000 – NATIONAL BANK OPEN PRESENTED BY ROGERS
18:30 | POLSAT SPORT 1
20:30 | POLSAT SPORT 1

• WTA 1000 – OMNIUM BANQUE NATIONALE PRESENTED BY ROGERS
17:00 | CANAL+ SPORT2 HD
18:30 | CANAL+ SPORT2 HD
20:30 | CANAL+ SPORT2 HD
23:00 | CANAL+ SPORT2 HD

eprasa.pl 26aa7ea726

PIĄTEK 31.07

Od A do Z

AŻ DO PIEKŁA ★★★
film sens., USA 2016, reż. David Mackenzie, wyk. Jeff Bridges, Chris Pine, Ben Foster
20:10 | ale kino+ hd
Jakby western: dwaj bracia dokonują napadu na lokalny bank w Teksasie, by zdobyć pieniądze na wykupienie zadłużonego rancza. Tropem rabusiów rusza doświadczony strażnik Teksasu i jego indiański partner.

BOUNTY ★★★
film przyg., Wlk. Brytania/USA/Nowa Zelandia 1984, reż. Roger Donaldson, wyk. Mel Gibson, Anthony Hopkins, Laurence Olivier
20:00 | tvp kultura
Słynny bunt na okręcie „Bounty" z innego punktu widzenia: kapitan Bligh (Anthony Hopkins) jest uparty, ale nie szalony, zaś porucznik Christian (Mel Gibson) pozostaje romantycznym dyletantem.

CIĘCIE ★★
thriller, Wlk. Brytania/USA 2024, reż. Sean Ellis, wyk. Orlando Bloom, Caitriona Balfe, John Turturro
23:40 | canal+ premium
Orlando Bloom jako bokser, który wraca z emerytury, by wystąpić w ostatniej walce. Aby plan się powiódł, musi zrzucić wagę według szczególnie restrykcyjnego programu pod okiem wymagającego trenera.

DRZAZGI ★★★
komediodramat, Polska/Holandia/Niemcy 2008, reż. Maciej Pieprzyca, wyk. Marcin Hycnar, Antoni Pawlicki, Karolina Piechota
22:35 | tvp kultura
Nagrodzone w Gdyni za debiut spojrzenie na współczesny Śląsk i jego młodych mieszkańców – gotowych na wielką przemianę. Plus młode grono wykonawców z także nagrodzoną Karoliną Piechotą. Inspirujące.

HOLLAND ★★
thriller, USA 2025, reż. Mimi Cave, wyk. Nicole Kidman, Matthew Macfadyen, Jude Hill
22:15 | hbo
Nicole Kidman jako przykładna pani domu, zona i matka, która zaczyna podejrzewać męża o zdradę. Przyjaciel, z którym dzieli się tym podejrzeniem, i odkrywa znacznie bardziej poruszająca prawdę.

Bez wyjścia

20:00 | hbo
★★★★

FOT. ANOTHER WORLD ENTERTAINMENT

THRILLER
KOREA PŁD. 2025, REŻ. PARK CHAN-WOOK, WYK. LEE BYUNG-HUN, YE-JIN SON, HEE-SOON PARK, LEE SUNG-MIN

Chan-wook przypomina o sobie opowieścią o papierniku, który po utracie pracy i bezowocnych poszukiwaniach nowej, uświadamia sobie, że aby zdobyć posadę, musi fizycznie wyeliminować konkurentów

INCEPCJA ★★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania 2010, reż. Christopher Nolan, wyk. Leonardo DiCaprio, Ellen Page, Joseph Gordon-Levitt
21:55 | cinemax
Christopher Nolan igra z podświadomością: Leonardo Di Caprio jako ścigany przez wszystkich złodziej snów, który ma szansę na rehabilitację, jeśli zaszczepi pewną ideę w cudzym umyśle. Intrygujące.

MAVERICK ★★
western, USA 1994, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson, Jodie Foster, James Garner
22:20 | tvn 7
Mel Gibson jako wytrawny szuler, który w karcianym turnieju o fortunę musi pokonać równie przebiegłą Jodie Foster: zabawna ekstrawagancja na motywach popularnego przed laty serialu.

MOJE CÓRKI KROWY ★★★★
komediodramat, Polska 2015, reż. Kinga Dębska, wyk. Agata Kulesza, Gabriela Muskała, Marian Dziędziel
22:25 | tvp 1
Obsypana nagrodami brawurowa opowieść o dwóch siostrach – paniach w średnim wieku, jednak o odmiennych charakterach – stających wobec życiowego wyzwania, jakim jest choroba i nadchodząca śmierć rodziców.

NIE MA RÓŻY BEZ OGNIA ★★★
komedia, Polska 1974, reż. Stanisław Bareja, wyk. Jacek Fedorowicz, Halina Kowalska, Jerzy Dobrowolski
20:00 | stopklatka
Z teki Stanisława Barei: problem mieszkaniowy na progu gierkowskiej dekady sukcesu. Plus Jacek Fedorowicz i Jerzy Dobrowolski.

ROMEO MUSI UMRZEĆ ★★
film sens., USA 2000, reż. Andrzej Bartkowiak, wyk. Jet Li, Aaliyah, Isaiah Washington
23:25 | tvn
Reżyserski debiut polskiego operatora, Andrzeja Bartkowiaka: syn marnotrawny szefa chińskiej mafii wraca na łono rodziny, by załagodzić konflikt interesów między triadą i mafią Czarnych. No i łubu–du!

SKRZYDLATE ŚWINIE ★★★
film obycz., Polska 2010, reż. Anna Kazejak, wyk. Paweł Małaszyński, Piotr Rogucki, Olga Bołądź
22:15 | kino polska
Nie tylko o kibicach: gdy ukochana drużyna spada z ligi, stojący dotąd na straży honorowego kodeksu kibic – wobec wyzwań wieku dojrzałego – zgadza się organizować doping drużynie odwiecznego rywala.

TROJA ★★★
film przyg., USA/Wlk. Brytania/Malta 2004, reż. Wolfgang Petersen, wyk. Brad Pitt, Eric Bana, Orlando Bloom
20:00 | tvn
„Iliada" czytana w Hollywood ze współczesnej perspektywy: bez szacunku dla mitów i prawdy historycznej, za to z respektem dla zastępu gwiazd z Bradem Pittem w spódniczce na czele.

UMYSŁ PRZESTĘPCY ★★★
dramat kryminalny, USA/Wlk. Brytania/Bułgaria 2016, reż. Ariel Vromen, wyk. Kevin Costner, Gary Oldman, Tommy Lee Jones
21:35 | tv puls
Pamięć i umiejętności zmarłego agenta CIA na tropie niebezpiecznego hakera dążącego do kontroli nad światem zostają przeszczepione brutalnemu przestępcy z celi śmierci. Na ekranie Kevin Costner.

ŻONA NA NIBY ★★★
komedia, USA 2011, reż. Dennis Dugan, wyk. Adam Sandler, Jennifer Aniston, Nicole Kidman
20:00 | cinemax
Adam Sandler o obyczajach satyrycznie i jakby półserio: chirurg plastyczny namawia swą lojalną asystentkę, by udawała jego niemal byłą żonę, by w ten sposób uwiarygodnić się przed inną panią.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 26aa7ea726

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Welon, fura i brawura
08:00 Serwis Info
08:05 Pogoda Info
08:15 Kolumbowie (4/5)
09:15 Ranczo VIII (5/13)
10:10 Komisarz Alex XXII (13)
11:05 Ojciec Mateusz XVII (6)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes
12:40 Magazyn rolniczy (785)
13:00 Plaża i jej mieszkańcy
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Pogoda Info
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5733)
18:05 Reporterzy (581)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Ojciec Mateusz 33** (5) - serial kryminalny
21:25 **Drelich** (3/7) - serial krym. Polska 2025
22:25 **Moje córki krowy** ★★★★ - komediodramat Polska 2015, reż. Kinga Dębska (100 min)
00:05 **Nocny patrol (Crown Vic)** ★★★ - film akcji USA 2019 (115 min)
02:00 **Plac Zbawiciela** ★★★★★ - dramat obycz. Polska 2006, reż. Joanna Kos-Krauze, Krzysztof Krauze (115 min)

TVP2

06:20 Anna Dymna – spotkajmy się (439) - dyskusja
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7631) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7631) - mag. Polska 2026
11:25 Tour de Pologne – kroniki
11:30 Operacja zdrowie (81)
12:00 Rodzinka.pl III (7/26)
12:35 Koło fortuny (2056)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1027)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2057)
16:35 Familiada (3091)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1028)
18:50 Jeden z dziesięciu (12)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Rodzinka.pl XVIII** (4) - serial kom. Polska 2026, wyk. Małgorzata Kożuchowska
20:40 **Lato z Radiem i Telewizją Polską** - koncert Polska 2026
22:45 **To jest grane** (99)
23:25 **RE-MIND. Chcę to powiedzieć** - koncert
00:30 **Muzyka na dobry wieczór** (1)
01:35 **Jesień w Nowym Jorku (Autumn in the City)** ★★★ - kom. romant. USA/Kan. 2022 (100 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (2002)
08:30 Malanowski i Partnerzy VII - serial fabularno-dok.
09:30 Trudne sprawy XXVI (56,57/60) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XVI (21,22) - serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier
13:40 Dlaczego ja? 33 (15,16) - serial fabularno-dok.
15:50 Wydarzenia
16:25 Interwencja (5951) - mag. reporterów Polska 2026, program prowadzi Michał Bebło, Michał Stela
16:40 Gliniarze XIX (3,4) - serial fabularno-dok. Polska 2025, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:20 Gość „Wydarzeń" (731)

19:55 **Miss Supranational 2026** (1, 2, 3) - show
22:55 **Szybko i wściekle (Fast & Furious 4)** ★★★ - film sens. USA/Japonia 2009, reż. Justin Lin, wyk. Vin Diesel, Paul Walker, Michelle Rodriguez, Jordana Brewster (135 min)
01:10 **21 Jump Street** ★★★ - komedia sensacyjna USA 2012, reż. Phil Lord, Christopher Miller, wyk. Jonah Hill, Channing Tatum (145 min)

TVN

05:10 Nauka jazdy (26)
05:40 Uwaga! (8054) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (27/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Opole – Caverna Cafe XXIV (13) - reality show Polska 2022
07:45 Dzień dobry wakacje (35) - mag. Polska 2019
11:25 Babski biznes (1/8) - serial dok. Polska 2025
12:35 Ukryta prawda (44,45,52/60) - serial fab.-dok.
15:45 Detektywi III (33/60) - serial fabularno-dok.
16:50 Szpital św. Anny III (4/53) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Młode gliny (36/50) - serial krym. Polska 2026, wyk. Zofia Zborowska
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:50 Uwaga! (8055) - mag.

20:00 **Troja (Troy)** ★★★ - film przygodowy USA/Wlk. Brytania/Malta 2004, reż. Wolfgang Petersen, wyk. Brad Pitt, Eric Bana (205 min)
23:25 **Romeo musi umrzeć (Romeo Must Die)** ★★ - film sens. USA 2000, reż. Andrzej Bartkowiak, wyk. Jet Li, Aaliyah (145 min)
01:50 **13 minut (13 Minutes)** ★★ - film sens. USA/Kanada 2021, reż. Lindsay Gossling (120 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami III (21,22/24) - serial krym. USA 1987, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXIII (7,11/13)
10:00 Maria z przedmieścia - telenowela Meksyk 1995
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy II (8)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XI - serial obycz.
17:00 Kurierzy II (9) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (35,36) - serial obycz. Polska 2025
20:00 **Śmiertelna eskorta (Wanted Man Marcado Para Morrer)** ★★ - film sens. USA 2024, reż. Dolph Lundgren, wyk. Dolph Lundgren, Christina Villa (95 min)
21:35 **Umysł przestępcy (Criminal)** ★★★ - dramat krym. USA/Wlk. Brytania/Bułgaria 2016, reż. Ariel Vromen (145 min)
00:00 **Przetrwać do świtu (Survive the Night)** ★★ - thriller USA 2020, reż. Matt Eskandari (95 min)

TVN7

05:25 Ten moment (10/20)
05:55 Szkoła (40,41,42/63) - serial fab.-dok. Polska 2020
08:45 Ukryta prawda (1,12,13) - serial fabularno-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2014
13:55 Kryminalni II (7) - serial krym. Polska 2005, wyk. Marek Włodarczyk
15:00 Szpital (1,2/68) - serial fabularno-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (33/60) - telenowela dokumentalna Polska 2018
19:00 Ukryta prawda (21/60) - serial fab.-dok. Polska 2023
20:00 **After** ★★ - dramat obycz. USA 2019, reż. Jenny Gage, wyk. Josephine Langford, Hero Fiennes Tiffin, Selma Blair, Inanna Sarkis (140 min)
22:20 **Maverick** ★★ - western USA 1994, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson (155 min)
00:55 **Step Up 4 Revolution (Step Up Revolution)** ★★ - film muzyczny USA 2012, reż. Scott Speer, wyk. Kathryn McCormick (125 min)

MEZZO

10:30 Martin Donner, Claudio Monteverdi: Poppea // Poppea - balet Niemcy 2017
11:45 Jordi Savall, le Concert des Nations - muzyka klas.
13:00 Intermezzo
13:30 Gaetano Donizetti: Lukrecja Borgia - opera B 2026
16:30 Intermezzo
17:20 Portico Quartet – Jazz à Junas - koncert Francja 2022
18:35 Avishai Cohen Quintet – Jazz in Marciac - koncert
20:30 Glass: Another Look at Harmony – Les Métaboles, Léo Warynski - muzyka klasyczna
21:25 L'Ensemble Intercontemporain gra utwory Roberta Negro - muzyka klasyczna
22:25 Orkiestra Szwajcarii Romańskiej, Jonathan Nott, Emmanuel Pahud: Ibert, Mahler - muzyka klasyczna

PULS 2

09:20 Straszne historie Maszy (25/26) - serial anim.
09:25 Świnka Peppa II
09:45 Bing (41,42/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały (27,28/52)
12:00 Psi patrol (11/26)
12:35 Marta mówi!
13:00 Smerfy - serial anim.
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 My Little Pony (5/26)
15:00 Miraculous II (13,12/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy - serial anim.
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (23) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X (19,20) - serial kryminalny
23:00 Noc rekinów 3D - horror USA 2011

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom X - serial dok. Polska 2023
08:55 Policjantki i policjanci X (46,47/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (25,26) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (50,51) - serial fab.-dok. Polska 2026
13:55 Trudne sprawy XVI (12,13,14/40) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci XXIV (44/65) - serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (532) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (45/65) - serial obycz.
20:00 Gwiazdy kabaretu (178, 156) - kabaret i satyra
22:05 Déjà vu - thriller USA/Wlk. Bryt. 2006, reż. Tony Scott, wyk. Denzel Washington
00:40 STOP Drogówka (330) - mag. policyjny Polska 2024

METRO

07:35 Tajemnice miłości
08:30 Szpital (9,10/68)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji (47/60) - telenowela dokumentalna Polska 2018
13:30 Brzydula (65,66)
14:35 Kiedy ktoś kocha bardziej (32) - serial obycz.
15:45 The Floor (19)
17:00 Fani czterech kółek XVIII (10/20) - serial dok.
18:00 Magda M. (8/15)
19:00 Kartoteka IV (13/13) - serial fab.-dok. Polska 2013
20:05 Akademia Policyjna IV – Patrol obywatelski - komedia USA 1987, reż. Jim Drake
22:00 Niezapomniany - thriller psychologiczny USA 2017
00:05 Zbrodnie z pierwszych stron gazet III (1/15)

eprasa.pl 26aa7ea726

PIĄTEK 31.07

STOPKLATKA

08:45 Robert Makłowicz (202) - mag. kulinarny
09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher: Śmierć w winnicy II (10/13) - serial krym. Aus. 2013
10:55 Górski lekarz XIII (6/7) - serial obyczajowy
12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher II (11/13) - serial krym. Aus. 2013
14:00 Zajazd. Będzie się działo (10,11) - serial fabularno-dok. PL 2025
16:00 Katastrofy w przestworzach XI (12,6,3/13) - serial dok.
19:00 Aukcja w ciemno II (24,25/24) - serial dok.
20:00 Nie ma róży bez ognia ★★★ - komedia Polska 1974, reż. Stanisław Bareja, wyk. Jacek Fedorowicz, Halina Kowalska, Jerzy Dobrowolski (120 min)
22:00 Kult (The Wicker Man) ★★★ - thriller USA/Niemcy/Kanada/Meksyk 2006, reż. Neil LaBute, wyk. Nicolas Cage (120 min)
00:00 Mgła (The Fog) ★ - horror USA/Kan. 2005, reż. Rupert Wainwright, wyk. Tom Welling, Maggie Grace (145 min)

KINO POLSKA

07:30 Podróże kapitana Klipera - serial anim.
07:40 Bolek i Lolek (3,3/13)
08:00 Papierowe małżeństwo - komedia romantyczna Polska/Wlk. Brytania 1991, reż. Krzysztof Lang, wyk. Joanna Trzepiecińska, Gary Kemp
09:50 To nie ze mną II (11) - serial kom. Polska 2023
10:30 Pan Kleks w kosmosie, cz. 1: Porwanie Agnieszki - film przyg. Polska/Czechosłowacja 1988, reż. Krzysztof Gradowski
12:05 Pan Kleks w kosmosie, cz. 2: Misja Voltana - film przyg. Polska/Czechosłowacja 1988, reż. Krzysztof Gradowski
13:45 Ziemia obiecana - dramat obycz. Polska 1975, reż. Andrzej Wajda, wyk. Daniel Olbrychski, Wojciech Pszoniak
17:20 Czterej pancerni i pies (5,6/8) - serial woj. Polska 66
20:00 Kogel-mogel - komedia Polska 1988, reż. Roman Załuski, wyk. Grażyna Błęcka-Kolska, Ewa Kasprzyk, Zdzisław Wardejn
22:15 Skrzydlate świnie - film obyczajowy Polska 2010, reż. Anna Kazejak, wyk. Paweł Małaszyński
00:35 Zgorszenie publiczne - komedia romant. Polska 2009, reż. Maciej Prykowski

ALE KINO+

09:25 Mother Dear - film krótkom. PL 21 (35 min)
10:00 Vigil II (3,4/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2023, wyk. Suranne Jones, Rose Leslie
12:30 Vera X (3/4) - serial krym. Wlk. Bryt. 2020, wyk. Brenda Blethyn
14:25 Opadające liście (Kuolleet lehdet) ★★★★ - komediodramat Fin./Niemcy 2023, reż. Aki Kaurismäki (105 min)
16:10 Nasze córki (Voor de meisjes) ★★★★ - dramat obycz. Holandia/Austria/Belgia 2025, reż. Mike Van Diem, wyk. Fedja van Huêt, Noortje Herlaar, Thekla Reuten (125 min)
18:15 Vera X (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2020
20:10 Aż do piekła (Hell or High Water) ★★★ - film sens. USA 2016, reż. David Mackenzie, wyk. Jeff Bridges (125 min)
22:15 Brygada (7,8/8) - serial sens. Francja 2023
00:30 Niebezpieczna miłość (Dis-moi juste que tu m'aimes) ★★★ - thriller Francja/Belgia 2024, reż. Anne Le Ny (125 min)

POLSAT FILM

08:25 Przyjaciółki XIV (7,8/12)
10:25 Świat według Kiepskich - serial komediowy
13:40 Inna kobieta - komedia romantyczna USA 2014
15:50 Dywizjon 303: Historia prawdziwa - dramat wojenny Polska/Wlk. Brytania 2018
17:55 Spider-Man: Bez drogi do domu - film s.f. USA 2021
21:00 Siedmiu wspaniałych - western USA/Australia 2016, reż. Antoine Fuqua
23:45 Znaki - film s.f. USA 2002, reż. M. Night Shyamalan, wyk. Mel Gibson

KINO TV

08:10 Zagadki kryminalne panny Fisher II (5/13)
09:25 Panna Scarlet i komisarz II (6/6) - serial krym.
10:20 Panna Marple V (4/4)
12:20 Hudson i Rex IV (10,11/16)
14:35 Poirot VII (1/2) - serial krym. Wlk. Brytania 2000
16:40 Strażnik Teksasu II (17,18/24) - serial sens.
18:55 Poirot III (7/11)
20:00 Następny (Next) - film sensacyjny USA 2007
22:00 Nienawistna ósemka - film krym. USA 2015
01:45 Burza - film akcji USA 2015, reż. David Hackl

TVP KULTURA

09:50 Powrót Sherlocka Holmesa (10/13)
10:55 Dzisiejsze czasy (Modern Times) ★★★★ - komedia USA 36, reż. Charles Chaplin (100 min)
12:35 Jules Verne i jego podróż dookoła świata - film dok.
13:40 Benefis Kory w Teatrze STU (37)
14:25 Maanam i goście
15:00 Papusza - film biograficzny Polska 2013, reż. Krzysztof Krauze, Joanna Kos-Krauze (140 min)
17:20 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa (1,2/9) - serial młodzieżowy Polska 1966
18:20 Video Killed the Radio Star - serial dok.
18:55 Rawhide (20/22) - western USA 1959
20:00 Bounty (The Bounty) ★★★ - film przyg. Wlk. Brytania/USA/Nowa Zelandia 1984 (135 min)
22:15 TVP Kultura na TAURON Nowe Horyzonty (4)
22:35 Drzazgi - komediodramat Polska/Holandia/Niemcy 2008 (120 min) ★★★
00:35 Wstęp do filmu (594)

WARNER TV

07:50 Teraz albo nigdy! II (11)
08:50 Bajer z Bel-Air VI
09:45 Prawo Agaty IV (4)
10:40 Pełniejsza chata II
11:50 Teraz albo nigdy! II
13:45 Bajer z Bel-Air VI
15:35 Pełniejsza chata II (4,5,6,7/13) - serial kom.
17:55 Facet z ogłoszenia - komedia romant. USA 2005
20:00 Bez smyczy - komedia romantyczna USA 2011
22:05 Uznany za niewinnego - film sens. USA 1990
00:40 Odwet - film sens. USA/Niemcy 2003, reż. F. Gary Gray

PARAMOUNT

09:25 Policyjna grupa pościgowa XVII - serial dok.
10:20 Pingwiny z Madagaskaru II (9/39) - serial anim.
10:50 Ilu miałaś facetów? - komedia romant. USA 2011
13:00 Czarodziejki (1,2/22)
14:55 Naga broń 33 1/3 - komedia USA 1994
16:30 Transformers: Wiek zagłady - film s.f. USA/Chiny 2014, reż. Michael Bay
20:00 Transfomers: Ostatni Rycerz - film s.f. USA/Chiny/Kanada 2017, reż. Michael Bay
23:10 Ciche miejsce - horror USA 2018, reż. John Krasinski

HBO

08:05 Karate Kid: Legendy ★★★ - komedia USA/Kanada 2025, reż. Jonathan Entwistle (95 min)
09:40 Dzikie łowy ★★★★ - komediodramat Nowa Zelandia 2016, reż. Taika Waititi (100 min)
11:20 Na planie (31) - mag.
11:50 Hitch: Najlepszy doradca przeciętnego faceta ★★ - komedia romant. USA 2005, reż. Andy Tennant (115 min)
13:45 Agentka - komedia kryminalna USA 2015, reż. Paul Feig (120 min) ★★★
15:45 Na arenie - thriller Francja 2024, reż. Camille Perton (95 min) ★★
17:20 Mroczny Rycerz powstaje - film sens. Wlk. Bryt./USA 2012, reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale (160 min) ★★★★
20:00 Bez wyjścia - thriller Korea Płd. 2025, reż. Park Chan-wook, wyk. Lee Byung-hun (135 min) ★★★★
22:15 Holland - thriller USA 25, reż. Mimi Cave, wyk. Nicole Kidman (105 min) ★★
00:00 Sprzedawcy 2 ★★★ - komedia USA 2006, reż. Kevin Smith (95 min)

CINEMAX

12:15 Pierwsza krowa - western USA 2019
14:15 Steve Jobs - film biograficzny USA/Wlk. Brytania/Japonia 2015, reż. Danny Boyle
16:20 Francuski minister - kom. F/USA/Senegal 2013
18:15 Rubieże - dramat obycz. USA 2025, reż. Elena Oxman
20:00 Żona na niby - komedia USA 2011, reż. Dennis Dugan, wyk. Adam Sandler
21:55 Incepcja - film sens. USA/Wlk. Brytania 2010
00:20 Zulu - dramat krymi-nalny Francja/RPA 2013

ROMANCE TV

10:25 Hotel Barcelona - film obycz. Niemcy/Hiszpania 2023
14:15 Inga Lindström: Śladami miłości - romans Niemcy 2006
16:05 Wielki powrót - komedia Niemcy 2011, reż. T. Wigand
18:00 Ucieczka przez Piekielną Dolinę - dramat krym. Austria/Niemcy 2019
20:00 Rejs ku szczęściu: Podróż poślubna do Piemontu - serial obycz. Niemcy 2018
21:55 Miłość na Arubie - romans USA 2021
23:55 Ucieczka przez Piekielną Dolinę - dramat krym. Austria/Niemcy 2019

CANAL+ PREMIUM

09:35 Królowa chmur ★★ - komedia Polska 2003 (80 min)
10:55 Holiday - komedia romant. USA 2006, reż. Nancy Meyers (135 min) ★★★
13:10 Łapu-Capu (181)
13:15 Wszystko, czego nie zdążyliśmy powiedzieć (9/9) - serial obycz. Francja 2022
13:50 Maria Callas
15:35 Asekuracja - film krótkom. PL 2023 (30 min)
16:05 Ultimatum Bourne'a ★★★★ - film sensacyjny USA/Niemcy/Francja/Hiszpania 2007 (115 min)
18:00 Łapu-Capu (182)
18:05 Jason Bourne - film sens. USA/Chiny/Hiszp./Jap./Islandia/Niemcy/Włochy 2016 (120 min) ★★★
20:05 Ekspedycja XD - komedia Polska 26, reż. Maciej Bochniak (55 min)
21:00 The Walking Dead: Dead City III (1/8)
21:50 Wyścig śmierci (Death Race) ★ - film s.f. USA/Niemcy/Wlk. Brytania 2008 (110 min)
23:40 Cięcie - thriller Wlk. Brytania/USA 2024, reż. Sean Ellis (100 min) ★★

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi - serial dok.
09:50 Prawo Agaty V (3)
10:55 Lekarze (10) - serial obycz.
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Prawo Agaty V (2)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:00 Na Wspólnej (19,20)
17:05 Superbohaterowie (8)
17:40 Bumbleebee - film s.f. USA/Chiny 2018
20:00 Liga sprawiedliwości - film fantasy USA 2017
22:30 Pan i pani Smith - komedia sens. USA 2005
01:00 Furia - dramat wojenny USA/Chiny/Wlk. Brytania 2014

AMC

09:25 Zagadki Sfinksa - film s.f. Wlk. Brytania/Kanada 2008
11:20 Supernova, cz. 1 - film s.f. USA/RPA 2005
13:15 Supernova, cz. 2 - film s.f. RPA/USA 2005
15:05 Noe: wybrany przez Boga - film przyg. USA 2014
17:55 Uliczny wojownik - film sens. Japonia/USA 1994
20:05 Ślepa furia - film sensacyjny USA 1988
22:00 Pod presją - thriller USA/Kanada 1997
23:55 28 dni później - horror Wlk. Brytania/Hiszpania/USA 2002, reż. Danny Boyle

eprasa.pl 26aa7ea726

AXN

08:25 Ostry dyżur II (10/22)
09:25 Castle IV (11,12/23)
11:20 MacGyver IV (9,10/13)
13:15 Dowody zbrodni II
15:15 Agenci NCIS: Hawaje II
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (9,10/25)
19:10 Castle IV (13,14/23)
21:05 Saga „Zmierzch": Przed świtem, cz. 1 - film przyg. USA 2011, reż. Bill Condon
23:25 Sniper: Koniec zabójcy - film sensacyjny USA 2020, reż. Kaare Andrews
01:15 Castle IV (13/23)

EPIC DRAMA

08:35 Detektyw Murdoch XVIII
09:30 Wszystkie stworzenia duże i małe III (6/6)
10:30 Lekarze na start
12:00 Zatraceni w miłości
13:05 Marlow: klub zbrodni II (6/6) - serial kryminalny
14:10 Agenci NCIS XVII (9/20)
15:05 Panna Marple III (1/4)
17:05 Poirot XIII (2/5) - serial krym. Wlk. Brytania 2013
19:00 Agenci NCIS XVII (10/20)
19:55 Poirot: Przegrany gość V
21:00 Marlow: klub zbrodni
22:00 Morderstwo w małym mieście (3/8) - serial krym.
22:55 Robin Hood

TVN STYLE

06:50 Będzie pięknie (8/8) - serial dok. Polska 2025
07:45 Dzień dobry wakacje (35) - mag. Polska 2026
11:25 Ugotowani (11, 12) - reality show Polska 2013
13:30 Kuchenne rewolucje (8, 9) - reality show
15:35 Pary młode ponad miarę - serial dok. Polska 2020
17:40 Kuchenne rewolucje (14, 15, 5) - reality show
20:50 Jestem z Polski VI (9,33/9) - serial dok.
22:50 Ślub od pierwszego wejrzenia: Australia IX

TVN TURBO

08:20 Nic do ukrycia (2/12)
09:15 Samochód marzeń: Kup i zrób (1) - magazyn
10:15 Ciężarówką przez Indie (5/12) - serial dok.
11:15 101 napraw (4, 5)
12:15 Jeździć, obserwować V
13:00 Mobilni mechanicy (5, 6)
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (5035)
18:15 Naprawy nie do naprawy (1, 2, 7, 8, 6) - magazyn
22:00 Raport Turbo (5035)
22:15 Wojny samochodowe (9, 10) - program rozrywkowy
00:10 Niebezpieczne dzielnice

BBC FIRST

08:40 Lewis VII (2/6)
09:40 Ojciec Brown II (6/10)
10:40 Śmierć pod palmami IV
11:45 Zagadki doktora Blake'a V (5/8) - serial krym.
12:55 Ulica nadziei II (5,6/10)
14:55 Ojciec Brown IX (4/10)
16:00 Lewis VII (2/6)
17:00 My Life is Murder IV
18:00 Morderstwa w Midsomer XXV (2/4) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami IV
21:00 Zaproszona (2)
22:15 Tajemnice Brokenwood XII (5/6) - serial krym.

FX

08:00 Kości XI (21/22)
09:00 SkyMed (4/9)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (22,23/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (17,1/17)
13:45 Agenci NCIS VIII (3,4/24)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (24,1/24)
17:25 Z Archiwum X III
19:15 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (2,3/23) - serial krym. USA/Kanada 09
22:00 Szklana pułapka II - film akcji USA 1990, reż. R. Harlin
00:30 Z Archiwum X III (13/24)

HGTV

08:05 Poszukiwacze domów: Australia - serial dok.
09:05 Remontujemy dom na plaży VII - serial dok.
10:00 Letnia chata na lata III
11:50 Usterka XI (7)
13:00 Moje miasto, mój dom IX
15:05 Mieszkanie na miarę IV
17:00 Polowanie na ogród IX
18:15 Weekendowa metamorfoza (6, 7) - reality show
20:10 Będzie pięknie (4/8) - serial dok. Polska 2025
21:15 Zgłoś remont (8)
22:10 House Hunters
00:25 Usterka XI (3,5)

BBC LIFESTYLE

08:25 Mistrzowie szycia (4)
09:30 Koreańska uczta Eda i Ryu (2, 3) - mag. kulinarny
11:30 Wymarzone domy (19)
12:30 Psijaciele w potrzebie
13:30 Mistrzowie ceramiki (4)
14:35 Wielkie nowozelandzkie wypieki (9) - show
15:40 Zapraszam do stołu
17:50 Wymarzone domy (20)
18:50 Psijaciele w potrzebie
19:50 Wielkie nowozelandzkie wypieki (10) - show
21:00 Kulisy looksmaxingu - film dok. Wlk. Brytania 2024
22:00 Sekrety kobiecego orgazmu - film dok.

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół VIII (13/16)
08:55 Przyjaciele - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu XI (5,6,7,8,9,10/24) - serial kom. USA 2017
14:30 Dwóch i pół VIII (14,15,16,1/16) - serial kom.
16:30 Przyjaciele II - serial komediowy USA 1995
19:30 Teoria wielkiego podrywu XI - serial kom.
22:00 The Office PL III (11,12/12) - serial kom.
23:05 Comedy Club (11, 12)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:15 Komisarz Alex IV (1/13)
09:10 Rodzinka.pl V (16/26)
09:45 Klan - telenowela
10:15 Ranczo X (1,2)
12:00 Komisarz Alex IV (2/13)
12:45 Ojciec Mateusz 31 (7,8,9) - serial krym.
15:35 Komisarz Alex IV (3/13)
16:25 Na sygnale
17:35 Ranczo X (4)
19:30 Ojciec Mateusz 31 (10)
20:30 Komisarz Alex XXV (4) - serial krym. Polska 2025
21:30 Ranczo X - serial kom.
23:20 Ojciec Mateusz 31 (11)
00:15 Czarna śmierć (7/7)
01:15 Oficerowie (9/14)

CANAL+ KUCHNIA

13:00 Włoska kuchnia Gino: sekrety południa (1/7)
13:25 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (10)
13:55 Podróż przez smaki Chin
14:55 U sąsiadów w kuchni
15:55 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (3)
16:10 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (7)
16:35 Jamie Oliver (15, 16, 4)
18:30 Maximum Foodie V (8)
18:55 m jak mięso (8)
19:25 Gotuj taniej z Jamiem
21:10 Anthony Bourdain VI
22:50 Nie bój ryby! - magazyn

CANAL+ DOMO

11:10 Ucieczka na wieś XXII
12:05 Wielkie projekty XXII
13:05 Cuda z drewna (1/12)
14:05 Wakacyjne domy na wynajem (8) - lifestyle
15:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dok.
15:55 Przekopiemy Ci ogródek
16:50 Gardeners' World (24)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
19:00 Wielkie projekty: Nowa Zelandia - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XIV
21:00 Wakacyjne domy na wynajem (9) - lifestyle
21:55 Wielkie projekty
23:05 Domy na krańcu świata

PLANETE+

14:45 Średniowieczne serce Czech (9,10) - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją XI (4) - serial dok.
16:55 Świat z góry VII
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:45 Oceń tego sprzedawcę. Terror pięciu gwiazdek
19:45 O wolny Tybet. Głosy wygnanych - film dok.
20:50 Jak US Army cenzuruje Hollywood - film dok.
22:00 „Wojna światów". Jak powstało science-fiction
23:10 Krótka historia miłości

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Stacja Alaska II (10/10)
11:00 Przetrwać nad Jukonem VI (2/9) - serial dok.
12:00 Celnicy na straży Turcji
13:15 Nagi instynkt przetrwania: Brazylia - serial dok.
14:30 Strażacy
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Bimbrownicy XIV (13/16)
17:00 Przemytnicy: na lotnisku (6) - serial dok.
18:00 Polscy truckersi
19:00 Nagi instynkt przetrwania VIII (5,6/18) - serial dok.
21:00 Zawodowcy (2)
22:00 Najniebezpieczniejszy zawód świata XXII (2)

TVP HISTORIA

09:40 Plaże Europy (5/6)
10:45 Tajemnice kultowych seriali (6) - mag. filmowy
11:45 Po złoto - film dok.
13:00 Tutanchamon: życie, śmierć i dziedzictwo (2/3)
14:00 Królowie (70)
14:35 Czterej pancerni i pies
15:40 Sensacje XX wieku
18:15 Tajemnica Enigmy (6)
19:00 Wszystkie kolory świata
20:05 Sierpniowe niebo. 63 dni chwały - dramat woj. PL 2013
21:30 Historia w postaciach zapisana - serial dok.
23:45 Sensacje XX wieku

HISTORY

11:15 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata V (3/18)
14:50 Największe tajemnice świata V (14/15) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XII
16:15 Jak to wyjaśnić IV (2/20)
17:10 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (19)
18:10 Największe tajemnice świata VII (2) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVII
21:00 Wojownicy wszech czasów (4) - serial dok. USA 2026
22:00 Starożytni kosmici XVII (7/17) - serial dok. USA 2025

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Pogodowe anomalie
15:00 Katastrofa w przestworzach XVIII (10/10) - serial dok.
16:00 Złapać przemytnika IX
17:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic VI (9/9) - serial dok.
18:00 Tajemnice wojennych wraków (8/8) - serial dok.
19:00 Tajemnica bomby atomowej Hitlera - film dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (4/10) - serial dok.
21:00 II wojna światowa: historia przed trybunałem
23:00 Pojedynek czołgów

FOCUS TV

08:00 Była sobie Ziemia
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VI
10:00 Gwiazdy lombardu XXII
12:00 W kręgu zła: Ludzie Hitlera (10/10) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XX (1) - serial dok.
14:00 Łowcy nazistów (7/13)
16:00 Dorwać tuńczyka V
18:00 Rolnicy. Podlasie IV
20:00 Największe wynalazki starożytności (10/10)
21:00 Koloseum (2/8)
22:00 Czołg: Broń XX wieku
00:00 Europejska mafia samochodowa - film dok.

BBC EARTH

09:00 Wielkie koty 24/7 (2/6)
10:05 Życie na pustkowiu VII
11:05 Mumia Tutanchamona: tajemnice ujawnione
12:06 Malownicze trasy kolejowe IV (10) - serial dok.
13:05 Wielkie koty 24/7 II (1/6)
14:20 W okowach mrozu IV
16:20 Sekretne życie ogrodu
17:30 Wielkie koty 24/7 II (1/6)
18:45 Malownicze trasy kolejowe V - serial dok.
19:45 Wietnamskie przygody Billa Baileya (2/6) - serial dok.
20:55 W okowach mrozu V
22:55 Na krawędzi katastrofy

POLSAT VIASAT HISTORY

10:00 Największe postaci zimnej wojny - serial dok.
11:05 Przywódcy III Rzeszy
12:15 Starożytna apokalipsa
16:45 II wojna światowa: cena imperium (5/13) - serial dok.
17:50 Największe postaci zimnej wojny (3) - serial dok.
18:55 Kryminologia starożytności - serial dokumentalny
20:00 Ramzes: władca Egiptu
21:00 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny
21:55 Piraci z Morza Śródziemnego - film dokumentalny
23:10 Przywódcy III Rzeszy
00:15 Starożytna apokalipsa

eprasa.pl 26aa7ea726

SOBOTA 1.08

Od A do Z

300 ★★★★
dramat historyczny, USA/Kanada/Bułgaria 2006, reż. Zack Snyder, wyk. Gerard Butler, Lena Headey, Rodrigo Santoro
22:50 | **tvn 7**
Według komiksu Franka Millera: Spartanie bronią Termopil przed perską nawałą. Graficznie konsekwentne, tym bardziej efektowne, ale szukanie odniesień do wojny w Iraku – chybione.

CIEMNIEJSZA STRONA GREYA ★★
melodramat, USA 2017, reż. James Foley, wyk. Dakota Johnson, Jamie Dornan, Kim Basinger
23:55 | **polsat**
Druga część ekranizacji trylogii E.L. James: Christian zabiega o powrót Anastasii, co dla niej oznacza gorzką, a czasem gwałtowną konfrontację z mroczną przeszłością partnera.

EL MARIACHI ★★★★
film sens., Meksyk/USA 1992, reż. Robert Rodriguez, wyk. Carlos Gallardo, Consuelo Gómez, Jaime De Hoyos
20:00 | **cinemax**
Błyskotliwy i niezwykle tani (rekord w „Księdze rekordów Guinnessa") debiut Roberta Rodrigueza: pierwowzór „Desperado". Koniecznie.

HELIKOPTER W OGNIU ★★★★
dramat wojenny, USA/Wlk. Brytania 2001, reż. Ridley Scott, wyk. Josh Hartnett, Eric Bana, Ewan McGregor
23:20 | **cinemax**
Amerykańska interwencja w Somalii w 1993 r.: próba zaprowadzenia porządku wywołuje starcie marines z uzbrojonym tłumem na ulicach Mogadiszu. Dwa Oscary i nominacja za zdjęcia Sławomira Idziaka.

LUCY ★★★
film s.f., Francja/Niemcy/Tajwan/Kanada 2014, reż. Luc Besson, wyk. Scarlett Johansson, Morgan Freeman, Min-sik Choi
22:00 | **polsat**
Luc Besson potrafi: przemycająca narkotyki kobieta ulega zatruciu środkiem, który uruchamia drzemiące w mózgu rezerwy, co owocuje nie tylko starciem z mafią, ale też przekazaniem potężnej wiedzy naukowcom.

Christy

21:00 | **canal+ premium**
★★★

FOT. EDDY CHEN / BLACK BEAR PICTURES

Sydney Sweeney w zaskakującej roli Christy Martin, mistrzyni zawodowego boksu z przełomu wieków, walczącą o wyniki sportowe, ale i zmagającą się z przemocą domową i nie do końca określoną seksualnością.

FILM BIOGRAFICZNY
USA 2025, REŻ. DAVID MICHÔD, WYK. SYDNEY SWEENEY, BEN FOSTER, MERRITT WEVER, KATY M. O'BRIAN, ETHAN EMBRY

MIASTO 44 ★★★★
film wojenny, Polska 2014, reż. Jan Komasa, wyk. Wojciech Błach, Józef Pawłowski, Zofia Wichłacz
22:10 | **tvp 1**
Powstanie Warszawskie oczami dzisiejszej młodzieży: miejscami porywająca, aczkolwiek budząca kontrowersje pokolenia rodziców wizja Jana Komasy, ukazująca heroizm walczącego o wolność miasta.

MRUGNIJ DWA RAZY ★★★
thriller, USA/Meksyk 2024, reż. Zoë Kravitz, wyk. Naomi Ackie, Channing Tatum, Alia Shawkat
23:30 | **hbo**
Aktorka Zoë Kravitz debiutuje za kamerą: Kelnerka wpada w oko miliarderowi i potentatowi elektronicznemu, który zaprasza ją na imprezę na prywatną wyspę. Czy kierują nim czyste intencje?

PIANISTA ★★★★★
dramat wojenny, Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański, wyk. Adrien Brody, Thomas Kretschmann, Frank Finlay
20:00 | **kino polska**
Złota Palma dla Romana Polańskiego i wiele innych nagród za ekranizację okupacyjnych wspomnień Władysława Szpilmana. Muzyka, który przeżył zagładę getta, przetrwał powstanie i wegetował w ruinach opustoszałej Warszawy.

POCAŁUNEK ŚMIERCI ★★★
dramat krym., USA 1995, reż. Barbet Schroeder, wyk. David Caruso, Samuel L. Jackson, Nicolas Cage
20:00 | **stopklatka**
Sam wobec zła: w wyniku pechowego splotu okoliczności były więzień zostaje policyjnym informatorem, na którym szuka zemsty przestępca psychopata. Barbeta Schroedera ćwiczenie z filmu noir.

SHERLOCK HOLMES: GRA CIENI ★★★★
film krym., USA/Niemcy 2011, reż. Guy Ritchie, wyk. Robert Downey Jr., Jude Law, Rachel McAdams
20:00 | **tvn 7**
Guy Ritchie idzie za ciosem: Sherlock Holmes i jego wierny druh doktor Watson na tropie złowieszczego profesora Moriarty'ego dążącego do wywołania światowego konfliktu. Brawurowa zabawa konwencjami.

SMAK ZEMSTY. PEPPERMINT ★★
thriller, USA/Hongkong/Chiny 2018, reż. Pierre Morel, wyk. Jennifer Garner, John Gallagher Jr., John Ortiz
20:00 | **tv puls**
Kobieta, której mąż i dziecko zginęli w krwawym zamachu, po ucieczce z zakładu psychiatrycznego wciela w życie drobiazgowo opracowany plan zemsty: jakby kobieca wersja „Życzenia śmierci".

SOJUSZNICY ★★★
film sens., USA 2023, reż. Ilya Naishuller, wyk. John Cena, Idris Elba, Jack Quaid
21:40 | **hbo**
Zaufani ochroniarze prezydenta USA i premiera Wielkiej Brytanii na tropie terrorystów, którzy planują eliminację światowych przywódców i przejęcie władzy. Ale nie pod okiem dwóch jednoosobowych armii.

TAK SIĘ POZNALIŚMY ★★
komedia romantyczna, USA 2023, reż. Peter Hutchings, wyk. Lucy Hale, Nat Wolff, Britne Oldford
20:00 | **hbo**
Para tzw. młodych dorosłych spotyka się na weselu, zaczyna wzajemnie wspominać dawne i obecne związki, co staje się stałym tematem kolejnych spotkań. Kiedy wreszcie zrozumieją, że są sobie pisani?

W DESZCZOWY DZIEŃ W NOWYM JORKU ★★★
komedia romantyczna, USA 2019, reż. Woody Allen, wyk. Timothée Chalamet, Elle Fanning, Selena Gomez
20:00 | **tvp kultura**
Woody Allen powraca do Nowego Jorku, by opowiedzieć o dwójce młodych, mających spędzić tam romantyczny weekend, ale deszczowa pogoda i mnóstwo innych okoliczności dają im cenną życiową lekcję.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 26aa7ea726

SOBOTA 1.08

TVP1

05:20 Warszawskie dzieci '44
06:20 Balans bieli (134)
07:00 Msza święta
07:40 Rok w ogrodzie (1176)
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni
08:55 Ranczo VIII (6/13)
09:55 Komisarz Alex XXIII (1)
10:55 Ojciec Mateusz XVII (7)
11:55 Umrzeć za Warszawę - film dok. F/Polska 2013
13:00 Teksańczyk (The Texican) - western USA/Hiszpania 1966 (100 min)
14:40 Okrasa łamie przepisy
15:20 Rozmowy na medal (3)
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Skoki narciarskie: Letnie Grand Prix mężczyzn w Wiśle (na żywo)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Warszawiacy śpiewają (nie)zakazane piosenki** - koncert
22:10 **Miasto 44** - film ★★★★ wojenny Polska 2014, reż. Jan Komasa, wyk. Wojciech Błach, Józef Pawłowski (135 min)
00:25 **Pożegnanie z Marią** ★★★ - dramat wojenny Polska 1993, reż. Filip Zylber (100 min)
02:05 **Moje córki krowy** ★★★★ - komediodramat Polska 2015, reż. Kinga Dębska (100 min)

TVP2

05:10 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7632) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7632) - mag. Polska 2026
11:10 Tour de Pologne – kroniki
11:15 Górna półka smaku (6)
11:50 Zmiennicy (9)
13:05 Panna młoda
14:00 Familiada (3092) - teleturniej Polska 2025
14:35 Koło fortuny (2058)
15:15 Szansa na sukces. Opole 2026 (3) - show
16:20 Na dobre i na złe
17:15 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:10 Va banque (1029)
18:45 Wyższa Szkoła Jazdy (9)
19:10 Słowo na niedzielę (1174) - program religijny
19:25 Rodzinka.pl XVIII (5)

20:00 **Lato z Radiem i Telewizją Polską** - koncert Polska 2026
22:10 **Gabi Drzewiecka zaprasza** (8) - talk-show
23:10 **Medicus (The Physician)** ★★★ - film przyg. Niemy 2013, reż. Philipp Stölzl, wyk. Stellan Skarsgård, Tom Payne, Emma Rigby (160 min)
01:50 **Mroczne wody (Dark Waters)** ★★★ - dramat USA 2019, reż. Todd Haynes, wyk. Mark Ruffalo, Tim Robbins (135 min)

POLSAT

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (2012) - mag. informacyjny
08:30 Halo tu Polsat (3059) - magazyn Polska 2026
11:30 Nasz nowy dom (363) - reality show Polska 2026
12:50 Garfield II (Garfield: A Tale of Two Kitties) - komedia USA/Wlk. Brytania 2006, reż. Tim Hill, wyk. Breckin Meyer, Bill Murray (115 min)
14:45 Sezon na misia II (Open Season 2) - film animowany USA/Kanada 2005 (100 min)
16:25 Speed – niebezpieczna szybkość (Speed) - film sens. USA 1994, reż. Jan de Bont, wyk. Keanu Reeves (145 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Prezydenci i premierzy (462) - pr. publicystyczny

19:55 **Kabaret na żywo. Chyba Czesuaf** (167) - kabaret i satyra
22:00 **Lucy** - film s.f. ★★★ Francja/Niemcy/Tajwan/Kanada 2014, reż. Luc Besson, wyk. Scarlett Johansson (115 min)
23:55 **Ciemniejsza strona Greya (Fifty Shades Darker)** ★★ - melodramat USA 2017, reż. James Foley (160 min)
02:35 **Koszmarna noc (Trauma Center)** ★★ - film sens. USA 2019 (140 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8055) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (28/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Myślibórz – „Domowe obiady u rudej" 31 (8) - reality show
07:45 Dzień dobry wakacje (36) - mag. Polska 2026
11:30 Na Wspólnej - serial obyczajowy Polska 2026
13:30 Młode gliny (37/50)
14:35 W krzywym zwierciadle (National Lampoon's Vacation) - komedia USA 1983, reż. Harold Ramis (130 min)
16:45 Rozumiemy się bez słów (La famille Bélier) - komedia muzyczna Francja/Belgia 2014, reż. Eric Lartigau, wyk. Louane Emera (135 min)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:45 Uwaga! (8056) - mag. reporterów Polska 2026

20:00 **Kwiat pustyni (Desert Flower)** ★★ - film biograficzny Austria/Francja/Niemcy/Wlk. Bryt. 2009, reż. Sherry Hormann (155 min)
22:35 **Plan na miłość (What's Love Got to Do With It?)** ★★ - komedia Wlk. Brytania/Francja/Indie/USA 22 (140 min)
00:55 **Doktor Sen (Doctor Sleep)** ★★★★ - horror USA/Kanada 2019, reż. Mike Flanagan, wyk. Ewan McGregor (190 min)

TV PULS

06:00 Kobra – oddział specjalny XXIII (4,5,6/13) - serial sensacyjny Niemcy 2017
09:00 Taki jest świat (31)
09:25 Boso przez świat: Jedzenie dżungli (75) - cykl reportaży Polska 2009
10:00 Lombard. Życie pod zastaw XI (32,33,34,35,36) - serial obycz. Polska 2022, wyk. Zbigniew Buczkowski, Henryk Gołębiewski, Michał Chorosiński, Jerzy Górski, Agata Szafrańska. Kacper, były prawnik i alkoholik, po roku nieobecności wraca do domu. Córka zauważa, że ojciec dziwnie się zachowuje i postanawia go śledzić.
20:00 **Smak zemsty. Peppermint (Peppermint)** ★★ - thriller USA/Hongkong/Chiny 2018, reż. Pierre Morel, wyk. Jennifer Garner, John Gallagher Jr. (125 min)
22:05 **Tomb Raider** - film ★★★ przyg. Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Roar Uthaug, wyk. Alicia Vikander (155 min)
00:40 **Nieuchwytni (Tracers)** ★★ - film sens. USA 2015, reż. Daniel Benmayor (105 min)

TVN7

05:10 Szkoła (43/63)
06:10 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie III
07:05 New Looney Tunes III (11) - serial anim. USA 2019
07:50 Psi Patrol: Film - film anim. Kanada/USA 2021
09:35 Zgłoś remont (9)
10:40 Bitwa o gości (5)
11:45 Ukryta prawda (4,5,6/60) - serial fabularno-dokumentalny Polska 2023
14:40 Szpital św. Anny (7,8/50) - serial obycz.
16:40 Detektywi (7/56)
17:45 Gremliny rozrabiają (Gremlins) - film s.f. USA 1984, reż. Joe Dante, wyk. Zach Galligan, Hoyt Axton (135 min)
20:00 **Sherlock Holmes: Gra cieni** ★★★★ - film krym. USA/Niemcy 2011, reż. Guy Ritchie, wyk. Robert Downey Jr., Jude Law, Mark Strong (170 min)
22:50 **300** - dramat historyczny ★★★★ USA/Kanada/Bułgaria 2006, reż. Zack Snyder, wyk. Gerard Butler (135 min)
01:05 **Tango i Cash** - film ★★★ sens. USA 1989, reż. Andrey Konchalovskiy, wyk. Sylvester Stallone (130 min)

MEZZO

13:00 Ballaké Sissoko & Piers Faccini – Jazz à Porquerolles
14:00 Yom & Théo i Valentin Ceccaldi: Jazz à Porquerolles
15:00 Elektroniczne wibracje
15:50 Jacob Collier – Jazz-open Stuttgart - koncert
17:10 Intermezzo
17:25 Jean-Yves Thibaudet, San Francisco Symphony Orchestra, Esa-Pekka Salonen: Skriabin, Prometeusz
18:10 Nielsen: Symfonia nr 3 – Duńska Nar. Orkiestra Symfoniczna, Fabio Luisi
19:20 Dietrich Fischer-Dieskau: Ostatnie słowa
20:30 Jean-Philippe Rameau: Les Fêtes d'Hébé - opera F 2024, reż. François Roussillon
23:05 Filharmonicy Berlińscy, Gustavo Dudamel: Waldbühne 2025 - muzyka klasyczna

PULS 2

08:10 Rysiek Lwie Serce - film anim. Wlk. Brytania/Hiszpania/Holandia/USA 2013
10:00 Pszczółka Maja. Mały wielki skarb - film anim. Niemcy/Australia 2020
11:30 Wojciech Cejrowski. Boso – Karaiby (1, 2, 3)
13:45 Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej (3)
14:45 Blond ambicja - komedia romantyczna USA 2007
16:45 Książę i ja - komedia romant. USA/Czechy 2004
19:00 Kurozając i zagadka Chomika Ciemności - film anim. USA/Belgia/F 2022
20:55 Facet (nie)potrzebny od zaraz - komedia romant. Polska 2014, reż. Weronika Migoń
22:45 Brick Mansions. Najlepszy z najlepszych - film sens. USA/Hiszpania/F/Kan. 2014

TV4

07:00 Galileo - pr. popularn.
09:05 #JesteśmyDlaDzieci (338) - mag. Polska 2026
09:30 Galileo
12:35 Z dala od zgiełku - melodramat USA/Wielka Brytania 2015, reż. Thomas Vinterberg, wyk. Carey Mulligan, Matthias Schoenaerts
15:00 Policjantki i policjanci XXIV (31,32,33,34,35/65) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Mariusz Węgłowski, Paweł Kowalczyk, Wojciech Sikora
20:00 Sprawiedliwi.Trójmiasto III (33,34,35,36) - serial krym. Polska 2026, wyk. Jerzy Zelnik, Artur Dziurman, Aleksandra Galczynska, Maria Wieczorek, Rafał Cieluch
00:00 Gwiazdy kabaretu
02:05 STOP Drogówka (357) - mag. policyjny Polska 2025

METRO

07:05 Gorączka złota XI (15/21) - serial dok. USA 2021
08:00 Klan z Alaski V
10:00 Złomowisko PL VI - serial dok. Polska 2018
13:00 Gwiazdy lumpeksów II (10/10) - serial dok. PL 2025
14:05 Makłowicz w drodze (1)
14:35 Farma Clarksona (1/8)
15:50 Jestem z Polski (3,4/9) - serial dok. Polska 2018
17:50 Kryminalni IV (12,13) - serial krym. Polska 2006, wyk. Marek Włodarczyk
20:00 Król życia - komedia Polska 2015, reż. Jerzy Zieliński, wyk. Robert Więckiewicz, Magdalena Popławska, Bartłomiej Topa
22:05 Mroczny Rycerz powstaje - film sensacyjny Wlk. Brytania/USA 2012
01:15 Szpital (2/68)

eprasa.pl 26aa7ea726

SOBOTA 1.08

STOPKLATKA

08:00 Komisarz Rex IV (3) - serial sensacyjny Austria/Niemcy 1998
10:00 Hudson i Rex II (15,16/19) - serial krym.
12:00 Robin z Sherwood (5/6) - serial fantasy
13:25 Sierżant Bilko (Sgt. Bilko) ** - komedia USA 1996 (120 min)
15:25 SexiPistols (Bandidas) ** - western Francja/Meksyk/USA 2006, reż. Joachim Rønning, Espen Sandberg (95 min)
17:00 Złap mnie, jeśli potrafisz (Catch Me If You Can) **** - film biograficzny USA/Kan. 2002 (180 min)
20:00 Pocałunek śmierci (Kiss of Death) *** - dramat krym. USA 1995, reż. Barbet Schroeder, wyk. David Caruso (125 min)
22:05 Uprowadzona III (Taken 3) *** - film sensacyjny USA/Hiszpania/Francja 2014, reż. Olivier Megaton (125 min)
00:10 13 godzin: Tajna misja w Benghazi (13 Hours: The Secret Soldiers of Benghazi) *** - film sensacyjny USA/Malta/Maroko 2016 (185 min)

ALE KINO+

09:05 Bruce Lee, wejście smoka - film dok.
10:20 Arktyka (Arctic) *** - film przyg. Islandia/USA 18, reż. Joe Penna, wyk. Mads Mikkelsen (120 min)
12:20 Między światami (Rabbit Hole) *** - dramat obycz. USA 2010, wyk. Nicole Kidman (115 min)
14:15 Niezwykłe miejsce na śmierć (4/4)
16:10 Zbrodnie na wybrzeżu, cz. II (1/2) - serial krym. Niemcy 2023, wyk. Hendrik Duryn, Pia-Micaela Barucki
18:05 Stan wyjątkowy (Výjimečný stav) ** - komedia Czechy 2024, reż. Jan Hřebejk (125 min)
20:10 Podwójna tożsamość (The Death and Life of Bobby Z) ** - film sens. USA/Niemcy 2007, reż. John Herzfeld (120 min)
22:10 Gorący temat (Bombshell) *** - film biograficzny USA 2019, reż. Jay Roach (135 min)
00:25 Morderstwo na basenie (The Girl in the Pool) ** - thriller USA 2024, reż. Dakota Gorman (105 min)

TVP KULTURA

09:25 Dzieci i ryby - film krótkom. PL 22 (15 min)
09:40 Fair Play - film anim. Polska 1971 (20 min)
10:00 Dzień czwarty ** - film wojenny Polska 1984 (90 min)
11:30 Kosmos 1999 (18/24)
12:35 Podróże z Agatą Christie i Sir Davidem Suchetem (5)
13:35 Hrabina Cosel (1,2,3)
16:20 Noce i dnie (10)
17:30 Festiwal Góry Literatury – Czy świata jest za dużo?
18:15 Dzisiejsze czasy (Modern Times) **** - komedia USA 36, reż. Charles Chaplin (105 min)
20:00 W deszczowy dzień w Nowym Jorku (A Rainy Day in New York) *** - komedia romant. USA 2019 (105 min)
21:45 To jest mój sen - koncert Polska 2025
22:50 Bounty (The Bounty) *** - film przyg. Wielka Brytania/USA/Nowa Zelandia 1984 (140 min)
01:10 Festiwal Góry Literatury – Czy świata jest za dużo? - reportaż Polska 2026

HBO

08:55 Nasz dom - film biograficzny Hiszpania 2024, reż. Álex Montoya (80 min) ***
10:15 Across the Universe *** - musical USA/Wlk. Brytania 2007 (130 min)
12:25 Duża ryba - film przyg. **** USA 2003, reż. Tim Burton (125 min)
14:30 Anakonda - horror ** USA 2025, reż. Tom Gormican, wyk. Paul Rudd (95 min)
16:05 Le Mans '66 - film biograficzny USA 2019, reż. James Mangold (150 min) ****
18:35 Piraci, którzy nic nie robią - film animowany USA 2008 (85 min) **
20:00 Tak się poznaliśmy ** - komedia romantyczna USA 2023, reż. Peter Hutchings, wyk. Lucy Hale (100 min)
21:40 Sojusznicy - film sens. *** USA 2023, reż. Ilya Naishuller (110 min)
23:30 Mrugnij dwa razy *** - thriller USA/Meksyk 2024, reż. Zoë Kravitz, wyk. Naomi Ackie, Channing Tatum (100 min)
01:10 Amrum - dramat **** wojenny Niemcy 2025, reż. Fatih Akin (95 min)

CANAL+ PREMIUM

08:35 Wolna krowa - film krótkom. PL 23 (30 min)
09:05 Riefenstahl - film dok.
11:00 Imagine Dragons: Live at the Hollywood Bowl
13:10 Łapu-Capu (183)
13:25 Krucjata Bourne'a *** - thriller USA/Niemcy 2004, reż. Paul Greengrass (105 min)
15:10 Morderstwo w ambasadzie ** - film sens. Wlk. Brytania 2025, reż. Stephen Shimek (85 min)
16:35 Pod gwiaździstym niebem ** - komedia romant. USA 2025, reż. Michelle Danner (100 min)
18:15 Wicked - musical *** USA/Wlk. Brytania/Kanada 2024, reż. Jon M. Chu (165 min)
21:00 Christy - film biograf. *** USA 2025, reż. David Michôd, wyk. Sydney Sweeney (130 min)
23:10 Dziedzictwo Bourne'a *** - film sens. USA/Japonia 2012, reż. Tony Gilroy, wyk. Jeremy Renner, Rachel Weisz (130 min)
01:20 Powrót do Silent Hill ** - horror Wlk. Brytania/Niemcy/Francja/USA/Serbia 2026 (105 min)

KINO POLSKA

07:40 Polska Kronika Filmowa 10A/69 - film dok. Polska 1969
07:50 Polska Kronika Filmowa 12B/73 - reportaż Polska 1973
08:15 Przygody Myszki - serial dla dzieci Polska 1976
08:35 Bolek i Lolek (5,6/13)
08:55 Reksio - serial anim.
09:05 Chłopi: Boryna (1) - film obyczajowy Polska 1973
11:00 Chłopi: Jagna (2) - film obyczajowy Polska 1973
12:55 Agent nr 1 - dramat wojenny Polska 1971, reż. Zbigniew Kuźmiński, wyk. Karol Strasburger, Monika Sołubianka, Stojczo Mazgałow
15:05 1920. Bitwa Warszawska - dramat historyczny Polska 2011, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Borys Szyc, Natasza Urbańska
17:45 Anna German - serial biograficzny Ukraina/Polska/Chorwacja 2012, wyk. Joanna Moro, Szymon Sędrowski
20:00 Pianista - dramat wojenny Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański, wyk. Adrien Brody
23:05 Niepokonani - dramat obycz. USA/Emiraty Arabskie/Polska/Indie/Arabia Saud. 2010
02:00 Obcy musi fruwać - komediodramat PL/Niemcy 1993, reż. Wiesław Saniewski

POLSAT FILM

10:35 Kung Fu Panda - film animowany USA 2008
12:30 Ania z Zielonego Wzgórza: dalsze losy - dramat obyczajowy Kanada 2000
14:10 Gęsia skórka - czarna komedia USA/Australia 2015
16:25 Super Mario Bros. Film - film anim. USA/Japonia 2023
18:25 Szybcy i wściekli V - film sens. USA/Brazylia/Japonia 2011, reż. Justin Lin
21:00 Predators - film s.f. USA 2010, reż. Nimród Antal
23:10 Kryzys - thriller Kanada/Belgia/USA/Niemcy 2021

KINO TV

08:00 Strażnik Teksasu II (3,4/24) - serial sensacyjny
10:00 Potop Redivivus - film historyczny Polska 1974/2014
13:50 Następny (Next) - film sensacyjny USA 2007
15:50 Pierwsza liga - komedia USA 1989, reż. David S. Ward
18:00 Grobowiec smoka - film przyg. Wlk. Bryt./Chiny 2013
20:00 Stan zagrożenia - film sens. USA/Meksyk 1994
22:50 Efekt motyla - thriller USA/Kanada 2004
01:30 Kontakt bezpośredni - film sensacyjny USA/Niemcy/Bułgaria 2009

WARNER TV

12:15 Kopciuszek: Roztańczona historia - komedia muzyczna USA/Kanada 2008
14:05 Superman IV - film s.f. Wlk. Brytania/USA 1987
15:50 Raport Pelikana - thriller USA 1993, reż. Alan J. Pakula
18:45 Akademia policyjna II – Pierwsze zadanie - komedia USA 1985, reż. Jerry Paris
20:25 Akademia policyjna III – Ponowne szkolenie - komedia USA/Kanada 1986, reż. Jerry Paris, wyk. Steve Guttenberg
22:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (6,7,8/22)

PARAMOUNT

07:35 Opowieść jednorożca - film przyg. USA 2023
09:30 Przyjaciel gangstera - komedia krym. F/Włochy 2003, reż. Francis Veber
11:30 Rodzina od zaraz - komedia USA 2018
14:00 Książę w Nowym Jorku - komedia USA 1988, reż. John Landis, wyk. Eddie Murphy
16:45 Transfomers: Ostatni Rycerz - film s.f. USA/Chiny/Kanada 2017, reż. Michael Bay
20:00 Bumbleebee - film s.f. USA/Chiny 2018
22:30 Memento - thriller USA 2000, reż. Christopher Nolan

CINEMAX

15:00 Po prostu razem - melodramat Francja 2007
16:40 Ricky Bobby: Demon prędkości - komedia USA 2006, reż. Adam McKay
18:25 Między nami bliźniętami - komediodramat USA 2014
20:00 El Mariachi - film sens. Meksyk/USA 92, reż. Robert Rodriguez, wyk. Carlos Gallardo
21:20 Tożsamość Bourne'a - thriller USA/Niemcy/Czechy 2002, reż. Doug Liman
23:20 Helikopter w ogniu - dramat woj. USA/Wlk. Bryt.2001, reż. Ridley Scott

ROMANCE TV

08:05 Górski lekarz (5,5,6,6/8)
11:55 Cud w Kapsztadzie - dramat obycz. Niemcy 2022
14:05 Rejs ku szczęściu
16:00 Dwie kobiety na wszelkie bóle (1) - serial obycz.
17:55 Dziewczyna na rowerze - komedia romantyczna Niemcy/Francja/USA 2013
20:00 Zabójcze tropiki (1,2/8) - serial krym. Francja 2021, wyk. Sonia Rolland, Béatrice de La Boulaye, Julien Béramis
22:15 Kryminał z Bolzano - serial krym. Niemcy 2015
00:05 Mama się zwalnia - komedia Niemcy 2021

TVN FABUŁA

09:30 Uwolnić orkę II - film przyg. USA/F/Luksemburg 1995, reż. Dwight H. Little
11:40 Miss Agent - komedia sensacyjna USA 2000
13:55 Miss Agent II: Uzbrojona i urocza - komedia sensacyjna USA 2005, reż. John Pasquin
16:30 Hrabia Monte Christo - film przyg. F/Belgia 2024
20:00 Harry Potter i kamień filozoficzny - film fantasy Wlk. Brytania/USA 2001
23:20 Ostatnie tchnienie - thriller Niemcy/Malta/B/Wlk. Brytania/Francja 2023

AMC

08:45 Koniec świata (2/2)
10:40 Para doskonała - film obycz. USA/Kanada 2022
12:25 Jeniec: Jak daleko nogi poniosą - dramat woj. Niemcy 2001, reż. Hardy Martins
15:00 Karate Kid - film familijny USA 84, wyk. Ralph Macchio
17:45 Pogromcy duchów II - komedia sens. USA 1989
20:00 Przekręt - komedia kryminalna Wlk. Brytania/USA 2000, reż. Guy Ritchie
22:05 9 1/2 tygodnia - film erotyczny USA 1986
00:35 Policja - film krym. Wlk. Brytania/Niemcy/USA 2002

eprasa.pl 26aa7ea726

AXN

08:10 FBI: International IV (15/22) - serial akcji USA 2025
09:10 FBI: Most Wanted IV
10:10 MacGyver IV
14:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII - serial krym.
20:00 Saga »Zmierzch«: Przed świtem, cz. 2 - film fantasy USA 2011, reż. Bill Condon
22:25 W 80 dni dookoła świata - film przyg. USA/Niemcy/Irlandia/Wlk. Brytania 2004
00:45 Maska Zorro - film przyg. USA/Meksyk 1998, reż. Martin Campbell

EPIC DRAMA

08:15 Zatraceni w miłości - serial obycz. Turcja 2024
11:20 Agenci NCIS XVII (6,7,8,9,10/20) - serial krym.
15:50 Panna Marple IV (4/4) - miniserial Wlk. Brytania 2009
17:55 Poirot IV (1/3) - serial krym. Wlk. Brytania 1992
20:05 Detektyw Murdoch XIX - serial kryminalny Kanada/Wlk. Brytania 2025
21:00 Komisarz Maigret (2/2) - serial krym. Wlk. Bryt. 2016
22:50 Hiszpańska księżniczka: Bitwa o Henryka (4/8) - serial hist. USA/Wlk. Brytania 2019
00:05 Zatraceni w miłości

TVN STYLE

11:30 Jestem z Polski VI (6,7,9/9) - serial dok.
14:30 Kobieta na krańcu świata XVI: Peru – taniec ponad podziałami (5/8)
15:35 Projekt City (4/6)
16:05 Bitwa o gości (8)
17:05 Zgłoś remont (1) - reality show Polska 2026
18:05 Ugotowani (12)
19:05 Kuchenne rewolucje (12, 8) - reality show
21:05 Kate. Narodziny księżnej (3) - serial dok.
22:10 Ślub od pierwszego wejrzenia (7, 8) - real tv

TVN TURBO

08:10 Usterka XVI
08:40 Samochód marzeń (8)
09:35 Ciężarówką przez Stany II - serial dok.
12:30 Wojny samochodowe (2, 3, 4) - program rozrywkowy
15:30 Zawodowi handlarze
17:00 Mobilni mechanicy (2, 4)
18:30 Usterka XVI (19,20)
19:30 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (6) - magazyn
20:15 Z drugiej ręki (1)
21:00 Naprawy nie do naprawy
21:45 Moto kombat (8)
22:25 Zawodowi handlarze (11)
23:10 Wojny samochodowe
00:10 Duda kontra Szafrański

BBC FIRST

08:30 McDonald i Dodds III
10:25 Morderstwa w Midsomer (2,2/4) - serial krym.
12:35 Ojciec Brown IX (3,4,5/10) - serial krym.
15:35 My Life is Murder V (3,4)
17:35 Z pamiętnika położnej X (3/7) - serial obyczajowy
18:45 Śmierć z dala od palm
19:55 Śmierć pod palmami IV (4/8) - serial krym. Wlk. Brytania/Francja 2015
21:00 Annika (6/6)
22:05 Milczący świadek XXIII (3,4/10) - serial krym.

FX

08:15 Agenci NCIS: Sydney III (1,2) - serial kryminalny
10:05 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (16,17/24) - serial krym.
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (11,12,13/17)
14:40 Z Archiwum X III (9,10,11/24) - serial s.f.
17:30 Anioły i Demony - thriller USA/Włochy 2009
20:15 W pogoni za zemstą - film sensacyjny USA 2010, reż. George Tillman Jr.
22:20 Szklana pułapka III - film sensacyjny USA 1995
00:55 Liberator II - film sens. USA 1995, reż. Geoff Murphy

HGTV

08:00 Poszukiwacze domów
09:05 Nowa Maja w ogrodzie
10:35 Uratuj swój ogród (18)
11:35 Wymarzony dom za granicą - serial dok.
12:40 Pogromcy chaosu (1)
13:45 Weekendowa metamorfoza (1, 2) - reality show
15:35 Polowanie na ogród IX
17:15 House Hunters (6, 1, 2)
18:55 Będzie pięknie (4/8)
19:55 Weekendowa metamorfoza (4, 1) - reality show
21:45 Mieszkanie na miarę IV
23:40 Usterka XI (10,4,6) - serial dok. Polska 2019

BBC LIFESTYLE

08:55 Mistrzowie ceramiki (2) - teleturniej muzyczny
10:00 Wielkie nowozelandzkie wypieki (1, 2) - show
12:50 Na bogato: sekrety pierwszej klasy (1,2/4)
14:45 Najlepsze hotele Indii
15:50 Zapraszam do stołu: wielka porcja (6) - reality show
17:40 Psijaciele w potrzebie
18:40 Majorka: śródziemnomorskie smaki (1, 2) - mag.
19:45 Wielkie amerykańskie wypieki (5, 6) - pr. rozrywkowy
22:00 Psijaciele w potrzebie
23:00 Wstydliwe choroby: online III (1,2) - serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:00 Tata ma plan IV (9/13) - serial kom. USA 2020
08:30 Teoria wielkiego podrywu X - serial kom.
12:45 Teoria wielkiego podrywu X (21,22/24)
13:30 Przyjaciele - serial kom. USA 1994
17:00 9JKL (15,16/16)
18:00 Przyjaciele (8,9/24)
19:00 Duchy (9,11/18)
20:00 Dwaj zgryźliwi tetrycy - komedia USA 1993
22:10 The Office PL IV (1/12)
22:55 Comedy Club (13, 1)

TVP SERIALE

08:05 Na sygnale
10:20 Ranczo IX (12)
12:05 Rodzinka.pl XVIII
13:40 Ojciec Mateusz 31 (3)
15:30 Komisarz Alex XXV (4) - serial krym. Polska 2025
16:30 Ranczo IX (13) - serial komediowy Polska 2015
17:30 Czterdziestolatek (7)
18:40 U Pana Boga w ogródku (12) - serial kom. Polska 2008
19:40 Ojciec Mateusz 31 (4,5,6) - serial krym. Polska 2024, wyk. Artur Żmijewski
22:25 Ranczo X (1,2)
00:20 Komisarz Alex XXV (4,5) - serial krym. Polska 2025

CANAL+ KUCHNIA

13:35 Jamie Oliver (23, 24)
14:30 U sąsiadów w kuchni
15:40 ABC gotowania (5)
16:05 m jak mięso (1, 2)
16:55 Jamie Oliver (3)
17:50 Ekoporady z Julią Oleś II
17:55 Jakubiak rozgryza Polskę
18:50 Jedz, podróżuj, smakuj
19:50 Podróże piekarza z Hebrydów (3) - mag. kulinarny
20:45 Kulisy wielkiej kuchni
21:40 Mistrzowie przekąsek w akcji – Nowa Zelandia (3)
22:35 Kuchenny recykling (6)
23:35 Wszystkie smaki fermentacji II (1) - serial dok.

CANAL+ DOMO

09:30 Mam zamek III (4)
09:55 Daleko od miasta XIII (2)
10:25 Ucieczka na wieś XXII
12:15 Cuda z drewna (5/12)
13:10 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (5)
14:10 Wielkie projekty XI
15:20 Gardeners' World (17)
16:30 Mam zamek III (4,5)
17:30 Kupione i co dalej? (2)
18:00 Daleko od miasta XIII (6)
19:00 Zbudujemy ten dom
20:00 Adres: rezydencje marzeń (9) - reality show
21:00 Wielkie projekty XII
22:10 W mieście czy na wsi
23:00 Luksusowa ucieczka

PLANETE+

13:35 Krok przed katastrofą
14:40 Natura. Proces ciągłej zmiany - film dok. A 2023
15:50 Watykan. W jakim stanie jest Kościół? (1/6) - serial dok.
16:55 Wielki smog londyński
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Polska z góry IX (8,9/10)
19:45 Robert De Niro - film dok.
20:50 Henry Ford. XX-wieczny życiorys - film dok.
22:00 Komensky. Edukacja tworzy człowieka - film dok.
23:10 Eddy Merckx, zwany „Kanibalem" - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

11:00 Celnicy na straży Szwecji IV (11/14) - serial dok.
12:00 Celnicy na straży Niemiec
13:00 Złomowisko PL IV (4,5)
15:00 Nic do ukrycia II (2)
16:00 Bracia Collins biorą się do roboty (1) - pr. rozrywkowy
17:00 Ciężarówką przez Afrykę - serial dok. Polska 20
18:00 Ed Stafford: inicjacja
19:00 Teorie spiskowe pod lupą (3) - serial dok. USA 2026
20:00 W oku cyklonu: Łowcy burz (6/6) - serial dok.
21:00 Najniebezpieczniejszy zawód świata XXII (2)
22:00 Złoto drwali II

TVP HISTORIA

11:50 Wszystkie kolory świata
12:55 Wyspy Kanaryjskie (2/5)
14:00 Ex libris - mag.
14:30 Godzina W - dramat wojenny Polska 1979
15:55 Powstanie warszawskie. Pragnienie wolności - film dok.
16:35 Człowiek, który rozpoczął powstanie - film dok.
17:25 Blisko, coraz bliżej (8)
18:50 Powstanie zwykłych ludzi
19:55 Pomiędzy – 1944-1945
21:25 Kurier - film sens. PL 2019, reż. Władysław Pasikowski
23:25 Sierpniowe niebo. 63 dni chwały - dramat woj. PL 2013

HISTORY

09:15 Gwiazdy lombardu XIII
10:10 Wojny magazynowe XVI
11:10 Wojownicy wszech czasów (4) - serial dok.
12:05 Starożytni kosmici XIV
13:05 Tajemnice zaginionych miast (2) - serial dok.
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata V (4/18) - serial dok.
14:55 Gwiazdy lombardu XXV
16:15 Piątka z historii (5,6)
17:10 Starożytne armie
19:05 Starożytni kosmici XVII
21:00 Imperium rzymskie: powstanie i upadek - serial dok.
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (7,8/18)

NATIONAL GEOGRAPHIC

08:55 Ekstremalne zagrożenia
10:00 Katastrofa w przestworzach XXV (10,6,3,3,4,4)
16:00 **Premiera:** Car S.O.S. VII - serial dok. Wlk. Bryt. 2026
17:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy. Wojna z ZSRR (2/3)
18:00 Hitler: zaginione taśmy III Rzeszy (2/6) - serial dok.
19:00 Spacer bez końca: Chiny (1,2/4) - serial dok.
20:00 Pompeje: podróż w czasie z Tomem Hiddlestonem
21:00 Starożytne konstrukcje
22:00 Ukryte pod miastami

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VII (4)
09:00 Pociągiem po Europie
10:00 Świat z góry. Podróże pociągiem (3) - serial dok.
11:00 Bitwy morskie – historia okrętów wojennych
13:00 Rolnicy. Podlasie VIII
16:00 Podglądacze przyrody (6, 7) - mag. przyrodniczy
17:00 Największe statki świata (5/8) - serial dok. USA 2019
18:00 Najniebezpieczniejsze drogi do szkoły III - serial dok.
19:00 Jak to wyjaśnić II
20:00 Tajemnice zamków (5/8)
21:00 Niezwykłe konstrukcje II
22:00 Niewyjaśnione zagadki

BBC EARTH

08:50 Wielkie koty 24/7 (5/6)
10:00 Sekretne życie ogrodu
11:05 Wietnamskie przygody Billa Baileya (2/6) - serial dok.
12:10 W okowach mrozu III
17:15 Potęga ssaków: kulisy
17:30 Wietnamskie przygody Billa Baileya (2/6) - serial dok.
18:40 Najpiękniejsze trasy spacerowe - serial dok.
19:45 Wyspy Atlantyku (2)
21:55 Naturalnie odmienione życie - serial dokumentalny
22:55 Sekretne życie ogrodu (1/5) - serial dokumentalny
00:00 Na krawędzi katastrofy

POLSAT VIASAT HISTORY

08:15 Największe postaci zimnej wojny (3) - serial dokumentalny Australia 2025
10:25 Naziści: korzenie zła - serial dok. Kanada 2025
13:20 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok.
17:55 Konkwistadorzy: powstanie i upadek (4,5,6/6) - serial dokumentalny
21:00 Życie prywatne przywódców Rzeszy (1,2/4) - serial dok. Niemcy 2025
22:55 Informator z Oświęcimia - film dok. Francja 2021
00:05 II wojna światowa: cena imperium (1,2/13) - serial dok.

eprasa.pl 26aa7ea726

Od A do Z

BATTLESHIP: BITWA O ZIEMIĘ ★★
film przyg., USA/Japonia 2012, reż. Peter Berg, wyk. Taylor Kitsch, Liam Neeson, Alexander Skarsgård
19:30 | canal+ premium
Scenariusz wysnuty z gry planszowej (zabrakło innych pomysłów): połączone siły morskie Ziemian muszą stawić czoło atakowi obcych z kosmosu. Pod każdym względem nic odkrywczego.

BEZ PRZEDAWNIENIA ★★
thriller, USA 2002, reż. Carl Franklin, wyk. Ashley Judd, Morgan Freeman, Jim Caviezel
20:00 | stopklatka
W duchu „Ludzi honoru": Pentagon bije się w cudze piersi za swoje grzechy kosztem drobnych pionków. Ale trafia kosa na kamień, bo pionek jest mężem ustosunkowanej pani mecenas. Solidne.

CHALLENGERS ★★★
komedia, USA 2024, reż. Luca Guadagnino, wyk. Zendaya, Josh O'Connor, Mike Faist
20:00 | cinemax
Od zawsze dwaj tenisiści rywalizują o koleżankę z akademii tenisowej – niegdyś mistrzynię kortu, dziś utalentowaną trenerkę, która dawniej była kochanką jednego, by ostatecznie poślubić drugiego.

CI, KTÓRZY ŻYCZĄ MI ŚMIERCI ★★★
film sens., USA/Kanada 2021, reż. Taylor Sheridan, wyk. Angelina Jolie, Finn Little, Jon Bernthal
23:35 | tvn 7
Chłopiec był świadkiem zbrodni, ścigają go mordercy, a w lessie wybucha pożar, który ma zatrzeć ślady. Z odsieczą rusza leśna strażniczka i specjalistka od survivalu, dzielna Angelina Jolie.

DOM GLASSÓW ★★
thriller, USA 2001, reż. Daniel Sackheim, wyk. Leelee Sobieski, Diane Lane, Stellan Skarsgård
22:40 | ale kino+ hd
Osierocona nastolatka (Leelee Sobieski) odkrywa, że opiekująca się nią i jej bratem rodzina zastępcza wcale nie jest tak bezinteresowna, jakby się wydawało. Czysta rutyna.

Wściekłe psy

23:15 | canal+ premium ★★★★

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Quentin Tarantino debiutuje brawurowo: psychodrama między sześciu gangsterami po nieudanym skoku na bank. Kamień milowy w rozwoju kina sensacyjnego: szok, przemoc i dojrzałe aktorstwo.

DRAMAT KRYM.
USA 1992, REŻ. QUENTIN TARANTINO, WYK. HARVEY KEITEL, TIM ROTH, MICHAEL MADSEN

DZIEWCZYNA, KTÓRA UCIEKŁA: HISTORIA KARY ROBINSON ★★★
thriller, USA 2023, reż. Simone Stock, wyk. Katie Douglas, Cara Buono, Kristian Bruun
20:20 | warner tv
Na faktach: przed laty dzielna piętnastolatka została uprowadzona przez seryjnego mordercę, ale wykorzystała okazję, by uciec swemu oprawcy i doprowadzić do jego schwytania mimo bezczynności policji.

EX MACHINA ★★★★
film s.f., Wlk. Brytania/USA 2015, reż. Alex Garland, wyk. Alicia Vikander, Domhnall Gleeson, Oscar Isaac
22:10 | cinemax
Oscar za efekty i nominacja za scenariusz dla opowieści o informatyku, któremu przychodzi sprawdzić doskonałość sztucznej inteligencji zainstalowanej w androidzie o wyglądzie atrakcyjnej kobiety.

NO HEJ! ★★★
komedia, USA 2025, reż. Sophie Brooks, wyk. Molly Gordon, Logan Lerman, Geraldine Viswanathan
21:35 | hbo
Pierwszy romantyczny wypad zakochanej – jak się zdaje – pary przybiera dość nieoczekiwany obrót a rosnące nieporozumienia, w tym niefortunna interwencja przyjaciół, prowadzić mogą do fiaska związku.

PRZEŁĘCZ OCALONYCH ★★★★
film wojenny, USA/Australia 2016, reż. Mel Gibson, wyk. Andrew Garfield, Vince Vaughn, Sam Worthington
20:00 | tvp kultura
Mel Gibson powraca do głównego nurtu Hollywood opowieścią o Desmondzie Dossie – żołnierzu, który odmówił noszenia broni, a mimo to został odznaczony Medalem Honoru za postawę podczas bitwy na Okinawie.

SILENT TWINS ★★★
film biograficzny, Polska/Wlk. Brytania/USA 2022, reż. Agnieszka Smoczyńska, wyk. Letitia Wright, Tamara Lawrance, Nadine Marshall
22:45 | tvp kultura
Złote Lwy 2022: osnuta na faktach historia pary czarnoskórych bliźniaczek z Walii, które jako dzieci przestały porozumiewać się z otoczeniem, nie przestając komunikować się między sobą własnym językiem.

SZEREGOWIEC RYAN ★★★★★
film wojenny, USA 1998, reż. Steven Spielberg, wyk. Tom Hanks, Tom Sizemore, Edward Burns
20:00 | tvn 7
Steven Spielberg o lądowaniu aliantów w Normandii: tak naprawdę liczy się tylko brawurowa sekwencja desantu sfilmowana przez Janusza Kamińskiego (Oscar!) w stylu kronik filmowych z epoki. Klasyka.

SZPIEG ★★★★★
thriller, Wlk. Brytania/Francja/Niemcy 2011, reż. Tomas Alfredson, wyk. Gary Oldman, Colin Firth, Mark Strong
20:10 | ale kino+ hd
Czytając Johna Le Carré: emerytowany agent brytyjskiego wywiadu wraca do służby, by odszukać wśród kierownictwa sekcji radzieckiego szpiega, który doprowadził do spektakularnej klęski Brytyjczyków.

ŚWIATŁO MIĘDZY OCEANAMI ★★★★
melodramat, Wlk. Brytania/Nowa Zelandia/USA/Indie/Australia/Kanada 2016, reż. Derek Cianfrance, wyk. Michael Fassbender, Alicia Vikander, Rachel Weisz
21:20 | tvp 1
Michael Fassbender jako latarnik, któremu wraz z żoną do szczęścia brakuje tylko dziecka. Kiedy udaje się uratować niemowlę z dryfującej łodzi, radości nie ma granic. Do czasu.

UCIEKAJ! ★★★★
thriller, USA/Japonia 2017, reż. Jordan Peele, wyk. Daniel Kaluuya, Allison Williams, Bradley Whitford
23:10 | hbo
"Zgadnij, kto przyjdzie na obiad" na miarę XXI wieku. Biała dziewczyna zabiera swego czarnoskórego narzeczonego na weekend do rodziców, a chłopak odkrywa posępną – rasistowską - tajemnicę domu.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 26aa7ea726

TVP1

07:00 Msza święta
08:00 Tydzień (1092)
08:35 Stawka większa niż życie (17) - serial wojenny
10:55 Ojciec Mateusz XVII (8)
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Portret kapłana (19)
13:10 Planeta Ziemia III III
14:15 Studio Letniego GP
14:40 Skoki narciarskie: Letnie Grand Prix mężczyzn w Wiśle (na żywo)
15:45 Skoki narciarskie: Letnie Grand Prix mężczyzn w Wiśle (na żywo)
16:35 Studio Letniego GP
17:00 Teleexpress
17:35 Żona dla Polaka (9)
18:40 Jaka to melodia? (5744)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 Gra z Cieniem (5/13) - serial krym. Polska 24, wyk. Natalia Rybicka
21:20 Światło między oceanami (The Light Between Oceans) ★★★★ - melodramat Wlk. Bryt./Nowa Zelandia/USA/Indie/Australia/Kanada 2016 (140 min)
23:40 Dewajtis (2/7) - serial kostiumowy Polska 23
00:40 Miasto 44 ★★★★ - film woj. Polska 2014, reż. Jan Komasa, wyk. Wojciech Błach (135 min)

TVP2

05:20 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7633) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
11:10 Tour de Pologne – kroniki
11:15 Dzień z życia artysty (13) - mag. kulturalny
11:50 Lato z Radiem i Telewizją Polską - koncert
14:00 Familiada (3093)
14:35 Koło fortuny (2059) - teleturniej Polska 2025
15:10 Szansa na sukces. Opole 2026 (4) - show
16:15 Tak to leciało! (70)
17:15 Maxima. Droga na tron (6/6) - serial biograficzny Holandia 2024, wyk. Delfina Chaves, Martijn Lakemeier
18:15 Rodzinka.pl XVII (4) - serial kom. Polska 2025
18:55 Kocham Cię, Polsko! (8)

20:20 Postaw na milion (386) - teleturniej
21:20 Mazurska Noc Kabaretowa (1, 2) - kabaret i satyra Polska 2026
23:25 Harry Wild (1,2/8) - serial krym. Wlk. Brytania/Niemcy 2022
01:30 Król (4/8) - serial krym. Polska 2020, wyk. Michał Żurawski
02:45 Medicus (The Physician) ★★★ - film przyg. Niemcy 2013, reż. Philipp Stölzl, wyk. Stellan Skarsgård (170 min)

POLSAT

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (2023) - mag. informacyjny
08:30 Halo tu Polsat (3065) - magazyn Polska 2026
11:25 Zakochany Madagaskar - film anim. USA 2013 (25 min)
11:50 Hop - film animowany USA 2011, reż. Tim Hill
13:55 Fałszywa dwunastka II (Cheaper by the Dozen 2) - komedia USA/Kanada 2005, reż. Adam Shankman, wyk. Steve Martin (125 min)
16:00 Zaginiony świat: Jurassic Park (The Lost World: Jurassic Park) - film sens. USA 1997, reż. Steven Spielberg, wyk. Jeff Goldblum, Julianne Moore, Arliss Howard (170 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (802)

19:55 Miss Polski 2026 (1, 2, 3) - program rozrywkowy Polska 2026
23:00 Mayday (1,2/4) - miniserial Polska 2020, wyk. Piotr Adamczyk
01:00 Erin Brockovich ★★★ - film biograficzny USA 2000, reż. Steven Soderbergh, wyk. Julia Roberts, Albert Finney, Aaron Eckhart, Marg Helgenberger (175 min)
03:55 Świat według Kiepskich XIII (2/13) - serial komediowy

TVN

05:40 Uwaga! (8056) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (29/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Tomaszów Mazowiecki – Toscania 31 (9) - reality show
07:45 Dzień dobry wakacje
11:30 Co za tydzień (1254)
12:20 Ugotowani (9)
13:30 Lemony Snicket – Seria niefortunnych zdarzeń (A Series of Unfortunate Events) - komedia Niemcy/USA 2004 (140 min)
15:50 Akademia Policyjna V – Misja w Miami Beach (Police Academy 5: Assignment: Miami Beach) - komedia USA 1988, reż. Alan Myerson (125 min)
17:55 Kuchenne rewolucje: Myślibórz – „Domowe obiady u rudej" 31 (8) - reality show
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 Transfomers: Ostatni Rycerz (Transformers: The Last Knight) ★★★ - film s.f. USA/Chiny/Kanada 17, reż. Michael Bay, wyk. Mark Wahlberg (195 min)
23:00 Kod dostępu (Swordfish) ★★★ - film sens. USA 01, reż. Dominic Sena, wyk. John Travolta, Hugh Jackman (130 min)
01:10 Tata ★★★ - komediodramat Polska/Ukraina 2022, reż. Anna Maliszewska (140 min)

TV PULS

07:30 Don Matteo: Boski detektyw XV - serial krym.
09:50 Kurierzy II (5,6)
11:40 Turner i Hooch - komedia sensacyjna USA 1989, reż. Roger Spottiswoode, wyk. Tom Hanks, Mare Winningham
13:45 Agentka specjalnej troski (Raid dingue) - kom. sensacyjna Francja/B 2016 (130 min)
15:55 Za jakie grzechy, dobry Boże? (Qu'est-ce qu'on a fait au Bon Dieu?) - komedia Francja 2014 (120 min)
17:55 I znowu zgrzeszyliśmy, dobry Boże! (Qu'est-ce qu'on a encore fait au Bon Dieu?) - komediodramat Francja 2019 (125 min)
20:00 Ocean ognia (Hunter Killer) ★★★ - thriller USA/Chiny/Wlk. Brytania 2018, reż. Donovan Marsh, wyk. Gerard Butler (140 min)
22:20 Hellboy (Hellboy: Rise of the Blood Queen) ★★ - film sens. Francja/USA/Wlk. Brytania/Bułgaria/Kanada/Portugalia 2019 (150 min)
00:50 Skazany na piekło (In Hell) ★★ - thriller USA 2003, reż. Ringo Lam (120 min)

TVN7

05:10 Szkoła (44/63) - serial fabularno-dok. Polska 2020
06:05 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie III
07:00 New Looney Tunes III (13/52) - serial anim.
07:45 Kapitan Majtas: Pierwszy wielki film - film anim. USA/Kanada/Francja/Wlk. Brytania/Indie 2017
09:35 Ukryta prawda (7,8,9, 10,11/60) - serial fab.-dok.
14:35 Szpital św. Anny (9,10/50) - serial obycz.
16:35 Detektywi (8/56) - serial fab.-dok. Polska 2023
17:40 Jack pogromca olbrzymów (Jack the Giant Slayer) - film fantasy USA 2013 (140 min)
20:00 Szeregowiec Ryan (Saving Private Ryan) ★★★★★ - film woj. USA 1998, reż. Steven Spielberg, wyk. Tom Hanks, Tom Sizemore (215 min)
23:35 Ci, którzy życzą mi śmierci (Those Who Wish Me Dead) ★★★ - film sens. USA/Kanada 2021, reż. Taylor Sheridan (130 min)
01:45 Rezolucja 819 (Résolution 819) ★★★ - dramat obycz. Francja/Włochy/PL 2008 (120 min)

MEZZO

11:05 Biréli Lagrène, Martin Taylor, Ulf Wakenius – Jazz à Vienne 2025 - koncert
12:05 Intermezzo
12:45 Strauss: Symfonia alpejska - muzyka klasyczna
13:40 Duńska Narodowa Orkiestra Symfoniczna, Fabio Luisi – Nielsen: Symfonia nr 1
14:50 Suity dla cierpiącego świata: Tanja Tetzlaff - muzyka klasyczna Szwajcaria 2023
16:00 Intermezzo
16:20 Richard Wagner: Die Walküre - opera Szwajc. 2024
20:30 Klaus Mäkelä, Królewska Orkiestra Concertgebouw: Sibelius, Mozart - muzyka klas.
21:55 Nielsen: Symfonia nr 5 – Duńska Narodowa Orkiestra Symfoniczna, Fabio Luisi - muzyka klasyczna
23:15 Król walca - film dok.

PULS 2

08:45 Wojciech Cejrowski. Boso – Karaiby (4, 5)
10:05 Mania wielkości - komedia Francja/Hiszpania/Włochy/Niemcy 1971
12:30 Żandarm z Saint–Tropez - komedia Francja/Włochy 1964, reż. Jean Girault
14:35 The Ash Lad: In the Hall of the Mountain King - film przyg. Norwegia/Czechy/Irlandia 2017, reż. Mikkel Braenne Sandemose
16:40 W poszukiwaniu Złotego Zamku - film fantasy Norwegia 2019, reż. Mikkel Braenne Sandemose
18:45 Prawdziwa narzeczona - film fantasy Niemcy 2020
20:00 Zabójca - horror Aus. 2007, reż. Greg McLean
21:55 Dzielnica strachu X
03:00 Lombard - serial obycz.

TV4

07:00 The Americas (6,7/10)
08:55 Galileo
10:55 Bez hamulców - film sensacyjny USA 2012
12:50 Wielki błękit - dramat obycz. Francja/Włochy/USA 1988, reż. Luc Besson, wyk. Jean-Marc Barr, Jean Reno
16:25 Déjà vu - thriller USA/Wlk. Brytania 2006, reż. Tony Scott, wyk. Denzel Washington, Jim Caviezel
18:55 Uroczysko IV (31,32/52) - serial krym. Polska 2025, wyk. Antoni Królikowski
20:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (33,34,35,36) - serial krym. Polska 2026, wyk. Marek Włodarczyk
00:00 STOP Drogówka (358) - mag. policyjny Polska 2025
01:00 Tokio nocą. Sekretna Japonia - film dokumentalny

METRO

07:05 Gorączka złota XI (17/21) - serial dok. USA 2021
08:00 Klan z Alaski V (15,1/15)
10:00 The Floor (2, 5)
11:25 Gremliny rozrabiają - film s.f. USA 1984, reż. Joe Dante, wyk. Zach Galligan
13:30 Diagnoza II (13,1) - serial obycz. Polska 2018, wyk. Maja Ostaszewska
15:35 Kryminalni (7,10,11) - serial krym. Polska 2004
18:55 Milionerzy (629, 630)
20:00 Yellowstone II (3,4/10) - serial obycz. USA 2019, wyk. Kevin Costner, Luke Grimes
22:05 Wytańczyć marzenia - dramat obycz. USA 2006, reż. Liz Friedlander, wyk. Antonio Banderas, Rob Brown
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet III (3/15)
01:20 Szpital (3/68)

eprasa.pl 26aa7ea726

NIEDZIELA 2.08

STOPKLATKA

08:55 **Komisarz Rex V** (6/13) - serial sensacyjny
09:55 **Hudson i Rex II** (18,17,19/19) - serial krym.
12:55 **Robin z Sherwood** (6/6) - serial fantasy
14:00 **Smoking (The Tuxedo)** ** - komedia sensacyjna USA 2002, reż. Kevin Donovan (125 min)
16:05 **Kosmiczne jaja (Spaceballs)** ** - komedia USA 1987, reż. Mel Brooks (115 min)
18:00 **Brunet wieczorową porą** *** - komedia Polska 1976, reż. Stanisław Bareja, wyk. Krzysztof Kowalewski (120 min)
20:00 **Bez przedawnienia (High Crimes)** ** - thriller USA 2002, reż. Carl Franklin, wyk. Ashley Judd (145 min)
22:25 **Najlepsi z najlepszych IV: Bez ostrzeżenia (Best of the Best 4: Without Warning)** * - thriller USA 1998, reż. Phillip Rhee (100 min)
00:05 **Anna German. Tajemnica białego anioła** - serial biograficzny Ukraina/Polska/Chorwacja 2012

KINO POLSKA

07:45 Polska Kronika Filmowa 15/82 - reportaż Polska 1982
07:55 Polska Kronika Filmowa 20/82 - reportaż Polska 1982
08:15 Przygody Myszki - serial dla dzieci Polska 1976
08:35 Bolek i Lolek (7,8/13)
08:55 Reksio - serial anim.
09:10 W pustyni i w puszczy - film przyg. Polska 2001, reż. Gavin Hood, wyk. Adam Fidusiewicz, Karolina Sawka
11:45 C.K. dezerterzy, cz. 1 - film przygodowo-wojenny Polska/Węgry 1986
13:40 C.K. dezerterzy, cz. 2 - film przygodowo-wojenny Polska/Węgry 1986
15:05 Stara baśń. Kiedy słońce było Bogiem - film hist. Polska 2003, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Michał Żebrowski
17:35 Bitwa pod Wiedniem - dramat hist. Polska/Włochy 2012, reż. Renzo Martinelli, wyk. Jerzy Skolimowski
20:00 Anna German - serial biograficzny Ukraina/Polska/Chorwacja 2012, wyk. Joanna Moro, Szymon Sędrowski
22:15 Wygrany - dramat Polska/USA 2011, reż. Wiesław Saniewski, wyk. Pawel Szajda, Janusz Gajos, Wojciech Pszoniak
00:45 Bo we mnie jest seks - film biograficzny Polska 2021

ALE KINO+

08:05 **Alfa (Alpha.)** *** - film sens. Hol./Szwajcaria 2024, reż. Jan-Willem Van Ewijk (130 min)
10:15 **Tim Burton: Potwór w kinie** - film dok.
11:30 **Pęknięte lustro (The Mirror Crack'd)** *** - komedia kryminalna Wlk. Brytania 1980, reż. Guy Hamilton (130 min)
13:40 **Tunel (Tunnelen)** *** - film katas. Norwegia 2019, reż. Pål Øie (130 min)
15:50 **Zbrodnie na wybrzeżu, cz. II** (2/2) - serial krym. Niemcy 2023
17:45 **Michael Clayton** **** - dramat krym. USA 07, reż. Tony Gilroy, wyk. George Clooney (145 min)
20:10 **Szpieg (Tinker Tailor Soldier Spy)** ***** - thriller Wlk. Brytania/Francja/Niemcy 2011, reż. Tomas Alfredson (150 min)
22:40 **Dom Glassów (The Glass House)** ** - thriller USA 2001, reż. Daniel Sackheim (130 min)
00:50 **Sala samobójców. Hejter** **** - thriller Polska 2020, reż. Jan Komasa, wyk. Maciej Musiałowski, Agata Kulesza (160 min)

POLSAT FILM

08:00 Sąsiedzi - serial anim.
08:25 Była sobie Ziemia
10:00 Super Mario Bros. Film - film anim. USA/Japonia 2023
11:55 Kevin sam w domu - komedia sens. USA 1990
14:20 Spider-Man: Bez drogi do domu - film s.f. USA 2021
17:20 Hobbit: niezwykła podróż - film fantasy USA/Nowa Zelandia 2012, reż. Peter Jackson, wyk. Martin Freeman
21:00 Znaki - film s.f. USA 2002, reż. M. Night Shyamalan
23:10 Wojna żeńsko-męska - komedia Polska 2011

KINO TV

09:40 Pan Wołodyjowski - film historyczny Polska 1968
12:50 Wciąż ją kocham - melodramat USA 2010
15:00 Bitwa o Anglię - film wojenny Wlk. Brytania/USA/Francja/Hiszpania 1969
17:45 RoboCop - film s.f. USA 2014, reż. José Padilha
20:00 Rob Roy - film przyg. Wlk. Brytania/USA 1995, reż. Michael Caton-Jones
22:55 Walkiria - dramat wojenny USA/Niemcy 2008
01:30 Operacja Delta Force II: Na ratunek - film sensacyjny USA 1990, reż. Aaron Norris

TVP KULTURA

09:40 **Podróż księcia (Le voyage du prince)** *** - film anim. F/Luksemburg 2019 (80 min)
11:00 **Podróże z Agatą Christie i Sir Davidem Suchetem** (5)
12:05 **Kosmos 1999** (19/24)
13:05 **Opole – koncertowe wspomnienia** (16)
13:20 **KFPP Opole -'92** (7)
14:30 **Frankie i Johnny (Frankie and Johnny)** ** - musical USA 1966, reż. Frederick de Cordova, wyk. Elvis Presley (95 min)
16:05 **Noce i dnie** (11)
17:15 **Studio Kultura** (693)
18:10 **Irena Santor. Magiczny jeden krok**
19:15 **Piosenki Władysława Szpilmana** - koncert
20:00 **Przełęcz ocalonych (Hacksaw Ridge)** **** - film wojenny USA/Australia 16, reż. Mel Gibson, wyk. Andrew Garfield (145 min)
22:25 **TVP Kultura na TAURON Nowe Horyzonty** - magazyn
22:45 **Silent Twins (The Silent Twins)** *** - film biograf. PL/Wlk. Brytania/USA 2022 (125 min)
00:50 **Kulturalni** (29) - mag.

WARNER TV

12:25 Akademia policyjna II – Pierwsze zadanie - komedia USA 1985, reż. Jerry Paris
14:10 Akademia policyjna III – Ponowne szkolenie - komedia USA/Kanada 1986
15:45 Jackie Chan: Pierwsze uderzenie - film sens. Hongkong 1996, reż. Stanley Tong
17:25 Raport Pelikana - thriller USA 1993
20:20 Dziewczyna, która uciekła: Historia Kary Robinson - thriller USA 2023
22:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (9,10,11/22)

PARAMOUNT

09:50 Ilu miałaś facetów? - komedia romant. USA 2011
12:05 Naga broń - komedia USA 1988, reż. David Zucker
14:00 Naga broń 2 1/2 - komedia USA 1991
15:50 Naga broń 33 1/3 - komedia USA 1994
17:30 Bumblebee - film s.f. USA/Chiny 2018
20:00 Uprowadzona - thriller USA/F 2008, reż. Pierre Morel
22:00 Człowiek w ogniu - thriller Szwajcaria/Wlk. Brytania/USA/Meksyk 2004
00:55 Ciche miejsce - horror USA 2018, reż. John Krasinski

HBO

09:50 **Piraci, którzy nic nie robią** ** - film anim. USA 2008, reż. Mike Nawrocki (85 min)
11:15 **Birdman** - dramat USA **** 2014, reż. Alejandro González Iñárritu (115 min)
13:10 **Lista** - komedia USA ** 2023, reż. Melissa Miller Costanzo (95 min)
14:45 **Teściowie 3** - komedia *** Polska 2025, reż. Jakub Michalczuk (90 min)
16:15 **Spider-Man Uniwersum** **** - film anim. USA 2018 (115 min)
18:10 **Więzień labiryntu** ** - film s.f. Wlk. Bryt./USA 2014, reż. Wes Ball, wyk. Dylan O'Brien (110 min)
20:00 **Oni cię zabiją** - horror *** USA 2026, reż. Kirill Sokolov, wyk. Zazie Beetz, Myha'la (95 min)
21:35 **No hej!** - komedia *** USA 2025, reż. Sophie Brooks, wyk. Molly Gordon (95 min)
23:10 **Uciekaj!** - thriller **** USA/Japonia 2017, reż. Jordan Peele (100 min)
00:50 **La Grazia** - dramat **** obycz. Włochy 2025, reż. Paolo Sorrentino, wyk. Toni Servillo (130 min)

CINEMAX

10:15 Megalomani - komedia Grecja 2025
12:00 Tożsamość Bourne'a - thriller USA/Niemcy/Czechy 2002, reż. Doug Liman
13:55 Witamy na Hawajach - komedia romant. USA 2015
15:40 Motyl i skafander - film biograficzny Francja/USA 2007
17:30 Tenet - film akcji USA/Wlk. Brytania 2020
20:00 Challengers - kom. USA 2024, reż. Luca Guadagnino
22:10 Ex Machina - film s.f. Wlk. Brytania/USA 2015
00:00 Fargo IV (3,4/11)

ROMANCE TV

08:10 Górski lekarz (7,7,8,8/8)
12:05 Toni – akuszer: Szczęście innych - kom. Niemcy 2024
14:00 Zabójcze tropiki (7,8/8) - serial krym. Francja 2019
16:15 Tajemnica Karaibów - film przyg. Niemcy 2004
18:05 Lato na Long Island - film obycz. Niemcy 2009
20:00 Lato na Mazurach - film obycz. Niemcy 15, reż. Karola Meeder, wyk. Christina Große
21:55 Lato na Istrii - romans Niemcy/Chorwacja 2021, reż. Tomasz Emil Rudzik
23:50 Lena Lorenz: Za kratami (4/4) - serial obyczajowy

CANAL+ PREMIUM

08:00 **Zwierzaki na ratunek** ** - komedia Kanada/USA/RPA 2024 (85 min)
09:25 **Zmiennokształtni 2** ** - film fantasy Niemcy 2026 (100 min)
11:05 **Kopnięci w czasie** ** - komedia Francja/Belgia 2025 (100 min)
12:45 **Hollywood Buzz** (9)
13:10 **Jason Bourne** - film *** sens. USA/Chiny/Hiszp./Japonia/Isl./Niemcy/Włochy 2016 (120 min)
15:10 **Dalej jazda! 2** *** - kom. Polska 2026, reż. Mariusz Kuczewski, wyk. Marian Opania (105 min)
16:55 **PKO BP Ekstraklasa**
17:25 **Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa**: Śląsk – Raków (na żywo)
19:30 **Battleship: Bitwa o Ziemię** ** - film przyg. USA/Japonia 2012, reż. Peter Berg (130 min)
21:40 **The Wasp** - thriller *** psychologiczny Wlk. Brytania 2024 (95 min)
23:15 **Wściekłe psy** - dramat **** krym. USA 1992, reż. Quentin Tarantino (95 min)
00:50 **Klucz do koszmaru** *** - horror USA/Niemcy 05, reż. Iain Softley (100 min)

TVN FABUŁA

07:45 Prawo Agaty VI (7,8)
09:45 Step Up: Taniec zmysłów - film muz. USA 2006
11:55 Kochaj i tańcz - komedia romantyczna Polska 2008
14:35 Nigdy w życiu! - komedia romantyczna Polska 2004
16:50 Harry Potter i kamień filozoficzny - film fantasy Wlk. Brytania/USA 2001
20:00 Harry Potter i komnata tajemnic - film przyg. Wlk. Bryt./USA 2002, reż. Chris Columbus, wyk. Daniel Radcliffe
23:30 Blade – wieczny łowca - horror USA 1998

AMC

07:55 Kupiec wenecki - dramat obycz. USA/Włochy/Luks./Wielka Brytania 2004
10:45 Uciekająca panna młoda - komedia USA 1999
13:10 Ip Man 4 - film przyg. Hongkong/Chiny 2019
15:20 Aleksander - dramat historyczny USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Holandia/Francja/Włochy 2004
18:55 Transformers - film s.f. USA 2007, reż. Michael Bay
22:00 Lwie serce - film sens. USA 1990, reż. Sheldon Lettich
00:10 Lake Placid III - horror Bułgaria/USA 2010

eprasa.pl 26aa7ea726

AXN

08:00 Walker: Strażnik Teksasu II (5,6/20) - serial krym.
10:00 MacGyver IV (6,7,8, 9,10/13) - serial akcji USA 2020
14:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII - serial krym.
20:00 Maska Zorro - film przyg. USA/Meksyk 1998, reż. Martin Campbell, wyk. Antonio Banderas, José María de Tavira
23:00 John Rambo - film sens. Niemcy/USA/Tajlandia 2008
00:45 Resident Evil: Ostatni rozdział - horror Niemcy/Kan. 2016, reż. Paul W.S. Anderson

EPIC DRAMA

08:35 Lekarze na start - serial obyczajowy Polska 2017
10:55 Poirot III (9,10,11,1/11)
15:15 Dalgliesh II (1/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
17:15 Inspektor George Gently VII (4/4) - serial krym.
19:10 Projekt Błękitna Księga
20:00 Zagadki kryminalne nowej panny Fisher (4/4)
21:00 Morderstwo w małym mieście (4/8) - serial krym.
22:00 Marlow: klub zbrodni
23:00 Zagadki kryminalne nowej panny Fisher: Świetnie przyprawione morderstwo, część 2. (4/4) - serial krym.

TVN STYLE

11:30 Ostre cięcie (1)
12:35 Babski biznes II (1/8)
13:35 Jestem z Polski XVI
16:35 Bitwa o gości (1)
17:35 Do zobaczenia II (2/11)
18:10 Ugotowani (1)
19:10 Kuch enne rewolucje (1, 6) - reality show Polska 16
21:06 Ostre cięcie (1) - reality show Polska 2026
22:10 William i Harry. Słabnąca więź (1/3) - serial dok.
23:15 EuroPOLKI studentki (6)
00:20 Kobieta na krańcu świata XVI: Rwanda – matka bez granic - cykl reportaży

TVN TURBO

08:20 Duda kontra Szafrański
09:05 Raport końcowy (829)
09:30 Jeździć, obserwować VII
10:15 Z drugiej ręki (6, 5)
11:45 Naprawy nie do naprawy
12:30 Wojny samochodowe
14:30 Zawodowi handlarze
15:15 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (1,2/16)
16:15 Moto Fachury (7) - mag. motoryzacyjny Polska 2026
17:00 Moto kombat (9) - mag. motoryzacyjny Polska 2025
17:45 Raport końcowy (829)
18:10 Ciężarówką przez Stany
21:10 Wojny samochodowe
22:10 Z drugiej ręki (6)

BBC FIRST

08:40 Śmierć z dala od palm
09:50 Sanditon (7,8/8)
11:50 Duchy II (7,1,2)
13:50 Morderstwa w Midsomer (3,3/4) - serial krym.
15:55 Tajemnice Brokenwood XII (5/6) - serial krym.
17:50 Z pamiętnika położnej X (4/7) - serial obyczajowy
18:55 Detektyw z Chelsea
19:55 Śmierć pod palmami IV
21:00 Tajemnice Brokenwood XII (6/6) - serial krym.
22:55 Annika (6/6)
00:00 Blackshore (5,6/6)

FX

08:40 Agenci NCIS: Sydney III
10:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami II - serial krym.
13:15 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (14,15/17)
15:05 Z Archiwum X III (12,13/24) - serial s.f.
16:55 The Hunting Party II
17:50 Faceci w czerni II - film s.f. USA 2002
19:30 Anakondy: Polowanie na Krwawą Orchideę - horror USA/Australia 2004
21:35 Anioły i Demony - thriller USA/Włochy 2009
00:20 Bad Boys - komedia sensacyjna USA 1995

HGTV

08:05 Uratuj swój ogród (18)
09:00 Nowa Maja w ogrodzie (31, 32, 21, 22) - magazyn
11:05 Polowanie na ogród VII
12:45 Letnia chata na lata III
14:41 Będzie pięknie (4/8)
15:40 Zgłoś remont (8)
16:40 Weekendowa metamorfoza (3, 3) - reality show
18:35 Kolekcjonerski obłęd wart miliony - serial dok.
19:40 House Hunters (3, 4, 5) - reality show Polska 2020
21:25 Pogromcy chaosu (1)
22:20 Dorota inspiruje (2)
23:20 Zamek w spadku (1, 2)

BBC LIFESTYLE

08:35 Tajemnice słynnych hoteli (4) - serial dok.
09:30 Psijaciele w potrzebie
10:30 Wymarzone domy
13:35 Wielkie amerykańskie wypieki (5, 6) - pr. rozrywkowy
15:50 Tajemnice królewskich ogrodów (1/4) - serial dok.
16:50 Dzień ślubu Willa i Kate
17:50 Wielkie brytyjskie wypieki: gwiazdy (1)
18:55 Najlepsze hotele Indii
19:55 Wielkie nowozelandzkie wypieki (1, 2) - show
22:45 Kardashianowie: rodzina miliarderów (1,2/2)
00:45 Wstydliwe choroby

COMEDY CENTRAL

08:00 Tata ma plan (1/22)
08:30 Teoria wielkiego podrywu X - serial kom.
12:45 Teoria wielkiego podrywu XI (9,10/24) - serial kom.
13:30 Przyjaciele (13,14/24)
14:30 Duchy (9,11/18)
15:20 Pan i pani Smith - komedia sens. USA 2005
17:50 Dwaj zgryźliwi tetrycy - komedia USA 1993
20:00 Agent XXL - komedia sensacyjna USA/Niemcy 2000
22:05 The Office PL IV (2,3/12)
23:05 Comedy Club (2, 3)

TVP SERIALE

08:40 Czterdziestolatek (8)
09:55 U Pana Boga w ogródku (12) - serial kom. Polska 2008
11:50 Czterej pancerni i pies (6,7) - serial wojenny
13:50 Ojciec Mateusz 31 (4,5)
15:40 Komisarz Alex XXV (5)
16:35 Ranczo X - serial kom.
17:35 Czterej pancerni i pies (8,1) - serial wojenny Polska 1966, wyk. Janusz Gajos
19:45 Ojciec Mateusz 31 (6,7,8) - serial krym. Polska 2024, wyk. Artur Żmijewski
22:35 Ranczo X (4/13) - serial komediowy Polska 2016
00:25 Rodzinka.pl XVIII (2,3)

CANAL+ KUCHNIA

13:50 Podróż przez smaki Chin
14:50 Kulisy wielkiej kuchni
15:40 Jamie Oliver (4)
16:34 Ekoporady z Julią Oleś
16:35 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (4)
16:50 Moje smaki wsi (1/6)
17:15 U sąsiadów w kuchni XVI
18:25 Podróże piekarza z Hebrydów (4) - mag. kulinarny
19:20 Nie bój ryby! (1) - mag.
19:45 Dzień dobry, obiad (3, 4)
20:35 m jak mięso (1, 2)
21:30 Wszystkie smaki fermentacji II (2) - serial dok.
22:05 Podróż przez smaki Chin

CANAL+ DOMO

08:45 Patent na zieleń (4,5)
09:45 Przekopiemy Ci ogródek
10:15 Gardeners' World (23)
11:25 Cztery pory roku w ogrodach Kew II (2) - serial dok.
12:25 Ucieczka na wieś XXIV
14:10 Wielkie projekty XII
15:15 Luksusowa ucieczka
16:15 Adres: rezydencje marzeń (9) - reality show
17:15 Bitwa o wnętrza (5)
18:10 Mam zamek III (3)
18:35 Daleko od miasta XIV
19:05 Ucieczka na wieś XXII
21:00 Domy na krańcu świata
22:00 Najbrzydszy dom na naszej ulicy (3) - reality show

PLANETE+

14:40 Świat według termitów - film dok. Czechy 2017
15:50 Watykan. W jakim stanie jest Kościół? (2/6) - serial dok.
16:55 Udowodnić teorię względności - film dok.
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Polska z góry IX (10/10)
19:10 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace (1) - serial dok.
19:45 Venus i Serena. Tenisowa rewolucja - film dok.
20:50 Bestie ze Złego - film dokumentalny Polska 2022
22:35 Superheroes - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

12:00 Bracia Collins biorą się do roboty (1) - pr. rozrywkowy
13:00 Ciężarówką przez Afrykę - serial dok.
14:00 Gorączka złota (7/11)
15:00 Złoto drwali II (3)
16:00 Zawodowcy (2)
17:00 Nic do ukrycia II (2)
18:00 Celnicy na straży Szwecji IV (11/14) - serial dok.
19:00 Celnicy na straży Niemiec (5) - real tv
20:00 Akta ekspedycji II
21:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V (7/11)
22:00 W oku cyklonu: Łowcy burz (6/6) - serial dok.

TVP HISTORIA

13:25 Wędrówki szlakami granicznymi (1) - serial dok.
14:20 Kurier - film sens. PL 2019, reż. Władysław Pasikowski
16:20 Puszczyk mszarny. Duch poleskich bagien
16:35 Tutanchamon (2/3)
17:30 Blisko, coraz bliżej (9/9)
19:00 Powstanie Warszawskie w dokumentach - film dok.
20:05 II wojna światowa w kolorze (5/10) - serial dok.
21:05 Kanał - dramat woj. PL 1956, reż. Andrzej Wajda
22:50 Godzina W - dramat wojenny Polska 1979

HISTORY

09:15 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (13)
10:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:00 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (2/11)
14:00 Piątka z historii (2)
14:25 David Duchovny: archiwum tajemnic II (8)
15:20 Starożytni kosmici XVII
16:10 Tajemnice zaginionych miast (2) - serial dok.
17:10 Jak Hitler przegrał wojnę
19:05 Starożytni kosmici XIII
21:00 David Duchovny: archiwum tajemnic II (4/17)
22:00 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (20)

NATIONAL GEOGRAPHIC

16:00 Premiera: Starożytne konstrukcje (4) - serial dok.
17:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy. Wojna z ZSRR (3/3)
18:00 Hitler: zaginione taśmy III Rzeszy (3/6) - serial dok.
19:00 UFO: przełomowe śledztwa (3/5) - serial dok.
20:00 CIA: tajemnice i szpiedzy (5/8) - serial dok.
21:00 Premiera: Pompeje: podróż w czasie z Tomem Hiddlestonem (3/3)
22:00 Katastrofa w przestworzach XVI (2,3,6,5/10)

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VII (6)
09:00 Działkowcy - serial dok.
11:00 Z klimatem i z pasją (11)
11:30 Wojny magazynowe VII (28,29,1,3,2/29) - serial dok.
14:00 Gwiazdy lombardu XXV
15:00 Przygody poszukiwaczy złota (1/12) - serial dok.
17:00 Rolnicy. Podlasie VIII
21:00 Podróże Gienka i Jastrzębia (1,2) - serial dok.
22:00 Świat według Kim Dzong Una - film dok.
23:00 Pogromcy mafii (7)
00:00 Największe śledztwa CBŚP - serial dok. Polska 2024
01:00 Rolnicy. Podlasie V (23)

BBC EARTH

10:00 Najpiękniejsze trasy spacerowe - serial dok.
11:00 Sekretne życie ogrodu
12:05 David Attenborough i cuda natury III (1/6)
12:40 W okowach mrozu III
13:40 Wietnamskie przygody Billa Baileya (2/6) - serial dok.
14:45 Wyspy Atlantyku (2)
16:45 Życie na pustkowiu II
18:40 Potęga ssaków (1,2)
20:50 Sekretne życie ogrodu
21:55 Naturalnie odmienione życie - serial dokumentalny
22:55 Morze Śródziemne: przyroda w potrzasku (3/4)

POLSAT VIASAT HISTORY

08:00 Konkwistadorzy: powstanie i upadek (6/6)
09:00 Piraci z Morza Śródziemnego - film dokumentalny
10:10 Starożytność: zdrady (6)
13:25 Kryminologia starożytności - serial dokumentalny
15:30 II wojna światowa: cena imperium (1,2,3,4,5/13)
21:00 Tajemnica Włóczni Przeznaczenia - film dok. Francja 2019, reż. François Barré, wyk. Vincent Grass
22:10 Cesarstwo Rzymskie: mity i fakty - serial dok.
00:30 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny

eprasa.pl 26aa7ea726

PONIEDZIAŁEK 3.08

Od A do Z

7 UCZUĆ ★★★
komediodramat, Polska 2018, reż. Marek Koterski, wyk. Michał Koterski, Marcin Dorociński, Katarzyna Figura
20:00 | kino polska
Marek Koterski jeszcze raz o Adasiu Miauczyńskim – ironiczne, aczkolwiek niepozbawione nostalgii, spojrzenie na lata 60. XX wieku: czas dojrzewania i kształtowania postaw. Plus Michał Koterski jako Adaś.

BABYGIRL ★★★
thriller, USA/Holandia 2024, reż. Halina Reijn, wyk. Nicole Kidman, Harris Dickinson, Antonio Banderas
21:40 | hbo
Nagrodzona w Wenecji Nicole Kidman jako szefowa wielkiej firmy, która daje się wciągnąć w romans ze znacznie młodszym stażystą. Z czasem chłopak ucieka się do manipulacji i szantażu.

DIRTY DANCING ★★★
film muzyczny, USA 1987, reż. Emile Ardolino, wyk. Patrick Swayze, Jennifer Grey, Jerry Orbach
20:55 | canal+ premium
Obyczajowe przebudzenie na wakacjach 1963 roku: amerykańska nastolatka decyduje się na „zakazany" taniec ze starszym od siebie partnerem. Jest Patrick Swayze i Oscar za piosenkę. Bardzo zmysłowe.

DREAMS ★★
dramat obycz., Meksyk/USA 2025, reż. Michel Franco, wyk. Jessica Chastain, Isaac Hernández, Rupert Friend
22:35 | canal+ premium
Jessica Chastain jako nowojorska celebrytka, która ryzykuje swoją pozycję społeczną i towarzyską wikłając się w niebezpieczny romans z meksykańskim choreografem, który miał być przygodą na jedną noc.

EPIDEMIA ★★
film sens., USA 1995, reż. Wolfgang Petersen, wyk. Dustin Hoffman, Rene Russo, Morgan Freeman
23:15 | tvn 7
Rutynowe kino katastroficzne nabrało blasku, gdy premiera zbiegła się z atakiem wirusa Ebola w Afryce. Bonus: niegdysiejszy antybohater Dustin Hoffman jako niemal superman.

Piskle

22:10 | tvp kultura
★★★

FOT. ANOTHER WORLD ENTERTAINMENT

Dwunastoletnia gimnastyczka nie potrafi zaspokoić ambicji swojej matki. Kiedy znajduje w lesie porzucone ptasie jajo, roztacza nad nim opiekę. Wkrótce wykluwa się z niego przerażające stworzenie.

HORROR, FINLANDIA/SZWECJA/NORWEGIA/BELGIA 2022,
REŻ. HANNA BERGHOLM. WYK. SIIRI SOLALINNA, SOPHIA HEIKKILÄ, JANI VOLANEN, REINO NORDIN, SAIJA LENTONEN

FIGHTER ★★★★
film biograficzny, USA 2010, reż. David O. Russell, wyk. Mark Wahlberg, Christian Bale, Amy Adams
21:40 | tvp 1
Wokół bokserskiej legendy: tylko zerwanie związków z toksyczną matką i balansującym na granicy prawa bratem może zagwarantować sukces młodemu bokserowi. Na faktach plus dwa Oscary dla odtwórców ról toksycznych krewnych.

KONTRAKT NA ZABIJANIE ★★
dramat krym., USA/Niemcy 2006, reż. Bruce Beresford, wyk. Morgan Freeman, John Cusack, Jamie Anderson
20:00 | stopklatka
Samotny ojciec zabiera sprawiającego problemy syna na szkołę przetrwania, gdzie przypadkowo jest świadkiem zamachu na konwój FBI z groźnym przestępcą, i postanawia wziąć sprawiedliwość w swoje ręce.

LOKATORKA ★★
dramat krym., Polska 2021, reż. Michał Otłowski, wyk. Irena Melcer, Sławomira Łozińska, Barbara Jonak
22:30 | kino polska
Obraz dzikiej prywatyzacji w Warszawie z początku XXI wieku: przejmowania tysięcy lokali komunalnych z lokatorami. Plus nagrodzona w Gdyni Sławomira Łozińska w roli inspirowanej losem Jolanty Brzeskiej.

MIASTECZKO CUT BANK ★★★
thriller, USA 2014, reż. Matt Shakman, wyk. Liam Hemsworth, Teresa Palmer, Billy Bob Thornton
22:20 | ale kino+ hd
W nastroju „Fargo" braci Coen: marzący o wyniesieniu się z miasteczka chłopak przypadkiem rejestruje napad na samochód listonosza. Ale szeryf nie wierzy, że chłopak znalazł się tam przypadkiem.

MÓJ PRZYJACIEL SZPIEG – WIECZNE MIASTO ★★
komedia sensacyjna, USA 2024, reż. Peter Segal, wyk. Dave Bautista, Chloe Coleman, Kristen Schaal
20:50 | tvn
Dziewczyna wybiera się na wycieczkę do Włoch, więc prosi swego wujka, agenta CIA, o opiekę nad grupą. I słusznie, bowiem terroryści szykują zamach na Watykan, a przy okazji na szefa CIA, ojca jej kolegi.

NA RAUSZU ★★★★
komediodramat, Dania 2020, reż. Thomas Vinterberg, wyk. Mads Mikkelsen, Thomas Bo Larsen, Magnus Millang
23:30 | hbo
Niebezpieczny eksperyment: czterej nauczyciele testują wpływ codziennego spożywania alkoholu na swoje zachowanie w życiu prywatnym i zawodowym. Są konsekwencje i mnóstwo nagród z Oscarem włącznie.

RODZINNE REWOLUCJE ★★★
komedia romantyczna, USA 2014, reż. Frank Coraci, wyk. Adam Sandler, Drew Barrymore, Kevin Nealon
19:40 | warner tv
Po nieudanej randce w ciemno para samotnych rodziców przyrzeka sobie nigdy nie spotkać się ponownie. Tymczasem już wkrótce ich rodziny czekają wspólne wakacje. Na ekranie Drew Barrymore i Adam Sandler.

TERYTORIUM WROGA ★★★
dramat wojenny, Francja 2011, reż. Stéphane Rybojad, wyk. Diane Kruger, Djimon Hounsou, Benoît Magimel
20:00 | tv puls
Kiedy francuska dziennikarka opisująca sytuację społeczną współczesnego Afganistanu zostaje uprowadzona przez fanatycznych talibów, rząd w Paryżu wysyła grupę sześciu komandosów, by ją uwolnili.

ZŁOTO PUSTYNI ★★★★
dramat wojenny, USA/Australia 1999, reż. David O. Russell, wyk. George Clooney, Mark Wahlberg, Ice Cube
22:00 | warner tv
Między „Złotem dla zuchwałych" i „Paragrafem 22": awanturnicza wyprawa po irackie złoto w ramach operacji „Pustynna burza" nabiera nieoczekiwanie innego sensu – podobnie jak sama wojna dla widzów.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 26aa7ea726

PONIEDZIAŁEK 3.08

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Studio Raban (443)
08:00 Serwis Info
08:10 Pogoda Info
08:15 Kolumbowie (5/5)
09:15 Ranczo VIII (7/13)
10:05 Komisarz Alex XXIII (2)
11:00 Ojciec Mateusz XVII (9)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Rok w ogrodzie extra
12:55 Planeta Ziemia III III
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info, pogoda
15:15 Studio Tour de Pologne
15:20 Tour de Pologne (na żywo)
16:50 Studio Tour de Pologne
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5736)
18:05 Reporterzy (582)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **07 zgłoś się** (3) - serial krym. Polska 1978
21:40 **Fighter (The Fighter)** ★★★★ - film biograficzny USA 2010 (120 min)
23:40 **Tour de Pologne – kroniki**
23:50 **Wanda. Ostatnia z oddziału** - film dok.
00:55 **Światło między oceanami (The Light Between Oceans)** ★★★★ - melodramat Wlk. Brytania/Nowa Zel./USA/Indie/Australia/Kanada 2016 (160 min)

TVP2

05:35 M jak miłość
06:25 Rodzina (nie od) święta (46) - program religijny
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7634) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7634) - mag. Polska 2026
11:30 Okrasa łamie przepisy (251) - mag. kulinarny
12:00 Wyższa Szkoła Jazdy (9)
12:35 Koło fortuny (2059)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1029)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2060)
16:35 Familiada (3094)
17:20 Panna młoda
18:15 Va banque (1030)
18:50 Jeden z dziesięciu (13)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Omnibus – szybcy i mądrzy** (31) - teleturniej Polska 2026
20:55 **Postaw na milion** (335) - teleturniej
21:50 **Na sygnale** - serial obycz. Polska 2026
22:55 **Matlock** (1,2/19) - serial krym. USA 2024, wyk. Kathy Bates, Skye P. Marshall
00:40 **Karol, władca Hiszpanii** (15/17) - serial kostiumowy
01:40 **Nasz dom w górach** (22) - serial obycz.

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (2034) - mag. informacyjny
09:15 Malanowski i Partnerzy VII - serial fabularno-dok.
10:20 Trudne sprawy XXVI (58/60) - serial fabularno-dokumentalny Polska 2024
11:20 Gliniarze XVI (23,24) - serial fab.-dok. Polska 2024
13:25 Dlaczego ja? 33 (17,18) - serial fab.-dok. Polska 2026
15:30 Wydarzenia (803)
15:55 Milionerzy (1) - teleturniej Polska 2025
16:35 Gliniarze XIX (5,6) - serial fabularno-dok. Polska 2025, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak, Ewelina Ruckgaber, Piotr Mróz
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń"

20:00 **Świat w płomieniach (White House Down)** ★★ - thriller USA 2013, reż. Roland Emmerich, wyk. Channing Tatum, Jamie Foxx (170 min)
22:50 **Pierwszy śnieg (The Snowman)** ★★ - dramat krym. Wlk. Brytania/USA/Szwecja/Japonia/Chiny 2017, reż. Tomas Alfredson (150 min)
01:20 **Siła rażenia (Attack Force)** ★ - film sens. USA/Wlk. Brytania/Rum. 2006 (130 min)

TVN

05:15 Recepta na stary dom IV (2) - serial dok.
05:40 Uwaga! (7731) - mag. reporterów Polska 2025
05:55 Ukryta prawda (30/60)
06:50 Kuchenne rewolucjew
07:45 Dzień dobry wakacje
11:20 Doradca smaku (35) - mag. kulinarny Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje: Myślibórz – „Domowe obiady u rudej" 31 (8) - reality show
12:35 Ukryta prawda (46,47,53/60) - serial fab.-dok.
15:45 Detektywi III (34/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
16:50 Szpital św. Anny III (5/53) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Młode gliny (38/50)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:40 Kroniki Tour de Pologne
19:55 Uwaga! (8057) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **Mój przyjaciel szpieg – Wieczne miasto (My Spy: The Eternal City)** ★★ - komedia sensacyjna USA 2024, reż. Peter Segal, wyk. Dave Bautista (140 min)
23:10 **Transfomers: Ostatni Rycerz (Transformers: The Last Knight)** ★★ - film s.f. USA/Chiny/Kan. 2017, reż. Michael Bay (195 min)
02:25 **Co za tydzień** (1254)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami III (22,23/24) - serial krym. USA 1987, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXIII (11,13/13) - serial sens. Niemcy 2018
10:00 Maria z przedmieścia
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy II (9)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XI - serial obycz.
17:00 Kurierzy II (10) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (36,37) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Terytorium wroga (Forces spéciales)** ★★★ - dramat woj. Francja 2011, reż. Stéphane Rybojad, wyk. Diane Kruger (135 min)
22:15 **Śmiertelna eskorta (Wanted Man Marcado Para Morrer)** ★★ - film sensacyjny USA 2024 (105 min)
00:00 **6 kul (6 Bullets)** ★★ - film sensacyjny USA 2012, reż. Ernie Barbarash (135 min)
02:15 **Dzielnica strachu X**

TVN7

05:20 Ten moment (11/20) - serial fab.-dok. Polska 2015
05:55 Szkoła (45,46,47/63) - serial fab.-dok. Polska 2020
08:45 Ukryta prawda (2,14,15) - serial fabularno-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2014
13:55 Kryminalni II (8) - serial kryminalny Polska 2005
15:00 Szpital (3,4/68) - serial fabularno-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (34/60) - telenowela dokumentalna Polska 2018
19:00 Ukryta prawda (22/60) - serial fabularno-dok.
20:00 **Niezapomniany (Unforgettable)** ★★ - thriller psychologiczny USA 17, reż. Denise Di Novi, wyk. Rosario Dawson (135 min)
22:15 **Bez kompleksów** (5) - reality show
23:15 **Epidemia (Outbreak)** ★★ - film sensacyjny USA 1995, reż. Wolfgang Petersen, wyk. Dustin Hoffman (160 min)
01:55 **After** - dramat obycz. ★★ USA 2019, reż. Jenny Gage (125 min)

MEZZO

10:55 Duńska Narodowa Orkiestra Symfoniczna, Fabio Luisi – Nielsen: Symfonia nr 1
12:05 Suity dla cierpiącego świata: Tanja Tetzlaff
13:30 Richard Wagner: Das Rheingold - opera Szwajc. 2024
16:10 Intermezzo
17:00 Pierre Boulez, Staatskapelle Berlin: Mahler, II Symfonia - muzyka klasyczna
18:25 Filharmonicy Berlińscy, Pierre Boulez: Ravel, Mozart, Bartók, Debussy - muz. klas.
20:30 Dietrich Fischer-Dieskau: Ostatnie słowa
21:20 London Symphony Orchestra, Harry Christophers: Haydn, Stworzenie świata
23:10 Sleeping Beauty - balet Szwajcaria 2022
01:15 Życie, które kocham: Menahem Pressler

PULS 2

08:30 Seriale animowane II
08:50 Masza i niedźwiedź VI
09:20 Straszne historie Maszy
09:25 Świnka Peppa II
09:45 Bing (43,44/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały (43,30/52)
12:00 Psi patrol (12/26)
12:35 Marta mówi!
13:00 Smerfy - serial anim.
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 My Little Pony: Przyjaźń to magia (6/26)
15:00 Miraculous II (12,22/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy - serial anim.
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (24) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X
23:00 Wstydliwe choroby V

TV4

07:00 Strażnik Teksasu VIII (20/24) - serial sens. USA 2001
07:55 Bogaty dom – biedny dom X (12) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci X (48,49/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII
11:55 Dlaczego ja? 33 (52,53)
13:55 Trudne sprawy XVI
16:55 Policjantki i policjanci XXIV (45/65) - serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (533) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (46/65) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (21,22) - serial krym. Polska 2026
21:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (37) - serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (37)
23:05 Purpurowe rzeki - thriller Francja 2000

METRO

07:35 Tajemnice miłości - serial fab.-dok. Polska 2021
08:30 Szpital (11,12/68)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji (48/60) - telenowela dok.
13:30 Brzydula (67,68)
14:40 Kiedy ktoś kocha bardziej (33) - serial obycz.
15:50 Magda M. (9)
16:55 Idź na całość (1)
18:00 Złomowisko PL VI
19:00 Kartoteka V (1,2/30) - serial fab.-dok. Polska 2014
21:05 Kryminalni V - serial kryminalny Polska 2006
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (18/22)
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet III (7/15)
01:20 Szpital (4/68)
02:20 Szkoła (55/72)

eprasa.pl 26aa7ea726

PONIEDZIAŁEK 3.08

STOPKLATKA

08:40 Robert Makłowicz (205) - mag. kulinarny
09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher II (11/13) - serial kryminalny
10:55 Górski lekarz XIII (7,2/7) - serial obycz. Niemcy/Austria 2020
12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher II (12/13) - serial krym. Australia 13
14:00 Zajazd. Będzie się działo (11,12) - serial fabularno-dok.
16:00 Katastrofy w przestworzach XI (13,6,4/13) - serial dok. Kanada 2012
19:00 Aukcja w ciemno II (25,26/24) - serial dok.
20:00 Kontrakt na zabijanie (The Contract) ** - dramat krym. USA/Niemcy 2006, reż. Bruce Beresford, wyk. Morgan Freeman, John Cusack, Alice Krige (120 min)
22:00 Ekstradycja (1,2) - serial sens. Polska 1995, wyk. Marek Kondrat
00:30 Prawo ojca - dramat ** kryminalny Polska 1999, reż. Marek Kondrat, wyk. Marek Kondrat, Nina Roguż (135 min)

KINO POLSKA

07:35 Podróże kapitana Klipera - serial anim.
07:45 Bolek i Lolek (5,6/13)
08:05 Reksio - serial anim.
08:20 Diabeł - film krótkometrażowy Polska 2022
08:45 Siedem życzeń (1/7)
09:45 Podróż za jeden uśmiech - film przyg. Polska 1972, reż. Stanisław Jędryka, wyk. Henryk Gołębiewski
11:40 Pan Wołodyjowski - film historyczny Polska 1968, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Tadeusz Łomnicki, Magdalena Zawadzka, Mieczysław Pawlikowski, Hanka Bielicka
15:00 Ranking Naj Polskiego Kina - serial dok. Polska 2024
15:45 Komedia małżeńska - komedia Polska 1993, reż. Roman Załuski, wyk. Ewa Kasprzyk, Jan Englert
17:55 Czterej pancerni i pies (6,7) - serial wojenny
20:00 7 uczuć - komediodramat Polska 2018, reż. Marek Koterski, wyk. Michał Koterski, Marcin Dorociński, Katarzyna Figura, Małgorzata Bogdańska
22:30 Lokatorka - dramat krym. Polska 2021, reż. Michał Otłowski, wyk. Irena Melcer
00:55 Game Over - dramat obycz. Polska 2024, reż. Paweł Powolny, Nicolas Durand

ALE KINO+

08:50 The Office PL (1,2/12) - serial komediowy
10:00 Vigil II (5,6/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
12:35 Vera X (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2020
14:30 Pies przed sądem (Le procès du chien) *** - komedia Szwajcaria/Francja 2024, reż. Laetitia Dosch (105 min)
16:15 Nora Roberts – Niebo Montany (Montana Sky) ** - thriller USA 2006, reż. Mike Robe, wyk. Ashley Williams (120 min)
18:15 Vera XI (1/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2021
20:10 Feralna noc (The Bag Man) ** - thriller USA/Bahama 2014, reż. David Grovic, wyk. Rebecca Da Costa, Robert De Niro, John Cusack, Crispin Glover, Dominic Purcell, Sticky Fingaz (130 min)
22:20 Miasteczko Cut Bank (Cut Bank) *** - thriller USA 2014, reż. Matt Shakman (120 min)
00:20 Czerwone niebo (Roter Himmel) *** - komediodramat Niemcy 2023, reż. Christian Petzold (125 min)

POLSAT FILM

08:25 Przyjaciółki XIV (9,10/12) - serial obycz.
10:25 Świat według Kiepskich - serial kom. Polska 2005
14:25 Kevin sam w domu - komedia sens. USA 1990
16:35 Szybcy i wściekli V - film sens. USA/Brazylia/Japonia 2011, reż. Justin Lin
19:20 Lot 93 z Newark - film sens. Kanada/USA 2006
21:00 Kryzys - thriller Kan./Belgia/USA/Niemcy 2021
23:30 Tropiciel - film przygodowy USA/Kanada 2007
01:45 Gliniarze XII (2/60)

KINO TV

08:05 Zagadki kryminalne panny Fisher II (6/13)
09:10 Panna Scarlet i komisarz III (1/6) - serial krym.
10:15 Panna Marple VI (1/3)
12:15 Hudson i Rex IV
14:15 Poirot VII (2/2)
16:40 Strażnik Teksasu II
18:55 Poirot III (8/11) - serial krym. Wlk. Brytania 1991
20:00 G.I. Jane - film sens. USA/Wlk. Brytania 1997
22:45 Honor zabójcy - film sens. Kanada/Wlk. Brytania/USA 1995, reż. Russell Mulcahy
00:45 Nieuchwytny cel - film sensacyjny USA 1993

TVP KULTURA

08:30 Jak działa jamniczek - film animowany Polska 1971 (30 min)
09:00 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa (1,2/9) - serial młodzieżowy Polska 1966
10:05 W deszczowy dzień w Nowym Jorku (A Rainy Day in New York) *** - komedia romant. USA 2019 (105 min)
11:50 Głos Carusa – narodziny nagrań muzycznych - film dok.
13:05 Kosmos 1999 (18/24)
14:10 Hrabina Cosel (1,2,3)
17:00 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa
18:15 Dźwięk Nowego Jorku: Luis Perdomo & Mimi Jones (10)
18:55 Rawhide (21/22) - western USA 1959
20:00 Basen (La piscine) *** - dramat krym Włochy/Francja 1969, reż. Jacques Deray (135 min)
22:15 Pisklę (Pahanhautoja) *** - horror Finlandia/Szwecja/Norwegia/Belgia 2022, reż. Hanna Bergholm (100 min)
23:55 Muzyka w zabytkach
00:55 Kulturalni (29) - mag.

WARNER TV

09:35 Prawo Agaty IV (5)
10:35 Pełniejsza chata II
11:50 Teraz albo nigdy! II (13,1)
13:45 Bajer z Bel-Air VI (15,16,17,18/24) - serial kom.
15:40 Pełniejsza chata II (6,7,8,9/13) - serial kom.
18:05 Jackie Chan: Pierwsze uderzenie - film sens. Hongkong 1996, reż. Stanley Tong
19:40 Rodzinne rewolucje - komedia romant. USA 2014
22:00 Złoto pustyni - dramat wojenny USA/Australia 1999
00:10 Zaklęci w czasie - dramat obycz. USA 2009

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki (1,2/22)
09:25 Policyjna grupa pościgowa XVII - serial dok.
10:30 Pingwiny z Madagaskaru
11:00 Naga broń - komedia USA 1988, reż. David Zucker
13:00 Czarodziejki (3,4/22)
15:00 Transformers
18:05 Gang Wiewióra - film animowany USA/Kanada/Korea Południowa 2014
20:00 Wybuchowa para - komedia sens. USA 2010
22:25 Uprowadzona - thriller USA/Francja 2008
00:05 Cloverfield Lane 10 - thriller USA 2016

HBO

08:50 Więzień labiryntu ** - film s.f. Wlk. Brytania/USA 2014 (110 min)
10:40 W skrócie - komedio-*** dramat Niemcy 2024, reż. David Dietl (105 min)
12:25 Milion minut - komedia *** Niemcy 2024, reż. Christopher Doll, wyk. Tom Schilling (125 min)
14:30 Zmierzch - film fantasy ** USA/Wlk. Brytania 2008 (120 min)
16:30 Makbet - dramat *** wojenny Wlk. Brytania/Francja 2015 (110 min)
18:20 Wielka mała koza *** - film anim. USA 2026, reż. Tyree Dillihay, Adam Rosette (100 min)
20:00 Ród smoka III (7/8) - serial przyg. USA 2026
21:00 Miniaturowa żona (7/10) - serial kom.
21:40 Babygirl - thriller USA/*** Holandia 2024, reż. Halina Reijn, wyk. Nicole Kidman (110 min)
23:30 Na rauszu - komedio-**** dramat Dania 2020, reż. Thomas Vinterberg, wyk. Mads Mikkelsen (115 min)
01:25 The Killer's Game ** - komedia sensacyjna USA 2024 (100 min)

CINEMAX

09:50 Challengers - kom. USA 2024, reż. Luca Guadagnino
12:00 Wzgórza Gaby - film krótkom. Kanada 2023
12:25 Piękna i bestia - film fantasy Francja/Niemcy/Hiszp. 2014, reż. Christophe Gans
14:15 Hulk - film sensacyjny USA 2003, reż. Ang Lee
16:35 Szczęśliwy dzień - komediodramat Nor. 2023
18:25 Wrześniowe dzieci - film sens. Szwajcaria 2024
20:00 Gang Amazonek - dramat krym. Francja/Belgia 2025
22:05 Portland Tower (1,2,3/3)

ROMANCE TV

08:40 Gniazdowanie - komedia Niemcy 2021
10:25 Diagnoza Betty (3,4/29)
12:20 Käthe i ja: Śpiąca Królewna (1/10) - serial obycz.
14:15 Dr Nice (5/6)
16:10 Pokój ze stajnią: Ucieczka - kom. Niemcy 2022
18:00 Górski lekarz
20:00 Wiza do miłości - komedia USA 2024
21:50 Bella Casa - komedia romantyczna Niemcy 2014
23:45 Górski lekarz - serial obycz. Niemcy/Austria 2020
01:40 Wiza do miłości - kom. USA 2024, reż. Brian Brough

CANAL+ PREMIUM

09:00 Łapu-Capu (183)
09:15 Naturalna dzikość serca - film dok.
10:40 W kogo ja się wrodziłem ** - film obycz. Polska 2001, reż. Ryszard Bugajski (60 min)
11:40 Zmierzch - film fantasy ** USA/Wlk. Brytania 2008, reż. Catherine Hardwicke (120 min)
13:40 Zgred - dramat obycz. ** Polska 2025, reż. Fadi Chakkour (85 min)
15:05 Ekstremalne opady: niszczycielski żywioł
15:55 Holiday - komedia *** romantyczna USA 2006, reż. Nancy Meyers, wyk. Cameron Diaz (135 min)
18:10 Łapu-Capu (184)
18:15 Listy do Julii - komedia *** romant. USA 2010, reż. Gary Winick (105 min)
20:00 Spirala kłamstw (3/4) - serial kryminalny
20:55 Dirty Dancing - film *** muzyczny USA 1987, reż. Emile Ardolino (100 min)
22:35 Dreams - dramat obycz. ** Meksyk/USA 2025, reż. Michel Franco (95 min)
00:10 Ex Machina - film s.f. **** Wlk. Bryt./USA 2015, reż. Alex Garland (105 min)

TVN FABUŁA

10:55 Lekarze (11)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Prawo Agaty V (3)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (21,22)
17:10 Top 100: filmy wszech czasów (3) - mag. filmowy
17:50 Step Up: Taniec zmysłów - film muz. USA 2006
20:00 Assassin's Creed - film przyg. USA/Francja/Wlk. Brytania/Hongkong/Tajwan/Malta/Hiszpania/Kanada 2016
22:35 Trzy tysiące lat tęsknoty - dramat obycz. USA/Aus. 2022, reż. George Miller

AMC

10:50 Supernova, cz. 1 - film s.f. USA/RPA 2005
12:45 Supernova, cz. 2 - film s.f. RPA/USA 2005
14:30 Karate Kid - film familijny USA 1984, reż. John G. Avildsen, Harald Zwart
17:10 Błękitna laguna: Przebudzenie - film przyg. USA 2012
19:00 Siedem lat w Tybecie - film biograficzny USA/Wielka Brytania 1998
22:00 Domino śmierci - film akcji USA 2019, reż. Ken Sanzel
23:55 Resident Evil: Witajcie w Raccoon City - horror USA/Kanada/Niemcy 2021

eprasa.pl 26aa7ea726

AXN

08:00 Ostry dyżur II (12/22)
09:00 Castle IV (13,14/23)
11:00 MacGyver IV (11,12/13)
12:55 Dowody zbrodni II
15:00 Agenci NCIS: Hawaje II (12,13/25) - serial krym.
17:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (11,12/25)
19:10 Castle IV (15,16/23)
21:05 FBI: International IV (16/22) - serial akcji USA 2025
22:10 FBI: Most Wanted IV
23:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (11,12/25)
00:50 Castle IV (15/23)

EPIC DRAMA

08:30 Detektyw Murdoch XVIII
09:25 Wszystkie stworzenia duże i małe III (7) - serial obycz.
10:30 Lekarze na start
12:05 Zatraceni w miłości
13:05 Sprawy pana Booka
14:10 Agenci NCIS XVII (10/20)
15:10 Panna Marple III (2/4)
17:05 Poirot: Zbrodnia na festynie XIII (3/5) - serial krym.
19:00 Agenci NCIS XVII (11/20)
19:55 Poirot V (3/8)
21:00 Robin Hood - serial przygodowy USA/Serbia 2025
22:10 Sprawy pana Booka
23:15 Poirot V (3/8)
00:25 Agenci NCIS XVII (11/20)

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (1, 2) - reality show Polska 2013
13:25 Kuchenne rewolucje (10, 9) - reality show Polska 24
15:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (2, 3) - reality show
17:05 Magda gotuje Internet
17:40 Kuchenne rewolucje
20:50 Jestem z Polski VII (1,2/15) - serial dok. PL 2021
22:50 Ślub od pierwszego wejrzenia: Australia IX
00:20 Mroczne sekrety małżeńskie VI - serial dok.
01:20 Dorota was urządzi III (12/13) - serial dok. PL 2015

TVN TURBO

09:20 Samochód marzeń: Kup i zrób (2) - magazyn
10:15 Ciężarówką przez Indie
11:15 101 napraw (6, 7)
12:15 Jeździć, obserwować V
13:00 Mobilni mechanicy (7, 8)
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (5036)
18:15 Jeździć, obserwować VII
19:00 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (6)
19:45 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (1/16)
20:15 Naprawy nie do naprawy
21:00 Wojny samochodowe
22:00 Raport Turbo (5036)

BBC FIRST

08:40 Lewis VII (3/6)
09:40 My Life is Murder V (4)
10:40 Śmierć pod palmami IV
11:45 Zagadki doktora Blake'a V (7/8) - serial krym.
12:55 Ulica nadziei II (7,8/10)
15:00 Ojciec Brown IX (5/10)
16:00 Lewis VII (3/6)
17:00 My Life is Murder (1/10)
18:00 Morderstwa w Midsomer XXV (3/4) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami IV
21:00 My Life is Murder V
22:00 Afera podsłuchowa
00:10 Harry Wild IV (7/7)

FX

08:00 Kości XII (1/12)
09:00 SkyMed (5/9)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (24,1/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (2,3/23)
13:45 Agenci NCIS VIII (5,6/24)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (2,3/24)
17:25 Z Archiwum X III
19:15 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (4,5/23)
22:00 The Hunting Party II
22:55 Z Archiwum X III (14/24)
23:50 Punisher - film sensacyjny USA/Niemcy 2004

HGTV

08:05 Moje miasto, mój dom
10:00 Widok, na który cię stać (5, 6) - reality show USA 2025
11:00 Usterka XI (11,12)
12:30 Podwórkowa reaktywacja (1, 2, 3, 4) - magazyn
14:25 Mieszkanie na miarę IV (4,1/4) - serial dok.
16:25 Polowanie na ogród - serial dok. Polska 2018
18:05 Będzie pięknie (4/8)
19:00 Weekendowa metamorfoza (8) - reality show
20:00 Zgłoś remont (8)
20:55 Dorota was urządzi
22:25 House Hunters

BBC LIFESTYLE

09:00 Koreańska uczta Eda i Ryu (4) - mag. kulinarny
10:00 Winnice Australii i Gary Barlow (1) - serial dok.
11:00 Mistrzowie szycia (7, 8)
13:10 Mistrzowie ceramiki (5)
14:15 Wielkie nowozelandzkie wypieki (10) - show Nowa Zelandia 2022
15:40 Zapraszam do stołu
17:50 Wymarzone domy (21)
18:50 Mistrzowie szycia (5)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (1) - program rozrywkowy Wlk. Brytania 2024
21:10 Najlepsze hotele Indii
22:15 House of Kardashian

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół IX (1/24)
08:55 Przyjaciele II (1,2,3,4,5,6/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu XI - serial komediowy
14:30 Dwóch i pół IX (2,3,4,5/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele II
19:30 Duchy (10,12/18)
20:30 Teoria wielkiego podrywu XI (17,18,19/24)
22:00 The Office PL IV (4,5/12)
23:05 Comedy Club (4, 5)
00:05 Miasteczko South Park IV (12,13/17) - serial anim.

TVP SERIALE

08:10 Komisarz Alex IV (2/13)
09:05 Rodzinka.pl V (17/26)
09:45 Klan - telenowela
10:15 Ranczo X (2)
11:55 Komisarz Alex IV (3/13)
12:45 Ojciec Mateusz 31 (8,9,10) - serial krym.
15:35 Komisarz Alex IV (4/13)
16:25 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2023
17:35 Ranczo X (4/13)
19:30 Ojciec Mateusz 31 (11,9) - serial krym. Polska 2024
21:30 Ranczo X - serial kom.
23:20 Ojciec Mateusz 31 (12)
00:20 Prokurator (1/10) - serial krym. Polska 2015

CANAL+ KUCHNIA

12:40 Włoska kuchnia Gino: sekrety południa (2,3/7)
13:50 Podróż przez smaki Chin
14:55 U sąsiadów w kuchni XIV
15:55 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (8)
16:10 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (8)
16:35 Jamie Oliver (17, 18)
17:35 Po prostu Jamie (1)
18:30 Maximum Foodie V (9)
19:00 m jak mięso (1, 2)
19:50 Zgrillowani (1)
20:15 Jamie Oliver (20, 21)
21:15 Anthony Bourdain VI
23:55 Nie bój ryby! (8)

CANAL+ DOMO

10:00 Gardeners' World (22)
11:10 Ucieczka na wieś XXII
12:05 Wielkie projekty XXII (6)
13:05 Cuda z drewna (2/12)
14:05 Wakacyjne domy na wynajem (9) - lifestyle
15:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dok.
15:50 Meblokreacje (5, 6)
16:50 Gardeners' World (25)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
19:00 Wielkie projekty
20:05 Daleko od miasta XIV
21:00 Wakacyjne domy na wynajem (10) - lifestyle
21:55 Wielkie projekty
00:10 Luksusowa ucieczka

PLANETE+

14:45 Zdrajcy/Patrioci (1)
15:50 Niezwykłe podróże koleją XI (5) - serial dok.
16:55 Świat z góry VII (14,1/14)
17:55 Dokąd dzisiaj? IV (117)
18:15 Polska z góry X (5)
18:40 Premiera: Polska z góry X - serial dok.
19:10 Mam zamek II (7)
19:45 Byblos. Wielki port Fenicjan - film dok. Francja 24
20:50 Zapomniane królowe epoki żelaza - film dok.
22:00 Triady. Chińska mafia podbija świat (1/3) - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Stacja Alaska III (3/8)
11:00 Przetrwać nad Jukonem
12:00 Celnicy na straży Turcji
13:30 Nagi instynkt przetrwania: Brazylia II (1/7)
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Celnicy na straży Niemiec (5) - real tv
17:00 Celnicy na straży Szwecji IV (11/14) - serial dok.
18:00 Polscy truckersi
19:00 Nagi instynkt przetrwania VIII (7/18) - serial dok.
20:00 Ultimate Shark Dive
21:00 Nic do ukrycia II (3)
22:00 Celnicy na straży Szwecji IV (12/14) - serial dok.

TVP HISTORIA

09:40 Człowiek, który rozpoczął powstanie - film dok.
10:35 W sercu Ameryki (1)
11:25 Wyspy Kanaryjskie (2/5)
12:25 Pomiędzy – 1944-1945
13:50 Królowie (71)
14:25 Czterej pancerni i pies
15:35 Sensacje XX wieku
18:05 Tajemnica Enigmy (7)
19:00 Tajemnice początków Polski (5/8) - serial dok.
20:00 Oficerowie (9/14)
21:00 II wojna światowa w kolorze: Droga do zwycięstwa
22:00 Putin i Zachód: kolejny rozdział (2/3) - serial dok.

HISTORY

10:20 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (4/11)
11:15 Starożytni kosmici XVI
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata V (5/18)
14:50 Największe tajemnice świata V (15/15) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Wykute w ogniu (14)
17:10 Tajne kryjówki dyktatorów
18:10 Największe tajemnice świata VI (10/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIII
22:00 Największe tajemnice świata VII (16) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

11:00 Plemienna szkoła przetrwania: Mekong (3/6)
12:00 Maszyny wagi ciężkiej IV
15:00 Katastrofa w przestworzach XIX (3/10) - serial dok.
16:00 Pompeje (1/3)
17:00 Premiera: Sekrety starożytnej medycyny
18:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (6/10) - serial dok.
21:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny II (5/10)
22:00 Ostatni lot - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Była sobie Ziemia
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VI
10:00 Gwiazdy lombardu XXII
12:00 Tajemnice II wojny światowej (1) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XX (3,4) - serial dok.
14:00 Łowcy nazistów (9/13)
15:00 Truckersi przez Australię VIII (1/13)
16:00 Dorwać tuńczyka V
18:00 Rolnicy. Podlasie IV (50)
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Najkrwawsze bitwy drugiej wojny światowej
22:00 Ostatni bastion Hitlera

BBC EARTH

08:55 Wielkie koty 24/7 (3/6)
10:00 Życie na pustkowiu VII
11:00 Wędrówki z dinozaurami
12:05 Malownicze trasy kolejowe V (5/10) - serial dok.
13:05 Wielkie koty 24/7 II (2/6)
14:20 W okowach mrozu V
16:20 Wietnamskie przygody Billa Baileya (2/6) - serial dok.
17:30 Wielkie koty 24/7 II (2/6)
18:45 Malownicze trasy kolejowe V - serial dok.
19:45 Największe zagadki nauki
20:55 W okowach mrozu V
22:55 Wietnamskie przygody Billa Baileya (2/6) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

11:10 Przywódcy III Rzeszy (4/4) - serial dokumentalny
12:20 Cesarz: powstanie i upadek dynastii (1,2,3/3)
15:20 Sekretne życie rzymskich cesarzy - film dok.
16:35 II wojna światowa: cena imperium (6/13) - serial dok.
17:45 Największe postaci zimnej wojny - serial dok.
18:50 Majowie: wojna pięciu królestw (1) - serial dok.
20:00 Ramzes: władca Egiptu
21:00 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny
22:05 Maria Stuart: listy pisane szyfrem - film dok.

eprasa.pl 26aa7ea726

WTOREK 4.08

Od A do Z

ALITA: BATTLE ANGEL ★★★★
film sens., USA/Japonia/Kanada 2019, reż. Robert Rodriguez, wyk. Rosa Salazar, Christoph Waltz, Jennifer Connelly
19:55 | polsat
Robert Rodriguez przejmuje pomysł Jamesa Camerona, by z rozmachem sfilmować kultową japońską mangę: poddany naprawie bojowy cyborg o wyglądzie kobiety wyrusza na poszukiwanie utraconej tożsamości.

ANNABELLE WRACA DO DOMU ★★
horror, USA 2019, reż. Gary Dauberman, wyk. Madison Iseman, Vera Farmiga, Mckenna Grace
22:15 | tvn 7
Wyprzedaż w sklepiku z horrorami: para demonologów z „Obecności" ponownie zmaga się z duchem kobiety opętanej przez szatana, ukrywającym się w zabytkowej lalce. Te same strachy, te same chwyty.

BATMAN ★★★★
film sens., USA 2022, reż. Matt Reeves, wyk. Robert Pattinson, Zoë Kravitz, Paul Dano
20:50 | tvn
Mroczniejsza niż zazwyczaj odsłona opowieści o legendarnym bohaterze. Tym razem z Robertem Pattinsonem, który odkrywa wstydliwy sekret z dziejów rodziny, mający wpływ na przestępczość w Gotham.

BEZ SMYCZY ★★
komedia romantyczna, USA 2011, reż. Bobby Farrelly, Peter Farrelly, wyk. Jason Sudeikis, Owen Wilson, Jenna Fischer
22:10 | warner tv
Bracia Farrelly z gorzką ironią o współczesnych Amerykanach: czy dwaj słomiani wdowcy potrafią skorzystać z paru dni wolności użyczonej im przez żony? Z Owenem Wilsonem pod rozwagę.

C'MON C'MON ★★★★
dramat obycz., USA 2021, reż. Mike Mills, wyk. Joaquin Phoenix, Gaby Hoffmann, Woody Norman
21:25 | tvp kultura
Joaquin Phoenix jako dziennikarz radiowy pracujący z dziećmi wobec nieoczekiwanej sytuacji, kiedy musi się zająć małym siostrzeńcem przez 24 godziny na dobę, co okazuje się wzbogacającym doświadczeniem.

W trójkącie

20:10 | ale kino+ hd
★★★★

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Złota Palma z Cannes: gdy rejs bogaczy i celebrytów kończy się katastrofą u wybrzeży rzekomo bezludnej wyspy, ludzie, którym przyszło przejąć rząd dusz, nie są zainteresowani ratowaniem pozostałych.

KOMEDIA, **SZWECJA/NIEMCY/FRANCJA/WLK. BRYTANIA 2022,**
REŻ. RUBEN ÖSTLUND, WYK. HARRIS DICKINSON, CHARLBI DEAN KRIEK, DOLLY DE LEON

CHARLIE ★★★★
melodramat, USA 2012, reż. Stephen Chbosky, wyk. Logan Lerman, Emma Watson, Ezra Miller
22:10 | cinemax
Problemy wieku dojrzewania oczami Stephena Chbosky'ego, który sfilmował własną powieść: nastolatek z przedmieść Pittsburgha przekracza kręgi szkolnego wtajemniczenia. Plus Emma Watson po raz pierwszy nie jako Hermiona.

CI, KTÓRZY ŻYCZĄ MI ŚMIERCI ★★★
film sens., USA/Kanada 2021, reż. Taylor Sheridan, wyk. Angelina Jolie, Finn Little, Jon Bernthal
20:00 | tvn 7
Chłopiec był świadkiem zbrodni, ścigają go mordercy, a w lessie wybucha pożar, który ma zatrzeć ślady. Z odsieczą rusza leśna strażniczka i specjalistka od survivalu, dzielna Angelina Jolie.

G20 ★★
film sens., USA 2025, reż. Patricia Riggen, wyk. Viola Davis, Anthony Anderson, Ramon Rodriguez
21:50 | hbo
Hotel w Kapsztadzie, gdzie odbywa się szczyt G20, zostaje przejęty przez terrorystów, powiązanych z rynkiem kryptowalut, ale dzięki wojskowemu doświadczeniu pani prezydent USA udaje się ich powtrzymać.

HEROSI WOJNY ★★
film sens., USA 2024, reż. John Swab, wyk. Eden Brolin, Andy Garcia, Melissa Leo
23:15 | canal+ premium
Weteran sił specjalnych wraca na pole walki, by wraz ze swoją ekipą wyruszyć na poszukiwanie uprowadzonej siostrzenicy - dziennikarki, która wpadła na trop tajnej misji skorumpowanych polityków.

PLAN UCIECZKI ★★★
film sens., USA 2013, reż. Mikael Håfström, wyk. Sylvester Stallone, Arnold Schwarzenegger, Jim Caviezel
23:00 | ale kino+ hd
Specjalista od zabezpieczeń więziennych trafia za kraty w placówce, której system ochrony sam zaprojektował. Aby uciec i oczyścić się z fałszywych zarzutów, potrzebuje wspólnika: Stallone i Schwarzenegger.

POCAŁUNEK ŚMIERCI ★★★
dramat krym., USA 1995, reż. Barbet Schroeder, wyk. David Caruso, Samuel L. Jackson, Nicolas Cage
22:30 | stopklatka
Sam wobec zła: w wyniku pechowego splotu okoliczności były więzień zostaje policyjnym informatorem, na którym szuka zemsty przestępca psychopata. Barbeta Schroedera ćwiczenie z filmu noir.

POZIOM MISTRZA ★★★
film sens., USA/Australia/Wlk. Brytania 2020, reż. Joe Carnahan, wyk. Frank Grillo, Mel Gibson, Naomi Watts
20:00 | tv puls
„Dzień świstaka" w wersji sensacyjnej przygody: uwięziony w pętli czasu w dniu swego zabójstwa, agent specjalny tak steruje swoim zachowaniem, by rozwiązać zagadkę swej śmierci i uporządkować swoje życie.

SŁODKO-GORZKI ★★
dramat obycz., Polska 1995, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Rafał Mohr, Rafał Olbrychski, Anita Werner
20:00 | kino polska
Kino jako autoterapia: opowieść o współczesnych nastolatkach uwikłanych w pierwsze dorosłe problemy lekiem na skrywane wcześniej kompleksy reżysera Władysława Pasikowskiego.

ZAGINIONY W AKCJI II ★★
film sens., USA 1985, reż. Lance Hool, wyk. Chuck Norris, Soon-Tek Oh, Cosie Costa
21:35 | tvp 1
Chuck Norris jako amerykański oficer, który uwalnia się z wietnamskiej niewoli. Dla wytrzymałych fanów Chucka i jego kolegi Rambo.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 26aa7ea726

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Kościół z bliska (729)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:15 Chłopi (1/13)
09:15 Ranczo VIII (8/13)
10:05 Komisarz Alex XXIII (3)
11:00 Ojciec Mateusz XVII (10)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (758)
12:55 Włochy – ostatnie dzikie zakątki (1/6) - serial dok.
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info, pogoda
15:15 Studio Tour de Pologne
15:20 Tour de Pologne (na żywo)
16:50 Studio Tour de Pologne
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5737)
18:05 Reporterzy (583)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **07 zgłoś się** (4) - serial krym. Polska 1978, wyk. Bronisław Cieślak, Zdzisław Kozień
21:35 **Zaginiony w akcji II (Missing in Action 2: The Beginning)** - ★★ film sens. USA 1985, reż. Lance Hool (100 min)
23:15 **Tour de Pologne – kroniki**
23:25 **Dzieci w niewoli lajków** - film dok.
00:35 **Fighter (The Fighter)** - ★★★★ film biograficzny USA 2010 (125 min)

TVP2

05:35 M jak miłość
06:25 Wnuczka Anisy. Śladami starowierów - reportaż
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7635) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7635) - mag. Polska 2026
11:30 Rodzinka.pl III (8,9/26) - serial kom. Polska 2012
12:35 Koło fortuny (2060)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1030)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2061)
16:35 Familiada (3095)
17:20 Panna młoda
18:15 Va banque (1031)
18:50 Jeden z dziesięciu (14)
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026

20:05 **Omnibus – szybcy i mądrzy** (32) - teleturniej Polska 2026
20:55 **Postaw na milion** (336) - teleturniej
21:50 **Na sygnale** - serial obycz. Polska 2026
22:55 **Ku'damm 59 II** (3/6) - serial obycz, wyk. Claudia Michelsen, Sonja Gerhardt
23:50 **Pitbull** (12/12) - serial sens. PL 2007, wyk. Marcin Dorociński
00:50 **Karol, władca Hiszpanii** (16/17)

POLSAT

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (2047)
09:15 Malanowski i Partnerzy VII - serial fabularno-dok.
10:20 Trudne sprawy XXVI (59/60) - serial fab.-dok.
11:20 Gliniarze XVI (25,26) - serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak
13:25 Dlaczego ja? 33 (19,20) - serial fab.-dok. Polska 2026
15:30 Wydarzenia (804)
15:55 Milionerzy (2) - teleturniej Polska 2025
16:35 Gliniarze XIX (7) - serial fabularno-dok. Polska 2025, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak, Ewelina Ruckgaber, Piotr Mróz
18:50 Wydarzenia, sport
19:15 Gość „Wydarzeń" (804)
19:30 Sport - Polska 2026

19:55 **Alita: Battle Angel** - ★★★★ film sens. USA/Jap./Kan. 2019, reż. Robert Rodriguez, wyk. Rosa Salazar, Christoph Waltz (165 min)
22:40 **Dziedzictwo Bourne'a (The Bourne Legacy)** - ★★★ film sens. USA/Japonia 2012, reż. Tony Gilroy, wyk. Jeremy Renner (160 min)
01:20 **Split** - horror USA/Japonia 2016, reż. M. Night Shyamalan, wyk. James McAvoy (160 min)

TVN

05:15 Nauka jazdy (3)
05:40 Uwaga! (8057) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (31/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Szczecin – „Cafe Elegancko" XXV (2) - reality show
07:45 Dzień dobry wakacje
11:20 Doradca smaku (18)
11:25 Kuchenne rewolucje: Bartoszyce – Gościnna/Piwem Podlane XXIV (1)
12:35 Ukryta prawda
15:45 Detektyw III (35/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
16:50 Szpital św. Anny III (6/53) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Młode gliny (39/50) - serial krym. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:40 Kroniki Tour de Pologne
19:55 Uwaga! (8058) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **Batman (The Batman)** - ★★★★ film sens. USA 2022, reż. Matt Reeves, wyk. Robert Pattinson, Zoë Kravitz, Paul Dano, Jeffrey Wright, Colin Farrell (215 min)
00:25 **Kuba Wojewódzki** (7)
01:45 **Kod dostępu (Swordfish)** - ★★★ film sens. USA 2001, reż. Dominic Sena, wyk. John Travolta, Hugh Jackman, Halle Berry (120 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami III (23,24/24) - serial krym. USA 1987, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXIII (13,12/13)
10:00 Maria z przedmieścia - telenowela Meksyk 1995
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy II (10)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XI - serial obycz.
17:00 Kurierzy II (11) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (37,38) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Poziom mistrza (Boss Level)** - ★★★ film sensacyjny USA/Australia/Wlk. Brytania 2020, reż. Joe Carnahan, wyk. Frank Grillo (120 min)
22:00 **Angielska robota (The Bank Job)** - ★★★ film sensacyjny Wlk. Brytania/USA/Australia 2008, reż. Roger Donaldson (135 min)
00:15 **Babylon A.D.** - ★★ film s.f. Wlk. Bryt./Francja/USA 08, reż. Mathieu Kassovitz (130 min)

TVN7

05:20 Ten moment (12/20) - serial fab.-dok. Polska 2015
05:55 Szkoła (48,49,50/63) - serial fab.-dok. Polska 2020
08:45 Ukryta prawda (3,16,17) - serial fabularno-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2014
13:55 Kryminalni II (9) - serial kryminalny Polska 2005
15:00 Szpital (5,6/68) - serial fabularno-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (35/60) - telenowela dok.
19:00 Ukryta prawda (23/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 **Ci, którzy życzą mi śmierci (Those Who Wish Me Dead)** - ★★★ film sens. USA/Kanada 2021, reż. Taylor Sheridan (135 min)
22:15 **Annabelle wraca do domu (Annabelle Comes Home)** - ★★ horror USA 2019, reż. Gary Dauberman (135 min)
00:30 **300** - ★★★★ dramat historyczny USA/Kanada/Bułgaria 2006, reż. Zack Snyder, wyk. Gerard Butler (145 min)

MEZZO

08:25 Intermezzo
09:15 Richard Wagner: Die Walküre - opera Szwajc. 2024
13:30 Filharmonicy Berlińscy, Gustavo Dudamel: Waldbühne 2025 - muzyka klasyczna
15:05 Nielsen: Symfonia nr 4 – Duńska Narodowa Orkiestra Symfoniczna, Fabio Luisi - muzyka klasyczna
16:25 Intermezzo
16:55 Les Violons du Roy pod batutą Jonathana Cohena: Haendel, Pergolesi, Vivaldi
18:20 Yehudi Menuhin, skrzypce stulecia
20:30 La grande danza – Aterballetto w Mediolanie - balet Włochy 2017
21:50 Prix de Lausanne: Gala 2026 - balet Szwajcaria 2026
23:40 Gaetano Donizetti: Lukrecja Borgia - opera B 2026

PULS 2

08:30 Wielkie przygody małego rekina II (3) - serial anim.
08:50 Masza i niedźwiedź VI
09:25 Świnka Peppa
09:45 Bing (45,46/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele (4)
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały (31/52)
12:00 Psi patrol (13/26)
12:35 Marta mówi!
13:00 Smerfy - serial anim.
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 My Little Pony (7/26)
15:00 Miraculous II (22,23/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy (1)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści (1)
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (25) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X
23:00 Bez wyjścia - thriller USA 2022, reż Damien Power

TV4

07:00 Strażnik Teksasu VIII (22/24) - serial sens. USA 2001
07:55 Bogaty dom – biedny dom XI (1) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci
10:55 Na ratunek 112 XVIII (29,30) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (54,55)
13:55 Trudne sprawy XVI (19,20) - serial fabularno-dok.
16:55 Policjantki i policjanci
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (54) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci
20:00 Uroczysko V (23,24) - serial krym. Polska 2026
21:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (38) - serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (38)
23:05 Klucz do wieczności - thriller USA 2015
01:30 Love Island IV

METRO

07:35 Tajemnice miłości - serial fab.-dok. Polska 2021
08:30 Szpital (13,14/68)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji (49/60) - telenowela dok.
13:30 Brzydula (69,70)
14:40 Kiedy ktoś kocha bardziej (34) - serial obycz.
15:50 Magda M. (10)
16:55 Idź na całość (2)
18:00 Złomowisko PL VI - serial dok. Polska 2018
19:00 Kartoteka V (3,4/30) - serial fab.-dok. Polska 2014
21:05 Kryminalni V - serial kryminalny Polska 2006
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (19/22)
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet III (4/15)
01:20 Szpital (5/68)

eprasa.pl 26aa7ea726

WTOREK 4.08

STOPKLATKA

08:45 Robert Makłowicz (129) - mag. kulinarny
09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher II (12/13) - serial krym. Aus. 2013
10:55 Górski lekarz XIV (2/8) - serial obyczajowy
12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher II (13/13) - serial kryminalny
14:00 Zajazd. Będzie się działo (12,13) - serial fabularno-dok.
16:00 Katastrofy w przestworzach XII (1,3,5/13) - serial dok. Kanada 2012
19:00 Aukcja w ciemno II (26,1/24) - serial dok. USA 2013
20:00 Efekt motyla (The Butterfly Effect) ★★★ - thriller USA/Kanada 2004, reż. Eric Bress, J. Mackye Gruber, wyk. Ashton Kutcher (150 min)
22:30 Pocałunek śmierci (Kiss of Death) ★★★ - dramat krym. USA 1995, reż. Barbet Schroeder, wyk. David Caruso (125 min)
00:35 Kryptonim Banshee (Code Name Banshee) ★ - film sens. USA 2022, reż. Jon Keeyes (120 min)

KINO POLSKA

07:35 Podróże kapitana Klipera - serial anim.
07:45 Bolek i Lolek (7,8/13)
08:10 Reksio II - serial anim.
08:30 Książę - film krótkometrażowy Polska 2021
08:45 Siedem życzeń: Spojrzenie faraona (2/7) - serial młodzieżowy Polska 1984, wyk. Daniel Kozakiewicz
09:50 Skradziona kolekcja - komedia kryminalna Polska 1979, reż. Jan Batory
11:40 Ranking Naj Polskiego Kina - serial dok. Polska 2024
12:30 Papierowe małżeństwo - komedia romant. Polska/Wlk. Brytania 1991, reż. Krzysztof Lang, wyk. Gary Kemp
14:25 Ziemia obiecana - dramat obycz. Polska 1975, reż. Andrzej Wajda, wyk. Daniel Olbrychski, Wojciech Pszoniak
17:55 Czterej pancerni i pies (7,8) - serial wojenny
20:00 Słodko-gorzki - dramat obycz. Polska 1995, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Rafał Mohr, Rafał Olbrychski
21:55 Konsul - komedia sensacyjna Polska 1989, reż. Mirosław Bork, wyk. Piotr Fronczewski, Maria Pakulnis
00:00 Mój dług - dramat krym. Polska 2021, reż. Denis Delić, Bogusław Job, wyk. Bartosz Sak

ALE KINO+

08:50 The Office PL (3,4/12) - serial kom. Polska 2021, wyk. Piotr Polak
10:00 Grantchester X (1,2/8)
12:05 Vera XI (1/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2021
14:00 Sny o miłości (Drømmer) ★★★★ - komediodramat Norwegia 2024, reż. Dag Johan Haugerud, wyk. Ella Øverbye, Selome Emnetu (135 min)
16:15 Konie Valdeza (Valdez, il mezzosangue) ★★★ - western USA/Włochy/Hiszp./F 1973, reż. John Sturges, Duilio Coletti, wyk. Charles Bronson (120 min)
18:15 Vera XI (2/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2021
20:10 W trójkącie (Triangle of Sadness) ★★★★ - komedia Szwecja/Niemcy/F/Wlk. Brytania 2022, reż. Ruben Östlund, wyk. Harris Dickinson (170 min)
23:00 Plan ucieczki (Escape Plan) ★★★ - film sens. USA 2013, reż. Mikael Håfström (140 min)
01:20 Sharon Stone. Instynkt przetrwania - film dok. Francja/USA/Hiszpania 2024

POLSAT FILM

08:30 Przyjaciółki XIV
10:25 Świat według Kiepskich
13:15 Kung Fu Panda - film animowany USA 2008
15:00 Hobbit: niezwykła podróż - film fantasy USA/Nowa Zel. 2012, reż. Peter Jackson
18:45 Policja zastępcza - komedia sens. USA 2010
21:00 Wojna żeńsko-męska - komedia Polska 2011, reż. Łukasz Palkowski
23:30 Tylko nie ty - komedia romant. USA/Australia 2023
01:40 Fala zbrodni VII - serial sensacyjny Polska 2007

KINO TV

09:15 Panna Scarlet i komisarz III (2/6) - serial krym.
10:20 Panna Marple VI (2/3)
12:15 Hudson i Rex IV
14:15 Poirot: Zło czai się pod słońcem - serial krym.
16:40 Strażnik Teksasu II
18:55 Poirot: Kradzież królewskiego rubinu III (9/11) - serial krym. Wlk. Brytania 1991
20:00 3:10 do Yumy - western USA 2007, reż. James Mangold
22:35 Ucieczka gangstera - film sens. USA/Japonia 1994
00:55 Nim diabeł dowie się, że nie żyjesz - dramat krym. USA 2007, reż. Sidney Lumet

TVP KULTURA

08:30 Sztuka jako konieczność. 4. Biennale Matter of Art, Praga 2026 - reportaż
09:00 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa
10:15 Frankie i Johnny (Frankie and Johnny) ★★ - musical USA 1966, reż. F. de Cordova (95 min)
11:50 Pan Olbrychski
12:55 Dziki Zachód
Calamity Jane ★★★ - film animowany Francja/Dania 2020 (95 min)
14:30 Kosmos 1999 (19/24)
15:35 Dzień czwarty ★★ - film wojenny Polska 1984 (90 min)
17:05 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa
18:20 Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki
18:55 Rawhide (22)
20:00 Kobra – Osiem kobiet - spektakl teatralny Polska 1970
21:25 C'mon C'mon - dramat ★★★★ obycz. USA 2021, reż. Mike Mills, wyk. Joaquin Phoenix (120 min)
23:25 Kod Hanekego
00:35 Basen (La piscine) ★★★ - dramat krym. Włochy/Francja 1969 (135 min)

WARNER TV

07:30 Teraz albo nigdy! II (13)
08:30 Bajer z Bel-Air VI
09:30 Prawo Agaty IV (6)
10:30 Pełniejsza chata II
11:35 Teraz albo nigdy! III (1,2)
13:35 Bajer z Bel-Air VI
15:35 Pełniejsza chata II (8,9,10,11/13) - serial kom.
17:55 Willy Wonka i fabryka czekolady - film fantasy USA/Wlk. Brytania 1971
20:00 Zabójcza broń - komedia sensacyjna USA 1987
22:10 Bez smyczy - komedia romantyczna USA 2011, reż. Bobby Farrelly, Peter Farrelly

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki (3,4/22)
09:25 Policyjna grupa pościgowa XVII (15) - serial dok.
10:30 Pingwiny z Madagaskaru II (18/39) - serial anim.
11:00 Naga broń 2 1/2 - komedia USA 1991
13:00 Czarodziejki (5,6/22) - serial fantasy USA 1998
15:00 Transformers: Zemsta Upadłych - film s.f. USA 2009
18:05 Gang wiewióra 2 - film animowany Kanada 2017
20:00 Mission: Impossible - film sens. USA 1996
22:25 Kick bokser - film sens. USA 1989, reż. Mark Disalle

HBO

09:25 Hobbit: niezwykła podróż ★★★★ - film fantasy USA/Nowa Zel. 2012, reż. Peter Jackson (165 min)
12:10 Przegląd tygodnia: Wieczór z Johnem Oliverem (18)
12:55 Księga życia - film ★★★ anim. USA/Meksyk/Kanada 2014, reż. Jorge R. Gutiérrez (95 min)
14:30 Eddie zwany Orłem ★★★ - film biograficzny Wlk. Brytania/Niemcy/USA 2016 (105 min)
16:15 Bliżej - melodramat ★★★★ USA/Wlk. Bryt. 2004, reż. Mike Nichols (105 min)
18:00 Alita: Battle Angel ★★★★ - film sens. USA/Japonia/Kanada 2019, reż. Robert Rodriguez (120 min)
20:00 The Pitt II (3/15) - serial obycz. USA 2026
20:45 Ta inna siostra Bennet (7/10) - serial obycz.
21:15 Życie, Larry i pogoń za nieszczęściem (6)
21:50 G20 - film sensacyjny ★★ USA 2025 (105 min)
23:35 Mroczny fajter - film ★★ sens. USA 2023 (115 min)
01:30 W dzikim galopie ★★★ - dramat obycz. USA 2024 (120 min)

CINEMAX

11:30 Gang Amazonek - dramat krym. Francja/Belgia 2025
13:40 Marzyciel - dramat obycz. Francja/Belgia 2023
15:15 Twarzą w twarz - thriller Hiszpania/Belgia 2025
16:50 Jak być normalną - dramat obycz. Austria 2025
18:30 Fremont - dramat obyczajowy USA 2023
20:00 Challengers - komedia USA 2024
22:10 Charlie - melodramat USA 12, reż. Stephen Chbosky
23:50 Krokodyle łzy - thriller Indonezja/F/Singapur/Niemcy 24

ROMANCE TV

08:35 Górski lekarz
10:25 Przyjaźń to coś więcej (1) - serial obycz. Niemcy 2022
14:15 Bella Familia - komedia romantyczna Niemcy 2013
16:05 Szkoła jazdy - komedia romantyczna Niemcy 2012, reż. Thomas Nennstiel
18:00 Górski lekarz (1,1/7)
20:00 Rosamunde Pilcher: Letnie marzenie - romans Austria/Niemcy 2004
21:50 Käthe i ja: W cieniu ojca (5/10) - serial obyczajowy
23:45 Górski lekarz (1,1/7) - serial obycz. Niemcy/Austria 2020, wyk. Hans Sigl

CANAL+ PREMIUM

08:40 Hannah Arendt: Myślenie jest niebezpieczne - film dok.
10:00 Łapu-Capu (184)
10:05 Ida - dramat obycz. ★★★★★ Polska/Dania/Francja/Wlk. Bryt. 2013, reż. Paweł Pawlikowski (80 min)
11:25 Saga »Zmierzch« – Księżyc w nowiu ★★ - melodramat USA 2009, reż. Chris Weitz (130 min)
13:35 Chopin, Chopin! ★★★ - dramat obyczajowy Polska 2025 (130 min)
15:45 Czy AI zabija internet?
16:40 Kawałek po kawałku ★★★ - film anim. USA/Dania/Australia/Hongkong 2024 (100 min)
18:20 Łapu-Capu (185)
18:25 Thelma - komedia USA/ ★★★★ Szwajcaria 2024, reż. Josh Margolin (95 min)
20:00 Cudowne życie ★★★ - komediodramat Francja/Kanada 2025, reż. Ken Scott (100 min)
21:40 Co ukrywa Elon Musk?
23:15 Herosi wojny - film ★★ sens. USA 2024, reż. John Swab (105 min)
01:00 Rytuał - horror ★★ USA/Indie 2025, reż. David Midell (95 min)

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi - serial dok.
09:50 Prawo Agaty V (5)
10:55 Lekarze (12)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Prawo Agaty V (4)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (23,24)
17:10 Motywy filmowe (3)
17:30 Kochaj i tańcz - komedia romantyczna Polska 2008
20:00 Szukając sprawiedliwości - film sens. USA 1991
22:10 Bękarty - komedia USA 2017, reż. Lawrence Sher
00:25 Blade – wieczny łowca - horror USA 1998

AMC

09:15 Jakoś leci - komedia romantyczna USA 1997
11:30 Powiedz „tak" - komedia romantyczna USA/Niemcy 2001, reż. Adam Shankman
13:40 Koniec świata (1,2/2) - miniserial USA/Kanada/Niemcy 2005
17:20 Jeniec: Jak daleko nogi poniosą - dramat wojenny Niemcy 2001
20:00 Sekretne okno - thriller USA 2004, reż. David Koepp
22:00 Zabójcza głębia - thriller USA/RPA 2003
23:55 W odwecie za śmierć - thriller USA 2010

eprasa.pl 26aa7ea726

AXN

08:05 Ostry dyżur II (14/22) - serial obycz. USA 1996
09:10 Castle IV (15,16/23)
11:10 MacGyver IV (13,1/13)
13:10 Dowody zbrodni II (18,19/23) - serial sens.
15:10 Agenci NCIS: Hawaje II (14,15/25) - serial krym.
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (13,14/25)
19:10 Castle IV (17,18/23)
21:05 Rekrut V (2/22)
22:05 Rekrut: Feds (2/22)
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (13,14/25)

EPIC DRAMA

08:35 Detektyw Murdoch XVIII
09:30 Wszystkie stworzenia duże i małe IV - serial obycz.
10:30 Lekarze na start
12:00 Zatraceni w miłości
13:00 Sprawy pana Booka
14:10 Agenci NCIS XVII (11/20)
15:10 Panna Marple III (3/4)
17:00 Poirot XIII (4/5) - serial krym. Wlk. Brytania 2013
19:00 Agenci NCIS XVII (12/20) - serial krym. USA 2020
19:55 Poirot V (4/8)
21:00 Hiszpańska księżniczka (5/8) - serial historyczny
22:10 Domina (5/8) - serial obycz. Wlk. Bryt./Włochy 2021

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (3, 4) - reality show Polska 2013
13:25 Kuchenne rewolucje (12, 11) - reality show Polska 2024
15:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (4, 5) - reality show
17:05 W czym do ślubu? (1) - program rozrywkowy
17:40 Kuchenne rewolucje (10, 3, 8) - reality show
20:50 Jestem z Polski VII (3,4/15) - serial dok.
22:50 Ślub od pierwszego wejrzenia: Australia IX
00:40 Mroczne sekrety małżeńskie VI - serial dok.

TVN TURBO

08:25 Nic do ukrycia (4/12)
09:20 Samochód marzeń: Kup i zrób (3) - mag. motoryzacyjny
10:15 Ciężarówką przez Indie
11:15 101 napraw (8, 9)
12:15 Jeździć, obserwować V
13:00 Mobilni mechanicy
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (5037)
18:15 Zawodowi handlarze
19:00 Moto kombat (9) - mag.
19:45 Duda kontra Szafrański
20:30 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (7) - mag.
21:15 Z drugiej ręki (6)
22:00 Raport Turbo (5037)

BBC FIRST

08:40 Lewis VII (4/6)
09:40 Ojciec Brown II (7/10)
10:40 Śmierć pod palmami IV (6/8) - serial kryminalny
11:45 Zagadki doktora Blake'a V (8/8) - serial krym.
12:55 Ulica nadziei II (9,10/10)
15:00 Ojciec Brown IX (6/10)
16:00 Lewis VII (4/6)
17:00 My Life is Murder (2/10)
18:00 Morderstwa w Midsomer XXV (4/4)
19:55 Śmierć pod palmami IV
21:00 Zbrodnie Saint-Pierre
22:00 Afera podsłuchowa

FX

08:00 Kości XII (3/12)
09:00 SkyMed (6/9)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (2,3/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (4,5/23)
13:45 Agenci NCIS VIII (7,8/24)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (4,5/24)
17:25 Z Archiwum X III
19:15 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (6,7/23)
22:00 9-1-1: Nashville
22:55 Z Archiwum X III (15/24)
23:50 Adrenalina II. Pod napięciem - film sens. USA 2009

HGTV

09:00 Remontujemy dom na plaży X - serial dok.
10:00 Poszukiwacze domów
11:05 Usterka XI (13,14)
12:35 Podwórkowa reaktywacja (5, 6, 7, 8) - magazyn
14:30 Mieszkanie na miarę
15:30 Pogromcy chaosu (1)
16:30 Polowanie na ogród
18:10 Weekendowa metamorfoza (1) - reality show
19:05 Zgłoś remont (8)
20:05 Dorota inspiruje (3)
21:00 Dorota was urządzi
22:30 House Hunters (12, 1, 2, 3) - reality show Polska 20

BBC LIFESTYLE

08:00 Mistrzowie szycia (5)
09:10 Winnice Australii i Gary Barlow (3) - serial dok.
11:05 Mistrzowie szycia (9, 10)
13:15 Mistrzowie ceramiki (6)
14:25 Wielkie brytyjskie wypieki (1) - program rozrywkowy
15:45 Zapraszam do stołu (17, 18, 19, 20) - mag. kulinarny
17:50 Wymarzone domy (22)
18:45 Mistrzowie szycia (6)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (2) - pr. rozrywkowy
21:10 Majorka: śródziemnomorskie smaki (3, 4) - mag.
22:00 Tajlandia: mroczne oblicze raju - serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół IX (5/24)
08:55 Przyjaciele II
11:55 Teoria wielkiego podrywu XI - serial kom.
14:30 Dwóch i pół IX (6,7,8,9/24) - serial kom. USA
16:30 Przyjaciele II (13,14,15, 16,17,18/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu XI (23,24,1,2,3,4/24) - serial komediowy USA 2018, wyk. Johnny Galecki
22:00 The Office PL IV (6,7/12) - serial kom. Polska 2024
23:05 Comedy Club (6, 7)

TVP SERIALE

08:15 Komisarz Alex IV (3/13)
09:10 Rodzinka.pl V (18/26)
09:45 Klan - telenowela
10:15 Ranczo X (4)
11:55 Komisarz Alex IV (4/13)
12:45 Ojciec Mateusz 31 (9,10,11) - serial krym.
15:35 Komisarz Alex IV (5)
16:30 Na sygnale
17:40 Ranczo X
19:35 Ojciec Mateusz 31 (12,10) - serial krym.
21:30 Ranczo X - serial kom. Polska 2016, wyk. Cezary Żak
23:20 Ojciec Mateusz 31 (13)
00:20 Prokurator (2/10)
01:20 Dom pod Dwoma Orłami

CANAL+ KUCHNIA

13:50 Podróż przez smaki Chin II (7) - serial dok.
14:55 U sąsiadów w kuchni XIV
15:55 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (1)
16:10 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (9)
16:40 Jamie Oliver (1/4)
17:35 Po prostu Jamie (2)
18:30 Maximum Foodie V (10)
18:55 m jak mięso (3, 4)
19:50 Zgrillowani (2)
20:15 Mistrzowie przekąsek w akcji – Nowa Zelandia (3)
21:10 Świat szefów kuchni II
00:25 Co je Borowicz na Śląsku?

CANAL+ DOMO

10:00 Gardeners' World (23)
11:10 Ucieczka na wieś XXII
12:05 Wielkie projekty
13:05 Cuda z drewna (3/12)
14:05 Wakacyjne domy na wynajem (10) - lifestyle
15:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dok.
15:55 Kupione i co dalej? (7, 8)
16:50 Gardeners' World (26)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
19:00 Wielkie projekty
20:00 Daleko od miasta XIV
21:00 Wakacyjne domy na wynajem (11) - lifestyle
21:55 Wielkie projekty
22:55 W mieście czy na wsi

PLANETE+

12:35 360° – świat bez granic XXV - serial dokumentalny
13:40 Ocalić raj II (1)
14:45 Zdrajcy/Patrioci (2/5)
15:50 Niezwykłe podróże koleją XI - serial dok.
16:55 Świat z góry (1,2/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:35 Wielki smog londyński
19:40 Udowodnić teorię względności - film dok.
20:50 T-Rex. Historia ewolucji - film dok. Japonia/USA 2016
22:00 Triady. Chińska mafia podbija świat (2/3) - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Stacja Alaska III (1/8)
11:00 Przetrwać nad Jukonem VI (4/9) - serial dok.
12:00 Celnicy na straży Turcji
13:15 Nagi instynkt przetrwania: Brazylia II - serial dok.
14:30 Strażacy - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Bimbrownicy XIV (14/16)
17:00 Przemytnicy: na lotnisku (5) - serial dok.
18:00 Polscy truckersi
19:00 Nagi instynkt przetrwania VII (1/17) - serial dok.
20:00 Alien Sharks America
21:00 Rolnicy w akcji (5)
22:00 W oku cyklonu III

TVP HISTORIA

11:55 Wędrówki szlakami granicznymi (1) - serial dok.
12:50 Putin i Zachód (2/3)
13:40 Królowie (72)
14:15 Czterej pancerni i pies
15:30 Sensacje XX wieku
17:55 Tajemnica Enigmy (8)
19:00 Nie będąc – jestem. Krzysztof Kamil Baczyński
20:00 Oficerowie (10/14) - serial krym. Polska 2006
20:50 Starożytny Egipt – kroniki imperium (5/8)
21:55 Nieznana wojna na Północy (5/6) - serial dok.
23:00 Sensacje XX wieku

HISTORY

11:15 Starożytni kosmici XVII
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (4/11)
14:50 Największe tajemnice świata V (3/15) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 Tajne kryjówki dyktatorów (5/6) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VII (4) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIII
21:00 Tom Hanks: II wojna światowa (3,4/20) - serial dok.
23:00 II wojna światowa w kolorze (7/10) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

11:00 Plemienna szkoła przetrwania: Mekong (4/6)
12:00 Katastrofa w przestworzach XII (10,1,2,4/11)
16:00 Pompeje: podróż w czasie z Tomem Hiddlestonem
17:00 Premiera: Sekrety starożytnej medycyny (2)
18:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką (6, 2)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (1/10) - serial dok.
21:00 Starożytne konstrukcje (2) - serial dok. Kanada 2025
22:00 Ukryte pod miastami

FOCUS TV

08:00 Była sobie Ziemia
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VII
10:00 Gwiazdy lombardu XXII
12:00 Tajemnice II wojny światowej - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Łowcy nazistów (10/13)
15:00 Truckersi przez Australię VIII (2/13) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka VI (2,3/12) - serial dok. USA 2017
18:00 Rolnicy. Podlasie IV
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Najkrwawsze bitwy drugiej wojny światowej
22:00 Ostatni bastion Hitlera

BBC EARTH

09:55 Życie na pustkowiu VII
11:00 Wędrówki z dinozaurami
12:00 Malownicze trasy kolejowe V - serial dok.
13:00 Wielkie koty 24/7 II (3/6)
14:15 W okowach mrozu V
16:20 Pociągiem przez Imperium Rzymskie (1)
17:30 Wielkie koty 24/7 II (3/6)
18:45 Malownicze trasy kolejowe V - serial dok.
19:45 Sekretne życie ogrodu
20:55 W okowach mrozu V (7/10) - serial dok. USA 2018
22:55 Sekrety długowieczności (3/6) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

10:55 Tajne bazy nazistów
11:55 Maria Stuart: listy pisane szyfrem - film dok.
13:00 Kleopatra: tajemnicza władczyni - serial dok.
15:20 Czarni faraonowie
16:35 II wojna światowa: cena imperium (7/13) - serial dok.
17:40 Największe postaci zimnej wojny II - serial dok.
18:50 Majowie: wojna pięciu królestw (2) - serial dok.
19:55 Wojny faraonów (1/4)
21:05 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny
22:05 Anna Boleyn i Elżbieta I: królowe-więźniarki - film dok.

eprasa.pl 26aa7ea726

ŚRODA 5.08

Od A do Z

BEOWULF – DROGA DO SPRAWIEDLIWOŚCI ★★★
film fantasy, Kanada/Islandia/Wlk. Brytania/USA/Australia 2005, reż. Sturla Gunnarsson, wyk. Gerard Butler, Stellan Skarsgård, Sarah Polley
22:20 | tv puls
Sięgając do korzeni literatury angielskiej, choć w stylu skandynawskiej sagi: opowieść o dzielnym rycerzu, poddanym króla Duńczyków, który w imieniu władcy staje do pojedynku z groźnym trollem. Imponujące.

BOGOWIE EGIPTU ★★
film fantasy, USA/Australia/Chiny/Hongkong 2016, reż. Alex Proyas, David Midell, wyk. Brenton Thwaites, Nikolaj Coster-Waldau, Gerard Butler
20:00 | tv puls
To co zwykle w kostiumie starożytnego Egiptu: bezlitosny bóg Seth przejmuje władzę nad Egiptem, wprowadzając powszechny chaos, a młody złodziej prosi boga Horusa o pomoc w starciu z siłami Zła.

C'MON C'MON ★★★★
dramat obycz., USA 2021, reż. Mike Mills, wyk. Joaquin Phoenix, Gaby Hoffmann, Woody Norman
23:45 | tvp kultura
Joaquin Phoenix jako dziennikarz radiowy pracujący z dziećmi wobec nieoczekiwanej sytuacji, kiedy musi się zająć małym siostrzeńcem przez 24 godziny na dobę, co okazuje się wzbogacającym doświadczeniem.

DOBRE ZABIJANIE ★★★
dramat krym., USA 2014, reż. Andrew Niccol, wyk. Ethan Hawke, Bruce Greenwood, Zoë Kravitz
20:00 | stopklatka
Doświadczony pilot zostaje przekwalifikowany na operatora dronów atakujących cele w Afganistanie. Kiedy ilość misji wzrasta, pada pytanie o celowość działań.

DUŻE DZIECI ★★
komedia, USA 2010, reż. Dennis Dugan, wyk. Adam Sandler, Kevin James, Chris Rock
19:55 | polsat
Trzydzieści lat po sukcesie w szkolnej lidze dawni koszykarze spotykają się wraz z rodzinami na pogrzebie swego trenera. Wspólny weekend staje się okazją do sprawdzenia, czy coś ich jeszcze łączy?

Pożyteczny duch

21:25 | cinemax
★★★

FOT. MATERIAŁY PRASOWEX

Bajka z kluczem: po śmierci duch młodej kobiety znajduje schronienie w odkurzaczu. Ma szczególne zadanie: identyfikować i odsyłać w zaświaty duchy osób, które poświęciły się dla dobra innych.

KOMEDIA, **TAJLANDIA/SINGAPUR/NIEMCY/FRANCJA 2025,**
REŻ. RATCHAPOOM BOONBUNCHACHOKE, WYK. DAVIKA HOORNE, WISARUT HIMMARAT, APASIRI CHANTRASMI

GRUBY I CHUDSZY II: RODZINA KLUMPÓW ★★
komedia, USA 2000, reż. Peter Segal, wyk. Eddie Murphy, Janet Jackson, Larry Miller
22:05 | polsat
Zawsze to samo: zmultiplikowany Eddie Murphy (osiem postaci w różnym wieku i płci!) stawia czoło codziennym problemom współczesnych Amerykanów. Z dawną swadą, ale bez tamtej świeżości.

HISTORIA GABBY PETITO ★★
film krym., USA 20222, reż. Thora Birch, wyk. Skyler Samuels, Evan Hall, Thora Birch
20:15 | warner tv
Wokół głośnego w 2021 roku morderstwa podróżniczki i blogerki dokonanego przez jej partnera w trakcie wyprawy kamperem: rekonstrukcja zdarzeń i przebieg śledztwa aż do szokującego rozwiązania zagadki.

JEZIORO SŁONE ★★★
dramat obycz., Polska/Szwecja 2022, reż. Katarzyna Rosłaniec, wyk. Katarzyna Butowtt, Krzysztof Stelmaszyk, Dorota Kolak
23:50 | kino polska
Zaskakująca aktorską perfekcją Katarzyna Butowtt jako kobieta 60-letnia, która decyduje się na romans, mający być ucieczką od rutyny małżeństwa z 40-letnim stażem, a w istocie pozwala odnaleźć siebie.

MAGIC MIKE: OSTATNI TANIEC ★★
komedia, USA 2022, reż. Steven Soderbergh, wyk. Channing Tatum, Salma Hayek, Jemelia George
20:00 | tvn 7
Czas sukcesów przeminął i tancerz erotyczny ląduje za barem na Florydzie. Ale pojawia się atrakcyjna (i zamożna) pani, która namawia go do powrotu do zawodu – ale na swoich warunkach. Warto spróbować?

OBECNOŚĆ IV: OSTATNIE NAMASZCZENIE ★★★
horror, USA/Wlk. Brytania/Kanada 2025, reż. Michael Chaves, wyk. Patrick Wilson, Vera Farmiga, Mia Tomlinson
22:40 | hbo
Po raz ostatni(?): para badaczy zjawisk paranormalnych spieszy z pomocą nowym lokatorom domostwa, które okazuje się niezamkniętym w wyniku przerwania tajemniczego rytuału portalem złych mocy.

OPERACJA MINCEMEAT ★★★
dramat wojenny, Wlk. Brytania/USA 2021, reż. John Madden, wyk. Colin Firth, Matthew Macfadyen, Kelly MacDonald
21:55 | tvp 1
65 lat po „Człowieku, którego nie było" kino wraca do akcji brytyjskiego kontrwywiadu, któremu udało się przekonać hitlerowców, że alianci w 1943 roku będą lądować na Bałkanach, a nie na Sycylii.

PARSZYWA DWUNASTKA ★★★★★
film wojenny, USA/Wlk. Brytania 1967, reż. Robert Aldrich, wyk. Lee Marvin, Ernest Borgnine, Charles Bronson
22:00 | warner tv
Kanoniczny wręcz klasyk gatunku: kilkanaście gwiazd jako oddział komandosów wbrew woli, rzucony na hitlerowskie tyły w misji nie do wykonania. To się ogląda!

SUPERMARKET ★★★
thriller, Polska 2012, reż. Maciej Żak, wyk. Mikołaj Roznerski, Marian Dziędziel, Wojciech Zieliński
22:05 | kino polska
Supermarket jako... Polska: podejrzany o próbę drobnej kradzieży klient zostaje zatrzymany przez ochronę i poddany upokarzającej procedurze przez jej szefa z mętną przeszłością. Mocne i aktorsko doskonałe.

U PANA BOGA W OGRÓDKU ★★★
komedia, Polska 2007, reż. Jacek Bromski, wyk. Krzysztof Dzierma, Andrzej Beja-Zaborski, Emilian Kamiński
20:50 | tvn
Spojrzenie na współczesną polską prowincję i zachodzące tam zmiany przez pryzmat białostockiej wsi, gdzie zostaje ulokowany skruszony gangster korzystający z programu ochrony świadków.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 26aa7ea726

ŚRODA 5.08

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Rodzina (nie od) święta
08:00 Serwis Info, pogoda
08:15 Chłopi (2/13)
09:15 Ranczo VIII (9/13)
10:05 Komisarz Alex XXIII (4)
11:00 Ojciec Mateusz XVII (11)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (757)
12:55 Włochy – ostatnie dzikie zakątki (2) - serial dok.
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info, pogoda
15:15 Studio Tour de Pologne
15:20 Tour de Pologne (na żywo)
16:50 Studio Tour de Pologne
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5738)
18:05 Reporterzy (584)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **07 zgłoś się** (5) - serial krym. Polska 1978, wyk. Bronisław Cieślak
21:55 ★★★ **Operacja Mincemeat (Operation Mincemeat)** - dramat wojenny Wlk. Brytania/USA 2021 (140 min)
00:15 **Kanał** - dramat woj. ★★★★★ Polska 56, reż. Andrzej Wajda, wyk. Tadeusz Janczar (100 min)
01:55 **Zaginiony w akcji II** ★★ - film sens. USA 1985, reż. Lance Hool, wyk. Chuck Norris (100 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Pożyteczni.pl (378)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7636) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7636) - mag. Polska 2026
11:30 Rodzinka.pl III
12:35 Koło fortuny (2061)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1031)
14:35 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2026
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2062) - teleturniej Polska 2025
16:35 Familiada (3096)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1032)
18:50 Jeden z dziesięciu (15)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Omnibus – szybcy i mądrzy** (33) - teleturniej Polska 2026
20:55 **Postaw na milion** (337) - teleturniej
21:50 **Na sygnale**
22:55 **Ku'damm 59 II** (4/6) - serial obyczajowy Niemcy 2018
23:50 **Pitbull** (1/14) - serial sens. PL 2008, wyk. Marcin Dorociński
00:50 **Karol, władca Hiszpanii** - serial kostiumowy Hiszpania 2016
01:50 **Nasz dom w górach**

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (2060)
09:15 Malanowski i Partnerzy VII (60) - serial fabularno-dokumentalny
10:20 Trudne sprawy XXVI (60/60) - serial fab.-dok. PL 2024, wyk. Piotr Dobosz
11:20 Gliniarze XVI (27,28) - serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier
13:25 Dlaczego ja? 33 (21,22) - serial fab.-dok. Polska 2026
15:30 Wydarzenia (805)
15:55 Milionerzy (3)
16:35 Gliniarze XIX (9,10) - serial fabularno-dok. Polska 2025, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak, Ewelina Ruckgaber, Piotr Mróz
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (805)

19:55 **Duże dzieci (Grown Ups)** ★★★ - komedia USA 2010, reż. Dennis Dugan, wyk. Adam Sandler (130 min)
22:05 **Gruby i chudszy II: Rodzina Klumpów (Nutty Professor II: The Klumps)** ★★ - komedia USA 2000, reż. Peter Segal (150 min)
00:35 **Alita: Battle Angel** ★★★★ - film sens. USA/Jap./Kanada 2019, reż. Robert Rodriguez, wyk. Rosa Salazar (155 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8058) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (32/60)
06:50 Kuchenne rewolucje XXV (3) - reality show
07:45 Dzień dobry wakacje (40) - mag. Polska 2026
11:20 Doradca smaku (37) - mag. kulinarny Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje: Kudowa-Zdrój – Szmaragdowa/Ghvino i Śpiew XXIV (2)
12:35 Ukryta prawda - serial fabularno-dok.
15:45 Detektywi III (36/60)
16:50 Szpital św. Anny III (7/53) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Młode gliny (40/50) - serial krym. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:40 Kroniki Tour de Pologne
19:55 Uwaga! (8059) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **U Pana Boga w ogródku** ★★★ - komedia Polska 2007, reż. Jacek Bromski, wyk. Krzysztof Dzierma, Andrzej Beja-Zaborski (150 min)
23:20 **Troja (Troy)** - film ★★★ przyg. USA/Wlk. Brytania/Malta 2004, reż. Wolfgang Petersen, wyk. Brad Pitt, Eric Bana (200 min)
02:40 **Detektywi III** (35/60) - serial fabularno-dok.

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami III (24,1/24) - serial krym. USA 1987, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXIII (12,9/13)
10:00 Zaklinaczka duchów III (18/18) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy II (11)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XI - serial obycz.
17:00 Kurierzy II (12) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (38,39)
20:00 ★★ **Bogowie Egiptu (Gods of Egypt)** - film fantasy USA/Australia/Chiny/Hongkong 2016, reż. Alex Proyas, David Midell (140 min)
22:20 ★★★ **Beowulf – Droga do sprawiedliwości (Beowulf & Grendel)** - film fantasy Kanada/Islandia/Wlk. Brytania/USA/Australia 2005 (120 min)
00:20 ★★ **Rewolwer (Revolver)** - thriller Francja/Wlk. Bryt. 2005 (125 min)

TVN7

05:20 Ten moment (13/20) - serial fab.-dok. Polska 2015
05:55 Szkoła (51,52,53/63) - serial fab.-dok. Polska 2020
08:45 Ukryta prawda (4,18,19) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2014
13:55 Kryminalni II (10) - serial krym. Polska 2005, wyk. Marek Włodarczyk
15:00 Szpital (7,8/68) - serial fabularno-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (36/60) - telenowela dokumentalna Polska 2018
19:00 Ukryta prawda (24/60)
20:00 ★★ **Magic Mike: Ostatni taniec (Magic Mike's Last Dance)** - komedia USA 2022, reż. Steven Soderbergh, wyk. Channing Tatum, Salma Hayek (150 min)
22:30 ★★★★★ **Szeregowiec Ryan (Saving Private Ryan)** - film wojenny USA 1998 (200 min)
01:50 ★★ **W krzywym zwierciadle (National Lampoon's Vacation)** - kom. USA 1983, reż. Harold Ramis (125 min)

MEZZO

09:50 Jewgienij Kisin w sali Wiedeńskiego Towarzystwa Muzycznego: Bach, Mozart, Debussy, Rachmaninow
11:30 Francesco Tristano: Frescobaldi, Berio, Franceschini, Bach - muzyka klas.
12:55 Intermezzo
13:15 Richter, enigma
15:45 Sommets Musicaux de Gstaad 2022: L'Ensemble Matheus wykonuje utwory Vivaldiego, Bacha, Telemanna
17:05 „Betroffenheit", balet w choreografii Crystal Pite - balet Wlk. Brytania 2017
18:50 Filharmonicy Berlińscy, Kirił Pietrienko, Jonas Kaufmann: Waldbühne 2026
20:30 Ludwig van Beethoven: Fidelio - opera Holandia 2024
23:00 Ballaké Sissoko & Piers Faccini – Jazz à Porquerolles

PULS 2

08:50 Masza i niedźwiedź VI
09:25 Świnka Peppa
09:45 Bing (47,48/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele (4)
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały (34)
12:00 Psi patrol (14/26)
12:35 Marta mówi!
13:00 Smerfy (1)
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 My Little Pony: Przyjaźń to magia (8/26)
15:00 Miraculous II
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy - serial anim.
18:00 Pingwiny z Madagaskaru
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (26) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X
23:00 Facet (nie)potrzebny od zaraz - komedia romantyczna Polska 2014

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XI (2) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci X (52,53/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (31,32) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (56,57)
13:55 Trudne sprawy XVI (21,22,23/40) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci XXIV (47/65) - serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (535) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (48/65) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (25,26) - serial krym. Polska 2026
21:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (39) - serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (39)
23:00 Borys - film sens. PL 2022, reż. Jakub Świderski

METRO

07:35 Tajemnice miłości (46) - serial fabularno-dok.
08:30 Szpital (15,16/68)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji (50/60) - telenowela dok.
13:30 Brzydula (71,72)
14:40 Kiedy ktoś kocha bardziej (35) - serial obycz.
15:50 Magda M. (11/15)
16:55 Idź na całość (3)
18:00 Złomowisko PL VI - serial dok. Polska 2018
19:00 Kartoteka V (5,6/30) - serial fabularno-dok.
21:05 Kryminalni V - serial kryminalny Polska 2006
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (20/22)
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet III (8/15)
01:20 Szpital (6/68)

eprasa.pl 26aa7ea726

ŚRODA 5.08

STOPKLATKA

08:45 Robert Makłowicz (219) - mag. kulinarny
09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher II (13/13) - serial krym. Aus. 2013
10:55 Górski lekarz XIV (3) - serial obyczajowy
12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher III (1/8)
14:00 Zajazd. Będzie się działo (13,14)
16:00 Katastrofy w przestworzach XII (2,9,6/13) - serial dok.
19:00 Aukcja w ciemno III (1,2/26) - serial dok.
20:00 Dobre zabijanie ★★★ **(Good Kill)** - dramat krym. USA 2014, reż. Andrew Niccol, wyk. Ethan Hawke, Bruce Greenwood, Zoë Kravitz, Jake Abel (125 min)
22:05 Bez przedawnienia ★★ **(High Crimes)** - thriller USA 2002, reż. Carl Franklin, wyk. Ashley Judd, Morgan Freeman, Jim Caviezel (135 min)
00:20 Hitmen – żywi lub ★★ **martwi (Hitmen)** - film sens. Wlk. Brytania 2023, reż. Savvas D. Michael, wyk. Eric Roberts, Jenny Miller (155 min)

KINO POLSKA

07:30 Podróże kapitana Klipera - serial anim.
07:40 Bolek i Lolek (9,10/13) - serial anim. Polska 1963
08:00 Reksio - serial anim.
08:30 Syn szczęścia - film krótkom. Polska 2024
08:50 Siedem życzeń (3)
09:55 Potop Redivivus - film historyczny Polska 1974/2014, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Daniel Olbrychski, Małgorzata Braunek, Tadeusz Łomnicki
13:50 Noce i dnie (1) - dramat obycz. Polska 1975, reż. Jerzy Antczak, wyk. Jerzy Bińczycki
15:50 Noce i dnie (2) - dramat obycz. Polska 1975, reż. Jerzy Antczak, wyk. Emir Buczacki
17:50 Czterej pancerni i pies (8) - serial wojenny Polska 66
18:50 Stawka większa niż życie: Wiem, kim jesteś (1/18) - serial wojenny Polska 1967
20:00 Prawo ojca - dramat krym. Polska 1999, reż. Marek Kondrat, wyk. Marek Kondrat, Nina Roguż, Małgorzata Foremniak, Szymon Bobrowski
22:05 Supermarket - thriller Polska 2012, reż. Maciej Żak, wyk. Mikołaj Roznerski
23:50 Jezioro Słone - dramat obycz. Polska/Szwecja 2022, reż. Katarzyna Rosłaniec, wyk. Katarzyna Butowtt

ALE KINO+

08:50 The Office PL (5,6/12) - serial komediowy
10:00 Grantchester X (3,4/8)
12:05 Vera XI (2/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2021
14:00 Tuesday Club (Food ★★★ **and Romance)** - komedia S 2022, reż. Annika Appelin, wyk. Marie Richardson (120 min)
16:00 W 80 dni dookoła ★★ **świata (Around the World in 80 Days)** - film przyg. USA/Niemcy/Irlandia/Wlk. Brytania 2004 (135 min)
18:15 Vera XI (3/6) - serial krym. Wlk. Bryt. 2022, wyk. Brenda Blethyn
20:10 Oxen II (5,6/6) - serial krym. Dania 2025, wyk. Jacob Lohmann, Josephine Park
22:15 Largo Winch 3: ★★ **Cena pieniądza (Largo Winch: Le prix de l'argent)** - film sensacyjny F/Belgia 2024, reż. Olivier Masset-Depasse, wyk. Tomer Sisley, James Franco, Clotilde Hesme (130 min)
00:25 Pokonani (1,2/8) - serial krym. Niemcy/Francja/Kanada 2020

POLSAT FILM

08:30 Przyjaciółki XV (1,2/12)
10:25 Świat według Kiepskich
14:00 Szybcy i wściekli V - film sens. USA/Brazylia/Japonia 2011, reż. Justin Lin
16:45 Lot 93 z Newark - film sens. Kanada/USA 2006, reż. Peter Markle
18:40 S.W.A.T. Jednostka specjalna - film sens. USA 2003, reż. Clark Johnson
21:00 Tropiciel - film przyg. USA/Kanada 2007, reż. Marcus Nispel, wyk. Karl Urban
23:20 Ambulans - film sensacyjny USA/Japonia 2022

KINO TV

08:05 Zagadki kryminalne panny Fisher II (8/13)
09:15 Panna Scarlet i komisarz III (3/6) - serial krym.
10:15 Panna Marple VI (3/3)
12:15 Hudson i Rex IV
14:15 Poirot VIII (2/2) - serial krym. Wlk. Brytania 2001
16:45 Strażnik Teksasu II - serial sens. USA 1994
18:50 Poirot: Morderstwo na Balu Zwycięstwa III (10/11) - serial krym. Wlk. Bryt. 1991
20:00 Amerykański Ninja - film sens. USA/Filipiny 1986
22:00 Najlepsi z najlepszych - film sens. USA 1989

TVP KULTURA

08:30 Rzecz Polska (5)
09:00 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa
10:15 Brzezina - dramat ★★★★★ psych. Polska 1970, reż. Andrzej Wajda (105 min)
12:00 Tajemnice kultowych seriali (6) - magazyn
13:00 Kulturalni (29) - mag.
14:00 Noce i dnie (10)
15:15 Zakochany anioł ★★ - komedia romantyczna Polska 2005 (110 min)
17:05 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa
18:10 Muzeum polskiej piosenki (52)
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Rawhide II (1) - western USA 1959
20:00 Powrót Sherlocka Holmesa (11/13) - serial krym. Wlk. Brytania 1988
21:10 Polowanie na ćmy ★★★ - dramat obycz. Polska 2022, reż. Michał Rogalski (125 min)
23:15 Informacje kulturalne
23:45 C'mon C'mon - dramat ★★★★ obycz. USA 2021, reż. Mike Mills, wyk. Joaquin Phoenix (125 min)
01:50 Enter Enea Festival 2025 – BLU/BRY - koncert Polska 2025

WARNER TV

08:20 Bajer z Bel-Air VI
09:20 Prawo Agaty IV (7)
10:20 Pełniejsza chata II
11:35 Teraz albo nigdy! III (2,3)
13:35 Bajer z Bel-Air VI (19,20,21,22/24) - serial kom.
15:30 Pełniejsza chata II (10,11,12,13/13) - serial kom.
18:00 Dziewczyna na pożegnanie - komedia romantyczna USA 1977, reż. Herbert Ross
20:15 Historia Gabby Petito - film kryminalny USA 2022
22:00 Parszywa dwunastka - film woj. USA/Wlk. Brytania 1967, reż. Robert Aldrich

PARAMOUNT

09:25 Policyjna grupa pościgowa XVIII - serial dok.
10:30 Pingwiny z Madagaskaru II (19/39) - serial anim.
11:00 Naga broń 33 1/3 - komedia USA 1994
13:00 Czarodziejki (7,8/22) - serial fantasy
14:55 Transformers III - film s.f. USA 2011, reż. Michael Bay
18:05 Jumper - film s.f. USA/Kanada 2008
20:00 Moje wielkie greckie wesele - komedia romantyczna USA/Kanada 2002
22:05 John Rambo - film sens. Niemcy/USA/Tajlandia 2008

HBO

09:45 Pingwiny z Madaga- ★★★ **skaru** - film anim. USA 2014, reż. Eric Darnell, Simon J. Smith (90 min)
11:15 Hutnik szkła - dramat ★★★★ obycz. Pakistan/USA 2023, reż. Usman Riaz, wyk. Art Malik (95 min)
12:50 Dzielna banda ★★★ **i tajemnica zaginionego wujka** - film anim. Hiszpania 2024 (80 min)
14:10 W stronę słońca ★★★ - film s.f. USA/Wlk. Brytania 2007 (105 min)
15:55 Śmierć komedianta ★★★ - dramat obycz. Arg./Belgia 2025 (110 min)
17:45 Bez wyjścia - thriller ★★★★ Korea Płd. 2025, reż. Park Chan-wook (135 min)
20:00 Oni cię zabiją - horror ★★★ USA 2026, reż. Kirill Sokolov, wyk. Zazie Beetz, Myha'la (95 min)
21:35 Ród smoka III (7/8) - serial przyg. USA 2026
22:40 Obecność IV: Ostatnie ★★★ **namaszczenie** - horror USA/Wlk. Brytania/Kanada 2025 (130 min)
00:50 Człowiek w ogniu ★★★ - thriller Szwajcaria/Wlk. Brytania/USA/Meksyk 2004 (145 min)

CINEMAX

13:35 Przez skały i chmury - dramat obycz. Peru/Chile 24
15:00 Lepiej później niż wcale - komediodramat USA 2023
16:35 Mój stryj Jens - komediodramat Norwegia 2025
18:15 Nomadland - dramat obyczajowy USA 2020
20:00 Kłamca, kłamca - komedia USA 1997
21:25 Pożyteczny duch - komedia Tajlandia/Singapur/Niemcy/Francja 2025
23:35 Co ci jest, dziewczyno - dramat obycz. Słowenia/Wł./Chorwacja/Serbia 2025

ROMANCE TV

12:20 Toni – akuszer: Niemowlę w koszyku - komedia Niemcy 2024, reż. Sibylle Tafel
14:15 Rosamunde Pilcher: Kiedy cię odnajdę - romans Niemcy 2023, reż. Marc Prill
16:10 Rosamunde Pilcher: Złamane serce - film obycz. Niemcy/Austria 2010
18:00 Górski lekarz (2,2/7)
20:00 Malibu – Kemping dla początkujących - film obyczajowy Niemcy 2022
21:55 Następny zjazd „Szczęście": Powrót Jurija - kom. romant. Niemcy 2021
23:50 Górski lekarz (2,2/7)

CANAL+ PREMIUM

08:30 Yintah - film dok. Kanada 2024
10:35 Moje pieczone kur- ★★★ **czaki** - film obycz. Polska 2002 (65 min)
11:40 Saga »Zmierzch« – ★★ **Zaćmienie** - film fantasy USA 2010 (120 min)
13:40 Łapu-Capu (185)
13:45 Wszyscy Święci ★★ - dramat obycz. Polska 2002 (80 min)
15:05 Dahomej - film dok.
16:15 Czarna woda - film krótkom. PL 23 (20 min)
16:35 Kiedy nadchodzi ★★★ **jesień** - dramat obycz. Francja 2024 (100 min)
18:15 Łapu-Capu (186)
18:20 Dalej jazda! 2 - kome- ★★★ dia PL 2026 (100 min)
20:00 Kontyngent (6/6) - serial wojenny Szwecja/Francja 2025
20:50 Christy - film biogra- ★★★ ficzny USA 2025, reż. David Michôd (130 min)
23:00 The Walking Dead: Dead City III (1/8)
23:50 Dźwięk śmierci ★★ - horror Kanada/Irlandia 2025 (100 min)
01:30 Utrata równowagi ★★★ - dramat obycz. Polska 2024 (95 min)

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi - serial dok.
09:50 Prawo Agaty V (6)
10:55 Lekarze (13)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Prawo Agaty V (5)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (25,26)
17:10 Filmowe duety (1)
17:40 Alfabet filmowy (7)
17:50 Nigdy w życiu! - komedia romantyczna Polska 2004
20:00 Dwoje do poprawki - komedia romantyczna USA 2012, reż. David Frankel
22:15 Tylko dla odważnych - film sens. USA 2017

AMC

09:40 Papillon. Motylek - dramat obycz. Czechy/Hiszpania/USA 2017, reż. Michael Noer
12:50 Archaniol (1, 2, 3) - dramat krym. Wlk. Brytania 2005
15:30 Uciekająca panna młoda - komedia USA 1999
17:55 Policyjna opowieść - film sens. Hongkong 1985
20:00 Tragedia na Przełęczy Diatłowa - horror Rosja/Finlandia/Wlk. Brytania/USA 2013, reż. Renny Harlin
21:55 W mgnieniu oka - film s.f. Wlk. Brytania 1992
23:50 Liberator - film sens. USA/Francja 1992

eprasa.pl 26aa7ea726

AXN

08:25 Ostry dyżur II (16/22)
09:25 Castle IV (17,18/23)
11:25 MacGyver V (2,3/15)
13:15 Dowody zbrodni II (20,21/23) - serial sens.
15:10 Agenci NCIS: Hawaje II (16,17/25) - serial krym.
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (15,16/25)
19:05 Castle IV (19,20/23)
21:05 Walker: Strażnik Teksasu II (7,8/20) - serial krym.
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (15,16/25)
00:50 Castle IV (19/23)

EPIC DRAMA

08:35 Detektyw Murdoch XVIII (1/22) - serial krym.
09:30 Wszystkie stworzenia duże i małe IV (2/6)
10:30 Lekarze na start
12:00 Zatraceni w miłości
13:00 Sprawy pana Booka
14:15 Agenci NCIS XVII (12/20)
15:10 Panna Marple III (4/4)
17:10 Poirot: Kurtyna XIII (5/5)
19:00 Agenci NCIS XVII (13/20)
19:55 Poirot V (5/8)
21:00 Sherlock i córka (1) - serial kryminalny
22:00 Robin Hood
23:05 Poirot V (5/8)
00:15 Agenci NCIS XVII (13/20)

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (5, 6) - reality show Polska 2013
13:25 Kuchenne rewolucje (2, 1) - reality show
15:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (6, 1) - reality show
17:05 W czym do ślubu? (2) - program rozrywkowy
17:40 Kuchenne rewolucje (11, 4, 9) - reality show
20:50 Jestem z Polski VII (10,11/15) - serial dok.
22:50 Ślub od pierwszego wejrzenia: Australia IX
00:10 Mroczne sekrety małżeńskie VI - serial dok.

TVN TURBO

08:25 Nic do ukrycia (5/12)
09:20 Samochód marzeń: Kup i zrób (4) - magazyn
10:15 Ciężarówką przez Indie (8/12) - serial dok.
11:15 101 napraw (10, 1)
12:15 Jeździć, obserwować V
13:00 Mobilni mechanicy (1, 2)
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (5038)
18:15 Z drugiej ręki (6, 5)
19:45 Moto Fachury (7)
20:30 Zawodowi handlarze
21:15 Naprawy nie do naprawy
22:00 Raport Turbo (5038)
22:15 Jeździć, obserwować

BBC FIRST

08:45 Lewis VII (5/6)
09:45 Ojciec Brown II (8/10)
10:45 Śmierć pod palmami IV
11:50 Z pamiętnika położnej X
12:55 Ulica nadziei III (1,2/15)
15:00 Ojciec Brown IX (7/10)
16:00 Lewis VII (5/6)
17:00 My Life is Murder (3/10)
18:00 Morderstwa w Midsomer XIV (1/8) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami IV (8/8) - serial kryminalny
21:00 McDonald i Dodds IV
22:55 Blackshore (5,6/6)
01:10 Sherlock III (1/3)

FX

08:00 Kości XII (5/12)
09:00 SkyMed (7/9)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (4,5/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (6,7/23)
13:45 Agenci NCIS VIII
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (6,7/24)
17:25 Z Archiwum X III (15,16/24) - serial s.f.
19:15 Agenci NCIS: Sydney III (7) - serial kryminalny
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (8,9/23)
22:00 Matlock (18/19)
22:55 Z Archiwum X III

HGTV

10:00 Poszukiwacze domów: Australia - serial dok.
11:05 Usterka XI (15,16)
12:30 Podwórkowa reaktywacja (9, 10, 11, 12) - mag. poradnikowy USA 2007
14:25 Mieszkanie na miarę
15:25 Będzie pięknie (4/8)
16:30 Polowanie na ogród II
18:10 Zgłoś remont (8)
19:05 Weekendowa metamorfoza (2) - reality show
20:05 Dorota inspiruje (4)
21:00 Dorota was urządzi
22:30 House Hunters – poszukiwacze domów

BBC LIFESTYLE

08:30 Mistrzowie szycia (6)
09:30 Winnice Australii i Gary Barlow (4) - serial dok.
11:30 Wymarzone domy
13:30 Mistrzowie ceramiki (7)
14:30 Wielkie brytyjskie wypieki (2) - program rozrywkowy
15:40 Zapraszam do stołu
17:50 Wymarzone domy (23)
18:50 Mistrzowie szycia (7)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (3) - program rozrywkowy
21:00 Wielkie australijskie wypieki VI (2) - serial dok.
22:00 Zapraszam do stołu (10)
23:00 Wstydliwe choroby: online III (8/8) - serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół IX (9/24)
08:55 Przyjaciele II
11:55 Teoria wielkiego podrywu XI - serial kom. USA 2018
14:30 Dwóch i pół IX
16:30 Przyjaciele II - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu XII (5,6,7,8,9,10/24) - serial kom. USA 2018
22:00 The Office PL IV (8,9)
23:05 Comedy Club (8, 9)
00:05 Miasteczko South Park IV (17,4/17) - serial anim.
01:00 Pracoholicy VI (5/10) - serial kom. USA 2016

TVP SERIALE

08:15 Komisarz Alex IV (4/13)
09:05 Rodzinka.pl V (19/26)
09:45 Klan - telenowela
10:15 Ranczo X (4/13)
11:55 Komisarz Alex IV (5)
12:45 Ojciec Mateusz 31 (10,11,12) - serial krym.
15:35 Komisarz Alex IV (6/13)
16:25 Na sygnale
17:35 Ranczo X - serial kom.
19:30 Ojciec Mateusz 31 (13,11) - serial krym. Polska 24
21:30 Ranczo X - serial kom. Polska 2016, wyk. Cezary Żak
23:20 Ojciec Mateusz 32 (1)
00:20 Prokurator (3/10)
01:20 Erynie (10) - serial krym.

CANAL+ KUCHNIA

14:55 U sąsiadów w kuchni XIV
15:55 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (2)
16:10 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (10)
16:40 Jamie Oliver (2/4)
17:35 Po prostu Jamie (3)
18:30 Jakubiak rozgryza Tajlandię i Kambodżę (1)
18:55 m jak mięso (5, 6)
19:50 Zgrillowani (3) - mag.
20:15 Jamie Oliver (21, 22)
21:15 Anthony Bourdain X (1,2,3/8) - serial dok. USA 2017
23:55 Po prostu Jamie: szybko i łatwo (1) - pr. rozrywkowy

CANAL+ DOMO

12:05 Wielkie projekty
13:05 Cuda z drewna (4/12)
14:05 Wakacyjne domy na wynajem (11) - lifestyle
15:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dok.
15:55 Mam zamek III (4,5)
16:50 Gardeners' World (27)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
19:00 Wielkie projekty: Nowa Zelandia - serial dok.
20:05 Daleko od miasta XV
21:00 Wakacyjne domy na wynajem (12) - lifestyle
21:55 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (3) - mag.
22:25 Przekopiemy Ci ogródek

PLANETE+

13:40 Ocalić raj II (2)
14:45 Zdrajcy/Patrioci (3/5) - serial dok. USA 2021
15:50 Niezwykłe podróże koleją XI (7/8) - serial dok.
16:55 Świat z góry (2,3/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Od 0 do 9. Wielka historia liczb - serial dok. F 2025
19:45 Kwiecień 1974. Portugalia mówi „dosyć!"
20:50 Rzym, renesans, trzej geniusze - film dok.
22:00 Triady. Chińska mafia podbija świat (3/3) - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

11:00 Przetrwać nad Jukonem VI (5/9) - serial dok.
12:00 Celnicy na straży Turcji
13:15 Nagi instynkt przetrwania: Brazylia II (3)
14:30 Strażacy - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Bimbrownicy XIV (15/16)
17:00 Przemytnicy: na lotnisku (4) - serial dok.
18:00 Polscy truckersi
19:00 Nagi instynkt przetrwania VII (3/17) - serial dok.
20:00 K-Pop Shark Heroes
21:00 Złomowisko PL IV
22:00 Nagi instynkt przetrwania: Mistrzostwa świata

TVP HISTORIA

10:45 W sercu Ameryki (3)
11:45 Wszystkie kolory świata
12:55 Starożytny Egipt – kroniki imperium (5/8)
14:00 Królowie (73)
14:35 Czterej pancerni i pies
15:40 Sensacje XX wieku
18:20 Kolumbowie (1/5)
19:25 Port Wojenny Gdynia 1923-1939 - film dok.
20:05 Oficerowie (11/14)
21:00 Zapomniane agentki II wojny światowej (6/6)
22:00 Rzeź Woli. Akt oskarżenia - film dok. Polska 2017
23:05 Sensacje XX wieku

HISTORY

10:20 Niewyjaśnione tajemnice wszechświata (2/8)
11:15 Wojny magazynowe XVII
12:10 Gwiazdy lombardu XXV (10/10) - serial dok. USA 2024
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 Tajne kryjówki dyktatorów (6/6) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VII (5) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIII
21:00 David Duchovny
22:00 Seksualne obsesje dyktatorów (3) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Gułag – system śmierci
15:00 Katastrofa w przestworzach XIX (1/10) - serial dok.
16:00 Pompeje: podróż w czasie z Tomem Hiddlestonem
17:00 Premiera: Sekrety starożytnej medycyny (3)
18:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (9/11) - serial dok.
21:00 Premiera: Odkopać historię (1) - serial dok.
22:00 Inżynieria po katastrofie (5/6) - serial dok.

FOCUS TV

08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VII
10:00 Gwiazdy lombardu XXII
12:00 Tajemnice II wojny światowej (3) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XX - serial dok. Polska 2023
14:00 Łowcy nazistów (11/13)
15:00 Truckersi przez Australię VIII (3/13) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka VI
18:00 Rolnicy. Podlasie V (2,3)
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Najkrwawsze bitwy drugiej wojny światowej
22:00 Ostatni bastion Hitlera II (1,5/6) - serial dok.

BBC EARTH

10:05 Życie na pustkowiu VII
11:05 Wędrówki z dinozaurami
12:05 Malownicze trasy kolejowe V - serial dok.
13:05 Wielkie koty 24/7 II (4/6)
14:20 W okowach mrozu V
16:20 Człowiek: historia ewolucji (4/5) - film dok.
17:35 Wielkie koty 24/7 II (4/6)
18:45 Malownicze trasy kolejowe V (8/10) - serial dok.
19:45 Pociągiem przez Imperium Rzymskie (2/6)
20:55 W okowach mrozu V
22:55 Człowiek: historia ewolucji (5/5) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

12:55 Kleopatra: tajemnicza władczyni - serial dok.
15:20 Grobowce egipskich kapłanek - film dok.
16:30 II wojna światowa: cena imperium (8/13) - serial dok.
17:35 Największe postaci zimnej wojny II - serial dok.
18:50 Majowie: wojna pięciu królestw (3) - serial dok.
19:50 Wojny faraonów (2/4) - serial dok. Niemcy 2025
21:05 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny
22:05 Próby zamachów na królową Wiktorię - film dok. Wlk. Brytania 2026

eprasa.pl 26aa7ea726

CZWARTEK 6.08

Od A do Z

BALLERINA. Z UNIWERSUM JOHNA WICKA ★★★
film sens., USA/Węgry 2025, reż. Len Wiseman, wyk. Ana de Armas, Anjelica Huston, Gabriel Byrne
20:00 | canal+ premium
Ana de Armas jako córka pary płatnych zabójców, należących do różnych syndykatów. Dziewczyna idzie śladami zamordowanych rodziców i ze wsparciem Johna Wicka podejmuje próbę zemsty na ich mordercach.

DZIEWCZYNA MOICH KOSZMARÓW ★★
komedia romantyczna, USA/Meksyk 2007, reż. Bobby Farrelly, Peter Farrelly, wyk. Ben Stiller, Malin Åkerman, Michelle Monaghan
22:00 | tvn
Bracia Farrelly usiłują poprawić Neila Simona: nowożeniec w trakcie podróży poślubnej odkrywa, że kobietą jego życia nie jest bynajmniej świeżo poślubiona żona. Dla odpornych na brak smaku.

JAK DOGRYŹĆ MAFII ★★
komedia sensacyjna, USA 2017, reż. Mark Cullen, wyk. Bruce Willis, John Goodman, Jason Momoa
22:00 | tv puls
Zamiast tradycyjnie zbawiać świat, Bruce Willis walczy o porwanego przez mafię psa, mając przeciwko sobie połowę półświatka Los Angeles i okolic. Szkoda Bruce'a, bo to bzdurka bez znaczenia.

KONTAKT ★★★
film s.f., USA 1997, reż. Robert Zemeckis, wyk. Jodie Foster, Matthew McConaughey, James Woods
22:00 | warner tv
Jodie Foster szuka w kosmosie śladów życia i inteligencji. Solidne s.f. dla myślących, wbrew kinu efektów specjalnych, choć ich nie pozbawione.

LOKATORKA ★★
dramat krym., Polska 2021, reż. Michał Otłowski, wyk. Irena Melcer, Sławomira Łozińska, Barbara Jonak
20:00 | kino polska
Obraz dzikiej prywatyzacji w Warszawie z początku XXI wieku: przejmowania tysięcy lokali komunalnych z lokatorami. Plus nagrodzona w Gdyni Sławomira Łozińska w roli inspirowanej losem Jolanty Brzeskiej.

Policzalne

20:00 | hbo ★★★

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Matematyczka z Melbourne cierpi na arytmomanię, dopiero policzenie wszystkiego wokół zapewnia jej poczucie normalności. Tymczasem w jej świecie zjawia się mężczyzna, który nie przykłada wagi do liczb.

DRAMAT OBYCZAJOWY
AUSTRALIA2024, REŻ. MARCELLE LUNAM. WYK.TERESA PALMER, JOE DEMPSIE, EAMON FARREN, ADRIENNE PICKERING

NIEUKOŃCZONY FILM ★★★★
dramat obycz., Singapur/Niemcy/USA 2024, reż. Ye Lou, wyk. Hao Qin, Xiaorui Mao, Xi Qi
22:10 | ale kino+ hd
W 2019 roku ekipa filmowa wraca do Wuhan, gdy dokończyć po 10 latach przerwy gejowski melodramat. Gdy wreszcie krystalizuje się koncepcja i można zacząć zdjęcia na nowo, zaczyna się covid i lockdown.

NO HEJ! ★★★
komedia, USA 2025, reż. Sophie Brooks, wyk. Molly Gordon, Logan Lerman, Geraldine Viswanathan
22:50 | hbo
Pierwszy romantyczny wypad zakochanej – jak się zdaje – pary przybiera dość nieoczekiwany obrót a rosnące nieporozumienia, w tym niefortunna interwencja przyjaciół, prowadzić mogą do fiaska związku.

OCZY SMOKA ★★
film sens., USA 2012, reż. John Hyams, wyk. Jean-Claude Van Damme, Cung Le, Luis Da Silva Jr.
22:55 | stopklatka
Jean-Claude van Damme się nie poddaje – tym razem jako mentor młodzieńca, który siłą własnych pięści zaprowadzi porządek w złej dzielnicy. Plus Wietnamczyk Cung Le jako potencjalny następca.

POWIDOKI ★★★
film biograficzny, Polska 2016, reż. Andrzej Wajda, wyk. Bogusław Linda, Bronisława Zamachowska, Zofia Wichłacz
20:05 | tvp kultura
Andrzej Wajda żegna się z widzami opowieścią o tragicznym schyłku życia wybitnego malarza i nauczyciela akademickiego Władysława Strzemińskiego w okowach stalinizmu. Wyrazisty Bogusław Linda.

SMAK ZEMSTY. PEPPERMINT ★★
thriller, USA/Hongkong/Chiny 2018, reż. Pierre Morel, wyk. Jennifer Garner, John Gallagher Jr., John Ortiz
23:55 | tv puls
Kobieta, której mąż i dziecko zginęli w krwawym zamachu, po ucieczce z zakładu psychiatrycznego wciela w życie drobiazgowo opracowany plan zemsty: jakby kobieca wersja „Życzenia śmierci".

SPALĘ WAS WSZYSTKICH ★★
horror, Hiszpania 2021, reż. David Hebrero, wyk. Macarena Gómez, Rodolfo Sancho, Ana Milán
22:00 | canal+ premium
Matka zaszczutego na śmierć chłopca myśli o samobójstwie, gdy zjawia się dziewczynka – czyżby postać z legendy o ocaleniu wioski przed apokalipsą? Teraz jednak jest zwiastunem zemsty zrozpaczonej matki.

TEST NA TEŚCIÓW ★★
komedia, Francja 2024, reż. Julien Hervé, wyk. Christian Clavier, Marianne Denicourt, Didier Bourdon
20:00 | tv puls
Miłość niemożliwa po francusku: córka rodziny o arystokratycznych korzeniach zamierza poślubić sprzedawcę samochodów, co budzi gwałtowny sprzeciw rodziców. Jak ich przekonać? Z pomocą spieszy genetyka.

ZJAWA ★★★★
film przyg., USA/Tajwan/Hongkong 2015, reż. Alejandro González Iñárritu, wyk. Leonardo DiCaprio, Tom Hardy, Domhnall Gleeson
21:40 | cinemax
Oscar dla Leonardo DiCaprio oraz nagrody Akademii (rok po roku) dla Alejandro Innarritu i Emmanuela Lubezkiego za opowieść o pozostawionym zimą w dziczy człowieku, który wbrew okolicznościom przetrwał.

ZŁAP MNIE, JEŚLI POTRAFISZ ★★★★
film biograficzny, USA/Kanada 2002, reż. Steven Spielberg, Jeff Tomsic, wyk. Leonardo DiCaprio, Tom Hanks
20:00 | stopklatka
Na faktach: opowieść o hochsztaplerze, który podając się za kilkanaście osób różnych zawodów, puścił w obieg fałszywe czeki na 2 mln dolarów. Plus Steven Spielberg brawurowo podrabiający kino lat 60.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 26aa7ea726

CZWARTEK 6.08

TVP1

08:00 Serwis Info
08:10 Pogoda Info
08:15 Chłopi (3/13)
09:15 Ranczo VIII (10/13)
10:05 Komisarz Alex XXIII (5)
11:00 Ojciec Mateusz XVII (12)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 To się opłaca (232)
13:00 Włochy – ostatnie dzikie zakątki (3) - serial dok.
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info, pogoda
15:15 Studio Tour de Pologne
15:20 Kolarstwo: Tour de Pologne (na żywo)
16:50 Studio Tour de Pologne
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5739)
18:05 Reporterzy (585)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Ojciec Mateusz 34** (11) - serial kryminalny Polska 2026, wyk. Piotr Polk, Kinga Preis
21:25 **Sprawa dla reportera**
22:20 **Tour de Pologne – kroniki**
22:30 **Anita** - film dok.
23:35 ★★★ **Morderstwa na Côte Bleue (Meurtres sur la Côte bleue)** - film krym. F 2024 (105 min)
01:20 **Kanał** - dramat woj. ★★★★★ Polska 56, reż. Andrzej Wajda, wyk. Tadeusz Janczar (125 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:25 Operacja zdrowie (82)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7637) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7637) - mag. Polska 2026
11:30 Rodzinka.pl III (12,13/26) - serial kom.
12:35 Koło fortuny (2062)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1032)
14:35 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2026
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2063)
16:35 Familiada (3097)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1033)
18:50 Jeden z dziesięciu (16)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Omnibus – szybcy i mądrzy** (34) - teleturniej Polska 2026
20:55 **Kocham Cię, Polsko!** (9) - quiz Polska 2026
22:25 **Czas honoru. Powstanie** (3,4) - serial wojenny Polska 2014, wyk. Antoni Pawlicki, Jakub Wesołowski
00:15 **Pitbull** (2/14) - serial sens. Polska 2008
01:15 ★★★★ **Wszystko będzie dobrze** - dramat obycz. PL 2007, reż. Tomasz Wiszniewski (105 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (2074) - mag. informacyjny
09:15 Malanowski i Partnerzy VII (61,1) - serial fab.-dok., wyk. Bronisław Cieślak, Marta Leleniewska
10:20 Trudne sprawy XX (1/40) - serial fab.-dok.
11:20 Gliniarze XVI (29,30) - serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak
13:25 Dlaczego ja? 33 (23,24) - serial fabularno-dok.
15:30 Wydarzenia (806)
15:55 Milionerzy (4)
16:35 Gliniarze XIX (11,12) - serial fab.-dok. Polska 2025
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (806) - program publicystyczny

19:55 **Andrea Bocelli. Wielki jubileusz 30-lecia występów** - koncert Wlk. Brytania/Włochy 2024, występują Jon Batiste, Veronica Berti, Amos Bocelli
22:20 ★★★ **Jerry Maguire** - dramat obycz. USA 1996, reż. Cameron Crowe, wyk. Tom Cruise, Cuba Gooding Jr. (180 min)
01:20 ★★ **Cztery Gwiazdki (Four Christmases)** - komedia USA/Niemcy 2008 (110 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8059) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (33/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Cudnie", Puławy XXV (4) - reality show
07:45 Dzień dobry wakacje (41) - mag. Polska 2026
11:20 Doradca smaku (38) - mag. kulinarny Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje: Racibórz – Imperia XXIV (3)
12:35 Ukryta prawda (52,53,56/60) - serial fab.-dok.
15:45 Detektywi III (37/60)
16:50 Szpital św. Anny III (8/53) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Młode gliny (41/50) - serial krym. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:40 Kroniki Tour de Pologne
19:55 Uwaga! (8060) - mag.

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **Kuchenne rewolucje: Tomaszów Mazowiecki – Toscania 31** (9)
22:00 ★★ **Dziewczyna moich koszmarów (The Heartbreak Kid)** - komedia romant. USA/Meksyk 2007 (135 min)
00:15 ★★ **Dzień, w którym przyjdzie tata (Un jour mon père viendra)** - komedia Francja 2012, reż. Martin Valente (130 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami IV (1,2/22) - serial krym. USA 1987, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXIII (9,10/13)
10:00 Zaklinaczka duchów IV (1/23) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy II (12)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XI - serial obycz.
17:00 Kurierzy II (13) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (39,40)
20:00 ★★ **Test na teściów (Cocorico)** - komedia Francja 2024, reż. Julien Hervé, wyk. Christian Clavier, Marianne Denicourt (120 min)
22:00 ★★ **Jak dogryźć mafii (Once Upon a Time in Venice)** - komedia sens. USA 2017, reż. Mark Cullen (115 min)
23:55 ★★ **Smak zemsty. Peppermint (Peppermint)** - thriller USA/Hongkong/Chiny 2018, reż. Pierre Morel (125 min)

TVN7

05:20 Ten moment (14/20) - serial fab.-dok. Polska 2015
05:55 Szkoła (54,55,56/63) - serial fab.-dok. Polska 2020
08:45 Ukryta prawda (5,20,21) - serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2014
13:55 Kryminalni II (11/13)
15:00 Szpital (9,10/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (37/60) - telenowela dokumentalna Polska 2018
19:00 Ukryta prawda (25/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 ★★★★ **Nieoczekiwana zmiana miejsc (Trading Places)** - komedia USA 1983, reż. John Landis, wyk. Eddie Murphy, Dan Aykroyd (155 min)
22:35 ★★★★ **Sherlock Holmes: Gra cieni (Sherlock Holmes)** - film krym. USA/Niemcy 2011, reż. Guy Ritchie (150 min)
01:05 ★★ **Romeo musi umrzeć (Romeo Must Die)** - film sensacyjny USA 2000, reż. Andrzej Bartkowiak (145 min)

MEZZO

11:15 Kristóf Baráti wykonuje utwory Bartóka na skrzypce i orkiestrę - muzyka klasyczna
12:45 Intermezzo
13:15 Mitten Wir Im Leben Sind – Anne Teresa De Keersmaeker - taniec B 2022
15:05 Maria João Pires i Renaud Capuçon w Gstaad: Mozart, Beethoven
16:15 Kazushi Ono, Orkiestra narodowa z Lille: Wagner, Strauss, Szostakowicz
17:30 Intermezzo
17:50 Giuseppe Verdi: Bal maskowy - opera Hiszp. 2024
20:30 Międzynarodowy Festiwal Jazzowy w Montrealu: Marquis Hill - koncert
21:35 Jazz w Vienne: Marcel Khalife i Bachar Mar-Khalife
22:35 Charles Lloyd Sky Quartet Ljubljana 2024

PULS 2

08:50 Masza i niedźwiedź VI
09:25 Świnka Peppa
09:45 Bing (49,50/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały (35,36/52)
12:00 Psi patrol (15/26)
12:35 Marta mówi!
13:00 Smerfy - serial anim.
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 My Little Pony: Przyjaźń to magia (9/26)
15:00 Miraculous II (20,18/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy (7/27)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru (21,22/26)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (27) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X
23:00 Blond ambicja - komedia romantyczna USA 2007

TV4

07:00 Strażnik Teksasu (2/3)
08:00 Bogaty dom – biedny dom XI (3) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci
10:55 Na ratunek 112 XVIII (33,34) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (58,59)
13:55 Trudne sprawy XVI (24,25,26/40) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (536) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (49/65) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (27,28)
21:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (40) - serial krym.
22:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX
23:00 Krwawa rozgrywka - film akcji Chiny/Hongkong/USA 2017, reż. Leo Zhang
01:20 Love Island IV

METRO

07:35 Tajemnice miłości - serial fab:-dok. Polska 2021
08:30 Szpital (17,18/68)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 SOS. Ekipy w akcji (51/60) - telenowela dok.
13:30 Brzydula (73,74)
14:40 Kiedy ktoś kocha bardziej (36) - serial obycz.
15:50 Magda M. (12)
16:55 Idź na całość (4)
18:00 Złomowisko PL VI - serial dok. Polska 2018
19:00 Kartoteka V (7,8/30) - serial fab.-dok. Polska 2014
21:05 Kryminalni V - serial kryminalny Polska 2006
23:15 Kuba Wojewódzki (11)
00:25 Zbrodnie z pierwszych stron gazet III (6/15) - serial dokumentalny USA 2018
01:20 Szpital (7/68)

eprasa.pl 26aa7ea726

CZWARTEK 6.08

STOPKLATKA

08:55 Robert Makłowicz (154) - mag. kulinarny
09:40 Zagadki kryminalne panny Fisher III (1/8) - serial kryminalny
10:55 Górski lekarz XIV (3,4/8) - serial obycz.
12:55 Zagadki kryminalne panny Fisher III (2/8) - serial kryminalny
14:00 Zajazd. Będzie się działo (14,15)
16:00 Katastrofy w przestworzach XII (3,10,7/13) - serial dok. Kanada 2012
19:00 Aukcja w ciemno III (2,3/26) - serial dok
20:00 Złap mnie, jeśli potrafisz (Catch Me If You Can) ★★★★ - film biograf. USA/Kanada 02, reż. Steven Spielberg, Jeff Tomsic, wyk. Leonardo DiCaprio, Tom Hanks (175 min)
22:55 Oczy smoka (Dragon Eyes) ★★ - film sens. USA 2012, reż. John Hyams, wyk. Jean-Claude Van Damme (115 min)
00:50 Mgła (The Fog) ★ - horror USA/Kanada 2005, reż. Rupert Wainwright, wyk. Tom Welling, Maggie Grace (130 min)

KINO POLSKA

07:40 Bolek i Lolek (12/13)
07:50 Miś Kudłatek (2,1) - serial anim. Polska 1971
08:15 Reksio - serial anim.
08:30 Szumy i fonie - film krótkom. Polska 2024
08:50 Siedem życzeń (4)
10:00 Diabeł - film krótkometrażowy Polska 2022
10:25 Widzisz? - film krótkometrażowy Polska 2025
10:50 Agent nr 1 - dramat wojenny Polska 1971, reż. Zbigniew Kuźmiński
13:10 Bitwa pod Wiedniem - dramat hist. Polska/Włochy 2012, reż. Renzo Martinelli
15:45 C.K. dezerterzy, cz. 1 - film przygodowo-wojenny Polska/Węgry 1986, reż. Janusz Majewski
17:40 Stawka większa niż życie (1,3/18) - serial wojenny
20:00 Lokatorka - dramat krym. Polska 2021, reż. Michał Otłowski, wyk. Irena Melcer, Sławomira Łozińska, Barbara Jonak, Krzysztof Stroiński
22:30 Pianista - dramat wojenny Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański
01:45 Wygrany - dramat Polska/USA 2011, reż. Wiesław Saniewski, wyk. Pawel Szajda, Janusz Gajos

ALE KINO+

08:50 The Office PL (7,8/12)
10:00 Grantchester X (5,6/8)
12:05 Vera XI (3/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2022
14:00 Jak zostać belfrem (Un métier sérieux) ★★★ - komediodramat F 2023, reż. Thomas Lilti, wyk. Vincent Lacoste, François Cluzet (130 min)
16:10 W sieci wojny (Fog of War) ★★ - thriller USA 2025, reż. Michael Day, wyk. John Cusack (125 min)
18:15 Vera XI (4/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2022
20:10 Tajne przez poufne (Burn After Reading) ★★★ - komedia kryminalna USA/Wlk. Brytania/Francja 2008, reż. Ethan Coen, Joel Coen, wyk. George Clooney, Brad Pitt (120 min)
22:10 Nieukończony film (An Unfinished Film) ★★★★ - dramat obycz. Singapur/Niemcy/USA 2024, reż. Ye Lou, wyk. Hao Qin, Xiaorui Mao (130 min)
00:20 How to Have Sex ★★★ - dramat obycz. Wlk. Bryt./Grecja/F/Belgia 2023, reż. Molly Manning Walker (115 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin VII (8/8)
08:30 Przyjaciółki XV (3,4/12)
10:30 Świat według Kiepskich
14:30 Super Mario Bros. Film - film anim. USA/Japonia 2023
16:15 Policja zastępcza - komedia sens. USA 2010
18:35 Z dala od zgiełku - melodramat USA/Wlk. Bryt. 2015, reż. Thomas Vinterberg
21:00 Tylko nie ty - komedia romant. USA/Australia 2023
23:05 Prometeusz - film s.f. USA/Wlk. Brytania 2012
01:40 Ślad: To się nazywa pech - serial kryminalny

KINO TV

08:05 Zagadki kryminalne panny Fisher II (9/13)
09:10 Panna Scarlet i komisarz III (4/6) - serial krym.
10:15 Panna Marple (1/4)
12:15 Hudson i Rex IV
14:30 Poirot IX (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2003
16:40 Strażnik Teksasu II
18:55 Poirot III (11/11)
20:00 Lot Feniksa - film sens. USA 2004, reż. John Moore
22:25 Stan zagrożenia - film sens. USA/Meksyk 1994
01:10 Przychodzą z ciemności - horror USA/Kolumbia/Hiszpania/Arabia Saud. 2014

TVP KULTURA

08:30 Informacje kulturalne
09:00 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa
10:10 Zakochany anioł ★★ - komedia romantyczna Polska 2005 (110 min)
12:00 Reżyserzy II (5/10)
13:00 Pióro i rewolwer - film dok. Polska 2022
13:45 Noce i dnie (11)
14:55 Papusza - film biograficzny Polska 2013, reż. Krzysztof Krauze, Joanna Kos-Krauze (140 min)
17:15 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa)
17:40 Rodzina Leśniewskich
18:15 Dzień, w którym umarła gwiazda rocka
18:55 Rawhide II (2) - western USA 1959
20:00 Wstęp do filmu (489)
20:05 Powidoki - film biograficzny Polska 2016, reż. Andrzej Wajda, wyk. Bogusław Linda (110 min)
21:55 Sting. A free man
23:05 Polowanie na ćmy ★★★ - dramat obyczajowy Polska 2022 (130 min)
01:15 Handlarz cudów (Miracle Seller) ★★★ - film psychologiczny Polska/Szwecja/Francja 2009 (110 min)

WARNER TV

08:05 Bajer z Bel-Air VI
09:05 Prawo Agaty IV (8)
10:05 Pełniejsza chata II
11:20 Teraz albo nigdy! III (3,4)
13:20 Bajer z Bel-Air VI (21,22,23,24/24) - serial kom.
15:20 Pełniejsza chata II (12,13,1,2/13) - serial kom.
17:45 Pokerowy blef - komediodramat USA/Niemcy/Aus. 2007, reż. Curtis Hanson
20:15 Akademia Policyjna IV – Patrol obywatelski - komedia USA 1987, reż. Jim Drake
22:00 Kontakt - film s.f. USA 1997, reż. Robert Zemeckis

PARAMOUNT

09:25 Policyjna grupa pościgowa XVIII - serial dok.
10:30 Pingwiny z Madagaskaru
11:00 Gang Wiewióra - film animowany USA/Kanada/Korea Południowa 2014
13:00 Czarodziejki (9,10/22)
15:00 Transformers: Wiek zagłady - film s.f. USA/Chiny 2014, reż. Michael Bay
18:25 Gnijąca panna młoda - film animowany Wielka Brytania/USA 2005
20:00 Miasto aniołów - dramat obycz. USA/Niemcy 1998
22:30 Mission: Impossible - film sens. USA 1996

HBO

09:05 Angry Birds Film ★★ - film animowany Finlandia/USA/Wlk. Brytania/Australia/Kanada/Słowacja 2016 (95 min)
10:40 La Grazia - dramat ★★★★ obycz. Wł. 2025, reż. Paolo Sorrentino (130 min)
12:50 Na planie (31) - mag.
13:20 I.S.S. - film s.f. ★★ USA 2023 (95 min)
14:55 O psie, który wrócił do domu ★★★ - film przyg. USA/Chiny 2019, reż. Charles Martin Smith (95 min)
16:30 Longing - komediodramat ★★ USA/Kan/Izr. 2024, reż. Savi Gabizon, wyk. Diane Kruger (110 min)
18:20 Wasza Wysokość ★★ - komedia USA 11, wyk. Danny McBride (100 min)
20:00 Policzalne - dramat ★★★ obycz. Australia 24, reż. Marcelle Lunam, wyk. Teresa Palmer (90 min)
21:30 Między nogami a reklamami: Historia Robin Byrd - film dok.
22:50 No hej! - komedia ★★★ USA 2025, reż. Sophie Brooks (95 min)
00:25 Panna młoda! - horror ★★★ USA 2026, reż. Maggie Gyllenhaal (125 min)

CINEMAX

14:05 Moje ulubione ciasto - komedia Iran/Francja/Szwecja/Niemcy 2024
15:40 Francuski minister - komedia F/USA/Senegal 2013, reż. Bertrand Tavernier
17:30 Wszystko wyjaśnione - dramat obyczajowy Węgry/Słowacja 2023
20:00 Fargo IV (5,6/11) - serial kryminalny USA 2020
21:40 Zjawa - film przyg. USA/Tajwan/Hongkong 2015
00:15 Obsługiwałem angielskiego króla - komedia Czechy/Słowacja 2006

ROMANCE TV

12:25 Bella vita - komedia romantyczna Niemcy 2010
14:20 Tajne komando „Rodzina" - komedia Niemcy 2022, reż. Christina Schiewe
16:05 Wiosenny szept: Wiosenne dzieci - dramat obycz. Niemcy 2013
18:00 Górski lekarz (3,3/7) - serial obycz. Niemcy 2020
20:00 Inga Lindström: Uciekające konie w Sudermanii - film obycz. Niemcy/S 2022
21:55 Zawsze wiosna: Zawsze Wiosna - film obycz. Niemcy 2011, reż. Michael Karen
23:50 Górski lekarz (3,3/7)

CANAL+ PREMIUM

08:25 Hollywoodgate
10:00 Miss mokrego podkoszulka - komedia Polska 2002 (55 min)
10:55 Saga „Zmierzch": Przed świtem, cz. 1 ★★ - film przygodowy USA 2011 (115 min)
12:50 Premierowa jazda
13:05 MTV Unplugged
14:25 Girl Climber. Wspinaczka - film dok.
15:50 Hollywood Buzz (10)
16:15 Niania w Nowym Jorku ★★★ - komedia romantyczna USA 2007 (105 min)
18:00 Łapu-Capu (187)
18:05 Ultimatum Bourne'a ★★★★ - film sensacyjny USA/Niemcy/Francja/Hiszpania 2007 (115 min)
20:00 Ballerina. Z uniwersum Johna Wicka ★★★ - film sens. USA/Węgry 2025, reż. Len Wiseman, wyk. Ana de Armas (120 min)
22:00 Spalę was wszystkich ★★ - horror Hiszp. 2021, reż. David Hebrero, wyk. Macarena Gómez (115 min)
23:55 Piła VI ★ - horror USA/Kanada/Aus. 2009, reż. Kevin Greutert (90 min)
01:25 Zabójcza orka ★★ - horror Australia 2026 (90 min)

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi
09:50 Prawo Agaty V (7)
10:55 Lekarze II (1)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Prawo Agaty V (6)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej (27,28)
17:10 Seriaale: Rozmowy (4)
17:45 Seriaale Top 5 (24)
17:55 Mała Stopa - film animowany USA 2018
20:00 300 - dramat historyczny USA/Kanada/Bułgaria 2006, reż. Zack Snyder
22:35 300: Początek imperium - dramat hist. USA 2013

AMC

08:45 Błękitna laguna: Przebudzenie - film przyg. USA 2012, reż. Mikael Salomon
10:40 Koniec świata (1,2/2) - miniserial, wyk. Gina Gershon
14:25 Transformers - film s.f. USA 2007, reż. Michael Bay
17:25 Dom Latających Sztyletów - film sensacyjny Chiny/Hongkong 2004
20:00 Sekcja 8. - film sens. USA/Niemcy 2003, reż. John McTiernan, wyk. John Travolta
22:00 Wolf Creek II - horror Australia 2013
00:15 Ślepa furia - film sens. USA 1988, reż. Phillip Noyce

eprasa.pl 26aa7ea726

AXN

08:25 Ostry dyżur II (18/22)
09:25 Castle IV (19,20/23)
11:25 MacGyver V (4,5/15)
13:20 Dowody zbrodni II
15:25 Agenci NCIS: Hawaje II (18,19/22) - serial krym.
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (17,18/25)
19:15 Castle IV (21,22/23)
21:05 Agenci NCIS: Hawaje II (16,17/25) - serial krym.
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas V (17,18/25)
00:50 Castle IV (21/23) - serial kryminalny USA 2012

EPIC DRAMA

08:35 Detektyw Murdoch XVIII
09:30 Wszystkie stworzenia duże i małe IV - serial obycz.
10:30 Lekarze na start
12:00 Zatraceni w miłości
13:05 Sprawy pana Booka
14:15 Agenci NCIS XVII (13/20)
15:10 Panna Marple IV (1/4)
17:05 Dalgliesh (1/6)
19:00 Agenci NCIS XVII (14/20) - serial krym. USA 2020
19:55 Poirot V (6/8) - serial krym. Wlk. Brytania 1993
21:00 Detektyw Murdoch XIX
21:55 Agenci NCIS XVII (6/20)
22:55 Poirot V (6/8)
00:00 Agenci NCIS XVII

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (7, 8) - reality show Polska 2013
13:25 Kuchenne rewolucje (4, 3) - reality show
15:35 Pary młode ponad miarę - serial dok. Polska 2020
17:40 Kuchenne rewolucje (12, 5, 10) - reality show
20:50 Jestem z Polski VII (12,17/15) - serial dok.
22:50 Ślub od pierwszego wejrzenia: Australia IX - serial dok.
00:10 Mroczne sekrety małżeńskie VI - serial dok.
01:15 Dorota was urządzi IV (2/12) - serial dok.

TVN TURBO

08:20 Nic do ukrycia (6/12)
09:20 Samochód marzeń: Kup i zrób (5) - mag.
10:15 Ciężarówką przez Indie (9/12) - serial dok.
11:15 101 napraw (2, 3)
12:15 Jeździć, obserwować V
13:00 Mobilni mechanicy (3, 4)
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Raport Turbo (5039)
18:15 Wojny samochodowe (11, 8) - program rozrywkowy
20:15 Moto kombat (9)
21:00 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (1,2/16)
22:00 Raport Turbo (5039)

BBC FIRST

08:45 Lewis VII (6/6)
09:45 Ojciec Brown II (9/10)
10:45 Śmierć pod palmami IV
11:50 Z pamiętnika położnej X
12:55 Ulica nadziei III (3,4/15)
15:00 Ojciec Brown IX (8/10)
16:00 Lewis VII (6/6)
17:00 My Life is Murder (4/10)
18:00 Morderstwa w Midsomer XIV (2/8) - serial krym.
19:55 Śmierć pod palmami V
21:00 Line of Duty – Wydział wewnętrzny - serial sens.
23:25 Zaproszona (2) - miniserial Wlk. Brytania 2025

FX

08:00 Kości XII (7/12)
09:00 SkyMed (8/9)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (6,7/24)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (8,9/23)
13:45 Agenci NCIS VIII
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (8,9/24)
17:25 Z Archiwum X III
19:15 Agenci NCIS: Sydney III
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (10,11/23)
22:00 Zakłamanie. Wesołych k..wa Świąt - dramat USA 2022
23:05 Z Archiwum X III (17/24) - serial s.f. USA/Kanada 1996

HGTV

09:05 Remontujemy dom na plaży VII - serial dok.
10:00 Najdziwniejsze domy na wynajem (1, 2)
11:05 Usterka XI (17,18)
12:35 Podwórkowa reaktywacja (1, 2, 3, 4) - magazyn
14:30 Mieszkanie na miarę II
16:25 Polowanie na ogród II
18:10 Weekendowa metamorfoza (3) - reality show
19:05 Pogromcy chaosu (1)
20:05 Dorota was urządzi
21:35 Będzie pięknie (4/8)
22:35 House Hunters – poszukiwacze domów

BBC LIFESTYLE

08:55 Winnice Australii i Gary Barlow - serial dok.
10:00 Majorka: śródziemnomorskie smaki (1, 2)
11:05 Wymarzone domy
13:05 Mistrzowie ceramiki (8)
14:15 Wielkie brytyjskie wypieki (3) - pr. rozrywkowy
15:40 Zapraszam do stołu
17:50 Wymarzone domy (24)
18:50 Mistrzowie szycia (8)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (4) - pr. rozrywkowy
21:00 10 lat mniej w 10 dni II
22:00 Superchirurdzy: szansa na życie II (1) - serial dok.
23:00 Wstydliwe choroby

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół IX (13/24)
08:55 Przyjaciele II
11:55 Teoria wielkiego podrywu XII (5,6,7,8,9,10/24)
14:30 Dwóch i pół IX (14,15,16,17/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele III (1,2,3,4,5,6/25) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu XII - serial kom.
22:00 The Office PL IV (10,11)
23:05 Comedy Club (10, 1) - program rozrywkowy
00:05 Miasteczko South Park V (1,2/14) - serial anim.

TVP SERIALE

08:10 Komisarz Alex IV (5)
09:10 Rodzinka.pl V (20/26)
09:45 Klan - telenowela
10:15 Ranczo X - serial kom.
11:55 Komisarz Alex IV (6/13)
12:45 Ojciec Mateusz 31
15:35 Komisarz Alex IV (7/13) - serial krym. Polska 2013
16:25 Na sygnale
17:35 Ranczo X - serial kom.
19:30 Ojciec Mateusz 32 (1)
20:30 Komisarz Alex XXV (5) - serial krym. Polska 2026
21:30 Ranczo X - serial kom. Polska 2016, wyk. Cezary Żak
23:20 Ojciec Mateusz 32 (2)
00:20 Prokurator

CANAL+ KUCHNIA

13:45 Sekrety świata przypraw
14:55 U sąsiadów w kuchni XIV
15:55 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (3)
16:10 Jakubiak rozgryza Polskę (1) - mag. kulinarny
16:40 Jamie Oliver (3/4)
17:35 Po prostu Jamie (4)
18:30 Jakubiak rozgryza Tajlandię i Kambodżę (2)
18:55 m jak mięso (7, 8)
19:50 Zgrillowani (4)
20:15 m jak mięso (2, 3)
21:15 Anthony Bourdain X
23:55 Po prostu Jamie: szybko i łatwo (2) - pr. rozrywkowy

CANAL+ DOMO

11:10 Ucieczka na wieś XXII
12:05 Wielkie projekty
13:05 Cuda z drewna (5/12)
14:05 Wakacyjne domy na wynajem (12) - lifestyle
15:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dok.
15:55 Daleko od miasta XV
16:50 Gardeners' World (28)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
19:00 Wielkie projekty (5)
20:05 Daleko od miasta XV (3)
21:00 Wakacyjne domy na wynajem (13) - lifestyle
21:55 Cztery pory roku w ogrodach Kew II (3)
22:45 Gardeners' World (23)

PLANETE+

11:25 Superskały (4/5)
12:35 360° – świat bez granic XXV - serial dok.
13:40 Ocalić raj II (3)
14:45 Zdrajcy/Patrioci (4/5)
15:50 Niezwykłe podróże koleją XII (1/8) - serial dok.
16:55 Świat z góry (3,4/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Od 0 do 9. Wielka historia liczb - serial dok.
19:45 Normanowie na Sycylii
20:50 Żydowski nazista (1)
22:00 Skradzione dzieci NRD (3) - serial dok. Niemcy 2022

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Stacja Alaska III (7/8)
11:00 Przetrwać nad Jukonem VI (6/9) - serial dok.
12:00 Celnicy na straży Turcji
13:15 Nagi instynkt przetrwania: Brazylia II (4)
14:30 Strażacy (7) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Łowcy opali VIII (1/20)
17:00 Przemytnicy (7)
18:00 Polscy truckersi
19:00 Nagi instynkt przetrwania VII (4/17) - serial dok.
20:00 Jurassic Sharks
21:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V (8/11)
23:00 Akta ekspedycji II

TVP HISTORIA

09:45 Lena na Bałkanach (3)
10:20 Wszystkie kolory świata
11:25 Ex libris - mag.
11:50 Podziemne Włochy
12:50 Zapomniane agentki II wojny światowej (6/6)
14:00 Królowie (74)
14:35 Czterej pancerni i pies
15:40 Sensacje XX wieku
18:10 Kolumbowie (2/5)
19:15 Ex libris - magazyn
19:45 Flesz historii (773)
20:10 Oficerowie (12/14)
21:05 Zapomniana granica Europy - film dok.
22:05 Matka wołyńskich sierot

HISTORY

11:15 David Duchovny: archiwum tajemnic II (9)
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (3/7)
14:50 Największe tajemnice świata VI (2/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 Skarby Hitlera: ostatnia wyprawa (1) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VI (11/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIII
21:00 Łowca historycznych skarbów (1) - serial dok.
22:00 Wojny magazynowe XVII

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Inżynieryjne tragedie
15:00 Katastrofa w przestworzach XIX (6/10)
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic V - serial dok.
17:00 Premiera: Sekrety starożytnej medycyny (4)
18:00 II wojna światowa: ukryta prawda (1,2/6)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (10/11) - serial dok.
21:00 Premiera: Ekstremalne katastrofy III (2) - serial dok.
22:00 Premiera: Katastrofy pod lupą II - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Była sobie Ziemia
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici VII
10:00 Gwiazdy lombardu XXII
12:00 Tajemnice II wojny światowej (4) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii XX (9,10) - serial dok.
14:00 Łowcy nazistów (13/13)
15:00 Truckersi przez Australię VIII (4/13)
16:00 Dorwać tuńczyka VI
18:00 Rolnicy. Podlasie V (4)
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Poszukiwacze historii V
23:00 U-32. Niemiecki okręt podwodny - film dok.

BBC EARTH

10:00 Życie na pustkowiu VII
11:05 Wędrówki z dinozaurami
12:05 Malownicze trasy kolejowe V (8/10) - serial dok.
13:05 Wielkie koty 24/7 II (5/6)
14:20 W okowach mrozu V
16:25 Największe zagadki nauki (4/6) - serial dok.
17:30 Wielkie koty 24/7 II (5/6)
18:45 Malownicze trasy kolejowe V - serial dok.
19:45 Morze Śródziemne: przyroda w potrzasku (4/4)
20:55 W okowach mrozu VI
22:55 Cała prawda o zastrzykach na odchudzanie

POLSAT VIASAT HISTORY

12:25 Próby zamachów na królową Wiktorię - film dok.
14:20 Maria Stuart: listy pisane szyfrem - film dok.
15:30 Anna Boleyn i Elżbieta I: królowe-więźniarki
16:30 II wojna światowa: cena imperium (9/13) - serial dok.
17:35 Największe postaci zimnej wojny II - serial dok.
18:50 Majowie: wojna pięciu królestw (4) - serial dok.
19:50 Wojny faraonów
21:05 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny
22:05 Tajemnice królowej Wiktorii - film dokumentalny

eprasa.pl 26aa7ea726

szyfropanorama

zagrała Oleńkę w „Potopie”		dużo go po burzy / wiązka pszenicy		14				zbrojna zgraja / odnieśli obrażenia		21	mienie panny młodej	5	w szeregu zdjęć / półwysep z Jałtą	1	8			leci i świeci
… Kapuściński			16	3	20	8	6	licha powieść			9	14	7	20	miasto koło Łodzi			
przechwalanie się		tam sporządza się akty prawne	12	14	7	20					zależność lennika od seniora	16	w ręku cieśli / terier lub mops	6	10			
			14	12	20			z Pampeluną / okres rozwoju					8	8	20	zębate w trybach		George, francuska pisarka
ssaki z kolcami		speedway	5	stolica Danii			5	4	12	2	20			trójkąt z materiału	16			
			4	współbrzmienie dźwięków	gatunek śledzia		20	7	15	20	16	topola czarna			1			
Natalia, śpiewa „W biegu”							1	20		… Sari	20			miasto w Jemenie			Ignacy z „Lalki”	
z Tomem w kreskówkach				historyk rzymski		Jean-… Belmondo	5	20	11	13	… Gretzky, grał w NHL	wyścigowy system płac		1				
cienkie w brzuchu			13	15				12	krasomówcza werwa	16			6	20	zachęca do ożenku		miasto na opolszczyźnie	
			15	16	20	wśród jabłoni						port nad Ruhrą	4	16				
zimowy płaszcz damski		elita	16	14	19	17			zwolennicy jakiejś idei		18	3	12	20				
			4	12	18	wśród drzew	17			14	12			7				
konie lub góry		wyrabia rondle	1	14	7	13	20	8			4	9	5	20				

Tu wpisz litery z pól oznaczonych cyframi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	

Rozwiązanie krzyżówki

5	14	5	14	10	11	6	12	15	14	21	18	
16	4	20	12	16								

Rozrywka w „Wyborczej”

Codzienna porcja łamigłówek od poniedziałku do soboty na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”

JAK ROZWIĄZAĆ SZYFROPANORAMĘ?

Część „panoramiczną” należy rozwiązać jak zwykłą krzyżówkę panoramiczną. Przy okazji część liter z wpisywanych haseł wypełni niektóre pola zaznaczone kolorem, czyli te należące do szyfrokrzyżówki. W niej każdej liczbie odpowiada inna litera. „Rozkodowane” litery można wpisywać do pustych pól pod diagramem (pola 1-21).

Aby odczytać hasło trzeba przepisać je do właściwych kratek w polu „rozwiązanie krzyżówki”.

Rozwiązanie z wydania 24 lipca:
ZIELONA SZKOŁA

APLIKACJA WYBORCZEJ

Jeszcze więcej rozrywki w aplikacji i na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”

wyborcza

PROSTO Z POLSKI
TYGODNIK

Piątek, 31 lipca 2026 | Redaktor prowadzący **Maciej Nowakowski** wyborcza.pl

Medykom pensje rosną, innym nie

Nie dla każdego podwyżka

Pracownicy administracji szpitala w Bielsku Podlaskim skarżą się, że od dwóch lat ich pensje się nie zmieniły. Dyrektorzy innych placówek przyznają, że podobny problem dotyczy szpitali w całej Polsce.

Agata Sawczenko

• **Emilia Pinczuk i Roman Żero chcą, by pracownicy administracji szpitala w Bielsku Podlaskim dostali podwyżki. Oprócz nich pod pismem do dyrekcji podpisało się jeszcze 36 osób**

FOT. AGNIESZKA SADOWSKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

– Nie walczymy przeciwko komukolwiek. Walczymy o równe i sprawiedliwe traktowanie wszystkich pracowników szpitala – mówi Emilia Pinczuk, przewodnicząca Związku Zawodowego Pracowników Służby Zdrowia przy szpitalu w Bielsku Podlaskim. – Problem dotyczy pracowników administracji, którzy już drugi rok z rzędu zostali pominięci przy podwyżkach. Jesteśmy jedyną grupą zawodową, która ich nie otrzymała.

Pracownicy administracji Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bielsku Podlaskim skarżą się, że od dwóch lat nie otrzymują podwyżek wynagrodzeń. Twierdzą, że choć odpowiadają za finanse, statystyki medyczne, rozliczenia i pozyskiwanie funduszy, są pomijani przy podziale środków przeznaczanych na wzrost płac.

Pracownicy administracyjni z bielskiego szpitala (jest ich 38) przypominają: w ubiegłym roku dyrekcja deklarowała, że jeśli Narodowy Fundusz Zdrowia zapewni odpowiednie środki finansowe, także oni będą mogli liczyć na wzrost wynagrodzeń.

– Szpital to nie tylko lekarze i pielęgniarki. Szpital tworzy również administracja. Każdy wykonuje swoją pracę i dokłada swoją cegiełkę do funkcjonowania placówki – przekonuje Pinczuk. Dziej administracji udało się szpitalowi na przykład zdobyć fundusze unijne z KPO.

Księgowa zarabia mniej niż salowa

Jednym z głównych argumentów administracji są dysproporcje płacowe pomiędzy poszczególnymi grupami zawodowymi.

– Nie umniejszamy żadnej pracy, bo każda jest potrzebna. Ale dochodzi do sytuacji, w której osoby wykonujące bardzo odpowiedzialne obowiązki administracyjne, zarabiają mniej od pracowników objętych ustawowymi podwyżkami – twierdzi Pinczuk.

Wskazuje przykład księgowych. – Mamy księgowe z 23-letnim stażem pracy, które zarabiają mniej niż salowe. Jedna z księgowych otrzymuje około 5180 zł brutto. Tymczasem wynagrodzenie salowej objętej ustawowymi regulacjami jest wyższe i od lipca ponownie wzrasta. Nie chodzi o deprecjonowanie czyjejkolwiek pracy, ale o proporcje i odpowiedzialność związaną z wykonywanymi obowiązkami – zaznacza.

Szpital nie ma pieniędzy

Przedstawiciele administracji przyznają, że prowadzili rozmowy z dyrekcją. Oczekiwali podwyżek na poziomie kilku procent wynagrodzenia zasadniczego.

– Słyszeliśmy, że szpital nie ma środków. Z naszej perspektywy trudno to zrozumieć, skoro inne grupy zawodowe otrzymują podwyżki. Koszt objęcia nimi 38 pracowników administracji nie byłby dla budżetu placówki znaczący – twierdzi Emilia Pinczuk.

Według wyliczeń związkowców podwyżka na poziomie 8 proc. oznaczałaby dodatkowy wydatek około 30 tys. zł miesięcznie.

– Ludzie są sfrustrowani. Pojawiają się głosy o odejściach z pracy. Trudno oczekiwać, że ktoś będzie chciał ponosić dużą odpowiedzialność, szczególnie w działach księgowości i płac, za wynagrodzenie niewspółmierne do zakresu obowiązków – ocenia przewodnicząca związku.

Pokazuje pismo, pod którym podpisali się wszyscy pracownicy administracyjni szpitala. Napisali w nim o wszystkich bolączkach i oczekiwaniach względem wynagrodzeń. Adresatem jest dyrektor. Podobne pismo – popierające starania pracowników administracji – do dyrektora wysłała również przewodnicząca Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pielęgniarek i Położnych – Zakładowej Organizacji Związkowej przy SPZOZ w Bielsku Podlaskim.

Związkowcy wprost poparli postulaty administracji. Najdalej idące działania podjął Eugeniusz Muszyc, przewodniczący Zarządu Wojewódzkiego Forum Związków Zawodowych Województwa Podlaskiego. Muszyc skierował do Okręgowego Inspektoratu Pracy w Białymstoku wniosek o przeprowadzenie kontroli, dotyczącej przestrzegania przepisów o równym traktowaniu w zatrudnieniu.

Forum Związków Zawodowych zwróciło się do inspekcji między innymi o: • zbadanie sposobu podziału środków przeznaczonych na podwyżki, • ustalenie kryteriów przyznawania wzrostów wynagrodzeń, • ocenę, czy wobec pracowników administracyjnych zachowywana była zasada równego traktowania, • podjęcie działań przewidzianych prawem w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości.

Maciej Starzyk, rzecznik Okręgowego Inspektoratu Pracy w Białymstoku, potwierdza, że takie pismo wpłynęło i inspektorat zajmie się tą sprawą. – Sprawa szpitala jest nam znana – mówi. Zapowiada kontrolę w bielskiej placówce.

To dyrektor decyduje, ile zarabia administracja

Piotr Selwesiuk jest dyrektorem Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bielsku Podlaskim od 19 sierpnia 2024 r. W czerwcu złożył wypowiedzenie umowy, ale obowiązki dyrektora pełni jeszcze do końca sierpnia.

– Szpital nie ma jeszcze propozycji nowego kontraktu z NFZ. Na jakiej podstawie mam dać pracownikom podwyżki, skoro nie wiem, ile pieniędzy będzie miał szpital? – odpowiada, gdy pytamy, jak zareaguje na prośby pracowników. Przyznaje, że w ubiegłym roku podwyżki dał tylko tym pracownikom administracji, którzy znaleźli się poniżej ustawowego minimum. – Ale w 2024 roku szpital nie wykonał kontraktu. To skutkowało tym, że w 2025 roku zabrano nam ponad 4 mln zł – tłumaczy.

W tym roku sytuacja finansowa też nie jest dobra. – Mamy niezapłacone prawie 8 mln zł nadwykonań – dodaje dyrektor Selwesiuk. – Rozumiem, że każdy chciałby więcej zarabiać. Tylko z czego te podwyżki mam dać?

Zapowiada: – Gdy dostanę oficjalne pismo z NFZ o finansowaniu, to usiądziemy z pracownikami i będziemy rozmawiać o podwyżkach. O tym, czy mamy co podzielić, a jeśli tak, to w jakiej wysokości i na jakie grupy.

Sytuacja w Bielsku Podlaskim nie jest wyjątkiem. Podobne problemy mają inne szpitale. Ministerstwo Zdrowia podkreśla, że administracja szpitali nie została objęta ustawowymi gwarancjami płacowymi, bo podobne stanowiska występują także poza ochroną zdrowia.

Podwyżki są, ale symboliczne

Jak podkreśla Bogdan Kalicki, dyrektor Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Białymstoku, problem wynagrodzeń pracowników administracji i zaplecza technicznego dotyczy także dużych placówek medycznych. – Sukcesywnie podnosimy wynagrodzenia pracowników administracji, ale w niższym procencie niż wynika to z ustawowych wskaźników dotyczących pracowników działalności podstawowej. W tym roku pozostali pracownicy dostali podwyżki w wysokości 3,6 proc., czyli odpowiadające wskaźnikowi inflacji. Jest to waloryzacja wynagrodzeń, tak żeby przynajmniej nie pogarszały się warunki finansowe. Na więcej nas po prostu w obecnej sytuacji nie stać – mówi dyrektor.

W Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Białymstoku w administracji i zapleczu technicznym zatrudnione są 122 osoby. Jak wylicza Kalicki, wynagrodzenia brutto w tej grupie wahają się od około 5,3 tys. zł do 17-18 tys. zł miesięcznie, przy czym najwyższe pensje dotyczą stanowisk kierowniczych. Dyrektor zaznacza, że obecnie w tej grupie nie ma pracowników zarabiających ustawowe minimum wynagrodzenia.

O podwyżkach dla pracowników administracji mówi także prof. Jan Kochanowicz – dyrektor Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku. Jak podkreśla, w tym roku pracownicy administracyjni i techniczni otrzymali średnio 7-procentowe podwyżki płac.

– Jeśli chodzi o inne szpitale, z naszych informacji wynika, że najczęściej są to podwyżki na poziomie około 3 proc. – mówi dyrektor.

W USK na stanowiskach administracyjnych i technicznych pracuje w sumie 348 osób. Ich zarobki wahają się od 4806 do ponad 14 tys. zł brutto.

Zdaniem prof. Kochanowicza, wynagrodzenia pracowników administracji są ściśle związane z kondycją finansową szpitali. Przyznaje, że dyrektorzy chętnie przeznaczyliby większe środki na podwyżki, jednak ich możliwości często ograniczają problemy z finansowaniem świadczeń przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

– Gdybym miał taką możliwość, starałbym się tych pracowników jeszcze bardziej docenić. Trzeba jednak pamiętać, że szpital nie funkcjonowałby bez administracji i zaplecza technicznego. To nie tylko sekretarki, ale również księgowość, kadry, informatycy, działy zamówień publicznych, organizacyjne czy pracownicy odpowiedzialni za utrzymanie infrastruktury i sprzętu – podkreśla dyrektor USK. ●

eprasa.pl 26aa7ea726

Kalisz przedłuża projekt darmowej komunikacji miejskiej

Milion pasażerów więcej

Mieszkańcy Kalisza od ponad trzech lat jeżdżą za darmo miejskimi autobusami. I chcą jeździć nadal.

Janusz Jaros

• **Nowe autobusy elektryczne na ulicach Kalisza. Dzięki darmowej komunikacji przybyło w tym mieście milion pasażerów** FOT. JANUSZ JAROS

Bezpłatna komunikacja miejska to sztandarowy projekt obecnego prezydenta miasta Krystiana Kinastowskiego. Obiecywał jej wprowadzenie w pierwszej wygranej kampanii w 2019 roku. W swojej pierwszej kadencji wprowadził jednak tylko bezpłatne przejazdy dla dzieci, studentów i seniorów. Obietnicę zrealizował dopiero w drugiej kadencji.

Dla wszystkich mieszkańców bezpłatne przejazdy zaczęły obowiązywać od 1 stycznia 2023 roku. Najpierw przez dwa lata (2023-2024). Później została przedłużona o kolejne dwa – do końca 2026 roku. 22 lipca tego roku weszła w życie uchwała rady miasta, która przedłużyła uprawnienia do bezpłatnych przejazdów dla posiadaczy Kaliskiej Karty Mieszkańca do 31 grudnia 2028 roku. Kartę może otrzymać każda osoba zameldowana w mieście na stałe lub płacąca podatki w Kaliszu.

Karolina Skrzypczyńska, kaliska radna i doradczyni prezeski Kaliskich Linii Autobusowych (KLA) twierdzi, że dzięki darmowej komunikacji przybyło ponad milion pasażerów.

– Przed wprowadzeniem darmowej komunikacji mieliśmy 5,4 mln pasażerów rocznie. Teraz jest 6,5 mln. To sukces, bo mamy o 1,1 mln pasażerów więcej – cieszy się radna Skrzypczyńska.

Dr Leszek Szczupak, kierownika katedry logistyki i transportu Uniwersytetu Kaliskiego, badający potoki pasażerów KLA, zwraca uwagę, że przybyło przejazdów na krótkim odcinku: od jednego do trzech przystanków. – Dawniej takich przejazdów było niewiele. Młodzi woleli przejść taki dystans na nogach – zauważa.

Jaki koszt ponosi za miasto na utrzymanie darmowej komunikacji? – To około 5 mln zł rocznie rekompensaty, jaką miasto przekazuje Kaliskim Liniom Autobusowym. Przed wprowadzeniem bezpłatnej komunikacji mieliśmy około 8-9 mln zł przychodów z biletów. Teraz z biletów mamy około 2-3 mln zł rocznie – odpowiada radna Skrzypczyńska.

SAMOCHODÓW UBYWA

W jakim stopniu bezpłatna komunikacja wpłynęła na zmniejszenie liczby pojazdów na ulicach? Władze miasta nie podają tych danych. Jednak liczba zarejestrowanych pojazdów spadła o ponad 11 tys. W zeszłym roku było ich blisko 69 tys. a w 2022 roku, czyli przed wprowadzeniem bezpłatnej komunikacji – 80 tys.

KORKI NADAL SĄ

Kalisz przez wiele lat był w ścisłej czołówce polskich miast pod względem liczby pojazdów. W 2016 roku w Kaliszu było zarejestrowanych 150 tys. samochodów. Przy ówczesnej liczbie 100 tys. mieszkańców dawało to 1500 aut na tysiąc mieszkańców. Tę górkę miasto ma już za sobą. W 2019 roku liczba samochodów spadła do 720 na tysiąc mieszkańców. Jednak w kolejnych latach znów systematycznie rosła: w 2020 roku było 775 aut na tysiąc mieszkańców, w 2021 roku – 793, w 2022 roku – 815, w 2023 roku – 845, w 2024 – 883.

Spadek nastąpił w 2025 roku, czyli dopiero dwa lata po wprowadzeniu bezpłatnej komunikacji.

Wbrew tym optymistycznym danym, w opinii mieszkańców na ulicach jest wciąż za dużo samochodów. Widać to po kłopotach kierowców z zaparkowaniem aut. Pomimo poszerzania stref płatnego parkowania (w 2023 roku) i wzrostu cen za parkowanie (w 2022 roku o sto procent – z 2 do 4 zł za godzinę) nadal trudno znaleźć wolne miejsce w centrum miasta.

Z drugiej strony miasto wciąż nie ma obwodnicy, więc przez ulice przetacza się ruch tranzytowy.

Dlatego mieszkańcy cieszą się z bezpłatnej komunikacji, ale martwi ich także, że miasto jest wciąż zakorkowane. – Jakoś nie widzę większych zmian w liczbie samochodów na ulicach po wprowadzeniu bezpłatnej komunikacji – mówi Maria Zabłocka z Kalisza.

– Żeby zmniejszyć liczbę aut w mieście, trzeba poszerzać strefę płatnego parkowania i jeszcze podnieść opłaty za parkowanie, ale oni tego nie zrobią na rok przed wyborami – uważa Kaliszanin Artur Mielczarek. Przypomina, że urzędujący ostatnią, drugą kadencję prezydent miasta Krystian Kinastowski planuje wystartować do senatu z poparciem PiS i Konfederacji.

Władze miasta przyznają, że samochodów na ulicach wciąż jest za dużo, ale – jak podkreśla prezydent Kinastowski – bezpłatna komunikacja zachęca do rezygnacji z dojazdów własnym samochodem, a dzięki zakupom nowego, elektrycznego taboru miejskie autobusy nie emitują spalin.

Radna Karolina Skrzypczyńska: – Każdy widzi jak Kalisz jest zakorkowany i jak ciężko jest z miejscami parkingowymi. Darmowa komunikacja miejska wpisuje się w cały plan zmiany komunikacji. Zaczęliśmy od zmiany rozkładu jazdy, który od 19 lat był nieruszony. Oczywiście on nie jest doskonały. Cały czas zmieniamy go na bieżąco. Dokładamy kursy. Robimy badania tak zwanych potoków, żeby wykluczyć kursy najmniej opłacalne i dodać te, gdzie rzeczywiście jest zapotrzebowanie. Pomagają nam w tym zliczarki, które mamy w nowych autobusach.

Skrzypczyńska ujawnia, że miasto chce kupić kolejne pięć autobusów elektrycznych.

KONIEC Z KASOWANIEM PRZEJAZDÓW

Prezeska KLA, Elżbieta Binder przyznaje, że z bezpłatnej komunikacji korzystają głównie dzieci i seniorzy. – Dla rodziców, którzy mają kilkoro dzieci bezpłatna komunikacja to spora korzyść finansowa – wskazuje.

I dodaje, że darmowa komunikacja to tylko dodatkowa zachęta, ale nie główne narzędzie walki z nadmierną liczbą aut w mieście. Do tej walki potrzebne są ograniczenia w ruchu samochodowym, jakie wprowadzają inne, dużo większe miasta. Zdaniem urzędników, aby do komunikacji jeszcze bardziej zachęcić mieszkańców, do rozkładu trzeba wprowadzać korekty kursów i nowe trasy. Miejski przewoźnik wymienia też tabor.

Teraz chcą ułatwić także korzystanie z darmowej komunikacji, rezygnując z konieczności rejestrowania bezpłatnych przejazdów w kasownikach.

Rada miasta zniosła od 22 lipca obowiązek rejestracji przejazdów podczas wejścia do autobusu. – W razie kontroli należy jedynie okazać się ważną Kaliską Kartą Mieszkańca w dowolnej wersji [plastikowej karty lub aplikacji w telefonie] – informuje urząd miasta.

Dotychczas pasażerowie korzystający z darmowej komunikacji musieli skasować przejazd przy użyciu Karty Mieszkańca. Skarżyli się jednak, że kasowniki w niektórych autobusach tego nie odnotowywały.

Radną Skrzypczyńską cieszy wycofanie obowiązku kasowania darmowych przejazdów. Potwierdza problem z działaniem kasowników przy odbijaniu darmowego przejazdu kartą miejską.

Elżbieta Binder chwali rezygnację z konieczności rejestracji bezpłatnych przejazdów. – To dla nas duże ułatwienie – mówi.

ZA DARMO ELEKTRYCZNYMI AUTOBUSAMI

Problemy z systemem kasowania przejazdu w autobusach tłumaczy kłopotami z rejestratorami. W autobusach były trzy różne systemy w zależności z wieku pojazdu. W najstarszych, pierwszej generacji system szwankował. Niewiele lepiej było z tymi z drugiej generacji. Teraz – po zakupie kolejnych nowych autobusów elektrycznych – większości rejestratorów ma najnowszy system trzeciej generacji. Tych pierwszej generacji już nie ma, a z systemem drugiej generacji pozostały tylko cztery autobusy.

KLA mają teraz 70 autobusów, w tym 19 elektrycznych, kupionych niedawno w ramach większego projektu. Miasto wyposażyło miejskiego przewoźnika w nowe autobusy elektryczne Solaris Urbino 12 electric i farmę fotowoltaiczną. Na ten projekt za ponad 72 mln zł miasto pozyskało 50 mln bezzwrotnej dotacji z Krajowego Planu Odbudowy, a kolejne 8 mln to preferencyjna pożyczka z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Olsztyn/34445784

Mikołajki 2026r.07.31 Znak: PPGN.6840.19.2024

Burmistrz Miasta Mikołajki

na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026r. poz. 399 ze zm.) informuje, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach ulica Kolejowa 7, 11-730 Mikołajki wywieszono

wykaz nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Mikołajki, przeznaczonych do zbycia w trybie bezprzetargowym.

Wykaz dotyczy zbycia nieruchomości gruntowej oznaczonej nr geod. 5/2 położonej w granicach obrębu geod. Mateuszek z przeznaczeniem na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej oznaczonej nr geod. 2/17.

Pełna treść wykazu opublikowana jest na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach oraz na stronie internetowej **www.bip.mikolajki.pl** i **www.mikolajki.eu.**

OGŁOSZENIE PŁATNE Olsztyn/34445765

BURMISTRZ MIASTA BARTOSZYCE

informuje, że na tablicy ogłoszeń Wydziału Gospodarowania Mieniem i Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta Bartoszyce (II piętro) oraz na stronach www.bip.bartoszyce.pl i www.bartoszyce.pl wywieszony został wykaz nieruchomości obejmujący lokal mieszkalny położony w budynku przy ul. Generała Bema 51/3 Bartoszycach, przeznaczony do zbycia w trybie bezprzetargowym na rzecz dotychczasowego najemcy.

OGŁOSZENIE PŁATNE Rzeszów/34445757

ROSiR

PREZYDENT MIASTA RZESZOWA

ogłasza, że Zarządzeniem własnym nr 453/2026 z dnia 8 lipca 2026 r. został wywieszony na tablicy ogłoszeń w Rzeszowskim Ośrodku Sportu i Rekreacji, ul. ks. Jałowego 23a oraz zamieszczony na stronie internetowej ROSiR (www.rosir.pl) i w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Rzeszowa (bip.erzeszow.pl) do publicznej wiadomości na okres 21 dni wykaz powierzchni użytkowych przeznaczonych do wydzierżawienia na okres kolejnych 3 lat w drodze bezprzetargowej

OGŁOSZENIE PŁATNE Bydgoszcz-Toruń/34445791

INFORMACJA

Na podstawie art.35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2026 r. poz.399) Urząd Miejski w Brodnicy Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Geodezji uprzejmie informuje, że na tablicy informacyjnej w siedzibie Urzędu Miejskiego w Brodnicy wywieszone zostały na okres od 31 lipca 2026 r. do 21 sierpnia 2026 r. wykazy nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w drodze przetargu ustnego nieograniczonego. Wykazy zamieszczone zostały również na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Brodnicy w Biuletynie Informacji Publicznej.

Wykazy dotyczą nieruchomości położonych przy ul. Aleja Józefa Piłsudskiego – Targowej, ul. Długiej i ul.67 Pułku Piechoty w Brodnicy.

eprasa.pl 26aa7ea726

EDEKA center Schwedt
ODER-CENTER
ZAKUPY W SCHWEDT

Oferta obowiązuje od 03 do 08.08.2026 lub do wyczerpania zapasów.

Kawa Jacobs Krönung
różne rodzaje
1 kg = 12,98 €
opak. 500 g
-35%
6.49

Lody Ferrero, Raffaello lub Kinder
różne rodzaje
1 l = 13,59/15,70 €
cena za opak.
-23%
2.99

Monster
napój energet.
różne rodzaje
1 l = 1,78 €
opak. 500 ml
+0,25 € kaucja
-40%
0.89

Persil do prania
płyn, proszek, kapsułki
1 pranie = 0,22 €
cena za opak.
-10%
15.99

Papa Joe's
sosy grillowe
keczup, majonez
1 l = 3,18 €
opak. 500 ml
-46%
1.59

Kawa Lavazza
różne rodzaje
opak. 1kg
-25%
14.99

Żelki Katjes
różne rodzaje
1 kg = 2,97 €
opak. 300 g
-40%
0.89

Batoniki Corny
różne rodzaje
1 kg = 11,93/ 18,65 €
cena za opak.
-25%
1.79

Wszystkie ceny w euro.

EDEKA center • Landgrabenpark 1 • 16303 Schwedt/Oder • godziny otwarcia: pon. – sob. 8:00 – 20:00

Wydawca: Dritte EDEKA-Markt Minden-Hannover GmbH, Wittelsbacherallee 61, 32427 Minden

Szczecin/34441300

OBWIESZCZENIE
WOJEWODY KUJAWSKO-POMORSKIEGO
z dnia 28 lipca 2026 r.

o wydaniu decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej

Na podstawie art. 11f ust. 3 i 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 331) zwanej dalej specustawa drogową oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 1691) zwanej dalej kpa,

zawiadamiam,

że dnia 28 lipca 2026 r. została wydana decyzja nr 19/2026, znak: WI.V.7820.15.2026.AS o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn.: „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 551 polegająca na budowie ronda na skrzyżowaniu DW 551 (ul. Chełmińska i ul. 3 Maja) z drogą powiatową nr 2013C (ul. Chełmińskie Przedmieście) w Chełmży" usytuowanej na działkach ewidencyjnych o numerach:

Oznaczenie nieruchomości lub ich części, objętych wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację przedmiotowej inwestycji drogowej:
- *przed nawiasem podano numer działki ulegającej podziałowi,*
- *w nawiasach podano numery działek po podziale,*
- *w nawiasach pogrubioną czcionką zaznaczono numery działek niezbędnych dla realizacji inwestycji.*

Powiat toruński, jednostka ewidencyjna 041501_1 Chełmża,

1. **Numery działek objętych inwestycją:**
   Obręb 0009: 30 (30/2, **30/1**), 31 (31/2, **31/1**), 25/2 (25/4, **25/3**), 26 (26/2, **26/1**), 27/4 (27/6, **27/5**), 178 (178/3, **178/1**, **178/2**).
   Obręb 0002: 32/1 (32/4, **32/3**).
   Obręb 0001: 31/2 (31/4, **31/3**).
2. **Numery działek, dla których ustanawia się ograniczone korzystanie z nieruchomości dla realizacji inwestycji:**
   Obręb 0009: 21/2, 27/4 (27/6), 30 (30/2), 31 (31/2).
   Obręb 0002: 31, 33/1, 35/1, 36/1.
   Obręb 0001: 30.
3. **Działki przewidziane na realizację inwestycji, dla których uzyskano oświadczenie o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane:**
   Obręb 0009: 21/1, 25/1, 27/3.
   Obręb 0002: 32/2, 33/2, 35/2, 59, 60.

Decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

Strony postępowania zakończonego wydaniem w/w decyzji mogą zapoznać się z jej treścią w Wydziale Infrastruktury Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy przy ul. Jagiellońskiej 3 (budynek B), pokój 113a na XI piętrze (tel. 52 349 77 38) w dniach pracy Urzędu, w godz. 9.00-14.00 wyłącznie po uzgodnieniu terminu. Od decyzji służy odwołanie do Ministra Finansów i Gospodarki za pośrednictwem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, w terminie 14 dni od dnia zawiadomienia stron o jej wydaniu. Odwołanie strony od decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej zawiera zarzuty odnoszące się do tej decyzji, określa istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazuje dowody uzasadniające to żądanie. Zgodnie z art. 11f ust. 3 specustawy drogowej, w związku z art. 49 kpa zawiadomienie stron postępowania uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia poprzez obwieszczenie w prasie lokalnej, na tablicach ogłoszeń w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy, a także w urzędach gmin właściwych ze względu na przebieg drogi oraz w urzędowych publikatorach teleinformatycznych – Biuletynie Informacji Publicznej tych urzędów.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania stronom przysługuje prawo do zrzeczenia się odwołania. Z dniem doręczenia Wojewodzie Kujawsko-Pomorskiemu oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, niniejsza decyzja staje się ostateczna i prawomocna. Zrzeczenie się prawa do wniesienia odwołania skutkuje brakiem możliwości odwołania od decyzji oraz jej zaskarżenia do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Ponadto jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania niniejsza decyzja podlega wykonaniu przed terminem do wniesienia odwołania.

Znak sprawy: WI.V.7820.15.2026.AS

Z up. WOJEWODY
KUJAWSKO-POMORSKIEGO
Agnieszka Waszak
Kierownik
Oddziału Budownictwa Specjalnego w Wydziale Infrastruktury
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Bydgoszcz-Toruń/34445764

BURMISTRZ ZALEWA
OGŁOSZENIE

o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki ewidencyjnej nr 222, obręb Jerzwałd, gmina Zalewo

Na podstawie art. 17 pkt 11 w związku z art. 8h ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538 ze zm.) i Uchwały Nr XVII/217/25 Rady Miejskiej w Zalewie z dnia 24 września 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki ewidencyjnej nr 222, obręb Jerzwałd, gmina Zalewo oraz art. 39 ust. 1 i art. 40 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 670), w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, ogłaszam o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki ewidencyjnej nr 222, obręb Jerzwałd, gmina Zalewo

Konsultacje społeczne będą prowadzone w terminie od 31.07.2026 r. do 31.08.2026 r.

Ww. projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko będą udostępnione w terminie konsultacji społecznych w siedzibie Urzędu Miejskiego w Zalewie, ul. Częstochowska 8, 14-230 Zalewo, w godzinach pracy Urzędu, w pokoju nr 10.1 oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Zalewie (https://bip.zalewo.pl/10121/Plany_zagospodarowania_przestrzennego/).

Spotkanie otwarte nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie planu odbędzie się w **dniu 12.08.2026r.** o **godz. 16.00** za pomocą środków porozumiewania się na odległość, przy wykorzystaniu aplikacji Microsoft Teams zapewniającej zabieranie głosu, zadawanie pytań i składanie uwag przez jednoczesną transmisję obrazu i dźwięku oraz w formie zapisu tekstowego.

Szczegółowe instrukcje i wytyczne do spotkania otwartego zostaną zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Zalewie pod adresem:

(https://bip.zalewo.pl/10121/Plany_zagospodarowania_przestrzennego/).

Zgodnie z art. 8g ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku (…), można wnosić uwagi dotyczące ustaleń przyjętych w projekcie planu miejscowego i prognozie oddziaływania na środowisko. Uwagi należy kierować do Burmistrza Zalewa.

Uwagi można wnosić podczas trwania konsultacji społecznych w terminie od 31.07.2026 r. do 31.08.2026 r.

Uwagi do projektu planu należy składać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, na formularzu pn. ,,*Pismo dotyczące aktu planowania przestrzennego*" zamieszczonym w Biuletynie Informacji Publicznej, w postaci papierowej lub elektronicznej – osobiście, pocztą (na adres: Urzędu Miejskiego w Zalewie, ul. Częstochowska 8, 14-230 Zalewo) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres e-mail: urzad@zalewo.pl) lub za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej e-doręczenia Urzędu Miejskiego w Zalewie).

Składający uwagę do projektu planu zobowiązany jest podać swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą.

W ramach opracowania sporządzona została prognoza oddziaływania na środowisko.

Uwagi do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko można składać w formie pisemnej (na adres: Urzędu Miejskiego w Zalewie, ul. Częstochowska 8, 14-230 Zalewo), ustnej do protokołu (w siedzibie Urzędu Miejskiego w Zalewie, ul. Częstochowska 8, 14-230 Zalewo, pok. Nr 10.1) – po wcześniejszym telefonicznym umówieniu się z pracownikiem prowadzącym sprawę, tel. 897588377 wew. 27) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres: e-mail: urzad@zalewo.pl

Złożone uwagi zostaną rozpatrzone przez Burmistrza Zalewa.

W celu poznania potrzeb i pomysłów interesariuszy dotyczących polityki przestrzennej, a także umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami w ramach kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej oraz zwiększaniu udziału interesariuszy w kształtowaniu i prowadzeniu polityki przestrzennej zapraszam do wypełnienia ankiety, będącej jedną z form konsultacji społecznych przeprowadzanych w ramach przedmiotowej procedury planistycznej.

Ankieta zamieszczona jest w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Zalewie pod adresem: (https://bip.zalewo.pl/10121/Plany_zagospodarowania_przestrzennego/).

Ankietę należy złożyć w postaci papierowej lub elektronicznej – osobiście, pocztą (na adres: Urząd Miejski w Zalewie, ul. Częstochowska 8, 14-230 Zalewo) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres e-mail: urzad@zalewo.pl) lub za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej e-doręczenia Urzędu Miejskiego w Zalewie).

Burmistrz Zalewa
/-/ Piotr Pietrasik

W związku z obowiązkiem, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 informuję, że:
1. Administratorem Państwa danych osobowych jest Urząd Miejski w Zalewie, z siedzibą przy ul. Częstochowskiej 8, 14-230 Zalewo (tel. 89 758 83 77, adres e-mail: iodo@zalewo.pl).
2. Będziemy przetwarzać Państwa dane osobowe w celu realizacji procedury sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
3. We wszystkich sprawach związanych z przetwarzaniem Państwa danych osobowych oraz realizacją przysługujących Państwu praw, można skontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych Osobowych, email: iodo@zalewo.pl lub adres do korespondencji: Urząd Miejski w Zalewie, ul. Częstochowska 8, 14-230 Zalewo.
4. Pełen zakres informacji nt. przetwarzania danych osobowych znajduje się na stronie internetowej https://bip.zalewo.pl/ w zakładce „Ochrona Danych Osobowych" oraz w siedzibie Administratora.

Olsztyn/34445698

eprasa.pl 26aa7ea726

Powiat Przysuski

Jak były wójt zrobił przekop p

Znany lokalny działacz, nie pytając o zgodę, połączył staw przy budowanym przez siebie domu z pobliską rzeką. Wody Polskie wszczynają kontrolę.

Małgorzata Rusek

• **W środku zdjęcia widać przekop do Drzewiczki i ślady po poważnych robotach ziemnych** FOT. MARCIN KUCEWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Niech pani jedzie do wsi Brzeski w gminie Klwów i zobaczy, co były wójt Klwowa tam wyprawia. Kazał przekopać kanał od domu do Drzewiczki, opowiadał, że z tarasu domu będzie mógł kajakiem dopłynąć do Nowego Miasta. Cała linia brzegowa Drzewiczki jest dosłownie zmasakrowana, widać po śladach, że jeździły tam koparki i wywrotki i wycinano drzewa. Ja czy pani na to pozwolenia byśmy nie dostali, ale nic problematycznego dla pana Papisa" – maila takiej treści dostałam w połowie marca tego roku.

Do wiadomości dołączone były zdjęcia dokumentujące spustoszenie, które zrobiono na terenie pomiędzy gminną drogą w Brzeskach a rzeką Drzewiczką: łąki nadrzeczne praktycznie zaorano do gołej ziemi, przez środek przekopano szeroki kanał. Mail przyszedł kilka dni po publikacji, w której opisałam działalność biznesową Piotra Papisa.

WÓJT KLWOWA, RADNY WOJEWÓDZKI I INTERES NA WESELACH

Papis został wójtem Klwowa po raz pierwszy w 2006 roku – miał wtedy 33 lata – i nieprzerwanie rządził gminą do ostatnich wyborów samorządowych w 2024 roku. Od zawsze w barwach Polskiego Stronnictwa Ludowego. W 2024 roku wystartował z powodzeniem w wyborach do Sejmiku Mazowsza.

W połowie lutego zrzekł się mandatu radnego. Decyzja ta zbiegła się w czasie z prawomocnym wyrokiem skazującym za podanie nieprawdy w oświadczeniach majątkowych. Według sądu Papis zaniżył metraż i wartość należącego do niego budynku przy ul. Opoczyńskiej 45 we Klwowie.

To tam, jak pisałam, mieści się Zakład Aktywności Zawodowej (ZAZ), zajmujący się w dni robocze rehabilitacją osób niepełnosprawnych, na którego utworzenie i funkcjonowanie stowarzyszenie „Wspólne Marzenia" pozyskało w ostatnich latach ponad 10 milionów złotych ze środków PFRON. Były wójt Klwowa pobiera od stowarzyszenia, w którego władzach zasiada jego żona i były podwładny i urzędnik z Urzędu Gminy w Klwowie, stały czynsz dzierżawny w wysokości 150 tysięcy złotych rocznie.

Na tej samej ogrodzonej posesji funkcjonuje ogromny prywatny kompleks weselno-hotelowy pod nazwą Zajazd Lwowski. Rozdział obu podmiotów jest nieklarowny, a infrastruktura kuchenna oraz sale bankietowe wybudowane lub doposażone za publiczne pieniądze służą w weekendy do organizacji wesel. Zajazdem Lwowskim zarządza prywatna spółka należąca do rodziny byłego wójta, jego żona Anna jest tam dyrektorem. Jednocześnie pełni funkcję dyrektorki publicznie dotowanego ZAZ-u. Taki układ biznesowo-personalny powodował, że o lokalnych dotacjach dla Stowarzyszenia decydowały komisje, w których zasiadali urzędnicy gminy, do 2024 roku podwładni Piotra Papisa.

Kontrole Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej wykazały nieprawidłowości, w tym zacieranie granic wizualnych między podmiotami oraz okresowe braki w wyposażeniu zakupionym z dotacji, takim jak piece konwekcyjne czy pralnice. Całość procederu dopełnia fakt, że zyski wypracowane przez ZAZ, także z organizacji wesel – wynoszące w 2024 roku aż 1,3 miliona złotych – są inwestowane w rozbudowę obiektu, co trwale podnosi wartość prywatnego majątku Piotra Papisa.

NOWE WŁOŚCI BYŁEGO WÓJTA

Jak się okazuje, Piotr Papis jest też właścicielem przynajmniej kilku działek we wsi Brzeski, tych, na których wykonano przekop pomiędzy stawem obok budowanego domu a rzeką Drzewiczką. Działki leżą na terenie Obszaru Krajobrazu Chronionego Dolina Pilicy i Drzewiczki. Drzewiczka to prawobrzeżny dopływ Pilicy i – jak można przeczytać na stronie Nadleśnictwa Dobieszyn – posiada wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe.

„Brzegi doliny porastają lasy głównie na siedliskach borowych, poprzeplatane łąkami zalewowymi z trzcinowiskami, bagnami i szuwarami. Zróżnicowanie ekosystemów wpływa na bogactwo przyrodnicze, na tych terenach występuje wiele rzadkich i chronionych gatunków fauny i flory. Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina rzeki Pilicy i Drzewiczki jest ważnym szlakiem ekologicznym o randze krajowej, zwłaszcza dla wielu rzadkich gatunków ptaków, w związku z powyższym, ale również ze względu na zróżnicowane bogactwo siedlisk oraz fauny i flory tereny te zostały włączone do sieci Natura 2000."

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie informuje, że nie prowadziła postępowań w sprawie przekopu lub poszerzenia dopływu do rzeki Drzewiczki we wsi Brzeski i tym samym nie wydawała żadnych decyzji ani rozstrzygnięć w sprawie tej inwestycji. Inwestycją w Brzeskach zaskoczone są też Wody Polskie

Posiadanie działki w obrębie Obszaru Krajobrazu Chronionego wiąże się z licznymi ograniczeniami wynikającymi z przepisów prawa. Nie wolno tam m.in. wykonywać prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, likwidować i niszczyć naturalnych zbiorników wodnych i starorzeczy, likwidować zadrzewień nawodnych, zmieniać stosunków wodnych, jeżeli ma to służyć celom innym niż ochrona przyrody. Wynika z tego, że na poszerzenie istniejącego cieku wodnego i budowę kanału od rzeki do stawu a także na budowę stawu właściciel działek powinien uzyskać zgodę Wód Polskich. Mówi o tym artykuł 389. Prawa Wodnego.

Jak ma się to do powstałego szerokiego kanału pomiędzy sztucznie utworzonym stawem na działce Piotra Popisa a rzeką Drzewiczką? Wybudowanie kanału lub znaczne poszerzenie dawnego koryta dopływu Drzewiczki kwalifikują się jako wykonanie lub przebudowa urządzenia wodnego oraz działania ingerujące w środowisko w strefie chronionej. Właściciel powinien też zgłosić działania mogące zmienić warunki wodne i wodno-glebowe do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Wymóg taki nakłada artykuł 118. ustawy o ochronie przyrody.

A porównując mapy satelitarne terenu sprzed i po rozpoczęciu inwestycji możemy zauważyć duże zmiany spowodowane przez prace ziemne – skutek inwestycji Papisa. Skalę inwestycji pokazują też zdjęcia świeżo wykonanego przekopu i stojącej koparki, nadesłane przez czytelnika.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie informuje, że nie prowadziła postępowań w sprawie przekopu lub poszerzenia dopływu do rzeki Drzewiczki we wsi Brzeski i tym samym nie wydawała żadnych decyzji ani rozstrzygnięć w sprawie tej inwestycji.

Inwestycją w Brzeskach zaskoczone są też Wody Polskie.

„Po weryfikacji bazy i raportów spraw, oraz po kontakcie z Nadzorem Wodnym w Białaczowie, ustalono, że nie zostały wydane żadne pozwolenia wodnoprawne ani nie przyjęto zgłoszeń wodnoprawnych związanych z opisanymi działaniami na wskazanych działkach – odpisuje na nasze pytania Filip Szatanik rzecznik prasowy Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Wszystko wskazuje na to, że przekopy zostały wykonane nielegalnie – ocenia rzecznik Wód Polskich. I dodaje, że została wszczęta kontrola legalności prac na działkach w Brzeskach.

Na działkach należących do Piotra Papisa (ma ich tam co najmniej siedem) do niedawna był jeden zbiornik wodny. Ostatnio, oprócz

eprasa.pl 26aa7ea726

rzez teren chroniony

przekopu do Drzewiczki, powstały tam jeszcze dwa stawy. Jeden z nich tuż za płotem działki należącej do pani Anny z Warszawy.

– Mam tę działkę od wielu lat, przyjeżdżam tam w wolnych chwilach, żeby odpocząć od dużego miasta. Brzeski to moje rodzinne strony. Zawsze tu było cicho i spokojnie – mówi pani Anna. Do czasu, gdy pewnego dnia przyjechała na działkę i odkryła, że tuż za płotem jej posesji powstał jeden ze stawów, a od tyłu działki – kanał biegnący do Drzewiczki. Nikt jej o inwestycjach nie zawiadamiał.

– Aż się złapałam za głowę: wszystko było rozkopane, drzewa powycinane, pracowały koparki, nawieziono mnóstwo piachu – relacjonuje. Nie ukrywa, że jest w konflikcie z Piotrem Papisem, ostatnie spotkanie skończyło się awanturą, po której pani Anna zawiadomiła prokuraturę o kierowaniu pod jej adresem gróźb karalnych.

GMINA NIE DAJE ZGODY NA PRĄD

– Pan Papis wykupił wszystkie działki dookoła mnie, moja została jak taka wyspa. Stara się wszelkimi siłami mnie wykurzyć, żeby już mieć całość – twierdzi moja rozmówczyni. Trzy lata temu rozpoczęła starania o doprowadzenie prądu do jej działki, na której stoi przyczepa campingowa pod wiatą. Złożyła wniosek do PGE, wkrótce podpisała umowę i dostała warunki przyłącza. Firma, która miała przyłącze wykonać, dała jej po jakimś czasie znać, że nie może zacząć prac, bo są problemy ze zgodami sąsiadów i gminy. Wkrótce po tej informacji PGE odstąpiło od umowy.

PGE poinformowało ją, że gmina Klwów odmówiła wydania zgody na umieszczenie w pasie drogi gminnej przyłącza kablowego i urządzeń teletechnicznych. Gmina argumentowała, że nowa nawierzchnia drogi jest objęta gwarancją wykonawcy (ta skończyła się w październiku ubiegłego roku), a po drugie, że jej działka jest położona poza terenami przeznaczonymi pod zabudowę jednorodzinną i zagrodową w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Decyzja o odmowie została zaskarżona do SKO, to ją uchyliło i przekazało sprawę do gminy do ponownego rozpoznania.

Gmina ponownie odmówiła jednak zgody na wykonanie przyłącza. Tym razem argumentowano, że działka pani Anny leży na terenie zalewowym przeznaczonym pod budowę zbiornika retencyjnego. I rzeczywiście, w planach gminy pojawia się projekt budowy zbiornika retencyjnego w dolinie Drzewiczki.

– Tyle że są to jakieś dalekosiężne plany, nikt jeszcze, oprócz rzucenia pomysłu, nie zrobił nawet pierwszego kroku w tej sprawie. Po drugie: skoro moja działka jest na terenach zalewowych i przeznaczonych pod zbiornik, to działki pana Papisa tym bardziej. Tymczasem on ma przyłącze energetyczne i buduje całoroczny dom. Od jego działki do mojej jest zaledwie 70 metrów. Tylko że pan Papis wciąż ma wpływy w gminie, a ja nie – mówi nasza czytelniczka.

Przypomina, że Piotr Papis był wójtem Klwowa przez 18 lat. W urzędzie gminy wciąż pracują jego dawni podwładni. Co więcej, okazuje się, że on sam też tam pracuje. Gdy składał mandat radnego wojewódzkiego, musiał złożyć ostatnie oświadczenie majątkowe. Dokument ma datę 24 marca tego roku, opisuje stan na 18 lutego 2026 roku. Można tam przeczytać, że Piotr Papis był w ubiegłym roku kierownikiem referatu zarządzania zasobami ludzkimi i rozwoju gminy w Urzędzie Gminy Klwów. Obecnie jest zatrudniony w urzędzie w Klwowie jako konsultant, choć w mediach występuje jako zastępca wójta.

Mimo dużych pozostałości po robotach ziemnych widocznych na mapach satelitarnych i przysłanych nam zdjęciach Piotr Papis zapewnia, że nie ingerował w środowisko naturalne, a jedynie oczyścił istniejący strumyk

INWESTYCJE W OŚWIADCZENIACH MAJĄTKOWYCH

Lektura najnowszego oświadczenia majątkowego Piotra Papisa jest ciekawa pod jeszcze jednym względem. Wśród wymienianych nieruchomości, obok domu, gospodarstwa rolnego (w skład którego wchodzi obora, stodoła i dwa garaże), budynku Zakładu Aktywności Zawodowej pojawia się tam wpis: „Remont gospodarstwa rolnego o wartości 160 tysięcy złotych (budowa ogrodzenia 70 tysięcy złotych, panele fotowoltaiczne – 40 tysięcy złotych, utwardzenie placu – 80 tysięcy złotych)."

Zaglądam do księgi wieczystej jednej z działek w Brzeskach należącej do Piotra Papisa. W treści dokumentu można wyczytać, że Papis, jako jedyny właściciel, nabył prawo własności już w 2019 roku. Na działce jest hipoteka z tytułu kredytu w wysokości prawie pół miliona. Bank zabezpieczył się też na sześciu innych działkach należących do Piotra Papisa i położonych obok siebie we wsi Brzeski.

O odniesienie się do zarzutu wykonania przekopu w obszarze chronionego krajobrazu oraz utrudnianie wykonania przyłącza energetycznego do działki pani Anny poprosiłam Piotra Papisa. Pytałam, na jakiej podstawie prawnej wykonano kanał do Drzewiczki i kto finansował te prace.

W nadesłanej mailem odpowiedzi były wójt Klwowa stwierdził, że cała sprawa jest wynikiem eskalacji prywatnego, złośliwego konfliktu sąsiedzkiego z panią Anną, który miał się zacząć od tego, że półtora roku temu nie zgodził się na bezpłatne poprowadzenie przyłącza energetycznego do jej domku letniskowego przez jego prywatne działki. Według niego zawiadomienie mediów to próba odwetu i wywarcia bezprawnego nacisku medialnego i urzędowego.

Mimo dużych pozostałości po robotach ziemnych widocznych na mapach satelitarnych i przysłanych nam zdjęciach Piotr Papis zapewnia, że nie ingerował w środowisko naturalne, a jedynie oczyścił istniejący strumyk.

„Prowadzony charakter prac to oczyszczenie i doprowadzenie do kultury i bezpiecznego użytkowania łąk które uprawiamy. Na żadnej z moich działek nie powstało żadne nowe urządzenie wodne! W miejscu tym od pokoleń przebiega naturalna „odnoga" – „rów" rzeki oraz naturalne zagłębienie. W związku z powyższym, iż działki wchodzące w skład mojego gospodarstwa rodzinnego, jak również dzierżawione na terenie miejscowości Brzeski znajdują się na terenach rolnych i wykorzystywane są zgodnie z przeznaczeniem, nie było ingerencji i potrzeby informowania RDOŚ oraz Wód Polskich."

Papis nie odnosi się do faktu, że działki, o których pisze znajdują się w obszarze krajobrazu chronionego, gdzie obowiązują restrykcyjne kryteria ograniczające inwestowanie, ani do tego, że, jak wynika to z map satelitarnych, na jego działkach powstały w ciągu ostatnich lat dwa duże zbiorniki wodne i budowany jest dom mieszkalny z dużym tarasem. Stanął też drewniany domek na wysokiej konstrukcji drewnianej (informacji o budowanym domu nie ma w najnowszym oświadczeniu majątkowym Piotra Papisa, w którym pisze o pracach remontowych na terenie gospodarstwa rolnego).

Pytania dotyczące inwestycji i przekopu do Drzewiczki we wsi Brzeski wysłałam także do Urzędu Gminy w Klwowie. Pytałam o podstawy wydania decyzji odmownej dla wykonania przyłącza energetycznego do działki pani Anny i jak ta odmowa ma się do sytuacji, gdy prąd doprowadzono do działki Piotra Papisa. Pytałam także o to, na jakim etapie jest realizacja zbiornika retencyjnego i czy gmina ma wiedzę o wykonanym przekopie do Drzewiczki. Chciałam też wiedzieć, czy Piotr Papis występował w ostatnich latach o pozwolenia na budowę na działkach w Brzeskach, a jeśli tak, to czego te wnioski dotyczyły i czy urząd pozwolenia wydał. Urząd Gminy nie odpowiedział.

OGŁOSZENIE PŁATNE Olsztyn/34445785

Mikołajki 2026r.07.31
Znak: PPGN.6840.18.2024

Burmistrz Miasta Mikołajki

na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026r. poz. 399 ze zm.) informuje, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach ulica Kolejowa 7, 11-730 Mikołajki wywieszono

wykaz nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Mikołajki, przeznaczonych do zbycia w trybie bezprzetargowym.

Wykaz dotyczy zbycia nieruchomości gruntowej oznaczonej nr geod. 5/3 położonej w granicach obrębu geod. Mateuszek z przeznaczeniem na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej oznaczonej nr geod. 2/19.

Pełna treść wykazu opublikowana jest na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach oraz na stronie internetowej **www.bip.mikolajki.pl** i **www.mikolajki.eu.**

OGŁOSZENIE PŁATNE Lubuskie/34445579

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA WE WROCŁAWIU
UL. JANA DŁUGOSZA 68
51-162 WROCŁAW

O B W I E S Z C Z E N I E
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
z dnia 29 lipca 2026 r., znak: WPN.6320.6.4.2026

Na podstawie art. 43 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670)*, w związku z art. 28 ust. 4 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13 ze zm.)*, **podaję do publicznej wiadomości o ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego oraz Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego:**

- *zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 26 maja 2026 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Strzelińskie (PLH020074) (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2026 r. poz. 2554),*
- *zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 czerwca 2026 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej (PLH020086) (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2026 r. poz. 2747 i Dz. Urz. Woj. Lubus. z 2026 r. poz. 1353),*
- *zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 17 lipca 2026 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Izerskie (PLB020009) (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2026 r. poz. 3387).*

Z treścią ww. dokumentów można zapoznać się na stronie internetowej https://www.gov.pl/web/rdos-wroclaw/zarzadzenia-regionalnego-dyrektora-ochrony-srodowiska-we-wroclawiu
oraz w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, ul. Jana Długosza 68, 51 – 162 Wrocław.

OGŁOSZENIE PŁATNE Szczecin/34445545

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 19 ust. 1a, art. 28 ust. 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2014 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13 z późn. zm.) oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r., poz. 670) oraz § 3 Rozporządzenia Ministra Środowiska z 12 maja 2005 w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94 poz.794) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie zawiadamia o:

I. sporządzeniu projektów oraz rozpoczęciu konsultacji społecznych dla następujących dokumentów:
   1. zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Goleniowska PLH320013,
   2. zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Zalew Kamieński i Dziwna PLB320011 (z wyłączeniem obszaru morskich wód wewnętrznych);

II. przystąpieniu do sporządzenia projektów zarządzeń w sprawie ustanowienia planów ochrony dla niżej wymienionych rezerwatów przyrody oraz możliwości składania uwag i wniosków:
   1. Łuniewo – w gminie Wolin, powiat kamieński,
   2. Markowe Błota – w gminie Barlinek, powiat myśliborski.

Z projektami ww. zarządzeń oraz ich uzasadnieniami można się zapoznać w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie przy ul. Juliusza Słowackiego 2, 71-434 Szczecin, w godzinach 8.00 – 14.00, a także na stronach internetowych Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie:
• https://www.gov.pl/web/rdos-szczecin/obwieszczenia-i-zawiadomienia,
• https://www.gov.pl/web/rdos-szczecin/plany-zadan-ochronnych.

Wszyscy zainteresowani mogą składać uwagi i wnioski w ciągu 21 dni od dnia publicznego wywieszenia niniejszego obwieszczenia, w formie pisemnej, ustnej do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1725 z późn. zm.): listownie na adres lub w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie przy ul. J. Słowackiego 2, 71-434 Szczecin; e-mail: sekretariat@szczecin.rdos.gov.pl; e-PUAP: /rdos-szczecin/SkrytkaESP; e-Doręczenia: AE:PL-50042-45472-DDTIF-21. Rozpatrzenie wszystkich uwag i wniosków zawarte zostanie w treści uzasadnień do zatwierdzonych zarządzeń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, dlatego też nie będą udzielane indywidualne odpowiedzi w formie pisemnej.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Szczecinie
Sylwia Jurzyk – Nordlöw

eprasa.pl 26aa7ea726

Jak się odwołać od wyników matury i nie zwariować

Męczarnie maturzystów

System odwołań jest tak skonstruowany, aby tylko nieliczni mogli z niego skorzystać.

Tomasz Kurs

Kilka dni temu pisaliśmy w „Wyborczej", że coraz więcej maturzystów, odczuwających niedosyt po publikacji wyników swoich matur, stara się zweryfikować przyznaną im punktację za egzamin.

Decydują się na to, gdy uważają, że zostali ocenienie niesprawiedliwie albo po prostu błędnie. Wtedy proszą o wgląd do swojej pracy i oceny wystawionej przez egzaminatora. A potem – jeśli są podstawy – starają się zmienić niekorzystny dla siebie wynik. Jest na to procedura odwoławcza.

5,5 tys. odwołań od wyników matur

Jest się o co starać. Jak pisaliśmy w „Wyborczej", rok temu źle ocenionych matur było w kraju prawie 5,5 tysiąca.

Odwołania co roku w lipcu emocjonują maturzystów i ich rodziców. Dał temu wyraz nasz czytelnik – pan Piotr – który po artykule „Wyborczej" na temat odwołań od wyników egzaminu maturalnego, napisał do nas list.

Dużą część swojego listu poświęca pracy Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych. To one w regionach przygotowują egzaminy zewnętrzne, w tym maturę. „System [odwołań] jest tak skonstruowany, aby tylko nieliczni mogli z niego skorzystać. A to systemowa dyskryminacja biedniejszej młodzieży, co jest już niedopuszczalne w państwie prawa" – przekonuje.

Szybko wyjaśnia, na czym ta dyskryminacja polega. Aby złożyć wniosek o ponowne przeliczenie punktów na egzaminie, trzeba najpierw złożyć wniosek o możliwość przejrzenia swojej pracy. Wniosek składa się co prawda online, ale pracę można przejrzeć tylko osobiście w siedzibie Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej. Jego zdaniem, wystarczyłoby, żeby pracownicy OKE wysyłali mejlowo zeskanowaną pracę do przejrzenia. Zwraca też uwagę, że po przejrzeniu i sfotografowaniu swojej pracy, maturzysta ma tylko dwa dni robocze na napisanie odwołania, podczas gdy czas na odwołanie się od decyzji administracyjnej w każdej innej instytucji to 14 dni. Tak długie oczekiwanie sprawia, że ewentualna korekta punktacji pracy maturalnej przychodzi kilka dni po terminie składnia przez kandydatów aplikacji na studia.

Im OKE dalej, tym trudniej do niej się dostać

Nasz czytelnik sprawdził przy okazji lokalizację poszczególnych OKE i porównał sytuację maturzystów, którzy zdecydują się na sprawdzenie swojego testu. Tak to opisał: • OKE Warszawa obejmuje jedynie województwo mazowieckie, dojazd do stolicy jest prosty i wygodny z każdego zakątka regionu, zarówno pociągiem, jak i autobusami; • OKE Jaworzno obejmuje jedynie województwo śląskie – niby odległości na terenie jednego województwa nie są duże, ale komunikacyjnie dojazd do Jaworzna nie dla wszystkich jest idealny; • OKE Gdańsk – duże miasto, dobrze skomunikowane z resztą podległego terenu, który obejmuje dwa województwa – pomorskie i kujawsko-pomorskie; • OKE Wrocław – duże miasto z łatwym dojazdem, obejmuje dwa województwa – dolnośląskie i opolskie; • OKE Łódź – duże miasto z łatwym dojazdem, obejmuje dwa województwa – łódzkie i świętokrzyskie; • OKE Kraków – niby duże miasto, do którego łatwo dojechać, ale z usług tej OKE korzystają uczniowie z bardzo odległych terenów trzech województw – małopolskiego, podkarpackiego i lubelskiego. Z najdalszego krańca Lubelszczyzny (np. z Białej Podlaskiej) do Krakowa jest aż 450 km i 4,5-5 godzin jazdy samochodem; • OKE Poznań – też duże, dobrze skomunikowane miasto, ale obejmuje trzy województwa – wielkopolskie, lubuskie i zachodniopomorskie. Dojazd ze Świnoujścia to już 350 km i 3,5-4 godziny jazdy; • OKE Łomża – dwa województwa: podlaskie i warmińsko-mazurskie. Z Braniewa to 250-290 km, a dojazd zajmuje 3,5-4 godziny samochodem, pociągiem – 5,5 godziny.

FOT. CEZARY ASZKIEŁOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

• **Rok temu źle ocenionych matur było w kraju prawie 5,5 tysiąca**

– I jak tu mówić o dostępności OKE dla maturzystów? A i tak w samej OKE w Łomży bywało, że swoje prace przeglądało nawet kilkuset maturzystów dziennie – tak słyszałem od pracowników komisji. Każdy z nich traci na to łącznie z dojazdem cały dzień. Czy komuś z OKE sprawia to przyjemność? – pyta retorycznie pan Piotr. – To wszystko, razem wzięte, już na starcie wyklucza masę dzieciaków.

MEN o planach udostępnienia arkuszy online

– W perspektywie kolejnych lat szkolnych rozważane są możliwości szerszego zapewnienia zdającym wglądu w trybie zdalnym do sprawdzonych i ocenionych prac egzaminacyjnych – informuje nas Ewelina Gorczyca, rzeczniczka prasowa MEN. Ale to „szersze zapewnienie wglądu", o którym mówi, niekoniecznie musi oznaczać powszechny zdalny dostęp do sprawdzonych już testów. Rzeczniczka ma mocny argument. Jest nim czas.

Po jednej tylko majowej sesji maturalnej trzeba by zeskanować ok. 50 mln stron prac maturzystów.

– Taka skala materiału wymagałaby średnio około dwóch tygodni całodobowej pracy w każdej z ośmiu okręgowych komisji egzaminacyjnych, co obecnie jest niewykonalne – przyznaje Ewelina Gorczyca. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Szczecin/34445509

Wojewoda Zachodniopomorski

Znak: AP-4.7820.353.2026.KD(9) Szczecin, 28 lipca 2026 r.

OBWIESZCZENIE

Zgodnie z art. 11f ust. 3 ustawy z 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 311 t.j.) i art. 72 ust. 6 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026r., poz. 670 t.j.) zawiadamia się, że na wniosek z z 18.05.2026r. (uzupełniony 08.06.2026r.) Pana Marcina Jurewicza występującego w imieniu Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, Wojewoda Zachodniopomorski 28.07.2026r. wydał decyzję nr 13/2026 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn.: „Budowa obwodnicy Warzymic i Przecławia w ciągu DK13 – etap II – wydłużenie pasów włączenia na autostradzie A6 w węźle „Szczecin Zachód".

Działki objęte inwestycją przeznaczone w całości lub w części pod pas drogowy:
Powiat: Police, Gmina: Kołbaskowo, Obręb: 0009 Moczyły
dz. nr: 258/9, 258/15;
Powiat: Police, Gmina: Kołbaskowo, Obręb: 0016 Siadło Górne
dz. nr: 89/1, 424/10, 424/11;
Powiat: Police, Gmina: Kołbaskowo, Obręb: 0015 Siadło Dolne
dz. nr: 158/3, 145, 146.

Działki z ograniczonym sposobem korzystania dla obowiązku budowy/przebudowy sieci uzbrojenia terenu i/lub obowiązku budowy/przebudowy urządzeń wodnych lub urządzeń melioracji wodnych szczegółowych i/lub obowiązku budowy/przebudowy innych dróg publicznych i/lub obowiązku budowy/przebudowy zjazdów i/lub obowiązku budowy tymczasowych obiektów budowlanych i/lub obowiązku rozbiórki istniejących obiektów budowlanych nieprzewidzianych do dalszego użytkowania oraz tymczasowych obiektów budowlanych:
Powiat: Police, Gmina: Kołbaskowo, Obręb: 0015 Siadło Dolne
dz. nr 184;
Powiat: Police, Gmina: Kołbaskowo, Obręb: 0016 Siadło Górne
dz. nr 424/9.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 10 ustawy z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 1691 t.j.) zawiadamia się, że z zebranymi materiałami dotyczącymi tego postępowania można zapoznać się w Wydziale Architektury i Gospodarki Przestrzennej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.

Zapoznanie się przez strony postępowania z zebranymi dokumentami dotyczącymi prowadzonego postępowania może nastąpić w formie podania na piśmie, jak również za pośrednictwem platformy eDoręczenia. Zgodnie z art. 63 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego podania wniesione na adres poczty elektronicznej organu administracji publicznej pozostawia się bez rozpoznania.

W przypadku gdy realizacja prawa czynnego udziału stron w postępowaniu za pośrednictwem ww. środków nie będzie możliwa, zapoznanie się z zebranymi dokumentami dotyczącymi postępowania może nastąpić na miejscu, tj. w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie (ul. Wały Chrobrego 4) od poniedziałku do piątku, w godzinach od 8.00 do 12.00 po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym daty wizyty. Dane do kontaktu: (91) 43-03-419 lub (91) 43-03-470.

Wskazuje się 15.08.2026 r. jako rozpoczęcie biegu terminu do wniesienia odwołania od decyzji. Odwołanie od decyzji Wojewody wnosi się w terminie 14 dni od 15.08.2026 r. do Ministra Finansów i Gospodarki, za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego, Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin.

Zgodnie z art. 11g ust. 1a ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych odwołanie strony od decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej zawiera zarzuty odnoszące się do tej decyzji, określa istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazuje dowody uzasadniające to żądanie.

Zgodnie z art. 49 § 2 Kpa wskazuje się 31.07.2026 r. jako dzień, w którym nastąpiło publiczne obwieszczenie. Zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia, w którym nastąpiło publiczne obwieszczenie.

OGŁOSZENIE PŁATNE Białystok/34445739

WPN.6320.7.2026.EW Białystok, dnia 31 lipca 2026 r.

OBWIESZCZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BIAŁYMSTOKU

Na podstawie § 2 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku *w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000* (Dz. U. 2024, poz. 99), art. 28 ust. 3, 4 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2026 r. poz. 13, z późn. zm.) oraz na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2026 r. poz. 670), w związku z realizacją projektu nr FENX.01.05-IW.01-0106/24, pn. Aktualizacja planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 wraz z prowadzeniem monitoringów, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027,

zawiadamiam
o zamiarze oraz o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pisy PLH200013.

Informacje o postępie prac, materiałach zgromadzonych w postępowaniu oraz możliwości zapoznania się z nimi uzyskać można w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku, ul. Dojlidy Fabryczne 23, 15-554 Białystok (w godzinach 8.00 do 15.00) oraz na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku https://www.gov.pl/web/rdos-bialystok/opracowanie-planow-zadan-ochronnych. Uwagi i wnioski do dokumentacji sprawy będzie można składać w formie pisemnej lub ustnej do protokołu oraz za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym w terminie 21 dni od opublikowania niniejszego obwieszczenia, w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku, ul. Dojlidy Fabryczne 23, 15-554 Białystok lub drogą elektroniczną na adres: biuro@bialystok.rdos.gov.pl.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Podanie do publicznej wiadomości następuje poprzez:
a) udostępnienie informacji na stronie BIP Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku;
b) ogłoszenie informacji na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku;
c) ogłoszenie informacji na tablicach ogłoszeń właściwych miejscowo urzędów gmin oraz starostw powiatowych;
d) ogłoszenie w prasie.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Białymstoku
Adam Juchnik

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską

OGŁOSZENIE PŁATNE Lublin/34445618

AGENCJA MIENIA WOJSKOWEGO

DYREKTOR ODDZIAŁU REGIONALNEGO AGENCJI MIENIA WOJSKOWEGO W LUBLINIE

informuje,

że zgodnie z art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami /t.j. Dz.U. 2026 r. poz. 399/ w związku z art. 54 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego /t.j. Dz.U. 2025 r. poz. 817 z późn. zm./ w siedzibie OReg. AMW Lublin, został wywieszony wykaz przeznaczonego do najmu w trybie przetargu ustnego nieograniczonego niewyodrębnionego

lokalu użytkowego nr 2 o powierzchni użytkowej 94,20 m2 położonego w budynku pawilonu handlowo-usługowego przy ul. Dwernickiego 92 w Hrubieszowie wraz z przynależnym gruntem o powierzchni 0,0065 ha, stanowiącego część nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów nr ewid. 1507/123, obręb Sławęcin, o powierzchni 0,0999 ha, dla której urządzona jest księga wieczysta nr ZA1H/00065018/3.

Wykaz został wywieszony na multimedialnej tablicy ogłoszeniowej w siedzibie Oddziału oraz pełna jego treść dostępna jest na stronie www.amw.com.pl.

Szczegółowe informacje dotyczące nieruchomości oraz pełną treść wykazu uzyskać można w siedzibie OReg. AMW Lublin, ul. Łęczyńska 1, e-mail:a.turowska@amw.com.pl, lublin@amw.com.pl, (81) 474 61 37, (81) 474 61 11

Oddział Regionalny w Lublinie
20-309 Lublin • ul. Łęczyńska 1
tel.: (+48 81) 474 61 00 • fax: (+48 81) 474 61 23
e-mail: marketing.lublin@amw.com.pl
www.amw.com.pl

WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ

eprasa.pl 26aa7ea726

Zdrowie

Chirurg dziecięcy: Marzę o świecie bez e-hulajnóg

16-letnia Paulina cudem przeżyła, gdy uderzyła głową o asfalt, jadąc hulajnogą. – Urazów jest tak dużo, że zaczynamy nie lubić producentów hulajnóg – przyznaje dr Tomasz Grzechnik ze szpitala w Gorzowie.

Maja Sałwacka

• **Blok operacyjny Wojewódzkiego Szpitala Wielospecjalistycznego w Gorzowie** FOT. WŁADYSŁAW CZULAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Mąż był w pracy, ja u lekarza. Zadzwonili znajomi, że Paulinka miała wypadek. Leci jej krew z uszu i wysłali po nią śmigłowiec pogotowia ratunkowego. Nie pamiętam nawet drogi do domu, do miejsca wypadku – opowiada pani Aurelia, mama 16-letniej Pauliny. Dziewczynka w połowie czerwca z ciężkimi obrażeniami została przewieziona do Wojewódzkiego Szpitala Wielospecjalistycznego w Gorzowie. Lekarze operowali ją kilka godzin, potem kilka dni leżała na oddziale intensywnej terapii. Po kilku tygodniach spędzonych w szpitalu, czeka ją jeszcze długa rehabilitacja. I odtworzenie fragmentu czaszki.

TO MIAŁA BYĆ KRÓTKA PRZEJAŻDŻKA, NIKT NIE MÓWIŁ O DŁUGIM LECZENIU

W piątek 12 czerwca Paulina decyduje się na krótką przejażdżkę elektryczną hulajnogą w rodzinnej Przytocznej, wsi pod Międzyrzeczem. Nie zakłada kasku, jedzie asfaltem, ale nie rozpędza się. Jedzie około 11-12 km na godzinę. Nie wie, kiedy traci panowanie nad pojazdem i wypuszcza kierownicę. Nie pamięta chwili upadku. Czuje tylko, że hulajnoga leci w jedną stronę, a ona w drugą. Uderza głową o drogę. Wypadek widzą sąsiedzi, wzywają pomoc. Cucą dziewczynę, ale ona ciągle odpływa i traci przytomność. Odzyskuje ją dopiero po kilku dniach. Życie ratuje jej szybka operacja.

Paulina po ponad tygodniu od wypadku samodzielnie je, mówi. I decyduje się publicznie ostrzec inne dzieci, choć nie czuje się dobrze w zgolonych do zera włosach, siniakach na buzi.

– Wstydzę się tego jak wyglądam, ale niech to będzie przestrogą dla innych. Dlatego proszę, żebyście ubierali kaski, bo ratują życie – apeluje w programie regionalnej TVP. Nie wie, kiedy wróci do szkoły, zobaczy kolegów. Świadectwo z wyróżnieniem przynoszą jej do szpitala nauczyciele z liceum w Międzychodzie.

– Jesteśmy pod opieką specjalistów, leczenie jest kosztowne, organizujemy zbiórkę – mówi mama Pauliny.

GDYBY BYŁ KASK, NIE BYŁOBY TAK POWAŻNYCH OBRAŻEŃ

– Walkujemy ten temat od lat: trzeba zakładać kaski. Wystarczy moment, który może warunkować długie, specjalistyczne leczenie. I to jest właśnie przypadek Paulinki – mówi dr Tomasz Grzechnik, chirurg dziecięcy, szef oddziału chirurgii i urologii dziecięcej z pododdziałem traumatologii dziecięcej szpitala w Gorzowie. Lekarz wie, że, gdyby dziewczynka miała założony tego dnia kask, nie doszłoby do tak dużych obrażeń. – To był bardzo ciężki uraz czaszkowo-mózgowy z krwawieniem do czaszki i masywnym krwiakiem mózgu. Pacjentka przeszła ciężką operację – tłumaczy. Do tego uszkodzone zostały błony bębenkowe, dziewczynka mogła stracić słuch, dlatego jest pod stałą opieką specjalistów.

– Jako chirurdzy dziecięcy zaczynamy nie lubić producentów hulajnóg – mówi dr Grzechnik. Niewiele zmieniły nowe przepisy. Choć z początkiem czerwca dzieci muszą jeździć obowiązkowo w kasku, liczba wypadków z ich udziałem wcale nie spada. – Nadal pacjenci są przywożeni z ciężkimi obrażeniami – mówi dr Grzechnik.

Dziecko powinno używać kasku, bez niego nie może jeździć na deskorolce, rowerze czy hulajnodze. To nie tylko niezgodne z prawem, ale po prostu urazy głowy niosą naprawdę poważne konsekwencje na kolejne lata. Kask w znacznym stopniu chroni głowę przed urazem

DR TOMASZ GRZECHNIK
chirurg dziecięcy, szef oddziału chirurgii i urologii dziecięcej z pododdziałem traumatologii dziecięcej szpitala w Gorzowie

SETKI DZIECI RANNYCH PO WYPADKACH NA E-HULAJNODZE

Dokładna liczba dzieci doznających urazów na hulajnogach nie jest znana. Nie wszystkie przypadki są zliczane, zazwyczaj tylko te, do których musi przyjechać pogotowie lub policja. Według danych Krajowego Centrum Monitorowania Ratownictwa Medycznego tylko w trakcie jednego letniego miesiąca odnotowuje się ponad 400 wypadków z udziałem dzieci na e-hulajnogach, które wymagają pilnej interwencji pogotowia. Natomiast według policyjnych statystyk od stycznia do połowy sierpnia 2025 roku w całej Polsce doszło do blisko 800 wypadków (obrażenia poszkodowanego powyżej siedmiu dni) z udziałem hulajnóg elektrycznych. To niemal dwukrotny wzrost rok do roku. Wśród poszkodowanych większość stanowiły dzieci i młodzież. Tyle że winni tej sytuacji są dorośli.

– Nie przywiązują wagi do bezpieczeństwa. Dziecko powinno używać kasku, bez niego nie może jeździć na deskorolce, rowerze czy hulajnodze. To nie tylko niezgodne z prawem, ale po prostu urazy głowy niosą naprawdę poważne konsekwencje na kolejne lata. Kask w znacznym stopniu chroni głowę przed urazem – mówi dr Grzechnik, który na oddziale leczy bardzo poważne obrażenia u dzieci – złamania czaszki, krwiaki podtwardówkowe.

– W najlepszym przypadku jazda bez kasku kończy się na wstrząśnieniu mózgu, ale to też w dalszej przyszłości może dawać fatalne skutki. Przeraża to, że urazów doznają małe dzieci, u których mózg się dopiero kształtuje. Konsekwencje urazów mózgu mogą dać o sobie znać w odległej przyszłości – mówi dr Grzechnik. Tłumaczy, że dzieci, które miały urazy śródczaszkowe – złamania czaszki, stłuczenia, szczególnie okolicy skroniowej czy wstrząśnienia mózgu – mogą mieć w przyszłości epizody padaczki. Powikłania występują w kilkuprocentowej grupie dzieci. – Choroba może się pojawić po wielu latach od wypadku. Takie osoby wymagają później długoletniej opieki lekarskiej.

Gdyby dziecko miało kask, tych konsekwencji by nie było. Do tego dochodzi problem ze słabszą koncentracją, problemy z pamięcią i nauką. Potwierdziły to badania prowadzone w USA.

Od 3 czerwca ministerstwo spraw wewnętrznych wprowadziło obowiązek noszenia kasku ochronnego przez osoby poniżej 16. roku życia poruszające się rowerem, hulajnogą elektryczną oraz innymi urządzeniami transportu osobistego, takimi jak elektryczne deskorolki czy monocykle. Niedopełnienie obowiązku może skutkować mandatem karnym dla rodzica lub opiekuna w wysokości 100 zł.

OGŁOSZENIE Kraj/34443970

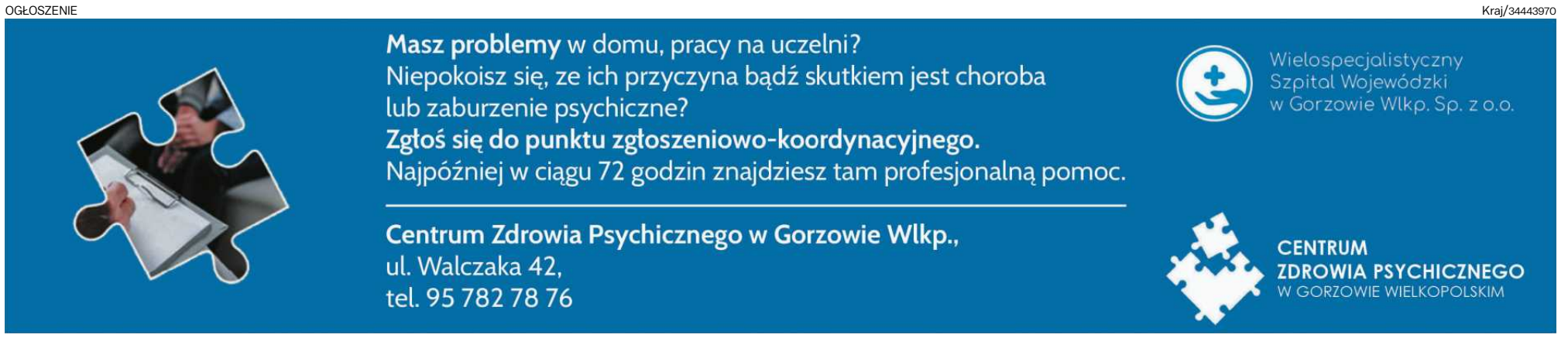

1 RP

eprasa.pl 26aa7ea726

AB-I.7820.4.1.2026.AS

OBWIESZCZENIE WOJEWODY PODLASKIEGO

Zgodnie z art. 11f ust. 3 i ust. 4 w związku z art. 11f ust. 7 i ust. 8 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 311 t.j.), w związku z art. 155 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691 t.j.), informuję, że Wojewoda Podlaski wydał na wniosek Prezydenta Miasta Suwałk – właściwego zarządcy drogi, działającego przez pełnomocnika Pana Wojciecha Grzybowskiego, decyzję Nr 14/2026 z dnia 24.07.2026 r. znak: AB-I.7820.4.1.2026.AS, zmieniającą ostateczną decyzję **Wojewody Podlaskiego Nr 12/2010 z dnia 23.11.2010 r. znak: WI-I.AS.70453/8-5/2010**, o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na **rozbudowie odcinka ulicy Pułaskiego w Suwałkach wraz z budową średniego ronda i towarzyszącej infrastruktury technicznej w ciągu drogi krajowej nr 8, od km 767+300 do km 767+807**, **w zakresie odstąpienia od:**

- wzmocnienia i poszerzenia istniejącej nawierzchni jezdni wraz z wykonaniem pasa dzielącego na odcinku od km 767+326,5 (strona prawa) i od km 767+370,5 (strona lewa) do projektowanego ronda
- wzmocnienia istniejącej nawierzchni jezdni od ronda do km 767+807,
- budowy zatoki autobusowej za projektowanym rondem,
- budowy chodnika i ścieżki rowerowej po prawej stronie ulicy oraz dookoła ronda,
- budowy chodnika i ścieżki rowerowej w km 767+300,
- budowy kanalizacji kablowej wraz z budową niekolizyjnych odcinków kabli telefonicznych i kabla światłowodowego (na odcinku 76-77-78-79),
- budowy kanalizacji teletechnicznej z uwagi na istniejącą kanalizację kablową w pasie ulicy Pułaskiego,
- budowy ogrodzenia sztywnego panelowego,

oraz **wprowadzenia nowych rozwiązań** rozbudowy drogi wojewódzkiej nr 662 (dawnej drogi krajowej nr 8) **polegających na**:

- rozbiórce istniejących nawierzchni, rowów i przepustów kolidujących z nowym układem drogowym,
- wycince drzew i krzewów, kolidujących z nowym układem drogowym,
- rozbudowie ul. Pułaskiego (drogi wojewódzkiej nr 662) zmieniającej rozwiązania drogowe na odcinku od km 767+430 do km 767+841 obejmujące m.in.:
  - budowę skrzyżowania zwykłego z drogą gminną nr 1 odc. 1 (budowa drogi gminnej wg odrębnej procedury administracyjnej) w km ok. 767+438 strona lewa w miejscu wcześniej projektowanego zjazdu w km 767+444 strona lewa,
  - zmianę geometrii projektowanego ronda pięciowlotowego o wydłużonej wyspie ronda wzdłuż osi drogi wojewódzkiej nr 662 wraz z budową nowej konstrukcji jezdni na wlotach i wylotach od km ok. 767+596 do km ok. 767+736, w miejscu wcześniej zaprojektowanego średniego ronda pięciowlotowego z wyspą środkową średnicy 30,0 m, zapewniającego obsługę komunikacyjną inwestycji nie drogowej poprzez podłączenie drogi gminnej nr 1 do ronda, rezygnując z wlotu ronda od strony działki 20895/1 (obecny nr działki 20895/3) jednocześnie podłączając ulicę Szwajcaria bezpośrednio do ronda,
  - budowę drogi dla pieszych i rowerów wzdłuż ul. Pułaskiego od km ok. 767+447 do km ok. 767+841 strona lewa, od km ok. 767+471,5 do km ok. 767+748 strona prawa, dookoła projektowanego ronda wraz z wyprowadzeniem w kierunku drogi gminnej nr 1 odc. 3 oraz ulicy Czarnoziem,
  - przebudowę i budowę chodników w rejonie przejść dla pieszych, projektowanego ronda, w kierunku: ulicy Szwajcaria, drogi gminnej nr 1 odc. 3 oraz drogi gminnej nr 2 (stary przebieg ul. Czarnoziem),
  - przebudowę zjazdów,
- budowie studni chłonnej w km ok. 767+730,5 strona lewa,
- budowie sieci kanalizacji deszczowej w dostosowaniu do nowych rozwiązań geometrii rozbudowy ul. Pułaskiego,
- budowie sieci kanalizacji sanitarnej w dostosowaniu do nowych rozwiązań geometrii rozbudowy ul. Pułaskiego,
- budowie sieci wodociągowej wraz z budową odejścia hydrantowego z węzłami hydrantowymi w dostosowaniu do nowych rozwiązań geometrii rozbudowy ul. Pułaskiego,
- rozbiórce i budowie linii kablowej oświetlenia ulicznego w dostosowaniu do nowych rozwiązań rozbudowy ul. Pułaskiego,
- rozbiórce i budowie wraz z zabezpieczeniem kabli doziemnych infrastruktury telekomunikacyjnej w ramach usunięcia kolizji z nowym układem drogowym,
- rozbiórce i budowie doziemnej kablowej linii energetycznej nN i SN w ramach usunięcia kolizji z przyjętymi rozwiązaniami projektowymi,
- regulacji wysokościowej armatury na istniejących sieciach infrastruktury technicznej.

zgodnie z zamiennym projektem budowlanym.

Przedmiotowa zmiana decyzji obejmuje działki:
a) stanowiące istniejący pas drogowy drogi wojewódzkiej Nr 662 (dawnej drogi krajowej nr 8), o nr:
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE
gmina Miasto Suwałki
obręb 0001 Miasto Suwałki: 20900, 20898/9, 20898/7, 20897/11, 20897/7, 25785, 20897/4, 20896/1, 20895/5, 20895/3, 20902/1, 20916/1, 23933, 21246/2,
obręb 0004 Miasto Suwałki: 25231/1, 25231/3, 25236/1, 22593/1, 22594/1, 23911/1, 25246/1, 25246/3.

Informuję jednocześnie, iż na wniosek Inwestora, zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, został nadany ww. decyzji rygor natychmiastowej wykonalności.

Wobec powyższego w/w decyzja:
- uprawnia do rozpoczęcia robót budowlanych objętych przedmiotową zmianą,
- uprawnia do wydania przez właściwy organ dziennika budowy.

Z decyzją tą strony mogą zapoznać się w siedzibie Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, ul. Mickiewicza 3, w Punkcie Obsługi Klienta, w godz. 8^{00}-14^{00}, w terminie od dnia 31.07.2026 r. do dnia 14.08.2026 r.

Jednocześnie informuję, iż niniejsze obwieszczenie nie jest wezwaniem do osobistego stawiennictwa, lecz informacją o przysługującym stronom prawie do zapoznania się z treścią decyzji oraz dokumentacją sprawy.

Zapoznanie się z treścią decyzji oraz dokumentacją sprawy będzie możliwe po uprzednim umówieniu się pod wskazanym niżej numerem telefonu na konkretny dzień i godzinę.

Jednocześnie na podstawie art. 9 Kpa informuję, iż strona, która chciałaby skorzystać w siedzibie organu z prawa zapoznania się z dokumentacją proszona jest o zaopatrzenie się we własny sprzęt (aparat fotograficzny, telefon komórkowy, kartkę i długopis do sporządzenia odpisu lub notatek). Istnieje również możliwość kontaktu telefonicznego z tutejszym organem (pod numerem telefonu 85 74 39 483) oraz przesłania w formie elektronicznej przez pracownika organu, po uprzednim zwróceniu się z taką prośbą (za pośrednictwem e-doręczeń: AE:PL-52577-37419-UFVCE-33), części dokumentacji **(w miarę możliwości technicznych, pojedyncze strony)** w formie skanu na adres wskazany przez stronę.

Należy wyjaśnić, iż od ww. decyzji służy odwołanie za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego do Ministra Finansów i Gospodarki w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji Inwestorowi, a dla pozostałych stron postępowania po upływie 14 dni od publicznego ogłoszenia poprzez obwieszczenia zamieszczone na tablicach ogłoszeń w Podlaskim Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku, Urzędzie Miejskim w Suwałkach oraz w Biuletynie Informacji Publicznej tych urzędów w terminie od dnia 31.07.2026 r. do dnia 14.08.2026 r. (zgodnie z art. 11f ust. 3 ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, art. 49 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego oraz uchwałą Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 27 lutego 2017 r. o sygn. akt II OPS 2/16).

Białystok/34445763

Grunwald, dn. 31.07.2026 r.

WÓJT GMINY GRUNWALD

OGŁOSZENIE

o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie Mielno, gmina Grunwald

Na podstawie art. 17 pkt 11 w związku z art. 8h ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 538 z późn. zm.) oraz Uchwały Nr XX/172/2025 Rady Gminy Grunwald z dnia 30 października 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie Mielno, gmina Grunwald oraz na podstawie art. 39 ust. 1 i art. 40 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j**.** Dz. U. z 2026 r. poz. 670**)** w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, ogłaszam o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie Mielno, gmina Grunwald.

Konsultacje społeczne będą prowadzone w terminie od 31 lipca 2026 r. do 31 sierpnia 2026r.

Ww. projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko będzie udostępniony w terminie konsultacji społecznych w siedzibie Urzędu Gminy Grunwald, Gierzwałd 33, 14-107 Gierzwałd, w godzinach pracy Urzędu, w pokoju 2 oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Grunwald pod adresem: ***www: gminagrunwald.biuletyn.net/***

Spotkanie otwarte nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie planu odbędzie się dnia **12 sierpnia 2026 r. o godz. 15.30.**

Ww. spotkanie odbędzie się za pomocą środków komunikacji elektronicznej, przy wykorzystaniu aplikacji Google Meet, zapewniającej zabieranie głosu, zadawanie pytań i składanie uwag przez jednoczesną transmisję obrazu i dźwięku oraz w formie zapisu tekstowego.

Szczegółowe instrukcje, wytyczne i link do spotkania otwartego zostaną zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Grunwald pod adresem: ***www: gminagrunwald.biuletyn.net/***

Zgodnie z art. 8g ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku (…), można wnosić uwagi dotyczące ustaleń przyjętych w projekcie planu miejscowego i prognozie oddziaływania na środowisko. Uwagi należy kierować do Wójta Gminy Grunwald.

Uwagi można wnosić podczas trwania konsultacji społecznych w terminie od 31 lipca 2026 r. do 31 sierpnia 2026r.

Uwagi do projektu planu należy składać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, na formularzu pn. *„Pismo dotyczące aktu planowania przestrzennego”* zamieszczonym w Biuletynie Informacji Publicznej, w postaci papierowej lub elektronicznej – osobiście, pocztą (na adres: Urząd Gminy Grunwald, Gierzwałd 33, 14-107 Gierzwałd) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres e-mail: sekretariat@gminagrunwald.pl) lub za pomocą elektronicznej skrzynki do e-doręczeń **AE:PL-87171-10148-JGDJR-29**).

Składający uwagę do projektu planu zobowiązany jest podać swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą.

W ramach opracowania sporządzona została prognoza oddziaływania na środowisko.

Uwagi do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko można składać w formie pisemnej (na adres: Urząd Gminy Grunwald, Gierzwałd 33, 14-107 Gierzwałd), ustnej do protokołu (w siedzibie Urzędu Gminy Grunwald, Gierzwałd 33, 14-107 Gierzwałd, pok.2) – po wcześniejszym telefonicznym umówieniu się z pracownikiem prowadzącym sprawę, tel 89 621-73-03, 89 642-69-24) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres e-mail: sekretariat@gminagrunwald.pl, a.wilczek@gminagrunwald.pl).

Złożone uwagi zostaną rozpatrzone przez Wójta Gminy Grunwald.

W celu poznania potrzeb i pomysłów interesariuszy dotyczących polityki przestrzennej, a także umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami w ramach kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej oraz zwiększaniu udziału interesariuszy w kształtowaniu i prowadzeniu polityki przestrzennej zapraszam do wypełnienia ankiety, będącej jedną z form konsultacji społecznych przeprowadzanych w ramach przedmiotowej procedury planistycznej.

Ankieta zamieszczona jest w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Grunwald pod adresem: ***www: gminagrunwald.biuletyn.net/***

Ankietę można wypełnić na stronie internetowej lub złożyć w postaci papierowej lub elektronicznej – osobiście, pocztą (na adres: Urząd Gminy Grunwald, Gierzwałd 33, 14-107 Gierzwałd), za pomocą środków komunikacji elektronicznej (na adres e-mail: sekretariat@gminagrunwald.pl, a.wilczek@gminagrunwald.pl) lub za pomocą elektronicznej skrzynki do e-doręczeń **AE:PL-87171-10148-JGDJR-29**).

W związku z obowiązkiem, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 informuję, że:

1. Administratorem Państwa danych osobowych jest Gmina Grunwald, z siedzibą w Gierzwałdzie 33, 14-107 Grunwald (nr tel. (89) 642 69 00, adres e-mail: sekretariat@gminagrunwald.pl).
2. Będziemy przetwarzać Państwa dane osobowe w celu realizacji procedury sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
3. We wszystkich sprawach związanych z przetwarzaniem Państwa danych osobowych oraz realizacją przysługujących Państwu praw, można skontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych, za pośrednictwem poczty elektronicznej inspektor@cbi24.pl
4. Pełen zakres informacji nt. przetwarzania danych osobowych znajduje się na stronie internetowej https://grunwald.biuletyn.net/ w stopce „Prawo” w „Polityka prywatności” oraz w siedzibie Administratora.

Wójt Gminy Grunwald
Jan Kacprzyk

Olsztyn/34445684

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA BURMISTRZA MIASTA CHEŁMŻY

O I ROKOWANIACH NIEOGRANICZONYCH NA SPRZEDAŻ

ZABUDOWANEJ NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWEJ położonej przy ul. Adama Mickiewicza 7 w Chełmży,

stanowiącej własność Gminy Miasta Chełmża.

Oznaczenie księgi wieczystej budynku, nr ewidencyjny działki, powierzchnia: KW nr TO1T/00158598/0, dz. nr 70 obręb 0005 o pow. 0.0537 ha. Powierzchnia użytkowa budynku wynosi 368,46 m^2.

Przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego:

Zgodnie z uchwałą Nr XXX/250/06 Rady Miejskiej Chełmży, z dnia 13 czerwca 2006 r. dla terenu położonego pomiędzy ul. Dworcową, północną granicą administracyjną miasta, Chełmińskim Przedmieściem i brzegiem Jeziora Chełmżyńskiego (Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. Nr 113, poz. 1676) teren pełni funkcję: B.13.MW,U – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz teren zabudowy usługowej.

CENA WYWOŁAWCZA: 400.000,00 zł
WYSOKOŚĆ ZALICZKI: 40.000,00 zł

ROKOWANIA ZOSTANĄ PRZEPROWADZONE W DNIU:
3 września 2026 r. o godzinie 9^{00},
w siedzibie Urzędu Miasta Chełmży przy ulicy gen. J. Hallera 2, Sala Mieszczańska (pokój nr 8).
ZALICZKĘ NALEŻY WPŁACIĆ DO DNIA 31 sierpnia 2026 r.
ZGŁOSZENIE należy złożyć w Urzędzie Miasta Chełmży, pokój nr 2 w zaklejonej kopercie z dopiskiem” ROKOWANIA NIEOGRANICZONE NA SPRZEDAŻ ZABUDOWANEJ NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWEJ POŁOZONEJ PRZY UL. ADAMA MICKIEWICZA 7 W CHEŁMŻY”

INFORMACJA O MIEJSCU WYWIESZENIA I PUBLIKACJI OGŁOSZENIA O ROKOWANIACH:

Tablice ogłoszeniowe: Urzędu Miasta Chełmży, Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o.;

Strony internetowe: Urzędu Miasta Chełmży (www.bip.chelmza.pl, www.chelmza.pl), Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o. o. (www.zgmspzoo.vot.pl).

Szczegółowe informacje dotyczące rokowań można uzyskać w Wydziale Gospodarki Miejskiej Urzędu Miasta Chełmży, ul. gen. J. Hallera 2, 87-140 Chełmża, pokój nr 17 lub telefonicznie pod numerem: (56) 639 23 48 lub (56) 675 22 91 wew. 48.

Bydgoszcz-Toruń/34445761

GAZETA wyborcza
DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi,
licytacje,
zamówienia publiczne
Ogłoszenia
sądowei rekrutacyjne
Nekrologi,
kondolencje,
wspomnienia

KONTAKT:
kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl
nekrologi.wyborcza.pl

eprasa.pl 26aa7ea726